

Н. Григорієв

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВІСТІ

ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВИДАЄ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

РІК I.

ВЕРЕСЕНЬ 1936

ЧИСЛЮ 1.

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

НАШЕ ВИДАННЯ

Організація О. У. не має повних п'ять років свого органу. Останнє видання "Української Громади" перервалось в липні 1931 року. З того часу справа органу порушувалась на з'їздах, обговорювалась ексекутивами, але до відновлення не прийшло.

Щоб не гаяти часу, заки буде змога видавати газету, своєрідний з'їзд О. У. в Ньюарку ухвалив приступити поки що до видання організаційного бюлетеню. Він має служити тимчасово за зв'язок між організацією і її членами. Видаємо оцим перший випуск такого бюлетеню і хочемо пояснити його завдання.

"Організаційні Вісті" призначені тільки для членів О. У. і є присвячені передовсім внутрішнім справам організації. Через те прохаємо членів видання вважати довірочним, читати його самим докладно і держатись того, що в ньому написано, але не давати його в руки непевним людям, а тим більше ворогам. Що пишеться в "Організаційних Вістях", це внутрішня справа нашої організації!

Для поширення між загалом української еміграції в Сполучених Державах і Канаді будуть призначені інші друковані видання О. У., - відозви, листочки та брошури.

Поміщувати будемо в нашій бюлетені в першу чергу всі вісті, що відносяться до життя організації О. У. Повідомлення Виконавчого Комітету, інструкції, звіти з діяльності централі і відділів.

Тому що на статті нема місця, будемо подавати в зв'язкій формі найважливіший інформаційний матеріал політичного характеру. Будемо коротко

звертати увагу на те, що сталося, про що пишуть і говорять, щоб наших членів держати в курсі громадського життя і допомогти їм орієнтуватися в ньому.

Радо повитвемо запити, завваги і коротку, річєву дискусію у всіх справах, порушених у бюлетені, зокрема щодо організації, її діяльності, програми праці, тощо.

Широке місце призначуємо в бюлетені вістям з місць. Кожний відділ обов'язаний інформувати постійно про своє життя та про події в громаді. Бюлетен повинен дати по можливості повний образ нашої праці.

"Організаційні Вісті" розділюються поміж членами О. У. безплатно. Замість оплати закликаємо членів жертвувати по своїй змозі на пресовий фонд О. У. Тим чином пристішимо відновлення органу, що повинен з'явитись як найшвидше на місце тимчасового бюлетеню.

НОВИЙ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

У днях 4-го і 5-го липня цього року відбувся в Ньюарку з'їзд О. У. З'їзд вибрав новий Виконавчий Комітет О. У., що на першому засіданні розділив між себе обов'язки ось так:

Миростлав Січинський, організатор;

М. Колуб (Ньюарк, Н. Дж.), рекордний секретар;

Володимир Левницький, заступник рекордового секретаря;

Степан Корпан, фінансовий секретар і касієр;

Степан Підкорчемний (Бингемтон, Н. П.), Микола Кизима (Нью-Йорк) і Теодор Гончарик (Торонто, Канада) - члени.

Контрольна Комісія: Лев Галанджій (Бостон, Масс.) і Касіян Багрій (Ньюарк, Н. Дж.).

Новий Виконавчий Комітет звернувся до всіх відділів О. У. з закликом, щоб в надходячу осінь і зиму поживали свою працю. Зокрема відділи повинні виконувати свої організаційні обов'язки, а саме:

1. відбувати щомісячні збори відділів;
2. старатись побільшити число своїх членів;
3. присилати вкладки до ексекутиви О. У.;
4. подавати кожного місяця звіт з діяльності.

НАЗВА Й АДРЕСА

Прохається всі відділи і окремих членів у переписці з Виконавчим Комітетом О. У. придержуватись докладно оцих правил:

1. Чеки та моні-ордери вписувати на імя "Oborona Ukrainy," бо так звучить банкове conto організації.

2. Всі листи до Виконавчого Комітету (також листи з чеками або моні-ордерами) адресувати так:

Defense of Ukraine
P. O. Box 106
Scranton, Pa.

Назва організації на конверті повинна бути вписана тільки в такому англійським тексті, як поданий вище, щоб оминнути помилки на пошті. Під такою назвою записана на поштової скриньки О. У.

Прохається членів не адресувати листів в організаційних справах на імя окремих членів Виконавчого Комітету, лиш завіси на пошлицю адресу організації. Листи будуть розділюватись відповідно до справи поміж членів Виконавчого Комітету.

ПРОГРАМА ПРАЦІ

У дальших числах "Організаційних Вістей" буде надрукований протокол з останнього Зізду О. У. в Ньюарку. Тут хочемо звернути увагу на найважливіші ухвали Зізду, з якими кожний член О. У. повинен добре познайомитись. Вони будуть входити в програму нашої праці на найближчу будучність.

Звіти Виконавчого Комітету й відділів на Зізді показали, що О. У. розпоряжає здоровим організаційним апаратом. Майже всі відділи виконували що найменше свої організаційні обов'язки, а деякі проявляли навіть дуже живу громадську діяльність. Тепер треба організацію поширити і поповнити новими прихильниками нашої ідеї. О. У. повинна стати осередком, біля якого мають гуртуватись всі поступові, демократичні елементи української еміграції. Це наше найближче завдання.

Винесено в цій справі такі головні ухвали:

Організація жіноцтва

Зізд вирішив звернути увагу на організацію поступового жіноцтва в Америці і Канаді. Доручено Виконавчому Комітетови повести працю в оцих напрямках:

1. Приєднувати в члени організації на рівних правах тих жінок, що признають програму О. У.;

2. Піддержати акцію за осередкуванням "Жіночих Громад" на статутах організації поступових жінок у краю та притягнути до співпраці з ними ті поступові жіночі організації, що вже існують по громадах.

3. Піддержати створення центрального Союзу поступових жіночих організацій в Сполучених Державах і Канаді. Із ним О. У. повинна налагодити близькі організаційні зв'язки.

Думка, щоб творити окремі жіночі секції при О. У., не прийнята.

На Зізді були представлені кількох жіночих товариств, що заявили бажання співпрацювати з О. У.

Самостійні члени

Обговорено справу приєдну-

вання до організації самостійних членів у тих місцевостях, де нема змоги створити відділу О. У. Признано думку про організацію самостійних членів корисною і доручено Виконавчому Комітетови повести відповідну акцію.

Молодь і О. У.

Всі організації за осягом стараються здобути для себе молоде покоління. Не може зрестися цього також О. У. Доручено Виконавчому Комітетови звернути увагу на молодь та приєднувати її в ряди О. У. Це нове, дотепер невикористане поле діяльності.

Справа демократичного фронту

Прихильники фашистської і більшевицької диктатури організують свої фронти та стараються притягнути під свій вплив як найширші кола. Всі москвофільські течії організуються в так званий "Народний Фронт" для піддержки совітської Росії. З другого боку "націоналісти" ширять зневіру в демократію та підготовляють ґрунт для "вождя" українського фашизму.

У тій ситуації на Обороні України лежить завдання вийти поза свої організаційні рямці та стати центром і провідником для всіх демократичних сил серед нашої еміграції, що годяться з нами в одній головній справі, а саме в тому, що не йдуть за кличами більшевицької диктатури ані фашистської.

В широкій дискусії на Зізді вирішено, що наші відділи, крім приєднування членів до О. У., повинні старатись увійти в зв'язок з іншими місцевими організаціями і групами, що стоять на становищі трьох головних наших клічів: самостійності, соборності і демократії. Зізд замився проти того, щоб відділи О. У. творили спеціальну організацію з такими групами, об'єднувались в спільні комітети з ними, тощо. Наша організація муєнть задержати свою організаційну незалежність і свободу акцій.

Поки що потрібно: Нести нашу думку в інші організації.

де вона тільки може прийнятись. Входити з ними в порозуміння від випадку до випадку та робити спільні виступи, коли вони однаково звернені проти більшевизму і фашизму. При тому мати ясно на увазі, що наша мета в тому, щоб приєднати другі групи для нашої думки, а не відступати від нашої платформи, щоб тим способом здобути їх приязнь.

Справа видавництва

На Зізді стверджено в широкій дискусії, що одним з найважливіших засобів нашої організації є друковане слово, в першу чергу власний орган. Організація потерпіла багато від того, що через кілька років не мала власної газети. Та проте Зізд ставив на тому, що відновлення органу не можливе без відповідної підготовки. Видавати газету можна буде аж тоді, коли її існування буде забезпечене на довгий час щодо фінансів, як і щодо редакції.

Заким це станеться, доручено Виконавчому Комітетови дві справи: 1. Видавати для членів організаційний бюлетен; 2. Видавати для пропаганди наших ідей серед українського загалу відозви, летючки й агітаційні брошури.

Краєва література

Крім власних видань відділи О. У. повинні знятись поширенням краєвої преси й літератури, що заступає ті самі думки, що й наша організація. Кожен відділ О. У. повинен бути осередком для поширення радикальної преси і політичних видань.

Зміна статута

На Зізді піднесено багато пропозицій щодо зміни статута О. У., щоб зробити організацію більш спокійною і активною. Признано, що статут потребує поправок у різних пунктах, і доручено Виконавчому Комітетови виробити відповідний проект.

Проект буде виланий відділам для обговорення і після того буде підданий під загальне голосування всіх членів О. У.

ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

У політичній ситуації в краю сталось в останній часях кілька новин, що їх треба мати на увазі нашим членам.

1. Перемир'я між УНДО і націоналістами. Вістка про те, що між угодовцями з партії УНДО і ОУН прийшло до "завішення зброї" або до свого роду "договору про ненапад", потвердилась і не підлягає тепер ніяким сумнівам.

Ундівське "Діло" помістило після процесу Бандери і товаришів кілька статей, в яких похвалило націоналістичну молоддь. Ствердило, що серед неї переміг розум над чуттям та що вони почала ставитись інакше до конструктивної праці, зокрема до спроб "наладнання польсько-українських відносин", тобто до угоди. Рівночасно те саме "Діло" у статті "Два фронти" проголошило, що є лиш дві політичні сили у світі — комунізм і фашизм — та заявилось, очевидно, за фашизмом.

З того часу націоналісти не атакують у своїх виданнях хрунівської політики УНДО і йдуть з ними рука в руку. Це найкраще показалося на зборах львівської Просвіти, де провідник націоналістів ставив листу, в якій фігурували ундівські лідери, на першому місці — Василь Мудрий. Ці кандидати були проведені голосами націоналістів. Тим чином УНДО, що не мало дотепер своєї молоді, дістало до своєї розпорядимости боївку ОУН.

2. Комуністичний страхопуд. Заразом ундівські угодовці, політика яких не здобула від польського уряду навіть найдрібніших уступок, поставили тепер ставку на "комуністичну небезпеку" і розвели на спілку з клерикалами і націоналістами нечувану демагогію під покришкою боротьби з комунізмом.

Хитрий рахунок має дві цілі: 1. дати націоналістичній молоді нового ворога, щоб молоді "революціонери" мали де випадовувати свою енергію і дншили в спокою Польщу; 2. виправдати власне хрунівство толкуванням, що угода це за-

мирєння з меншим ворогом для боротьби з більшим. Мовляв, коли з усіх боків згрожє комунізм, то сильна Польща це наш союзник.

Ця буцім то протибольшевицька кампанія, що ведеться ударним способом сполученими ундівсько-клерикально-націоналістичними силами в пресі, з казальниця та всіми іншими способами, має вже сумні наслідки. Підчас свята на Маківці розагітована товпа зліщувала патиками двох безборонних людей (один жид і один українець) і тяжко ранила третю особу (жида). Проти цього не піднісся ні один голос протесту або хоч би лагідного осуду в цілій ундівсько-клерикальній пресі. Тим чином героїв, що впали з зброєю в руках, вшановано погромом, а батьки народу нишком радіють, що "революційна енергія" спрямована в нове русло. Подібні випадки погромів були при нагоді відпустів у кількох інших місцевостях, таксамо без спротиву і протесту.

Тимчасом, користаючи з загального захоплення новою протибольшевицькою війною, ундівські угодовці переводять речі, на які недавно ще не зважились би. Без спротиву й уваги ундівський провід минулого місяця ухвалив, що українські установи й громадяни повинні піддержати збірку на "Фонд Оборони Народовей", тобто що українські кооперативи та інші установи повинні дати зложеної членами грін на фонд для удержання польської армії. Лишається ще один крок до проклямовання Українського Легіону в польській армії, що є логічним завершенням політики УНДО.

3. Кампанія проти радикалів. Найважливіше те, що цілий похід об'єднаної реакції буцім то проти комунізму звернений на ділі проти всякої незалежної думки, зокрема проти української радикальної партії як одинокій політичній групі, що стоїть на перешкоді роботі української реакції.

Об'єднані ундівсько-клерич-

кальні і націоналістичні сили ведуть безсоромну кампанію, представляючи українських радикалів і соціялістів за риних комуністів і тим чином нацькуючи проти них наших рідних погромщиків. Не зважаючи на те, що українські радикали не зійшли з шляху боротьби проти совітської диктатури навіть тоді, коли ундівське "Діло" і навіть клерикальний Юр були захоплені модним "радянським фільством", тепер ця реакція поширює брехні проти Камєнярів, Самоосвіти, Жіночих Громад, що це все комуністичні установи.

Найновішим проявом цієї брехливої провокації є брошура "Хто такі радикали", видана недавно у Львові націоналістами, в якій брехнями і фальшуванням "доказується", що українські радикали це комуністи. На ту саму нуту настроений найновіший пастирський лист митрополита Шептицького, який голосить, що радикали ріжняться тільки тим від комуністів, що не можуть забути, що "їх батьки були українцями".

Наступ і протинаступ. Наші товариші з краю пишуть, що цей наступ об'єднаної реакції на радикальну партію не заявав їх. Цей наступ мусить бути відпертий протинаступом, тобто ще більш звязною і послідовною пропагандою ідей Франка і Драгоманова серед української народньої маси. Мусять бути побільшені радикальні видавництва та поглиблена організація по селах.

Вісти з сіл показують, що серед народньої маси є ще великий запас морального опору проти тої деморалізації, що йде від ундівсько-клерикальної і націоналістичної спілки. Тому можна бути певним, що українська радикальна партія вийде з цієї боротьби тільки більш об'єднана і загартована.

У цій боротьбі, що йде в краю проти реакції, ми не сміємо бути пасивними глядачами з боку. Наша поміч потрібна і ми мусимо дати її більше ніж давали доси. Це наше негайне, чепгове завдання.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

ЛИСТ З ДІТРОЙТУ

Дуже енергійно приймає дітройтська Оборона України від самого засновника організації і не замедбала своїх обов'язків навіть на початку прикрих років безробіття, від якого — як відомо — Дітройт потерпів більше від інших міст Америки. Тепер, коли частина наших людей знов находить який-такий заробіток, повинно вернути дядько заняття. Певне знов піде шандким ходом політична і просвітня праця Оборони України.

Не забуде теж Дітройт на допомогу грошми визвольній боротьбі нашого народу на Україні, боротьбі за самостійну українську республіку. В ту республіку ми віримо так, як її помагав творити Іван Франко, а не як її уявляє собі та частина галицької української інтелігенції, що підбиває за Пітаром.

Добрий знак того, що Дітройт все таки на фронті, а недавні збори, організовані місцевим відділом О. У. при участі громадян різних інших груп і товариств. Було навіть кілька комуністів і фашистів на тих зборах, але вели себе пристойно. Не так як у Нью Йорку.

Промовляв т. Мирослав Січинський. Тема його була "Наша Галичина під теперішню пору". Присутніх було більше як сто душ. Збори тривали близько чотири години.

ВІДЧИТ У ШИКАГО

Підчас побуту Мирослава Січинського в шістьох українських колоніях в Шикаго в місяці травні, Оборона України влаштувала його приватний відчит у кімнатах Українського Хору при Шикаго Евангелістичній церкві. Наш відділ на Шикаго Евангелістичній церкві не може похвалитись величчю, але в останній році ми зросли дещо в членах. І треба зазначити, що, ми багато чи мало нас, але всі платять вкладки до організації. Шикаговецька громада кожен раз відклинається, коли Оборона України кличе її на свої віча та відчити.

Цей раз у нас була довга і широкі дискусія, хоч мирна. Було багато запитів про орієнтацію на власні сили. Про ту справу ми почали перші говорити в Америці ще тому 20 років. І з вдоволенням можемо сказати, що на словах інші ніхто й не вирікається. Ніхто не заперечує, що український народ мусить орієнтуватися на себе, на свої організації, на свою історію і на свою силу. Але все це

буває, що декому неясно, що така орієнтація властиво означає.

Отже на згаданих зборах у Шикаго згається всі згодилися, що орієнтація на власні сили не заперечує українському народові мати союзників. Але мусимо це пам'ятати, що одні діло союз і спілка, а друге відданство і служба. Наприклад, не може бути союзником німецької держави та частина української інтелігенції, що захоплюється німецьким фашизмом. Не може бути союзником, а тільки слугою. Особливо тепер, коли німецькі провідники так вразно і отверто заявляли, що шльіх у Східній Європі це переміна України в німецьку колонію.

Пригадуємо, що ще недавно один із видних комуністів на Україні, по національності навіть не українець (Волюбуєв), призивав і протестував проти того, — що Україна після 1917 року знов стала колонією Великої Росії. Це всі знають. Чому ж не кожний українець хоче знати, що Україні не краще буде, коли вона стане колонією німецькою.

КЛІВЛЕНДСЬКИЙ ВІДДІЛ О. У.

У травні цього року були збори відділу О. У. в Клівленді, на яких т. М. Січинський дав огляд політичної ситуації на Україні. На зборах була дискусія про нашу діяльність в Америці й Канаді, про намічений зїзд організації. Загал членів завлялося за тим, щоб зїзд відбувати у містах більш центрально поміжених, так щоб делегати різних відділів мали змогу брати участь.

Через велике віддалення і наш відділ не міг взяти участі у виборській Зїзді О. У. Та це не значить, що члени відділу не ідентифікуються справою організації. Навпаки, можна сподіватись, що в надходячу осінь і знову пору права відділу оживнуться і дасть гарні успіхи.

Заввага: Показується, що клівлендський відділ мав слушність вимагати центрально поміженого місця на зїзд О. У. На виборській зїзді мало були заступлені західні громади. Справа не тільки в тому, що кошти подорожні дорогі, — це можна б змінити, розкладаючи кошт по рішній частині на всі відділи. Але як оминути ту несприятливість, що делегат з Шикаго, Ідуши на зїзд до Нью Йорку, мусить зужити також два робочі дні на подорож, коли делегат з ньюйорської околиці потребує на це дві-три години часу.

ЗІЗД МОЛОДІ

Від учасників четвертого конгресу Української Ліги Молоді, що тільки що закінчився у Філадельфії, одержуємо такі загальні інформації про цей зїзд:

Настрій на Конгресі Молоді був великою несподіванкою для "промоторів" фашизму серед вищої еміграції. На яких дві сотні делегатів, зложених майже виключно з тут родженої молоді, подальшими більшість при різних вигодах зайняла свої симпатії за демократичним режимом і проти диктатур, однаково соціальної і фашистської.

Один з референтів на конгресі, адвокат Павчук з Дітройту, підкреслює у своїм рефераті, що комунізм і фашизм це політичні близнята, що не даються погодити з принципами американської демократії та мусять бути однаково відкинені. Ця заява не стрінула ні з одним голосом спротиву. Референт був пізніше вибраний головою Ліги.

У резолюціях, що були прийняті на конгресі, осуджено однаково комунізм і фашизм. При голосуванні проти віднеслось кілька голосів.

Це показує, що загальна думка, будьто би тутешня українська молодь була захоплена фашизмом, невірна. Цей продукт імпортований з Європи і держиться виключно на плечах деяких кривих емігрантських кол.

ШІРІМ ПОЛІТИЧНУ ОСВІТУ

Накладом львівського "Громадського Голосу" появилсь сім політичних брошурок, що дають відповід на важкі згодобденні питання і повинні бути масово поширені. Ось вони:

1. М. Миколаевич: Москвафіліство, його батьки і діти.
2. І. Новодворський: Драгоманів і наші ідеї.
3. М. Миколаевич: Слова і діла більшовиків.
4. В. Левицький: Ідеолог фашизму.
5. Р. Літовисець: Ленінці — грабники.
6. Р. Літовисець: З історії розбору.
7. Т. Масарик: Клерикалізм і соціалізм.

Ціна кожної книжечки 10 центів з пересилкою. Всі сім брошур разом 30 центів.

Кожен відділ О. У. повинен розпродати як найбільше цих книжечок. Замовляти через "Оборону України".

ЩО ТЕПЕР РОБИТИ?

Після зїзду О. У. в Ньюарку наші члени чекають, що новий Виконавчий Комітет повинен "щось" зробити. Звичайно, коженні вкладає інший зміст у те "щось", а переважно члени загально очікують, що Виконавчий Комітет виступить з якоюсь новою акцією, проявить якусь надзвичайну діяльність.

Сподівання цілком оправдане. Але щоб воно могло здійснитись, треба ці неясні загальні вичікування перевести в практичну, ділову програму. Отже: Що тепер робити? Від чого починати нашу працю?

Вірно, що наші члени занадто вироблені політично, щоб могли чекати якогось чуда від кількох людей, поставлених на чолі організації. Де як де, а в політичній організації в першу чергу правдиве Франкове слово, що успіх може прийти лиш як "сума наших змагань, наших сил". Хоч яка була добра воля Виконавчого Комітету і його завал до праці, він не зможе нічого вдіяти, коли не буде мати за собою справної, дисциплінованої організації.

Поки можна буде дійти до великих діл, мусить бути налаштований наперед дрібні організаційні справи, без яких не можливе існування організації. Це перша умова. Без якої організація не може рушитись один крок вперед. А ці організаційні "дрібнички" мусять бути зроблені не лиш Виконавчим Комітетом, але передовсім відділами і членами.

Ось те "щось", що насамперед мусить статися!

Щоб між нами було ясне порозуміння, зберемо коротко те, що мусить бути виконане на місяць негайно:

1. Відновіть діяльність відділів та виконуйте правильно

основні організаційні обов'язки. Відбувайте щомісячні збори відділів. Збирайте вкладки від членів та пересилайте належну частину до централі.

2. Виробіть план локальної роботи на зиму і підготуйте його виконання.

3. Прислайте що місяця Виконавчому Комітету звіт з діяльності відділу. Цей мінімальний зв'язок з централею мусить бути удержаний що місяця кожним відділом.

4. Притягніть як найбільше нових членів до відділів. Стан нашого членства дійшов до дуже низького рівня і цей рівень мусить бути піднесений. Кожний відділ повинен оголоситись негайно за новими добрим членами, щоб можна було їх ужити до праці ще під час зими. Мусимо збільшити наш гурт і на те є змога. В кожній місцевості є давні члени О. У., що відійшли від праці в організації з різних причин, часто через родинні справи, особисті непорозуміння, ворожнечу. Але по переконанню вони лишались далі нашими товаришами. Їх треба притягнути назад до праці. Треба звернути увагу на одиниці зпоміж жіноцтва і молоді, як це було рішено на останнім зїзді.

5. Наладуйте тісніші зв'язки з іншими місцевими організаціями, що близькі нам по ідеї. Відділи О. У. надавали колись напрім громадській роботі в своїй місцевості, хоч були невеликі числом. Деякі втратили цей вплив і мусять віднаскати його тепер. Кожний наш відділ мусить стати центром у своїй громаді. Повинен притягати і вести за собою всі демократичні, поступові сили в своїй громаді. Без голосної кампанії мусимо бу-

дувати наш демократичний фронт, так як будують давно свої фронти фашисти і комуністи.

6. Інформуйте В. К. як найчастіше про стан відділу і його працю. Пишіть про те до Організаційних Вістей, щоб другі читали. Використовуйте Організаційні Вісти як найбільше для оживлення зв'язку між відділами по всіх громадах. Вони власне на те призначені.

Коли всі відділи візьмуться негайно до виконання цих основних обов'язків, тоді скоро ми станемо живим об'єднаною громадською силою, що зможе приступити до більшої акції. Виконавчий Комітет готов працювати, але без мобілізації наших сил на місцях його всі добрі наміри підуть навіть.

Хто шире бажає розвитку нашій організації, мусить здати собі справу з того, що треба спільного зусилля всіх товаришів, щоб рушити її з того занепаду, в якому вона находилась в останніх часах. Кожний новий почин, кожна нова думка, таксамо товариська критика і зауваження будуть радо прийняті в центрі. Одного не сміє бути між нами, а це бездіяльності й байдужності, вигідної критики з боку. Хто має досить енергії на критику, повинен теж знайти енергію до праці.

Ключемо до спільного діла всіх, кому дорога ідея Оборони України!

СПРОСТОВАННЯ ПОМИЛКИ

У першому числі О. В. у складі Виконавчого Комітету О. У. пропущено через недогляд імя третього контрольного т. О. Різника, що оцим доповнюється.

СЕМИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В НЬЮАРК, Н. ДЖ.

Протокол нарад

У днях 4-го і 5-го липня 1936 відбувся в Ньюарку Семий Зізд Оборони України в локалі Товариства "Будучність", при 20 Джонс Стріт.

Зізд відкрив т. М. Січинський, в годині 10:30 перед полуднем. Запросив делегатів і членів Виконавчого Комітету запити передмісця, а гостей сісти за стіл. Після того переглянуто повноваження делегатів.

Учасники зjazdu

Прийшли на зізд:

1. Члени Виконавчого Комітету: М. Січинський, Ю. Кафта, М. Надпрічний, Н. Козуб, А. Танчук, О. Рівник, М. Яниншин.

2. Член контрольної комісії: С. Корман.

3. Делегати.

Призначено важливим повноваженнями оних делегатів:

Відділ 1, Нью Йорк, Н. Я.: Микола Кізіма і Юрій Кафта.

Відділ 4, Ньюарк, Н. Дж.: Петро Ванулінський і Касіян Вигрій.

Відділ 7, Пасейк, Н. Дж.: Василь Кучмавал.

Відділ 8, Скрантон, Пн.: Ярослав Чиж і Петро Лучак.

Відділ 9, Бостон, Масс.: Лев Галанджія.

Відділ 14, Бингемтон, Н. Я.: Олександр Синк і Степан Пікориченний.

Відділ 20, Торонто, Онт.: Теодор Гончарик.

Відділ 32, Вумсакет, Р. Ай.: Петро Сула.

Допущенню делегатів під 21-го відділу О. У. в Скрантон, Пн. (Антін Батюк, Михайло Тлущин і Осип Левницький), спротивились делегати 8-го відділу зі Скрантону на тій основі, що цей відділ був прийнятий до організації всупереч постанові 28-го параграфу статута О. У. Окрім того цей відділ від часу свого заснування в жовтні 1934-го року заплатив до Екзекутивні О. У. тільки одну вкладку і щойно в останній хвилині переліком зїздом пристав знову гроші до головної каси, щоб тим способом мати право на делегати. Відділ цей заснувався через особисті незрозуміння і ті, хто себе представляє членами того відділу, не тільки не вели ніякої діяльності по думці організації, але ще й бойкотували приїздки виступи 8-го відділу О. У., як, наприклад, свято-спомини в честь покійного Михайла Грушевського.

Після дискусії, в котрій збирати голос теж представники оспорюваного відділу (Антін Батюк і Михайло Танчук), рішення делегати того відділу не допустити, а сам відділ не вважати членом організації.

Листи до зjazdu

Нідчтано письма, що наспіян від відділів: 2-го в Дітройт, Мич., 3-го в Рочестер, Н. Я., і 10-го в Бостон, Масс.

Відділ 2 з Дітройт, Мич., надіслав резолюції, узгадені відділом на зізд О. У., такого змісту:

"Наш відділ домагається, щоб наша організація була більше централізована. Відділи мають як багато автономії і можливий робити, що хоче, а в більшії часті нічого не роблять.

"Центральний Комітет має бути не лише на те, щоб збирати місячні вкладки від відділів, але має давати ініціативу, вказівки для відділів, що вони мають робити. Наша організація не може бути виключно на те, щоб збирати гроші на Старий Край, але мусить зайнятись політичним вихованням української еміграції в Америці. На те потрібно преси і людей, котрі стало обізвали б відділи і давали віча та лекції.

"Зокрема домагаємося: 1. Щоб негайно видавати орган О. У. хоч раз на місяць, як можливо то два рази в місяць.

"2. Щоб спровадити бесідники зі Старого Краю на обідку в Америку і Канаду.

"3. Наше домагання до зjazdu у справі сїдуючого зjazdu О. У. є, щоб сїдуючий зізд відбувся в такій місцевості, де було б вигідно всім відділам післяти своїх делегатів, а не так, як цим разом, що одним зоблизько, а другим захалеко."

Підпис: Олександ Чорницький, рек. секр.

Відділ 5 з Рочестер, Н. Я., виправдав неприязність свого делегата тим, що члени відділу запиті будуюча мішневого Народнього Дому. У листі сказано далі:

"Делегати, які зїздуться, хай радять на користь Оборони України і взагалі в користь цілого українського народу. Ми прийнемо все, що вони вважать. Ми надалі будемо стояти в тих рядах оборонців, що своїми незалезними руками розбивають тверду смалу темноти.

"Ми, оборонці з Рочестер, Н. Я., відділ 5, візьмо ширій приміт та бажаємо доброго успіху всім делегатам на конвенції О. У."

Підпис: В. Гураїнський

Відділ залучив 10 доларів на коштів зjazdu.

Відділ 10 з Бостон, Масс., виправдав неприязність свого делегата тим, що всі члени, що могли б їхати, запиті пріше. Відділ порушив далі в листі оці організаційні справи:

1. Щоб О. У. взяла участь у Національнім Конгресі, що підготовляється в Європі.

2. Щоб перевести збірку на оплату подорожі і коштів поїздки по Америці в Канаді проф. Н. Григорійна з Чехословаччини.

3. Щоб організації працю в О. У. поділити на кількох організаторів, а саме так: На Нью Йорк і Нову Англію один організатор, на Нью Джерси і Пенсильванію другий, на Дітройт і Шикаго третій, на Канаду четвертий. Організатори мали б обїздити два до три рази в рік свої округи. Крім того мали б приїздити лектори і промовці на віча з централі.

4. Щоб від Виконавчого Комітету О. У. містять час до часу статті в Народній Волі.

5. Щоб не приймати до відділів О. У. кого будь і щоб це було докладніше означено в статуті, кого можна приймати, а кого ні. Дотепер так бувало, що до організації міг вприсітись кожний, що вважав себе "ширим українцем".

6. Щодо видання органу, то трудно в ці часи зарез присбирати стільки фондів, щоб забезпечити газету на довгий час. Організатор повинен старатись підчас обїзди збирати фонд на орган.

Підпис: В. Мельничук, секр. 10 відд.

Вибір президії зjazdu

Після того вибрано головою зjazdu т. Я. Чиж, а секретарями Касіяна Бигрія і Льва Галанджія.

Звітні членів Виконавчого Комітету

Організатор т. Ю. Кафта: Старався по своїм силам і здібностям виконувати свої обовязки. Приходив на всі засідання В. К., перемислював з відділами. Поїздки по відділах не робив, бо т. Січинський обїздав майже всі відділи. Також т. Левницький робив обїздки, тому я вважав за відповідне не їхати.

Рекордовий секретар т. М. Козуб: Я робив те, що міг і що треба було робити. Приходив на засідання Виконавчого Комітету і брав участь у нарадах. Перемислював з відділами, старався на час відвідувати, відписував у справі видавництва О. У., та, на жаль, успіху не було, бо більшість відділів дивилась за тим, щоб зчекати з виданням органу. На дзвінок Виконавчого Комітету зложили на пресовий фонд оці відділи: Дітройт \$25.00, Шикаго \$5.00, Торонто \$35.00, Ньюарк декларував \$100.00.

Фінансовий секретар т. М. Надпрічний: Мене вибрали на зізді в Бофало як заступника на місце тов. Гришика, але ставсь так, що я мусів виконувати обовязки секретаря, бо тов. Гришик шїкав до права.

Зараз на початку я побачив, що ро-

бота в нашій організації йде слабо. Я писав листи до таких відділів, що були недіяльні, думав їх оживити. Де-хто домагався бадьорих листів з захопотою до праці і я по змозі такі листи писав.

Я писав до відділів у справі фонду на видання газети і деякі відділи зможня свої датки в загальній сумі \$65.00. Тов. Козуб мав на приміті навіть особу редактора, однак пізніше лишив цю думку. Відтак члени Виконавчого Комітету порадилися і дали хорому т. Цеглинському допомогу в сумі \$150.00, щоб ту поміч т. Ц. підробив писанням або лекціями, коли надужле. Віднід Виконавчий Комітет на однім з засідань ухвалив скликати з'їзд, щоб спільно порахитись, що далі робити. Я одли з тям, що домагався з'їзду, бо далі не можливо вести роботу в такім зестою.

Після того т. Надричний подав фінансовий звіт, що представляється так:

Організаційний фонд

ПРИХОДИ:

Перебрано від Виконавчого Комітету з Дітройту	\$ 30.07
Вкладки від відділів	502.02
Продаж платинних книжок	11.45
Продаж статутів	7.50
Процент від готівки	9.77
Зворот за телеграму	1.33

РАЗОМ

РОЗХОДИ:

Адміністрація	\$ 20.90
Народній Волі, за друкування платинних книжок	12.05
Квитки подорожі на засідання В. К. і З'їзд О. У.	25.50
Локаль	12.00
Телеграма	4.00
Висилка статутів і платинних книжок	2.15
На квитки подорожі товарища Гринівка	162.41

РАЗОМ

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Приходи	\$562.14
Розходи	239.01

Готівка Організаційного Фонду

Видавничий фонд

ПРИХОДИ:

Перебрано від Виконавчого Комітету з Дітройту	\$271.11
Заморожені гроші в дітройтським банку	121.79
Продаж брошур	55.75
Пресовий фонд	65.00

РАЗОМ

РОЗХОДИ:

Виплачено т. М. Цеглинському	\$150.00
Брошури за країю	35.45
Цілові книжки	2.23
Розсилка брошур	2.18

Об'єжники

РАЗОМ

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Приходи

Розходи

Готівка Видавничого Фонду \$322.79
Від того заморожені гроші в дітройтським банку

Липляється на руках

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН КАСИ:

Готівка Організаційного Фонду

Готівка Видавничого Фонду

Разом всіх грошей О. У. має \$645.92

Організаційна діяльність

Відділів добрих було 18.

Відділів нечепних 6.

Крім того у складі О. У. прийато Жирне Товариство ім. Ольги Кубилицької у Торонто з обовязком платити річну вкладку \$5.00.

Всіх членів у відділах О. У. 349, з того добрих 240.

Грошей у касах відділів \$655.95.

Відбулось віч. лекцій, відчитів 175. Вислано грошей до крає \$2,866.98.

Висилка "Самосвітні" розпродано на \$55.75, а саме: Нью Йорк — \$13.50, Дітройт — \$190. Нипарк \$8.40, Роместер — \$8.50, Пасейк — \$5.50, Бофоло — \$9.50, Пітсбург — \$4.45.

Докадаційний огляд руху в піллілах О. У. за час від жоптя 1934 до кінця червня 1936 подаю в окремих двох таблицях (надруковані на 5-ій сторині).

Розділ З'їзду \$105.00. На те зможня відділи \$63.00, до покриття лишаться \$42.00.

Касер т. А. Тичук: Мої обовязки не були великі і роботи багато не робив. Приїздив на засідання В. К. не був тільки на чотирьох. Касерської хижки мені не передано і тому не міг зробити змінєння.

Член В. К. т. М. Яношич: До Виконавчого Комітету я вступив з охотою, але не міг робити, бо т. Сичинський не хотів мене допустити.

Сичинський перечить тому.

Член В. К. т. О. Рівник: Багато робив для організації О. У. я не міг, бо часу в мене за мало і мешкою не в Ньюарку. Старансь прихолодити майже на всі засідання В. К. Якби була газета, то був би більший рух та більше праці для В. К.

Член В. К. т. М. Сичинський заявляє, що свій звіт подасте пізніше в окремих рефераті.

Член Дотепер ми не чули ні від одного члена В. К. про становіще В. К. до політичних подій, що відбувались за той час у крає.

Звіт контролю

Член контрольного комісії т. С. Корван: Відчитує контрольний звіт і стверджує, що всі рахунки найдено в порядку. Не вияснена тільки справа \$162.41, що їх тов. Сичинський виплатив т. Гринивковим. А саме: На кілька днів перед з'їздом другий контрольор, тов. М. Цеглинський, був у фінансового секретаря, т. Надричного, і перевірявав сам книжки. Він книжок не підписав, тому що для нього була мейена позиція на \$162.41, що їх виплатив т. Сичинський т. Гринивковим. На з'їзд т. Цеглинський не прибув, так само не явився третій член контрольного комісії, т-ко Лавна.

Сичинський представляє посвідку від т. Гринивка, що той одержав \$162.41.

Рахувальський пропонує, щоб вибрати трьох товаришів, щоб сконтролювали ще раз справу цієї виплати.

Вибрано т. т. Мартинця, Підкорчменого і Вахулінського, щоб перевірили цю справу і дали звіт з'їзду.

Звіт делегатів

На пропозицію президії рішено для заощадження часу, щоб делегати тільки доповняли звіти, відчитані секретарем В. К., якщо таке доповнення потрібне.

Делегат 14 відділу т. О. Сник (Бингемтон, Н. Й.): Всі члени відділу працюють однолітньо і відділ надає напруж всієї громадської роботи в Бингемтоні. Члени беруть активну участь у кожній добрій справі. Відділ має костюми вартості \$470.00, бібліотеку вартості \$250.00.

Делегат 32 відділу т. П. Суєла (Вунсбет, Р. Ав.): Відділ працює успішно п порозумінню з іншими відділами в Новій Англії. На зборох відділу дебатовано справу чартеру.

Делегат 7 відділу т. В. Кучука (Пасейк, Н. Дж.): Відділ працює з Нородним Домом у Пасейку, члени якого обстоюють думки О. У. Займансь збираєт в Пасейку для дорого т. Галагона, для якого зібрав \$280.00. В Домі відділ влаштує аматорські вистави, концерти та лекції.

Делегат 20 відділу т. Т. Гомарин (Торонто, Онт.): Не хочу хвалити членів цього відділу, але діла доказують, що товариші не солгять, а працюють. У відділі відбулось 69 локальних лекцій, відчитів і дискусій. Переведено збірки на поміч добрим крєпим справам, патріархал: на Український Робітничий Дом у Львові \$184.00, на діточу оселю Івана Франка в Гагуєвичях \$150.00, на сироті \$16.00. Крім того збирались гроші на поміч Громадському Голосови, Жіночому Голосови, Труловій Україні. Маємо власну бібліотеку вартості \$300.00.

Дискусія над звітами членів Екзекутивки О. У.

Дучак: Організатор О. У., т. Кафтаман заявив, що він не їздив до відділів О. У., тому що організаційну працю сповняв т. Січинський. Чи т. Січинському плачено за цю роботу?

Надрічний: Ні, не плачено.

Кафтаман: Я вважав, що я не в такому добрим бесідником, як т. Січинський, і тому був тої думки, що т. Січинський виконає краще працю організатора.

Дучак: Чи В. К. видавав які відозви до відділів, заклик, тощо?

Чиж: Пояснює, що В. К. видав два об'явки в організаційних справах та в справі продажу книжок, але не видав директив та заяв від Оборони України в таких політичних питаннях, як угодовщина, фашизм, "народний фронт". О. У. політично організації і повинна в таких справах забирати слово.

Галайцик: Виконавчий Комітет міг більше зробити і бодай час до часу пояснити наше становище до фашистів, большевників та до їх роботи відозвою або в пресі.

Сивак: Чому, як писали про те, що дали допомогу хворому товаришеві, не написали, кому?

Сусла: Коли на будуче прийдеться дати якусь більшу допомогу хворому товаришеві, то В. К. повинен раніше порозумітися з відділами, а не подавати на свою руку, як це зроблено з допомогою \$150.00.

Чиж: Відділ у Скрантоні розбирав справу видавництва. Є думка, щоб вилізати хоч невеликий бюлетен, в котрому були б звіти з організаційної діяльності, відозви В. К. та коротке пояснення нашого становища до різних бруклінських громадських справ в Європі і в Америці.

Вакуліський: Нинішній відділ хоче знати, як т. Січинський виконував організаційську працю.

Січинський: Підчас поїздок я скликав збори і говорив про справи О. У. Чітав лекції про Україну в американських університетах, а це наша справа інформувати американців. Нещи віща і візчити вважалися добре, хіде численно приїждили й слухали уважно. За те часто бувало так, що товариші по відділах занебудували організаційну роботу і нарікали при цьому на Виконавчий Комітет, що він за мало працює. — Закликає всіх делегатів, щоб вернулись на місця праці, скрішки відділи та оживили в своїй громаді життя. Потрібно зрозуміти, що у вській організації потрібна дисципліна і почуття відповідальності. З видавництвом радить зважити, аж прибираються потрібні фонди і найдеться відповідний робітник, котрий буде постійно пра-

цювати, а не тільки на короткий час.

Галайцик: Уважає, що т. Січинський працював по своїм силам. Чітав, як мється справа з 12-им відділом О. У. в Бостоні?

Надрічний: Від часу призначення 12 відділу в Бостоні цей відділ прислав один раз вкладки і більше нічого я не чув про нього. Писав я не раз, щоб прислали вкладки і звіти з діяльності, але, на жаль, не доставляв відповідей. Перед зїздом я писав, щоб прислали вкладки, звіт і виставили делегата на зїзд, однак теж не доставляв відповідей.

Козуб: Коли я розсилав листи до всіх відділів, то так само писав до 12-го відділу в Бостоні. Нераз писав до них, щоб не забували про організаційні обов'язки і про старий край, але ніхто не відписував. Тому не можна вважати 12-ий відділ за існуючий, бо він не прислав вкладок ані звітів, ані не проявив ніякої діяльності.

По дошій дискусії рішення, щоб 12-ий відділ у Бостоні вважати за ліквідований. Члени того відділу, що хочуть працювати в організації О. У., повинні вступити до тих відділів у Бостоні, що там існують тепер.

Левинський: Підчас поїздок я був у більше як 20 громадах і лавал також лекції для відділів О. У. Підчас того я довідався, що один член В. К. О. У. писав до відділів, що О. У. не має нічого спільного з тою поїздкою і обурювався на це.

Янішин: Це заявила до мене. Я писав, чому т. Левинський їздить в той самий час, і до тих місцевостей, де має бути т. Гриніак.

Левинський: Пояснює, що все був з відділами вже після відходу т. Гриніака, гонорис про інші справи і тільки в одній Філадельфії був перед т. Гриніаком, щоб йому там приготувити місце, котре описав добре владосся. Зрештою листи писав другий член В. К., не т. Янішин.

Багріт: Америка велика, людей і громад наших багато, так що тільки користь з того може бути, коли їздить більше людей.

Гончарик: каже, що за такі поїздки треба подякувати лекторам, а не лекторам йому. Ставить внесення, щоб на будуче поодинокі члени В. К. не мали права розписуватися окремо в таких справах під імені В. К., а щоб усі переписку в справі поїздок і лекторів провадив секретар. Підтримує т. Галайцик. Ухвалено.

Янішин: Виконавчий Комітет займає і керує всіми справами та він переписку з українськими соціалістами-революціонерами і радикалами в справі Національного Конгресу.—Згадує дуже добрий відчит т. Цеглицького, котрий пояснював, чому УН-

ДО і повільні гурти пішли на угоду, щоб захистити збудовані собою організації перед поляками. Каже, щоб вважати, аби видавати в Скрантоні бюлетен О. У. не був тлий, як Народна Воля, котру деякі інтелігентні люди в Нінарку називають "шматом".

Кафтаман: Щодо політичних справ, то потрібна кооперація між Народною Волею і Оборonoю України. Того нема: вислано до Народної Воли звіт з зїзду в Бофало і його Н. В. не помістала.

Січинський: Зїзд у Бофало був такий, як і теперішній. Чи думаєте, що добре подавати звіт з нього до відома не-членам?

Чиж: пропонує, щоб на ту частину наради зїзду, де будуть обговорюватися загальні громадські справи, запросити деяких товаришів, котрі, хоч не члени О. У., співпрацюють з нами. Подля пропозицію, щоб запросити т. Б. Залевського і т-ку М. Галайца.

Кафтаман: протривить і каже, що т. Залевський, помію заклик, не хоче вступити до О. У.

Клима: підтримує т. Кафтаман.

Галайцик: за те, щоб запросити.

Чиж: пояснює, що т. Залевський є членом законного комітету партії Соціалістів-Революціонерів і через те годі йому належати рідночасно до двох політичних організацій. Він співпрацює з нами, в головному комітеті кількамацяти ньюйоркських товаришів і робить з ними таку роботу, яку ми одобрюємо і підпираємо.

Багріт: підтримує думку Я. Чижа та додає, що його часто наші товариші запрошують на віща і лекції.

Янішин: каже, що коли т. Залевський не організував нічого для соціалістів-революціонерів, то що він нам допоможе?

Січинський: пропонує, щоб кликати тільки членів О. У.

На внесення т. Вакуліського дискусію над цєю справою закрито і рішення нікого не запрошувати.

Мартинев: котрому з т. Вакуліським і Підкорчемним доручено вереглянути рахунки з поїздки т. Гриніана, стверджує, що всі рахунки, представлені т. Січинським у тій справі, є в порядку.

Кучида: стверджує, що секретарі В. К. О. У. розіслали поверх 200 листів, підтримували зв'язок з відділами та взагалі робили, що могли і їм за це належить признання.

Вакуліський: ставить внесення, щоб Виконавчому Комітетові Оборони України дати признання за його працю. Ухвалено.

(Далі буде)

Касян Багріт і Лев Галайцик
секретарі Зїзду О. У.

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛІВ О. У. ЗА ЧАС ВІД ЖОВТНЯ 1934 ПО КІНЕЦЬ ЧЕРВНЯ 1938
(До звіту фін. секретаря тов. М. Надричного)

Число відділів і місцевість	Загальне число членів	Члени, що вікнали обирали	Зборили підбуто і місяць	Грошей в касі влітку	Вказок залучено	За статуси О. У.	За партійні квитки	Здійшло					Жертви на народні цілі
								інш.	лекція	представлень	концертів-свят	зборів і балів	
1 Нью-Йорк, Н. Я.	171	17	1	\$ 81.38	\$ 42.75	—	\$ 1.00	—	2	—	1	3	\$ 291.00
2 Мічиган, Мич.	22	15	2	71.05	36.65	—	1.50	—	2	—	—	3	229.00
4 Ньюарк, Н. Дж.	361	29	3	244.80	67.77	.50	.80	—	3	4	—	8	540.50
5 Рочестер, Н. Я.	25	17	1	42.35	20.00	1.50	.65	—	1	5	—	—	83.00
6 Філадельфія, Па.	30	—	—	7.45	6.80	—	—	—	—	—	—	—	100.00
7 Пасейк, Н. Дж.	17	17	1	—	47.10	—	1.00	—	—	—	—	—	84.25
8 Скрантон, Па.	12	12	1	26.00	35.25	—	.35	—	—	—	—	2	191.58
9 Бостон, Масс.	10	8	1	35.00	13.50	—	—	—	2	4	1	—	134.50
10 Бостон, Масс.	12	12	1	—	30.50	—	—	—	1	—	—	—	—
11 Бофало, Н. Я.	12	12	2	8.06	23.40	.50	1.00	—	—	—	—	—	20.00
12 Бостон, Масс.	31	—	—	20.75	13.95	—	—	—	—	—	—	—	—
14 Бінгемтон, Н. Я.	14	12	1	18.75	34.90	—	1.00	—	—	—	—	3	150.00
16 Лансинг, Мич.	10	10	1	13.65	22.65	—	.50	—	—	—	1	2	333.50
17 Кромптон, Р. Ай.	13	—	—	3.58	7.05	—	—	—	—	—	—	—	47.05
19 Квілленд, Огайо	15	15	1	16.66	14.75	2.00	1.00	—	1	—	—	—	30.00
20 Торонто, Онт.	38	29	3	87.80	34.00	3.00	1.75	—	1	6	—	14	337.60
23 Шікаго, Іл.	13	13	1	8.67	20.70	—	—	—	—	1	—	—	105.00
32 Вансикет, Р. Ай.	10	10	1	—	8.40	—	1.00	—	2	—	—	—	136.00
Жіноче Товариство в Торонто	12	12	2	—	5.00	—	—	—	—	—	—	7	58.00
РАЗОМ	243	240	—	\$655.95	\$485.52	\$7.50	\$1.45	—	13	97	5	18	\$2,866.98

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА НАРОДНІ ЦІЛІ В РІДНИМ КРАЮ ЗА ЧАС ВІД ЖОВТНЯ 1934 ПО КІНЕЦЬ ЧЕРВНЯ 1938
(До звіту фін. секретаря тов. М. Надричного)

Число відділів і місцевість	Укр. Дов.	Громадянські гроші	Самовсіліт	Камелари	Жіночий Голос	Політичні кошти	Інші цілі	Голосування в Республіці	Трудова Україна	Солжов. Інститути у Празі	Музей В. Б. у Празі	Інші цілі	Разом \$
1 Нью-Йорк, Н. Я.	214.00	60.00	17.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	291.00
2 Мічиган, Мич.	184.00	20.00	—	—	—	—	—	—	—	25.00	—	—	229.00
4 Ньюарк, Н. Дж.	77.00	352.50	—	—	—	46.00	—	50.00	—	—	10.00	5.00	540.50
5 Рочестер, Н. Я.	72.35	10.65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83.00
6 Філадельфія, Па.	100.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100.00
7 Пасейк, Н. Дж.	84.25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84.25
8 Скрантон, Па.	140.10	4.18	15.00	—	1.00	—	—	18.00	—	—	—	13.00	191.58
9 Бостон, Масс.	67.50	62.00	5.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	134.50
10 Бостон, Масс.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 Бофало, Н. Я.	20.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.00
12 Бостон, Масс.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14 Бінгемтон, Н. Я.	118.00	—	—	—	—	—	12.00	20.00	—	—	—	—	150.00
16 Лансинг, Мич.	110.50	213.00	—	10.00	—	—	—	—	—	—	—	—	333.50
17 Кромптон, Р. Ай.	29.35	13.70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.05
19 Квілленд, Огайо	30.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30.00
20 Торонто, Онт.	184.75	37.15	—	8.00	—	—	17.00	7.00	25.00	—	—	58.40	337.60
23 Шікаго, Іл.	105.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105.00
32 Вансикет, Р. Ай.	117.00	19.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136.00
Жіноче Товариство в Торонто	5.00	—	—	—	48.00	—	5.00	—	—	—	—	—	58.00
РАЗОМ \$	\$655.95	\$292.48	\$7.00	\$8.00	\$9.00	\$46.00	\$34.00	\$55.00	\$25.00	\$25.00	\$10.00	\$76.40	\$2,866.98

ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Справа Національного Конгресу

Проект скликання Національного Конгресу викликав зацікавлення серед членів О. У. Ця справа порушена в листі 10-го відділу О. У. до з'їзду. Є теж запити до Виконавчого Комітету. Закри буде місце об-

говорити цю справу ближче, подаємо тут кілька інформацій:

Думка про скликання Національного Конгресу викликала поки що суперечку щодо основного питання: чий це має бути конгрес? На цьому питанні нема згоди.

Деякі групи, головно серед української еміграції в Чехословаччині, заступають погляд, що на конгрес треба кликати усі українські політичні партії й угруповання в краю і на еміграції. без огляду на те, які програми вони заступають, і — що головне — без огляду

на те, чи вони ведуть свою роботу самостійно, чи є на удержанні чужих державних урядів. Ці групи є за тим, щоб на конгрес кликати партії УНДО, хомшинівську клерикальну "Обнову", гетьманців, уенерівців, тощо.

Другі групи заступають думку, щоб на конгрес кликати лиш ті партії, що не зрадили дотепер основних ключів самостійності, соборності і демократії та що ведуть свою роботу незалежно від чужих державних сил. Іншими словами, конгрес повинен дати основу до об'єднання незалежних демократичних сил нації.

Обидва напрямки обосновлюють своє становище політичними мотивами, які обговоримо іншим разом.

На тлі цих розходжень українська соціалістично-радикальна партія визнала для себе неможливим брати участь у підготовчих нарадах до конгресу і ще в 1935 році відкликала своїх представників з конгресового комітету. Партія має в комітеті поки що тільки своїх обсерваторів.

На листопад конгресовий комітет скликає підготовчу нараду до Праги і запросив до участі українські організації в Америці, між іншим організацію О. У. та деякі її окремі відділи. Щодо участі О. У. в цій справі наша організація мусить держатись оцей лінії:

1. О. У. як політична організація мусить зайняти супроти Національного Конгресу одностороннє становище. Окремі відділи О. У. в Сполучених Державах і в Канаді не повинні вирішувати цієї справи для себе, без порозуміння з Виконавчим Комітетом О. У.

2. О. У. удержує звязки з крайовою партією соціалістів-радикалів. Тому вона мусить наладити порозуміння з цією партією і в справі Національного Конгресу.

ТРОЦКІСТИ ПРО УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

Ми дістали в руки відлине секретного доповідного звітання пражської групи троцькістів, що був наданий в Польщі на з'їзді троцькістів і після того здав звіт про український рух під Польщею. Тому що чужі часто ма-

ють про нас дивні вістки, ніж ми самі, подаємо тут для інформації наших членів деякі твердження цього звіту. Звіт каже:

"Під натиском німецьких кол УНДО мусило примиритись з націоналістами Коновальця (ОУН), котрих Гітлер і до цього часу піддержує грошми. Націоналісти в заміну за те припинили терор в Польщі. УНДО і націоналісти тепер виступають спільно тільки проти СССР. Коли ще бувають випадки протипольських виступів ОУН, то це діється за приводом німців, які тим держать польського союзника під своїм натиском. Мовляв, не підете з нами, то ми піднімем проти вас українську стіхю."

"Українські села в Галичині засипані націоналістичною літературою, націоналістичні органи преси ростуть, як гриби по дощі. Ніхто у Львові не сумнівається в тому, що гроші на цю пресу йдуть не від передплатників. Через те жадна інша група не всилі конкурувати з націоналістами. . . ."

"Одиноку акцію проти націоналістів роблять соціалістично-радикали, однак їм тяжко конкурувати з націоналістами, бо не мають для того необхідних засобів. . . . Коли б соціалістично-радикали мали потрібні матеріали і психологічні засоби, щоб захопити маси, маси могли б піти за ними. . . ."

Про комуністичний рух у Галичині звіт каже:

"Ще недавно 90% українського населення в Галичині було комунофільське і раданофільське. Тільки сталінська політика розправи з галичанами в Харкові й Києві, смерть Скрипника і переслідування українців на Україні відрутили симпатії мас до Москви, а разом з тим і до ідеї комунізму."

"Від півроку існує ще нова тайна націоналістична організація молоді, що організує свою сіть по цілій Галичині. Вона відзначається боевим характером супроти соціалістів, а головню проти комуністів. Щось подібного до націоналістичної Чеха. Ця організація находитись всецїло в руках гітлерівців."

ЛИСТИ І ДОПИСИ

З ДЕВ'ЯТОГО ВІДДІЛУ О. У.

(Бостон, Масс.)

Дев'ятий відділ О. У. в Бостоні завжди працював багато для організації українських робітників в Америці і для помочі Рідному Краю. Наші члени не звертали уваги на те, що вже чотири роки О. У. не мала свого органу. Це нас не влаштовало від праці, ми не залишили організації, а напикали вели далі свою роботу досить добре. Ми старались робити, що можливе і наскільки обставини дозволяли.

Останній з'їзд, що відбувся в Нью-арку, рішив поки що видавати по змозі що місяця організаційний бюллетен, щоб мати тим шляхом тісніший зв'язок між централєю і відділами. Ми у Бостоні радо вітаємо Організаційні Вісти О. У. і думаємо, що всі інші відділи те саме скажуть. Тепер треба поінформити працю на місцях і востаратись, щоб з часом можна було перейти до видавання органу О. У.

Дев'ятий відділ звертається до бущих членів О. У. у Бостоні, щоб вступили назад до відділу та ступили до спільної праці. Збори 9-го відділу будуть відбуватись точно кожного місяця в Піводі Глаз, Перші збори будуть у пятницю, 9-го жовтня. Проситись всіх членів прибути.

Лев Галичанин

ПО ВІДДІЛАХ О. У.

Відділ 2 О. У. в Дітройт, Миш., призначив на збори з 19-го вересня з підділової каси на Громадський Голос \$10.00, на Самообсїту \$10.00, на Каменярів \$10.00 і на Українських Інвалідів \$10.00. Крім того на Інвалідів жертвували: т. Дмитро Баран \$1.00, П. Емчук 50 центів, Роман Ванк 50 центів. Гроші внесли до Львова на руки Громадського Голосу. — Відділ заплатив членські вкладки по кінець вересня.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Р., заплатив вкладки до кінця серпня.

Відділ 14 О. У. в Бингемтон, Н. Р., заплатив 30-го серпня клембейх і товариськія вечері з картими. — Вкладки заплачені до кінця вересня.

Відділ 16 О. У. в Ленсинг, Миш., вклав \$7.00 на діточу оселю Івана Франка в Натуеннах. — Членські вкладки заплачені до кінця вересня.

Відділ 22 О. У. в Буффалет, Р. Ай., відбув на протязі місяця серпня (9-го і 23-го) спільно з іншими організаціями два пікніки на дохід будови місцевого Народного Дому.

Число 2 О. В. розіслано секретарям відділів для негайної роздачі членам для 8-го жовтня 1936.

Складайте на Пресовий Фонд О. У.!

НАСТУП РЕАКЦІЇ І НАША ОРГАНІЗАЦІЯ

Організація О. У. заснована на те, щоб помагати рідному краю в його визвольних змаганнях.

Дотепер О. У. стояла найбільш з краєвих політичних груп до радикальної партії і останній зїзд в Ньюарку потвердив це становище. Дехто з товаришів розуміє наше відношення до радикальної партії так, що наша поміч для неї повинна починатись від того, щоб поправити її політику. Мовляв, чому радикали не роблять цього чи того? Або, що вони там взагалі роблять?

Таке становище, на нашу думку, нещире і несерйозне. Хто справді вважає, що радикальна партія є тою групою, з якою йому найбільше по дорозі, той мусить зачинати свою співпрацю від чого іншого, а саме від піддержки того, що вже існує і тепер робиться. Тільки той, що приклав своїх рук до спільного діла, має право до критики і поради.

Може не всі товариші здають собі справу з того, що радикальна партія вдержує під теперішню хвилю атак, якого вона не зазнавала в такій силі мабуть ще від часів Івана Франка і товаришів. Це добрий знак, бо видно, що ідея радикальної партії загрожує поважно нашу реакцію, коли всі темні сили спряглись, щоб її знищити. Але з другого боку де є наступ, там мусить бути відпір. Де ворог єднається, там мусять всі стати до спільної оборони.

На днях ми дістали зі Львова листа, який можемо завдяки цьому бюлетенови подати до відома членам О. У. в дослівнім передруку. Лист змальовує теперішнє становище в краю такими словами (нахля-

ми, що мусять переконатися і за-тривожити кожного. Ось що в ній пишеться:

"Переживаємо спільний наступ УНДО з націоналістами, проти всякої демократичної думки, до якого прилучились тисячом клерикали і паліївці (нова відміна фашизму в Галичині. — Прим. О. В.). Такого скаженого наступу давно вже не було. Цей табор розпоряджає тепер грошми і через те має не тільки стару свою пресу, але й закладає нову. Самих 105-процентових націоналістичних газет і видавництв появилось ще кілька нових, а саме:

- 1) **Голос Нації** (тижневик),
- 2) **Вісник** (місячник),
- 3) **Дешева Книжка** (міс.).
- 4) **Всесвіт** (місячник),
- 5) **Шлях Молоді** (півміс.),
- 6) **Промінь** (місячник),
- 7) **Обр'ї** (півмісячник),
- 8) **Прорив** (півмісячник).

"Це все нові видання, не рахуючи тих, що вже давніше існували.

"Кидать 'Дешеві Книжки' і 'Всесвіту' по 10 до 15 тисяч примірників даром на села.

"Висновок простий: **Мусимо збільшити нашу поступову пресу.** Дотепер ми своїми силами збільшили Громадський Голос ще на дві сторінки, але це абсолютно замало. На нас іде три дневники і ціла купа тижневиків і півмісячників, отже на саме спростовування брехонь треба зо дві сторінки.

"Крім того, не маючи свого ідеологічного журналу, мусимо поважне місце в Громадському Голосі залишити на теоретичні статті. Отже треба кончею ще дві сторінки. Це просто смертельна потреба, а допомогти нам у цьому можуть лише товариші з Америки й

Канади. Треба допомогти і то скоро, доки ще зимовий сезон, коли можна передплатити нових передплатників.

"Самоосвіта має тепер страшну протипацію проти себе. Всі проповідники, всі націоналістичні агітатори кинені на села проти Самоосвіти. Під натиском Юра всі книгарні у Львові спинили розпродаж Самоосвіти! Треба її піддержати, щоб вона не пропала під натиском цього скаженого атакую!

"Коли не використаємо осіннього і зимового сезону, то пропаде справа на цілий рік! А це величезний час у нинішній добі!"

Цього поклику ми не можемо лишити без відповіді. Мусимо дати поміч, щоб відбити наступ чорних сил реакції. Це не справа про "жертву" або "добровільний даток", а про виконання організаційного обов'язку супроти братньої організації.

Ця поміч мусить бути почата від нас самих. Не повинно бути ніодного відділу О. У. і ніодного члена, кого на це стати, щоб не мав передплатених усіх видань української радикальної партії. Вже цей перший крок дасть значну поміч.

А далі: в кожній громаді, де є наші члени, мусить бути ведена пропаганда за Самоосвітою, за Громадським Голосом, Каменярами і Жіночим Голосом. Це мусить бути наше найбільше завдання на поміч краєви і цій справі треба присвятити найбільші місяці.

Ніхто не каже, що наш вплив на краєві справи має кінчитись грошовими збірками. Але коли ми виконаємо цей найбільший обов'язок, тоді буде більше право наше й авторитет впливати на політичну ситуацію в краю.

СЕМІЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В НЮАРК, Н. ДЖ.

Протокол нарад

(Продовження)

Організація жіноцтва

Ковуб: При О. У. треба конкретно організувати поступове жіноцтво. Треба творити жіночі відділи О. У., а що не можна жінка може платити вкладку, то чн не добре було б, щоб від жіночих відділів брати одноразову вкладку, наприклад, по 5 доларів на рік. Екзекутивна О. У. рішила тимчасово приймати на тій основі в склад О. У. жіночі організації. Жіноче Товариство імени Ольги Кобляк-Ської в Торонто було приклате і заплатило річну вкладку \$5.00. Тепер зізд повинен виробити певний план, як гуртувати жіноцтво при нашій організації.

Степанівна одобрює думку приєднання жінок до О. У. і заявляє за тим, щоб жінки вступали до відділів О. У. Самостійні жіночі товариства можуть співпрацювати з О. У., влаштувати спільні підприємства, але не треба зобов'язувати їх платити річну вкладку до О. У.

Кафтан заявляє за тим, щоб творились окремі жіночі відділи, які мали б свій статут і кооперували б з О. У.

Чен читає листа від організації "Жіночих Громад" у Львові.

Вакулівський заявляє за жіночими відділами при О. У. з прапом голосу.

Батрій: Справа організування жіноцтва при О. У. дуже важка. Жінки вже не ті, що були давно. Більше цікавляться громадськими справами і можуть допомогти багато в поширенню поступових ідей, що їх заступає О. У. Коли б тільки було кому зайнятись організуванням жінок, можна б тим замінити нашу працю.

Т-ма Різанин Наше кюворське Жіноче Товариство імени Лесі Українки бажав бути в контакті з О. У. і спільно вимагати краєни, але є проти того, щоб платити 5 доларів річної вкладки. Наше товариство посідає час до часу жертви на пресовий фонд "Жіночого Голосу". Ми думавмо порозумітись з іншими жіночими товариствами, що близькі нам по ідеї, і разом з ними працювати.

Т-ма Дорошенко: У нюарській Жіночій Товаристві імени Олені Пчілин була мова про вкладку в сумі 5 доларів до О. У., але деякі члени не погоджувались на таке вказку.

співпрацюємо з відділом О. У., підтримуємо одні других, даємо поміч до краю на поступову пресу, на Український Робітничий Дім у Львові і на інші цілі. Якби тут постала поступова жіноча організація, така як у краю, то певно, що ми приступимо до неї. Я є за тим, щоб жінки організувались окремо.

Сусла: Я пробував організувати жінок у моїй місцевості, однак мав досить великі труднощі. Я влаштував лекції для жінок, але слухачок приходить шораз менше. При організації жінок треба бути притованим на те, що це не буде легка справа. Однак не треба тратити запалу.

Галандій: Краще, щоб жінки організувались окремо. Тільки щоб між їхньою організацією й О. У. була спільна праця для тих самих ідей.

Левинський: Щодо організації жінок треба мати на увазі дві справи: Ті жінки, що цілком погоджуються з програмою О. У., повинні вступати до відділів О. У. як звичайні члени. У самій О. У. не треба робити ніякої різниці між жінками і мужчинами. — Інша справа це організація загалу жінок, що більше або менше близькі до наших ідей і з якими можна співпрацювати в громадських справах. Ці жінки повинні гуртуватись в жіночі товариствах на зразок краєних — У краю є дві жіночі організації: "Союз Українок", що є під керівництвом українським впливом, і новостворена організація поступового жіноцтва "Жіночі Громади". Ця організація по деяких заходах добила ся минулого року потвердження статутів, організувала вже досить багато місцевих громад по селах, головню в Рогатинщині, і приступаве незабаром до видавання своєї газети "Жіночий Голос". В Америці краєвля організації "Союз Українок" відповідає подібна організація "Союз Українок Америки". Ці дві організації єгоють з собою в тісній звязку і більш-менш є того самого ідейного напрямку. Але крім відділів "Союза Українок Америки" є і тут і в Канаді цілий ряд незалежних жіночих організацій. Ці самостійні жіночі товариства є переважно поступового напрямку і представляють приблизно ту саму частину українського жіноцтва, яка в країні єдинється тепер у "Жіночих Громадах" — У вже найбільшому по-

ботою в ділі організування поступового жіноцтва в Америці й Канаді було б: 1) довести до порозуміння і об'єднання усіх самостійних жіночих товариств поступового напрямку, що дотепер працювали незалежно одні від другого. Тільки товариств є до двох десятків і вони повинні об'єднатись в одну централю для спільної праці. 2) Ця група жіночих товариств повинна увійти в порозуміння з Жіночими Громадами, а в Америці з О. У. Наша організація допоможе їм багато, коли буде пролагувати організацію Жіночих Громад та її газету "Жіночий Голос". Нові жіночі товариства повинні освоюватись на статутах "Жіночих Громад", як це зробило Жіноче Товариство в Торонто.

Корчин: Підтримує думку, щоб жіночі товариства існували самостійно і мали зв'язок з краєвими Жіночими Громадами і з О. У. Ті жінки, що погоджуються цілком на програму О. У., повинні вступати крім того у відділи О. У. як повноправні члени.

Галандій: У Бостоні існує Український Жіночий Просвітний Кружок. Це товариство не належить до "Союза Українок" і веде свою працю самостійно. Цю організацію можна б притягнути і до праці "Жіночих Громад" в краю і до нашої організації.

Тячук: Інші організації мають свої жіночі відділи. Такожмо повинні мати жіночі відділи О. У.

Дучак: Думав, що план втягати жіночі організації до О. У. не вдасться. У Скраттоні існує самостійне жіноче товариство, яке не раз співпрацювало з О. У., складало жертви на Громадський Голос та інші близькі нам цілі і буде це далі робити. Однак коли б запропонувати цьому товариству, щоб воно вступило до О. У., то члени на те не згодяться. Лише лишити жіночі організації самостійними і тільки з ними спільно працювати.

Підкорчешний висловлює вдоволення, що піднесено таку важку справу, як організування жіноцтва. Це скріпить нашу організацію.

Гончарик: У нас, у Торонто, теж було спершу побовідування, що товариство поступового жіноцтва не вдасться. Але ми вписали наперед до товариства свої жінки. Було ід спершу й і з них ішлося комбат. Від-

так прийшли інші члени і організація просла в силу. Так і ви робіть. Нехай початок для організації жінок у громаді дають жінки оборонців. Давайте їм читати відповідну літературу, влаштовуйте лекції, дискусії. З часом виховається свідома й ідеальне жіноцтво, що стане разом з нами до праці.

Козуб обстоює думку, щоб приєднувати жіночі товариства в склад О. У. Річна вкладка 5 доларів не відстрашить їх, тільки членими зв'язке тісніше з нашою організацією.

Квінна Жіночі товариства можуть бути при О. У. на окремих правах, щось подібного як почесні члени.

Т-ка Різник: Не ходити про 5 доларів, бо на добру справу жіноче товариство може дати більше грошей. Річ у тому, що через цю вкладку товариство зв'язується з другою організацією і мусить їй підлягати.

Левинський пропонує доручити екзекутиві: 1) приєднати до О. У. на правах повноправних членів ті одиниці зповіж жіноцтва, що годяться з програмою О. У., і приймати їх до своїх відділів, або, де треба, творити жіночі відділи О. У.; 2) повести пропаганду за тим, щоб жіночі товариства поступово напрямку об'єдналися в одну центральну організацію для спільної праці на зразок Союзу Жіночих Громад у Львові; 3) налагодити зв'язок і співпрацю між тими організаціями і Жіночими Громадами в краю та О. У. в Америці.

Васулінський ставить ці пропозиції на висесення. Квінна віддеркує. Ухвалено.

Васулінський пропонує, щоб закрити засідання до слідуючого дня. Ухвалено.

Перший день нарад закінчено в 11-й годні вночі.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

Другий день нарад з'їзду О. У. відкрив тов. Чиж у неділю, дня 5-го липня, в годні 11-й перед полуднем.

Зміна статуту О. У.

Корпан пропонує, щоб змінити статут О. У. В теперішньому виді статут не відповідає потребам організації. Деякі справи вирішені в ньому надто поспішно, деякі нові справи мусять бути додані.

Кафтан годиться з думкою тов. Корпана. Справа зміни статуту повинна бути переведена загальним го-

лоб у зміненні статуту був уряд голови організації.

Січакський: Статут і програма О. У. потребують під теперішній час ріжних змін. Програма, окремими обширніше і пояснена, повинна бути видана окремою книжечкою для масового поширення.

Гончарик пропонує, щоб до зміненого статуту влучити постанови про організацію жінок.

Делегати від відділів

Підморченний: Параграф 50 статуту каже, що делегат на з'їзді має спільний голосів, спільні членів у відділі. Чи цю постанову змінити, чи залишити по старому?

Січакський радить змінити цю постанову.

Кафтан заявляється за тим, щоб змінити по старому.

Янищак Відділ, що має понад 10 членів, повинен мати право на одного делегата, від 20 членів на двох делегатів, від 30 членів трьох делегатів і так далі.

Галавандий звертає увагу, що деякі відділи не мають навіть 10 членів, тому що в громаді нема з кого організувати більше членів. Такі відділи, хоч не мають 10 членів, повинні мати право на одного делегата.

Січакський пропонує: Від перших 20 членів один делегат, а від кожної дальшої початі десятка ще один.

Фонд організації

Гончарик піддає думку, щоб від кожного члена з місячної вкладки призначити 10 центів на організаційний фонд.

Тяжчук пропонує, щоб члени складли по 5 центів місячно на конвенційний фонд, на покриття коштів з'їзду О. У.

Квінна не погоджується на цю пропозицію.

Справа чартеру

Сусла: Наша організація морально й ідейно стоїть добре, але мала б вінішчу виставку, якби мала чартер. Чартер боронити через ріжними клопотами і О. У. повинна постаратись дістати його.

Васулінський радить брати відділам місцеві чартери.

Січакський пояснює, чому такий чартер, як його хоче тов. Сусла, дуже тяжко дістати. На його думку він і не конешний.

Справа з'їздів О. У.

дять, щоб з'їзд відбувати не кожного року, лиш раз на два роки.

Слик пропонує, щоб назначити наперед місце слідуючого з'їзду О. У. Пропонує, щоб слідуючий з'їзд відбувся в Бінгемтоні.

Січакський ставить висесення, щоб найближчий з'їзд О. У. був у Рочестері, бо це місце вигідне для всіх відділів. Ухвалено.

Галавандий ставить висесення, щоб усі порушені поправки до статуту передали Виконавчому Комітетові і доручити йому перенести зміну статуту приписаним способом. Ухвалено.

Справа самостійних членів

Козуб: Як бути з тим, що деякі члени у тих місцевостях, де є відділи, хочуть бути самостійними членами?

Янищак заявляється проти самостійних членів у тих місцевостях, де є відділи О. У. Можна їх приймати тільки там, де нема відділу.

Кафтан теж проти самостійних членів там, де є відділи О. У.

Січакський радить, щоб допустити самостійних членів скрізь, бо з них може бути велика поміч для краю. Це можуть бути добрі люди, які з ріжних причин не можуть чи не хочуть належати до місцевого відділу.

Гончарик заявляється за самостійними членами.

Галавандий за самостійними членами.

Слик проти допускання самостійних членів там, де є відділи.

У дальшій дискусії більшість заявляється за допусканням самостійних членів без обмеження.

Спомагачі члени

Корпан пропонує, щоб у зміненні статуту була постановка про спомагаючих членів і про спомагаючі товариства. Сюди належали б симпатичні О. У., одионці й організації.

Васулінський: Чи не добре було б мати при О. У. щось в роді революційного фонду?

Справа викликання

Корпан: На попередній з'їзді О. У. я звертав увагу товаришам, щоб не сполівались багато друкованого слова від організації в найближчому часі, бо на те, крім грошей, треба ще й людей, що мали б час і хотіли б писати. Минулий десаті щодо того був дуже невеселий і вигляди на будуче не багато кращі. Так і сталося, що після останнього з'їзду до-

лась на інше, навіть найменше, видання. А організація без органу не може розвинутись. Зали буде змога видавати газету, добре було б, щоб Виконавчий Комітет видавав поки що бюлетен, в які подавалися би організаційні відомості для членів, звіти з діяльності централі в відділів і короткі інформаційні статті.

Багрії: Поки що зачасно видати газету. Навперз відновити працю по відділах, прибирати фонди, а за якого піз року побочино, як долеко ми зайняти. Поки що Народна Воля не відмовить нам ніся на дописи, Радить видавати організаційний бюлетені.

Гончарик піддержує думку т. Багрії. Пригадує історію видання Української Громади. Тому що Українська Громада не переставала виходити, тільки тепер збивати передплату і пресовий фонд. Поки не будемо мати забезпечення фондів на цілий рік, не значинно видавати газету.

Левицький: Коли б обмежитись по видавничу організаційного бюлетену для членів, то кошт видавання не був би великий. Бюлетен на чотири сторінки друку такого формату, як листочки видавничу Соціалістичною Робітничою Партією, коштували б в кількості 400-500 примірників яких 20 доларів за часом.

Чиж: У бюлетені треба містити організаційні відомості з ексекутивні і відділів, дописи з місць про організаційне життя і короткі статті з поясненням біжучих справ тут і в краю.

Левицький: Видавати організаційний бюлетен для внутрішнього ужитку по амоді раз у місяць. Тим чином буде зв'язок між Виконавчим Комітетом і відділами. Це мується вистачити, поки не зберуться гроші на газету. Крім того видавати відомості і брошури для загального поширення і в них пропонувати нашу програму між нечленами.

Суєва піддержує проєкт видання бюлетену.

Вакуліський ставить внесення, щоб після з'їзду приступити до пилвання організаційного бюлетену і надрукувати в ньому протокол з'їзду.

Савик піддержує. Ухвалено.

Об'єднання демократичних груп

Коржин: Будучи ексекутивна покати на повести жившу працю, щоб явля організація стала осередком для всіх тих груп, що близькі нам ідейно, а

в першу чергу визнають демократію.

Чиж: Ми повинні старатись співпрацювати з тими громадськими групами, що є за самостійною Україною і обстоюють демократію.

Галайдовий піддержує думку товариша Чирка.

Гончарик розповідає, як прийшло до бляжчої співпраці між відділом О. У. і Українським Народним Домом у Торонто.

Левицький: Відділ О. У. він цілком організація О. У. не повинні входить в організаційну спілку з іншими групами, тільки від випадку до випадку кооперувати у спільних виступах за демократію, проти фашизму або комунізму. В одній Канаді може тамешні відносини дають змогу постійної співпраці з іншими поступовими групами.

Явшин: Відділ О. У. не повинні на свою руку входить в спілку з іншими групами.

Чиж ставить внесення: З'їзд О. У. доручити відділам організувати спільні виступи демократичних організацій для боротьби проти фашизму і комунізму та в обороні демократії. Такі виступи використовувати для поширення наших думок, а зібрані на них фонди призначити на освітні цілі в краю. Ухвалено.

Організування молоді

Левицький підносить справу примування молоді до О. У. Потепер нічого майже не робилось у тому напрямі, щоб поширити нашу думку між молодим поколінням нашої еміграції.

Чиж каже, що в багатьох громадах визначились між молодими людьми одніми, що виразно обстоюють нашу думку про демократію і виступають проти фашизму і комунізму. Нашим завданням їх притягнути до нашої організації.

Козуб: Є велика потреба видати для молоді в англійській мові, в першу чергу англійської історії України. Було б добре, яби О. У. могла в тій справі що зробити.

Політичне становище на українських землях

Чиж реферує про політичне становище на Великій Україні, в Галичині, на Закарпатті і на Буковині. Зміст реферату буде поданий окремо.

Клифтан ставить внесення, щоб з нагоди з'їзду О. У. вислати \$20.00 на пресовий фонд Жіночого Голосу.

Багрії піддержує внесення т. Клифтана. Жіноча поступова преса потребує більш, ніж коли, піддержки, бо

вова мується віддержувати атами реакційних і клерикальних сил. Ухвалено.

Підморченний ставить внесення, щоб вислати під з'їзду прийт до ексекутивні Української Соціалістично-Радикальної Партії і забезпечення, що О. У. буде дальше піддержувати її працю.

Січинський піддержує внесення. Ухвалено.

Дучин: Треба, щоб Виконавчий Комітет О. У. час до часу видавав великі до української еміграції, щоб збирати жертви на селянську пресу й освітні видання в краю.

Явшин Мені здає, що радикали все вимагають помочі від нас. Ми повинні зменшити поміч радикалам, а змієць того видавати тут нелегальну літературу і посилати до краю. Поміч може бути не лиш грошева, але також моральна.

Січинський: Щоб моральна поміч мала вартість, мується походити від того, хто має авторитет, здобутий власною працею. Коли б хто з наших провідників хотів тепер давати радикалам поради і вчити їх, тоді вони могли б подумати: "А що ви там робите в Америці?"

Справа Національного Конгресу

Чиж реферує справу Українського Національного Конгресу.

Січинський радить справу конгресу передати Виконавчому Комітетови О. У. повинна що справу вирішити в порозумінню з радикальною партією в краю.

Різняк піддержує думку тов. Січинського.

Тичин ставить внесення, щоб справу Національного Конгресу передати Виконавчому Комітетови О. У. з дорученням, щоб у цій справі порозумілись з радикальною партією.

Різняк піддержує це внесення. Ухвалено.

Становище серед української еміграції

Січинський реферує про становище серед української еміграції в Америці в Канаді та завдання нашої організації. Зміст цього реферату буде поданий окремо.

Після реферату т. Січинського була широка дискусія, в якій забирали голос майже всі присутні делегати і гости.

Осідок організації

Чиж піддає під парадні справу осідку організації О. У.

Рішени піддав думку, щоб осідок був у Скрентоні. Смік піддержує.

Галанцкій: Я також зваляюся за Скрентоном, бо там є сили, які можуть бути важні до праці. Там теж легше вестись видавничтвом, бо друкарні є в місці.

Чам зваляється проти Скрентону.

Кафтак Я є за Скрентоном. Зрештою у складі Виконавчого Комітету може бути двоє членів з Скрентону, а п'ять зпоза Скрентону.

Яншин: Я за тим, щоб осідок організації був там длі тут, де є.

Вакулінський: Я не є проти Скрентону, але думаю, що краще лишити осідок у Ньюарку.

Рішени ставить внесення, щоб осідок організації був у Скрентоні.

Смік піддержує.

Вакулінський ставить внесення, щоб осідок лишити в Ньюарку.

Яншин піддержує.

Внесення тов. **Рішени** ухвалено 12 голосами. За внесенням тов. Вакулінського було 5 голосів.

Вибір Виконавчого Комітету

Січинський пропонує такий склад Виконавчого Комітету: 3 членів з Скрентону і 4 зпоза Скрентону, а саме по одному з Нью Йорку, Ньюарку, Брингемтону і Торонто.

Яншин ставить внесення, щоб у Скрентоні було 4 членів Виконавчого Комітету, крім того по двоє у Брингемтоні і один у Канаді.

Тячум піддержує.

Ухвалено внесення тов. **Січинського** 9 голосами. За внесенням Яншина було 6 голосів.

У склад нового Виконавчого Комітету вибрані:

З Скрентону: Миколай Січинський, Володимир Леницький, Степан Корпан.

З Нью Йорку: Миколай Кішма.

З Ньюарку: М. Колуб.

З Брингемтону: Степан Підкорчешний.

З Торонто: Теодор Гончарик.

До Контрольної Комісії вибрані: Касян Багрий, О. Рішени, Лев Галанцкій.

Січинський закінчує нараду зїзду закликком до поживавлення праці по відділах, щоб співзливими силами повести нашу організацію до нових успіхів.

Після того тов. **Чам** закрив дводневні наради зїзду.

Касян Багрий і Лев Галанцкій
секретарі Зїзду О. У.

ДИСКУСІЙНА ТРИБУНА

БЮЛЕТЕН ЧИ ГАЗЕТА?

Від одного з відділів О. У. (Нью Йорк) ми дістали запит, чому бюлетен видається тільки для членів. В листі пишеться:

"Рішено відвестись до Виконавчого Комітету, чи не можливо того змінити, щоб можна було поширювати бюлетен і поза членами. То було б корисніше для організації. . . . Були поставлені пропозиції, щоб бюлетен міг розходитись і поза членами, щоб дати в той спосіб українському загалоу в Америці змогу пізнати організацію О. У."

Дальше в листі пишеться, щоб у такому бюлетені для ширшого загалу не подавати відомостей, некорисних для організації.

Порушуємо цю справу в дискусійнім відділі, хоч властиве ця справа сюди не належить. Останній зїзд О. У. рішив ясно і недвозначно, щоб видавати бюлетен для внутрішнього ужитку організації. У дискусії підкреслювалось, що бюлетен має бути для членів, і згідно з тим обраховувано кошти на 400-500 примірників. Отже Виконавчий Комітет, видаючи бюлетен для членів, виконує ухвалу зїзду, якою він звязаний. Змінити цю ухвалу може хіба загальне голосування або найближчий зїзд.

Та проте на нашу думку варто перевести дискусію над цією справою. Може минулий зїзд помилився, що виніс таку ухвалу? Може справді краще було б видавати бюлетен для загального вжитку, а не тільки для членів? Хто має що сказати у цій справі, хай забирає голос.

Відкриваючи дискусію в цій справі, хочемо звернути від себе увагу на одну основну справу: Бюлетен це не газета, а газета не бюлетен.

Бюлетен призначений для внутрішнього ужитку організації, отже не повинен бути поширюваний поза членами. Круг його читачів обмежений. Але через те власне в ньому можна містити багато такого, що призначене лиш для членів.

скрізь, але не можна містити в ній справ внутрішнього організаційного характеру, бо газету читає кожний — приятель і ворог. Тому звичайно політичні організації крім газети мають ще бюлетен для членів.

Коли взяти під увагу, що газети поки що наша організація не вслі видавцями, то лишається питання: Чи варто видавати тимчасом оттаке видання для членів, що тепер почалось? Чи помагає воно що членам орієнтуватись у справах організації? Чи може воно причинитись до розворушення тих, що вже належать до організації і тим свиним до скріплення життя в О. У.?

На це питання хочемо почути відповідь.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

ЛИСТ З КАНАДИ (Торонто, Онт.)

1

Хоча в Організаційних Вістях О. У. мало місця, то все таки варто б описати історію й діяльність кожного відділу О. У. Щоб познайомити членство в Сполучених Державах з нашим відділом, що є поим що однієюю канадійським галузю материного пня О. У. в Америці, я хочу дати короткий огляд діяльності нашого відділу від його заснування до кінця 1935 року. Окремо дам пізніше огляд його праці за 1936 рік.

У Торонто був зорганізований відділ О. У. ще в 1928 році. Але на зїзді О. У. в Торонто в 1930 році змінено назву на "Українське Трудове Об'єднання" (У. Т. О.) і створено Центральний Комітет У. Т. О. в Вінніпегу. Таким чином цей відділ перестав носити назву О. У. і перестав підлягати Виконавчому Комітету О. У.

На той час було в Торонто 11 різних українських товариств. До цього додатк 5 українських парохій, так що всіх разом було тут 16 різних груп. Здається, що в такій ситуації не потрібно творити нічого нового, тільки прилучуватись до першого любого гуртка і спільно працювати.

Однак для українського працюючого народу треба вимагала чогось кращого. Треба було створити таку організацію, яка викладала би шлях до національного і соціального визволення українському народови та організувала б той народ, що стояв на

тепер на перехідній спільного зорганізування українських робітників у Канаді в Америці.

З такою думкою зішлася б громадян у Торонто і вони рішуче створили нову організацію по ідеї М. Драгоманова.

Перші наради відбулися в приватному помешканні т. Степана Кривоуса і там, між іншим, одобрено думку скласти установчі збори. Так повстав новий відділ О. У., що відбув свої перші установчі збори дня 28-го лютого 1932 року. По своїм зголошенням до Виконавчого Комітету О. У. він отримав число 20.

Таким чином цей відділ не має нічого спільного з попереднім відділом О. У. Це був нова організація.

Вже на установчих зборах поставили собі товариші за завдання вести працю на всіх ділянках, як на культурному, освітньому так і політичному полі, нести моральну і матеріальну, а у відповідний час і фізичну поміч рідному краю, вести співпрацю з Українською Соціалістичною Радикальною Партією в Галичці, піддержувати зв'язки з другими українськими політичними партіями, які стоять на засадах самостійності і соборності України та демократичного устрою.

Може хтось подумав, що найшлися між нами для проводу люди з високою освітою. Та ні! Творили новий відділ О. У. сімні галицьких селян; деякі з них не мали навіть скінченної народньої школи. Та зате був у них дух поступу і любов до свого працьовитого народу. Хотий коханий з них не міг висловлювати своїх думок так, як цього вимагає діло пропаганди і поширення ідеї, але товариська любов і охота до спільної праці скріпляла їх силу і дух і допомогли їм набути настільки знання, щоб могли оборонити на кожному кроці ідею М. Драгоманова.

Тому праця відділу почалась під основ, а саме під читання літератури. Спрощаючи відділ книжки з Львова за посередництвом У. С. Р. П., так само з Праги від У. П. С. Р. вишайше кімнату на спільні читання і збори. Сходяться товариші чотири вечери в тиждень, розпреділюють ділі на спільні читання, дискусії, підготовки до прилюдних промов і т. п. Виробляються в товаришів кращі думки, поширюється через спільні читання і дискусії свідомість і знання українських справ.

Зорганізування відділу та його праця не пройшла без уваги. Відділ

громадянства в Торонто. Першим нашим прилюдним виступом був протест товаришів на комуністичному вічу, що скликали його московські наймити українського походження. Те саме робили наші товариші і на других вічах, що були скликані гетьманцями, чи 105-процентовими "націоналістами". Робили це наші товариші розважно і річево, засміювали противних промовців питаннями та дискусіями і виказували їх брехливість. Такі виступи викликували відгук серед слухачів, і не раз підносився голос обурення проти брехні і фальшу. Таким чином ми почали здобувати ґрунт навіть серед найбільших ворогів, які йшли до того часу на салі по за брехунами. (Далі буде)

І. Личак

ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ О. У. В НОВІЙ АНГЛІ

Окружні збори відділів О. У. в Новій Англії відбулись дня 18-го листопада в Вунсакет, Р. Ав.

Зборами провадив тов. М. Кукуруда.

Прочитано і прийнято до відома протокол з попередніх окружних нарад.

Тов. Запалтний дав звіт з спільного пікніку. Звіт прийнято до відома.

Обговорено організаційні справи округів. Ухвалено скріпити працю відділів на місцях і придбати більше членів до організації.

Обговорено справу організаційного бюджету, два числа якого члени одержали. В дискусії над бюджетом забирали голос усі члени. Кожен з них висловлював дуже добре про видавання Організаційних Вістей О. У.

На заклик тов. Кукуруди і Сусли переведено збірку на пресовий фонд. Жертвували товариші:

А. Холдоровський \$1.00.

По 50 центів: Л. Галаджій, П. Сузда, А. Калравній, С. Бардчевський, М. Запалтний, Демун, Клей, М. Кукуруда, П. Пелех, В. Колитко.

Разом зібрано \$5.75. Ухвалено додати з кеси на пресовий фонд \$5.00. Разом вистано на пресовий фонд до Виконавчого Комітету \$10.75.

Ухвалено відбутися річні окружні збори на 8-го листопада у Вунсакет, в помешканні тов. Колитка. Проніться членів усіх відділів О. У. в Новій Англії обов'язково вистіти.

Лев Галаджій

Через брак місця ми примушені відхилити частину матеріалу, в тому звіт про кошти з'їзду і деякі листи, як отримані від тов. О. В. Пас

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ І О. У. в Нью Йорку влаштував разом з іншими ньюйорськими товариствами від 20-го до 27-го вересня Тиждень Івана Франка з лекціями про його життя й діяльність. Тиждень закінчився святковим концертом 27-го вересня. — Відділ відбував збори в кожну третю п'ятницю в місяці. На пресовий фонд збирається по 10 центів від числа О. В.

Відділ 6 О. У. в Філадельфії, Па., заповідає на найближчий час збори членів для відносно діяльності.

Відділ 8 в Сакретто, Па., відбув місячні збори у вівторок, дня 13-го вересня. Ухвалено зорганізувати ряд лекцій на політичні теми. Зложено \$11.00 на пресовий фонд. А саме з відділової каси призначено \$5.00, крім того по одному доларови зложили: М. Дораш, С. Корпан, В. Левинський, Т. Митик, Т. Спрахман, Я. Чиж. Вирівнано вкладки до централі.

Відділ 9 О. У. в Бостоні, Масс., заплатили членські вкладки за три місяці, по кінець вересня. — На пікніку в Бостоні з 13-го вересня тов. Галаджій і т-ка М. Федоримич з Кроптон, Р. Ав., зібрали на "Камінярі" \$19.87. — На лекції в Жіночій Просвітній Кружці в Бостоні на заклик т. Галаджія зібрано \$6.00 на Жіночий Голос. — Тов. Галаджій продав у Бостоні й околиці політичної літератури, видання радикальної партії, на \$11.50.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Я. Відділ продавив одного члена. Зібрано на пресовий фонд \$4.75. Жертвували: По одному доларови: Ілько Була, Степан Дешик, І. Пастернак, М. Шпірак, І. Мелеш, Л. Стець. Гроші вистано до Виконавчого Комітету. Членські вкладки сплачено за вересень і жовтень.

Відділ 16 О. У. в Ленінг, Мич., зложив на пресовий фонд \$8.00, а саме: з товариської каси \$5.00, крім того по 50 центів жертвували: М. Красносельський, П. Філь, П. Красносельська, А. Стадник, Т. Філь, В. Стадник. Гроші вистано до Виконавчого Комітету. — Членські вкладки заплачені по кінець жовтня.

Відділ О. У. в Новій Англії зложили на окружних зборах у Вунсакет на пресовий фонд \$10.75. Жертвованні подані в дописі.

Число 8 О. В. розкрито секретарям відділів для негайної роздачі членам дня 8-го листопада 1932.

Сотрабав на Пресовий Фонд О. У.

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ЗА ТРИ МІСЯЦІ

Три місяці тому подивлясь перше число Організаційних Вістей О. У. і приблизно в тім самім часі почала свою працю вибрана на з'їзді в Ньюарку ексекютива О. У. Чверть року невелички ще час, але і з такої нагоди добре організуєсь поза себе і здати собі справу, що за цей час сталося в організації.

У теперішній час більш або менш правильно працює 12 відділів О. У., а саме: відділ 1-ий в Нью-Йорку, 2-ий в Дітроїті, 4-ий в Ньюарку, 7-ий в Пасейку, 8-ий в Скрентоні, 9-ий в Бостоні, 11-ий в Бофало, 14-ий в Бінгемтоні, 16-ий в Ленсинг, 20-ий в Торонто, 23-ий в Шикаго і 32-ий у Вунсакет. Відділ 17 в Кромптон, Р. Ай., заповів відновлення діяльності. Відділ 10-ий в Бостоні сходитьсь, але не дав дотепер звіту з праці.

Тільки три відділи О. У., не зважаючи на всі заклики, не відновили діяльності і не відгукнулись на листи ексекютиви, а саме: 5-ий в Рочестері, 6-ий у Філадельфії і 19-ий в Клівленді.

Членські вкладки платять дотепер 8 відділів: Дітроїт, Ньюарк, Пасейк, Скрентон, Бостон (9-ий), Бофало, Бінгемтон, Ленсинг.

На пресовий фонд переслали до ексекютиви збірку 9 відділів: Дітроїт, Ньюарк, Скрентон, Бостон (9-ий), Бофало, Бінгемтон, Ленсинг, Шикаго і Вунсакет.

Найважлишим організаційним осягом є поки що налаштування видавництва бюлетеню. Бюлетен виходить і розсилається по відділах кожного місяця. Коли роздача бюлетеню на місцях не відбувається своєчасно, то це виключно вина

секретарів. З ними повинні порозумієсь члени, яким залежить на тім, щоб мати вчасно кожне число.

Кошти друку бюлетеню були обчислені на з'їзді в Ньюарку за розмір чотирьох сторінок. Але з огляду на більший матеріал (з'їздовий звіт) вже дотепер два числа появилсь в більшім обемі по 6 сторінок. Перебічний кошт числа виносить \$20,00 за друк і оплата за нересняку. На будуче ексекютива буде старатись видавати бюлетен частіше в більшому розмірі. Це залежати буде також від збірок на пресовий фонд.

Виконавчий Комітет старатєсь інформувати в бюлетені про дійсний стан організації без прикрашування і без замовчування того, що не дуже корисне. Думаємо, що в цих чотирьох числах, що дотепер появилсь, члени дістали більше вісток про організацію, ніж могли мати давніше за цілі роки без друкованого видання.

Ще раз підкреслюємо, що бюлетен відкритий для кожного члена і для кожної думки, що має на меті добро організації. Також Виконавчий Комітет готов у своїй праці прийняти кожду пораду і заввагу, вислухати кожду товариську критику. Одно, чого не може стерпіти організація, це байдужність і пасивність членів, покутні підшепти і сплетні, що мають на цілі підірвати довіря і посіяти роздор. Их, на жаль, ще подостатком.

Рух по відділах оживився настільки, що час тепер приступити до виконання певної програми праці. На це треба використати найближчі зимові місяці.

Поки що ставимо нашим то-

варішам під увагу сім пункти дальшої праці:

1. Використати зиму для поширення нашої ідеї. Виконавчий Комітет буде старатись по змозі вислати на бажання референтів на віча і лекції про бижучі політичні питання. Де не можливо відбути віч чи лекцій, радимо членам цантовувати власними силами бодай читання і дискутування на прилюдних сходинах політичної літератури. Ексекютива радо її доставить.

2. Виконавчий Комітет розважає справу спровадження з краю одного з діячів радикальної партії для обіздки. Після гостини т. Гривнака сталося у краю стільки новин, що треба дати змогу нашій еміграції почути про те знов правдиву інформацію від людини, якій можна вловні довіряти.

3. Мусимо негайно організувати допомогу радикальній партії в боротьбі проти наступу спільного фронту УНДО-націоналістичної реакції. Підкреслюємо з найбільшим натиском вагу цієї справи. Одинюка зброя, якою ця партія може відбивати скажений наступ, це друковане слово: газета і політична брошура. А справа стоїть так, що коли ми в найближчим часі не поможемо радикальній партії скріпити її видавництва, тоді поступова, демократична думка в краю потерпить необчислимі шкоди. Боротьба готова заломитись.

Закликаємо всі відділи і всіх товаришів, щоб вже тепер організували кожду на Громадський Голос та політичну літературу для краю. Кожний відділ і кожний член О. У. мусить прикласти до того свої зусилля.

ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В ЕВРОПІ

Реферат т. Я. Чижка на з'їзді Оборони України в Ньюарк, Н. Дж.

Політика окупаційних держав

Окупанти, особливо Росія і Польща, стараються закріпити своє панування на українських землях і інших українського народу щораз то більшим обмеженням громадянських свобод та матеріальним і культурним винищуванням українців.

Московський уряд за останні роки порохив у тому напрямі слідуючі кроки: склавав більшість постанов, котрі донедавна давали Україні бодрість на папері автономію в справах хліборобських, внутрішньої адміністрації, судівництва та вищої і середньої освіти. Після русифікаційної курсі у справах культурних, таких як видавництва, наукової праця, а навіть мовознавство, Пильно знищують і далі винищують під закликом "троїстизму" і "націоналізму" людей, особливо галичан, котрих не сподівається пагнути до сучасної русифікаційної праці. Рівночасно поведено масове переселення українців з прикордонної смуги та посилено колонізацію України чужинцями. Гостра цензура, заборона візиту в культурних закладів з закордоню, постійні арешти й процеси в "український націоналізм" та часті розстріли мають на меті утримати Україну терором при Москві.

Польський уряд далі винищує рештки українського шкільництва, ослаблює кооперативний рух, продовжує колонізацію українських земель мазурами та придавлює і виснажує сільське населення непомирними податками. Окрім того польський уряд підтримує боротьбу на церковному полі та старается розбити українське населення на різні групи "лемків", "гуцулів", "поляків", "русинів" та "старорусинів", щоб не мати до діла з єдиним українським народом.

На Чехословаччині в останньому часі в диктаторських справах прийшли до голосу русифікаційна народно-соціалістична партія та партія аграрників. Вони знову скріпили підупадковий русифікаційний рух в тій частині України. До того правлять добу дещо причинилися недавній союз Чехословаччини з Росією.

У Басарабії і Буковині румунський уряд і партія ведуть завзято делатіоналізацію українців, забороняють їм навчати в рідній мові, примушують духовників до румунських проповідей та позбавляють старих надати україн-

ських територій румунський вигляд, забороняючи українські написи й написки. При цьому економічний змісок населення дуже падить.

Український відбір

Опір українського народу проти чужої окупації називають кріпте. Не здаючи на всі утиски, на свайтській Україні раз-у-раз повстають змови, саботажі, шкваста комуністів та навіть місцеві бунти. Советська преса доволі часто пише про те, очевидно, називаючи цей опір влади баналітизмом. Можливі припускати, що не всі змиви спротиву попадають у пресу.

На Західній Україні найсильніший опір ставить селянство, котре організується на місцях. Повстають нові читальні, кооперативи, будуються Народні Доми. Товариші з Галичини пишуть нам, що село пильно читає свою пресу, а кількості тисяч книжочок "Смислів" є доказом, що народ прагне науки. Під політичним оглядом Соціалістична Радикальна Партія видимо росте в силу, як єдина партія, котра пропагує оборону перед польським наступом власними силами українського народу. Інші партії перед польським наступом швидко сканітували.

УНДО заклало з польським урядом угоду, одержало від нього кульманатат писем і сематорів та підтримує урядову політику. В заміну за це український народ не зміг ніяких полесч від поляків. Наппаки, польський наступ скріпився, а окрім того українським угодошам приодитись оборонити польський уряд, годисувати за скріплення польської армії, тощо. В цьому помагають УНДО клерикальні партії і газети та угодошці з Волиші.

Так звані українські "націоналісти" цілком припицали свою протим-польську діяльність і по вказівкам свого промоду жертвують тепер головно проти українських соціалістів, влаштовують напади на українських людей і установи, та закінчують всім, хто не з ними, комунізм. На ділі ж ніяких комуністів на Західній Україні дуже змаліли і обмежують голвно до невеликих заводських і польських турків.

Опір румунській окупації з боку організованих груп серед українців дуже слабкий. На Закарпатті українські соціалісти ведуть жинну організаційну працю, та, на жаль, в остан-

ні часи вони розколюєсь. Український рух там же ослабав факт, що частини українців звязавсь непотрібно з чеською аграрною партією, котра рівночасно підтримує русифікації.

Україна в міжнародній політиці

У міжнародній політиці про українську справу щораз частіше говорять в Англії, в Німеччині та в колах Ліги Націй. На Україну заікло Німеччина й Польща. Вони ще по-видиму остаточно не договорились, хто мав би здобувати для себе Україну як випакок війни з Совітами. Раз є вістни, що Польща, котра віддала б за це німцям коридор, другим разом є заперечення того і нові пугни гітлерівці, що їм треба України. На всякий випадок польсько-німецьке порозуміння припицало майже цілком протипольську діяльність українських фашистів під приводом Кошовальців.

Між фашизмом і більшевизмом

Ведеться сильна пропаганда з боку більшевників і фашистів за тим, щоб затягнути українське громадянство в один чи другий табір. Фашисти кажуть, що українці повинні стати в проти-більшевницький табір, тому що він проти-московський, себто повинні обединитись біля Гітлера, Муссоліні і Польщі. Комуністи страшать українське населення фашизмом і кличуть на свій "народний фронт". З злєзяття, з яким обидві сторони пропагують свої думки, видно, що обидві хотіли б забезпечитись на випадок удару прихильністю або й підтримкою українців.

Очевидно, що для українського народу ці залицяння представників обидвох диктатур є доказом, що їм, а не Україні була б корисна українська поміч. Це настільки ясно, що величезна більшість українського громадянства ставиться до обидвох концепцій вороже. За однією чи другою стороною вдує тільки гурти інтелігенції, ті самі, котрі в минулі роки склядались до Делікіна, більшевників, янтави чи до папи римського, обіжуючи собі підтіла "пенний" вопритунок. На жаль треба зазначити, що на ці комбінації теж іде велика частина інтелігентської молоді, котра свій запад втрачає на підтримку чужих орієнтацій. Та з другого боку селянська молодь у більшості не піддається ні угодовській ні фашистській деморалізації і прямило ро-

зуміє теперішні свої завдання. Во-
на вчиться, організується і хрісне.

Наші завдання

Таке становище на українських
землях вимагає від українців поза
межами окупованих держав праці в
двох напрямках: освідчення чужих
громадянств про Україну і справні
цілі українських мас, та вітринки
українського відпору на рідній зем-
лі. Добре було б, коли б для тої ці-
лі об'єдналися всі українські політич-
ні гурти, котрі стоять на становищі
самостійності, соборності і народо-
правства України. В тій справі вже
почалась акція за скликанням так
званого Всеукраїнського Національ-
ного Конгресу, котру, однак, прихил-
ника польська орієнтація УНДО. Те-
пер ця партія каже, що Всеукраїн-
ський Конгрес буде "большевизь-
кий", що, очевидно, неправда. Про
цю справу буде мова пізніше.

Завданням Оборони України повин-
но бути праця в наступних напрям-
ках: 1. Інформовання американського
громадянства про Україну і політич-
ні цілі українського народу. — 2. До-
помога тим гуртам, установам і по-
чинам на Україні, котрі розбудову-
ють власні сили українського наро-
ду, — 3. Об'єднання як найбільшого
числа людей і організацій біля таких
загальних ідей, як соборність і не-
залежність України та демократичні
устрії в ній. — 4. Рішуче поборюван-
ня большевицької і фашистської орі-
єнтації, котру серед українських імі-
грантів в Америці поширюють ту-
тешні газети, такі як "УЩВісти",
"Свобода", "Націоналіст", "Наш
Шлях" і інші, та організації "СУРО",
"Лемкосюз", ОДВУ, "Об'єднання".

З ЗІЗДУ НА ПОМІЧ КРАЄВИ

Крім \$20, що зібрав О. У. призначив
з організаційної каси на пресовий
фонд Жіночого Голосу, зложили піс-
ля зібду учасники на Громадський
Голос \$19.50.

Зложили по 2 долари: М. Січчи-
ський, І. Мартинець, С. Корпан.

По одному доларови: М. Козуб, О.
Різник, Бабія, Стасівський, Гураль,
т-ка Руда, М. Кізіма, Ю. Кафтан і
Н. Н.

По 50 центів: Савицький, Дорошен-
ко, Стодольський, В. Кучкуда, Гнзид,
Т. Гончарик, Н. Н., О. Смик, С. Під-
корчменний.

ДИСКУСИЙНА ТРИБУНА

Голоси до питання "Бюлетен чи га-
зета" віддаються до чергового чис-
ла.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

З ДРУГОГО ВІДДІЛУ О. У. (Дройт, Мін.)

Дня 31-го жовтня відбулись збори
нашого відділу. Була широка дискусія
над тим, як оквітати і скріпити
працю організації.

Тов. Перняк піддав думку, що тре-
ба нам приєднати до організації ма-
зад тих членів, що належали до неї
давніше, і братися своїми силами
до праці.

Тов. Нирчак пропонував, щоб від-
бували збори відділу два рази в мі-
сяць. Одні збори організаційного ха-
рактеру, другі дискусійні. Крім того
треба влаштуувати лекції. Багато
людей годяться з поглядами нашої
організації і на них треба впливати
лекціями.

Тов. О. Крайківський запроважує, що
треба членам ліпше виконувати ор-
ганізаційні обов'язки, а в першу чер-
гу відділовим урядовим. Треба йти
на віча і лекції інших організацій,
забирати там голос і висказувати до-
бру думку Оборони України.

Після того члени зложили членські
вкладки. Зібрано на пресовий фонд
\$14.00. Зложили: О. Перняк \$5.00. Д.
Коломійчук \$2.00. По одному доларо-
ви: Р. Вазик, О. Чорненький, О.
Крайківський, Т. Миськів, Н. Воро-
ня, П. Ємчук, В. Нирчак. З відділо-
вої каси доложено \$11.00. Разом ви-
стано на пресовий фонд О. У. \$25.00.

Д. Коломійчук

З 14-ГО ВІДДІЛУ О. У.

(Бингемтон, Н. Я.)

Наш відділ прийняв з великою ра-
дістю появу Організаційних Вістей
О. У. Через кілька років наша ор-
ганізація не мала ніякого друкованого
органу. Через те відділи не знали
одни про одного, що в них робить-
ся.

Наш 14-ий відділ ухвалив для при-
дбання фондів перевести виписку.
Ухвалено дати на ту ціль \$10.00. Те-
пер всі старяться, щоб виписка
принесла повний успіх.

Члени відділу зложили \$9.00 на
пресовий фонд. Жертвували по од-
ному доларови: Василь Войтів, Тео-
дор Піндзюла, С. Підкорчменний, Тео-
дор Сяк, Лука Смик. По 50 центів:
Олекса Смик, П. Садовень, І. Шратко,
Д. Дух, Ст. Грех, М. Коцан, Теодор
Іванів. По 25 центів: Ст. Сельків,
М. Малопольський. Гроші вислано до
еклектиків.

Члени О. У. повинні подбати, щоб
забезпечити мительною видаванням

нашого бюлетеню. Обов'язком кожно-
го члена по своїй змозі зложити
жертву на пресовий фонд. А тоді
дочекаємо скоро тої газети, коли заче-
не виходити наша газета.

Тому добре, що минулий зібр О. У.
в Ньюарку ухвалив одностайно вида-
вати поки що хоч би в малім розмі-
рі організаційний бюлетен, де відді-
ли могли б повідомити про свою пра-
цю. Тепер члени можуть слідувати,
як працює кожний з наших відділів.
Крім того є місце на виписки ріж-
них організаційних справ.

Степан Підкорчменний

З 29-ГО ВІДДІЛУ О. У. (Швага, Іл.)

З нагоди побуту тов. С. Корпан
в Шваго місцевий відділ О. У.
скликав збори. На цих зборах тов.
Корпан говорив про політичне ста-
новлення та актуальні громадські спра-
ви в країні та еміграції. Далі тов.
Корпан реферував про організаційні
справи О. У., про недавній зібр в
Ньюарку, про бюлетен та план даль-
шої праці.

На заклик т. Л. Тягмбока слідую-
чі члени зложили на пресовий фонд
О. У.: Л. Тягмбюк \$3.00; Т. Коствів
\$2.00 По одному доларови: П. Ткач,
О. Дичка, Ф. Бойчук, В. Гуцал, Ст.
Мостовий. Разом зложено \$10.00.

У дискусії всі товариші зважились
за тим, що старатись побільшити як
найскорше пресовий фонд і при пер-
шій змозі перейти до видавання ор-
гану.

Ст. Мостовий

ЛИСТИ З КАНАДИ (Торонто, Онт.)

II

Спершу було заведено дві громади
в Торонто, що не ставалися до нас
ворожо, решта 14 громад, були би
раді нас вітати в дощі воли. На
це наші товариші не звертали уваги,
а дільше продовжали свою роботу.

Далі ми почали скликати публіч-
ні зібрання в Америці, як тт. М. Січчи-
ського, Дм. Братуся, А. Грінюана і
В. Деліцького. Були теж віча з міс-
цевими силами. Такі публічні мисту-
ни дали змогу пізнати українським
робітникам в Торонто, до якого ви-
зволених стремить О. У., С. Р. П.
і ці, що поділяють їх думки про на-
ціональне та соціальне визволення
українського народу. Так само при
кожній нагоді ми доказуємо шкідли-
ву політику угонців. За те наші
свого часу числилися 105-процентою

націоналісти в нелюдський спосіб на нашого члена, т. М. Дельченка. Та це нас не відстрашувало, а скріпляло сясто до дальшої праці. Ми були певні того, що чим більше будуть тортури про нас у Торонто вороги, то тим краще для нас, бо викличе заінтересовані наших організації.

На цьому ми не обмежались. Ми перенесли збірки на рівні громадські ціли, не включаючи до того членських вкладок. Завели окрему збірку, так звану міланту, що продовжується до нинішнього дня. До цієї збірки уповноважують одного члена, який при кожній нагоді збирає всі лишні гроші від товаришів. Така збірка центова принесла за всім місяці 1932-го року \$64.00. Ці гроші призначено на пресовий фонд Громадського Голосу і на друкарські машини.

Від початку існування відділу в 1932 до кінця 1935 року відділ мав приходу \$1,354.42, не включаючи приходу з розпродажу книжок. Прихід з розпродажу книжок ми обертали на закупку літератури для відділу О. У. До цього додавали з інших приходів, так що до сьогодні відділ має бібліотеку вартості понад 300 доларів заінформованих ідучих видань. З приходів заплачено 415 доларів до розміщення відділу, решту розділено на громадські цілі. Проте час від часу були поміщені звіти в пресі.

Права, це невеликий прихід і в певний час другі відділи О. У. далеко більше збирали на народні цілі за той час, як ми. Але для нашого відділу зібрати оцік \$1,354.42 було дуже важко, бо треба було збирати майже тільки між своїми членами та деякими симпатичними. Можна уявити собі, яка була в Торонто злочинність, коли нашими членам не дозволяли другі товариства роздати оголошення під їх солом, як інші люде до дому з їх підприємств. Не то щоб показати листи, дитяй би на інваліди. Тоді певно оборонець був би опинився за порогом.

Так відносилася інші до наших товаришів, не знаю інших, тільки за те, що він "оборонець". До такої нещасливості підбурювали своїх прихильників різноманітні політики, яким на думці панування над народом.

Ми ним не зражувались. Ми вірили в це, що німа, які ставляться до нас вороже, роблячи це неспівомо, по відношенню свого проводу. Ми були певні, що незабаром прийде час, коли вони пімнуть нас. І в дійсності це мало сповнитися. Колись нас по-

знавали "постерунком", тому що нас було мало. Але час не стоїть, ми приєднали більше членів, відтак залучився з нами 1-ий відділ У. Т. О. і прийняв статут та програму О. У. Опісля організовано Жіночу Громаду імени Ольги Коваленської.

При кінці збору підкреслити, що з розвитком нашого відділу інші українські товариства почали звертатися до нас з пропозицією співпраці в деяких виступах. Наприклад, щоб зробити спільні свята в честь Т. Шевченка, і Франка, Листопадаве Свято або свято Соборності Українських Земель. Ті самі, що колись на нас кричали, як на ворогів, інші пишуть до нас листи і просять нас на свої заєднання.

Не від речі згадати, що так само писали листи і внесли кілька разів делегацію до нас ті наші земляки, що є на usługі Москви, щоб прилучитися до їх спільного фронту. Правда, що вони зверталися і до других українських товариств з тим об'єднаним фронтом. Та, на жаль, не дістали такої залучної відповіді від інших товариств, як дістали від нашого відділу на відповідному їх зібранні, про що був допис у Народній Волі. Ця відповідь відповіла дала до пізнання українським робітникам в Торонто, що є членами наших українських груп, що О. У. не є ворогом української національної справи, а оборонне нарівні національну і соціальну справу. В останніх часах можна сказати, що наш відділ в деяких випадках навіть надає напруж спільній праці з другими українськими товариствами.

Я старався представити діяльність нашого відділу до кінця 1935 року так, як вона була. Коли наш відділ залучився з деяким позалу других, то ма це є певні причини. Перше, що наші товариші не переважно пововина імігранція, що з причини браку праці не має змоги так піддержати матеріально організацію, як цього вимагає справа. Можна сказати, що дві третини наших товаришів не має праці. Так само перекидаю в певній праці є те, що не маємо між собою людей з більшим науковим знанням. Але наскільки у нас сила, ми стареємося промощувати шлях для нашої громадської думки.

Іван Жвач

Число 4 О. В. розіслав секретарям для негайної роздати членам для 8-го грудня 1936.

Сиджайте на Пресовий Фонд О. У.!

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью Йорку відбув місячні збори в п'ятницю, 20-го листопада. На зборах ухвалено дати прихильну лекцію, що відбулась в медіа, 6-го грудня, в галі Народного Дому. Лекцію мав тов. М. Січинський на тему "Український наріч між фашизмом і більшовизмом". — Зібрано на пресовий фонд \$3.05.

Відділ 2 О. У. в Детройт, Мич., прислав на пресовий фонд \$25.00. З того зложили членів \$14.00, а \$11.00 виплачено з відділової каси. Вказ збірні поданий в окремій дописі. — Членські вкладки до централі замічені.

Відділ 4 О. У. в Ньюарк, Н. Дж., ухвалив на зборах з 30-го жовтня писати з відділової каси на пресовий фонд \$25.00. Крім того зложили члени на ту ціль \$4.50, а саме: По одному доларом: М. Стодольський, М. Сасицький, М. Козуб і К. Багряй. П. Гураль 50 цент. Разом вислали на пресовий фонд \$29.50. — Відділ відбув збори чотири рази в місяць. — Вислали вкладки до централі.

Відділ 7 О. У. в Пасейк, Н. Дж., відбув місячні збори і влаштував одну лекцію. — Вкладки до централі заплачено за чотири місяці.

Відділ 8 О. У. в Бостон, Масс., записали членські вкладки за чотири місяці, по кінець листопада. — Відділ брав активну участь у підготовці поїздки т. Левіцького в Бостонщині. — Приєднав кілька передплатників для крайової селянської преси і поширив багато політичної літератури з краю.

Відділ 11 О. У. в Софало, Н. Я., вислав дотер на пресовий фонд \$1.50, разом дотер \$6.50. Зложили тепер: Дмитро Жук \$1.00, Іван Тарчанин 50 цент. — Членські вкладки за листопад заплачено.

Відділ 14 у Биллгемтон, Н. Я., зібрав на пресовий фонд \$9.00. Спис жертводацій поданий в окремій дописі. Відділ відбував правильно місячні збори. Вкладки заплачені до кінця вересня.

Відділ 17 О. У. в Кроптон, Р. Ай., заповів відновлення праці в найближчому часі.

Відділ 20 О. У. в Торонто, Ont., влаштував у Листопаді віче і чотири лекції. Реферувал тов. М. Січинський.

Відділ 23 О. У. в Шинго, Іл., відбув збори і зібрав на пресовий фонд \$10.00. Звіт з збірні поданий в окремій дописі.

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

НА ЧИСТУ ВОДУ

Організація О. У. не була ніколи масовою організацією. Вона була збудована від початку не на числі, а на якості членів. Кожний член О. У. мав бути по своїм силам активним працівником в організації і провідником для других.

Так було колись і тому в багатьох громадах не раз двох чи трьох оборонців вели за собою десятки або й сотки других.

На жаль, — і це мусимо сказати собі відкрито — цей тип оборонця стає в деяких громадах рідкістю. Замість того від кількох років народився інший тип, що має відвагу теж називатись іменем "оборонця". Це такий член організації, що прийняв собі до серця дві відповіді:

перше, стояти з боку від усього, що діється в його громаді, тому що це — "но гуд", і

друге, дивитись байдуже і з заложеними руками на все, що діється в його власній організації, тому що або справа "но гуд" для нього, або люде, що цю справу роблять, отже його власні товариші, теж — "но гуд".

Такий член організації має завжди легку пасмішку, в часі зідливе слово для всього, що діється в організації. Нема більшої радості для нього, як те, коли в організації щонебудь не поведеться. А вже найкраще він почувався б на руїнах організації, бо аж тоді він міг би похвалитись, що він все те знав наперед і давно передбачував.

Мусимо сказати виразно, що для таких організаційних галасів не повинно бути місця в нашій організації. Перед цією язвою мусимо остеретти всіх, кому на серці добро О. У. Наша організація вимагає від

членів праці, запалу і самопошвиги. Хто не може викресати з себе ці моральні сили, той не повинен мати впливу на життя О. У.

Це одна справа, на котру хочемо звернути увагу. А тепер ще друга:

З деяких відділів, на щастя нечисленних, маємо вістки про дивного роду "опозицію". Такий опозиціонер обмежується або на словесній кампанії або на дрібничковій гальмованні нормальної праці у відділі. Отже, не роздати бюлетеню членам, коли він попав у його руки, тільки сховати його під полу і затаїти перед членами. Або: не відповісти на листи з централі, перешкоджати збиранню грошей на пресовий фонд поширюванням шоголоски, що бюлетен більше не появляється, або здержувати висилку вкладок, приписаних статуту, на такій важкій основі, як, наприклад, те, що нема блиску для висилки, тощо.

З одних прикладів, що взяті з життя, товариші можуть виробити собі погляд, що це за гатунок опозиції. Найнижчий і найбільш нечесний, з яким можна стрінутись в організаційнім житті. Але й таких "опозиціонерів" мусимо (поки що безіменно) витягнути на чисту воду, щоб товариші про те знали.

Наша організація допускає без обмежень всьому критику. Від першого числа Організаційних Вістей ми запрошувати всіх забирати голос і говорити відкрито про все в наших бюлетені, наводити критику, давати завваги, спостереження, поради. Чи багато "опозиціонерів" скористало з цієї організаційної трибуни? Ніхто! Забракло відваги. Зате є досить відваги на покутні наклепи.

Цього здорова організація не може теж стерпіти. Виконавчий Комітет вважає себе повноважником організації, якому доручено певну роботу. Він має добру волю виконати цю роботу, але й готов кожної хвили уступити, коли того зажадає організована воля членства. Коли хто має які закиди проти того, що діється в організації, нехай має відвагу виступити відкрито. Коли ж хто не робить того, той не має права самовільно саботувати роботу в організації або йти з своєю критикою поза її рамки.

Організація О. У. може лиш тоді виконати свої завдання, коли в ній буде єдність, довіря й організаційна карність. Що так буде, на те дають певну запоруку дотеперішні успіхи нашої праці. Більшість відділів і більшість товаришів вже стали до активної праці і ця праця напевне ще зросте. А тих нечисленних членів організації, що ходять дотепер бездільно або вважають своїм правом бороздити в праці, ми закликаємо ще раз дружим способом стати разом з нами до праці або — не перешкоджати другим.

Таксамо відділи О. У. мусять додержувати певних організаційних обовязків, коли не хочуть втратити своїх прав в організації. Про те є виражені постанови в статуті, які даємо ще раз під увагу всім товаришам.

О. У. має перед собою у теперішній час важніші завдання, як коли небудь. Ці завдання мусять найти в наших членах відданих працівників. Нехай нас буде далі мало, але нехай сила організації буде в тому, що в нас буде "воля і думка єдина"!

ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ В КРАЮ

З достовірних вісток в краю можна вносити, що там починаються деякі зміни в політичних настроях.

Кілька місяців тому все було задурене ундівською угодою. Щоб зробити своє хрунівство легше стравним для "патріотичного" загалу, ундівські провідники приправили його кличем боротьби проти большевицької небезпеки і не вагалися викликати задля того криваву братовбивчу боротьбу по селах. Тепер слідно деяке отверезіння з того дурману:

1. Сильно впали надії на угодову політику навіть у рядах ундівської верхівки. Дійшло до того, що ундівський щоденник "Діло", редактор якого, Василь Мудрий, був головним аранжером угоди, в новорічних числах майже відмежувалось від УНДО і його політики і написало, що воно було і є надпартійною газетою і застерігає собі на будуче право критикувати політику УНДО.

2. Організація ОУН, що найшла була на короткий час для своїх "революціонерів" зняття в кривавих погромах по селах, дістала за те моральну пощочину. Здоровіша частина громадянства звернулася рішуче проти кривавої межпробици. ОУН вийшло скомпромітоване, бо задля тої "внутрішньої війни" воно пішло на один фронт з ундівцями.

3. Нарешті завели всі, як здавалося, дуже прості рахунки на війну за визволення України при допомозі Гітлера і Ридза Сміглого. Про Гітлера показалося дуже виразно, що йому потрібно української землі не української держави. А Гольща, яку ундіви мали за природного спільника Німеччини, змінила по смерті Пласудского настільки свою закордонну політику, що взагалі нелевне, чи вона піде до війни і з ким.

Щоб рятувати свій підірваний авторитет, УНДО-націоналісти ведуть далі таємливу кампанію проти радикалів і соціалістів, змішуючи їх вмисне з комуністами. З сторінок націоналістичної преси, з цео-

ковнях казальниць і з сповідальниць поширюється отруйна пропаганда проти всякої поступової думки.

Треба сказати, що, не зважаючи на атак з усіх сторін, радикальна партія не зложила ані на хвилину зброї. Тому, що про річа і збори нема мови під теперішнім режимом, однією зброєю, що лиш-

лась радикалам, є друковане слово. Ця зброя була використана доцільно. Побільшено розмір Громадського Голосу, розпочато видавництво газети "Жіночий Голос" і пороблено заходи, щоб переіменити місячник "Каменярі" на двотижневик.

Ще важніше те, що зроблено (Докінчення на стор. 6)

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ З ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО ЛІПНЯ ДО 31-ГО ГРУДНЯ 1936

ПРИХОДИ:

Число відділу і місцевість	Векселі	Пресовий фонд	На кошти зібрання	Інші приходи	Разом
1 Нью Йорк, Н. Р.			\$ 25.00		\$ 25.00
2 Детройт, Мич.	16.80	\$ 28.00	25.00		69.80
4 Ньюарк, Н. Дж.	8.70	29.50	30.00		68.20
5 Рочестер, Н. Р.			10.00		10.00
6 Філадельфія, Па.			25.00		34.60
7 Пасейк, Н. Дж.	9.60				23.00
8 Скрантон, Па.	10.00	13.00			8.50
9 Бостон, Масс.	7.50			1.00	10.00
10 Бостон, Масс.			10.00		20.85
11 Бостон, Н. Р.	9.80	6.25	5.00		24.90
14 Вашингтон, Н. Р.	15.90	9.00			17.90
16 Лансинг, Мич.	9.90	8.00			
17 Кромптон, Р. Ай.					
19 Клівленд, Огайо					
20 Торонто, Ont., Канада					
23 Шикаго, Іл.		10.00			10.00
32 Буффало, Р. Ай.					
Окружні збори О. У. з стейту Род Айленд на пресовий фонд		10.75			10.75
РАЗОМ	\$ 88.00	\$114.50	\$130.00	\$ 1.00	\$333.50

РОЗХОДИ:

За галу на зібрання Оборони України	\$ 5.00
Подорож делегатом на зібрання Оборони України	2.00
За галу на збори Виконавчого Комітету О. У.	4.00
Зворот вкладок не признаному легально відділові О. У. на зібранні	16.50
Належитість за чотири числа бюлетеню (папір і друкарня)	90.00
Даток на Жіночий Голос, згідно з узвально зібрання О. У.	20.00
Заплачено за папір і конверти, для виходу ексективки О. У.	5.00
Зворот за книжки Народній Волі	1.00
Рент за поштову сиринку	4.86
Поштові значки на оплату виходу бюлетеню і листів	6.17
Разом розходів від 1-го липня до 31-го грудня 1936 року	\$144.53

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кішечкою місяця червня 1936-го року	\$524.13
Загальний прихід від 1-го липня до 31-го грудня	333.50
РАЗОМ	\$857.63
Загальний розхід від 1-го липня до 31-го грудня	144.53
Остат готівки на січень 1937 рік	\$713.10

БАЛАНС:

Стан Числий:		Стан Должний:	
Готівка	\$713.10	Фонд видавництва О. У.	\$235.50
		Фонд адміністрації О. У.	477.80
		РАЗОМ	\$713.10

Степан Кориня
фінансовий секретар і касир О. У.

ВІЧА, ЛЕКЦІЇ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ О. У.

НЮАРК. Н. ДЖ.

29-го листопада відбулося в Нью-Йорку віче, скликане Товариством "Будучність" (4-ий Відділ О. У.). Тема віча: Міжнародне становище й український нарід. Лектор: Я. Чиж. Проподив вічем т. М. Козуб, секретарюдав підписаний.

Т. Чиж говорив: Міжнародні відносини склались так, що український нарід опинився під пливом двох держав, котрі готові почати між собою війну. У тій війні частина українського народу може каятися по фашистському боці, частина по большевицькому. Одні і другі хочуть притягнути українських людей до війни і вже заздзвонили говорять їм, що українці повинні радо до неї готовитися. Мовляв, у такій війні українці будуть змагатися за свої власні інтереси.

Тимчасом право не так. Російський уряд в останні місяці і роки ще більше затиснув своє панування над українським народом. Совітська "сталінська" конституція збільшила права московського центру та обмежила навіть паперові привілеї так званої Української Совітської Республіки. На практиці совітський терор проти українців збільшився і позначився новими розстрілами, арештами і русифікаційною політикою у культурно-освітній ділянці.

Польський уряд далі посилює українське шкідливінство, перешкоджає кооперативному рухови, деморалізує українське політичне життя та обмежує громадянські свободи. Цей уряд має договір про ненапад з німцями і існує можливість, що в змаганні між большевизмом та фашизмом Польща піде з фашистським табором.

Ті обидва напрями мають між українцями своїх прихильників. Одні кличуть українських людей на так званий "народний фронт", щоб боротися з Москвою проти Польщі й Німеччини, а другі пропозують або угоду з Польщею, як наприклад УНДО, або український "націоналізм", котрий на ділі є фашизмом. Вони кажуть, що сніт поділений на два табори — большевицький і "націоналістичний", та що українцям треба сідати на "протибольшевицький стілець", разом з Німеччиною і Польщею.

Очевидно, обидві теорії неправильні. По перше, невідомо ще чи Поль-

ща піде з Німеччиною, та взагалі чи Німеччина буде воювати. Далі відомо, що на випадок війни Польща буде пробувати загартати ще більше українських земель, а Німеччина захоче собі таких користей з України, як Італія з Етіопії. Говорить же Гітлер не про "волю України" а про "українську пшеницю". А по третє — обидва табори — фашистський і большевицький, обіймають тільки незначну частину людства і величезна більшість держав та громадянств належить до третьої, демократичної групи. Тому нема ніякого "мусу" українцям "сідати на одню або друге крісло".

Правда, на українських землях може прийти до змагання між тими двома силами. Вони будуть боротися за користі для себе, а не за український нарід. Тому злочином є кликати українських людей на поміч Сталінову, Гітлерови чи Рудзівки Сміглову. Завданням українців мусять бути не гинути під проводом одної чи другої групи держав, а протувати над загибелі, знищення і поневолення як найбільше українських людей і українського майна. Гаслом українців повинно б стати не помігати большевикам чи фашистам, а зберігати свої сили на той час, коли фашизм і большевизм у боротьбі знеможуться і коли буде нагода будувати самостійне життя української нації.

На той час треба готувати українські організації, освідомлювати людей, виховувати місцевих провідників. Не досягнемо продовжуючи дотеперішню освітню і організаційну працю, помагачим селянській освіті в країні та організуючи освідомлюючи пропаганду між українцями та українською молоддю в Америці. Різночасно мусять поборювати ту шкідливу фашистську й комуністичну пропаганду, котрою українські комуністи та різні "зв'язкові" фашистського проводу затроюють українське громадське життя. Це треба робити тим більше, що два українські дзвиники в Америці працюють для тих шкідливих ідей та ширять пропаганду порожню українським інтересам.

Після відчиту були запити, на котрі бесідник давав пояснення. Приявив на цьому вічу було біля 250 осіб.

Іван Височанський
секретар віча

НЮ ЙОРК. Н. Р.

Товариство імені Михайла Драгоманова, відділ І О. У. в Нью-Йорку, влаштувало для 6-го і 9-го грудня дві лекції тов. М. Січаківського на теми "Український нарід між фашизмом і большевизмом" і "Що тепер робити українським емігрантам в Америці". Лекції відбулись в галі Українського Народного Дому при численно зібраній аудиторії.

Зміст першої лекції докладніше переповіднений у дальшій звіті з Скрантону. Ця лекція викликала стільки запитів, що показала ся потреба заповісти другу лекцію спеціально про те, що робити українській еміграції.

Намічаючи програму праці для еміграції, лектор підкреслив зокрема ці пункти:

Багато є питань і важких справ, що тепер робити українським емігрантам в Америці. Але тутешні групи і їх провідники, змістять зібратися разом і відповісти на питання, що нам тут робити, у більшості дискутують над тим, що мають робити українці в Європі.

Це діло місцевих людей рішати, що вони мають там робити, а нам краще треба подумати, що ми можемо і що повинні робити тут в Америці.

Не треба починати щось нового, як це наші люди люблять. Почати легко, але до кінця важко доповідати. Змістять починати щось нове, краще продовжувати ту саму роботу, яку почали буди Оборона України 20 років тому, а саме:

1. Треба поширювати політичну свідомість, поширювати думку, щоб не злягувати української справи з ніякою чужою орієнтацією, особливо з німецькою, бо це шкодило і школять українській справі в Америці.

2. Треба переконувати, що робітничка справа тісно зв'язана з національними визволеннями. Робітники мусять думати про цілу державу, мусять помагати її організувати. Хто організує державу, той має силу. Неправильно є думати, що національна справа є винятком буржуазії.

3. Другого боку треба повчати загал, що самий так званий "націоналізм" теж не дасть ідейної згоди широким масам, щоб вони добували незалежність. У справі визволення ці маси мусять бути саїнтересовані і вони мусять мати соціальному мету нарівні з національною.

А. Зпертати увагу на нашу молоді в Америці. Треба вміти передати новому поколінню ту приналежність і любов до рідного, до України, яку ми відчуваємо.

СКРЕНТОН, ПА.

Заходом 8-го відділу О. У. відбулась 20-го грудня в Скрентоні лекція т. М. Січинського на тему "Україна між фашизмом і більшевизмом". Зміст лекції:

Дві найбільші частини України належать під пануванням держав, з котрих одна має більшевизмський устрій і ідеологію, а друга, Польща, належить фашистській. Існує можливість, що Польща може піти з Німеччиною, котра тепер є найбільш парадним представником фашизму в світі. Що на такий випадок треба робити українському народові?

Як різнити між фашизмом, більшевизмом і демократією? Ці три напрями мають різні політичні і суспільні теорії, інакше задіюються на національні справи, а теж різняються головними почуваннями, котрі заховані за усіма теоріями і партійними завданнями. Основні почування в тих політичних напрямках такі:

1. Більшевизм керується в даний почувань головно ненавистю. З неї зростається терор, котрий часто є нерозумний і дикий. Це стверджував уже Горький.

2. Фашизмом керує страх. Італія і Німеччина були ще недавно розділені національно. Вони почували себе по в'їдні примокненні в обрешеними. Боялись, що над ними запанує чужа доктрина і партія, керує з Москви. Окрім того ними боялись, що не матимуть досить хліба, та що мають замало співцівів дієли того, як відібрали їм деякі землі. Разом з контрибуцією, кризою і безробіттям це викликало почуття страху і бажання насильно оборонитись.

3. У демократії головним почуттям є бажання співпраці, почуття терпимості та приязні і прихильності до сусідів. Замість відгороджуватись від них і їх поборювати, демократичні суспільства шукають шляхів, як залучити приязні відносини, вчинитись одні від других та об'єднуватись думками в продуктах.

Більшевизм і фашизм стоять у напруженні проти себе. Є небезпека, що хтось з них, особливо ж Німеччина, вічне ніяну. В тій нішій прийматиме участь український народ. Повнедалі частини українців опиняться в руках більшевизмських армій, Польща-

ка інтелекція буде титвуть українців на німецький бік. Наш народ певно буде розділений: дехто по широкості, дехто за гроші, а дехто з любії чи теж зі страху й неспівності.

Завдання американських українців відміне від завдань і можливостей земляків з Великої і Західної України. Ми не можемо йти під нічий диктатом. Мусимо мати свою, американську робітничу українську думку. Нам не починає керувати ні страх ні неспівність, а розуміння українських потреб і наш політичний досвід.

Ми ширши думку, що української держави не збудує ніхто без українського селянина й робітника. Було це в час, коли українські так звані провідники надіялись на всякі чужі сили. Тепер більшість з них бачить і розуміє, що прою справді так, хоч багато з них все ще не поступає так, як треба. Ми далі твердили, що український робітник і селянин не попрянуть своєї долі в ніякій чужій державі ні в інтернаціоналі, а тільки в своїй власній українській республіці. Це теж показалося в практиці правління. Кожний бачить, що чужа, московська, комуністична держава не дає українським працівникам людяного, що їм належить, і що вона використовує труд українських людей та багачтво української землі для себе.

Треба ті думки для ширити.

Ми також бачили, як мало світ знав про Україну і як це нам шкодило. Тому мусимо зайнятись пропагандою. В змаганні між страхом і неспівністю пропаганда волі і терпимості може багато зважити.

Після лекції було багато інтересних запитань. Насиріхали: Хто, на думку лектора, перемаже у змаганні між фашизмом і більшевизмом? Т. Січинський відповів, що обидва противники можуть висилжитись без впливної перемоги над собою, або що перемаже той, кому допоможе демократія. Пішло питання: Чи ми зможемо згуртувати приязні, чи навіть помагати більшевизму чи фашистам? Відповів: Питання, що робити на випадок війни, мусять вирішити українські люди на місцях. Там зявляться певно промітнини та сили, котрі будуть творити по змозі те, що для українського народу, на їх думку, найкраще. Ми звідси можемо тільки помагати тим силам, котрі, з нашого погляду, найбільш доцільно будуть помагати збудувати робітничо-селянську Україну у власті і власності українського народу.

Після лекції рішено влаштуувати частіше позійні вілчтти.

Два тижні перед тим відбулась в тому самому приміщенні лекція т. Я. Чижя про "Суспільне обезличення в Америці".

Секретар 8 Відділу О. У.

ТОРОНТО, ОНТЕРІО

1

У неділю, 1-го листопада, тов. Січинський промовляв на Листопадівім Святі, що було влаштоване у власній залі Українського Народного Дому, в центрі Торонто. Свято було влаштоване спільними силами Українського Народного Дому і його філії з Нью-Торонто. 20-го відділу О. У. в Торонто і Товариства імені Івана Франка з Вест Торонто. На святі було понад 600 осіб.

Тов. Січинський говорив наперед по українськи про значіння Першого Листопада, а потім по англійськи до молоді. У своїй частині промовель звернув увагу на те, що українці, як горюкане Канади, можуть пливатити через своїх представників на клпідійський уряд, щоб їм наступал перед світом проти поведінки окупптів на українській землі та брали оборону український народ.

2

У вівторок, 3-го листопада, нечером, за старанням 20-го відділу О. У. відбулась лекція т. Січинського в тій самій залі Народного Дому на тему "Сучасне становище українського народу". На лекцію прибуло велике число слухачів різних політичних поглядів. Проводив гогола відділу О. У., т. І. Водярук, секретарювали т. т. Цебрицький і Лівац.

У першій частині своєї лекції тов. Січинський на прикладах з української історії переілів думку, що український народ може орієнтуватись тільки на власні сили. Зявється час, коли нема другого народу, що має би стільки ворогів, яких ми його багачтва, і так мало ширних приятелів, як українці. А одначе боротьба за волю України перелажено орієнтувалась на чужу поміч, і саме звичайно на поміч одного з двох ворогів: Москви або Польщі.

Богдан Хмельницький, після успішного повстання проти Польщі, пішов на союз з Москвою. Цей союз дав почин до нового повношення України Росією. Іван Богдановський покликвав польську армію проти Москви. Дороченню закінчан татар і турків на поміч проти Польщі і Москви. Малепа запросив на Україну шведів, щоб разом звиквати Москву.

А як виглядає справа віднос останнього визвольного змагання в 1917 і дальших роках? Українські комуністи, замість оборонити український пролетаріат перед чужим імперіалізмом, запросили на Україну московських більшовиків. Центральна Рада, щоб охоронити Україну перед більшовицькою навалою з півночі, запросила на Україну німців. Але німці прийшли на Україну не на те, щоб її визволити, тільки по українське збіжжя. Коли Центральна Рада не дала подостатком збіжжя, німці розіпхали її і встановили уряд російського генерала під псевдом гетьмана.

Після повстання проти гетьмана з 1918 року отаман Петлюра звів чинив війну проти більшовиків спілкою з Польщею, а галицький уряд пробував всяким орієнтації на російські сили, від Дезіліна до більшовиків.

Наша історія мусить навчити нас чого на будуче, а саме того, що ми повинні покладати надію лише на власні сили й організовані сили. Подивіться хочби на визволення сербів. І вони теж були оточені ворогами: вели боротьбу з мадьярами, турками, болгарам. А проте визволились власними силами.

У другій частині лекції лектор розглянув теперішню політичне становище українського народу. Чи є серед українців єдність щодо основ визвольної боротьби, тама як була серед англішів 300 років тому, або серед італівців чи німців у тих часах, коли ці народи визволялись і об'єднувались? На жаль, ні. Української нації все ще між собою британський війну, замість стати разом проти ворога.

Українські комуністи не хочуть розуміти, що політика совітського уряду добра для Москви, але не для України. Замість дбати про українських селян і робітників, замість дивитись, щоб не було голоду на Україні, вони обмежуються на тому, що сліпо хвалять все, що йде з Москви. Навіть тоді хвалять її, як та Москва розстрілює українських письменників, засідає Соловки та Сибір українськими селянами або виморює голодом мільйони українського населення.

Горстка молодих студентів на Західній Україні, що не знають своєї історії, захоплюються ідеями німцького або італійського фашизму, а навіть дурить себе думкою, що Гітлер чи Мусоліні визволять Україну. А отже ніхто інший, як Мусоліні в 1923 році ставив внесення на комісії ви-

танту, щоб Галичину призначити Польщі. Протестував проти того французький соціаліст Ерло, А Гітлер вразно заявив, що йому треба не полі України, а українського чорнозему, щоб на ньому поселити північному німцького населення.

Я радив би — заінтерв'ю т. Січинський, — щоб українські комуністи і фашисти вибили собі з голови орієнтації на чужі сили і не захоплювались чужим. Зате треба, щоб українські комуністи здали справді про долю українських селян і робітників, а українські фашисти, що мають себе за націоналістів, щоб здали про розвиток сил української нації.

Після лекції були численні запити, на які відповідав лектор.

3

У середу, 4-го листопада, тов. Січинський мав лекцію в Ошаві, Онтаріо, на запрошення місцевого відділу Українського Трудового Об'єднання.

У четвер, 5-го листопада, мав тов. Січинський реферат на Вест Торонто на запрошення Товариства імени Івана Франка.

В суботу, 7-го листопада, тов. Січинський мав лекцію в залі 20-го відділу О. У. в Торонто.

4

У неділю, 8-го листопада, відбулось віче в залі Народного Дому в Торонто, влаштоване заходом 20-го відділу О. У. На вічу т. Січинський говорив про політичні угруповання на Західній Україні, висловлюючи головну політику українських комуністів і фашистів, яким протиставив партію українських соціалістів радикалів і їхню працю.

На вічу простора зала Народного Дому була битком забита. Всі слухачі були вдоволені промовою, крім одних націоналістів, які вробували внести замішання своїми запоттями. Цікаве те, що ці націоналісти ніколи не йдуть на комуністичні збори або віча, зате завжди старіються розбити віча і лекції радикалів або соціалістів. Так було, як приїздив посол А. Гриняк, О. Бочковський, а тепер як приїзав т. Січинський. Ці спроби їм не вдаються і вони завжди набираються тільки сорому за свій виступ.

По вічу зібрано \$19.20 на селянську пресу й освітні видання в краю. До того додали з каси 20-го відділу О. У. \$40.00, так що вилало разом \$59.20. З того призначено на Громадський Голос \$19.20, а по 10 доларів на оці видавництва: Самоопита,

Камешні, Живочий Голос і Трудова Україна.

Іван Лялч

ОШАВА, ОНТ.

З нагоди побуту в Торонто, тов. М. Січинський мав для 4-го відділу лекцію в недалекій українській колонії Ошави на тему "Сучасне становище українського народу". Лекція була влаштована заходом місцевого відділу Українського Трудового Об'єднання.

Непримною несподіванкою для приваних на лекції фашистів було, коли лектор подав записаний в італійській енциклопедії історичний факт, що ніхто інший, як диктатор італійських фашистів, Мусоліні, в 1923 році подав проєкт, щоб Галичину призначити на власність Польщі, що і ставало.

Після лекції була оживлена дискусія. Приявні на лекції націоналісти вперто твердили, що вони не фашисти та що не хочуть, щоб Гітлер ішов на Україну.

НА ЗАХОДІ

З нагоди своєї поїздки по стептах Ілліной, Міннесоті і Огайо тов. Степан Корпан влаштував організаційні збори і наради у всіх місцевостях, де є відділи О. У. Зокрема такі збори відбулись в Шикаго, Дітроїт, Ленсинг, Клівленд. Крім того в мейфорському степі т. Корпан говорив з товаришами в Воффало і Роместер.

На всіх зборах була порушена справа оживлення відділів. Обговорено справу поживлення праці на місцях та організування нових членів. Серйозно було висловлене вдоволення з того, що від зібрання в Німечку почав виходити бодай невеличкий організаційний бюлетен О. У. Це для змоги членам раз в місяць довідатись, що діється в організації. Треба збільшити членство і зібрати пресовий фонд, а тоді можна буде скоро перейти до видавання власної газети.

ПІД УВАГУ ЧЛЕНІВ О. У.

Кожний член О. У., що бере в руки Організаційні Вісти О. У., повинен причинитись до покриття коштів їх видання. Це не жертва, ані добровільний дарок, але обов'язок супроти організації. Хто не може дати більшої суми відразу на ту ціль, повинен зложити бодай кілька центів при одержанні кожного числа.

Чим більший буде пресовий фонд, тим швидше можна буде зачати видання газети.

ЗІЗД ОБЕДНАННЯ

На недавнім зїзді Обеднання в Нью Йорку були ухвалені резолюції, що варті ближчої уваги. Резолюції зложені по всім правилам мутної дипломатії, так щоб з них можна вичитати все і нічого. Але хто вміє читати, може довідатись з них багато.

Політична частина резолюцій виходить з засновку, що буде війна. З того Обеднання виводить дві вимоги:

Перше, що нація мусить піддатись на випадок війни одному проводови. Вимога поставлена в загальних фразах про "один український національний прапор", одначе підозріння аж надто близьке, що мова тут про "єдиного вождя нації".

Друге, що запляває Обеднання, це те, що воно не противне чужому походови на Україну, тільки щоб новий наїздник був "найс" для українців.

Резолюція згадує виразно, що говорять про похід Гітлера на Україну, і ні словом не протестує проти того. Навпаки, вона дає посередко повне благословенство Гітлерови хоч і ставить (буцим то добродушно) застереження, що вовк повинен зобов'язатись не їсти ягнят, тобто що наїздник не повинен "стреміти до переміни України в свою колонію".

Зрештою резолюція стилізована так широко, що в її рямці можна вмістити таксамо похід армії Ридза Сміглого на Україну.

Загально резолюції зводяться до того, що Обеднання віддало себе до решти під опіку групи націоналістів.

Цілком згоджується з тим толкованням поголоська, що резолюції були привезені на зїзд з Берліну спеціальним кур'єром. Завданням кур'єра було добитись їх ухвали на доказ, що націоналістичний "вожд" (осідок якого тепер знов у Берліні) має за собою еміграцію.

Кажуть, що навіть оригінал резолюцій був у німецькій мові. Це потверджувала б дивно кручена мова українського тексту.

ДИСКУСІЙНА ТРИБУНА

Бюлетен чи газета?

У третьому числі О. В. порушено запит ньюйорського відділу О. У. про те, чому Організаційні Вісти О. У. видається тільки для членів організації? Було поставлене жадання, щоб змінити ухвалу зїзду О. У. і поширювати наш бюлетен також поза організацією.

На мою думку такої зміни не потрібно і в теперішньому стані можна бюлетен використати для певних людей, що стоять не в організації, але близько до неї. Наш відділ дістає, наприклад, понад 20 чисел бюлетену, хоч членів у нас є 14. Отже решту чисел ми даємо читати таким нашим симпатикам, що до організації не належать з ріжних причин, але яким ми можемо вірити на сто процент, що з ними і мур розвалимо.

Я гадаю, що це можна робити по всіх громадах, де є наші відділи. Певно, що і в Нью Йорку є такі симпатичні нашої організації, за яких тамошній відділ може ручитись та що їм можна дати в руки бюлетен без страху, що вони його видадуть ворогам.

За той час треба збирати гроші на пресовий фонд і аж тоді приступати до видавання газети, як будуть забезпечені фонди на видавництво.

Степан Підкорчечний
Бинггемтон, Н. Я.

Політичне становище в краю
(Продовження з стор. 2)

но для поширення політичної літератури по селах. Радикальна партія видала за останні місяці кільканадцять брошур, в яких знясені біжучі політичні справи, і розкинула їх в десятках тисяч примірників.

Чи вдасться радикальній партії використати догідну хвилю для зорганізованя села, це залежить у великій мірі від того, чи дістане вона належну піддержку від своїх однодумців по цей бік океану.

Число 5 О. В. розіслані секретарям відділів для негайної роздачі членам дня 12-го січня 1937.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью Йорк, Н. Я., влаштував 6-го і 9-го грудня дві лекції т. М. Січинського на теми: "Український народ між фашизмом і більшевизмом" і "Що тепер робити українським емігрантам в Америці".

Відділ 2 О. У. в Дітройт, Мич., зібрав на пресовий фонд О. У. \$3.00, всього дотепер \$28.00. Зажили тепер по одному доларови т. т. Д. Баран, П. Боднарчук і Н. Жмудовський. — Зібрано на товариський забави у т. Миського \$31.25 на Самоосвіту і Жіночий Голос. — Удалено одяголюбно їти з колядою на селянську пресу в краю. — Членські вкладки до централі запланчені.

Відділ 4 О. У. в Ньюарк, Н. Дж., влаштував 29-го листопада віче, на котрім т. Я. Чиж говорив на тему "Міжнародне становище в українській нації". Звіт з віча поданий окремо.

Відділ 8 О. У. в Саратог, Па., влаштував 20-го грудня лекцію т. М. Січинського на тему "Український народ між фашизмом і більшевизмом". — Заголом відділу відбулась 5-го грудня лекція т. Я. Чиж про суспільне забезпечення в Америці. — Зібрано на пресовий фонд 2 долари, разом дотепер \$13.00. Зажили тепер по одному доларови т. т. Петро Лучак і др. М. Тацій. — На місячних зборах обговорено порушення в ч. 4. "Організаційних Вістей О. У." справу запрошення для обідки по Америці представника радикальної партії. Збори висловились за тим і піддали думку, щоб гроші на подорож зібрати шляхом зборки по підділах. Відділ ухвалив збирати підчас свят на селянську пресу і видавництва в краю. Кожен член відділу оформивши до кінця січня зібрати на ту ціль що вліявше \$5.00. — Запланчено вкладки до централі.

Відділ 10 О. У. в Бостон, Масс., заплантові вкладки до централі.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Я., приєднав одного члена. — Членські вкладки до централі запланчені.

Відділ 14 О. У. в Бинггемтон, Н. Я., заплантові вкладки по кінець 1936.

Відділ 16 О. У. в Леммінг, Мич., заплантові вкладки по кінець 1936.

Відділ 20 О. У. в Торонто, Онт., брав участь у Листопадівім Святі у Торонто, де виступав наш промовець, тов. М. Січинський. — Влаштував 3-го і 7-го листопада дві лекції т. М. Січинського, а 8-го листопада віче, на котрім говорив теж т. Січинський.

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ЧИ МАЛО ОДНОЇ ЦІЛИ?

"Оборона України не має ніякої цілі, тому треба почати нову, інакшу організацію." Така оригінальна думка виринула в околиці Ньюарку в 1935-ім році, дванадцять років після того, як організація Оборони України була основана колишніми членами Федерації Українців у Сполучених Державах, і дванадцять років після того, як була надрукована програма Оборони України.

Дванадцять років це довгий час в житті чоловіка, і особливо в житті чоловіка, якому скучно. Тому й не диво, якби хто за тільки роки такі забув, на що і для чого Оборона України була заложена, або коротко: яка ціль нашої організації. Так загляньмо в історію і пригадаймо, як то було. А далі, гляньмо на потреби нинішньої хвили і повторім ще раз: яка ціль перед нами.

Підчас світової війни, в 1915 році, на зїзді чотирьох американських українських товариств, що відбувся в Нью-Йорку, повстала спілка мало що не всіх організацій з метою об'єднати імігрантів для спільної діяльності. Ціль була така: "Помагати українському народови в Європі в його змаганнях до національної волі, самоправности і демократії", щоб дати поміч українським жертвам війни і також щоб помагати "морально і матеріально" нашим людям в Америці, ширити національне і горожанське освідомлення та займатися світськими справами.

Це була добра програма і добра спілка — тільки, як відомо, не всі люди хочуть доброї програми і не всі хочуть для доброї справи спілки. Де-хто волить, щоб для злеї рязом працювати, а для доброї

неодни в нашому народі — хоч так: чи добре чи зле, то я це собі сам буду робити.

Отже, в чартері тої спілки в 1915 році була дана назва "Юкрейнієн Федерейшен оф ди Юнайтед Стейтс" і українське ім'я її осталося "Федерація". Статут її, де є списані вище названі цілі, вийшов друком року 1916. Писав їх т. Микола Цеглинський, що тоді власне приїхав до Америки і був вибраний секретарем Федерації. Це було в свім розгарі війни, коли багато людей були переконані, що для допомоги жертвам війни і ще більше для ідейної оборони українського народу і його демократії потрібна спільна акція всіх організацій українського робітництва в Америці, поскільки вони українські і демократичні, а не русо- чи германофільські та проти-демократичні.

Коли війна скінчилася, тоді декількох членів Федерації дали ініціативу до заснування організації "Оборона України" з такою задачею, щоб звернути всю увагу свідомих і енергійних гуртків імігрантів в Америці на старокраєві потреби, залашаючи Робітничому і Народному союзам та іншим організаціям іміграційні справи різного роду.

Думка була така: Наша Україна мучиться у неволі, нарід український насильно розділений чужими державами, правителі тих держав всякими способами стараються його покорити, виласкувати і недопустити до повної свідомости. Треба нам, американським імігрантам, мати організацію, яка тільки те буде робити, що помагатиме нашому народови на Україні в його боротьбі "за

Тими словами й означена головна ціль організації Оборони України, що офіційально почала свою працю 5-го травня 1923-го року — також на зїзді в Нью-Йорку. Так читаємо в програмовій книжечці, написання якої теж доручено тов. М. Цеглинському. Після дискусії на зїзді загальне голосування у відділах прийняло повну програму і дотепер вона не змінена.

Щоб успішно помагти українському народови стати повним господарем на своїй працїдній землі, ми, імігранти, мусимо мати певну організовану силу. Для того О. У. має членів і відділи та Виконавчий Комітет. Для того є збори, відчити, віча, дискусії, переписка і друковане слово — як тільки є охотники до роботи.

Щоб наша поміч була не тільки словами, але й ділом — хоч і слова треба, смілого, розумного і правдивого — отже, щоб окрім слів була ще й матеріальна зброя, на те є збірки пожертв, що йдуть до краю.

А щоб ми знали, хто і як орудує тими збірками, щоб наша ширість виїшла нашому народови на користь, на його визволення і організування для нового життя, тому помагаємо в першу чергу тим краєвим організаціям, до яких маємо довіря, що вони йдуть доброю дорогою ідейно і практично, поскільки це нам в Америці видно. Тому Оборона України не обіцяє помагати всім, хто тільки згодоситься. І тому в нашій програмі виразно сказано, як ми розуміємо боротьбу українського народу в теперішню хвилию.

Нам здається, що український нарід хоче жити у своїй державі а не в чийсь, і хоче

МІЖНАРОДНЯ ПОЛІТИКА І СПРАВА УКРАЇНИ

Дехто з наших товаришів піддає думку, щоб Організаційні Вісти О. У. писали час до часу про міжнародні події, що зв'язані з українською справою. Ідучи назустріч такому бажанню, подаємо сьогодні одних кілька завваг про міжнародню ситуацію.

Воєнна політика двох диктаторів

У міжнародній політиці основною правдою лишається даний факт, що Гітлер держить ключ до миру в Європі. Як з одного боку нема сумніву, що від гітлерівської Німеччини загрожує під цей час найбільша небезпека для миру, так з другого боку певне те, що совітська Росія хвилює війни не хоче.

На перший погляд це суперечність у політиці тих двох держав. На ділі і в Гітлера і в Сталіна війна становить головну вісь державної політики. Різниця лише в тому: Гітлер відвертає увагу німців від внутрішньої нужди надією на воєнні здобутки за кордоном, а Сталін зганяє своїх підданих в один фронт страхом перед німецьким нападом. Процеси троцькістів у Москві показують найбільше, як зручно орудує на власну користь воєнним пострахом режим Сталіна.

Новий план Гітлера

З усіх новіших потягнень Гітлера в міжнародній політиці можна вирозуміти щораз виразніше одне: Гітлер готовий на уступки супроти Англії і Франції за ціну того, щоб йому дозволили воювати з Росією, докладніше: йти на Україну. Кілька років тому Гітлер грозив війною на всі боки і в своїй книжці заповідав знищення Франції. Тепер його політика починає відрізняти дві справи: мир на заході і війна на сході.

Ціла дипломатична штука Гітлера йде тепер у тому напрямі, щоб розколоти той фундамент, на котрім стоять дотепер солідарно Англія і Франція, а саме: що Європа потребує загального миру. Практично це мало б вияви-

зирати союз з Росією і разом з Англією заявити свою незацікавленість у тому, що буде з нею.

Дипломатичний наступ

Для тої цілі Гітлер вживає всіх можливих способів заляцання, інтриги і залякування. Щоб згадати найважливіші:

Щораз сильніше Німеччина підносить жадання звороту колоній з метою проторгувати їх за Україну.

Минулого місяця Гітлер добив торгу з Мусоліні і разом з ним висунув спільну пропозицію миру на заході у формі союзу чотирьох держав: Англії, Франції, Німеччини і Італії. Цей союз мав би гарантувати границі Франції, знов за ціну вільної руки проти Росії.

Нарешті Гітлер, теж за піддержкою Мусоліні, веде моральну кампанію, щоб прихилити собі публичну опінію в західній Європі тим, буцім то він зовме комунізм. Це обчислене головню на приєднання Англії.

В Англії уряд консервативний і хоч він у тісній спілці з Францією, то все таки в англійських урядових колах нема великих симпатій до лівого уряду Блума, що має піддержку комуністів. Своїми протибольшевицькими клячами Гітлер бомбардує Англію, сподіваючись, що зломить опір англійських консервативів.

Франція поки що сильно опирається тому, щоб розірвати спілку з Росією. Завдатю ясно, що Гітлер хоче поділити війну на дві рати: наперед з Росією, потім з Францією.

Але не треба забувати, що у Франції внутрішній відносини дуже розхитані. Там кожної хвили можна сподіватись зміни цілої політики, коли б до керма прийшли фашисти. Покли що — треба признати Блум баронить своїх позицій успішно і більш зискує на вилнів, ніж тратить.

Рішальний рік

Можна припускати, що в будучинні натиск Німеччини за вільною рукою на сході буде прости. Чи вийдеться їй тим чи-

Франції або що найменше вбити клин між тими двома державами, це питання, на яке трудно відповісти. Але від нього залежить головню будучий мир в Європі. Коли вони уступлять, тоді коштом України буде на якийсь час окуплений мир в Європі. Коли не уступлять, тоді може бути загальна війна в Європі, але може — загальний мир.

Дотепер Англія уступала в кожній складній ситуації і старалась не допустити до війни. Це пояснялось тим, що вона не приготувана до війни. Але такий стан скоро скінчиться або вже скінчився. Англійське зброєння поступає сильно вперед. Тільки тамтого тижня два британські міністри заявили прилюдно підчас поїздки по Канаді, що Англія вже готова.

Ще кілька років тому політичні обсерватори, слідкуючи за поступом зброєнь, заповідали, що 1937 рік буде рішальним роком у питанні війни. Теперішня ситуація потверджує цей погляд.

Українська колонія

Немає ніякого сумніву, що Гітлер дивиться на Україну тільки як на можливу колонію Німеччини. Так і ставить він справу, що Німеччині потрібні або африканські джунглі або плодоча Україна як терен для колонізації і для економічного визиску. Кілька мільонів німців не має місця в межах німецької держави і їх треба десь примістити. І знаючи методи німецького фашизму, можна бути певним, що коли треба буде вийти місце для німецьких колоністів, Гітлер не заввагається звільнити трійливини газамми відповідні простори української землі.

Дехто з українців тишить себе надією, що Гітлер повалить Сталіна. Але поки що загроза німецького походу Сталінові тільки помагає. Німецьким пострахом він щіплює свій режим і громить опозицію. Можна напевне сказати, що зрієт опозиційних течій і внутрішній розклад у совітській Росії поступили б дотепер значно

СТАНОВИЩЕ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Реферат т. М. Січмиського на З'їзді Оборони України в Ньюарк, Н. Дж.

Труднощі живої праці

Хочу звернути Вашу увагу на три речі, що відносяться до нашої праці серед тутешньої української еміграції.

Перше, це труднощі, яка нас чекає в зв'язку з припиненням еміграції, бо через те нам предляться поширити наші думки головню серед людей, роджених в Америці, що ніколи не жили на українських землях і будуть менше відчувати потреби нашого народу в Європі, аніж ми відчуваємо.

Друге, це одна недостача, яка все ослабляла і далі може ослаблювати нашу організацію, якщо ми її не зладимо. Це організаційна хіба, відомо у народів і груп, мало зниклих до політичної організації, щоб давати довіря тільки далеким головним провідникам, а на кожному кроці підкривати силу місцевих, тому що вони всім знамі і кожний може думати, що він такий сам добрий як вони.

Але ідея здобуває

Третя річ, це вже не труднощі, ані не хіба, але увага на нашу користь. Може не всім нам приходить на думку, що ідеї Оборони України мають велику приваду серед загалу розумніших емігрантів і приймаються не тільки прихильниками, але, по часті і в змінній формі, також противниками. Заставоюємо докладніше над цим останнім.

Кожен знає, що український більшовизм в Америці зовсім час спирається на запереченні всякої партості національного чуття, солідарності і самостійності. В газетах, виваженнях так званими "чистими соціалістами" і "більшовіками" ще під року 1916, і особливо в їх промовлах, раз-у-раз повторалося неправильне і смішне твердження, що, молая, національна справа можна тільки для капіталістів і їх прихильників, а робітник-пролетар повинен займатися тільки "соціалним питанням".

Пригадуку, що власне в місті Ньюарку на однім вічу впадо з тамтого боку таке гсло: "Товариші, буржуазія придумала національну справу, щоб нас ділити." В Бофалло були такі "інтернаціоналісти", що навіть не хотіли, щоб уживати слово Польща, Москва і Україна, "бо від того походить незгода між соціалістами" і пропонували, щоб замість казати

ного означення: "люде". І навіть одні з наших передових товаришів, як чогось погнівався на нашу Україну, з серцем в одній завальній промові сказав, що "робітники не може мати вітчизни", ані почути прихильності до неї. А цілком недавно на вічу у Вандзор, в Клівді, більша частина привязих душ, 60 до 70, у відповідь на критику російської влади на українських землях піднесли оклик "Хай живе Москва, наша матір".

Це все недавнє минуле, одначе яби не документи і свідки, то не хотілось би вірити, що така неправда могла ширитись і шкідити послах в Америці.

Як в Європі створють Парам

Але гляньте Ви тепер на тих сплнк "інтернаціональних комуністів" і спитайте їх, що вони нині думають про національну справу. О, вони вже інакшу вістку співають. Національну справу али них назвали і велику. Для національної справи вони готові на одні фронт з ким хочете. Через національну справу, а власне через те, що ми Великій Україні в українській школі, вони вклучуть, треба нам мовчати про все інше, що там діється.

Одним словом, наші комуністи стаяють націоналістами, міг би хтось сказати, хто добре їх не знає. На ділі, вони переконались, що українській емігрант в Америці справу самостійності українського народу в Європі не буде нехтувати, і хочуть підштитися під добру думку та пристати до загалу, щоб виглядало, "і ми з ними". Багато в тім баламутств і нещирости. Одначе лишається факт, що так звані наші інтернаціоналісти радикально змінили свою ізоцію. Вони вже не кажуть, що не треба самостійної України або що її не може бути, так як давно казали, тільки прибувати вмонити в добрих людей, що Україна вже самостійна на підставі російської конституції.

Бгато причин пояснює цю зміну. Боротьба українського народу і політика Москви тут звязані. Але в її частину вклучити нашої організації. Бо між діними групами на американським континенті ми найбільше боролась за ту правду, що українському робітничові і селянському самостійній Україні більш потрібна партія, як звичайно, ніж) більшовіццям) провідники не признають, що

му, Перекрутять попки її і не можемо ми з ними йти на одні фронт. Але собі сами можемо признати, що наша праця не пішла на дармо. Ніхто вже нині в Америці не каже, що нам не треба України.

За яку Україну?

Так само багато переважа від нас рожні праші групи, бувші австрофіли, клерикали, а тепер ніби фашисти. Хто не памятає, з яким зав'язттем попки нападали на нас за те, що ми все рівнобіжно з національною справою підкреслили конечність соціальної програми у визвольній боротьбі українського народу? Мало що не анархістами називали нас, коли ми казали, що селяни і робітники не будуть боротись за одні тільки права української мови в уряді і за українську фану. Та нова Україна має забезпечити їм більше волі і рівности та добробуту, ніж дозволяє чужа держава.

Земля селянам, фабричний робітник має бути господарем, а не наймком, в українській республіці має правити народ, а не самозванці! Такі думки сіяли обирощі по всіх українських громадах у Сполучених Державках і в Клівді, де попки працюють. Нам відповідали, що ніколи того не може бути, бо ніде того нема на світі. Часто можна було почути такий запнт на вічу: А чи в де держава, яка здійснює таку програму, якої ви хочете? Більшість людей, що читали газети і цікавились громадянськими справами, вловивались таким уникливим української держани, яке вони принесли з собою з Європи, хоч воно було перестаріле, нераціональне і непрактичне.

Отже ті самі газети, що колись промовчували робітничу боротьбу, дельську справу, соціально визвольним робітникам і селянином, тепер старяться прихилити до себе людей тим, що пишуть і говорять про ті речі і ставлять їх у свої програми. Нема вже такої реакційної групи в Америці між українцями, яка боля в часті не признає того, що головаєта від самого початку свого існування наша організація.

Жива ідея і організаційні хіби

Хіба не ми перші піднесли думку про "орієнтацію на власні сили", хіба не промовляли тієї думки більшість газет, і хіба не приєдна вони

Наша ідея жива і сильна. Вона зрозуміла загальною, як П. вняснити. Вона приймається. Явби наша організаційні успіхи були такі самі, як Ілейні, О. У. могла б певно собі сказати, що вона сповнила своє завдання. Наша слаба сторона, товариші, в засобах організації, в методах і дорогах до цілі. Ми прийшли до Америки з краю, що майже не знав новочасних робітничих партій. Дотепер загальне наше членство і громадянства взагалі замало присвоїв собі того американського організаційного хисту, яким цей край політично живе і розвивається.

Чому відділи О. У. невеликі і нечисленні? Чому так багато вчорашніх місцевих провідників затіяли, одні в 1927 році, одні в 1930, інші ще пізніше? Тут не один чоловік винен, бо та слабкість поширена по всій території, де живе наш нарід в Америці. І швидко вона має тому 15 років таксамо, як і тому 5.

Місцевий провід

Ніхто організації не може бути без проводу. Але провідники не конечно повинні виходити в Європі або десь далеко у великому місті, як якийсь чарівний, для всіх авторитетний центр. Провідники мають бути вибрані народом і одних треба в головній осідку організації, а інших треба по громадах, у кожній громаді, яка визначила вона б не була. Місцевим провідникам теж нарід вибирає, але з того не виходить, що він повинен що року скидати їх.

Голова місцевого товариства є не тільки на те, щоб його критикувати. Як відділ дав довіря секретареві, члени повинні пошанувати добру волю і працю того чоловіка, доки він не спротивляється, а не підкладати йому ногу і перешкоджати або зводити пасивний опір зразу на другий день по виборі.

Ви всі, товариші, добре знаєте, що де нема тих хиб, там наша громадська праця йде добре і тільки так держиться організація О. У., що все в ній були люди, які остерігалися тих похибок. Не гнівалися і не поминали, не сварилися і не несправділи, а одніи друтому вибачили і по товаришески давали помічну руку, миру порядку і тяжко запроваджені гриби на спільну велику справу.

Щоб той дух мішани і завоювали серця і уми всіх оборонців! Тоді ми самі будемо мати більше вдоволення з нашої праці і Рідний Край буде мати від своїх емігрантів таку добро-

ЛІСТІ І ДОПИСИ

З 20-го ВІДДІЛУ ОБОРОНИ УКРАЇНИ (Торонто, Онт.)

В останній двох числах Організаційних Вістей О. У. з минулого року був надрукований огляд діяльності 20-го відділу О. У. від його засновання до кінця 1935 року. Цим разом опису діяльність цього відділу за 1936 рік і дам порівняння з минулою діяльністю.

I

При кінці 1936-го року налічили наш відділ 25 членів. Коли б усі ці члени мали змогу бути діяльними в кожній організаційній діяльності, тоді наша діяльність виглядала б далеко краще, ніж в дійсності. Та лише в тім, що є члени у відділі, які не мають сталої праці на місці і там самим змушені час до часу виїздити позд Торонто, щоб заробити на прожиток. Були випадки, що на місцеві збори приходило заведли 12 членів, тобто менше, ніж політиків. Тл. не зволіючи на всі переїздки, яких не місте тут агадувати, ми, по зможі, все таки вели організаційну працю.

За 1936 рік відділ мав 12 місцевих зборів, 4 надзвичайні збори, 14 відділових засідань. Таксамо відбуло 12 засідань з іншими українськими національними організаціями. Влаштувано 4 свят та взято 3 рази участь у святкових обкодах з другими українськими товариствами. Відбулось 2 публичні виступи, 5 локальних лекцій, 6 товаришеских забав і один Фестин.

З відділу написано всіх листів 35, а саме до В. К. О. У., до У. С. Р. П., до У. П. С. Р. і до інших близьких нам українських організацій. Отримано від тих груп 37 листів. Написано 9 відділових дописів до часописів "Народна Воля", "Громадський Голос", "Трудова Україна" і до "Організаційних Вістей О. У."

Відділ передплачує газети "Громадський Голос", "Каменирі", "Самосвіт", "Життя і Знання", "Трудову Україну" і "Народну Волю". Відділовий кошторис роздрудував по 11 примірників кожного числа "Громадського Голосу" і по 8 примірників "Каменирів", разом на суму \$11.25. Таксамо роздрудував "Трудову Україну" і книжок з Чехословацькими як суму \$14.40. Ці тричі роздрудував часописів мисляється до виданнями по обтяженні оплати переїздом. Роздрудував так 50 книжок англійської брошури "Азр Юкрейніен Бектрини"

для видавництва, обертається на бібліотеку відділу.

II

Загального приходу готівкою наш відділ в 1936 році \$617.38. Крім того в товарах і книжках, які димався до розпродажу на слідуючий рік, є \$35.43. Прихід складається з членських вкладок, ріжних збірок і з буфету. Не включено до цієї суми приходу з розпродажу часописів.

Розхід в 1936 році: Заплачено за локаль, де міститься відділ О. У., \$171.00. Вислано членських вкладок до В. К. О. У. \$24.00. Вислано на пресовий фонд органу О. У. \$35.00; на пресовий фонд "Громадського Голосу" \$29.20; на пресовий фонд "Трудової України" \$35.00; на побільшення Українського Робітничого Дому у Львові \$30.00; на пресовий фонд "Каменирів" \$18.00; на пресовий фонд "Життя і Знання" \$10.00; на "Самосвіт" \$10.00; на допомогу Українським Інвалідам \$17.00; на шанування пам'яті М. Грушевського \$3.00; на допомогу Українській Голландській Академії в Подєбридках \$4.00; на подорож делегата на з'їзд О. У. \$19.00; на подорож лектора і залю на віча \$28.00; інші розходи \$106.17. Загальний розхід \$640.20.

Осталося в касі до переносу на 1937 рік готівкою \$77.19. У товарах буфету відділ має \$8.48, у книжках до розпродажу \$28.95.

Майно відділу таке: Бібліотека, вартості поперх \$335.00, обіймає 280 томів книжок найновішого видання. Умебльовання, як крісла, шпфи, мп.ли, образи, посуза, вартості \$60.00.

У 1936 році відділ брав активну участь у трьох українських народних обкодах, з яких мисляно до краю одні суми: \$150.00 на закупівні загороли під будову дитячої оселі Івана Франка в Нагуєвичках, і \$50.00 на українських інвалідах. Крім того зібрано на сплату Українського Народного Дому в Торонто поперх \$170.00.

При відділі О. У. існує Жіночий Громада ім. Ольги Кобилянської, яка веде корисну діяльність по мірі своїх сил.

III

На кінець хочу дати деякі порівняння виступів праці нашого відділу в 1936 році і попередними роками.

За попередні три роки діяльності, від заснування до кінця 1935, наш відділ О. У. мав загального приходу \$1,354.42, а за один останній рік 1936 прихід відділу виїсний \$652.82. До цієї суми не врахований прихід з спільних обкодах, тому що тим при-

з представників товариств, а в тім числі і від 20-го відділу О. У. На тій основі наш відділ має право взяти на свій рахунок частину спільного доходу і тих датків на спільні цілі, що були подані вище. Коли взяти це під увагу, тоді можна сказати, що наш відділ зробив у 1936 році в проходах і розходах більше як половину того, що за попередні три роки. Іншими словами, що було виконано за півтора року перед 1936 роком, те перевищено за один рік 1936.

Це значить, що наш відділ зріс у діяльності в порівнянні до попередніх років. Правда, це можливо дуже невелика діяльність порівнюючи з іншими відділами О. У. Однак наш відділ докладав всіх старань, щоб не здаватися позаду других. Ми старалися зробити, що могли по своїх силах.

Сподіємося, що будемо читати в "Організаційних Вістях О. У." звіти других відділів, які захоплять нас до кращої праці на біжучий рік.

За рік 1936 уряд 20-го відділу О. У. був такий: голова — Боднарук, скарбник — Залева, фін. секр. — Довгий, рек. секр. — Ліпач.

I. Ліпач

З ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ (Торонто, Онт.)

Основні збори нашої Жіночої Громади ім. Ольги Кобиллянської, що організована при 20-ім відділі О. У., відбулись 15-го вересня 1935 року. Хочемо подати тут загальний огляд діяльності нашої Громади від її основання до кінця 1936 року.

Закри почати опис нашої невеликої праці, треба підкреслити, що у нашій Жіночій Громаді є невелике число членів. Ми не скриваємо того, що нас небагато. А небагато нас тому, що наші члени відкрито признають, що вони годяться з ідеологією У. С. Р. П. в Рідному Краю.

Кожному відомо, що в краю також існує організація Жіночих Громад, що є зв'язана ідейно з У. С. Р. П. і видає свій часопис "Жіночий Голос". Отже наша Жіноча Громада почуває ідейну єдність з краєвими Жіночими Громадами та з У. С. Р. П. А тому, що ми завжди вказуємо на ту поступову організацію в Рідному Краю, то тим самим і нас страляють, Молля, вони соціалісти, безбожники, вони боронять радикалі і їм допомагають.

головно ріжні Фальш-вашисти. Але ми сами того не шураємо і скрізь отверто признаємо, що ми любимо радикальну партію за її заслуги для українського народу. Зп те У. С. Р. П. здобула собі довіра праціючих мас.

Оце є причина, чому трудно нам в скорому часі здобути більшу кількість членкинь, бо вся реакція веде боротьбу проти нас та поширює про нашу організацію всякі неправдиві вістки. Та ми цим не зражуємося. Нам ходить більше про якість, ніж про число, бо сила не в самім числі, а в якості.

Наш огляд зачнемо від касового звіту. За місяцями 16 місяців наша Жіноча Громада мала приходу — \$212.85. З того вислано до Рідного Краю на:

Пресовий фонд Жіночого Голосу	\$95.00
Пресовий фонд Камепарів	5.00
Українських Інвалідів	5.00
Український Робітничий Цім	5.00

Інші розходи та оплата локалю виносили \$66.56, так що загальний розділ був \$181.56. Осталось у касі на 1937 рік \$31.29.

Наша громада підбула 16 місячних зборів і 10 засідань, влаштувала 11 товариських забав. Брала активну участь у ріжних сьпятах 5 разів. Написано організаційних листів до Жіночої Громади в краю та до других організацій 13, одержано листів 14.

Ось така була наша діяльність від 15-го вересня до кінця 1936. Не можемо ми ще похвалитись такою працею, як сильніші і старші жіночі організації, але все таки і ми старались робити, що були змоги. Коли був заклик з Рідного Краю, що треба 1,000 злотих на піддариця Жіночого Голосу, то наша громада збрала майже половину потрібної суми. Ми радіємо тим, що могли виконати свій обов'язок та причинились до того, що Жіночий Голос вже виходить.

Разом з тим хличемо других жінок, що є при відділах О. У., щоб вони написали теж про свою діяльність. Ми перні, що їх звіти будуть більшій щодо праці, ніж інші.

Такемо і товарищі-члени О. У. повинні подбати, щоб при їх відділах були організовані Жіночі Громади та щоб обидві ці організації спільно працювали. Хай українське жіноцтво піднесе теж свій голос в об'єднанні нашого народу!

К. Малкович, голова;

М. Проців, фінансова секретарка;

НА ОСВІТУ СЕЛА

Заклик О. У., щоб використати різдвяну коляду для збірок на селянську пресу й освітні видання в краю, не минув безслідно. Подіємо тут перші звіти з збірок, що наспіли дотепер з кількох наших відділів. За ними не забаряться певно звіти з інших відділів.

З браку місця подіємо тут тільки загальні звіти. Докладні списки жертводавців були вже або будуть проголошені в Народній Волі.

Ленсинг, Мінн.

Перший вислав свою збірку ще в половині січня від 16 О. У. в Ленсинг, Мінн. Зібрало \$28.25.

У тому було: На Громадський Голос (пожертв і передплат) \$20.00. На Жіночий Голос (пожертв і передплат) \$9.25.

З відділової каси О. У. на Громадський Голос було \$5.00. Жіноче Товариство ім. Лесі України дало на пресовий фонд Жіночого Голосу — \$5.00.

Шинга, Ілл.

Як видно з присланого звіту, наш заклик пався собі тут до серця одна тов. Текля Тигинік, що збрала \$15.25.

У тій сумі було: Передплат на Жіночий Голос \$3.25, на Камепарі 50 ц. Лесі Тигинік (пожертв і на ріжні передплати) \$11.50.

Бінгемтон, Н. Я

У Бінгемтоні коладували від 14-го відділу О. У. т. т. В. Войтін, О. Смик, П. Слоніць, С. Підкорчеський, С. Семікін і збрали \$59.00, з чого вислано до краю \$38.00.

Гроші розділено на такі цілі: Громадський Голос \$15.00, Камепарі \$10.00, Самоосвіта \$10.00, Жіночий Голос \$5.00, Інваліди Української Армії \$15.00.

Переспілюючи цю збірку, тов. О. Смик пише: "Цього року ми збрали більше, ніж попередно. Так виглядає, що інші громадяне ще більше інтересуються Рідним Краєм." Товариші дякують т. Підкорчеському, що возив їх автомобілем по коляці і не нарікають навіть, що їдучи на фліму, завів їх у болото, так "що застригли й обталянались здорово".

Торонто, Онт.

Члени 20-го відділу О. У. в Торонто ходили коладувати на селянську пресу в краю і збрали \$40.00 Крім того т. В. Проців зібрав при роботі між робітниками і на листу

О. У. додав \$4.25. Всього \$50.00. Гроші розділено так: Громадський Голос \$15.00, Каменярі \$15.00, Жіночий Голос \$10.00, Самоосвіта \$10.00.

Крім того з Академії в пам'ять Василія Стефлюка призначено \$4.50 на стипендію ім. Івана Франка для бідних студентів у Львові.

На передплати Громадського Голосу в Жіночого Голосу зібрано \$4.50. Всього вислано до Львова \$38.50.

ЧИ МАЛО ОДНОЇ ЦІЛІ?

(Продовження з стор. 1)

мати одну державу, а не дві. Що він стремить до того, щоб в тій новій вільній Україні були такі вольности, як є тепер в демократичних країнах, і щоб господарські, економічні і суспільні порядки були там добрі для того, хто працює. Іншими словами, щоб Україна здобула собі не тільки формальну національну самостійність, бо того для неї замало, але щоб вона була у власні і власності свого народу. Або по давній українській традиції: земля селянинови і ніхто щоб не був наймитом, а кожний господарем своєї праці.

Хто може те все зробити? Певна річ, що тільки жителі України, а не ми, американські імігранти, — і не німець. Не німець і не росіянин і не польська армія. Може бути, що нам з Америки це ясніше видно, ніж українським провідникам і кандидатам в провідники в Європі. Може це наше важке завдання відділити українську самостійницьку думку від надто тісного контакту з деякими колами в Польщі і Німеччині, і відрізнити боротьбу українського пролетаря за кращу долю від орієнтації на Росію.

Для того, між іншим, потрібна пропаганда нашої справи між своїми і між чужими. Пропаганда не лиш десь-коли в неділю, але й в будень, і не тільки письмом але й живим словом.

Все те — дуже трудна річ при наших засобах і у наших обставинах. Але хіба Оборона України того не робила і не робить? І хіба галицькі радикали, яким ми помагаємо грошми, не працюють для тої са-

ПРИЗД В. ВИННИЧЕНКА

Ми дістали вістку, що до Америки має приїхати на політичну об'їздку Володимир Винниченко на запрошення так званої олозиції тутешньої і канадійської комуністичної партії. Маємо залити, як мають ставитися до того наші відділи і члени.

Наша організація є політична з докладно означеною програмою і тактикою. Піддержувати активно ми можемо тільки тих політичних діячів, які погоджуються з програмою О. У.

Про В. Винниченка ми не знаємо, з якою політичною програмою він сюди приїде. Він часто змінює своє політичне становище. Був одним з творців У. Н. Р. і першим прем'єром, а потім був проти У. Н. Р. Був прихильний до совітської влади на Україні, навіть їздив до Москви, щоб заняти в цій владі визначене становище, а потім був проти цієї влади.

Тому О. У. не повинна мішатися до об'їздки В. Винниченка, поки не почуємо його слово і не стане відомим його політичне "вірую".

У дальших числах О. В. напишемо про те більше.

вільна і самостійна, без хлопа і пана, як повноправний нарід у народів вільних колі?

Хто скаже, що та ціль недобра?

Увага! На те відзивається голос з провінції: "Та я не кажу, що не добра. Тільки, що так мало зроблено для тої цілі!"

І на те Оборона України відповідає: Невже це річ певна, що український робітник на американським континенті більше виконає для повищої цілі, як він зобов'язується сповнити ще одну ціль, а власне почати українську організацію, щоб по думкам американського письменника. Де Леона, перестроювати Сполучені Держави і Канаду?

Число 6 О. В. розіслав секретарям відділів для певної розв'язки для

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 2 О. У. в Дітройт, Мич., вибрав на річних зборах оцей уряд на 1937 рік: О. Крайківський, організатор; Т. Хруставка, рекордний, секретар; Р. Вазик, фінансовий секретар; І. Никон, касієр; О. Чорнелний, каліпортер.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Я., заплатив членські вкладки до централі за січень.

Відділ 18 О. У. в Лансинг, Мич., вибрав новий уряд на 1937 рік в такому складі: Павліна Філь, організатор; Анна Стадник, рек. і фін. секретар; Теодор Філь, касієр; Іван Намонечний, контрол'ор. — Відділ призначив на пресовий фонд О. У. з каси \$5.00; разом дотепер дав на пресовий фонд \$13.00. — Згодом відділу писав на передплату і піддержку Громадського Голосу і Жіночого Голосу в січні \$29.25. — Членські вкладки заплачено за січень.

Відділ 14 О. У. в Бинггетон, Н. Я., закладав на селянську пресу, освітні вислани й інвалідів \$59.00. Звіт окремо.

Відділ 17 О. У. в Крокетон, Р. А., мігавши при кінці грудня 1936 діяльність, Місячні збори відбуваються в кожну четверту неділю в місяці. — Вислано \$1.50 на пресовий фонд О. У. — Членські вкладки відділу заплачені.

Відділ 20 О. У. в Торонто, Онт., заплатив членські вкладки по кінець 1936. Звіт з діяльності відділу за 1936 рік поданий окремо. — Відділ вислав до Львова \$58.50 зборки і передплат на селянську пресу. Звіт поданий окремо.

Відділ 23 О. У. в Шинго, Ілл., відбув 31-го січня річні збори, на котрих вибрано новий уряд в такому складі: Л. Островський, голова; Ст. Мостовий, секретар; М. Батик, фін. секретар і касієр; Т. Бойчук, контрол'ор. — Тов. Ст. Варкун жертнував на пресовий фонд О. У. \$2.00; разом цього відділ давши дотепер на ту ціль \$12.00. — Тов. Текля Таннібік збрала передплат і пожертв на номі селянській пресі \$15.25. — Заплачено вкладки до централі.

Відділ 32 О. У. у Вупсават, Р. А., вибрав на річних зборах новий уряд на 1937 рік у такому складі: Михайло Запайний, голова; Ігнат Кунієр, секретар; Теодор Кучер, касієр; Андрій Ходоровський, контрол'ор; Василь Коштка, каліпортер; Петро Суєла і Дмитро Ремішик, члени. — Відділ

КРИТИКА І ПРОПОЗИЦІЯ

Де кілька людей в нью-йоркській околиці видали відозву "до українських робітників в Америці". Закликають "передівсім соціалістів", а то й усіх людей, "що думають про майбутність людського племені", щоб об'єдналися в нову організацію. Бо давні організації, що існували довгий час в різних краях і далі працюють — недобрі, неправдіві, та навіть шкідливі для робітника.

Ми хочемо на ту відозву відозватися.

Робітнича організація Оборони України не є настільки закохана в котрусь соціалістичну групу, щоб подняти безкритично всі її вчинки і теорії. Наші члени добре знають, що жадна партія не є непомильна і єдиноспасаєма. Ми розуміємо, що мусіли бути великі і важні хиби і недостатки у робітничій політичній акції, коли робітники не потрапили краще повести свою справу, ніж її повели в різних державах Європи і Америки. Але ми думаємо, що не годиться так писати, як автори вище названої відозви пишуть, що тільки вислизляють все, що нікась робітнича партія, на їх думку, недобре зробила або добре зробити не вміла, і цім словом не згадують про корисну діяльність соціалістів у жаднім краю на світі.

Ми думаємо, що не годиться так замовчувати розумні домислення німецьких робітників, наприклад, як це зроблено у відозві в устуні, де іде мова про німецьку революцію, пісти упадку кайзера в 1918 році.

Відозва каже, наприклад, навіть таке, що ніби робітники німецькі в той час "нічого собі не вимагали, аби тільки державі крихди не було".

Отже цей заклик цілком, як то кажуть, виссаний з пальця. Бо німецькі робітники не тільки ставили вимоги до революції, але й здобули собі певні перемиріння, певні права, яких давніше не мали. Можна жаліти, що вони не вимагали більше. Можна допускати, що якби були вимагали більше, то були би більше здобули. Але видумувати таку штуку, що вони "нічого собі не вимагали", не годиться.

На ділі, німецькі робітники жадали і здобули тоді собі те, що американський нарід виборів за часів Вашингтона, а саме: республіку замість монархії. Це, може, замало — але це не є "нічого". Вони піддержали радикальну зміну системи шкільного навчання. Книжка і школа теж ще не є визволення робітничого класу. Але без книжки і школи ніяке визволення не можливе. І що найважливіше, німецькі робітники здобули собі у тій революції восьми-годинний день праці і ті права колективної угоди про заробітну платню, тощо, за які тепер ідуть страйки в американській індустрії.

Невже те все не має ніякого значіння в робітничім житті і невже те все треба для якоїсь примхи збутти словом "нічого"?

Гнівне, але нероздумне слово кидає та відозва і в город українського робітництва Сполучених Держав і Канади:

"У кожній українській колонії в Сполучених Державах чи в Канаді є церква католицька і церква протестантська, і люде-парафіяне ненавидять одні одних, хоч віра в них та сама і образи однакові і вони не вилучили. Єсть розділення і конкуренція між кількома допомоганими чи всеукраїнськими організаціями, що одну і ту ж саму шкідляють; а з кожної ще члени парубочили по кілька товариств в одному місті. Єсть ні-

би політичні організації, що лаяють одна одну, доказуючи, що вони роблять те самісіньке; або ж алжерто сперечаються за кращу політику, на яку жадна не має ніякого впливу. По два і три хори у тій самій місцевості тих слухів пісень співають. Немає народного дому, клубу, товариства, зібрання, лекції, концерту, балю, щоб обійшлися без конкурентів та ворожнечі зовні та без суперечок в середині. В кожній громаді люде роз'єднані й розбиті церковними суперечками, маркуваними ірраціональною політикою, інташними пролітських провідників, уразками особистими, голорозними і не знати ще чим. Та про те розбиття ніхто не говорить."

Читаємо і власним очам не віримо. Як то, чи насправду про те розбиття ніхто не говорив і не говорить? Аж перший раз заговорили автори відозви? А до цього часу всі думали, що тільки любов і згода процвітає серед українських імігрантів?

Тепер же побачили, що не так. Заговорили і прийшли до переконання, що як у кожній колонії є по дві церкви і "люде-парафіяне ненавидять одні одних", і як є по два Союзи і по два хори і всюди тільки ворожнеча та суперечка, — то треба, щоб ще було по дві соціалістичні партії і аж тоді всі об'єдналися "в тих радах, в яких стояти повинні".

Справедлива річ у тій відозві — це пригадка, що часом треба поруйнувати, щоб на місце старого будинку поставити новий, ліпший. Оборона України пропонує авторам відозви, щоб вони взялися до руйнування того баламутного продукту повоєнщини, що обіщує вільну Україну і робітничий поступ з ласки європейської реакції. Того сліпого наслідування фашизму, що тепер в моді серед української галицької і американської інте-

(Продовження на стор. 6)

ЩОБ НАШІ ПОЖЕРТВИ НЕ ЙШЛИ НА МАРНЕ

З краю надійшли недобрі вісти про події, що сталися у кількох читальнях, збудованих за гроші, зібраних серед тутешніх наших робітників-емігрантів. У деяких селах читальняні доми опанували місцеві клерикали і фашисти та починають викидати з них поступових членів, що колись найбільше причинилися до будови тих домів. Викидають з читалень Громадський Голос й інші поступові видання.

Порушуємо цю справу поки що перед нашими товаришами, тому що безкритичне розголошення її може мати цілком небажані наслідки. Дехто, прочитавши таку вістку, може з цього серця прийти до такого рішення, що не варт було складати грошей на будову Народніх Домів і читалень, коли тепер можуть їх забрати фашисти чи клерикали. А це гіршу агітацію можуть розвести з того приводу запеклі вороги всяких збірок, що не йдуть на потреби Третьої Руляці.

Тимчасом всі ці недобрі вістки про деякі читальняні доми не кажуть нічого більше, як те, що оборонці здавна говорили і тепер все повторюють. А власне: Сам Народній Дім чи читальняний будинок це ще не освіта, а тільки місце, з якого люде можуть зобити і "святиню просвіти" і таксамо добре "розбишацьку печеру" найчорнішої реакції.

Наука з того така, що не досить збудувати сам дім. Ще важніше дбати далі, щоб в тому домі ширилася правдива народня освіта. Коли тутешніх односельчан стало не раз на тисячі доларів, щоб побудувати в своїм селі гарний Народній Дім, то таксамо повинно їх стати на десятки доларів, щоб допомогти своему селу дістатися в тім домі відповідну газету і книжку, що відкрити б їм очі на громадські справи.

На жаль, не багато було навіть між нашими передовими товаришами таких, що після збірок на будову дому в своїм селі таксамо пильно веди б і доглядали другу збірку, щоб

дати своему селові громадську освіту. Єдині "оборонці" вели пропаганду за тим, щоб по тих читальнях, крім вибудованих стін і даху, засвітити ще світло правдивої освіти, і ведуть цю пропаганду далі.

Ніде правди діти, успіх цієї пропаганди ще дуже незначний в порівнанні до потреб нашого села. А тимчасом правда одна: Чим більше буде по селах свідомих, поступових громадян, тим менша буде небезпека, щоб могла їх читальня опанувати реакція.

Тому, хоч яка немила вістка про те, що в деяких читальняних домах засіли клерикали і фашисти, то висновок з того цілком не такий, що цих домів не треба було будувати і не треба далі будувати. Поможім нашому селові здобути освіту, а тоді воно напевне прожене з своїх домів тих реакційних опікунів.

Ми дістали від товаришів зі Львова листа з деякими практичними порадами, що робити, щоб запобігти таким несподіванкам по читальнях на будуче. Подаємо їх під розвагу нашим членам. В листі пишеться:

"Що робити, щоб того лиха не було? На це даємо від себе таку раду:

"1. Там, де Доми вже вибудовані, повинні жертводавці з Америки інтересуватись ними далі, писати до своїх односельчан і держати їх під своїм впливом. Коли в читальні діється недобре, вони повинні заявити своїм односельчанам, що припинять всяку дальшу допомогу для читальні. Це в багатьох випадках може спам'ятати ріжних самозванців.

"2. Там, де Дім має бути збудований, робити при передачі грошей відповідну умову (контракт) з читальнею. В контракті має бути стверджено, що Народній Дім буде служити всім українським напрямкам в селі, а бібліотека буде містити всю пресу і книжки. У Домі мають мати приміщення всі українські установи, які справді служать селові.

"Такий контракт повинен

бути заінтабульований (записаний) в ґрунтових книгах з тим, що коли б Народній Дім не виконував прийнятих обов'язків і коли улічнення не може, тоді жертводавці можуть жадати звороту грошей, пересланих на будову дому.

"Тому що переведення тих застережень з Америки трудне, можна для полегшення назначити певну особу або установу в краю повновласником жертводавців. Цей повновласник має перевести контракт і інтабуляцію зобов'язання, має пильнувати його виконання, а вразі потреби може зажадати в імені жертводавців звороту грошей.

"Такою установою, що заслуговує на довіру і могла б виконувати завдання повновласника американських жертводавців, може бути, наприклад, львівський Український Робітничий Дім. На основі доручення жертводавців він може перевести всі правні заходи і навіть відібрати жертвовані гроші, коли б збудований за гроші українських робітників з Америки Народній Дім пішов у реакційні руки. Вже сам факт, що це можливе, навчить всяких місцевих отималчиків шанувати свободу думки і слова в читальнянім домі."

Так пишуть зі Львова. На нашу думку, порада доцільна і може бути використана тим, що збирають гроші на будову домів по своїх селах.

Все ж такі найкраща запорака перед реакцією є в свідомості села. Тому, коли реакційні верховоди в селі викидають Громадський Голос з сільської читальні, найліпша рада на те: післати в те село на місце одного - десятя примірників цієї газети.

При тій нагоді питання до наших товаришів: Чи знають вони, що діється в їх селі в Народнім Домі чи в читальні, що вони помагали будувати? Добре було б, якби наша організація могла зібрати фактичні дані про те, як ця справа мається по ріжних селах і ріжних повітах. Прохаємо надсилати їх нам.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

з ДРУГОГО ВІДДІЛУ О. У.
(Дітройт, Мич.)

Наш відділ почав свою діяльність на 1937 рік коледжем на селянську освіту в країю. Коледж приніс нам 81 долларів і їх розділено так: На Громадський Голос \$21.00, Каміюарі \$20.00, Жіночий Голос \$20.00, Службовці \$20.00.

З відділової каси призначено 15 долларів на видання творів М. Драгоманова. На ту ціль відділ постановив нести дальшу збірку.

Відділ бере участь у підготовці свята для шанування 40-літнього ювілею музичної діяльності Олександра Кошиця.

Підготуємося до літнього сезону і вже маємо найкраще місце на два пікніки. Взагалі майже всі члени відділу беруть активну участь у праці відділу.

Т. Хрустак
секретар 2-го відділу

з 32-ГО ВІДДІЛУ О. У.
(Вунсамет, Р. АА.)

Хоча в Організаційних Вістях О. У. не багато місця, то все таки варто описати, де і що робиться по відділах О. У. Отож і наш відділ рішив подати загальний огляд своєї діяльності за 1936-ий рік.

Наш відділ не дуже великий, бо належить до невеликого міста кілька добрих товаришів і кілька прихильників, що завзято працюють на користь місцевої громади і Рідного Краю. Єсть досить перепом у кожній роботі, яка б вона не була. Але проте наша робота поступає все краще вперед.

От, наприклад, наш відділ виступив у минулому році 1936 за розпродаж Громадського Голосу \$46.00 Придбано американських передплатників Громадського Голосу на \$7.50; передплат Громадського Голосу для краю на \$7.50; передплат Жіночого Голосу до Америки на \$3.25; передплат Жіночого Голосу для краю на \$2.50; передплат Каміюарі для краю 40 центів, до Америки 60 центів; за календарі "Прихиль Народу" лібрали \$10.00; за брошури видання Громадського Голосу \$6.40. Разом вистало до адміністрації Громадського Голосу в Ливоні за 1936-ий рік \$106.15.

Крім того наш відділ О. У. влаштував з другим товариством два спільні пікніки в один фестин.

На річних зборах, що відбулись 27-го грудня 1936, товариші рішили,

як кожного року, так і цього, піти з коледжем на освіту села в Ріднім Краю. Ми заколеджували \$45.00, з відділової каси додали \$15.00. Разом зібрано на коледж \$60.00. Гроші розділено так: \$50.00 на селянську пресу і видавництво в країю, а \$10.00 на українських інвалідів.

При тій нагоді треба зложити сердечну подяку вунсаметській громаді і окочаням, що так красно підпомагали наш відділ О. У. у всяких підприємствах, які б вони не були. Так само відділ О. У. складає сердечну подяку громадянам, що щиро приймали нас з народною коледжем по своїх домах.

Ігн. Кушнір
секретар 32 відд. О. У.

з ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ

Окружний Комітет О. У. в Новій Англії відбув річні збори в Вунсамет, Р. АА., при участі оних представників відділів: з Кромптона: Василь Федорович, з Кромптона: Ілля Чорний, Л. Лободж. з Бостон, Масс.: Павло Пелех, Никола Кукурудза, Лев Галанджій, Андрій Капраній, Вунсамет: Михайло Заплатний, Петро Сула, Теодор Кучер.

На зборах обговорено всі справи, що відносяться до місцевих відділів, так само ухвалив Зізд О. У. Збори вирішили прийняти далі згідно з Виконавчим Комітетом для виконання ухвали Зізд О. У. У справі бюлетеню збори займалися за тим, щоб бюлетен виходив далі, поки не буде заповнення фонду на видавання органу.

Вибрано новий окружний комітет в такому складі: Ілля Чорний, голова; Андрій Капраній, секретар; Теодор Кучер, касієр; Лев Галанджій, організатор; Никола Кукурудза, Лободж, контролорі.

Відділи О. У. в окрузі Нової Англії зложили і переслали до Виконавчого Комітету \$24.00 на пресовий фонд. На те зложились оші суми: з каси окружного комітету \$5.00, від відділів О. У. у Вунсамет, Кромптон і відділу 9 в Бостоні по \$5.00 від кожного. На зборах зібрано ще \$4.00 датків, а саме: В. Федорович \$1.00. По 50 центів: Т. Кучер, П. Пелех, Л. Галанджій, А. Капраній, М. Заплатний. По 25 центів: Н. Кукурудза, І. Лободж.

Від імені Окружного Комітету О. У. в Новій Англії зликалимо усі відділи, щоб складали на пресовий фонд О. У. і тим забезпечити видавання організаційного бюлетеню. Коли пресо-

вий фонд О. У. відповідно зросте, тоді лишиня буде дискусія на тему: бюлетен чи газета. Цілком певне, що буде газета.

Андрій Капраній
секретар Окружного Комітету

з 20-го ВІДДІЛУ О. У.
(Торонто, Онт.)

Річні збори нашого відділу відбулись 27-го грудня 1936. Принято звіт членів уряду та висловлено поволонення з його праці в цілому році. Вітак приступлено до вибору нового заряду на 1937 рік. Вибрано оних товаришів: голова — С. Кривенький, рекордоний секретар — І. Юзюк, фінансовий секретар — В. Паскопій, скарбник — Н. Петрих. Крім того обрано заступника секретаря, заступника голови і трьох контролорів.

Після того була жива дискусія над внесками для добра відділу та цілої організації О. У.

Дня 3-го січня відбулись збори відділу, на котрих рішено піти з коледж, щоб придбати грошей на підпомогу селянській пресі і видавництву в рідному країю.

17-го січня відсвятковано жалібну псалемію в пам'ять Василя Стефаніка при співучасті Жіночої Громади ім. О. Кобиллянської. Вступне слово мав т. С. Кривенький, деклямували т. Гр. Гут і тов-ка К. Кривоусова. Т-ка Зеленева візначила твор Стефаніка під назвою "Марія". Про життя і значіння творів В. Стефаніка для українського народу виголоши реферат т. Ліпчак.

Дня 22-го січня влаштовано в локалі О. У. святочну академію у пам'ять 18-их роковин злуки українських земель. Свято відкрив истинний словом т. Кривенький. Деклямували т. Туз, від Жіночої Громади т-ка Санжимова, К. Кривоусова і 5-літня Тетяна Кривоус. Реферат про творення української держави і злуку українських земель підчитала т-ка Зеленева. Головний реферат виголоши т. Ліпчак.

Дня 30-го січня влаштовано спільними силами святочний концерт у пам'ять злуки українських земель в залі Товариства ім. І. Франка, при 310 Раїс Евжи. Участь взяли: Товариство ім. І. Франка, Жіноча Секція приглядним товариством, відділ 20 О. У., Жіноча Громада ім. О. Кобиллянської. Святочний концерт ввався дуже гарно.

Такий звіт з нашої діяльності за місяць січень. Заряд відділу ступається до роботи, що в його силі. А коли товариші бажають красної діяль-

ПО ГРОМАДАХ УКРАЇНЦІ В ШИКАГО

Містимо короткий огляд політичних угруповань у шикоговській громаді і піддаємо думку, щоб товариші з інших громад дали подібний опис місцевих відносин. На цій основі будуть наші члени мати загальний образ громадських сил болей у тих громадах, де є відділи О. У.

Шикаго — це друге найбільше місто в Америці, а перше під оглядом нечистоти, підкупства і генгстерства; місто Ісулаїн, Швейцерія, Капоник, Зінтлів і Ділангерія; місто чорної як смола реакції, з якою правдиві американські патріоти зводять боротьбу.

В українському руху Шикаго також відіграло свою роль. Тут збудовано першу українську автокефальну церкву, тут українці першим раз брали участь у світовій виставі, організували Товариство Українських Професіоналістів і Лігу Української Молоді. Тут др. О. Назарук напернувся на християнську піру і першим раз заперся українських людей на вірність генералови Скоропадському.

Українців у Шикаго рахують від 30 до 60 тисяч душ. Політично діляться вони на чотири табори — гетьманці, націоналісти, більшовики й оборонці. Релігійно діляться на дві групи — греко-католики і православні.

Гетьманці тісно зв'язані з досить сильною греко-католицькою парокією і, здається, становлять найкращу політичну групу. Водять "Наш Стяг", в якому агітують за Скоропадським, хвалять Гітлера й еспанського генерала Франка — точно так, як фальшнаціоналісти з О. Д. В. У. Вони ведуть авіаційну школу й запрошують на свої фестивали умурадованих місцевих німецьких гітлерівців.

Націоналісти — числом в меншості, але за те намагаються криком. Все "щось" роблять, на "щось" збирають, проти "чогось" протестують й обов'язково ляють поступових українських людей. Хваляться, що мають тут десять відділів О. Д. В. У., але

носії, то нехай приложать своїх рук до праці. Нехай ніхто не думає, що заряд сам може понести працю. Ні, товариші і товаришкі, мусимо спільно працювати всі, коли благамо, щоб наша діяльність була ще ліпша на будуче.

І. Юова, секретар
С. Кривенький, голова;

на устроюваних ними лекціях і зборам замі пустою світіння. Літери лаються між собою і донесли до того, що на націоналістичних фестивалях 1936 року вже говорив др. Сушко. Націоналісти в Шикаго викладаються тим, що ще ніколи нічим не визначалися.

Більшовики — завдяки безмежно земагогічним методам колись трясли українською громадою, але тепер — скапаніли нінащо. Вони мілкими роками дурили людей совітською Україною і війною на весну. Десять років витягали в людей буржуазні долари на "робітничі справи". Але чим глибше запускала московська літатура своє коріння на Україні, чим більше суворо почали більшовицькі володители перестідувати навіть українських комуністів, тим більше помиривалися між тутешніми більшовиками національним свідомістю. Люди визнали, що їх обдурено, і мислю отукали більшовицькі організації.

Збудували великий Робітничий Дім, але стражили. Товариші Націоналістичний вже два рази приїздили до національних товариств і релігійних братів у Шикаго просити їх до свого "визвольного фронту", і два рази облизали лістап. Більшовики вже переконалися, що брехнею й обманом далеко не зайдуть, і змінилися не до літання. Але їм тепер ніхто не попірить.

Оборонців у Шикаго ніколи не було багато, але їх вплив на громадську роботу не був менший, ніж багато сильніших організацій. Вони не йшли на сліпо за нікими політичними шарлатанами ні з Третьою ні з Сімью пунці в Нью Йорку; прислухали критично до різних учених, докторів, дипломатів і не щадили "делегатів з ріяного краю", перестерігали чи українську громаду перед церковним онуванством.

Не була це приємна робота провірявати звичку політичну атмосферу, але за те є вдоволення, що значимий ніхто не так, як передбачували, говорили й переконували оборонці. Тому й стаю мнють вони таку, що яка б група що не робила — то заряд ставить собі питання: А що вдумують про це оборонці? А яке так мило?

Під цю піру в українській громаді все затихло і більшість орієнтується на "Наталку Полтавку", яка зробила вже свій дебет в більшовицьким локалі. Але що їм інші значайно наступає буря, то й оборонці прино-товляються до дальшої праці.

НА ОСВІТУ СЕЛА

Подімо дальший виказ збірок на коляду для селянської преси й освітніх видань у краю, що були переведені нашими відділами.

Як першим разом, друкуємо тут тільки загальний огляд збірок. Докладніші звіти і списки жертводавців були або будуть в Народній Волі.

Денні відділи О. У. все ще не прислали своїх звітів про коляду.

Дітройт, Мич.

Від 2-го відділу О. У. в Дітройті ходили з колядою т. т. Чорменький, Барли, Коломійчук, Вазик, Нісон, Хрустяк. Зібрали \$81.00. Коляду відділ призначив на такі цілі: Громадський Голос \$21.00, Камешарі \$20.00, Самоосвіта \$20.00, Жіночий Голос \$20.00.

Ньюарк, Н. Дж.

Товариство "Булучність", відділ 4 О. У. в Ньюарку збрало на коляду для Громадського Голосу \$29.00. На ту саму ціль призначив відділ \$20.00 з доходу з вистави "Мати Наймичка", що відбулась в Ньюарку 13-го лютого. Крім того т. М. Стодольський зібрав на передплату Громадського Голосу до краю і в Америці \$19.50. Разом вилано на Громадський Голос \$68.50.

Філадельфія, Па.

Хоча філадельфійський відділ О. У. все ще свить своїм блаженієм, то все таки і тут найшлях товариші, що не забули за коляду. Заходили т. Дмитра Гайового зібрати підчас сніг на Громадський Голос і на Жіночий Голос \$13.00.

Пасейк, Н. Дж.

Від 7-го відділу О. У. в Пасейку ходили колядувати на освіту села т. т. Іван Андреевич, Миколай Кузбін, Андрій Кувібіла, Петро Кузбін і О. Кувібіла. Зібрали \$16.00 на пресний фонд Громадського Голосу.

Скрентон, Па.

Члени відділу 8 О. У. в Скрентоні зібрили на коляду \$68.00. З того ми піддержку селянської преси в краю \$31.00, на видання творів М. Драгоманова \$15.00. На основі ухвали відділу кожний член зібрав окремо і обов'язаний був заохотити найменше \$5.00.

Бостон, Масс.

Від 9-го відділу О. У. в Бостоні, Масс., ходили з колядою на освітні цілі в краю т. т. Галина Любачівська, Теофіл Діланець, Олександр Христинець, Степан Гучма, П. Целех,

Никола Кукурудза і Лев Гаваджій.

Зібрано \$88.00, з чого по погручені-мім видавцям (\$1.80) вислано \$64.20. Згідно з рішенням відділу коледжу розділено так: Громадський Голос \$15.00, Жіночий Голос \$15.00, Клементрі \$15.00, Самоосвіта \$15.00. На подяки творів М. Драгоманова \$4.20.

Кромптон, Р. АА.

Члени невеликого відділу 17 О. У. в Кромптон, Р. АА., збрали між собою на фонд Каменярів \$4.00. Крім того майже всі члени відділу переплачують селянську пресу й Самоосвіту.

Вуцискет, Р. АА.

У Вуцискет коледжуван від 32-го відділу О. У. т. т. М. Заплітний, В. Копитко, Ігн. Кушнір і П. Демущ. Хоча в громаді додали з коледжу також інші групи, то однією коледжників О. У. громадяне широкі приймали Возни коледжників т. А. Холоровський, що не жалувов на те труду і своєї машини.

Зібрано \$45.00, до того з відділові каси додали \$15.00. Разом \$60.00. З того на селянську пресу й освітні видання призначено \$50.00, на Українських Інвалідів \$10.00.

Крім цієї коледжі відділ збрал з розпродажу Громадського Голосу і його каменярів, а також на переплати Громадського Голосу та інших вислав до Америки і для краю \$106.15. Разом з коледжою відділ вислав на освіту села \$166.15.

Чатам, Онт.

Том. Олекса Хортів, колишній діяльний член 20-го відділу О. У. в Торонто, переїхав недавно на іншу прощу в місті Чатам, Онт. Тепер поведе нам вістку про перший успіх своєї праці в громаді, що потепер не чула ще ні про радикальну партію в краю, ні про О. У.

При різних нагодах він зібрав у Чатам на селянську пресу \$15.00 і вислав гроші до Львова з тримати призначенням: На Жіночий Голос \$10.00, для передявати Жіночого Голосу \$1.50, на Громадський Голос \$1.00, на Самоосвіту \$1.00, на Каменярів \$1.50.

Т. Хортів пише у своїм листі: "Я стараюсь виробити в цій місцевості бодай хоч 5 симпатиків нашої ідеї. Дуже мені хотілось би побачити тут відділ О. У. . . ." Швидко бажавмо йому доброго успіху!

Для повного представлення збірки, подаємо також коледжу двох жіночих товариств, що працюють разом з нами:

Нью Йорк, Н. Я.

Жіноче Товариство ім. Лесі Українки в Нью Йорку збрало на коледжу \$81.00. З того призначено на Жіночий Голос \$56.00, на Громадський Голос \$10.00, на Інвалідів \$25.00.

Ньюарк, Н. Дж.

Жіноче Товариство ім. Олени Пчілки в Ньюарку збрало на коледжу \$35.00. З того призначено: На політичних вислівів \$15.00, на інвалідів \$15.00, Жіночий Голос \$10.00, переплата Самоосвіти \$5.00. На видання творів М. Драгоманова \$10.00.

Виказані дотепер збірки відділів з нагоди коледжі на селянську освіту в краю дають суму понад \$800.00.

ДИСКУСІЙНА ТРИБУНА

Слово до всіх широк товариств оборонців!

Коли здиваємося на зборках, чи вічях, балах або піснях, чи дебурд на дороці, тоді кожний з нас широкі українця та не в оборонця. Якого таний "широкі" українця це розуміє, до чого він широкі і чим причинився та яку широкі показав до народної справи, то вже друге діло.

Але займатись з таким "широкі" українцем в широкі бесіду, то довідається, що він до організації не шлежить вже давно, бо з того "нема нічого"; а як шлежить, то хотів, аби так було, як йому хотілось: платив широкі по 25 центів, але не знав "ніщо ті гроші йуть". І тому, що так не було, як той широкі українця хотів, то він і другим казан, щоб не попрали організації. Як на зборках піднести яку добру справу, то вже не лиш цей широкі українця є в опозиції, О. їх є вже більше. Почуєш від них таке, що гей!

В 5-ім числі "Організаційних Вістей О. У." ми висказали влучні зауваги в статті "На чисту воду". Там представлений такого бушим то "оборонця", який все "лише", все "наперед" казан, а в організації не хоче працювати, бо . . . Бо що? Слово "я" на перешкоді! "Я" широкі всіх. "я" був, "я" піти, "я" чиста і так далі.

Чому вони так своє життя ведуть та ще й других баламутять? А тому, що широкі своє життя такі тут в Америці вони перевели на пустих балачках, не заставили себе ні на чим пошарканим пригадуватися, широкі, що таке організації. До ілюзій серця не ступив неволі та зумів їх братів у ріднім краю, Вілліама Ук-

раїна для них допра на азій, а в душі туман і фальшивість, яка проявляється час до часу в бесіді, що я, мовляв, безпартійний. Яким таний "широкі" розумів, що це слово широкі, то може в застидился на себе.

Таким безпартійний ковається по темних закутках при комнім здоровім, розумнім ділі. Нема в нього ні то сили, але й ніваги виступити з своєю думкою перед широкими людьми. Для нього досить бороздити справу, бо її роблять другі, і широкі до них довіря.

Таким людям треба говорити правду в очі. Не затримувати в собі ту шкоду, яку бачимо в них, бо тоді вони дунають, що про їх "безпартійну" роботу ніхто не знає. Треба говорити їм в очі, писати в газеті і виславляти їх перед людьми таними якими вони є. Виславляти шкоду, що вони заподіляють для організації.

Бо коли я знаю, що член організації понижую або саботує роботу в організації з боку або з середини, а я те замочую, тоді і я причинився до шкоди для організації. Хай ніг буде і член, то коли він широкі, треба йому широкі уму перед особисто, а потім, коли не поступле, то і явно. На будуче для такого безпартійного є дві дороги: або з широкими людьми широкі станати до праці або широкі поза римицями організації.

До Вас, старші товариств!

Може й не багато нас є, але всі ми, що не відступали від організації, від заложення Федерції України аж до переміни її в Оборону України, всі ми шанувемо слово ідею й організації, посвячуємо свої сили, скільки можливо, для широкінення духа теперішнім і будучим поколіннями в боротьбі за здійснення ідеалу Вілліама Незалежної України.

Ліши зашліпленті і "безпартійні" кажуть, що з тої роботи "нема нічого". Тому так каються, бо ніг не бачить нічого для себе. Він хоче, щоб Вілліама Україна спала з ясином небл і йому дала якийсь гонор.

Каже дехто, що нас за мало. За те наш діла повинні бути великі. Ми самі не помічаємо наслідків нашої праці. Розумні люди їх бачуть, а інші брати в краю надійються на нас. Тому не широкі, не широкі "безпартійним" особинком ходити!

В. Медвичук

секретар 10 відділу О. У.
Бостон, Масс.

ЗБОРИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

Збори цілого Виконавчого Комітету Оборони України відбулися в Нью-Йорку 27-го лютого 1937 в присутності всіх членів за винятком т. Гончарика з Торонто, що не міг прийти через далеку віддачу. На підставі рішення зїзду організації в липні минулого року одні збори що-року повинні бути в Торонто або в тій околиці, тому найближчі збори будуть там.

Після звітів членів Виконавчого Комітету про фінансові, видавничі й організаційні справи, і після дискусії збори прийняли оці ухвали:

1. О. У. повинна придбати для посилення своєї праці сотку нових членів. З того відділу повинні придбати як найскорше 50 нових членів.

Других 50 членів має обов'язок придбати Виконавчий Комітет. Ці члени можуть належати до відділів, або у місцевостях, де нема відділів О. У., будуть за оплатою одного долара на рік, зареєстровані як самостійні члени О. У. Так було вирішено останнім зїздом.

2. Члени О. У., що зложили на пресовий фонд що найменше \$1.00, будуть одержувати Організаційні Вісти, кожний на свою адресу, коли вони пришлють свої адреси і доплатять 25 центів в рік до суми одного долара, на рахунок висилки. Без тої доплати Виконавчий Комітет мусів би нарушати видавничий фонд, а Комітет хоче далі видавати бюлетені з біжучих приходів.

Стверджено, що є ще деякі відділи, і саме більші, що не причинились дотепер ніодним центом до піддержки бюлетену. Рішено вивзати їх, щоб перевести збірки на пресовий фонд і призначувати на ту ціль датки з відділових кас.

Дотеперішні приходи пресового фонду вистачали на покриття коштів бюлетену. Коли б було більше приходу, можна було б побільшити бюлетен на вісім сторінок друку.

Число 7 О. У. розіслано секретарям відділів для негайної розвачі дня 9-го березня 1937.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью-Йорку відбув річні збори, на котрих був вибір уряду на 1937 рік. Вибрано тих самих урядників крім того, що фінансовим секретарем вибрано т. О. Матейка.

Дня 13-го лютого відбулись товаришська збірка спільно з Жіночим Товариством ім. Леся Українки на побільшення товаришескої каси.

Відділ 2 О. У. в Детройті, Мич., збирається два рази в місяць. Звіт з діяльності поданий в окремій дописі. — Членські вкладки до централі заплачені.

Відділ 4 О. У. в Ньюарк, Н. Дж., збирається що тиждень у власній локалі. Вважувая 13-го лютого виставу "Мати Нафлячка" і з доходу призначив \$20.00 на фонд Громадського Голосу. Разом з косяками і передплатами вислано на ту ціль \$68.50 — Відділ заплатив членські вкладки і переслав на пресовий фонд з розпродажу бюлетену \$1.30. Разом дотепер відділ переслав на пресовий фонд О. У. \$30.80.

Відділ 8 О. У. в Сакратто, Па., зложив на пресовий фонд О. У. \$11.00, а зсього дотепер \$24.00. Цією разом призначено з каси відділу на ту ціль \$10.00 і зложили по 50 центів т. т. В. Захарчук і М. Стадницький. — З нагоди косяки збирано \$51.00 на селянську пресу і \$15.00 на видання творів М. Дзюбишанова. — Членські вкладки до централі заплачено. — Призначено до відділу одного члена.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Я., призначив членські вкладки до централі. — На пресовий фонд зложили т. І. Жук 50 центів. Разом дотепер на пресовий фонд \$6.75

Відділ 14 О. У. в Бингемтон, Н. Я., зібрав на пресовий фонд \$4.00, а зсього дотепер \$13.00. Цим разом зложили Михайло Гулячок \$2.00, Антін Кулик \$1.00, Ст. Сосницький і Н. Н. по 50 центів. — Призначено одного нового члена.

Відділ 28 О. У. в Шинга, Ілл., призначив з відділової каси на фонд Свободи \$5.00. Зібрав на видання творів М. Драгоманова \$15.00. Відділ збирається що місяць.

Відділ 32 О. У. у Вунсакет, Р. Ай., вислав з косяки на селянську пресу \$50.00 і на Українських Інвалідів \$10.00. Звіт з косяки окремо.

Окружний Комітет О. У. в Новій Англії відбув річні збори в Вунсакет, Р. Ай. і вибран новий уряд. На пресовий фонд вислано віт відділів

округи \$24.00. Звіт з округних зборів і збірки на пресовий фонд поданий в окремій дописі.

Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської в Торонто, Онт., заплатила до централі річну накладку \$5.00.

ПРИЗІД В. ВИННИЧЕНКА

Ми обіцяли подати дальші інформації у справі приїзду В. Винниченка, про що запитували деякі наші товариші.

По найновішим вісткам приїзд В. Винниченка до Америки що найменше відкладений на пізніше, якщо не відпаде нілком. Причина в тому, що американський консуль у Парижі відмовив Винниченкови візи, тобто дозволу на приїзд до Сполучених Держав.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Крім збірок, пересланих відділами О. У., Виконавчий Комітет одержав на пресовий фонд О. У. від суми:

Збірка в Бостоні

В день іменини т. Василя Мельничука і його дружини запрошені гості не забули також про пресовий фонд О. У. На поклик т. Михайла Капризів зложили на ту ціль по одному доларові: Василь Мельничук, Василь Мельничук, Корнеліо Нипницький, Андрій Яворіський, Елстахія Безубика, Пасиль Семенов, Онуфрій Флорескул, Тет. Ськарчук, Іван Мунтян, Михайло Капризів. Разом \$10.00.

Окремі датки

На руки Виконавчого Комітету О. У. зложили на пресовий фонд:

Тов. Іван Матейко, Берклі, Н. Я., \$1.00.

Тов. Олександра Любачівський, Матчип, Масс. \$1.00.

Всім жертводавцям щира подяка.

КРИТИКА І ПРОПОЗИЦІЯ

(Продовження з стор. 1)

лігенції. Пробуйте повалити той будиночок, бо він заступає світло. І без розміру будований. І на віску його фундаменти.

А як помучитеся і надійте і схочете покидати, то Оборона України Вам pomoже. Не лиш pomoже критикувати, але й дасть практичний план на новий будинок. Той план, що Вам самим колись радував серце.

Але го було колись.

ОБОРОНА УКРАЇНИ Й ОРГАНІЗАЦІЯ ЖІНОК

З кількох сторін маємо запити, яке відношення є тепер між обороною України й організаціями поступових українських жінок в Америці й Канаді. Зокрема питають нас, чи можуть жіночі товариства, близькі до нас ідейно, стати членами О. У., заплативши \$5.00 річної вкладки? На це питання хочемо коротко відповісти.

Справа участі жінок в О. У. дуже важка. Попередня екзекутива вирішила її тимчасово так, що приймала в склад О. У. жіночі товариства за членською оплатою \$5.00 на рік. Але останній з'їзд в Нью-Йорку дещо змінив цю практику.

Ухвали останнього з'їзду відрізняють між жіночими організаціями дві групи. З одними ми можемо мати зв'язок ідейний і організаційний, з другими лише ідейний.

Жіночі відділи О. У.

Є такі жіночі товариства, що цілком погоджуються з нашою програмою, хочуть співпрацювати з нами без застережень і виконувати всі ті обов'язки, що виконує кожний відділ О. У. Отже такі жіночі товариства можуть ставати відділами О. У. з рівними правами, як мають другі відділи, з правом вислати делегатів на з'їзд, тощо. Очевидно, що вони мусять пристати цілком на нашу програму, придержуватись нашого статуту і понести свою частку коштів на удержання організації. З огляду на тяжке фінансове становище жінок, ця членська вкладка від жіночих відділів може бути за згодою Виконавчого Комітету зменшена, хоч би до \$3.00 на рік. Тому не стоїть нічого на перешкоді.

Коли розглянути жіночі товариства, що мають зв'язок з О. У., то можемо вказати між ними на одно таке, що на нашу думку має вже тепер всі дані бути повноправним відділом О. У. Це Жіноча Громада імені Ольги Кобилянської в Торонто, в Канаді. Члени цієї громади не тільки співчують нашій програмі, але активно її виконують своєю доволі широкою громадською роботою. Виконують всі заклики нашої організації, так що не в одній могли б стати прикладом для інших наших відділів. Крім того це товариство від двох років платить до централі річну вкладку по \$5.00.

Щоб в якій місцевості могло бути два відділи О. У., на те треба по-статуту порозуміння на місці. Це місцева справа і ми про неї не беремося судити. Але якби не було місцевих перешкод, то ми не бачимо іншої перешкоди, щоб такій організації, як Жіноча Громада в Торонто, або іншим подібним, дати право звичайного відділу О. У., з окремим числом і з правом делегата на з'їзд. Очевидно, коли б це товариство того бажало і коли б воно виконало всі організаційні приписи, що обов'язують відділи Оборони України.

Ідейна співпраця

Трохи інше місце мають такі жіночі товариства, що зближені ідейно до О. У., але не так дуже, щоб хотіли або могли пристати до нашої організації.

Таких організацій є досить, щоб згадати лише більш активні, як Товариство Лесі Українки в Нью-Йорку. Товариство Оленя Півки в Нью-Йорку,

Товариство Лесі Українки в Ленсинг, Миш., Жіночий Просвітний Кружок у Бостоні й інші. Ці товариства співпрацюють з нами, беруть участь у такій самій роботі, що й О. У., і тим самим виконують важке завдання. Але організаційно їм вигідніше бути незалежними.

На останнім з'їзді О. У. щодо таких товариств винесено було дві ухвали: Не настоювати на те, щоб вони організаційно приступали до О. У. Натомість скріпити ідейні зв'язки між ними й О. У.

Далі ухвалено працювати над тим, щоб ці товариства, а є їх біля двох десятків в Америці й Канаді, - об'єднались між собою, і одночасно, щоб вони увійшли в порозуміння з Союзом Жіночих Громад у Львові.

Треба зазначити, що справді всі жіночі організації за океаном поступовішого характеру відразу набули зв'язок з країнами Жіночими Громадами і ведуть дуже успішну акцію за піддержкою їхньої газети - Жіночий Голос.

Жінки в загальних відділах О. У.

Попри ці взаємини між О. У. і жіночими товариствами треба ще згадати, що багато жінок належить до відділів О. У., особливо з мужинами. По деяких відділах жінки входять до відділових урядів, а в Ленсинг, Миш., товаришка веде секретарство у відділі О. У.

Так повинно бути скрізь, де нема і де не може бути окремих жіночих відділів О. У. Організація О. У. числить на активну поміч українських жінок у своїй праці. І вона закликає вступати в свої відділи всіх жінок, яким близька і дорога наша мета.

ДІЛАМИ Й СЛОВАМИ

Замість реферату — дискусія

Своею практикою і програмою організація Оборони України відрізняється від інших емігрантських груп у Сполучених Державах і Канаді в деяких основних справах — основних для долі українського робітника в тих краях і для будучини українського народу в Європі.

Дванадцять років тому в нашому статуті була описана та ріжниця, пізніше пояснювана в газетах "Українська Громада" і "Народна Воля", а перед тим ще у видавництвах "Народ" і "Українська Газета", що до великої міри приготували ідейний ґрунт для Оборони. Тому що ніколи не досить друкованого слова для політичної освіти, у нас були збори, відчити і віча — може більше тисячі від початку великої війни — де певна частина еміграції могла почути відповідь на питання: Чого та Оборона України властиве хоче, чому вона так окремо від "клерикалів", "самостійників", "гетьманців", "фашистів", та "большевиків"? Адже і всі "большевики" від якогось часу також заявляють себе патріотами! І членів Оборона має за мало проти інших. Та й інтелігенція українська назагал не з Оборonoю. Чому оборонці такі певні себе? Чого вони сподіваються?

Багато було, і ще буде, розмов на ту тему — і ще все та тема актуальна. Бо еміграція наша велика і розкинена на далеких просторах, преса наша мала і нерозвинена і справа, — це добрий знак, цікава.

Отож, щоб додати до потону оливи, даємо понижче місце для ще одної дискусії про Оборону України в Америці, її завдання, та дотеперішню допомогу від неї українському народови у його боротьбі за себе.

Діалог невірного Хоми з оборонцем

Невірний Хома: А я таки не знаю, чого Ви хочете з Вашою Оборonoю.

Оборонець: То послушайте. Ми хочемо, щоб українські люде показали більше зрозуміння, більше прихильности і більше праці для себе самих. Хочемо, щоб Україна мала більшу оборону від своїх, — своїх а не чужих, люде.

Н. Х.: Котрих своїх люде?

О. У.: Усіх, особливо тих, що живуть кругом нас, українських емігрантів-робітників у Сполучених Державах і Канаді.

Н. Х.: Та чому вони мають дбати про ту Україну, коли вона про них не дбає?

О. У.: Українська земля на світ нас видала і дарувала нас усім добром, життям, розумом, силою, мовою, піснею, характером. Дала нам усе, що ми з собою до Америки привезли. Ми хочемо за те ко-мусь подякувати.

Н. Х.: А як хто не хоче?

О. У.: Ми не силуємо і нікого не просимо. Але нам так здається: Хто ніколи не хоче подякувати своєму народови, той може діждатися, що йому ніколи не подякують його діти.

Н. Х.: Нехай буде по Вашому, але мені трудно дякувати Україні, коли я звідтам від біди втікав.

О. У.: На Україні було бідно і ще якийсь час буде, бо нарід мало дбав про себе, не організувався і не досить боронив своїх вольностей. На те власне організація Оборони України повстала, щоб усім сказати: дбайте! організуйте! бороніть!

Н. Х.: Коли провідники запродали!

О. У.: Організуйте Оборону і Ви будете провідником. Якби навіть хто зрадив, то Ви не повинні!

Н. Х.: Де вже мені провідникувати. . . .

О. У.: То сина навчіть. Або виберіть таких, що здібні.

Н. Х.: То правда, але коли наш нарід такий незгідливий.

О. У.: То Ви будьте згідливі.

Н. Х.: Що ж я один вдію?

О. У.: Згідливому чоловікови не так трудно погодитися ще з чотирьома, а де буде їх п'ять, там уже повинен бути для Оборони відділ.

Н. Х.: Я то чув. Але як же ми можемо Україну обороняти в Америці?

О. У.: Ми обороняємо тільки розумом і серцем і грішми, а там на місці є такі, що й руками і життям схочуть. Є ж на Україні якісь люде!

Н. Х.: То я долара могу дати.

О. У.: Оборона України починає від розуму і від серця.

Н. Х.: Так чого Ви власне жадаєте? Що я маю робити?

О. У.: Відчуйте і зрозумійте недолю рідної землі. Вона багата і тому життя на ній могло би бути інакше, ніж те, від якого Ви за море втікали. Гарна, весела і багата збіжжям, залізом і вугіллям, але досі не має добрих границь, бо тільки від полудня Чорне Море природна границя, а від півночі і від сходу чисте поле, і від заходу так же, а в чистім полі отверта дорога для польської армії й для російської прийти і забрати українську пшеницю і нафту, вугля й залізо. І російська та польська армії забрали. Тому Україна завойована і поділена поміж сусідів. Недавно, за нашої памяти.

Н. Х.: Треба було боронитися.

О. У.: Все треба оборонятися. Але тільки той нарід може відбити чужі напади, що має духа свідомого, непокір-ного, вільно-любивого, військово вправлене, сміле, відповідно чисельне, военний промисл для виробу зброї, амуніції, військового знаряддя та припасу. — або ж доставку тих річей за кордонів, — провідників і техніків військових своїх, здібних, готових на пожертву, і накінець, але не менше важне, і власну політичну та финансову адміністрацію. свій

(Продовження на стор. 6)

ЛИСТИ І ДОПИСИ

З ЖИТТЯ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ (Торонто, Канада)

Наше Жіноче Товариство ім. О. Кобиланської не таке велике числом членів. Однак час від часу воно проявляє свою діяльність та по мірі своїх сил бере участь у громадських житті.

В останніх часах воно брало участь у Жалюбній Академії в честь В. Стефанька, в святі Злужки Українських Земель (разом з Товариством ім. І. Франка і Воєю Жіночою Секцією та з Оборонною Україною), у влаштованні свята Лесі Українки (з Жіночою Секцією при Товаристві ім. І. Франка), у влаштованні свята Т. Шевченка. Духід з цих свят писали на народні цілі за згодою учасників, про що буди зніти в Народній Волі, Громадським Голосом і О. В.

Крім того наше Жіноче Товариство робить власними силами товариські сходінні і забави, а духід з них призначається на різні народні цілі.

Недавно, наприклад, ми влаштували забаву, на котрій були розіграні річи, подарунків цінними товаришками. Т-ка О. Славич подарувала хоронковий обруч вартості \$5.00; т-ка С. Вергунова вишитий "сет" на бязь вартості \$3.00; т-ка М. Залезова шовкову подушку вартості \$2.00.

Такими способами ми прибрали за перші три місяці цього року грошей на народні цілі: На пресовий фонд Жіночого Голосу \$30.00, на фонд Громадського Голосу \$10.00, на фонд Камеліри \$10.00, на Самоосвіту \$5.00, на допомогу нинішнім \$5.00, на викінчення Українського Робітничого Лому \$5.00, на видання творів М. Драгоманова \$5.00, на пресовий фонд О. В. О. У. \$3.00. Всіх грошей разом вислано \$73.00.

Це не дуже велика сума гроша. Але коли б було прийнятні 100 таких Жіночих Громад в Америці і в Канаді, а кожні по своїй силі допомагали б громадським справам, тоді питання була б з того велика поміч для Рідного Краю.

Тож беріться до праці, українські жінки, на допомогу нашим братам і сестрам у Рідному Краю. Рідний Край потребує нашої волі!

К. Машкович, голова;

К. Кривоусова, касирка;

М. Залезова, рек. секр.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Торонто, Канада

В нашому відділі О. У. піднесено справу збірки на пресовий фонд О. У. ще в місяці жовтні минулого року на окремих зборах. Але в той час запало рішення перевести збірку на допомогу "Громадському Голосові", бо, як ми довідалися, рідикальна партія мала тоді на думці збільшити розмір свого органу, а при тім видати окремий літературний додаток "Сніп". Тому ми старалися перше перевести збірку на "Громадський Голос", щоб помігти поширнті його між нашими братами в Рідному Краю. Це була причина, чому ми спізили з допомогою на пресовий фонд О. У.

При тому є ще одне лихо, що наші члени не заможні, тому трудно нам в скорім часі дати поміч. Все ж таки нам здається, що наш відділ чи не був першим, що вислав ще перед з'їздом на пресовий фонд О. У. суму \$30.00 до Виконавчого Комітету О. У. в Мінзарку.

Тепер ми збрали на пресовий фонд О. У. \$10.00 і подіємо тут спис жертвodawців. Заживні: По одному долларові: П. Бучинський, І. Юна. По 50 центів: Г. Гук, І. Ливан, І. Тул, Л. Залеза, П. Кузьмювич. По 25 центів: І. Грешко, І. Бодярук, Л. Славич, М. Салух, С. Бенюк, М. Вергун, В. Приціл.

З'їздало між членами \$6.25, з каси О. У. додано \$3.75. Разом вислано до Виконавчого Комітету О. У. — \$10.00.

Іван Юзюк

секретар відділу 20 О. У.

Читам, Онт.

Тов. Олександра Хортів з Читам, Онт., член 20-го відділу О. У. в Торонто, прислав на пресовий фонд О. У. \$3.00 і пише: "Цим разом я не годен більше жертвувати на ту ціль. Але в вірні, що моя жертва стане неликою. Бо є приповідка, що два рази дає, хто дає сьогодні. . ."

ПІД УВАГУ ЧЛЕНІВ О. У.

Кожний член О. У., що бере в руці Організаційні Вісті О. У., повинен причаїтись до покриття коштів їх видання. Це не жертва, ані добровільний дарок, але обов'язок супроти організації. Хто не може дати більшої суми відразу на ту ціль, повинен зложити бодай кілька центів при одержанні кожного числа Словестену.

ПО ГРОМАДАХ

ЯК У НАС В ДІТРОЙТІ

Дітройт — один з найбільших промислових центрів середньої Америки. Тут розбудувалась найбільша автомобільна індустрія. Це місто Форда і всіх других автомобільних магнатів, які стягнули сюди, між іншими, також багато українських людей.

Тепер тут розгравється велика страйкова боротьба, в якій наші люди беруть живу участь. Є надія, що скоро з Дітройту, відомого колись найбільшим протикінійного міста, стане найбільшим кінійний центр в Америці.

Скільки українських людей в Дітройті в околиці, того, здається, ніхто ще не зрахував. Є їх досить поважне число, рахуючи хоч би з того, скільки належить до українських організацій. (Федеральна статистика з 1930 року виказує роджених у країю людей, що приїздили за своєю матерією мому — українську, в Дітройті 2,672, з Гемтрем 1,210. На ділі число українців у цих громадах кілька разів більше. — О. В.)

Найбільшим числом членів може похвалитися Український Народний Союз. Він має тут, здається, 8 відділів. Його члени, крім того, належать у більшій частині до греко-католицької церкви, до гетьманців і до ОДНУ (не багато).

Друга по величині організація це буде Український Робітничий Союз. Він має тут 7 відділів. Його члени, крім Союзу, належать: частини до клубів обох політичних партій, частини до більшовицької опозиції, велика частина до греко-кат. церкви. Більше політично вироблені члени У. Р. С. належать до Оборони України, або як члени або як співачники; це помічав нам рука в нашій політично-громадській праці і при деяких збірках для Рідного Краю.

Політичних клубів у нас як гриби по дощі. Хто хоче, той організує і має свій клуб. Так вони й між людьми називаються по назвах їхніх вітчизнських. Ось важніші:

1. Українсько-Американський Громадський Клуб (Клуб Кінтика), здається, найбільший. Купив гарну площу і добре господарить. У політичній програмі, бо при виборках члени йшли з республіканцями. Люди туди належать по більшій частині з всіх других українських товариств, а інших гетьманців там найбільше. От

яка логіка: в американській політиці республіканці, а в українській давай їм монарха-цесаря.

Домедання гетьманці в своїх інстаптах держались більш окремо під фашистів. Тепер зайняв трохи зміна в сторону ОДВУ, не знати, чи во інструшним з головної кватирн, чи так собі вдома.

Гетьманців не багато. Трошки більше є наших фашистів. Вони теж на сміх людям вписались до демократичного клубу. Кричуть, що по сто-процентові американські демократи, а в українській політиці — давай їм диктатора, бо тільки в тім спасення українського народу. Сюго диктатора тут у Дітроїті не мають, але приїжджають до них час під часу позичені з Канади, особливо з Віндзор, Онтаріо.

2. Клуб Оксфрейтона — чисто демократичний.

3. Клуб Ковалів, так собі, "Free Lance," хоч за ким.

4. Клуб Соколова — того вже ніяк не вгадаєш: і до демократів, і республіканців, і до соціалістів забіжить.

5. Є ще в Дірборн Клуб Польового — врах із жіночою секцією.

6. На Гемтрек — район політичних дєра Кіббєв.

7. На Норт Дітроїт має клуб український адвокат Панчук. З цього він вже вибився до Ленсинг на помічника генерального прокуратора.

Крім того в Дітроїті є ще організації українських бізнесменів і професіоналістів, які раз у рік зіїдуться, зроблять забаву і на тому кіпчять свою діяльність.

Завдяки політичним клубам — особливо жвертим провідникам — багато явних людей — може більше як два дозичи — дістали роботи по складах горілки, по офісах, при поліції та при арештах. Крім того дістали українці теж лінійні роботи, а саме адвокат І. Панчук став заступником генерального прокуратора, а доктор Кіббєв в шпиталі на Гемтрекє.

Товариства молоді, здається, є шось троє. Найбільше голосне Товариство Тризуб, в яким працює адвокат Панчук і деякі члєни У. Р. Союзу. Тепер вони приготавляються до конгрєсу молоді, що має відбутися цього літа.

Є ще жіночі організації, церковні та під-церковні — що й не згадуєш.

З усіх їх хіба при кімсь згадати кілька, що справді заступують на ападу. На першому місці треба зга-

дати Український Хор "Душа" з його диригентом, Атаманцем. Цей хор працює вже довгі роки в українській громаді.

Далі: 18-ий Відділ Союзу Україном з його представителем, Марією Бєк.

Привокірні більшовики тепер всю свою енергію вкладають у Міжнародний Орден, для якого роблять забави по катах товаришів для піддержки своїм місцевим касам.

Галл на Мартин Стріт, коли там час від часу є який концерт або представлення, то майже пів порокимп. Рятують їх хмелево те, що тепер у нас ювілейний рух. Отже ювіля наймає від них галл, бо близько коло фабрик, і платять їм.

Опозиція більшовиків — трохи більше активна. Має гарний дім на Карнєнгер Стріт, де відбуваються концерти і представлення. Кожного разу, коли там щось роблять, людей мають повну галл.

Окрім Товариства Робітничого Дому там ієтніться Горожанський Клуб, в яким адвокат Панчук є головою, співачка товариство під проводом диригента Сікорського, також два відділи Українського Робітничого Союзу.

Українських газет у Дітроїті є тепер тільки дві після того, як Починюк і Кранчшин злучились до купи і з двох газет зробили одну. Видають вони спільно "Новий Час". Крім того завязалась недавно друга спілка, що купила друкарські машини і видалє тиженик "Українська Зора". Обі газети не представляють ніякої політичної організації. Числять на оголошення і друкарські роботи.

Врешті треба сказати шось і про нас, організацію О. У. Правду сказати, хоч оборонці не багато, але вони є всьма, де яка небузь важна справа в громаді: або як учасники, або як критики. Хоч часом неприємно, але ідемо, аби боронити доброї справи, а лиху побивати. Через те й у громаді є проблема думки, що, де громадська робота має бути зроблена добре, там треба оборонців.

А як хто що лихого задумує, то теж, хоч пів жартом, скаже: А що оборонці на те скажуть?!

Ось так то в нас, у Дітроїті.

О. К.

Увага: У попередньому ч. 7 Організаційних Вістей О. У. через недолуга при домінені пропущено підписом "Україні в Шикаго" підписавши: Степан Мостовий.

НА ОСВІТУ СЕЛА

Подаємо тут загальний підсумок збірок, що були переведені нашими відділами в нагоди колядки та зміни року. Згідно з нашим покликком майже всі збірки були призначені на селянську прєсу й освітні видання у краю. Подекуди частинна зібраних грошей була призначена на інші цілі (політичні в'язні, інваліди, видання творів Драгоманова).

До цього підсумку зачислені збірки, що були переведені або нашими відділами або окремими їх членами. Крім того зачислено тут кілька збірок чи пожертв, що були зложені іншими організаціями, близькими ідейно до О. У. (жіночі товариства, відділи УРС).

Відділи О. У.

2 Дітроїт, Мш.	\$ 81.00
4 Ньюарк, Н. Дж.	69.50
6 Філадельфія, Па.	13.00
7 Пасейк, Н. Дж.	16.00
8 Сакрєнтон, Па.	68.00
9 Бостон, Масс.	64.20
14 Бінггемтон, Н. Я.	58.00
16 Ленсинг, Мш.	29.25
17 Кромптон, Р. Ая.	4.00
20 Торонто, Ont.	58.50
23 Шикаго, Іл. (лія суми)	20.25
32 Вунсакет, Р. Ая.	60.00
Чатам, Ont.	15.00

Разом \$558.70

Жіночі товариства

Товариство Лєсі Українки, Нью-Йорк, Н. Я.	\$ 91.00
Товариство Олєні Пчілєн, Ньюарк, Н. Дж.	55.00
Товариство Олєги Кобилєвської, Торонто, Ont.	73.00
Разом	\$219.00

Інші організації

Відділ 219 У. Р. Союзу, Плємертон, Па.	\$ 10.00
Відділ 64 У. Р. Союзу, Бофало, Н. Я.	25.00
Товариство Івана Франка, Торонто, Ont.	20.00

Разом \$ 55.00

Разом все дає суму \$830.70. З того на селянську освіту пішло \$700.50, на інші цілі \$130.20.

ВИСТУП ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА У ПРАЗІ

В лютому цього року Володимир Винниченко, збираючись їхати з лекціями до Америки й Канади, відвідав Прагу. Виступив там з публічною лекцією і мав переговори з різними українськими емігрантськими групами.

Про цю справу ми одержали з Праги деякі матеріали, що познайомлюють з теперішніми громадськими поглядами і планами Винниченка. Тому що приїзд його викликав був зацікавлення також між членами нашої організації, друкуємо важливіше з цього матеріалу для інформації наших товаришів.

Приїздові В. поки що стала на перешкоді відмова дозволу на від'їзд американською владою. Тепер робляться заходи його приятелями, щоб тактично уможливити йому вільний від'їзд.

Для пояснення надрукованих нижче матеріалів скажемо ще ось що:

Як нас інформують, Винниченко приїхав до Праги з планом подорожі до Америки. Але там він зустрівся з деякими групами і по розмові з ними виступив з проектом пропагувати думку плебісциту (загальної голосовання) на Великій Україні. Винниченко переговорював про цей плебісцит з різними групами, між іншим, з гетьманцями і фашистами. Відмовились від зустрічі з ним представники українських соціал-демократів.

1

З листа В. Винниченка до одного з провідників українських соціал-дем. у Празі

Прага, 13-го лютого 1937

Я розумію, що той мотив, який Ви назвали для пояснення свого небажання брати участь у розмовах в питанні плебісциту на Україні, є просто формальним причепом. Дієві мотиви і причини цього небажання є інші. Одне це я вважаю за потрібне й на цей формальний мотив оповісти Вам в інтересах істини.

Насамперед як слідок на прищесі Шварцбарта я не виступив. Отже, цього здалось, досить, щоб цей мотив з якого небудь штандлукуту з-

губив свою вартість. Мені, дійсно, було запропоновано з боку захисників Шварцбарта виступити в якості свідка, взагалі віл прокурора, а не віл Шварцбарта. Я згодився, але поставив умову, що я виступатиму ПРОТИ вчинку Шварцбарта, а так само ПРОТИ тих деяких свідків українців, які виступали з боку адвоки Петлюри. А саме проти тих свідків, які заявляли, що певсь український народ був погромником, я заняв той штандлукут, який я висловлював у "Відродженні Нації", що не український народ робив єврейські погроми, а тільки здеморалізовані елементи його. Цей свій штандлукут я виразно і твердо виставив захисникам Шварцбарта. Вони на ньому мусіли згодитись. Але від моїх посвідчень потім одмовились, бо через деякі обставини і міркування прийшли до висновку, що мої звизанки не можуть бути їм корисними. Так що в списках свідків я не був навіть згаданий. . . .

2

З листа представника українських соціал-дем. у Празі до В. Винниченка

Прага, 16-го лютого 1937

Одержавши Вашого листа з 13-го лютого, хочу подякувати Вас, що я відмовився від політичних розмов з Вами виключно з мотивів громадсько-політичного характеру.

Покимо тим, що на мою думку Ви досі не виправдали себе перед українським громадянством за своє поступовання відказ паризького процесу (Шварцбарг), а взагалі не бачу рпції політичних переговорів з Вами після всього того, що Ви писали і пропагували всі ці останні роки. Пригадайте собі хоч би Вашу смієнівівську брошуру "Новорот на Україну" з 1926 року, де Ви отверто захищали московсько-більшовицький режим на Україні, заявляючи, що цей режим не є окупаційний і т. д. Супроти цього варшавського режиму Ви лопально новітній навіть в найстрашніші часи для України, коли мільйони української людности гинули з голоду.

Тепер після деякої перерви Ви каже б то знову хочете стати до активної політики. Що ж? Зачекаємо фактів.

Знаючи Вашу попередню нещасливу політичну діяльність, українське громадянство має право і повинно

з великим застереженням поставитись до Ваших ріжних "політ. планів".

3

З другого листа В. Винниченка до представника українських соціал-демократів

Прага, 18-го лютого 1937

Мені здається, що Ви так само робите помилку тепер, як зробили її в зякді мені про мою участь у процесі Шварцбарг-Петлюри. Виступаючи так чи сяк у громадських справах, я стараюсь мати на меті тільки інтереси колектива і ніщо інше. Із засобів досягнення мети (себто тих інтересів колектива) я не роблю доги і іполів, перед якими треба у всяких умовах, при яких небудь обставинах все стояти навколіш-кал.

Поясню: В 1926 році, коли я ти-спил брошуру "Новорот на Україну", були одні обставини в умови. Тоді, як і Вам відомо, українська стп-хія на Україні почала робити протиск на Московщину, боротьбу можна було провадити і можна було служити інтересам колектива продуктивно. І тому я закликав їхати на Україну і помагати цій боротьбі. До 1932 року, як і Вам повинно бути відомо, ця боротьба провадилась досить успішно. І я радий, що і моя частка в цьому успіху є.

Але, на жаль, московський націоналізм, переадактивні успіхами національних колективів, зібрав усі сили, пішов в атаку і розбив українську стп-хю (не оставивши, звичайно). Умови почали мінатись і тепер стає ясним, що боротися далі тими самими способами, що від 1926 до 1932, не можливо. Треба владатись до інших. Я це й роблю. Але заявляю, що коли б Москва знову змінила свою національну політику, коли б скотіла в житті здійснити свої декларації, себто, коли б ГАРАНТУВАЛА Україні дійсну самостійність, дійсний союз РІВНИХ державних організацій, я не робив би собі ідола з осподів Москві й подумав би над тим, чи не користніше для українського колектива прийняти таку зміну політики.

Я гадаю, що Ви помітаетесь, роблячи собі ідола із засобів. В інтересах добра колектива можна і треба вступати в зносини з усіякими чинниками, які хоч у найменшій мірі вимвляють бажання помагати здо-

бути те добре. Це не вимагає ніякої зміни свого світогляду чи жертви своїми поглядами. . . .

4

Лекція В. Винниченка у Празі

16-го лютого 1937 В. Винниченко мав лекцію у Празі в залі геологічного інституту Карлового університету. Про цю лекцію відомо, що її старалась перебити вигуками частина численно зібраної публіки. Після усунення демонстрантів лекція відбулась спокійно. Маємо під рукою зміст лекції, написаний людиною, що ставиться до лектора прихильно. Подаємо його теж для інформації наших товаришів. Ось що лише про те дописувач:

Винниченко говорив на тему "Щастя і конкордизм". Проаналізувавши й критично розібравши існуючі думки про щастя, Винниченко предклав свою формулу щастя так: "Щастя це дівко рівноваги й погодженість сил". Лише гармонія сил в нас діючих і в гармонії з силами діючих поза нами створює той психо-фізичний стан, що ми називаємо "щастям". Лише на тлі цього погодження сил — "конкордизму" — на думку прелегента можна вкласти й розвинути елементи нової людини, нового соціалістичного суспільства. Самої ж боротьби для забезпечення людського щастя не вистачить.

Першою й основною перешкодою на шляху до щастя є релігія й релігійно-догматичний спосіб думання суцільної людини. Типовим взірцем догматизму й релігійності є російський комунізм. Другою перешкодою є націоналістичне господарство і його соціальне упередження людей, робітничих мас, і паренті, національна неволя. Третє — викопання людини, моральне і фізичне. Для щастя мало змінити суспільний лад; необхідно змінити ще й люде. При сьогоднішнім стані духового і фізичного виховання, які би партії не прийшли до влади, всі будуть робити так, як робить пануючі тепер. Доказ — більшовики, фашисти, расисти одинаково правдять насильством. Щоб не було насильства, треба, щоб людина не прагнула до панування; треба інших людських ідеалів, ніж існують тепер.

У своїм теорії конкордизму владити В. Винниченко й питання фізичного фізичного життя. Вимагає не, жаль, і природного харчуван-

НАША ЦІЛЬ

Все ще є такі, що питають нас, чого ми хочемо. Так треба повторяти, яка наша ціль.

Оборона України це гурток українських робітників у Сполучених Державах і Канаді, що хочуть помагати обороняти наш нарід в Європі від напасті завойовника, від економічного поневолення і від культурного упадку, що загрожує в цей сумний час усім народам Східної Європи, а українському народові особливо.

Чому робітники-емігранти в Америці займаються допомогою українському народові в Європі? Тому, що українські робітники на землях України тої допомоги своїм народом дати не можуть, бо і зарібки у них багато мізерніші від наших і політичні вольности менші.

Чому ж робітничі класи взагалі повинні віддавати свій труд, час час, свої гроші на таку ціль, як визволення народу? Тому, що робітник тільки тоді стане господарем своєї праці і перестане бути пролетарем-наймитом, що нічого не має, коли він здобуде собі силу в народі. А силу в народі здобуває той, хто за нарід борється.

ни, аби відродити гармонію фізичних сил, що страждало людество. Обстоєне вегетаріанізм (вегетеріанші відкидають м'ясо). Якому приписує роль морального фактора, бо в неспраїмій хричуванні м'ясом, чи як каже лектор "в поїданні трупів", він вбачає не тільки причини порушення людського здоров'я, але й ті далекі і глибокі причини, що привели до використання й планування людини людяною, наші нашією, до рабства, до кривокладної війни.

Особливо природний харч має значіння для української нації, поневоленої, відвискуваної й виснаженої. Для боротьби з багатьма народами вона мусить бути фізично дужею, бадьорою і сплатною. А це можливе тільки при нормальнім харчі. Бо ненормальний харч калічить людество, ослаблює.

Число 4 (8) О. В. розіслане секретарям для негайної роздачі членам для 16-го квітня 1937.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью Йорку зложив на пресовий фонд О. У. з відділової каси \$25.00 і з розпродажу бюлетеню \$4.20, разом \$29.20. Членські вкладки відділу вирівняли по кінець лютого 1937.

Відділ 2 О. У. в Дітроїт, Мич., зложив на видавця творів М. Драгоманова \$18.00. Членські вкладки до централі заплачені по кінець березня.

Відділ 11 О. У. в Рочестер, Н. Я., вивраджує перед організацією своєю тимчасову нечлнність тим, що всі члени зиниті хвилює справою ново-збудованого Народнього Дому з чим звязана будучність рочестерської громади. Члени відділу зипонідають, що в короткім часі, як тільки справи Народнього Дому будуть упорядковані та виведені на нормальний шлях, вони стануть наово до активної праці в О. У.

Відділ 16 О. У. в Лейпсиг, Мич., призначив на видавця творів М. Драгоманова \$5.00. Вкладки до централі заплачені по кінець березня.

Відділ 20 О. У. в Торонто, Онт., зібрав на пресовий фонд О. У. \$10.00. Зміт з збірки подпличі окремо. Членські вкладки заплачені по кінець березня.

Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської в Торонто, Онт., вистала за перші три місяці 1937 на краєві ціди \$70.00. На пресовий фонд О. У. Громада зложила \$3.00. Докладніший зміт з діяльності окремо.

ДІЛАМИ Й СЛОВАМИ

(Продовження з стор. 2)

уряд, що здобув собі від війська і від народу довіря. А чи могло те все на Україні бути тоді, коли польська армія воювала Україну, і німецька, дві російські — і тиф до того?

Н. Х.: Не скажу, бо я в тім недосвідчений.

О. У.: Кожний нарід себе обороняє, і український робив не інакше. Але він мусів програти, бо в спадщині після упадку російського царства і австро-угорської монархії, він не одержав ні того вільнолюбивого духа, ні тих засобів військової оборони, ні тих провідників, що змігли організувати державу.

Н. Х.: Мусіли програти, як зараз поділяндся на партії. . .

(Докінчення буде)

ЗА ЄДНІСТЬ У ПОЛІТИЧНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

Організація О. У. є політичною організацією і з того її характеру випливає, що в ній мусить бути єдність у політичних виступах. Так є в кожній політичній організації, так мусить бути і в О. У.

Ця організаційна єдність не означає того, що центральні наказує політичну лінію і всі відділи мають бути їй послухні. Становище до кожної справи має бути вирішуване демократичним способом, в порозумінні з відділами і членами. -- коли треба, то і загальним голосуванням членів. Але вирішене раз становище мусить обов'язувати всіх членів. Недопустимо, щоб окремі відділи виступали у політичних справах як самостійні організації, щоб в даній справі один відділ ішов управо, другий ніяк.

Кожний розлам у політичних справах між відділами і центральною рівняється розламови самої організації. Це її кінець, що найменше криза, яку треба направити.

Порушуємо цю справу не тому, щоб були випадки порушення організаційної єдності в О. У. Навпаки, стверджуємо, що таких випадків не було. Коли говоримо про потребу єдності, то лише тому, щоб дати остерогу перед справами зовні, свідомими чи мимовільними, які можуть звести в наші ряди незгоду і розбіжність.

Під часів останнього з'їзду О. У. були два важливі випадки, що подобали на таку спробу порушити єдність в О. У. Може це був випадок або непорозуміння. Не хочемо відразу приписувати злої волі тим, що це зробили. Але для науки нашим товаришам ска-

жемо тут про обидва ці випадки.

У минулому році скликалась до Праги підготовча нарада у справі Українського Національного Конгресу. Запрошення до участі крім організації О. У. дістали також окремо деякі відділи з правом на окреме представництво на зборах. Ці відділи передали відразу свої повноваження Виконавчому Комітету О. У., а до того самі збори мабуть не відбулись. Однак коли б не ця дисциплінована поведінка по відділах, нагода до порушення організаційної єдності була легка.

Подібні випадки сталися недавно в зв'язку з планованим приїздом В. Винниченка до Америки. Деякі відділи О. У. дістали запрошення взяти участь в організованні поїздки В. Винниченка по Америці й Канаді, але в порозумінні з центральною О. У. взяли участь у нарадах комітету тільки як обсерватори.

На дніх з денних відділів О. У. нам надіслали інструкції, одержані членами цих відділів з Європи, як вони мають поводитись під час поїздки В. Винниченка, а зокрема як треба ставитись до його акції в справі плебісциту на Великій Україні. Знов показала дисциплінованість наших товаришів, бо ці інструкції були переслані до Виконавчого Комітету О. У. з запитом, що в цій справі робити.

Уже в двох числах бюлетеню ми містимо інформаційний матеріал про політичні плани В. Винниченка, з якими він думає виступити тут, якби йому вдалось приїхати. Подіємо їх поки що без своїх уваг, щоб товариші самі їх роздумали.

тим більше, що приїзд Винниченка ще цілком непевний. Може приїде, може ні.

Але якби В. Винниченко приїхав, почав проповідувати свої думки і виступив з організованим новою політичною партією, тоді становище нашої організації і до його плебісцитової акції і до його нової організації мусить бути однакове і солідарне, і в центрі і по відділах О. У. Не можна допустити, щоб на цій справі, як і на котрій небудь іншій політичній справі, прийшло до розриву між нашими членством і до неоднакових виступів.

Як вирішувати становище О. У. до актуальних політичних справ, це друге питання. На те друкується організаційний бюлетен, щоб у ньому допустити до голосу кожну думку. Кожна справа повинна бути передискутована основно і вразі потреби можна перевести загальне голосування по відділах. Але коли рішення запале, воно мусить бути однаково обов'язуюче для всіх членів. Вилучити з цієї єдності не сміє бути.

Для того на повне признание заслуговують ті відділи, що на спробу витиснути їх у плебісцитову акцію В. Винниченка поза плечима центральною О. У. здержались від цього і передали справу Виконавчому Комітету О. У.

Наша організація стоїла завжди не числом своїх членів, а єдністю, якою політичною думкою. Ця єдність мусить бути збережена на будуче. Ще раз кажемо: Нехай нас буде мало, але нехай буде в нас "воля і думка єдина".

Так було завжди лотепер і так мусить бути далі.

ДІЛАМИ Й СЛОВАМИ

Замість реферату — дискусія
(Докінчення)

У попередньому числі нашого бюлетеню ми почали друкувати замість реферату про Оборону України дискусію на цю тему між "Невірним Хомаю й оборонцем". Невірний Хома підносить закиди, з якими наші члени можуть часто стрінутись, оборонець відповідає йому і говорить про завдання О. У. та її дотеперішню працю. Розмову докінчуємо в цьому числі.

Першу частину розмови ми скінчили заввагою невірного Хоми про визвольну боротьбу: Мусіли програти, як зараз поділилися на партії. . . .

О. У.: На Великій Україні було дві головні, так сказати, "партії". Обі зле поступили, бо одна закликала собі на поміч російську армію, а потім польську, а друга німецьку. Добрий господар так не робить. А в Галичині всі українські партії признали уряд Дра Евгена Петрушевича і однаково програли. Вони не мали ні доброго проводу, ні генералів, ні грошей, ні амуніції. В тім причина невдачі, а не в партіях. На Великій Україні причина в політичній силі противника і в недостатці своєї, української, політичної сили. Тому польські націоналісти-фашисти і російські націоналісти-большевики Україною правлять. І польський фашизм і большевизм російський мають тепер більші претенсії до влади над нашим народом, тому що українські провідники самі запросили російського та польського жовнірів на українську землю. Правда, вони думали, що чуже військо допоможе; одні вірили, що Німеччина і Польща допоможуть проти Росії, а другі що Росія може завести добрий лад і порядок; але так не вийшло. Та надія на допомогу Польщі і Німеччини чи Росії була неоправдана і шкідлива. Тут справа не в партійности, ні в недостатці єдности, а в браку політичного розсудку, що користає з того, де два б'ються,

чи у війні, чи в революції.

Н. Х.: Може б тепер скористати. Дивіть, весь світ поділений на два табори. З одної сторони большевики, з другої фашисти. Скорше або пізніше між ними буде війна і тоді Україна —

О. У.: Ви шкоду робите українській справі, коли так говорите.

Н. Х.: Я? Шкоду? Чому?

О. У.: Бо той світ, у якому терпять і бореться наш нарід, поділений на три, а не на два табори. Окрім Росії і Польщі є — Україна. І той світ, у якому ми живемо в Америці, журиться не тільки фашизмом і большевизмом, але й — демократією. Окрім Росії, Італії, Німеччини та Японії мають у світі силу Сполучені Держави, Канада, Англія, Франція, Австралія і Скандинавія. Ніяк не годиться забувати Канаду й Америку.

Н. Х.: То ми мусимо брати на увагу всі держави?

О. У.: Мусимо пам'ятати, хто ми є і де живемо. Ми є колоністи в краях, до яких ми замандрували, так як мазури заходили до Галичини, а росіяне йшли на поселення або на роботу на Україну. Як український нарід вимагає, щоб поляки і росіяне й жида на Україні пошанували українську націю, так ми мусимо американську і канадійську.

Н. Х.: Як же ми тоді визволимо Україну?

О. У.: Емігранти не визволяють, тільки допомагають у визволенню. Тому за мало змогли українські емігранти в Америці, бо не мали на увазі, хто вони, колоністи-робітники.

Н. Х.: То інтелігенція винна.

О. У.: А загал імігрантів певно винен, що не виробив між собою розумнішої інтелігенції. Інтелігенція також винна, коли замикає очі на дійсний стан України:

Н. Х.: Який є дійсний стан України?

О. У.: Відмінний від інших

країв. Наприклад, відмінний від Польщі, від якої галицькі інтелігенти навчаються того, що нам шкодить. Польща, що має місто і шляхту, може бути самостійним народом, хоч селянин і робітник не заспокоєні. Україна не може, бо Україна все ще на дев'яносто або й більше відсотків є — селянин і робітник. Одна в неї соціальна справа, що й національна.

Н. Х.: То йдім з большевиками, з Росією.

О. У.: Ідім з Україною і демократією.

Н. Х.: Та ви добре говорите, але — що Ви доброго зробили за весь час, як була Федерация Українців і від коли існує Оборона України?

О. У.: Я скажу Вам, як обіцяєте вислухати мене зо дві години. Ми багато зробили, тому треба довго слухати.

Н. Х.: Та в мене часу немає! Колись поговорите докладніше, а тепер тільки так розповідайте, кількома словами.

О. У.: Кількома словами? Добре. Отже ми головно займаємося трьома справами.

Н. Х.: Аж трьома? Чому не одною?

О. У.: А так. Трьома. Бо все, що добре, те одинцем не ходить.

1. Ми закликаємо іміграцію до жертви, щоб кожний помагав грошми тій боротьбі, яку веде український нарід в ріднім краю за краще життя своє. Ті фонди ідуть на Західну Україну — і туди вони доходять: на поміч освітній акції, на поміч кооперації, на поміч політичній організації.

2. Друге, ми працюємо для політичного освідомлення імігрантів, щоб кожний розумів свій обов'язок.

3. І третє, робимо українську пропаганду, щоб світ знав про наш нарід і нації батьківської землі. Розумієте, живий живе гадає, — і тільки мертвець може забути, як про нього забудуть. Але Ви казали:

(Продовження на стор. 6)

ПОЛЬЩА, СОВІТИ Й УКРАЇНА

Цілий український реакційний табор під Польщею і більшість політичної еміграції з Великої України, розкидана по різних європейських державах, орієнтуються на війну, тобто чекають на повалення більшовицького режиму на Україні при найближчій військовій конфлікті. Деякі групи заявляють це відкрито, деякі приховують свої бажання і сподіванки.

У цих сподіванках на збройний похід проти совітської Росії головну роль грають дві держави: гітлерівська Німеччина й Польща. Три роки тому Німеччина заключила з Польщею договір про ненапад і це до решти впевнило деяких українських політиків, що цей договір означає близьку німецько-польську війну проти совітів. Під враженням того галицьке УНДО перейшло в урядовий польський табор і пояснило перед громадянством, що того вимагає визволення Великої України. Між українським населенням під Польщею поширено переконання, що Польща це союзник України і тому в інтересі України треба сильної Польщі. Укідські сеймові послі склали в Варшаві заяви про потребу великої польської армії. Тисячі українських грошей пішли на фонд "Оборона Народоуей", тобто на добровільну піддержку польської армії.

Це поширювання надій, що Польща піде проти Росії війною, виглядає на свідомий політичний обман, бо факти показують цілком що іншого. Дійсність каже наглядно, що Польща думає про все інше, тільки не про близьку війну з совітами.

Про цю справу ми одержали недавно цікаві вісті з джерела, якому можна вірити. Подаємо їх тут для інформації наших товаришів.

Польський уряд — так інформують нас — абсолютно не рахується з можливістю війни з совітами і на ту можливість не підготвується. Навпаки, коли польський у-

ряд, зокрема військовий провід, числить на те, що може бути війна, то це хіба на заході — з Німеччиною. До цього погляду можна дійти на основі оцих даних:

1. Польща одержала велику інвестиційну позичку у Франції, яку вона у значній мірі використовує на озброєння і то так чисто технічне, як і мілітарно-промислове. Отже коли б польський штаб числився в недалекій будучині з можливістю війни проти совітів, то центр польської мілітарної промисловости будував би більше на заході, щоб вона була більше забезпечена від налету совітської повітряної флоти і взагалі від безпосередніх воєнних ділань. До того власне на заході є розвинений польський ключовий промисл — вуголь, залізо — отже було б найдешевше приспособити цей існуючий промисл до вигідніших мілітарних умовин, якби штаб числився з тривалим союзом з Німеччиною і з німецько-польською союзною війною проти совітів (про війну самої Польщі проти совітів, нема, очевидно, навіть бесіди).

Тимчасом штаб рішив, щоб центр польської промисловости перенести більше на схід, у трикутник між Вислою, Вепром і Сяном з осередком у Сандомирі. Це взагалі територія без існуючого промисла, з вийком нафти і газу в бориславській басейні. Значить, що тут треба висадити велику суму капіталів, щоб взагалі промисл побудувати. Це раз. А по друге цей район є дуже зближений до совітської границі і тому може він попасти відразу під безпосередню небезпечку воєнних ділань. Цей промисловий центр має опиратися в основі не на шлезький вуглі, а на бориславській нафті і на газі, а тимчасом Борислав стоїть відразу в районі ділань совітської кавалерії. Ясно, що коли в тім районі будується тепер мілітарний промисл, то лише з тим рахунком, що війни з совітами не буде. Наяпак мо-

же бути війна з Німеччиною і тому від її границь треба забрати центр промислу і не робити його залежним від шлезького вугля, що на випадок війни з Німеччиною був би відразу у воєнній смузі.

На цей район мілітарного промислу в трикутнику Висла, Вепр, Сян — Борислав, вкладється тепер не лише великі суми з французької позички, але й попирається його відповідною податковою політикою. Між іншим, у тім районі кожне нове промислове підприємство є звільнене на 20 років від промислового паєнту, що рідко робить значну суму податкового обтяження для підприємства, так само від половини оборотного податку.

2. На сході не робилося дотепер і не робиться далше нічого для розбудови стратегічної комунікаційної сітки. Дотепер, за часів польської влади, не збудовано ані одного метра стратегічних зв'язниць на сході, хоч у тій справі положили багато старань галицькі і волинські польські послі з господарських причин. З бідою лише направили стару воєнну залізницю, збудовану москалями, між Сапужанкою і Луцьком. Не сполучено Волині і Полісся новою лінією з Варшави, так що ця територія має одинокі старі російське сполучення, очевидно не вистачаюче для офензивної війни на сході. Так само не сполучено відповідно цієї території з бориславською нафтою. Нема також нових стратегічних гостинців, а тільки з бідою направлено старі.

3. На сході нема ніякої політичної підготовки для зачіпної війни зі совітами. Коли б польський штаб готовив зачіпну війну проти совітів, то він слончував би політичну польську владу, щоб вона для того провадила відповідну політику на сході. З одної сторони треба було б мати прихильність українців і белорусинів, що знаходяться в межах польської держави, щоб у той спосіб мати забезпече-

Але щоб та вимога плебісциту була виконана, необхідно самим українцям організуватися на цих ґрунті і виявити, що це думка не окремих політичних течій, а всього українського суспільства. А щоб інші держави не були до плебісциту бездужними, треба їх зацікавити тим, що в ім'я від плебісциту може бути вигода. Одним — буде вигода, що не діяде до війни, а другим, що вони собі з такого розв'язання української справи щось здобудуть.

Плани В. Винниченка

Про план поїздки Винниченка до Америки цей самий звіт пише так:

Винниченка запрошують до Америки комуністи опозиціонери. Там він має організувати з опозиціонерів нову українську партію. Яку — це ще не вирішив. Зпершу думав відновити Українську Комуністичну Партію, але тепер сумнівається, чи варто визити нову організацію із старим іменем комунізму, який так дискредитовано. В Празі радять йому організувати "Українську Об'єднану Соціалістичну Партію", не було б але відновити "Українську Федерацію" . . . чи щось подібне. Остаточиво Винниченко вирішить це питання на місяці.

Крім того його думка, щоб вся українська Америка розпочала скликати віча і вислати резолюції, а опріч того списувати петиції й вислати делегації до Білого Дому з вимогою плебісциту в СРСР в українській справі. Збирається побувати теж у президента Розвелта, використовуючи ті зв'язки, які має. . .

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ 12-ГО КВІТНЯ 1908

(Джазвейка Плейн, Масс.)

У 29-ті роковини пам'ятного "анту 12-го квітня 1908" члени і симпатичні підділу 10 О. У. в Бостон, Масс., зібрались на скромне свято і зібрали на пресовий фонд О. У. \$9.75.

Зложили свою пожертву оці товариші: По одному доларови: Е. Безубка, П. Слюсарчук, І. Мунтян, В. Мельничук, І. Камінський, Юліан Марчишин. По 50 центів: М. Капраний і Н. Фодчук. По 25 центів: Марін Маленюк, Ст. Яроцук, Настуні Васильчук, Гапсуя Чарбанюк, Ст. Анжар, Марія Парфенюк, Льоня Чебіська, Федір Гарасимюк, Катерина Івасюк, Настася Погорельська і Н. Н. Учасники свята розходились до дому, бажаючи ширю многих айт т.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью Йорку зложив на пресовий фонд \$2.60, а разом дотепер \$31.80. На видання творів М. Драгоманова відділ дав \$10.00. — Членські вкладки виплачені по кінець квітня.

Відділ 2 О. У. в Дітройт, Мичиган зібрав на передплату Громадського Голосу \$8.25. Гроші вклямо до Львова. — Членські вкладки виплачені по квітень 1937.

Відділ 9 О. У. в Бостон, Масс., зібрав на передплату Жіночого Голосу \$20.00, приєднав двох передплатників Самоосвіти, одного передплатника Громадського Голосу і одного передплатника Камсарів. Влантонно одну лекцію. — Вкладки до централі заплачені по кінець квітня.

Відділ 10 О. У. в Бостон, Масс., зібрав з нагоди роковин акту 12-го квітня 1908 на пресовий фонд О. У. \$9.75. Звіт з свята поданий окремо.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Я., перестав на пресовий фонд О. У. \$2.00. На це зложили по одному доларови т. т. С. Дещик і П. Жук. Разом відділ дав дотепер на пресовий фонд \$8.75. — Членські вкладки заплачені по травень.

Відділ 16 О. У. в Ленсинг, Мичиган, зложив \$10.00 на пресовий фонд О. У. а разом дотепер \$21.00. — Відділ зібрав на організаційний фонд Камсарів \$25.00, в тому з відділової каси \$5.00 і з каси Жіночого Товариства Лесі Українки \$10.00. На видання творів М. Драгоманова \$5.00. — Членські вкладки заплачені по кінець травня.

Відділ 20 О. У. в Торонто, Онт., зложив на видання творів М. Драгоманова \$10.00 і на один примірник першого тому \$1.00, на підмогу У. П. С. Р. у Празі \$4.00, на Музей Визвольної Боротьби у Празі \$1.00, на унікалізацію пам'яті М. Шаповала \$2.50. На стипендіяльний фонд І. Франка у Львові відділ дав \$4.50. — Влантонно від січня по кінець березня три місячнх і в товариських зборів, 3 читань, 6 свят і два віча спільно з іншими організаціями. — Вкладки до централі заплачені по кінець березня.

М. Січинському. Нехай 12-ня квітень — цей день равний весни — загартує наше серце і розум до боротьби, що 29 років тому зробила "ант 12-го квітня 1908".

В. Мельничук

ДІЛАМИ Й СЛОВАМИ

(Продовження з стор. 2)

ди, що Вам спішно, то більше будемо говорити про роботу О. У. як Вам часу стане.

Н. Х.: Ще тільки два запити. Чому Оборона України називає наших націоналістів фашистами, коли вони тільки націоналісти?

О. У.: Ми можемо кожної хвилі перестати, але під певними умовами.

Н. Х.: Може ті умовини трудно прийняти?

О. У.: Перестанемо уважати тих людей за фашистів, коли вони виступлять у своїй пресі проти фашизму не тільки польського, але також німецького й італійського. Цього вони дотепер не зробили.

Н. Х.: Як же то робити, як вні німецькі вні італійські фашисти нам нічого злого не роблять?

О. У.: Направду не роблять?

Н. Х.: Та певне. Дивіться, в Італії і Німеччині правлять фашисти і ті держави прихильно відносяться до української самостійности. Український нарід може бути гордий з того, що Італія і Німеччина це його союзники. — І ще один запит: Чому Ви так все большевиків критикуєте, адже вони так же за робітниками.

О. У.: Слушайте, невірний Хомо, а що Ви — е большевик чи за фашистами?

Н. Х.: Та, бігме ні —.

О. У.: То чому Ви раз за большевиками, а раз за фашистами заступаєтеся?

Н. Х.: Та я лиш так, я тільки правди шукаю.

О. У.: Покланче одного большевика і одного фашиста і я їм казатиму нашу демократичну програму. То може при тім й Ваша і всіх нас правда дещо виявиться.

Н. Х.: Та я їх заклячу.

О. У.: Наперед фашиста. До зобачення.

Число 9 О. В. розіслано секретарям відділів для негайної розаччі членам дня 2-го червня 1937.

НАШЕ НАЙБЛИЖЧЕ ЗАВДАННЯ

Справа, що її тут порушуємо, не є тільки нашою думкою. Підносили її вже від довшого часу наші товариші в краю. Підносять її теж близькі нам громадські діячі на Закарпатті і на еміграції: в Празі і в Парижі. Виступаємо з нашим покликом на основі спільного порозуміння.

Треба доконечно звернути увагу на громадське виховання молодого покоління нашого народу.

Молодь середніх і вищих шкіл — гімназисти і студенти — і навіть частина селянської і робітничої молоді віддані тепер цілком на поталу реакційних — фашистських і клерикальних — деморалізаторів. Ці молоді люди зачитуються у писання Донцова і інших буцим то "націоналістичних" письменників. Читають і вірять свято в те, що написано в Донцівським "Вістнику" та в безлічі інших журналів, брошур і книжок, що їм сунуть у руки на кожному кроці, часто безплатно, ріжні реакційні видавництва.

І це не їх вина. Виняв в тому, що під цей час у краю нема ні одного політичного журналу, не появляється майже ні одна книжка чи брошура, що розвівали б цей чад фашизму, виясняли б всю правду, що криється за голосними кличками так званого "націоналізму" і протиставили тому програму поступу і демократії. Популярні газети й інші видання, як Громадський Голос, Каменяр, Самоосвіта, не вистають. Бо молодь лічил, начитана ніби науковими творами фашистських теоретиків, на такі видання не звертає уваги і хоче мати свої власні. Пам'ятаймо, що голосні діячі радикального руху

були виховані свого часу також не тільки на популярних книжечках, але також на науково опрацьованій політичній літературі, в тих часах головню в чужих мовах. А тепер навіть чужих мов наші молоді люди не знають.

Нема дива, що в таких обставинах майже вся наша молодь, що виходить із шкіл, з невеликими винятками, під проводом своїх фашистських духових провідників пласе на Михайла Драгоманова і його працю та ставить собі за ідеал Гітлера, Мусоліні, Де ла Рока та інших диктаторів. Ідеалізує грабіж Етіопії, завоювання Іспанії італійцями, німцями і чорними мароканцями, радіє з того, як японські милітаристи повертають у купу румовища оселі хінського народу. Все це має бути "в нашим інтересі", все це будим то помагати "визволенню України". Так пишуть їм у своїх виданнях фашистські письменники і молодь вірить у те, бо не має звідки довідатись правди, коли нема книжок і преси, що спростовували б це.

Ніхто не сміє сказати, що це байдуже для справи українських селян і робітників, куди піде українська молодь. Яка молодь, така будуччина народу. А ця будуччина виглядає дуже сумно, коли судити з того, під якими впливами виховується теперішнє молоде покоління. Недавно один з старих радикальних діячів у краю сказав оці слова: "Я з острахом думаю про те, що станеться, якби прийшлося з теперішньою молоддю будувати українську державу." Справді, тривожні слова, що не сміють прогомоніти без уваги.

Мусимо цьому заредити!

Треба паралізувати фашистські впливи на нашу молоді, треба зайнятись негайно занедбаною справою громадської освіти для неї. Треба дати їй відповідну політичну літературу, книжку і журнал, де вона могла б найти відповідь на те, що пишуть і говорять її фашистські опікуни.

Ця потреба громадського виховання нашої молоді, головню політичних видавництв для неї, навірля в краю від довшого часу, але не могла рушити з місця через недовстачу фондів. Як в багатьох інших справах, так і в цій ми мусимо дати першу поміч звідси.

Ото ж в порозумінні з товаришами в краю даємо почин до створення фонду "Молода Україна", що має бути ужитий на громадське виховання нашої молоді в дусі поступу і демократії. Віримо, що ця справа найде повне зрозуміння між нашими товаришами та що її вони підіпруть так само активно, як підперли в останніх роках дві успішні наші збірки на Український Робітничий Дім у Львові і на фонд "Світло під селянську стріху".

Обговорім цю справу по відділах і негайно приступаймо до праці. Нехай вже сьогорічна коляда йде в цілости на фонд "Молода Україна", фонд громадської освіти нашої молоді.

Зібраних жертви проголошуймо негайно, щоб дати захопту другим.

Поможім вирвати нашу молоді з рук фашизму. Покажім їй шлях праці для нагодного поступу, що його промощували Франко, Драгоманов та інші учителі нашого народу.

ЩО СОБОЮ УЯВЛЯЄ ТЕПЕР НАЦІОНАЛІЗМ У КРАЮ

Про цю справу ми одержали певний матеріал з довірливого джерела в краю. Подіємо його для інформації нашим товаришам.

Щоб відповісти на це питання, треба наперед кількома словами дати оцінку для ундівсько-хомишинівського табору.

Ундівські батьки —

Отож цей табор, себто в першу чергу його інтелігенція, стоїть обома ногами на платформі цілості і сили сучасної польської держави та удержання її сучасного режиму. Цей табор є просто частиною польської урядової партії, лише з тою різницею, що в ній він не має, поза посадами для вождів, ніякого політичного впливу і голосу. Не зважаючи на те, що цей режим на очах толочить чобітьми польської поліції весь дотеперішній доробок українського народу, УНДО-хомишинівський табор остає даліше вірний цьому режимові; а навіть голосує за бюджетом, у котрім є передбачені гроші на мазурську колонізацію українських земель.

Це хрунівство покривають ті пани фразою, що бюджет є потрібний передовсім для польської держави, щоб скріпити свою воєнну силу, а вони уважають, що в українським інтересі лежить, щоб польська армія була як найсильніша! Так аргументували без сумнів сорому ці пани в сеймі і в сенаті найком, а потім це ще засвідчували ділом, правда не на кошт своєї кишені, а на кошт нашого народу, який не може проти такої провокації підняти протест. Вони з українських установ, які опанували підступством, бойовою чи шахрайством всяких не-демократичних статутів, виплатили на польській військовій "Фундуш Оборони Народовей" величезні суми, за які можна б поставити цілий ряд промислових українських підприємств і дати українським безробітним працю без ніякої польської ласки.

Ось пару цифр для прикладу: Центросоюз і Ревізійний

Союз разом дали 22,000 злотих, Маслосоюз дав на цей "Ф. О. Н." аж 25,000 злотих, і в подібній пропорції інші менші установи! Разом це витягнуло з бідного українського народного господарства кругло 120,000 злотих.

Не думайте, що пани зі Львова дали лише з самих централ. Ні! Вони такі лояльні і так запопадливо вірні, що взялися пропагувати збірку на "Ф. О. Н." також у низових кооперативах. У цій справі Центросоюз і Ревізійний Союз видали окремий приказ до кооператив, проваюючи їх у той спосіб перед польською владою. Кожному ясно, що по тім приказі треба такій кооперативі просто героїства, щоб не дати на той фонд скріплення польської петлі на українській шні.

Діло в тім, що тепер польські адміністраційні і скарбові чинники можуть відповідну кооперативу гнобити не лише своїм власним, але й "українським" приказом, щоб вона давала гроші на польські цілі, зокрема на скріплення польської держави, себто свого поневолення.

І лехше стає на душі, коли з радістю можна ствердити, що низові кооперативи у більшості оперлися тому "українському приказові" і не платили нічого на "Ф. О. Н.". Подібно поступили також інші товариства. Навіть ті низові установи, що стоять під впливом ундівців, у великій частині виявили свій здоровий національний інстинкт і не пішли на цю проти-національну роботу.

На тім ще не скінчилася "ревність" наших нормалізаційних "ревнителів". Вони пішли так далеко назустріч побажанню польської умидової партії, що сами, з власної волі, видали приказ до всіх установ у краю, щоб ті у польські національні свята висунували польські прапори на українських домах. Між іншим, такий обіжник видали Ревізійний Союз, Просвіта і Рідна Школа.

Це явна провокація усіх незалежних українських людей і установ, бо тепер польська адміністрація вже безпечно може валити на українські установи кару за "демонстраційну прояву неохоти до польської влади", коли вони не вивішать польських прапорів, бо ж можуть покликатися на те, що інші українські установи їх висівають. Поки що наші установи рішилися платити кару, а не висічувати польських прапорів. Але всі значніші українські установи по містах польські прапори вже цього і минулого року висічували. Вони не бояться ганьби, бо в пресі проти того виступити не можна, бо не пустить цензура і наложити кару на газету. Також не бояться за те публичного виступу на збори, бо за такий виступ винному грозить негайна ізда до Берези.

Вже ті два факти вистачать, щоб виробити собі правильний погляд на сучасну психологію УНДО-хомишинівця: Це просто польські патріоти з українською регіональною розговірною мовою. Нема в них ніякого українського душевного змісту, а зокрема потреби задержати самостійну позицію народного життя. Без такої потреби не можна взагалі говорити про національну позицію якоїсь людини. Ось тому мусимо правильно зачисляти цих людей за політичних поляків чи малополяків, з регіональною відміною, яку зрештою польська тактика в широкій мірі допускає.

— і їх націоналістичні діти

А тепер ідім до націоналістів. Для зрозуміння їх сучасного становища треба взяти на увагу наперед той зверхній факт, що вони ніде і ніколи від 11² року не виступили і не виступають проти самих засад цієї нової ундівської політики. Навпаки, на кожнім кроці вони підпирають ундівців та піддержують їхню акцію проти нас і взагалі проти всіх поступовців, які держаться на незалежнім становищі супроти Райшани.

У всіх установах вони ідуть

рука в руку з ундівцями. На політичних ундівських конференціях і зборах беруть націоналісти участь активно по стороні УНДО. Ніколи і ніде не виступив на тих зборах якийсь націоналіст з критикою ундівців.

Цей зверхній факт відразу спонукує кожного до думки, що це не може бути випадковим, але що в цій справі мусить бути між УНДО і націоналістами формальна угода. По докладній провірці справи дістали ми інформації про те, що за тм зверхнім фактом стоїть таки справді УНДО-націоналістична угода при формальнім благословенстві Варшави.

Пі довів до реалізації бувший шеф безпеки у міністерстві внутрішніх справ, Кавецькі, котрий у тій справі вплинув через своїх людей на націоналістів. Між іншим, він видав одному такому націоналістові паспорт, щоб той спонукав до цієї угоди під умовою "взаїмної неагресії" також Коновальцями. Цей делегат, С.—, дійсно був у Коновальцях. Факти показують, що Коновалець на цей пункт згодився.

Таким чином обі групи (УНДО і націоналісти) і однаково орієнтуються на війну Польщі проти совітів і обі стоїть обом нагодами на становичій союзі з Польщею. Різниця між ними є лише та, що УНДО в 100% отверто признається до Варшави, а ОУН робить це стидливо і "поза городи". Однак у практичній роботі націоналісти ще переходять ундівців, бо в інтересі Варшави роблять провокацію братовбивчої боротьби серед українців, прикриваючи цю провокацію блахманом боротьби з комунізмом. Крім того Коновальцеві люди в Просвіті чи Рідній Школі спокійно ухваляють і підписують обіжники в справі польських націоналістичних свят і т. п.

Таким чином нині не можна говорити про існування українського націоналізму навіть у гитлерівським виданні. Це лише назва і фразеологія націоналістичного фашизму ставлення. В дійсності ОУН

ПІВРІЧЕННЯ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ З ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-го СІЧНЯ ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1937

ПРИХОДИ:

Число відділу і місцевість	Велич	Пресовий фонд	С. П. комертаж	Процент	Разом
1 Нью Йорк, Н. Я.	\$ 18.80	\$ 25.00	\$ 6.80		\$ 51.60
2 Дітройт, Миш.	13.20				13.20
4 Ньюарк, Н. Дж.	5.70		1.30		7.00
7 Пасейк, Н. Дж.					
8 Сирентон, Па.	2.90	11.00			13.90
9 Бостон, Масс.	5.40				5.40
10 Бостон, Масс.	8.00	9.75			17.75
11 Бофалк, Н. Я.	7.50	2.00			9.50
14 Брінгемтон, Н. Я.	12.60	4.00			16.60
16 Ленсинг, Миш.	6.00	15.00			21.00
17 Кромптон, Р. Ав.	1.50	3.50			5.00
20 Торонто, Онт., Канада	22.00	10.00			32.00
23 Шикаго, Ілл.	10.50	*) 6.00			16.50
32 Вунсакет, Р. Ав.	7.00				7.00
Жіноче Товариство, Торонто, Онт., Канада	5.00	3.00			8.00
Окружний Комітет степів Нової Англії		24.00			24.00
Процент з банку				3.82	3.82
Продані латки на пресовий фонд		17.50			17.50
РАЗОМ	\$127.10	\$130.75	\$ 8.10	\$ 3.82	\$269.77

*) Помилковий лист суми, що була призначена на іншу ціль.

РОЗХОДИ:

Навезитість за гять чисея бюлетену (папір і друкарня)	\$100.00
Зворот помилково записаної суми з 23 відділу, що призначена на іншу ціль	6.00
Степан Шакурчиний, імпортж на засідання В. К. О. У.	7.80
Рент за поштову скриньку	2.00
Поштові значки на бюлетені і на організаційну переписку	7.37
Разом розходів від 1-го січня до 30-го червня 1937	\$123.17

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кішчем місяця грудня 1936-го року була	\$717.10
Загальний прихід від 1-го січня до 30-го червня 1937	269.77
РАЗОМ	\$986.87
Загальний розхід від 1-го січня до 30-го червня 1937	123.17
Остат готівки на липень 1937	\$863.70

БАЛАНС:

Стан Чисний:		Стан Допіжний:	
Готівка	\$859.70	Фонд публіцистична О. У.	\$269.85
		Фонд адміністраційний О. У.	589.85
			\$859.70

Степан Корпан
фінансовий секретар і касир О. У.

це є один з ундівсько-політичних заголів, що робить ту саму варшавську політику, що провід УНДО та прикриває її тою самою димовою заклоною, що й УНДО: мнимою недалекою війною Польщі проти совітів і потребою іти по стороні Варшави за збруч.

УНДО лояльно дотримує угоди з націоналізмом і всіма силами фопсече націоналістич-

них ставлеників на посади до всіх установ. Безпосередно з Берези, звідки націоналістів звільнено всіх після угоди, посадило УНДО націоналістичних "залізних" студентів на посади в Ревізіійнім Союзі, Центросоюзі і т. д. Вони є тими "гонимими псами", що мають в інтересі урядового табору цюквати на кожну незалежну українську організа-

цію, чи на окремого незалежного діяча. Це вони роблять в пресі і в усних виступах.

Ундівська опозиція

Так звана ундівська опозиція і паліївщина — це чистий блоф. Ні ундівська опозиція ні паліївщина не виступає з пропагандою принципіального протистояння проти сучасної політичної платформи УНДО і ОУН, а котра зводиться до клича: Боротьба проти комунізму в союзі з Варшавою і Берліном та зацінна війна Польщі проти совітів. Навпаки, Паліїв признає цей клич як свій оригінальний винахід, тільки він з тактичних міркувань кладе тепер ще головний натиск на слові "Берлін", а підголосом згадує Варшаву.

Ундівську опозицію провадять такі добре відомі політики, як Кедрин і др. Дмитро Левницький. Оба вони підготували ґрунт під теперішню ундівську політику і оба перші своїми прилюдними заявами зробили для неї "пролом". Коли вони виступають проти Мудрого і Целевича, то не за напрям їхньої політики, а за те, щоб симки взяти "провід" у свої руки, який їм вирвав Мудрий і Целевич. Отже моїми чисто особисті, а не річеві. Це потвердило "Діло", що тепер є органом цієї ундівської опозиції, бо заявило вразно, що стоїть даліше на становищі "нормалізації".

Недавно ця ундівська опозиція влаштувала прилюдну дискусію про угоду в "Ділі", буїм то з метою, щоб скомпромітувати Мудрого і інших лідерів "нормалізації". Дискусія почалась дуже опозиційно і покінчилась висновком самого "Діла", що угода потрібна, тільки "лішня".

Зрештою між цією опозицією стоїть тихе порозуміння з Паліївом через Шепаровича.

Одним словом: тепер усі, але то буквально всі реакційні групи стоять без винятку на становищі варшавської політичної платформи.

Число 6 (10) О. В. розіслав секретарям для негайної розв'язки членам дня 24-го грудня 1937.

ЩО НАС ГУБИТЬ

Губить нас та сама не-політична вдача, що причинилася до поневолення наших батьків і до упадку українських вольностей.

Перше, і може найважливіше, то недостача національної єдності. Коли до нинішнього дня є навіть на американській землі малороси і галицькі та закарпатські "русські", які ще навіть не навчилися свого народного імені — то це така річ, від якої повинно від сорому паленіти лице кожного українця.

Але недостача національної єдності проявляється у важніших гріхах, ніж у впертості не уживати історичної назви свого краю. Через те, що наш нарід не виробив у себе як слід глибокого почуття; хто він, наша історія повна трагічних прикладів такого роз'єднання, що веде до поділу України між Польщу і Росію і до панування на Україні польської шляхти та російських урядників.

Та нерозумна практика має свій початок тому тисячу років, коли тодішні правителі України, князі, не змігли спільно обороняти себе і своє майно від заїських напасників, і скінчили свій провід на Україні тим, що віддали її на погату татарам. Віддали, бо мусіли. А мусіли, бо через недостачу єдності були побиті ворогом.

Тоді ж весь нарід часом піддавався татарам у надії, що чужа влада буде менше гнобити, бо вона буде слабша і буде людей боїтись. За тисячліття своєї історії український нарід занадто часто повторяв ту помилку: вірив чужій владі.

Коли козацька старшина, навіть сам Богдан Хмельницький, лишила на боці селянську справу, мирилася з панщиною і тільки думала про політичну владу, автономію, вільність від Польщі і Росії, самостійність, то весь нарід покидав її, і як дитина даванася дурити царським післанцям-дякам, що ніби Москва обереже селяни-

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Видання Організаційних Вістей О. У. було перерване на деякий час в червні ц. р. Головною причиною перерви був виїзд одного з членів Виконавчого Комітету, що зменшило і так невеликі наші сили. Тепер ми відновлюємо його.

При цій нагоді хочемо звернути увагу наших членів на оцю справу. Організаційні Вісти О. У. є організаційним бюлетеном, що має інформувати членів про життя організації. З нього повинні члени довідатись не тільки те, що робить Виконавчий Комітет, але теж, що діється по відділах. Через те він повинен бути редигований до деякої міри всіми членськими організаціями.

Закликаємо наших товаришів: Пишіть до О. В. про життя по відділах та про всі питання, що інтересують нашу організацію. Відповідайте і давайте свої зауваги на те, що в ньому поміщене. Нехай справді це видання pomoже об'єднати нас одною спільною думкою.

на і кизаки від даремної праці на старшинських ланах і від кріпаччини.

У кожного народу пануюча класа ставила високо свої класові справи і у кожного решта народу не все турбувалася національною політикою. Але у нашого люде перебравли міру. Замість одного народу зробили два: один свідомий себе, але зложений тільки з провідної групи, одна шерства — генерали без армії. А другий великий, дійсна сила України, та, що її годувала і держала, але неспвідома сама себе, непатріотична в правдивім розумінні, кожної хвилі готова послухати чужих провідників, скорше як своїх військо без проводу.

Так було пізніше за Мазепи, за Дорошенка, за Петлюри і тепер за фашистів так є. То нас губить.

Що ж нам помогти може? Тільки одно: будьмо як інші народи!

М. С.

СЛОВО У ВЛАСНІЙ СПРАВІ

На порозі нового року більш настирливо, як коли-небудь, насувається питання: чья користь з нашої праці? Як далі її продовжувати?

Ніде правди діти, що такі питання можна почути часом з уст свих наших товаришів, і мають вони кілька своїх причин.

Не будемо говорити про тих, що для них організація перестала бути потрібна, коли в проводі стоять немілі їм особисто люди. Але є добрі товариші, що сумніваються в успіху нашої праці. Є такі, що вимагають від О. У. якоїсь широкої і більш голосної "акції" на зразок того, що діється навколо по інших організаціях, а коли того нема, то кажуть, що О. У. не потрібна. Є такі, що хотіли б за всяку ціну завести "файт", тобто голосну полеміку з політичним противником, а коли нема "файту", то кажуть, що організація не потрібна.

Скажемо на те, що наша організація ніколи не величалася голосною акцією і не збиралася такою бути. Причини та, що від свого зложення вона вибрала собі таку "безславну" ціль, як те, щоб розвіяти віру в політичні "чуда", що ніби з ніки на завтра можуть вирішити долю нашого народу, а в такі чуда наші люди дуже вірять, а та приквати до думки, що тільки вперта освідомляюча та організаційна праця може розбудити в народі ті сили, без яких він не зможе стати вільним.

Річ певна, що така ціль потребує багато віри у тих, що для неї працюють, щоб їм не сприкрилась буденщина їх праці і щоб вони не зневіри-

даром писав колись Франко про своїх "каменярів": "І кожний з нас те знав, що слави нам не буде, ні пам'яті в людей" — за нашу працю. Тяжко декому не зневіритись у безславну каменярську працю, коли в сусідстві псалнци від "вождів" заповідають "революцію", у других хрестять літаки, треті витвають українського "монарха" . . .

Наша праця вимагає завзяття і витривалості. Мусимо робити далі "малі діла" не ради їх самих, а тому, бо ми віримо, що з них росте та велика сила, що в слушний час доконає свого.

Коли помиритись з цією основою думкою, то минулий рік не був цілком безуспішним для нашої організації. Ми розбудили наново більший інтерес для освіти села і дали нашим краєвим селянським видавництвам добру поміч. Дехто каже, що збрати гроші на поміч краєвим організаціям не неважна робота. Хто так говорить, той не знає собі справи з того, що діється тепер у краю. Близькі нам преса й організації видержують тяжкі удари від об'єднаних сил реакції, як того ще не було з часів арешту Франки і перших соціалістів. Ми змогли їм видержати ці удари і мусимо це робити далі. Коли б організація О. У. не зробила нічого більше, то це одно оправдувало б її існування.

Поміч краєви буде завжди одним з найважливіших наших завдань, але не одиноким. Навіаки, О. У. має важні завдання супроти тутешньої імміграції.

Всі знаки вказують на те, що націоналістична політика в

Америці стоїть перед остаточною кризою. Людям обіщували по черзі революцію ОУН, війну Гітлера за Україну і ніщо з того не словнюється. Чудо не приходить і обманені ще раз вірні націоналістичних вождів починають знов критичніше думати. Тут завдання нашої організації йти до них з нашими думками.

Організаційно ми поступили в минулому році бодай настільки, що більшість наших відділів працювала і виконувала правильно свої обов'язки. Все це не багато, але для живої організації з того виринає хіба питання, як працю поліпшити, а не її покидати. А способи поліпшення праці є, щоб тільки охота.

Перше всього в нас за мало рук до праці. Треба рішуче оживити відділки, що в минулому році були недіяльні, і побільшити всі відділи приєднанням нових членів.

Ми ставили минулому року за ціль нашим відділкам приєднати до О. У. 100 нових членів. Число невелике. Є відділки, що легко можуть подвоїти число членів, а кожний може напевне здобути бодай кілька добрих одиниць. Приплив нових сил відразу поставить нашу працю на вищій рівень.

Поки що нездійсненим організаційним завданням лишається видавання друкованого органу О. У. Ця справа актуальна далі і мусить бути переведена при першій спроби можності. Щоб можна було приступити до видавання газети, на те треба забезпечити її існування відповідним пресовим фондом.

Ці справи всеціло в руках наших товаришів по відділкам

ПРОТИСОВІТСЬКІ НАСТРОЇ В ГАЛИЦЬКІЙ ПОЛІТИЦІ І ТХ ДІЙСНІ ПРИЧИНИ

(Віра в похід Польщі проти большевників — Планова польська тактика — Чому ця тактика йде на руку українська реакція — Рахунок мудрих і хитрих — Найгіршість дрібних людей — Лютий наслідок такої орієнтації)

В одному з останніх чисел нашого бюлетеню (ч. 9) в статті "Польща, совіти й Україна" ми подали цікавий матеріал про те, що закордонна політика Польщі орієнтується скоріше на війну з Німеччиною, ніж на війну з Росією. Польща війни з Росією не хоче, а зачілки від Гітлера боїться. Тому її воєнні приготування звертаються в головному не проти Росії, а проти Німеччини.

Та хоч об'єктивні факти так кажуть, то проте в українських колах у Галичині, головним серед інтелігенції, панує віра в те, що Польща піде незадовго війною проти Росії. З націоналістично-реакційних кол іде широка пропаганда в народні маси в тому напрямі, що треба приготуватися до недалекої війни з большевиками. Ціла галицька політика сіла від кількох років на цього коника протисовітської війни і заїжджує його немилосердно.

Як це пояснити?

Люде, що добре ознайомлені з відносинами, кажуть, що весь галас про недалеку війну Польщі з совітами викликаний самими поляками. Це вислід планової польської тактики, обчисленої в першу чергу на те, щоб здемобілізувати і розложити внутрішньо українську (таксамо білоруську) інтелігенцію як національний чинник відлору проти польського натиску.

Цій інтелігенції ставлять поляки перед очі приманливий образ самостійної української держави за Збручем, яку буди то має будувати Польща. Цим магічним словом взяли польські грачі наших націоналістично-реакційних політиків. Це тим легше, що за той перехід на бік польської "нормалізації" наші угодовці мають повний спокій від усіхких нападів польської адміністрації і деякі дрібні "блага" в формі міських, волосних, повітових чи сеймових мандатів або посад у різних "рільничих палатах" тощо.

Словом, польський воєнний аларм проти совітів — це навмисна дикова заслона, пущена для того, щоб за нею тим легше деморалізувати нашу інтелігенцію, а після того морально обеззброювати народню масу і тим способом не будувати українську державу по той бік Збруча, а організувати політично і господарськи українську територію по цей бік Збруча і Горині.

Чому цій польській тактиці ідуть назустріч удівці, святоюрці, хоминівці і всі різношерсті націоналісти? Причини різні.

Одні з них, мудріші і хитріші, знають дуже добре, що ця вся польська тактика з воєнною протисовітською балаканиною є виключно обчислена на те, щоб легше нищити український народній рух. Однак вони йдуть на неї і по езуїтськи вдають, що вірять цій балаканині, щоб тим способом закрити своє правдиве обличчя. Це їм просто вигідне для того, щоб 1) приміститися, хоч на самім сірім кінці, до польського державного корита, або 2) не мати перешкоди від поляків у тім, що вони єуть молоко з народньої української корови.

До першого типу належать усі послы і сенатори та різні достойники з міських магістратів, повітових виделів, волосних урядів, рільничих і промислових палат і т. д. До другого типу належать "шочидинки" різних народніх господарських установ, як Центросоюз, Ревізійний Сюз, Дністер, Земельний Банк і так далі, які в свою чергу дають те п.т. посади різношерстим націоналістам і за те дістають від них піддержку для своєї політики. Обі групи злучені спільною фамільною основою, тобто людьми, що одночасно живуть і з державного і з народнього корита. Ці люде дуже добре знають, що вони роблять, але роблять своє діло для лагідства нещасного, що з різних джерел дає мі-

сячно платню та деколи так високу, як має польський міністер.

Але є ще такі слуги угодової політики з воєнною балаканиною проти совітів, які не знають точно, до чого це веде, та що вони є знаряддям у руках польських панів проти нашого народу. Це люде, які вірять у кожну напушкту фразу, як лиш вона говорить про будову української держави.

Від тих людей можна дуже часто почути таке: "Головним ворогом України є комунізм (навіть не Москва!). Тепер проти комунізму піднявся цілий світ, а зокрема такі сили, як Німеччина, Італія, Польща. За ними йдуть усі націоналісти на світі. Тому треба, щоб українці йшли з ними в однім ряді, бо в тій війні Німеччини і Польщі проти совітів буде актуальна українська справа. Кінець кінців, по поваленні комунізму повстане за Збручем українська держава. Це нічого не значить, що вона буде маленька і під польським чи німецьким протекторатом. Потім 'якось то буде'." Так міркує наша реакція.

Цю теорію повторюють усі езуїтські наші політики, а за ними всякі наївні дрібні люде, в роді Дашкевича і лому подібних. Ці люде вірять свято в те, що час до часу випикує "Тіло", "Свобода", "Новий Час" або галицькі "Українські Вісти" про військову підготовку української нації на випадок польської війни проти совітів. Отверто пишуть, що Дашкевичівський "Луг" виховує офіцерів і підофіцерів для цієї війни. Членів Дашкевичівського "Лугу" називають прилюдно в промовах основою української армії по стороні Польщі.

Вже та прилюдна галасливість мусить думаючи людину навести на думку, що ніхто якно не готовить війни. Отже, коли польська військова цензура (бо й така є!) пускає ці статті, то, очевидно, тому

ЧОМУ ГІТЛЕР І МУСОЛІНІ НЕ ЗВАЖУЮТЬСЯ НА ВІЙНУ

1

Італійський генерал, Де Бонно, признав недавно, що він мав наказ від Мусоліні в осени 1935-го року напасти на англійські колонії, що граничать з Етіопією. Якби генерал Бадоліо в останній хвилині не переконав був диктатора, щоб занехати той напад — була б війна Англії з Італією і за тим може друга світова війна. Але Мусоліні роздумався.

В 1936 і 1937 роках раз-у-раз повторялися випадки з різних причин, але найбільше з вини італійського уряду, що могли дати початок до конфлікту між великими державами.

Так в червні 1937-го року італійська воєнна флота вже мала атакувати Барселону, головне місто Каталонії, що дає таку звязку відсіч еспанським фашистам в обороні республіки.

В серпні того ж року Мусоліні не хотів приймати участі

в нараді держав, що повинна була спинити морських розбійників на Середземному Морі, і було оправдане підозріння, що то власне італійські підводні човни нападали на торговельні кораблі, головню совітські, у дорозі до Еспанії. Накінець Мусоліні, під натиском мало що не всіх держав, змінив свої плани — і більше морських розбоїв не було. То було в літі.

Але вже в осени він лагодив велике військо, щоб отверто повести його до Еспанії, і з того могла вийти війна в цілій Європі. Одначе, завагався. Замість того, почав посиляти нові гарнізони до італійських колоній в північній Африці, на єгипетську границю, може для того, щоб грозити Єгиптові, може суєзьському каналові, якого англійська торгівля потребує для перевозу товару до Індії.

2

Німеччина і совітський союз

що це вкартована гра на баламучення наївних руснів, які зворушуються до сліз на кожне слово про "українську армію", хоч би під рукою польських офіцерів.

Таким опіумом задурманила себе українська інтелігенція в Галичині в добрих 90%. Під цим оглядом нема різниці між ундівцем, хомішнівцем чи якимось 105% націоналістом з організації ОУН Коновальчик. Ба, коли є якась різниця, то хіба в тім, що ОУН під цим оглядом крикливоша, активніша, більше безшабашна та ділає під явним польським провокаційним впливом. Нема ніодного примірника газет, видаваних членами ОУН, де не була б зрештою ця польська теорія "хрестового походу проти комунізму". З тої польської воєнної точки погляду розглядають краєві націоналісти всі політичні події в світі і зокрема в польській державі.

Тому, що вони вірять у своєї наївності, що сучасний польський режим є настроений

на війну проти совітів за збудовання української держави, то вони мусять бажати цьому режимові як найбільшій силі і успіху. А що проти того режиму є польські соціялісти і демократи, то вони вишають всіх псів на них. Взгалі їхня теорія зводиться до того, що треба виступати проти того всього, що ослаблює цей польський режим.

Ось чому всі наші реакціонери в краю привітали з радістю спробу "консолідації польської нації" під проводом полковника Коца. Ім навіть у голову не може прийти думка, щоб себе запитати: який інтерес могли б мати поляки, щоб проливати свою кров за українську державу? Ажже навіть найменша українська державка була б центром для українського сепаратизму від польської держави! Досить, що ті люди вже лочувать себе у ролі українських легіонерів м а р ш а л а Ридза-Сміглого, які потім за Збручем будуть полковниками, генералами і маршалами. . . .

теж були близько війни в минулім році. В січні 1937 Гітлер мав нараду з провідниками німецької армії в справі німецької допомоги еспанським фашистам, щоб Німеччина післяла свою армію не тільки до Еспанії, але й до еспанської колонії в Африці, що притикає до французських. Тимчасом французський уряд завчасу спротивився.

Коли Німеччина аж так далеко піде, сказали французські дипломати німцям ще на два дні перед тою нарадою, то французське військо перше вимащере до еспанської колонії і боронитиме її. Тоді генерал райхсверу переконали Гітлера, дуже чемно, але вперто, що поки що треба з Францією числитися. Вона добре озброєна, має по своїй сторці Англію, в на сході Росію, Чехію, може ще кого.

Сталінові розстріляні, які є в тісній звязку з воєнними загрозами, дали німецькому й польському правительством притоку сподіватися ще одної революції в Росії і певне й на Україні; — а тоді дорога для німецької армії на схід не така трудна вже. Дорога до Одеси, а тоді торгівля з Туреччиною, Персією і арабськими державами. Але, що важніше, та дорога могла б дати Німеччині доступ до української пшениці, залізної руди і твердого вугля, не казавши про інші здобутки. Може багато українців і не перечекали б, якби їм обіцяти самостійність. А якби потім треба було, можна відібрати самостійність, бо військовою силою Україна не пара Німеччині. А ще Німеччині з Польщею до спілки. Так стояла справа в місяці травні — а пізніше, помалу все змінилось.

Польща ослабла через угоду між поляками, що довіряють Франції, і тими, що готові, під примусом обставин, еднатися до світової війни по стороні Німеччини. І е ще інші важні польські недомогання.

В совітському союзі вомимо

тайних судів і великого проливу крові, не було повстання. Армія все ще не є проти теперішнього уряду. І тому Франція та Англія не зривають з Сталіном як можливим, прямим або посереднім союзником проти Гітлера та Італії. Німецька дорога на Україну і на схід, на якийсь час, замкнена.

3

Є покуса до війни у правителів європейських держав, що сподіються з неї скористати, але перепони показалися минулого року сильніші ніж надії на виграну. На сході ті перепони не такі сильні, щоб не годен поборювати їх спільними заходами Гітлер, Мусоліні, деякі польські політики, Румунія, Мадящина. За те сила Франції на заході збільшилась до великої міри і для відгортної війни і для нападу, а спілка Англії з Францією так зміцнилася, що Франція залезняє Чехословаччину про допомогу на випадок якби Гітлер ішов війною на Чехію і через Чехію та Карпати. До того за два останні роки вироста чеська оборонна сила, користаючи з дуже великих фабрик зброї, що віддавна є на чеській території. Здержати німецький наступ на довго Чехія не зможе, але утруднити його — то певне.

Все те каже німецьким та італійським генералам не спішитись до війни і вони відкладають її, а цивільні диктатори поки що не беруть на себе відповідальности і на власну руку не ризикують. Чому?

Каже відомий кореспондент ньюйорського Гералду, що вони мусять вагатися, хоч багато обставин сприяє тому, щоб вларити. Вони заключили умову з Японією проти совітського союзу і японські військові люде перемогли своїх політиків та напали на Хіну. Якби ті військові довели до війни за владу на східньому Сибірі — де є багаті ковальні золота, — якби в боротьбі з совітськими військами одні дві битви виграли, чи не безпечніше тоді стало би Німен-

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ З ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО ЛИПНЯ ДО 31-ГО ГРУДНЯ 1937

ПРИХОДИ

Число віддану і місцевість	Вкладки	Пресовий Фонд	РАЗОМ
1 Нью Йорк, Н. Я.	\$10.50	\$ 2.80	\$13.30
2 Дітройт, Мич.	13.20		13.20
4 Ньюарк, Н. Дж.	13.05		13.05
7 Пасейк, Н. Дж.			
8 Сирентон, Па.	10.30		10.30
9 Бостон, Масс.			
10 Бостон, Масс.			
11 Бофало, Н. Я.	6.75		6.75
14 Брінгемтон, Н. Я.			
16 Ленсинг, Мич.	8.85		8.85
17 Кромптон, Р. Ай.			
20 Торонто, Онт., Канада	16.00		16.00
23 Шикаго, Ілл.	4.10		4.10
32 Вунсакет, Р. Ав.			
РАЗОМ	\$82.75	\$ 2.80	\$85.55

РОЗХОДИ

Рент за поштову скринку	\$ 6.00
Поштові значки за бюлетен і організаційну переписку	.82
Латок на кошти ленції Ріса Дж. Девейка в Сирентон, Па.	25.00
Разом розходів за 6 місяців (від 1 липня до 31 грудня 1937)	\$ 31.82

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем місяця червня 1937-го року була	\$859.70
Загальний прихід від 1-го липня до 31-го грудня 1937	85.55
РАЗОМ	\$945.25
Загальний розхід від 1-го липня до 31-го грудня 1937	31.82
Остан готівки на кінець 1938-ого рік	\$913.43

БАЛАНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖНИЙ	
Готівки	\$913.43	Фонд видавництва О. У.	\$272.65
		Фонд адміністраційний	640.78
РАЗОМ	\$913.43	РАЗОМ	\$913.43

Степан Корпид
фінансовий секретар і касир О. У.

чині почати війну проти Сталіна? То річ певна. Але джерело Гітлерової нерішучости не в тім, щоб він ждав на японську перемогу в азійській Росії. Він мусить мати в першу чергу на увазі внутрішні недостачі Німеччини. А Мусоліні недостачі Італії.

Коли б їм мати в себе в дома потрібні засоби живности, головню хліб і мясо, кончини запасен газоліни і сталі, а до того ще мідь і бавовну, їхня воєнна справа не була б така тяжка до вирішення. Але в Німеччині і Італії нема тих продуктів подостатком. За мало хліба і не досить заліза. Можна б купити в мирну годину і тоді воювати, тільки як щоб купити треба золота, а його не вистачає. Треба злати ся на повільну купівлю.

Підчас війни чи така річ могла б вдатися? Довіз поживи і сирих матеріалів для Німеччини підчас її війни з совітським союзом залежить від Англії та Франції і почасті від Америки, бо ті держави мають перевагу на морі воєнними кораблями і субмаринами.

4

Тому німецькі політики не від нині ріжними способами стараються переконати англійське правительство, що вони кращі сусіди Англії ніж Росія і що вони проти Англії нічого не матимуть, навіть звороту колоній, що Велика Британія забрала німцям при кінці минулої Великої Війни, не будуть жадати, якщо англійський уряд зробить з Німеччиною угоду. Дай мені, Джане

Булаю, запоруку, що на випадок німецького походу на схід Європи англійська воєнна флота не буде перешкоджати німецькій морській торгівлі, без якої не можна прогнати і озброїти армії, — і Берлін з Лондоном все будуть жити в приязні: то є коротка історія теперішніх Гітлерових заходів в Англії.

Рівночасно німецькі фашисти можуть ждати великих успіхів для себе від бажаного ними фашистського перевороту в Франції. Але в теперішній хвилі вигляди на такий переворот дуже слабі.

В політичній розумі англійського і французького народів є головний ключ до дверей, за якими кується доля Європи. Як англійський робітник повірить, що йому нічого вмішуватися в європейські справи, а французький селянин піде за проводом фашистів, то буде війна, у якій, між іншими країнами, Україна стане одним з головних побоевищ і одним із тих золотих кубук, за яке будуть битися Москва з Берліном і з Варшавою.

Ми воліли би, щоб такої війни не було. Отже так як Джан Бул все ще каже: по сіг Гітлерови, а у Франції середня класа не вірить фашизмови, то є підстава казати, що війна поза Іспанією — відложена.

Тільки ж є одна непевність, яка може довести до раптової і цілковитої зміни у тій великій політиці. То є Мусоліні, що рискував тамтого року стільки разів, одною ногою на мирній землі, а другою на полі битви. В Етіопії ж обидва ногами.

Нема сумніву, що англійська політика може також змінитися. Є чутки, що на недавній конференції одного з англійських міністрів з Гітлером мало прийти до порозуміння, щоб Англія дала Гітлерови більше вільну руку в центральній і східній Європі. Але не знати, чи це певне, бо є заперечення, і не знати, чи це відноситься до походу на

ЗБОРИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

Збори Виконавчого Комітету О. У. відбулися 19-го грудня в Нью Йорку. На збори запрошені були члени відділових урядів з близьких місцевостей. З'явилися представники відділів з Нью Йорку, Ньюарку і Пасейку.

Тов. В. Левицький склав звіт із поїздки до краю, зокрема подав інформації про стан тих кривих установ, з якими співпрацює наша організація.

Із звіту збори довідались, що остання наша збірка, зокрема подав інформації про стан тих кривих установ, з якими співпрацює наша організація. Із звіту збори довідались, що остання наша збірка, зокрема подав інформації про стан тих кривих установ, з якими співпрацює наша організація.

Поміч потрібна дальше. Для видержання натиску націоналістичної преси, яка у великій місі розходитьсь безплатно по селах, треба конче видавати "Громадський Голос" два рази в тиждень та переміняти "Жіночий Голос" на двотижневик. Видавництво "Самоосвіта" при невеликій допомозі могло б почати видавання нової серії повістей і оповідань, бо за тим є великий попит з сел.

Великою потребою боротьби з фашистськими впливами серед молоді є видавання політичної літератури, яка висвітлює б молоді правдивий зміст клівчів так званого "націоналізму". Молодь переймається безкритично тим, що пише їй Донцов та інші ідеологи фашизму, тому що вона не має нагоди почути критики цієї пропаганди. У краю нема тепер ніодного журналу поступового напрямку, який поборовав би серед молоді впливи фашистської літератури. Також від часу, як кілька років тому була видана книжка Пушкарів "Націоналізм — Критика фраз", не появилася в краю жадна поважніша публікація на таку саму тему.

кучу потребу, щоб побіч дальшої допомоги для селянської преси створити фонд політичної освіти молоді. Цей фонд мав би бути вжитий в першу чергу на видавання місячного журналу у Львові, що буде мати за ціль критику ідеології диктатур і замість того буде пропагувати ідеї демократії. Дальше фонд був би вжитий на видавання політичної літератури.

На Закарпатті наші товариші кажуть, що серед тамошньої молоді, головню з середніх і вищих шкіл, ширяться в останніх часах фашистські симпатії, теж головню під впливом літератури, що приходить з краю. Цього донедавна не було. На їх думку теж важна справа політичного журналу. У Празі, в близьких нам колах української політичної еміграції, та сама думка.

Після реферату т. В. Левицького була широка дискусія про порушені ним краєві справи та про організаційні справи О. У.

Вирішено почати негайно збірку на фонд під назвою "Молода Україна", що буде вжитий на політичну освіту молоді. Коли збірка буде належно піддержана, це дасть змогу вже на весну приступити до видавання політичного журналу у Львові. Сьогорічна коляда повинна піти на ту ціль.

На запити було висвянено, що видавництво Організаційного Вістника О. У. припинилося в літі виключно через внізд т. Левицького до краю. Тепер бюлетен буде виходити наново, а ділом членів буде піддержати його датками на пресовий фонд О. У.

Рішено скликати окружні збори всіх членів відділів О. У. з Нью Йорку, Ньюарку і Пасейку, на яких т. В. Левицький здасть звіт про ті краєві установи, з якими співпрацює наша організація. Збори мають відбутися в Ньюарку.

Рішено звернутись до відділів О. У. з закликом, щоб відновили діяльність та звернули увагу на приєднання по-

НАСТУП І ВІДПІР

(З Рогатинщини)

Рогатинців багато в Америці і вони були завжди активні в допомозі своїм селам і своєму повітові. Тому хочемо звернути увагу товаришів з Рогатинщини на спеціально важке становище, в якому знаходиться тепер їх повіт.

Головним осередком культурно-освітньої праці в повіті була дотепер філія Просвіти в Рогатині, що була від кількох років в руках радикалів та інших поступово-демократичних елементів. Через філію поступові групи мали зв'язок з повітом, мали приміщення для ріжних установ у будинку філії, могли вдержувати освітнього організатора.

Щоб цей осередок поступу в Рогатинщині розбити, львівська центральна Просвіта розв'язала рогатинську філію. Філія зробила відклик до загальних зборів Просвіти, а центральна собі звернулася до польських властей, щоб вони перевели ліквідацію філії і відібрали будинок з рук дотеперішньої управи. Удар обдуманий так, що коли радикали втратять дім філії, то тим самим їх впливи будуть підкошені в коріні.

Щоб не допустити до опанування повіту реакцією, рогатинські товариші рішили оглянутись за новим центром для своєї дальшої праці. Виринула думка, щоб збудувати власний Народний Дім ім. Івана Франка. В повіті йдуть вже збірки на ту ціль і зібрано було в осені яких 2,000 злотих. Інші поступові повіти прийняли справу Народного Дому в Рогатині за свою і обіцяли допомогти в будові. Тим чином справа будови Народного Дому в Рогатині набрала загального значіння, бо це є відповідь українських селян на визов об'єднаної реакції.

Немає сумніву, що наша еміграція мусять піддержати рогатинців у їхній боротьбі проти реакції. Справу мусять взяти у свої руки товариші з Рогатинщини. А загаль наших громадників напевне піддержать їх.

НАШ БЮЛЕТЕН

Довша перерва у видаванні Організаційних Вістей О. У. викликала запити від багатьох наших відділів, коли він знов появиться. Це знак, що наші члени інтересуються бюлетеном і вважають його потрібним. Певно, що таксамо вони готові виконати свій обов'язок, щоб забезпечити його видання.

Видання бюлетену вкладає на всіх членів два обов'язки, які оце хочемо пригадати:

Перше: Пишіть, товариші, до бюлетену. Це наша організаційна трибуна, яка тим краще сповнить своє завдання, коли буде повідомляти про те, що діється по відділах. Бюлетен відкритий для кожної думки, висловленої для добра організації. Тут є місце на дискусію і здорову організаційну критику. Користуйтеся з того.

Друге: Подбайте про забезпечення видавництва пресовим фондом. Круг читачів бюлетену з огляду на його зміст обмежений тільки до членів О. У., а їх небагато. Тому хоча при виданні бюлетену треба було дотепер платити тільки за папір і друк, то й ці кошти мусять бути розподілені на всіх членів.

При теперішньому стані бюлетен покриває свої видатки лиш тоді, коли кожний член заплатить за число 10 центів. Багато товаришів цей обов'язок виконали минулого року і полатили по одіюму доларови. Але десять чисел бюлетену вже вийшло до кінця 1937 року і разом з тим зوجهний долар минувся. Час цю оплату поновити.

Закликаємо всі відділи О. У., щоб перевели в себе тепер збірку на пресовий фонд, щоб бюлетен міг правильно далі виходити. Кожній член, що бере в руки нове число бюлетену, повинен призначитись до покриття коштів.

Також відділи повинні піддержати пресовий фонд з своїх кас. Це дасть змогу збільшити об'єм бюлетену і, що це важливіше, перейти з часом до видавання газети.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью-Йорку зложив на пресовий фонд \$2.80, а разом дотепер \$34.60. Відділ пожертвував з товаришескої каси на фонд Громадського Голосу \$35.50. Вкладки до централі вирівнані по кінець жовтня 1937-го року.

Відділ 2 О. У. в Дітроїт, Мич., виплатив вкладки до централі по кінець серпня 1937. Відділ вислав \$65.00 передплаті і пожертві на селянську пресу в країю.

Відділ 8 О. У. в Скрантон, Пен., виплатив вкладки до централі по кінець грудня 1937. Узгоджено колектувати на фонд "Молода Україна" і влаштувати віче у Скрантоні на 30-го січня 1938.

Відділ 11 О. У. в Бофало, Н. Я., виплатив вкладки до централі по кінець жовтня 1937.

Відділ 14 О. У. в Бінгтон, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець червня 1937.

Відділ 18 О. У. в Ленсинг, Мич., жертвував на українських інвалідів \$6.00. Відділ партійців вкладає до централі по кінець грудня 1937. — Влаштувано для лекції. — Відділ вислав \$40.00 на піддержку селянської преси в освітніх владах у країю, а саме: На пресовий фонд Громадського Голосу \$10.00, на пресовий фонд Жіночого Голосу \$5.00, на організацію Каменярів \$5.00, на передплату Громадського Голосу, Жіночого Голосу і Самоосвіти в країю і в Америці \$20.00.

Відділ 20 О. У. в Торонто, Онт., виплатив вкладки до централі по кінець грудня 1937.

Відділ 29 О. У. в Шикаго, Іл., заплатив вкладки до централі по кінець червня 1937. Відділ жертвував \$10.00 на видання творів М. Драгоманова.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

всіх членів відділів О. У. з Нью-Йорку, Ньюарку і Пасейку відбуються в неділю, 16-го січня 1938, в помешканні Товариства Будущість, 20 Джонс Стріт в Ньюарку.

Реферувати буде т. В. Левницький про краєві й організаційні справи.

Початок зборів в 2-ій попол.

Число 11 О. В. розіслав секретарем відділи для негайної роздачі членам дня 10-го січня 1938.

ВИДАЄ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

РІК III.

ЛЮТИМ 1938

ЧИСЛО 2 (12)

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ДОБРІ ВІСТІ З КРАЮ

Останні вістки, одержані нами з краю, вказують на два відрадні зявища в тамошнім громадським житті: Перше, захитання об'єднаного фронту реакції, основою якого була угодова група УНДО, і друге, наявне скріплення УСРП. Ось що нам пишуть:

Конгрес УСРП був з кожної точки погляду удалий.

Перша річ — це число учасників. 147 делегатів від 20 повітових організацій — це в нинішніх тяжких часах на правду є величезна цифра. Бо ці товариші мусіли їхати (по-за нечисленними війнками товаришів "вільних фахів") на фонди, складані дрібними складками. Кошти дороги навіть з відносно близького Тернополья і назад виносили около 20 злотих на особу, а з дальших повітів доходили до 35 злотих. У нинішніх часах у нас це вже маєток.

Коли це число 147 конгресових учасників порівняти з пізнішим числом учасників унівського зїзду, то різниця вийде дуже яскрава. Там, крім 20 селян, були самі інтелігенти і державні смеритовані урядники, а все таки їх було всього лише 217 осіб (в тому львівні — яких 50 осіб).

Друга річ, характеристична для конгресу УСРП, це велике зацікавлення ним селянством. Головними дискутантами були селяне і вони привозили зі собою цілу масу проектів і внесенень місцевих громад УСРП. Село мало на конгресі головний голос.

Третя цікава річ — це піднесений настрій, завзятість, а разом з тим річева обдуманість виступів селян-делегатів.

Вислід конгресу: Нова віра і завал до праці. Дотеперіш-

усіх закутків краю, дають певність, що та віра не є марна. На твердій радикальній шкірі, на яку заскакала зуби вся реакція, як виказав конгрес, пощербилі собі зуби всі радикальні вороги.

Перед самим Різдом відбувся у Львові зїзд УНДО. Було на ньому 217 осіб, з того около 50 зі Львова. Учасники були "розмаїті" всі, хто не признавав себе до УСРП, до хомшинівської УНО і до Ф. Н. Є. Були там навіть особи, що приватно відрікаються УНДО. Крім 20 селян — всі були інтелігенти.

На зїзді відбулася велика баталія між унівською опозицією і офіційним проводом. Опозиція не така дуже опозиція, бо на чолі її стояли досить м'яккі люди, як Дмитро Левницький і Кузьмович. Але все таки для публіки і це важне діло, що навіть такі м'яккі люди не втерпіли, а мусіли виступити проти нормалізаційних наслідків політики. Правда, нормалізаційний провід виграє і дістав більшість на зїзді. Однак великої потіхи з тої більшости він не буде мати: все те такі люди, що вже свої ноги сходили, перебігаючи різні "фронти" і "орієнтації", отже й Целевича зрадять вони при першій нагоді.

Клерикальні верхи — це дуже характеристичне — також перестали якно благословити політику унівського проводу. Відомо, що перший її благословив єпископ Хомшин, а потім митрополит Шелтинський. Цей останній по виборах робив навіть у своїй палаті "трапезу" для якої сотні унівських головачів від нормалізації і брав її під свій покров. Тепер оба вони вже пе-

дять тихо. Це також характеристичне явище.

Щоб зрозуміти вагу цієї перемиш, яка назриває в краю і про що пишеться в повищій інформації, треба знати, які відносини були там два роки і рік тому. Українська реакція, застїплена нормалізацією, досягнула була свій найвищий успіх від непамятних часів: об'єднала в один фронт всі розбіжні свої напрямки, від фашистів до угодовців і клерикалів. З другого боку незалежна політична думка, репрезентована в першу чергу партією УСРП, опинилася під терором і нагинкою, що їх порівняти можна хіба з тими темними часами нашої історії в Галичині, коли були арешти Івана Франка і перших соціалістів.

Тепер виглядає так, що цей об'єднаний фронт реакції починає потрохи захитуватись. Несповнені надії на "угоду" принесли отверезіння і солідарна донедавна компанія починає розбігатись.

Зокрема цікавий зворот у клерикальних колах, котрі звичайно наперед інших заохочують, куди вітер починає віти.

Зрозуміло, що під вражінням цього розгублення наших реакційних груп, очі українського сеза тим швидніше звернулася знов у сторону радикальної партії. Тим треба пояснити велику участь і добрий настрій на останнім її зїзді.

Перед УСРП стоять тепер важкі й великі завдання. А нашим обов'язком помогти їх виконати. Треба багато впертої й витривалої праці, щоб добрий настрій перемишати в

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ФОНД "МОЛОДА УКРАЇНА"

Два місяці тому О. У. дала поклик, щоб збирати на фонд "Молода Україна". Фонд призначений на видавництво політичної літератури і преси для нашої молоді в краю, щоб вирвати її зпід фашистського впливу.

Думка, піднесена в порозумінні з товаришами в краю і на еміграції, була прийнята добре. До сьогоднішнього дня проголошено пожертв на новий фонд на суму понад 400 доларів. Крім того маємо вістки, що в деяких громадах є зібрані, але не вислані, гроші.

Дотепер, на заклик до збірки, відгукувались товариші і товаришки в 12 громадах і зложили оці суми:

Дітройт, Миш.	\$100.00
Скрантон, Па.	70.30
Торонто, Онт.	64.00
Джексон, Миш.	50.00
Ленсинг, Миш.	36.15
Бинггемтон, Н. Я. . .	25.00
Шикаго, Ілл.	16.00
Рочестер, Н. Я.	13.75
Бруклін, Н. Я.	12.00
Бофало, Н. Я.	10.00
Рахавей Біч, Н. Я. . .	10.00
Френкфорд, Па.	5.00

У цих громадах поклали працю для збірки поки що п'ять відділів О. У.: Дітройт, Миш.; Скрантон, Па.; Бинггемтон, Н. Я.; Торонто, Онт.; і Шикаго, Ілл. Далі взяли участь у збірці два жіночі товариства: Товариство ім. Лесі Українки в Ленсинг, Миш., і Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської в Торонто, Онт., та два відділи Українського Робітничого Союзу: в Джексон, Миш. (відділ 160) і в Бофало, Н. Я. (відділ 64).

Як бачимо, наша збірка ще тільки в початках. Ще не чули ми дотепер голосу у збірці відділів О. У. з Нью Йорку, Ньюарку і Пасейку, двох відділів з Бостону (9 і 10), з Кромптона, Вунсакет, з Філадельфії та інших.

А збірка на фонд "Молода Україна" це спішна справа! Фонд буде вжитий в першу чергу на видавання політичного журналу, що планується вже від кількох років нашими

товаришами у краю і на еміграції, але не міг зреалізуватись ізза недостачі фондів. Журнал має поборювати погубний вплив Донцівського "Вістника" та іншої фашистської літератури, що опанувала тепер в краю майже всю молодь, яка виходить зі шкіл.

Журнал буде виходити у Львові. Для забезпечення видавництва треба приблизно \$2,000. Отже перед нами ще велика дорога. Закликаємо всіх товаришів до праці для цього важного діла!

ПРИЇЗД Т. Н. ГРИГОРІВА І ПРЕДСТАВНИКА З КРАЮ

Відомий діяч партії українських с.-р., Інокимор Григорів, звернувся до нас свого часу з повідомленням, що він має запрошення від партійних товаришів і прихильників з Канади й Америки (Форт Віндям, Торонто, Дітройт) приїхати сюди з лекціями про демократію взагалі та в українському державному й громадському житті зокрема. Ціль поїздки: дати в лекціях аргументацію проти фашизму взагалі і проти неправд, які він ширить відносно української революції та сучасних змагань української демократії.

Тов. Н. Григорів пише нам, що має план обїхати наперед українські громади в Канаді, а потім приїхати на ряд лекцій по громадах у Сполучених Державах. Поїздки пише - він бажає вести в порозумінні з нашою організацією і тому після приїзду порозуміється з езекутивною О. У. щодо її плану.

Тов. Григорів має намір виїхати наперед до Канади, як тільки будуть полагожені формальности, звязані з переїздом. Сподіваємося, що в найближчому числі бюлетеню зможемо подати товаришам дальші інформації про те.

Одночасно з тим ми дістали вістку з краю, з якої виходить, що може незабаром будемо мати змогу привітати поміж нами теж представника УСРП. Про цю справу поки що не можемо сказати нічого

більше, крім цього загального повідомлення. Коли б приїзд представника УСРП припав на той сам час, що й приїзд т. Н. Григоріва, їхні поїздки будуть влаштовані так, щоб одна одній не перешкождала, а, навпаки, щоб була з них як найбільша користь.

НАШ БЮЛЕТЕН

Від останнього зїзду в Ньюарку ми почали видавати організаційний бюлетен О. У. і видали його дотепер 12 чисел. Ми використали його для того, щоб передавати членам організації багато важних інформацій про загальні громадські і також внутрішні організаційні справи. Поки не маємо власної газети, це є одиникий живий звязок між членами О. У.

Але не забуваймо, що бюлетен не може вдержатися без фінансової піддержки членства. Хоч видатки обмежені тільки на кошт паперу і друку, то все таки кожне число коштує своїх 20 доларів. Їх мусять члени зложити.

За час від останнього зїзду на пресовий фонд вплинули такі суми:

Відділ:	Сума:
1 Нью Йорк, Н. Я.	\$27.80
2 Дітройт, Миш.	28.00
4 Ньюарк, Н. Дж.	29.50
8 Скрантон, Па.	24.00
10 Бостон, Мас.	9.75
11 Бофало, Н. Я.	8.25
14 Бинггемтон, Н. Я.	13.00
16 Ленсинг, Миш.	23.00
17 Кромптона, Р. Аб.	3.50
20 Торонто, Онт.	10.00
23 Шикаго, Ілл.	10.00

Окружні відділи стейтів Нової Англії 34.75

Жіноча Громада, Торонто, Онт. 3.00

Окремі датки 17.50

Взагалі від часу останнього зїзду О. У. було зложено на пресовий фонд \$242.05 і ті гроші з цим числом вичерпані.

Закликаємо товаришів, щоб подбали про доповнення пресового фонду О. У. Видавництво бюлетеню не сміє припинитись, навпаки він мусять бути побільшений. На те треба пресового фонду.

АКЦІЯ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕННА У СПРАВІ ПЛЕБІСЦИТУ НА УКРАЇНІ

Свого часу ми писали в нашій бюлетені (ч. 8) про проєкт плебісциту (загального голосування) на совітській Україні, з яким виступив минулого року в Празі бувший прем'єр УНР, Володимир Винниченко. Автор переслав недавно цей проєкт до Америки з проханням, щоб помістити його в українській і американській пресі. Винниченко пише, що він вислав його Сталінові і деяким урядам західно-європейських держав. Також пише, що має надію сам приїхати до Америки, щоб почати акцію за переведення проєкту в життя.

Поки що Винниченків проєкт не був ніде друкований і для ширшого загалу він недоступний. А можливо, що члени нашої організації стрінуть незабаром з його автором і їм треба буде зайняти становище до його акції. За чи проти?

Тому друкуємо тут проєкт Винниченка з деякими скороченнями і даємо товаришам перше слово. Прочитайте, передискутуйте його на найближчих відділових зборах і дайте знати нам на протязі одного місяця, що Ви про нього думаете.

Плебісцит на Україні

Переходимо до самого проєкту. Винниченко починає свій виклад від ствердження факту, що цілий світ горячково готується до війни. Одним з об'єктів її має стати на сході Європи Україна.

Одною з причин нової воєнної загрози є невдоволення німецького народу, на якому найбільше відбилася жінцуга війна. Сучасні керівники німецької держави, прагнучи заспокоїти економічне невдоволення свого народу, хотіли б заволодіти природними багатствами України всякими способами, не виключаючи війни. Росія готується захищати панування над Україною теж усіми способами, не виключаючи війни. Мимоволі каже Винниченко насувається питання, чи не можна б подого-

дити цей справк без війни? Чи не краще, замість воювати за природні багатства України, справу поладнати так, щоб

"цими багатствами в певній мірі, на певний час, мирно, без самовипищення могли користуватися і обидва суперники і він сам (український народ)? Конкретніше: чи не було б вигіднішою справою для всіх замішаних у мирі такий собі вирішення проблеми: запитати український народ, чого він сам хоче. Поставити на його візьме, непримушене нічим обміркування та голосування такі питання:

Питання під голосуванням

1. Формально прагнучи користуватися багатствами України декоруються і Німеччиною і Росією національно-державним моментом. За конституцією ССРР Україна вважається за самостійну державу, яка може вийти з Союзу, якщо того хоче. Одначе німецькі політики заявляють, що Україна ніколи самостійності не має, що вона є в шлюбному національному поневоленні Росії, з якого її треба визволити. Але російські політики кажуть, що Україна добровільно прагне бути в союзі з Росією і тому вони будуть її всіма силами захищати від усякого нападу. І на цьому формальному національно-державному ґрунті має розпочатися війна. Отже найсправедливіше треба запитати самий український народ, чого ж він сам хоче: бути "визволенним", чи "захисним", бути під "протекторатом", чи в "союзі", чи може третє: ні протекторату, ні союзу, а тільки цілковиті незалежності ні під кого, повної самостійності?

2. З огляду на те, що таке національне національно-державного питання може деяким тлумачитись як замах на сучасний соціальний і політичний устрій України, як нахилання згорні її якогось певного ладу, то українському народові треба було б поставити друге питання: якщо він висловиться за цілковиту свою національно-державну самостійність, то якого соціального і політичного ладу він собі бажає? Чи того, який тепер є в ССРР, чи того, який є в Німеччині, чи у Франції, Англії, Америці, чи може якогось іншого, свого власного?

3. І нарешті таке запитання: Яким способом він хотів би розв'язувати ці питання: шляхом війни чи миру?

4. Фактично війна мала б бути, розуміється, не за українську національно-державну самостійність, а за можливість користування економічними ресурсами України. Отже, коли б Німеччина й Росія згодились

не воювати і усамостійнити Україну, то тільки в тому випадку, коли б у тієї чи іншій мірі дістали можливість користуватися без війни цими ресурсами; коли б така комбінація виймалась для них вигіднішою, ніж війна. Отже, українському народові треба було б поставити ще в таке питання:

Чи згодиться б він заплатити за мир на землі серед всіх народів і за свою цілковиту самостійність певними жертвами матеріального характеру, чи згодиться б він дати Німеччині й Росії певні економічні вигоди на певний період часу?

Четверо учасників

Винниченко пише далі, що він вислав свій проєкт до Сталіна, але не дістав від нього відповіді. Таксамо він обговорив проєкт з "провідниками українських політичних організацій поза межами України" і дійшов з ними до переконання, що проєкт має вигляди на здійснення. Ці вигляди він мотивує далі так:

Після уважного, об'єктивного роздуму над цими питаннями я прийшов до висновку, що в сучасній світовій конікстурі є багато шансів за прийняття цієї концепції усіми зацікавленими сторонами. А коли так, то моїм громадянським обов'язком було висунути її на їхнє обговорення. Учасників мало б бути четверо: 1. Держави, зацікавлені в захисті миру на землі, так звані "задоволені держави". 2. Німеччина і так звані "незадоволені держави". 3. Росія. 4. Український народ.

Отже, кому ця концепція могла б бути вигідна, а кому ні?

1. Перший учасник угоди, "задоволені" держави, головним чином Англія, Франція, Сполучені Держави Америки, будучи "задоволеними" (реальними, розуміється) сучасним станом, вони не мають ніякого інтересу порушувати його та ще таким страшно доримим способом, як війна. Коли вони готуються до неї, коли вкладають в озброєння мільярди суми грошей, то головним чином для того, щоб зберегти теперішній стан. Народи цих держав стоять до війни з певничною огидою і коли б їх безпосередньо запитати, напевне згодяться би на певні п'ятки та жертви, аби уникнути цього в тісячі разів більшого, страшиного "нидвату".

Німеччина

2. Чи була б ця операція вигідна для другого учасника її, для найзагрозливішої світовому мирові держави, для Німеччини?

Крім вірних знакам сучасних керівників німецького уряду, що єдиним їхнім бажанням та бажанням їхнього народу є заспокоєння його економічного невдоволення, що німецький уряд і його уряд широким ненавидять війну і гаряче бажать миру, що готування до війни є тільки вимушений спосіб захистити свої інтереси, то нема підстави гадати, що німецький уряд і німецький народ уважали б українську концепцію за негідну для себе. Простий арифметичний обрахунок міг би докзати їм цю вигідність.

Без ніяких витрат і жертв Німеччина могла б дістати можливість у певній мірі користуватися економічними ресурсами такого багатого краю, як Україна, впродовж певного часу. Крім того, інші держави належно у свого боку шішли б на певні компенсації для німецького народу. Не проливши ні краплини крові ні своєї, ні чужої криві, не зруйнувавши ніякого сантиметра ці своєї, ні чужої землі, німецький уряд здобув би можливість у великій мірі задовольнити справедливі домагання свого народу і зспокійно його реальної страждання. За це він повинен був би тільки згодитись на знищення того, що він і його народ ненавидять — війни, на спинення викладання в огню ненависті ім справу майже всіх своїх сил. Для широких народних мас Німеччини вигода такої операції була б настільки очевидна і бажана, що, коли б їх запитали, вони б напевне без вагання згодились на неї.

Коли б німецький уряд відхилив таку угоду, коли б не допустив її на викрішення свого народу, то цим він показав би і своєму народові і всьому світові, що не інтереси миру, добробуту і життя всіх народів та його власного йому дороги, а щось інше; що готування до війни є не для захисту інтересів свого народу, а для чогось іншого. Для чого ж саме? Очевидно для того, що завдяки сучасним керівникам німецької держави: для здійснення мрії про панування Німеччини над усіми народами світу, для реалізації цієї хворої химери.

І, розуміється, відхилення такої можливості порозуміння, яку має українська концепція, викрило б з кричущою наявністю для всіх народів нещирість німецького уряду. Та згрозу з його боку для них, і при цьому б їх з посиленою рішучістю та ще з більшим напруженням готувати й обідувати свої сили для оборони себе.

Чи зрозуміють це сучасні керівники німецької держави? Поки що сказати що небудь з певністю не можна. Ми не хочемо провадити ніякої тайної дипломатії, не робили й не

дочемо роботи ніяких позакулісових тайн іє ніякої конспірації. Ми, напевне, вважаємо, що коли б вона й не мала негайного безпосереднього успіху, то все одно ми, українці, повинні її пропагувати якомога ширше, бо вона є не тільки в інтересах миру всіх народів землі, але й в інтересах повсюденної криві криві. Через те є дуже можливо, що наша концепція вже відома керівникам німецької політики, що вони й зпершу на неї увагу, обігрували хоча б в основі й мають уже певну відповідь, тем хоча б тільки в принципі.

В кожному разі щось подібне дотично відповів для нейтральній органі національно-соціалістичної партії "Фельдшер Beobachter" з 12-го листопада 1937-го року в статті під заголовком "Політична доля України". Досить вірно перекладавши етапи історії української держави (її колишнього самостійного існування, її унії з Московією, звані Московією до договору з Україною, веневоленням її Московією протятим 300 років, веневолення на короткий момент підчас російської та української революцій 1917 та 1918 років і знову веневолення відновлення московським імперіалізмом), газета висловлює свої перекопання, що Україна з усіх поглядів (історичного, політичного, економічного, культурного і так далі) має право на цілковиту державну самостійність. Чи в ця стаття певного роду відповіла на нашу концепцію чи просто вислів перекопань урядової партії щодо української проблеми, все одно вона показує, що з одним пунктом криві концепції керівні елементи німецької держави могли б погодитись. Чи погодились би зі всіма, це показати б майбутні енеутральні переговори.

Москва

3. Третій контрагент — Москва. Чи могла б вона погодитись на нашу концепцію?

Коли брати Росію як руський народ, як руську національну державу, то та сама елементарна арифметика показує: так. Бо сирава коли б Німеччина згодилась вступити в переговори на ґрунті української концепції, а Москва відмовилась і не дозволила допустити до обговорення її українським народом, то що вона цим показала б всьому світові? Насамперед те, що всі заяви про самостійність України, про свободу народів, про демократичну конституцію розходяться з дійсністю, що твердження німецьких політиків про поневолення України, про московське ярмо та її імперіалізм підтверджуються самою Московією. А крім того цим Москва виявила б те, що для неї інтереси панування

над народами союзу є цінніші й важливіші за інтереси миру, добробуту й життя всіх народів землі, що рпли цих своїх інтересів панування вона готова втягти всі народи світу у воєнну катастрофу. Але коли так, то у всіх народів світу, навіть союзників Росії, не могло б бути дуже активного бажання вистривати у війну і кровю та життям своїм захищати інтереси так названо цивілізованого московського імперіалізму. А без активної, гарячої допомоги цих самих союзників Москва не могла б перемогти у війні з Німеччиною та її союзниками.

Отже СССР був би розбитий, поразка Москва була б неминуема. І внаслідок поразки не тільки Україна та інші союзні республіки були б віддані, але й саму національну Росію було б розірвано на шматки. До цього так само треба додати ті колосальні "визятки", які тягла б за собою сама війна: так само руйну господарства, знищення всяких індустрій, зубожіння, страждання, криві і смерть десятків мільонів людей. Отже, чи можуть російські розсудливці, реальні політики іти на таку явно невідгдану для них самих, для Росії, для руського народу тактику? І чи не визнає би російський народ, коли б йому поставили та вирішення українську концепцію за безмірно вигідним за війну?

Так, — для руського народу та для його розсудливих чесних керівників українська концепція при цій конюнктурі, що складається в Європі та по всьому світі, є не тільки вигідним, але й єдиним бажаним виходом. Але для російського імперіалізму . . . вона є невідгдана. Для гіпертрофованого, хворого, сапного, егоїзму руського націоналізму ця концепція є лямка на його "престіж", на його "права", на його "власність". І він, розуміється, буде робити всі можливі заходи і в середині СССР і за кордоном, щоб убити цю концепцію, щоб примусити всі народи світу зкнмивати своїм життям його панування. В засліпленості своїй він не буде бачити, що, обираючи українську концепцію, він убиватиме і свою націю.

Деякі дані дозволяють думати, що ця або подібна концепція вже є відома в СССР не тільки Сталіну та Молітові, але й ширшим колам громадян. Битак політичних діячів і з Росії й на Україні вже забито російським імперіалізмом за ідею українського сепаратизму, за бажання української концепцією притупити свої народи від війни, руйни, поневолення лавоювоєниками. Розуміється, коли гіпертрофований національний егоїзм у Росії остаточно переможе і засліпить домім керівників уряду і забере гору навіть над

арифметикою, над розумінням своєї власної вигоди, тоді, само собою, чекати прийняття української концепції мирним шляхом не можна буде. Тоді прийде за арбітра війна. Але вирішення її буде інше, ніж було б вирішення зародів на Всесвітній Мирній Конференції.

Український народ

4. І нарешті — четвертий учасник: український народ. Чи було б йому вигідна ця концепція?

Не залазивши на той великий тягар, який український народ поклав би на свої плечі. Якою була б вигідна така умова. Насамперед: усе це сама війна. Коли взяти самі тільки вилітки на неї, оті нечисленні збитки, які вона вчинила б тільки в економічній галузі. То воєни в десятки раз перевищали б той тягар, ті витрати, які український народ мав би впровадити та якби за 15 років на економічні ж компенсації та приналежні Росії та Німеччині. А руйна певно господарства? А післявоєнні збитки? А дворові? А каціцтво, а сіржаданни, а смерть міліційні члени нашої нації? Хіба з цим можуть зрівнятися компенсації? А писатиме поневолення (це на якби за 15-20 років, а без кіпчик крахи) і то не розплановане, не спрямоване, не контрольоване, а безконтрольне, безмежне, після війни? Бо хто б не переміг у війні, все Україну розпланувалась би да витрити та збитки перемажеть, асе її соками ми аля-коляли би лиціджену війною кров'ю. І не треба бути великим математиком, щоб уявити собі, у скільки раз більше заплатив б Україна переможцям у війні, аніж Німеччині та Росії компенсаціями за нашою концепцією.

Так само, здавалось би, не треба бути дуже глибокодумним, щоб розрахувати, що навіть без війни те ж саме, в якому була Україна й у якій її прагне знову вяртати російський імперіалізм, кинуватиме Україну безліччю порожче ніж тимчасові компенсації.

А національно-державна самостійність? А можливість бути хазяїном у своєму господарстві, в своїй політиці, в своїй школі, в своїй книзі, театрі, науці і т. д.? Хіба це, такий казничайло дорогийший скарб можна перевести на гроші? І хіба за нього не можна вкати на свої плечі тягар жертви?

Здавалось би, це все є так кричуща, каварна вигода, що ніякий член нашої поневоленої, безправної, напів-здушеної нації не смів би бути проти неї. А тимчасом були й такі українці, що вступали проти неї, навіть проти самої цієї племінити. Деякі з них керувалися простим почуттям: як за свою волю, за само-

по праву, по справедливості, ми повинні платити комусь такий данину? Та ніщо! Український народ з зброєю в руках здобуде собі волю й самостійність!

Яка зброя, де вона може взятися у напів-здушеної нації, яка не має права не тільки яку зброю мати, але зайвий шматок хліба? Післявоєнних революцій? Чекати повторення минулої шасливой комбінації 1917-го року? Звичайно, усе ж такі вохити війни з усіми її страхіткими і жахлими, що двоє зайдуть на наші банкетів задушуть один одного, помилують обидва мертвими в боротьбі, а ми, живі, незачепні, озброєні зроби-мо революцію і захопимо собі самостійність? Чи ця комбінація є реальніша, вигідніша для нашого народу? Але яка б вона не була, інша мирова концепція зовсім не виключає навіть її.

Висновки противникам

Можливо, що таких самих українців є ще трохи серед нас, і тому я вишкілю за користе протирити тут те, що я писав таким противникам: "Ви, я певний, гадаєте, що стане на правдивий шлях, коли кажете, що тільки озброєння українського народу дасть йому незалежність". А я не кажу: "Тільки". Я кажу, що треба всі засоби використати, коли вони до речі, коли вони можуть дати позитивні наслідки. Коли озброєння, коли повстання, коли революція, а коли й переговори, "зелений стіл"... Ви пишете, що для племінити може прибити боеву енергію мас. Чому так? Чому ви не виявляєте собі, що й народ може розуміти, що переговори з противником зовсім не виключають потреби бути готовим і до фізичного бою... Ви гадаєте, що ви виявляєте велику гордість, гідність, велику любов до народу, коли кажете: "Ні, добровільно ми ніколи не згодимось на лизину Гітлерові та Сталіну, ніколи ми не згодимось ні на які переговори"... Дозвольте мені конкретизувати ваше становище в такому образі:

"От є собі раб у рабовласника. Рабовласник визискує його безконтрольно, безліччю, віднімає в нього все, продукт його праці, його землі, його клімату і лише йому стільки, щоб тільки не помер з голоду. Волі й раба протестувати, сили та можливості боротися нема ніякої і от приходять до нього якісь люди і кажуть йому: 'Слухай, чоловіче, в своїй і в твоїх інтересах ми тебе визволимо з неволи, дамо тобі можливість порякувати продуктом твоєї праці й землі. Але з умовою, що за це ти платитимеш впродовж 15 років частинною того, що в тебе тепер забиратиме твій власник.' Що б сказали про такого раба, коли б він

ніяким переговорів і даними не визнаю, я тільки збройною боротьбою хочу бути звільнений. Я хочу, щоб рабовласники побилися між собою, подушили один одного, а тоді я визволюся." А як вони не подушать один одного? Як задушиться тільки один, а другий стане твоїм хазяїном і буде відбирати в тебе не п'ятнацять років і не малеявку частину твого добра, а хто зна доки все твоє добро, то тоді як? Невже ж ти не вмієш рахувати до чотирьох і зрозуміти, що чотирьох є більше ніж один? Обставини так добре тобі складуються, що ти можеш замість чотирьох дати тільки одну частину свого добра, чому же ти не даєшся скористуватися такою ситуацією?"

Але що найхарактерніше для таких людей, то це є те, що вони, ці окремі одиниці, на підставі того, що вони так думають і так почувують, вони підмовляють десятками мільйонів українського народу права самим вирішити, що для них краще, чого їм треба собі бажати, на що не згоджуватися. "Тільки зброєю!" — і через те ніяких не то що компенсацій, а навіть ніякого племінити народом не згодні дати. А в той же час ленки з них шире й найліше думають, що вони — демократи, що коли народа є вищий закон для всіх його одиниць. Коли б не знати їхньої широти і чесноти, можна було б подумати, що вони якісь зловимісі лідеміри, демагоги, провокатори, приховані вороги української нації, які отакими демагогічними ридиками хочуть настроїти народні маси проти свого власного добра. Але в цих людей ніякого лицемірства не було. Було тільки недостатке знання питання або змалодке велике підняття почуття та невміння погодити чуття і розум в одне ціле.

А крім того тут виявляв себе ще дія справжнього зловимісного лицемірства, демагогії й провокації агентів російського імперіалізму, розгніканих ним по всіх українських політичних організаціях. Зачувши свою несподіванку в цій концепції, він дав наз своїм агентам усіма способами й засобами шкодити їй, — перекручувати її, висміювати, загрожувати, соромити, таньбити. І ті всі чуття, які тепер шкряються серед українців про "відданання України під протекторат Гітлерові", про "даніну Сталіну та Гітлеру", про зраду, про контрреволюцію, про повернення капіталізму, про опортунізм і таке інше, все це є змішані агенти російського імперіалізму, замаскованих часто під гарячих патріотів чи революціонерів.

Отже, не дивно, що часом і самі

ОКРУЖНІ ЗБОРИ О. У.

Дня 16-го січня відбулися в Ньюарку окружні збори відділів О. У. з Нью Йорку, Ньюарку і Пасейку. На зборах з'явилось поважне число членів цих трьох відділів. Крім того як гості були прийняті члени ньюарського Жіночого Товариства ім. Олени Пчілки. Зборами проводив т. І. Височанський, секретарював т. Олексій Матейко.

На порядку був реферат т. В. Левицького про стан тих краєвих установ, з якими співпрацює наша організація.

Промовець розповів наперед про становище в подільській ділянці в краю, зокрема про стан організації УСРП. Далі він здав звіт про те, як були зужиті гроші з двох останніх збірок, а саме з збірки на побільшення Українського Робітничого Дому у Львові і на фонд "Світло під селянську стріху". Члени почули цифровий звіт про стан двох будинків Українського Робітничого Дому та про видавництва Громадського Голосу, Самоосвіти, Жіночого Голосу і Камінярів.

Після звіту були численні запити.

В далішій частині зборів були порушені членами організаційні справи О. У.

АКЦІЯ В. ВИННИЧЕНКА

(Ложіння з стор. 5)

українці, навіть ширі в хороній люде, попадаються на самок чи на сараку, чи фальшивого сирому, чи погано зрозумілої революційності або просто на тіпоз кривін і намовлянь підкуплених агентів. На якийсь час ці засоби роблять своє, самі українці приносять на користь єдиного учасника, якому ці концепції не виїзні, російського імперіалізму. Але з часом, коли питання світового миру й визволення українського народу стає перед ними і справжньому освітлені нашої концепції, чуття справедливості єднається з голосом розуму та логіки і дін піпкуну минає. В таких українці знаходяться докети мужності і чесності, щоб визнати свою помилку.

І не може бути ніякого сумніву, що серед українців з неповажним інстинктом колектива, з здоровим чуттям любови до свого народу, коли вони залучаються як слід з літньою метою і зйесними засобами

ОБЕРЕЖНО!

Щоб можна було порушувати в нашій бюлетені всі справи, внутрішні і загальні, що їх важно знати членам О. У., мусить бути певність, що бюлетен не дістається в чужі руки. Тому на першій сторінці надруковане застереження, що бюлетен признаний тільки для членів О. У.

Тимчасом сталося так, що одно з останніх чисел бюлетену попало до редакції ньюйорських "Щоденних", які передрукували на своїх сторінках лист з краю про те "Що собою уявляє тепер націоналізм у краю".

У самім листі не було нічого секретного і не важне те, що він був передрукований. Маловажне також і те, що редактори "Щоденних" причепили до нього цілу низку брехливих і безосновних наклепів. Але важне те, що взагалі бюлетен міг дістатися в такі руки, коли він роздається тільки членам О. У. Є дві можливості: або хтось зробив це навмисне, або це сталося через чиюсь неувагу.

Не допускаємо, бодай поки що цієї першої можливості. Але "неуваги" не сміє теж бути! Бюлетен розсилається на адреси відділових секретарів і вони в першу чергу відповідалі за те, хто його дістає. А далі члени, що дістають бюлетен, повинні вважати, що це внутрішні організаційні справи. Коли вони її зраджуть противникови, то роблять тим шкоду не одній особі, не членам Виконавчого Комітету, а самій організації, добро якої повинно у всіх членів стояти вище від особистих мотивів.

Випадок, що стався з бюлетеном, повинен навчити нас бути обережнішими.

української мирної концепції, не може бути ніякого противника її. А одною з заборук успіху цієї концепції є насамперед правильне розуміння її, одноосайність всіх членів нашого колектива в її реалізації, їхня активність, ширість, енергій і пропаганда; її, як серед самих себе, так і серед ворогів світу.

В. Винниченко

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., влаштував дня 6-го лютого лекцію т. В. Левинського на тему "Україна між війною і миром". — Відділ вклав до централі по кінець 1937 року.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Миш., закладавав на фонд "Молода Україна" \$100.00. — Вклади до централі вирізані по кінець грудня 1937.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зложив на пресовий фонд О. У. \$100. — Вклади до централі заплачені.

Відділ 8 О. У., Сакратто, Па., влаштував 30-го січня лекцію т. В. Левинського на тему "Становище на Західній Україні". На лекції зібрано \$25.05 на фонд "Молода Україна". — На той сам фонд вплинуло з колами і з особистих пожертв \$45.25. Разом зібрано догелер на фонд "Молода Україна" \$70.30. Всі листи з колами ще не повернені. — Придано одного нового члена до відділу.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., вирізняв членські вклади по кінець січня 1938.

Відділ 14 О. У., Бюкстон, Н. Я., призначив з колами на фонд "Молода Україна" \$25.00, інвалітам Української Армії \$15.00, на Громадський Голос \$11.00, Український Дім у Ротатні \$10.00, Каміняри \$5.00, Жіночий Голос \$5.00, Самоосвіта \$5.00. Разом розділено \$76.00. — Вклади до централі вирізані по кінець 1937.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., призначив з колами на фонд "Молода Україна" \$50.00, на Громадський Голос \$5.00, на Самоосвіту \$5.00, Каміняри \$5.25, на Листопадкові Сніги зібрано на іналідів \$7.30. На академії в честь Василя Стефаніка зібрано на стипендії українським студентам \$3.85, на академії в честь М. Грушевського зібрано на Самоосвіту \$4.25. На Святи Злукі зібрано на фонд "Молода Україна" \$4.00. Крім того зібрано переказів на краєві селянські видання \$16.75. Разом послано на громадські цілі в краю \$101.50.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., зібрав на фонд "Молода Україна" \$15.00.

Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської, Торонто, Онт., вислала на пресовий фонд Жіночого Голосу з колами і зі збірки на листи \$45.80. Передплач на Жіночий Голос збрало \$11.25. На фонд "Молода Україна" товариство жертвувало \$10.00. — Громада заплатила \$5.00 річної вкладки до централі О. У.

Число 12 О. У. розіслано секретарям відділів для негайної роздачі членам дня 15-го лютого 1938.

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

НЕСПОЖИТА НАРОДНЯ СИЛА

Українські емігранти за океаном мають різні громадські інтереси й обов'язки. Одні з них зв'язані з життям країни, в якій вони тепер живуть, інші з "старим краєм", тобто з країною, в якій вони родились і з якої виїшли в світ.

Коли справа йде про громадські обов'язки українських робітників в Америці й Канаді супроти рідного краю, то в цій хвилині ми не знаємо важнішого обов'язку понад оцей: Піддержати всіми силами, морально і матеріально, поступову, демократичну думку в краю, що під теперішній час відбиває скажені атаки об'єднаної реакції. Не сміємо допустити до того, щоб поступова ідея в краю, яку презентують там у першу чергу українська радикальна партія і її установи, була затоптана хоч би на деякий час під ударами об'єднаних клерикально-націоналістичних сил. Навпаки, мусимо допомогти, щоб ця ідея під цей час промовляла до широких верств українського народу голосніше, як колинебудь передтим.

На другій сторінці бюлетеню містимо інформації з краю про настрої нашого села. Ці інформації мусять підбадьорити кожного, кому дорога будуччина нашого народу. В обставинах найгіршої реакційної пропаганди, що йде широкою струєю на нашій селі з більш освічених перхів, село не піддається цій заразі. Село починає щораз більше самостійно думати і відмовляється послуху тим, кому до недавня сліпо вірило. Не йде за традиційними авторитетами, лиш шукає само дороги власними очима. Село тягнеться до книжки, прагне освіти. В час

кувала всевладно пуста фраза, нехить до думання, село проявляє просто жагу знання і хоче освітою знайти відповідь на всі питання життя.

Хто щиро вірить у те, що будуче українського народу вирішать його свідомі народні маси, той мусить розуміти, що ця "революція" в настроях нашого села — це надзвичайний, небувалий успіх. Коли б справді наше село в краю, перейнявши ту гірку школу, яку дає йому УНДО-націоналістична політика, прийшло до пізнання самого себе і своєї сили, коли б воно стало самостійно думачим чинником у нашій громадській житті, то це була б перемога на дорозі до поступу нашого народу, значіння якої не можна досить високо оцінити.

Тут є те місце, звідки мусить зачеснитись наш громадський обов'язок супроти краю. Мусимо піддержати ту переміну настроїв, яку перебуває тепер наше село, і допомогти йому дійти до самостійного думання.

Політична освіта села це основна вимога, без якої не можна врятувати про політичну організацію нашого селянства, ні про ніякі інші великі переміни. Без просвіченого, самостійно думачого селянства все це неможливе.

Наш інформатор пише у своїм звіті: "Треба селу допомогти в напрямі освіти, поки в нього триває ще ця тяга до книжки і поки ще це можливе." І це саме найважливіше. Втратені сприятливі ситуації не вертають так швидко вразі.

Наша організація постійно працювала для освідомлення й організації українського се-

найбільші надії. Але, по правді, дотепер в цій справі у нас робиться ще дуже мало. Збірка на піддержку селянської преси й освітніх видань у краю за цілі два роки дала 3.000 доларів. Порівняйте з тим ті тисячі, що йдуть кожного місяця з Америки й Канади на руйну народньої освіти й організації! Не на освіту, а на затуманення селянської маси!

Аж в останніх кількох місяцях можна завважити, що збірка, ведена під гаслом "Світло під селянську стріху", починає входити в ширше русло. Починаючи з грудня минулого року, збірка значно поширилась і, що важне, поширилась сильно передилати для рідних сіл. Поводі ця думка приймається між нашими емігрантами і за останніх кілька місяців ми могли бачити в списках десятки різних сіл у різних повітах краю, куди йде газета або добра книжка, замовлені звідені.

Але це все ще тільки початок того, що повинно бути зроблено. Цей розмах, який показала тепер наша збірка, мусить продовжитись і ще збільшитись!

На днях краєві газети писали про те, як до одного села тягнуться щодня тисячі людей дивитися на образ, що з'являється на необжитій вікні одної сільської хати. Коли темне село вірить в такі чуда, то наскільки легше обдурити його політичними чудами. Поширення правдивої освіти по селах це велике політичне завдання, про яке ми щодня говоримо, а однак воно все ще далеко перед нами. Обов'язком кожного члена О. У. прикласти активно рук до

НАСТРОЇ СЕЛА НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

(Перша відмова послуху "авторитетови" — Друга революція в настроях села — Не слова і фрази, але суть справи — Переоцінка цінностей — Тіта до книжки й газети — Характеристика — Неспожита моральна сила)

Становище села це дійсно тепер найважливіше питання, бо це село ще й нині є фізична підстава нашого народу. Всі інші верстви — це лише малі відломки у порівнянні з чисельною величиною села.

Маємо змогу подати нашим товаришам надзвичайно цікавий звіт про настрої села, який ми тільки що одержали з краю. Ось що пише наш інформатор:

I

Переходячи на явну угоду, ундівська інтелігенція думала, що й цим разом буде так, як "бувало" давніше, тобто що вона перетягне відразу за собою всіх тих селян, що дотепер ішли в політиці за УНДО. Але це було перше перечислення ундівського проводу. Помимо того, що за тою карколомною зміною політики з'явився весь "національний авторитет", тобто всі так звані центральні, добрих 90% всієї інтелігенції з "батьками народу" на чолі і помимо того, що ця нова політика була ще й благословенна й покрплена кропилами всіх наших єпископів — греко-католицьких, православних та євангельських — то все одно половина дотеперішніх прихильників УНДО на селі при останніх виборах відмовили прововоду послуху.

Це була, зокрема в Галичині, величезна політична революція. Та ундівська маса, котра дотепер без ропоту ішла за своїм проводом на сліпо всюди — до Денікіна, до большевників, до антанті і т. д. — тим разом у добрій половині відмовила послуху, хоч усі сили авторитету пхали її туди.

Дволітня практика політики ундівсько-націоналістичного блоку не тільки не ослабила того недовіря свідоміших мас до "авторитетного проводу", що має в руках мандати централі Прогресу, Рідної Школи, Сільського Господаря, Центросоюзу, Ревізійного Союзу з книжками церкви включно.

Навпаки, практика це недовіря ще скріплювала з кожним днем більше. Село почало замикатися в собі і рвати свої дотеперішні зв'язки з "централями". Це йшло не відразу, а поволі, ступнево. Село почало явно відвертатися від централі Прогресу. Перестало платити на "дар Прогресу". Почало вдержування зв'язків з централею уважати за щось, що йде всупереч свідомим інтересам села.

Це друга велика революція в настроях села. Дотепер село було виховуване до побожної почеси на сам згук слова "Матірне Товариство Прогресу". Це виховання тривало 70 років і тому власне ундівсько-націоналістичний провід рішився іти на пролом, сподіваючись, що дотеперішня традиція все зробить. А тимчасом і тут село зробило вже перший перелом. Подібна зміна настроїв іде також супроти кооперативної централі й інших, до церковних включно.

II

Коротко кажучи, свідоме село вже дивиться не лише на особи, але й на ідеї, не лише на слова і фрази, але й на суть кожної справи. Втім великим політичним гармідері великих фраз — "націоналізм", "нація понад все", "тоталізм", "провід" і т. д. — село шукає власних доріг, не даючи себе збаламутити найбільш приманчивим фразам.

Ось на днях мав я нагоду говорити з одним знайомим, ундівським селянком. Знаю його, як дотеперішнього симпатика "проводу" і противника соціалізму і демократії. На згук останніх слів він бувало майже затикав собі вуха. А тепер, на моє диво, він сам почав від того: Каже просто: "Ви знаєте, що я не був прихильником демократії і соціалізму. Але тепер бачу по тому, що на наших землях діється, що тільки перемога, а бодай скріплення демократії може дати нам живий віддих.

бо серед різних націоналістичних тоталізмів просто вдушимось." Це говорив поважний, старший чоловік, якому не легко робити переоцінку цінностей.

Нині село багато читає. Це є не лише гін до новинки — отже до газет (газети в своїм накладі помітно зросли, не зважаючи на важке господарське становище села). Село тягнеться таки до книжки і то не до сензаційної, лубочної літератури, а до поважної книжки. Це явище протилежне цьому, яке можемо спостерігати серед так званої інтелігенції. Серед неї йде поважна книжка дуже слабо. Це можна ствердити в кожній вищезначальній книжочці.

Тим вона різниться від села, котре, як на свою економічну біду і на тяжкі обставини життя, читає і вчиться дуже багато. Воно має просто жагу знання і шукає в книжці відповіді на всі питання життя. Треба селу в цій напрямі допомогати, коли в нього ще триває ця тяга до книжки і поки ще це можливе.

III

Крім того село виказує далеко більше характерности, як так звана інтелігенція, вихована на націоналістичних фразах, не передумавши їх і вдихнувши їх у свою кров. Ось один з прикладів: На днях перейшли у Львові на римо-католицтво двоє лікарів, обоє сини українських греко-католицьких священиків. Оба були членами Українського Лікарського Товариства. Ото ж одного дня нагло товариство дістало від тих своїх членів заяву по польськи, що вони виступають із членів товариства! Зараз виявилось, що вони дістали посаду в касі хворих і звідси їхній запал до римо-католицтва і польщини.

А тепер супроти цього візьмім українських селян. Дідичі говорять зовсім явно, що продадуть землю нашим селянам, коли зміняться на римо- (Докінчення на стор. 6)

РОЗМОВА ОБОРОНЦЯ З ФАШИСТОМ

Невірний Хома приходять із своїм приятелем, молодим "фашистом", що недавно приїхав з краю, і починають розмову з ньюйорським оборонцем. Хома вірить фашистови — і не вірить, але хоче знати, що він скаже. Баталія починається без вилондження війни.

О. У.: Біда з вами, фашистами, що ви любите на світі йти за партією і тому виступаєте проти того, чого не знаєте.

Ф.: Ніхто не може всього знати.

О. У.: Але політик повинен знати те, що він хоче побити.

Ф.: Наприклад?

О. У.: Наприклад, хто ненавидить Оборону України, повинен знати за що.

Ф.: А-а, за що, всі знають за що, за те, що ви соціалісти, а соціалізм знищив українську державу. А друге, за інтернаціоналізм! Бо ми, націоналісти, мусимо —

О. У.: Пождіть хвильку. Ідім за порядком.

Ф.: Як собі захоче.

О. У.: Ви робите закид, що соціалізм знищив українську державу і, що ми за те відповідаємо і, накінець, що ми інтернаціоналісти.

Ф.: Так, але в мене ще є їх більше.

О. У.: Помалу. Послухайте тепер, як ми на те дивимось. Наперед, ми не віримо, що соціалізм знищив українську державу. Друге, ми, в Америці, не можемо відповідати ні за хибні ані за заслуги тих людей, що творили різні українські правительства. Ми кажемо так: Чи головою українського уряду був Павло Скоропадський, чи Винниченко, чи Петлюра, чи Петрушевич, чи соціалісти, чи не-соціалісти, то ніяка американська організація не відповідає за те, що там діялося. Ніхто з нас навіть не належав до різних груп, що якийсь час мали владу на Україні.

Ф.: То ви проти всіх українських провідників! Тільки ви одні добрі.

О. У.: Ні, ми всі добрі.

Тільки ми не є засліплені прихильники ніодної з тих партій, що пробували правити Україною. Але ми не анархісти, що в нічмі не можуть погодитися з жадним правительством. Краще старатися відірвати, що добре в тих урядах для краю, а що шкідливе. Чи не здається вам, що Петлюра і Петрушевич зробили прислугу українському народови, а не тільки саму шкоду?

Ф.: Я того не розумію, як так може бути? І шкода і прислуга? Або одно, або друге!

О. У.: Петрушевич зробив добре, що не піддався Польщі, але як дався переконати на згоду з Денікіном, то зробив Україні шкоду, бо з царською армією Україні не спілка.

Ф.: Але тимчасом Україна в боротьбі з більшовиками могла скористати з Денікіна.

О. У.: Ні — бо Денікін тоді вже цілком падав, поминуючи все інше.

Ф.: Але Петрушевич не знав, що Денікін падав.

О. У.: В тім ціла річ і в тім велика шкода.

Ф.: Та що йому було робити?

О. У.: Не зрікатися самостійності. Армія пропадала однаково. Денікін пропадав однаково. Але була б слава не пропала і добрий приклад, потрібний для будуччини.

Ф.: А Петлюра?

О. У.: Тільки пригадайте, що Петлюра боровся за самостійність України. — і кожний крикне: Козак, молодець Петлюра! А спійніть про варшавську угоду і треба похитати головою: не гаразд вчинив Петлюра.

Ф.: Галичина і так була вже в руках польського війська.

О. У.: Але Велика Україна ще не була!

Ф.: Петлюра мусів.

О. У.: Провідник не сміє мусіти. І Петлюра не мусів. Тільки таку дорогу вибрав зпоміж різних доріг, а повинен був вибрати інакше. Він

не підписавши жадних умов, або —

Ф.: Петлюра помилився тільки в тім, що польська армія не розбила російської, але нехай би тільки Польща була виграла війну —

О. У.: Був би Петлюра гірко жалував.

Ф.: Прошу дуже, чому?

О. У.: Бо умови віддавала цілу Україну під польську опіку. Читайте її.

Ф.: Ну, добре. А все таки ви інтернаціоналісти. Чому при те не говорите, лиш усе про Петрушевича та Петлюру?

О. У.: Зараз будемо. Наперед треба було гамті справи.

Ф.: Це є ви інтернаціоналісти?

О. У.: Разом з вами і з усіми християнами, бо фашизм стає інтернаціональний. Мало того, Ваші деякі симпатки, деякі рядовики і деякі провідники готові еднатися з Гітлером, з Італією та Японією, а хіба то не буде міжнародне порозуміння?

Ф.: Ви жартуєте. А нарід хоче щось нового —

О. У.: Як хочете новини, поширюйте гасло самостійності, що не звяже далі Україну з доброю волею Польщі, ні Москви ні Німеччини. То буде новість і несподіванка.

Ф.: Тут я з вами не годжуся. Не можна ставити Німеччини ані Італії нарівні з ворогами.

Тут невірний Хома нагадав щось собі і вмішується в розмову, але фашист здержує. Фашист дивиться згори на Хому, бо він простий, непоказний і жадних трудних слів не вживає, без претенсій.

Невірний Хома: Я раз говорив вам, що Німеччина й Італія — про Японію не знаю прихильно відносяться до України. А ви перечили. Дайте докази.

О. У.: Докази є в історії останніх двадцять років. Докази, що жадні держави не відносяться особливо прихильно. Україна замало організована, щоб бути для них союзником і занадто багата хлібом та зерном, щоб бути їм ворогом.

кою. Не ворожих або навіть і прихильних людей можна знайти в кожній державі і треба їх, але вірніти в якусь спеціальну приязнь Німеччини чи Італії чи іншої держави — добре що не кажете про Японію — то річ нерозумна.

Невірний Хома: Але докази, докази.

Ф.: Нема на те доказу і не може бути.

Невірний Хома: То оборонці програють дискусію.

О. У.: Виграти дискусію буває трудно, а дипломатію з Мусоліні і з німецьким генеральним штабом — трудніше.

Ф.: Прошу сказати, коли німецький штаб і коли Беніто Мусоліні поставилися вороже до української справи — і ми витягнемо відповідні консеквенції.

О. У.: Якби я тимчасом поставив два запити до вас, чи хочете дати відповідь?

Ф.: Чому ні.

О. У.: З того, що ми знаємо з недавньої минувшини — можна з того заключити, що в 1918 році Велика Україна мала стати раз на все самостійною, а Галичина в найгіршому випадку остатися на 25 років під Польщею, так як влягати пропонували. І як би так було сталося, чи не краще було би для нашого народу ніж тепер, коли Україна під Москвою, а Галичина віддана Польщі на віки?

Ф.: Було би не цілком добре, але краще як нині.

О. У.: В Галичині мав бути назначений плебісцит за чотири роки від тепер, щоб вирішити її приналежність, а на Великій Україні самостійна республіка настала би, щоб голосування було справді свободне.

Невірний Хома: Таки Галичина була б українська!

Ф.: То все правда.

О. У.: А нащо тій правді перешкодила німецька та італійська політика? Нащо німецькі генерали казали арештувати голову самостійної України. Михайла Грушевського? Нащо поставили свою владу на Україні на самим початку її державного відродження? То так роблять союзники?

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ЗВІТ ДРУГОГО ВІДДІЛУ О. У. (Дітройт, Мич.)

Урядниками відділу були товариші:

Т. Хруставка, рекордний секретар; Роман Вашик, фінансовий секретар; Нікон, касир; О. Крайніський, організатор; О. Черненький, мольпортер.

По наших справах ми старались змонотити роботу, яку на нас наклали наша організація і її статут Оборони України.

Ми вели кореспонденцію з Ніколаївчим Комітетом і у всіх важких справах радянськ Аюго, як поступити. Переписувалися з товаришами у Львові в ріжних громадських справах.

Після довгих переговорів нам вдалося дійти до порозуміння з комітетом, що влаштуував концерт у честь Івана Франка, і внаслідок цього з того концерту в сумі \$100.00 на допомогу радикальним в'язням у Львові.

Ми працювали разом з другими людьми, щоб зібрати в Дітройті гроші і допомогти видати твори М. Драгоманова.

Відділ брав участь у комітетах, де робилися добра громадська справа, чи то мистецтві наших заслужених людей, чи українські національні свята, концерти. Тепер наш відділ бере

Користають що край неспорядкований і в боротьбі — а ніби Німеччина вже впорядкована і ніби німецький нарід не в боротьбі? — користають, що Україна не могла оборонитися і шаблею її по голові: давай, приятелю, пшеницю, а я мануфактуру не привезу, бо не маю, а не хоч, то покоштуеш нагаїв Скоропадського. Помогло те все українській самостійності, чи пошкодило?

Невірний Хома: А що, як би німецький нарід був сказав: і ви українці такі самі люде, як ми. Пошануємо одні других.

О. У.: Були деякі, що так казали. Вони тепер у тюрмі. То німецькі соціал-демократи, говарішу. Вони не підуть Україну визволити.

Невірний Хома: Але Мусоліні у тім не було.

(Дальше буде)

нишу умать у комітеті, що підготували протестаційне віче проти всіх ворогів України.

Віч і землі ми не мали нагоди того року зробити. Нікто віл Виконавчого Комітету, амі з іншми близьких нам по ідеї людей, до Дітройту не приїздили, а власних сил у нас не стає, щоб можна було самим це робити.

Однак, ми ніколи не забували об'язку, що лежить на всіх добрих оборонцях: ішли всюди між чужих нам людей на їхні віча і лекції, і там виступали в обороні нашої організації та Української Радикальної Партії, абляючи їх негідні заклики, змержем проти нас і людей по ідеї нам близьких. Неприємна це робота, але ми муслимо робити її, часом по одному, часом всі разом, аби хоч по трохи розбінати нашу реакцію та її плани облурювання та затуманювання українських людськ.

На ріжних зборах була увааа, щоб урядники довідалися в бібліотеках у Дітройті, чи є там ті українські книжки, що ми можемо дати з бібліотеки відділу. Ми дали ті книжки, за що заряд бібліотек висловили відділові подяку.

А тепер маленький грошевий звіт за рік 1937:

Зібрано і вислано для Громадського Голосу і других радикальних видівництв \$81.00; на твори М. Драгоманова \$18.00; до Виконавчого Комітету О. У. за членські вкладки \$24.40; на копії О. Кошицької \$10.00; заорому товарищеві Б. Зденському \$5.00. Адміністраційні виатки \$14.55.

Збірка з нагоди імянин тов. Л. Коломийчука \$15.50. Товариш до того зібрав переплат для радикальної преси \$44.50. Разом вислано до Львова \$60.00.

Грошей остало в касі на рік 1938 \$112.45.

З коляди вислано на фонд "Молода Україна" \$100.00.

Вашими ми робили, що зміали, і як могли.

Як рекордний секретар відділу на рік 1938 складив щирю подяку всім товаришам, що трудилися для організації. Таксамо дякую всім тим українським громадаам, що, хоч чужі нам по організації, але близькі по ідеї, помагали нам у всіх справах, і на будуче, я вірю, будуть далі помігати.

О. Крайніський

ДЕСЯТИЙ ВІДДІЛ О. У.
(Бостон, Масс.)

Щоб у другій, смітніших відділах О. У. не думали товариші, що наш 10-ий відділ не пильнує свого завдання, хочемо дати знати про себе, що ми працюємо, як можемо.

Хоч наш відділ не чисельний в десятках членів, то зате одним можемо тішитися, що в нас панує єдність і згода. Спільну думку між членами скріплюють слухинки і дискусії. Один товариш позичив другому книжки. В кожного товариша є "Громадський Голос", а його жінки "Жіночий Голос", крім того "Самоосвіта", "Народна Воля" і що місяця наш бюлетен Організаційні Вісти О. У. Маємо також газети з Буковини і з Канади.

Що суботи в нас спільна бесіда. Часом за дискусіями не хочеться кінчити зборів. Найбільше заставляють нас до діла "Громадський Голос", "Народна Воля", "Самоосвіта" і "Жіночий Голос".

Крім того збаємо, щоб "Громадський Голос", "Самоосвіта", "Жіночий Голос", а також фонд "Молода Україна" дістали від нас поміч. Не така то штука сісти собі у вільний час тай готувати лі Львова чи Чернівців, газету або книжку, прочитати. Але, ті, що там трудяться для цих виданьців, з повітря не живуть. Тай палір, друх, пошторі оплати, помічників, тощо, не беруть готових з магазину. Все це великі кошти, що мусять бути покриті читачами і прихильниками. А ще взяти під увагу, що часто така газета сконфіскована. Треба крпу платити або до тюрми йти. Тому обов'язком нас усіх, що плекаємо в серці любов до рідних братів у нашій крпу, помагати і не переставати в нашій помочі. Це наше найважливіше завдання в теперішній тяжкий час для наших братів у крпу.

За минулий рік товариші з нашого відділу зложили на оші добрі цілі тут і в крпу:

На Організаційні Вісти О. У.,	два жертви, разом	\$19.75
На видання творів Михайла Драгоманова		25.00
На поміч крпей селянській пресі, дві збірки		30.25
На фонд "Молода Україна"		8.50
Вкладок до організації О. У. заплачено за 1937		9.00
Разом всього		\$92.50

Тут не враховано передплат на "Громадський Голос" за цей рік

видання. Крім того, коли на лінійках чи при іншій нагоді хто збирав на добру ціль, то наші члени все давали свої датки.

От і все, що ми можемо сказати про працю нашого відділу. Не багато це, але ми думаємо, що не в тому діло, щоб один відділ зробив щось великого, а щоб кожний по своїй зможі приклав рух до спільного діла. Бо громада великий чоловік. А так здається, що багато підділів О. У. і тим не можуть похвалитися, що ми.

Василь Мельничук
секретар 10 відділу О. У.

ЗВІТ 20-ГО ВІДДІЛУ О. У.
(Торонто, Онт., Канада)

Загальна праця у відділі було виконувана по силах відділу. Можливі сміло ствердити, що товариші в більшості старанно працювали в кожній ділянці, старалися поширювати наші ідеї, а тим самим причинитися до підмоги рідному крпу.

Про це свідчать подані нижче числа з загальної діяльності нашого відділу.

Організаційна діяльність

- Відділ відбув:
- Місячних зборів 12.
- Організаційних засідань 14.
- Засідань з іншими українськими товариствами 6.
- Академії, власними силами, 6.
- Академії, спільно з другими товариствами, 2.
- Забав 2.
- Спільних читань 2.
- Призулькових фестинів 2.
- Спільних протестційних віч 1.

Ціми цифрами означена громадська діяльність відділу з цілого року, не включаючи матеріяльних жертв.

З кінцем 1937-го року всіх членів у відділі було 25. З того активних було 20.

Фінансовий звіт

Місяць:	Прихід:	Розхід:
Січень	\$140.71	\$ 21.15
Лютий	35.95	60.45
Березень	33.20	69.39
Квітень	45.85	26.12
Травень	12.90	15.00
Червень	18.96	22.42
Листопад	23.00	23.07
Серпень	72.35	73.94
Вересень	32.00	12.20
Жовтень	12.00	15.00
Листопад	22.90	15.00
Грудень	51.75	44.83

РАЗОМ \$201.61 \$101.67

У касі відділу залишається готівкою до перевосу на 1938 рік суми \$103.00.

Вище поданий розхід виділо на слідуєчі цілі:

За приміщення 20 відділу	\$171.00
На видання творів Михайла Драгоманова	21.15
Пресовий фонд Трудової України	7.00
Музей Української Визвольної Боротьби	3.00
Громадський Голос	29.00
Жіночий Голос	21.25
Камешарі	25.00
Самоосвіта	11.00
Підмога студіюючій молоді у Львові	4.50
Вкладки до Виконавчого Комітету О. У.	24.00
Видання творів М. Ю. Шашкевича	2.50
Організаційні Вісти О. У.	10.00
Передплата творів М. Черемшани	3.00
Книжки	3.00
Передплата Народної Волі	5.00
Річні організаційні розходи	58.17

РАЗОМ\$398.57

З розпродажу часописів, що приходять до нашого відділу, внаслідок за цілий 1937 рік оші суми:

За Громадський Голос	\$23.50
За Камешарі	8.80
За Жіночий Голос	7.90
За клешдарі Приятель Народа	2.90
За Трудову Україну	2.75

РАЗОМ\$45.85

Сума з розпродажу часописів не включена до поданого вище фінансового звіту.

Повторення

За цілий рік 1937 було —	
Загального приходу\$501.57
Розходу 398.57

В касі залишається до перепошу\$103.00

Треба додати, що наш член, т. О. Хортів, котрий в послідних часах мешкає в маленькім містечку за Торонтом (Чатам, Онт.), дуже активно працював для поширення наших ідей. З річного звіту, що він прислав до нас, видно, що він зібрав і пристав на культурно-освітні цілі до рідного крпу за 1937 рік суму \$59.60. Дійсно, немало треба було труду, щоб одному чоловікові з дружиною зібрати таку суму в місцевості, де є так мало українців.

Іван Юрик

АКЦІЯ ВИННИЧЕНКА

Друкуючи в попередньому числі бюлетеню проєкт В. Винниченка у справі публіцисти на Україні, ми прохали товаришів, щоб передискутували цей проєкт на відділових зборах і на проєкті одного місяця дали нам знати, що вони про нього думають.

Поки що ми зістали кілька відповідей. Вікладаємо їх друкованим до наступного числа бюлетеню. Тимчасом звертаємося ще раз до тих відділів, що дотепер не підповіли, щоб найдалше до кінця цього місяця подали нам свою думку в цій справі.

НАСТРОЇ СЕЛА

(Докінчення з стор. 2)

католиків. Все ж таких випадків є дуже мало, хоч голод землі є напевно на селі більший, як голод посад у місті. Адже землі селянини ніде знайти не може, просто фізично, а працю інтелігент серед свого народу і кусник хліба може завсідні знайти, без огляду на урядову ласку. Тимчасом для землі село не відрікається свого народу так, як посадовичі це роблять для посад. До того в прикордонній полосі є на селян можливий такий натиск, який супроти інтелігента у великій місті є просто неможливий. Адже там на основі закону про прикордонну полосу може староство кожної хвили викинути селянина з його села і його в той спосіб матеріально зруйнувати. Цей психічний натиск є такий, що його собі трудно уявити. А помімо того натиску лише найтемніші селяне в Гриньках і околиці, виховані на клерикальщині, подались перед тим натиском. Решта селян, вихованих на "Самоосвіті", не подалися, хоч на них дослівно і формально виписано жадання, щоб їх викинути зі села.

Це таке безіменне героїство, якого собі ніякий націоналістичний фразесович уявити не може. Це доказує, що в селі є неспожита моральна сила, котрої не вєпли дотепер підкопати не лише чужі, але й власні націоналістичні пустослови. Треба її тільки піддержати.

ФОНД "МОЛОДА УКРАЇНА"

Фонд "Молода Україна" призначений на політичну освіту молоді в краю і має бути важливий в першу чергу на видання політичного журналу. На заклик товаришів з краю й з еміграції мусимо допомогти одноразовою сумою яких 2,000 доларів до основицня такого журналу, що поміг би приврати зпід впливу фашистів нашу молодь у краю, головало ту, що виходить зі шкіль.

Дотепер на цей фонд зібрано \$515.85. Гроші зложили оші громади:

Дітройт, Миш.	\$100.00
Скрентон, Па.	74.30
Торонто, Онт.	74.00
Джексон, Миш.	50.00
Ленсинг, Миш.	45.25
Филлелдфія, Па. (з Френк-форда)	30.00
Бинггетон, Н. Я.	25.00
Гемтремк, Миш.	25.00
Шикаго, Ілл.	16.00
Рочестер, Н. Я.	13.75
Бруклин, Н. Я.	13.00
Бофало, Н. Я.	10.00
Раковей Біч, Н. Я.	10.00
Нью Йорк, Н. Я.	10.00
Бостон, Масс.	8.55
Ньюарк, Н. Дж.	5.00
Чатан, Онт.	5.00
Пассейк, Н. Дж.	1.00

РАЗОМ \$515.85

Ще багато наших громад не заступили в цій збірці, в деякі великі громади зписали цілком невеликою сумою. Цей ряд відділів О. У. ще дотепер цілком не займався цєю збіркою. У кількох громадах призначили дати на фонд жіночі організації, а місцеві відділи О. У. ще не відізналися.

Недавно ми одержали з краю листа, в яким товариші шире радять з того, що збірка поступає вперед та висловлюють надію, що незабаром можна буде приступити до видавання політичного журналу. З листа видно, яку вагу прикладають до цієї справи в краю. Тому збірку треба довести як найшвидше до кінця.

ПІД УВАГУ ЧЛЕНІВ О. У.

Кожний член О. У., що бере в руці Організаційні Вісти О. У., повинен причинитись до покриття коштів їх видання. Це не жертва, ані добровільний доток, але обовязок супроти організації. Хто не може дати більшої суми відразу на ту ціль, повинен зложити бодай десять центів при одержанні кожного числа.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., зібрав на фонд "Молода Україна" \$8.55. Вкладки до централі вирівнані по кінець 1937.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Миш., зложив з відділової каси на пресовий фонд О. У. \$10.00.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., відбув 1-го січня річні збори. По звітах уряду за 1937 рік вибрано новий уряд у такому складі: Г. Гутенко, голова; І. Боднарук, заступник голови; Л. Залепа, рекордний секретар; І. Лівач, заступник рекордного секретаря; П. Кузьмич, фінансовий секретар; І. Юзв, касієр; І. Боднарук, бібліотекар і колектор. До контрольної комісії вибрані: Н. Цебринський, Г. Матоліч, Н. Довгий. Відділ прислав до централі за розпродаж бюлетеню \$2.60 і жертв на пресовий фонд \$7.50. Ухвалено продовжити збірку на фонд "Молода Україна" і на пресовий фонд О. У.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Ілл., заплатив членські вкладки до централі по кінець лютого 1938.

Відділ 82 О. У., Вунсавет, Р. Ай., закладував \$32.10. З того призначено на освітні цілі в краю \$22.10, на Українських Інвалідів \$10.00. Відділ зібрав у 1937 році з колекторства Громадського Голосу \$21.90, передплат Громадського Голосу \$6.50, Жіночого Голосу \$11.00, з колекторства класикарів "Приятель Народу" \$12.50, мініжок \$3.00, передплата "Трулової України" \$2.00. На збірку зібрано на пресовий фонд Жіночого Голосу \$12.00, на Каменярів призначено \$5.00, на Громадський Голос \$5.00. Разом у 1937 році відділ зібрав на освітні цілі \$111.00. Приднано одного нового члена. Вкладки до централі заплачені по кінець 1937.

Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської, Торонто, Онт., влаштувала в січні і в лютому для чайні вечери і дохід з них в сумі \$45.00 призначила на такі цілі: Фонд "Молода Україна" \$10.00, Каменярі \$10.00, Громадський Голос \$5.00, Самоосвіта \$5.00, Трулова Україна в Празі \$5.00, Український Інвалідан у Львові \$5.00, Українським Студентам у Львові \$5.00. Крім того вєслано передплат Жіночого Голосу \$2.50.

Число 13 О. В. розіслано секретарям відділів для негайної роздачі членам дня 15-го березня 1938.

ВИДАЄ ВИКОНАВЧИЙ КОМПЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

РІК III.

КВІТЕНЬ 1938

ЧИСЛО 4 (14)

Видання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

СВІТОВІ ПОДІЇ І НАША ОРГАНІЗАЦІЯ

Минулого місяця сталися в Європі події, що мало не довели до війни. Гітлер помазав до Австрії і прилучив її до Німеччини, ризикуючи війну навіть з своїм хвиляєм найближчим приятелем, Мусоліні. Слідом за ним Польща поставила ультимат Литві і викликала через кілька днів нову воєнну горячку.

Обидві події є зразками воєнного "геблерства", яким оперують теперішні європейські диктатори. Або пан, або пропав!

Припустім на хвилину, що ця гра скінчилася б інакше і що місяць тому в Європі прийшло б було до війни. Хто і з ким не почав би її, можна напевне сказати, що ця війна діткнула б безпосередньо Україну. Напевне, або українці йшли б на фронт у рядах окупаційних армій, а може вже війна була б на українській території: Чехословаччини, Польщі, Румунії або совітської Росії. Як би так, український народ опинився б був — у війні.

Припадково так це сталося, і тому ми маємо змогу сьогодні спокійно розважити, в якій ситуації опинився би ми, коли б наш народ попав був знов "під колеса історії".

Говоримо в цій хвилині не про цілу нашу еміграцію за океаном, а за нашу організацію О. У. Чи були ми, наші відділи і члени, приготовані на те, щоб в такій важкій час для нашого народу виконати своє завдання, згідно з Франковими словами: "Кожний думай, що на тобі мліюна стан стоїть" . . . ? Чи мали б ми всі з вибухом війни існу думку про те, що треба робити в інтересі визвольних зма-

гань нашого народу, і чи мали б ми досить організованої сили, щоб цю думку переміикти в акцію?

Коли ми не хочемо себе дурити, мусимо відповісти, що ні. Тривчі — ні! І це мусить глибоко застановити кожного, кому справді дорога наша організація.

Це повинно в першу чергу застановити тих, які думають, що в спокійний час не важко піддержувати організацію, бо нічого великого не діється. А чи час відживити організацію годі, коли треба акції? Помилка такого міркування показується яскраво в світлі останніх подій. Ні, треба постійно і вперто розбудовувати роками організацію, щоб вона була готова і дозрала до кожної ситуації, що може з'явитися. Недавні події дають нам добру нвуку, скільки ми занедбали.

Мусимо піднести внутрішнє життя організації. Як ця справа стоїть у кожному відділі? Не перечимо, що є відділи, які щиро працюють і є завжди в зразковому стані. Але скільки таких відділів, які обмежуються тільки на покладження формальних обов'язків і ні про яку іншу діяльність не думають? А скільки таких відділів, що навіть ці формальні обов'язки ігнорують? Є відділи, що можуть служити відстрашуючим прикладом роз'єднання й анархії. Відділи, в яких одиниці ставлять своє "я" вище організації, цілком роками на очах бездіяної і безпорадної більшості саботують працю.

Це все мусить змінитись, коли наша організація має існувати. Мусимо піднести організаційний авторитет О. У.

Можемо бути невеликою чисельно громадою, але мусимо бути єдні і солідарні.

А далі: мусимо піднести громадський авторитет О. У. Нашим завданням стати в кожній громаді осередком, центром, біля котрого гуртувались би широкі шари української еміграції. Щоб вони йшли за голосом "оборонців", вважали їх своїми провідниками і порадниками.

Третя справа, це ясна й одноцільна думка між нами. Ясна програма і тактика. Не можна допустити до того, щоб в одній громаді наші члени вважали своїм добрим правом піддержувати "сменовеховство", а в других виступали в компанії з правою реакцією.

В літніх місяцях повинен відбутися зїзд О. У. Лишеться до нього які два-три місяці часу. Цей зїзд повинен бути не ше одною організаційною формальністю, а новим кроком вперед у житті організації. А на це потрібне, щоб на нього зїхалися представники живих і діяльних клітин, об'єднаних одним духом і бажанням праці та боротьби за те, що ми вважаємо нашою спільною справою.

Пишемо це на те, щоб ще в цю пізну годину зоставити товаришів направити помилки і занедбання та оживити й піднести організацію. Цього не зробить централія, коли не виконають свого обов'язку всі товариші.

Недавні події пригадали, що потрібно сильної організації О. У., яка в слушний час сповнить ці завдання, яким вона служить від свого засновання. І ми мусимо її такою зробити.

УНДІВСЬКА НОРМАЛІЗАЦІЯ У СЛІПІМ ЗАУЛКУ

Як виглядають дійсно виступи ундівських послів у сеймі чи сенаті, та яке до того становище українського громадянства? Про це дістаємо зі Львова оці інформації:

Виступами ундівських послів і сенаторів у сеймі й сенаті тепер в українським громадянстві ніхто не цікавиться. Це не є ніяка дивинія, коли зважити, що це не так послі як властиво посланці. Вони не репрезентують ніякого незалежного суспільного руху і наслідком того для громадянства їх голос зовсім не інтересний.

От тому українська краєва преса навіть не друкує тепер повних промов ундівських послів. Зразу, перед двома роками, подавало їх "Діло", "Свобода" і частинно "Новий Час". Потім, коли редактори зорієнтувались у настроях громадянства, почали ці промови в часописах скорочувати шораз більше, а далше таки зовсім їх опускали. Зразу робило це саме "Діло", а далі навіть офіційальний орган УНДО "Свобода" і лівофіційальний орган "Новий Час". Дійшло до того, що тепер скорше можна знайти зміст якоїсь промови ундівського посла чи сенатора в жидівській газеті, яка добре не визнається в українських справах, як в якійсь українській.

Українська читаюча публіка більше цікавиться, як сказано, голосами самих польських груп. Тому не диво, що в українській пресі тепер може стрінути більшій відділі огляду польської преси та винятки промов польських послів. Це в кожному разі правдива опінія польських суспільних груп, більших, чи менших, а не голос якоїсь фікції.

Який, все таки, зміст тих промов ундівських послів, яких не находите в пресі? Не цікаві вони нічим. Пусті, а при тім завсіди обертаються в колесо довкола одної справи. Всі вони на всілякі лади запевнюють польську урядову

партію, що вони є її найвірніші і найлояльніші. По такій черговій присязі пустять чергове здивування про те, чому за ці звязи не приходять ніякі "блага".

Не диво, що на ці промови не відгукується ніякий польський посол. Розуміється, що не реагує на них також ніякий міністер. Усі пускають їх мимо вуха.

Для прикладу наведу найважливі місця з останньої промови сенатора Луцького, якого всі ундівці уважають просто "золотоустим" промовцем. Ось його промова з дня 7-го березня цього року (її не найдете теж у краєвій пресі):

"Ми українці є звязані від самого початку нашого історичного життя з культурою грецькою і західноєвропейською (пан Луцький помішав тут дві різні річі!). І боронили ми скарбів тої культури і плекали її на відвічній і тяжкій розпутті сходу і заходу як Русь київська, Русь галицько-володимирська і як гетьманщина. На тім тяжким становищі нераз ми падали, але ми завсіди вміли наново відбудувати нашу національну психічну динаміку. З українською психолою знову стрінувся український Ерос і показав нам ще раз українську державність."

Після того, як пан Луцький сказав ще кілька постичних фраз про большевизм, він продовжував так:

"Розслідивши добре та основно обміркувавши все, що довкола діялося й діється в світі, а передовсім що діється з матірью наших земель і народу в совітській Україні, прийшли в 1935-ім році ми, провідники українського політичного життя, до переконання, що не вільно відступати нам від історичної лінії розвитку нашого народу, що Збруч і ризька лінія не мусять бути трагедією українського народу, бо рішальним місцем про цілу будучність українсько-

го народу є наш фронт з Росією, що там розіграється остаточна судьба нашого народу, що ціле питання нашого дальшого існування залежить від того, чи властися нам відірватися від Росії. . . .

"Добре продумавши ту справу, постановили ми в імя політичного українського інтересу звинюти фронт нашої боротьби з Польщею, заперестати боротьбу на фронті польським. Тоді також ми завмили польському урядови, як керманичеви народу і польської держави, що після нашого найглибшого переконання можна погодити наці політичний український інтерес з політичним інтересом польської держави, якщо удасться в Польщі витворити умовини, котрі скріпили б нас у Польщі, як органічну національну українську одиницю, а котрі тим самим консолидували б і скріплювали б польську державу. Ми були свідомі всіх наслідків такої нашої постанови і так зачался пора так званої нормалізації."

"Чого ми жадали тоді від уряду Річипосполитої? Чи може військової інтервенції, котра мала б нам принести українську державу? Ні! . . . Від уряду польського ми жадали тільки одного: щоб нас у границях польської держави трактував як національну єдність, щоб ми на ґрунті конституції могли жити в свободі і праві, щоб ми могли розбудовувати українські цінности для народу українського. Ми були і є переконані, що факт, що в границях польської держави знайшлись мозаїчна частина українського народу що той факт не мусять бути колодою для польської держави, що то може бути також для Польщі великою шансою, так само як лінія ризька не мусять бути трагедією для українців, але може бути для нас великою шансою. . . .

"Сказали ми це ясно і вразно. Від нас українців попліли тоді перші жертви на фондуш Оборони Народowej. Ми голосували за бюджетом держави. Ми старалися всі конфлікти з адміністрацією залагодити в краю. Ми були свідомі того, що це наше становище скріплює в певній мірі також акцію польської держави за границею. В краю, як у львівській рільничій палаті, створили ми умови як найліпші для співпраці. Але що ж сталося по другій стороні?"

Так питає пан Луцький і відповідає коротко, що в земельній справі є клич "ані пяди землі в українські руки!" Школи польщатся далі. В прикордонній смузі взагалі нема можливості українського культурного й господарського життя. Вкінці переходить ще до становища військових чинників і каже:

"Що нас найбільше заболіло, то відношення військових кругів до нашої справи. Саме з тамтої сторони чуємо щораз частіше, що оборону держави можна провадити з певністю тільки силами польського суспільства, що оборону держави може гарантувати тільки польське суспільство. І тому чуємо з тамтої сторони виразно сказане, що всі такі ключі, як 'жидної школи, жидної пяди землі' є єдиною доброю польською політикою супроти нас."

Представивши так свою українську політику і її практичні наслідки, пан Луцький накінці питає і сам відповідає:

"Що ж ми на це? Ми знаємо, що нема такого польського кня, звершеного проти нас, котрий одночасно, бючи нас, не бив би по польським державним інтересі. Знаємо, що, на жаль, будемо мусіти в найближчих роках видержати сильний напір проти всього, що українське. Але саме тому не змігнимо о нашої політики. Наш інтерес лишилось той самий і наша політична орієнтація, назвім її нормаліза-

ЗВІТИ І ДОПИСИ З ВІДДІЛІВ О. У.

ЗВІТ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ (Торонто, Ont.)

Членів активних у товаристві 9, неактивних 2.

На протязі цього року 1937 наше товариство відбуло місячних зборів 12, засідань 14, влантально забар 6, пікніків 1. Товариство брало участь спільно з іншими організаціями в чотирьох академіях і святах.

Написали листів до Жіночої Громади у Львові та інших організацій 12. Написали до Жіночого Голосу для листів. Одержали листів зі Львова та від інших організацій 17.

Закуплено у Львові книжок для

цією, лишилось для нас завжди живою і правдивою на дальші роки."

Ось вам одна з типічних промов Луцького, золотустого промовця УНДО-націоналістичної політики. На це ніхто в сенаті прямо не відповів — бо зі змісту її видно, що не було потреби. Але посередньо відповів на неї генерал Заржицькі, сенатор зі Станиславова, отже з тої самої "регіональної групи Милопольські", що до неї належить також Луцький.

Заржицькі з радістю потвердив теорію Луцького, що лише нормалізація може розв'язати українське питання, а потім переходить до практичних висновків з тої теорії і стверджує, що висновок може бути лише один:

Українці повинні зрестися окремих культурних і господарських організацій та вступати до спільних і тим "співпрацювати". Мовляв, мундур "Стігельца" не повинен бути перешкодою для спільної застави з українцями. Або чому йде агітація проти прогульок гуцулів до Варшави? Адже з Польщею вони зв'язані на віки. Треба, отже, широти закінчив Заржицькі.

У такій площині йдуть дискусії між посланими й посланцями і тому не дивно, що українське суспільство щораз менше цікавиться тим, що ті останні говорять.

Жіночої Бібліотеки — \$30.00.

Вислано на ріжні громадські ціли:

На Жіночий Голос \$10.00.

На фонд Громадського Голосу — \$10.00.

На Самоопіту \$5.00.

На Українських Інвалідів \$5.00.

На фонд Каменярів \$5.00.

На Український Робітничий Дім у Львові \$5.00.

На видання творів М. Драгоманова \$5.00.

На книжку Софії Русової \$1.00.

Членські вкладки до Виконавчого Комітету О. У. \$5.00.

На пресовий фонд О. У. \$3.00.

За приміщення Жіночої Громади товариство заплатило за цілий рік — \$28.00.

Ріжних дрібних видатків було — \$23.24.

Загальний прихід за цілий рік — \$163.79.

Загальний розхід за цілий рік — \$135.24.

Остало в кас на рік 1938 — \$70.44.

К. Малювич, голова;

М. Заметь, секретарка.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ВІДД. І О. У. (Нью Йорк, N. Y.)

За 1937 рік відділ вклав на ріжні громадські цілі такі суми:

На піддержку Громадського Голосу \$35.50.

На видання творів М. Драгоманова \$10.00.

З продажі журналу "Каменярі" \$1.00.

Щодня заплатив членський вкладок до ексекютиви О. У. \$24.90.

На пресовий фонд О. У. зможено з розпродажі бюлетену \$9.60.

Олександр Матейко
фінансовий секретар

ЗВІТ ВІДДІЛУ 8 О. У. (Скрантон, Pa.)

Відділ мав у 1937-ому році 13 членів, з того 11 активних. Вкладок зібрано \$22.75. З того \$13.20 відіслали до каси ексекютиви О. У., \$9.55 остало у відділовій касі.

На протязі 1937-го року відділ відбув четверо зборів, влантував одну лекцію. На підтримку селянської поступової преси в краю зібрано \$53.00, на видання творів М. Драгоманова \$15.00. Крім того перелано на фонд видання Організаційних Вістей О. У. \$11.00.

Члени відділу виїздили часто на

РОЗМОВА ОБОРОНЦЯ З ФАШИСТОМ

II

Розмова про Італію

Пригадуємо початок розмови: "Фашист", що недавно приїхав з Галичини, завзято дискутує з ньюйорським оборонцем. Невірний Хома слухає їх розмову, деколи кине якесь слово від себе, але більше собі на вус мотве.

Вони говорять про відношення німецької та італійської держав до України. Оборонець каже, що український нарід, не зважаючи на довголітню пращу відродження, все ще замало організований і тому ні одна чужа держава не числиться з ним. Фашист скланяється до думки, що ніби Німеччина та Італія інакше ставалися до України, ніж Франція та Англія. Він вірить, що німецька й італійська

лекції і німа до інших місцевостей та брати участь у громадській праці в Скрантоні (хор, лекція Р. Дейвіса, У. Г. Клоб і ін.).

Я. Чук
секретир відділу

ВІДДІЛ 16 О. У. (Лемінг, Мінн.)

За 1937 рік наш відділ наслал на громадські цілі оші суми:

На пресовий фонд Громадського Голосу \$36.50.

На перекладу Громадського Голосу в місті і в краю \$15.00.

На пресовий фонд О. У. \$15.00.

На виданні творів М. Драгоманова \$20.00.

На організаційний фонд Коменрія \$20.00.

На Українських Італіади \$8.00.

На пресовий фонд Жіночого Голосу \$5.00.

Разом \$119.50.

I. Нанонечний
фін. секр.

ЗВІТ ВІДДІЛУ 28 О. У. (Шикаго, Ілл.)

В 1937 році ми відбули шість півдних і дискусійних зібрань. Ми зібрали на видання першого тому творів М. Драгоманова \$15.00. На виданничий фонд "Самосвідомі" наслано \$5.00.

Степан Мостовий
за секретаря відділу

держави можуть бути союзниками українському народови, але оборонець тому перечеить.

Німецька армія, каже оборонець, завдала смертельний удар українській самостійності, коли німці арештували першого президента України, Михайла Грушевського.

— Але Мусоліні в тому не було. — відзивається Невірний Хома і думає, що уряд Італії навіть прихильний для української справи.

Оборонець: І німецькі генерали і Мусоліні поставилися до самостійності і соборності українського народу так-само вороже, як російський і польський уряди.

Фашист: Ви не хочете забути, що німецька армія скинула українське правительствство, але чому ви не памятаєте того, що в ту пору німецький нарід голодував і як не міг дістати поживу на Україні по доброму, забрав що вдалося на силу, а коли українське правительствство не годилося, німці усунули його і помогли здобути владу генералови Скоропадському. Ви інакше судили би ту справу, якби хотіли зрозуміти німецький нарід. Поставте себе в його становище.

Оборонець: А ви є націоналіст?

Фашист: Так, я український націоналіст і я тим горджуся.

Оборонець: Український націоналіст повинен би обстати за Україною, а не за Німеччиною. Чому ви ставите себе в становище німецького народу, а не українського? На вашу думку німецький уряд повинен був дозволити своїй армії грабувати українське збіжжя, бо Німеччина не мила що їсти. Ну, а український нарід не повинен був обороняти себе від грабсжі? Тільки вважати німців за союзників, навіть тоді, як вони арештують українське правительствство?

Невірний Хома: Але Мусоліні в то не замішаний. Я думаю, що як він проти Москви, то міг би допомогти нам.

Оборонець: Міг би допомогти, чи не міг би, а вже пошкодив.

Невірний Хома: Яким способом?

Оборонець: Тим способом, що переконав правительства Франції і Англії, щоб на віки віддати українську Галичину під владу польської держави. Коли Англія і Франція ще вагалися, Мусоліні поміг їм рішитися. Його ініціятива в тім, що Галичина є тепер польська провінція без ніякого права самоозначення.

Невірний Хома: Я ніколи того не чув. Звідки ви це знаєте?

Фашист: То певне комуністи пустили таку чутку, а оборонці повторяють за ними.

Оборонець: Не кажіть так, бо будете мусіти віджикнувати. Я вам скажу, звідки ми можемо довідатися, як Мусоліні поміг польській шляхті, але обіцяйте, що терпеливо вислухаєте цілу історію. Вона мало відома, а треба, щоб усі її знали.

Невірний Хома: Кажіть же.

Фашист: Кажіть, кажіть, може і я стану проти Мусоліні. Але як ваша інформація походить від ворогів фашизму, то я не буду вірити їй.

Оборонець: Отже, не комуністи і не вороги фашизму подають те, що я вам скажу про галицьку справу, а беру я цю відомість з італійського джерела, прихильного для Мусоліні. Італійські фашисти хіба не дозволять, щоб велика італійська енциклопедія, що друкується в Римі в роках 1932 до 1941, давала неправдиві вісти про диктатора Італії. А дивіться, що та енциклопедія каже про галицьку Україну і про акцію Мусоліні в галицькій справі. Звернув мені на те увагу мій італійський знайомий, я просив вчителя італійської мови, у гай-скула, де мої діти вчать, щоб переклав мені на англійське і ось тут маю записано по нашому, що він там вичитав.

В шіснадцятomu томі "Енциклопедія Італіана", починаючи

на стороні 281, читаємо ось що:

"27-го листопада 1919 Найвища Рада (мирова) поставила доручити Польщі мандат заряджувати Східною Галичиною через 25 років. Але пізніше (а власне 22-го грудня) Найвища Рада (мирова) відкликала те рішення, бо варшавський уряд рішуче спротивився його прийняттю.

"У 1920 році була заключена умова 10-го серпня у місті Севр, у Франції, між великими державами і між Чехословаччиною, щоб розділити між Чехією, Польщу і Югославію рижні краї, що колись належали до австро-угорської монархії, але та умова все ще не признавала, що Східна Галичина повинна належати до Польщі, хоч Польща на тім настоювала.

"Совітський уряд, у мирі, заключеному в місті Ризі (дня 18-го березня 1921), признав давню границю між Австрією і Росією (по ріку Збруч), як границю східну російської держави проти Галичини.

"Українці (але енциклопедія каже "рутені", то значить русини) не скотили брати участі у виборах (що їх розписав польський уряд в Галичині), вважаючи їх несправними, і почали терористичну агітацію, а помагали їм у тому більшовики.

"Врешті 15-го березня 1923 року конференція амбасадорів, за ініціативою Мусоліні, озвначила східні границі Польщі, що до того часу були в завішанні. Та конференція прямо potwierдила рижську умову, то значить, дала Польщі цілу Галичину. Конференція не означувала ніякого окремого режиму для Східної Галичини, тільки зазначила, що бере на увагу, що Польща вже була признала, що "етнографічні відносини (у Східній Галичині) вимагатимуть автономії", і що Польща дає на користь всіх національних меншостей під польською владою окремі гарантії.

"Таким чином ця справа бу-

НАШЕ СТАНОВИЩЕ ДО АКЦІЇ В. ВИННИЧЕНКА

У числі 12 Організаційних Вістей ми надрукували з незначними скороченнями проект публіцисту на Україні, з яким виступив недавно бувший прем'єр УНР з часів Центральної Ради, Володимир Винниченко. Зробили ми це не так для ваги самого проекту, як головно з ось якої причини: Автор проекту, В. Винниченко, вибирається вже довгий час до Америки й Канади, щоб там перед тутешніми українськими робітниками вести пропаганду за своїм проектом та при їх допомозі зорганізувати акцію в цій справі. Винниченко мав приїхати сюди ще минулого року і не прийшов виключно через нашіпортові труднощі. Але коли б ця перешкода була усунена, він може тут з'явитись.

Коли б так сталося, нашим членам прийшлося би зустрінутись з Винниченком на його виступах. Їм треба було б заняти становище до його акції. Це становище повинно бути скрізь однакове. Інакше могло б виникнути замішання і шкода для організації.

міжнародних відносин. Однак більшість українців (енциклопедія все каже: русинів) далі веде сильну агітацію проти польської влади."

Невірний Хома пильно слухав, що "Енциклопедія Італії" свідчить про роллю Мусоліні у прилученні Галичини до Польщі, хитає головою і каже:

— Як то все так, то чому українські фашисти, а особливо галицькі, на те замикають очі? Чи вони того не знають, чи не хочуть знати? Адже фашисти патріоти. Якже вони можуть вибачити, що хтось торгує їх краєм, якби куском свого поля? Там рішалася доля шести мільонів українського населення. Чи національна честь дозволяє, щоб забути про них?

Оборонець (звертаючись до фашиста): Що ж ви, товаришу, на те?

(Повинна була)

Через те ми вважали за відповідне дати нагоду нашим товаришам заздалегідь виробити собі думку про цю справу. Щоб не накидувати цієї думки згори, з централі, ми тільки відділам перше слово. Ми прохали їх передискутувати проект, щоб потім думки окремих відділів звести в одну організовану опінію О. У.

Сьогодні підводимо підсумки нашої анкети. Всі відділи, що передискутували проект публіцисту на своїх зборах, поставились до нього негативно, тобто — проти проекту.

Це становище відділів вповні покривається з тим, що думав про цей проект Виконавчий Комітет О. У. Проект не надається до прийняття. Винесення його перед широку громаду могло б викликати тільки зайву суперечку за справу, що не має, на нашу думку, реальної вартості.

До наведених в окремих відповідях завваг додамо найважливіше: Проект містить перше признание з українського боку, що Гітлерови треба дати дещо з багатств України (не кажемо вже про Сталіна). Такого твердження не було ще піднесено прилюдно з українського боку. Організувати громадську опінію серед українців за тим мало б хіба один наслідок, що це дало б Гітлерови виправдання їти по українську колонію. Мовляв, коли самі українці признають, що мені щось належиться...

Коли б не особа автора, можна б думати, що ціла акція замовлена.

Далі подаємо основні думки з відповідей деяких відділів О. У.:

"... В дискусії майже всі товариші з нашого відділу висловились, що не можна брати поспішно цієї справи з таких причин: 1. Нема такої міжнародної установи, яка застала б силою свого авторитету окупантські держави перенести таний публіцист українського впроду і припинити пільний німцям нарізду. 2. Пропаганда публіцисту ми могли б тільки пошкодити справі на-

зволень українського народу і тепер і в будучині. Найкращий приклад з Австрії, що значить таке загальне голосування, переведене під диктаторським режимом. Тому кожному окупантові, чи тепер чи пізніше не трудно було б згуртувати світову опінію такою згодою українського народу. Проект плебісциту вважаємо нездійсненною утопією думкою." (Відд. 2 О. У., Дтройт, Мінн.)

"... Проект признано непрактичним з однієї причини: 1. Як довго окупанти України, особливо Росія, сильні, так довго вони не погодяться на плебісцит. Вони можуть дати господарські вигоди на Україні іншим державам, у тому числі Гітлером, не питаючи українського народу, ні української еміграції. 2. Коли Росія ослабне або Укрліва скрізне до того, що справа незалежності України стане актуальною, тоді не треба буде плебісциту, щоб цю незалежність закріпити. Питання ж концесій — чи їх взагалі давати та кому — буде тоді справою того уряду чи політичного проводу, котрий дістане від українського народу право на такі переговори. 3. Допускаючи можливість згоди СССР на такий плебісцит, як пропонує В. Винниченко, не можна передбачити, як цей плебісцит впаде і невідомо, чи український нарід не рішуть рідше боротись проти своїх окупантів, а не купуватись концесіями. 4. У проекті Винниченка щільно нема згадки про те, як до незалежності Східної України мала б ставитись Західна Україна: мається враження, що Винниченко готов оставити її полякам як "першу концесію". (Відд. 8 О. У., Сарентон, Па.)

"... Нема вигляду, щоб диктатори згодились віддати цю справу під вільне голосування українського народу. Тому наш відділ відкидає ту пропозицію." (Відд. 14 О. У., Бінгемтон, Н. Я.)

"... Україна вже має чотирьох окупантів, що непрошені самі сіллю вдерлись на Україну і господарять по своїй волі для власної користі, не питаючи українського народу про жадні плебісцити ані концесії. Наш відділ певний того, що український нарід, як не шукав за тямими чотирма ворогами, так не буде зпрошувати і п'ятого, і ніяких концесій тому п'ятому окупантові своїм плебісцитом не дасть. — Даремне думати, що окупанти України допустять український нарід

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У. (З відділу 20 О. У. в Торонто, Ont.)

Нам відомо з минушого числа бюлетеню О. У., що пресовий фонд вже вичерпується і треба грошей на видавання бюлетеню. Наші товариші обговорили ту справу на зборах і рішили, що конечно треба дяти піддержку на пресовий фонд О. У. Товариші негайно приступили до діла і зложили добровільні датки, коштів по своїй зможі. Зібрано \$10.00. До нього долучено з відділової каси \$10.00. Разом вислаємо на пресовий фонд О. У. \$20.00.

Товариші! Не забуваймо так важкої справи піддержати Організаційні Вісти О. У. Наш бюлетен подає нам цінні інформації з рідного краю та з іншого організаційного життя. Це живий зв'язок нашої організації, що покладе правильну дорогу всім членам О. У. до кращої праці і дє змогу порозумітись всім відділам між собою.

Жертвували товариші:

По \$1.00: І. Юзв, П. Цебринський, І. Туз, М. Калакуник, Д. Валух, Г. Матоліч, П. Кузьмович, Л. Залепа. По 50 центів: І. Лівач, О. Гривай, Н. Савик. По 25 центів: Г. Гутенко, І. Боднарчук. Разом зібрано \$10.00.

Закликаємо товаришів з других відділів, щоб до цієї важкої справи причинились. Лев Залепа

до рішення справ, піднесених у проекті Винниченка. — Зрештою ми тої думки, що український нарід на власній землі краще знає, куди і як орієнтуватись, та що такі проекти не повинні виходити від емігрантів. Організація О. У. не може підеркувати жадних проектів, які можуть викликати вражіння, що ми клонимо голову перед окупантами і шукаємо з ними компромісу. На це є інші, угодні організації. Ми віримо в олю, що український нарід власними силами відбудує вільну і соборну трудову Україну. (Відд. 16 О. У., Ленсинг, Мінн.)

"... Збори нашого відділу виставились з недовірям до особи В. Винниченка, який вже кілька разів в минулому показався неспівідковим і непевним політичним провідником. Ного теперішній проект плебісциту не надається до реального переведення і тому відділ відкидає

Число 14 О. В. розіслано секретарям відділів для негайної роздільної членам дня 15-го квітня 1938.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., відбув 19-го березня річні збори і вибрав новий уряд у такому складі: Ярослав Молдлак, рекордний секретар; Олександр Матейко, фінансовий секретар; Володимир Батюк, клерк; Іван Мартинев, організатор; Микола Кізіма в Осип Різник, контролери. — Відділ зложив на пресовий фонд О. У. \$4.90. — Членські вкладки до централі заплачені по кінець березня 1938.

Відділ 2 О. У., Дтройт, Мінн., заплатив вкладки до централі по кінець березня 1938.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., зібрав на фонд "Молода Україна" \$20.00.

Відділ 8 О. У., Сарентон, Па., передп на фонд "Молода Україна" решту з кошти \$15.00 і з відділової каси \$10.00. На пресовий фонд О. У. призначено з відділової каси \$10.00. Крім того зложили на цей фонд по одному доларови т. т. Т. Мілник, М. Лорощ, С. Корпін, Т. Саракман, Я. Чиж, В. Левницький. Разом передп на пресовий фонд \$16.00. — Вкладки до централі заплачені по кінець березня 1938.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., влаштував 10-го квітня віче, на котрому промовляв т. В. Левницький. На вічу переведено збірку на фонд "Молода Україна", звіт з якої буде поданий пізніше. — Членські вкладки до централі вкритіями по кінець березня 1938.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Мінн., вибрав новий уряд на 1938 в такому складі: Іван Нахонечний, фінансовий і рекордний секретар; Ашатазія Зєбродська, клерк; Павліна Філь, організаторка; М. Крпосельський і Т. Філь, контролери.

Відділ 20 О. У., Торонто, Ont., зложив \$20.00 на пресовий фонд О. У. Докладний звіт з збірки окремо.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., заплатив членські вкладки до централі по кінець березня 1938.

Аого." (Відд. 20 О. У., Торонто, Ont.)

"... Члени відділу передискутували проект В. В. і вирішили, що це є політична романтика, якою організація О. У. не повинна займатись. Прихід В. Винниченка до Америки можна б повітати, коли б вдалось переконати його, щоб він говорив про серйозні справи, а не про цей проект." (Відд. 23 О. У., Шикаго, Іл.)

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

— скликає —

ЗГІДНО З ПОСТАНОВАМИ СТАТУТА ОРГАНІЗАЦІЇ

ВОСЬМИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ

**НА НЕДІЛЮ, 3-ГО ЛИПНЯ, І ПОНЕДІЛОК, 4-ГО ЛИПНЯ
("ФОРТ ОФ ДЖУЛАЙ") 1938**

**МІСЦЕ ЗІЗДУ БУДЕ ПОДАНЕ ОКРЕМО
ПОЧАТОК ЗІЗДУ В 9-ІЙ ГОДИНІ ЗРАНКУ**

ПОРЯДОК НАРАД:

Організаційні справи

1. Відкриття зїзду і вибір президії
2. Перевірка повноважень делегатів
3. Звіти з діяльності членів Виконавчого Комітету
4. Звіт Контрольної Комісії
5. Звіти делегатів відділів О. У.
6. Дискусія над звітами
7. Організація жіноцтва і молоді
8. Справа видавництва О. У.
9. Зміна статута
10. Вибір Виконавчого Комітету
11. Місце чергового зїзду О. У.

Політичні справи

12. Політичне становище на українських землях
13. Становище серед української еміграції в Америці й Канаді
14. Завдання О. У. в сучасній ситуації

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Восьмий Зїзд О. У.

На першій сторінці цього числа бюлетеню товариші найдуть оновістку Виконавчого Комітету, якою скликається зїзд організації О. У. на 3-го і 4-го липня 1938.

В інтересі організації та її праці мусимо докласти всіх старань, щоб його наради справді відповідали потребам теперішньої важкої хвили.

Щоб забезпечити як найбільшу участь у зїзді, Виконавчий Комітет здержався поки що з проголошенням місця зїзду, щоб розглянути ще різні домагання в тій справі, що наспіли в останніх днях з кількох відділів. Місце зїзду буде подане до відома при кінці цього місяця і буде воно вибране так, щоб було доступне для як найбільшого числа відділів.

Ближчі інструкції щодо зїзду будуть розіслані відділам окремо. Поки що звертаємо увагу на оці справи:

1. Вибір делегатів. Як було на минулих зїздах, так і цим разом відділам прислуговує оце представництво на зїзді: Від числа членів до 10 — один делегат, від 11 до 20 членів — два делегати, від 21 до 30 членів — три делегати і т. д.

Делегати повинні бути зголошені до 25-го червня у Виконавчій Комітеті і повинні мати повноважності на письмі з підписами відділового уряду.

2. Відділові звіти. Кожний відділ обов'язаний прислати на руки Виконавчого Комітету писемний звіт з діяльності за час від останнього зїзду з 1936 року дотепер. Звіти повинні бути до 15-го червня в руках ексекютив. Квєстіонарї для звітів будуть розіслані в найближчому часі по відділах. Крім того делегати повинні бути приготовані скласти обширніший звіт з праці відділу і місцевих обставин устно на зїзді.

3. Порядок нарад. Кожний відділ має право жадати доповнення або зміни порядку нарад зїзду. Це бажання повинно бути по змові зголоше-

не перед зїздом у Виконавчій Комітеті.

4. Кошти зїзду. Згідно з статутом кошти зїзду будуть розложені на всі відділи, відповідно до числа їх членів. Кожний відділ буде повідомлений окремо про наложену на нього суму. Ця сума повинна бути надіслана до Виконавчого Комітету до 15-го червня.

Закликаємо всіх товаришів, щоб присвятили як найбільшу увагу справі зїзду, та причинились до його повного успіху. Потрібно не тільки, щоб кожний відділ був заступлений на зїзді, але щоб делегати приїхали на зїзд відповідно підготовані; щоб вони знали відносини у відділі і місцеві умови, громадської праці, щоб відділ застановився наперед над тими справами, що будуть предметом нарад, та передав делегатам свої побажання в кожній з них.

Фонд "Молода Україна"

Два місяці тому ми зверталися до всіх відділів з окремим покликком у справі збірки на фонд "Молода Україна" і закликали товаришів доповнити цей фонд негайно до повної тисячки.

Ми звернули увагу, що ця збірка не може тягнутись в безконечність і мусить бути переведена ударним порядком. В осєні повинен почати виходити у Львові політичний журнал і на його забезпечення мусимо зібрати 2,000 доларів. Стільки потрібно, щоб забезпечити правільне видання журналу. Не можна доводити до того, щоб вийшло три-чотири числа і після того видавництво припинялось з браку фондів.

На жаль, наш поклик мав тільки частинний успіх. Ті відділи, що вже дали, дали ще більше, а ті, що були байдужі й неактивні, здебільша не відізначились і на цей новий поклик.

Щоб товариші мали перегляд, хто і що зробив у цій справі, подаємо місцевості, з яких прийшли гроші на цей

фонд і їх загальну суму. Зложили дотепер:

Торонто, Онт.	\$119.50
Дітройт, Мич.	103.00
Скрантон, Па.	99.30
Лейквік, Мич.	71.50
Джексон, Мич.	50.00
Рочестер, Н. Я.	33.75
Воффало, Н. Я.	30.00
Філадельфія, Па.	30.00
Бінгемтон, Н. Я.	25.00
Гентреки, Мич.	25.00
Бостон, Масс.	17.80
Шікаго, Іл.	16.00
Нью Йорк, Н. Я.	15.00
Бруклін, Н. Я.	13.00
Раковей Біч, Н. Я.	10.00
Ласейн, Н. Дж.	10.00
Фолл Рівер, Масс.	7.00
Флінт, Мич.	5.00
Ньюарк, Н. Дж.	5.00
Чатам, Онт.	5.00
Філіпсбург, Н. Дж.	1.00

РАЗОМ\$691.85

Нехай тепер кожний подивиться, чи його громада стоїть там, де повинна. На жаль, мало котра може це сказати про себе. Бо коли така незалежна громада, як Торонто, могла дати найбільшу суму в нашій збірці, а така маленька громада, як Лейквік стоїть на четвертому місці, то всі інші відділи повинні їм дорівняти, як не перегнати їх.

Не причинились дотепер нічим до збірки відділи в таких великих громадах, як Нью Йорк і Ньюарк. Не бачимо в збірці теж дотепер відділів з Вунскет і Кромптон, 9-го відділу в Бостоні. Тільки три відділи У. Р. Союзу взяли дотепер участь у збірці.

Мабуть кожний розуміє, що це значить, що на таку повинь фашистських видань у краю нема дотепер ніодного політичного журналу, що протиставився б цій повені реакційної пропаганди та ставив перед нашою молодю ідеї поступу і демократії. Без нашої помічі товариші в краю не здобудуться сами на таке видавництво. Це наш обов'язок.

Закликаємо ще раз всіх наших товаришів: Допишим нашу збірку ще перед зїздом до повної тисячки.

СТАРА ШЛЯХЕТЩИНА В НОВІТНІЙ ПОЛЬЩІ

Від нашого політичного інформатора з краю одержуємо оці завваги про внутрішні відносини серед польського громадянства:

Польське суспільство є тим цікаве, що воно звес час росло під впливом шляхетської культури і під її пануванням воно живе до сьогодні.

В Європі на захід від Польщі був також час шляхетського панування і шляхетської культури. Але ж Європа в цій справі ріжнлася від Польщі до самих основ. По перше, там був фєвдальний лад, в яким вправді панувала шляхта, але ця шляхта була сама поділена на ріжні ступні, при чому нижчий шляхетський ступінь був підчинений вищому ступіневі. Таких ступнів було кілька. Наслідком того шляхетська маса все таки приучувалася до дисципліни і якогось порядку. Система фєвдального державного порядку в Європі дуже скоро успіла знищити самоволю шляхетських гільтайських елементів, які добували собі "слави" в звичайнім розбою слабших ("трабіжне лицарство").

З другого боку шляхетська бута на заході мала протинагу в міщанстві. яке розрослося там до сильного суспільного чинника і допомогло королям вкоротити шляхетську самоволю. Коли у висліді цієї боротьби між шляхтою та міщанством повстала абсолютна монархія, котра пізніше знову зробила союз зі шляхтою проти міщанства. то революцію перевела проти нездорового політичного і суспільного ладу міщанська класа.

По революції взяла на заході остаточно верх також міщанська культура, котра, помимо всіх своїх хиб, має ту добру сторону, що все таки признає працю як суспільну вартість та принайменше в теорії не перечить правної рівності громадян. Державна машина, вихована в міщанській культурі, не йде на явне ломання закона. А друге, вона дивиться на своє урядування,

як на суспільну працю і тому при всій своїй заскоружлості ставиться до решти людей таки з якоюсь увагою.

Зовсім інше діло з польським суспільством. Тут ніколи не розвинувся фєвдальний лад у західньо-європейській формі. Перші завязки фєвдального ладу заниділи, а в Польщі запанувала повна шляхетська свобода — "злата волюносьць шляхецка". Не було серед шляхти ніякої підчинености. "Шляхціц на загродзе — рунни воеводзе". Ця звсада доводила до того, що кожний шляхтич уважав себе малим королем, який не є обовязаний слухати нікого. Для нього не існували ніякі закони. "Правем чи левем" — а його справа мусіла бути завсіди на верху.

Наслідком ріжних обставин королівська власть це була властиво тільки почесть і збільшений дохід, але дійсної влади король не мав ніякої. Себто, іншими словами, державна влада не мала послулу, бо кожний шляхтич був сам собі державною владою. Міста в Польщі ніколи не здобули собі самостійного значіння, як на заході. Їх творили шляхтичі переважно з чужих емігрантів — німців і жидів. Тому вони не мали коріння в суспільстві і не могли з успіхом боротися проти шляхетської самоволі.

Цілі віки такого ладу в старій Польщі мусіли витворити окрему шляхетську культуру. Вистане підкреслити, що вона усвячувала засаду, що на все те, що є суспільно на нижчій шаблі, треба дивитися з легковаженням і погордою. Вона не цинить праці як суспільного чинника, а тільки уродження, стан, урядове становище. Звідси виростала буфонада, блоф, фразерство і пустомельство. "Застав сен, а постав сен" — це дальший наслідок шляхетської культури.

Отже найяскравішою прикметою цієї культури — це зверхній блеск, пуста хвальба,

зверхній одяг, за котрим не мусіло скриватися щире відношення до справи. Ця шляхетська культура панувала аж до упадку старої Польщі. Революція Косцюшка — це була в основі шляхетська революція, а не міщанська. Тому вона лише мінула зверхній колір, а не суть справи. Так само шляхетськими були обидва пізніші польські повстання. Наслідком того не наступила в польським суспільстві така зміна культурних чинників, як це сталося в західній Європі.

При аграрних змінах у 1848 році під Австрією та в 1861 році під Росією шляхта економічно не вміла господарити на нових капіталістичних засадах, без панцизняної праці, і тому у великій частині банкрутувала. Це була одна з головних причин наглого напливу шляхти до міст, де вона обсаджувала всі урядові становища та займала так звані вільні фахи — адвокатуру, медицину і т. д. Коли на заході Європи витворилася інтелігентська верства в основі з міщанської класи, то в Польщі вона повстала передовсім з шляхти. Звідси був той наслідок, що коли до інтелігентської верстви приходили нові елементи з міщанства і селянства, то вони відразу підпадали під вплив пануючого шляхетського духа. Так шляхетська культура властиво по нинішній день панує серед польської інтелігенції.

Тепер у свою чергу варта ще дати пару заміток про політичний подія польської інтелігенції. Ото ж польську інтелігенцію від десятків років опановує народово-демократична (так звана "ендецька") партія, давніше називана "вшехпольською". Вона, не зважаючи на свої націоналістичні фрази і на те, що вміє притягнути до себе польські міщанські маси, є вповні пересякнута шляхетським духом. Перегляньте красну літературу прихильників цієї партії та всю її політичну публіцистику, а переконаєтеся, що там все

вщерть переповнене просто ідолопоклонством перед шляхетськими традиціями. Всі інші польські політичні напрями, а зокрема демократично-людові і соціалістичні, є незначною меншістю серед польської інтелігенції.

Ендецька інтелігенція свого часу, при віднові польської держави, опанувала буда польський державний апарат. Вона творила основу і ядро всієї бюрократії. Зміни різних урядів у цій справі не могли перекласти ніякої сутньої зміни. Бо тут робилося таке, як з казочною гадюкою: що втяти їй одну голову, то на це місце наростало нових дві. Ніяка чистка бюрократії, як це робив режим "санациї", нічого не помагала в дійсності, бо сам доріст санациї по суті був ендецький: інший бути не міг, бо велика більшість інтелігенції напоена духом ендеції. Правда, нові урядовці формально себе признавали до санациї, але по суті лишалися ендеками.

Знаючи це, тепер легше зрозуміти поведінку польської бюрократії. Вона ставиться з повним легковаженням до народних мас і до окремих громадян. Як колись шляхта — так тепер вона уважає лише себе за польську націю. Вона не думає про засадничі суспільні питання а просто піддає себе вколюванню пустим фразам і зверхнім блестякам.

Так само, як колись шляхта, що з кожним словом пускала слово "ойчизна", хоч для цієї вітчизни не хотіла дати порядку і податку. Вона дає себе знаки не лише українцям, але й полякам, що стоять на нижчій ступні суспільної драбини.

Ясно, що бюрократія, опанована також нетерпимим шляхетським духом, поводить ся супроти решти громадян так, що це мусить їх до живого обурювати. Страйк людовців був би ніколи не вдився в минулі роки в такий широкий мірі, якби не те, що польську селянську масу виводить з рівноваги провокаційна поведін-

ВИНИЧЕННО ПРИПИНІВ СВОЮ АКЦІЮ

Товаришам відомо з попереднього числа бюлетеню, що відділя О. У. однозгідно відкинули проект плебісциту на Україні, з яким виступив бувший прем'єр УНР, В. Винниченко. На цьому можна б вважати цілу справу достаточньо внясною і покинутою.

Але оце недавно ми дістали вістку, що сам Винниченко рішився перервати свою акцію. У листі, присланім також до Америки, він жаліється на неприхильне ставовище тих українських кол, до котрих він звертався з своїм проектом, і заявляє, що дальшу акцію в цій справі припиняє. Пише, що робить це неохоче та що на його думку проект плебісциту таки добрий.

До речі, цей новий лист Винниченка мимоволі підтверджує нашу думку, що його проект є заохотою з українського боку для Гітлера підносити претенсії до України.

ка бюрократії і обурююче легковаження багатьох урядовців. Самі політичні клічі були б для страйку такі не вистачили.

Ще пару прикладів, які може ясніше зліюструють цю справу: Підчас польсько-литовського конфлікту ендецьке студентство робило у Львові демонстрації, підчас яких несею такі таблиці: "Хцемі Литви" і т. п. Але не в тім річ. Машеруючі відділи польських студенток уношували себе таким пустим охлюмом, видаваним до такого маршу: "Ну Литве!, на Литве!" Хіба це не жива фотографія старої шляхетщини?

Або другий приклад: Був собі на Познанщині, під пруською владою, такий польський хлоп Джимала. Прусак не дали йому заложити господарство і не дозволили на будувати дому. Але Джимала був твердий хлоп, не вступився і землі німцям не продав, а замешкав у возі, бо на віз не треба було дозволу. Його вчинок став символом боротьби проти пруської колоніза-

В листі читаємо:

"Я вже згадував про скіттю в центральному урядовому органі одного з наших контрагентів, в 'Феліксер Беобхактер' — і (центральної органі гітлерівської партії. — О. В.) вона звчалася внаслідок шкідлої плебісцитової акції. Крім того: я маю повідомлення довірочного характеру, що німецькі урядовці кола готові були б вступити на шлях переговорів, коли б Лондон чи Париж взяли ініціативу. . . ."

Щоб дати голос усім відділам О. У., що відповіли на наш запит у цій справі, подаємо ще один голос, що написав після надрукування попереднього числа бюлетеню:

ЧИ МОЖЕ УКРАЇНА ВИЗВОЛИТИСЬ БЕЗ БОРОТЬБИ?

Кількасот років української нації без перестанку бореться проти окупантів, щоб їх позбутись та стати незалежною державною нацією. Здається ніодні нації у світі не приніс стільки жертв, не пролила стільки

крі. "Віз Джимали" був просто летючим словом. Але шляхетська психологія показувала себе тут "во всю". Про Джималу говорив лише як про пусту фразу. Бо коли наступила віднова Польщі, до якої Джимала без сумніву також причинився, то якийсь польський бюрократ так йому досолів, що його — зліщитували за податки!

Або ще один приклад: У варшавській битві з большевиками загинув ксьондз Скорупка. Про нього пушено легенду, що це він пірвав за собою вонків проти большевиків з хрестом у руці. Ходить тисячі образів з тою сценою. Пишуть вірші про "чудо над Вислою". Але мвти ксьондза Скорупки, що ще живе, втербуває в найбільшій нужді і ніхто їй не помагає.

Це власне дух шляхетської культури. Вона допікає до живого польським масам і доводить їх до таких виступів, як мнудорічний страйк людовців. Нема дива, що манюна дошкулює ще вдесятеро більше.

крови за свою волю, як наш. Згадати про великі повстання-революції в давнішій історії. А в час світової війни перше повстання проти царату в Петрограді хто почав? Гвардейські полки, скомплетовані з українців, виступили збройно проти царату. Вони були підготовані до того виступу петроградськими українськими організаціями. (Гляди перший том "Української Революції" П. Христюка).

Це повстання було успішне, бо не тільки пропав Микола Другий, але звалилася ціла тюрма народів царської Росії. З того й народилася, як короткий час українська держава.

Насувається питання, чому в нашій історії були повстання і революції, а ніхто не шукав визволення дорогою плєбісцитів, без війни і без революції? А коли й були які спроби переконати окупанта, що нам належить бодай деякі культурні права, як, наприклад, у Державній Думі, то кінчилися вони засланням або тюрмою. А Україні "не було, нет і бити не может".

Винниченко піддав думку, щоб вирішити незалежність України шляхом плєбісциту ціною концесій для Росії, Німеччині й інших держав. Він ставив чотири питання, над якими повинен голосувати український народ. На його думку "можливо" мігним способом устійити незалежну українську державу, тільки треба запитати український народ "чого він сам хоче".

На нашу думку, український народ вже досить ясно показав дотепер, чого він хоче. Бажаємо бути вільними на своїй землі, хочемо самостійної української держави. Але хто дасть нам її "мирним способом"?

Не віримо, щоб можна було "мирним способом" стати вільними. За багато знаємо, які "мирні" давні і теперішні московські володарі. А як німці помогали нам, це ми бачили в 1918 році. Тому одна дорога до визволення — це боротьба.

Винниченко радить просити: Дайте нам Україну. А ми вам, німці, вам, москалі, вам, англійці, вам, французам, дамо за те концесії. Без війни і без спротиву українського народу будете заживати "меду" на Україні.

Може Винниченко має шире серце до свого народу і хотів би визволити без боротьби зле волею без

ЛИСТИ І ДОПИСИ

З 4-ГО ВІДДІЛУ О. У. (Ньюарк, Н. Дж.)

Члени Товариства Будучність, відділ 4 О. У. в Ньюарк, Н. Дж., перепели збірку підчас Великодних свят на підтримку Громадського Голосу.

Товариство Будучність ухвалило на ту шль з каси \$25.00. Крім того зложили передплату на Громадський Голос (по \$2.50) т. т. Антін Боднарук і Теодор Роском, Далі зложили: По \$2.00: Іван Коляска, Григорій Залєський. По \$1.00: Мирон Литвин, Маріан Сянцків, Михайло Стодольський, Василь Ліщинський, Микола Гинда. По 50 центів: Н. Кукліш і Павло Гураль. Разом зібрано \$40.00. Гроші вислали до Львова через Народну Волю.

Зібрав т. П. Гураль.

Товариство Будучність від імені Громадського Голосу склало всім жертводавцям ширю подяку за братню підтримку.

П. Гураль

З 5-ГО ВІДДІЛУ О. У. (Рочестер, Н. Я.)

Наші громадя і активніші члени були в останніх часах сильно зайняті працею при Українськїм Громадськїм Домі, котрий недавно побудований та котрий треба було належно оборудувати, щоб він служив як слід україн-

борогьом не вступитися. Якоби так за порадою Винниченка порадляти концесії на Україні, то прийдеться потім вигнати цілою напасних ігмців і москалів та інших запрошених гостей, бо вони будуть господарити по своему і добровільно не вступляться. Трохи дивно. Тепер одня Москва визнає Україну і майже шороку там голод. А Винниченко каже, що за мирне визволення він дасть усім концесії.

Винниченків проект нагадує історію того ягити, що просив новка, щоб його не зів. Але Україна поки що не просять, а борється. Тому "Борітеся, зборітеся"!

Василь Мельникук,

відділ 9 О. У., Бостон, Масс.

Таксамо прислали короткі заяви проти акції В. Винниченка: відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., і відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я.

На цьому закриваємо дискусію в цій справі

цям нашого міста. Через те дещо за-недбано працю в користь рідного краю. Тепер діло з ломом вже налажене і можна скорувати більше праці на допомогу добрим краєвим справам. Почалась акція за допомогу будові "Дому імені Івана Франка" в Рогатині, а також влаштовано збірку на поступове виазкицтво для молоді "Молода Україна".

Збірку перелів 5-ий відділ Оборони України. Зібрано 20 доларів.

Попередно на сняті в роковини примолешення незалежності і соборності України зложили рочестерські громадяне \$13.75 на ту саму шль на руки т. Я. Чижка, що був у нас тоді з відкитом. Разом рочестерська громада зложила на "Молоду Україну" \$33.75.

Д. Рогатинєць

З 8-ГО ВІДДІЛУ О. У. (Скрентон, Пн.)

Члени 8-го відділу Оборони України в Скрентон, Пн., займались підчас і після ріданих свят збіркою на листи на виазкицтво "Молода Україна".

Жертви на згадані листи зложили: По \$5.00: Микола Дутчак, Володимир Левицький. С. Корпан \$4.50. По \$2.00: др. Н. М. Тацій, Параска Тацій, Ярослав Чиж, Т. Милик. Т. Саракман \$1.25. По \$1.00: Теодор Тацій, Петро Лучук, Нікхфор Вітуніоцький, Тома Урминець, Григорій Сирівіцький, М. Дорош, Михайло Телечка, П. Моцицький, Дмитро Братусь, Кароль Біленький, Ю. Спвєжн, Манс Шеремет, Д. Скороходо, В. Іванів, Н. Магомет, В. Гуряньсний. По 50 центів: Ілько Яворський, Александр Гловач, Роман Рубльонський, Онуфрій Запоточний, Михайло Лутчак, Евстазі Грешук, Дмитро Волянський, Володимир Лутчак, Володимир Александер, Юлія Чижко, Василь Гнатків, Марія Братусь, Н. Стрілець, В. Бойко, К. Гнаткопа, Ігор Левицький. По 25 центів: Методій Бадан, Никола Чомко, Михайло Роздільський, Олександр Момляк, Григорій Скоць, Михайло Сянків, Теодор Діж, Юрій Пляшка, Теодор Колодій, Дмитро Стадницький, Василь Левицький, Михайло Гнатів, Михайло Малик, В. Сович, Кость Ільків, Яшко Панчишин.

У цьому виказі є теж \$13.75, що їх зібрав тов. Чиж мьк членами О. У. в Рочестері.

Разом зібрано \$52.00.

Всім жертводавцям ширю подяка.
Я. Чижк сьплетан

**ОЗДОРОВЛЕННЯ ВІДНОСИН
У КРАЮ?**

Перед самим закінченням друку цього числа бюлетену ми одержали з краю вістку, з якою хочемо як найскорше поділитись з нашими товаришами. Пишуть нам, що в краю помітне оздоровлення відносин серед українського громадянства, що були в останніх роках затроєні клерикально-фашистською пропагандою проти всього, що хоч трохи поступове. Громадянство починає наявно відвертатись від цієї пропаганди.

Це слідно передовсім у самому львівському центрі, де в квітні прийшло навіть до "технічного перемиря" між більшістю української преси (за винятком 100-процентоно "націоналістичної" і урядової української). Це перемиря обіймає зобов'язання, щоб у газетній полеміці різних груп закинути волювання особистими наклепами, очорнюванням та іншою низькою зброєю. Це та зброя, якою звичайно воюють з радикалами і соціалістами наші реакціонери.

Одночасно — пишуть нам — змінився відбір проти того братовбивчого табору також на долах. У цілім ряді повітів пішов поступово-демократичний табір вперед, маючи проти себе безпошадну дмагогію УНДО-націоналістів.

Ось при кінці березня в Збаражі більшістю двох третин голосів переміг цей табір на зборах Повітового Союзу Кооператив і Українбанку.

У Тернополі мусіли поступитися реакційні сили та наново мусіли згодитися на те, що організаційним директором Подільського Союзу Кооператив стала кандидатка поступового табору — Іванна Блажкевичева.

В Городенці з початком місяця квітня також поступовий табір переміг великою більшістю на зборах Повітового Союзу Кооператив і Українбанку та відібрав назад у свої руки філію Просвіти.

В Коломиї на зборах філії Просвіти з 10-го квітня здо-

А ДЕ ВИ, ТОВАРИШІ?

Кожного місяця висилаємо по відділах для кожного члена наш бюлетен, в якому подані важні організаційні і загально громадські вісти. Це поки що одинокий живий зв'язок між членами нашої організації.

Товариші беруть цей бюлетен від секретарів, читають його і, здавалося б, як організовані люди повинні застановитись над тим, за що цей бюлетен видається. Тм відомо, що він не має на покриття коштів видання ніякого іншого доходу крім того, що зложать члени на пресовий фонд О. У.

На жаль, не зважаючи на наші заклики, датки на пресовий фонд далеко не вдовольняючі. Є відділи, що від року не дали ні цента на видання бюлетену і не відізнались на всі наші заклики. Ось виказ всіх збірок на пресовий фонд О. У. від початку 1938. Надіслали:

Відділ.	Сума:
20 Торонто, Онт.	\$33.10
8 Скернтон, Іл.	16.00
16 Ленсінг, Мич.	10.00
23 Шикаго, Іл.	5.60
1 Нью Йорк, Н. Я.	4.90
4 Нїмарк, Н. Дж.	3.00

РАЗОМ ... \$72.60

Цей виказ показує, що більшість відділів О. У. занедбує свої обов'язки супроти пресового фонду. Сподіваємось, що цієї пригадки буде досить, щоб ті відділи, яких нема в нижцім списку, пригадали собі свій обов'язок.

буто краєвий рекорд. На цих зборах було приявних 717 членів, себто найвища цифра членів взагалі. З того УНДО-націоналісти, помімо найбільших зусиль, приєднали собі лише 115 членів, себто лише одну сему частину. УНДО-націоналісти наслідком того підняли були дику бучу, свист, а навіть з гістеричної лютооти кричали до свідомих селян

Число 15 О. В. розіслали секретарям для негайної роздачі членам дня 16-го травня 1938.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 4 О. У., Нїмарк, Н. Дж., влаштував 3-го квітня віче, на котрім реферував т. Я. Чиж про політичне становище в Європі й українську справу. Відділ призначив з каси на пресовий фонд Громадського Голосу \$25.00, крім того зібрав т. П. Гураль пожертви і передплат на той сам фонд \$15.00. Разом вислано \$40.00 через Народну Волю. Докладніший звіт окремо.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., влаштував сходини у тов. В. Мельничука для пшвнування 30-тих ріковин акту 12-го квітня 1908 Зібрано при тій нагоді \$9.25 на фонд "Молода Україна". Гроші вислали через Народну Волю.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., зібрав на вічу з 10-го квітня \$23.63, додав до того з каси \$12.27 і по потрученні вічевих витрат в сумі \$15.90 вислав через Народну Волю на фонд "Молода Україна" \$20.00.

Відділ 16 О. У., Ленсінг, Мич., призначив з каси на фонд "Молода Україна" \$10.00. Крім того зібрано в Ленсінг на святі в 30-ті ріковини акту 12-го квітня 1908 року \$16.25. Обидві суми вислали через Народну Волю — Членські вкладки до централі вирішанні відділом по кінець лютого.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., влаштував спільно з Товариством Просвіта ім. М. Грушевського 1-го травня свято в пам'ять 30-тих ріковин акту 12-го квітня 1908. При сій нагоді зібрано на фонд "Молода Україна" \$5.50. Гроші вислали до Львова. Тов. Олекса Хортів з Чатам, Онт., член відд. 20 О. У., зложив на пресовий фонд \$2.00. -- Членські вкладки до централі заплачені по кінець квітня.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., призначив з каси на пресовий фонд О. У. \$5.00, крім того члени зложили 60 центів.

"форналі". Але це їх лише скомпромітувало остаточно в очах свідомого села. Селу стало ясно, що УНДО-націоналісти перейшли на позицію польської шляхетщини, для котрої кожний, хто не належить до її кліки, є "хамом" і "форналем".

В кожному разі все те показує, що край почав оздоровлюваткся.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

— скликає —

ЗГІДНО З ПОСТАНОВАМИ СТАТУТА ОРГАНІЗАЦІЇ

ВОСЬМИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НА НЕДІЛЮ, 3-ГО ЛИПНЯ, І ПОНЕДІЛОК, 4-ГО ЛИПНЯ

("ФОРТ ОФ ДЖУЛАЙ") 1938

**В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
831 Джозеф Евію, Рочестер, Н. Я.**

ПОЧАТОК ЗІЗДУ В 9-Ю ГОДИНІ ЗРАНКУ

ПОРЯДОК НАРАД:

Організаційні справи

1. Відкриття зїзду і вибір президії
2. Провірка повноважень делегатів
3. Звіти з діяльності членів Виконавчого Комітету
4. Звіт Контрольної Комісії
5. Звіти делегатів відділів О. У.
6. Дискусія над звітами
7. Організації жіноцтва і молоді
8. Справа видавництва О. У.
9. Зміна статута
10. Вибір Виконавчого Комітету
11. Місце чергового зїзду О. У.

Політичні справи

12. Політичне становище на українських землях
13. Становище серед української еміграції в Америці й Канаді
14. Завдання О. У. в сучасній ситуації

ПЕРЕД ВОСЬМИМ ЗІЗДОМ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Важні завдання Зізду

Зізд нашої організації, що відбудеться 3-го і 4-го липня в Рочестері, має перед собою завдання великої ваги.

Маємо зробити не тільки підрахунок праці за два роки і поладити організаційні справи, приписати статуту. Мусимо застановитися теж, і по своїй змозі вирішити, питання, що мають загальне національне значіння.

Кілька разів за останні місяці Європа пережила таку ситуацію, що наша рідна земля ось-ось мала стати тереном нової світової війни. Коли б не обставини, які поки що переважили справу на користь мира, наш нарід був би вже нахотівся у вогні боротьби чужих для нього сил. В таку пору політичним грулам народу запізно починати орієнтуватись, куди їм іти і що робити. Дорога мусить бути визначена наперед, сили зорганізовані і підготовані. Тому недавні події були для кожного думаючого українського громадянина осторогою і пригадкою, що ми не сміємо дати себе заскочити міжнароднім подіям.

Як одинока політична організація за оксаном, що поставила собі своїм гаслом клячі "самостійности, соборности і демократії", Оборона України має на своїх плечах надзвичайно відповідальний обов'язок. Вона мусить подбати про те, щоб на випадок міжнароднього конфлікту і нової війни на наших землях стати провідником усіх тих сил української еміграції, що не хочуть служити чужим інтересам і щиро думають спиратись тільки на власні сили. Оборона України має в такій хвилі стати центром і дороговказом не тільки для своїх членів, але й для всіх трудових та демократичних українських громадських сил на еміграції. А на це треба, в першу чергу, самим нам мати певний і ясний шлях перед собою.

На найближчому Зізді будуть поставлені на порядок

нарад питання загального характеру, що дотикають телерішнього становища нашого народу та його завдань у зв'язку з міжнародніми подіями. Мусимо ці справи обговорити основно і по змозі намітити нашу програму, за якою маємо йти сами і вести других.

Щоб це завдання можна виконати, на Зізді мусять бути представлені обов'язково всі відділи О. У. Це перша і найважливіша умова його успіху. Не сміє ніхто відтягнутись від участі в Зізді, заклопотуючись тяжкими часами або іншими перешкодами.

Закликаємо Вас. Товариші, в цю останню хвилину перед Зіздом, вислати з кожного відділу повне число делегатів, на котрих відділ має право. Щоб Зізд був справді поважним збором та щоб його рішення відповіли вазі хвилі.

Приготовання до Зізду

Час Зізду О. У. — два дні свят — і осередне місце, де він відбудеться, дають заповруку, що він буде численний і живий.

У хвилі, коли друкуємо це число бюлетену, всі відділи, — крім двох, — надіслали вже докладно виповнені квестіонарі про свою дворічну працю. Багато з них зголосили вже своїх делегатів. В кожному разі ніодні відділи не відмовив ще, що не вишле делегатів на Зізд.

Деякі відділи заповіли, що їхні делегати прийдуть з проектами щодо дальшої праці. Добре було б, щоб такі проекти були подані ще до Зізду до відома Виконавчого Комітету, щоб можна було плано-во підготувати дискусію.

Товариші з 5-го відділу О. У. в Рочестері докладають усіх старань, щоб улекити побут делегатам підчас Зізду. Для делегатів буде приготований безплатний нічліг по домах товаришів. Крім того в Українським Народнім Домі буде дешова кухня для прохарчования делегатів. Рочестерська громада відома з сво-

її гостинности і тому можна бути спокійним, що вона по-старается зняти делегатам з голови клопіт за приміщення і прожиток.

Першого дня, в неділю, ввечерю, відбудеться спільна вечера для делегатів і місцевих та позамісцевих гостей, з програмою і промовама.

Пригадуємо, що на Зізді мають право участі як гості всі члени організації, і сподіваємося, що з цього права скористає багато товаришів з ближчих і дальших місцевостей.

Пригадується, що делегати повинні мати від своїх відділів повноважства на письмі з підписами урядників. Делегатами можуть бути тільки повноправні члени, тобто ті, що виконали свої обов'язки у відділі, і це повинно бути виразно зазначене на повноважстві. Члени Виконавчого Комітету О. У. не можуть бути делегатами і повинні явитись на Зізді побіч делегатів.

Кожний делегат повинен бути приготований скласти усно на Зізді звіт з праці свого відділу й з місцевих обставин громадського життя. Крім того відділи повинні застановитись над справами, що стоять на днешнім порядку, щоб їхні делегати могли брати активну участь у нарадах.

Для відповідного підготування Зізду треба, щоб відділи повідомили Виконавчий Комітет до 25-го червня, скільки делегатів (також гостей) приїде від них на Зізд.

Кошти Зізду

Згідно з статутом Виконавчий Комітет розділив приблизні кошти Зізду на поодинокі відділи, відповідно до числа їх членів. Визначена на відділ сума повинна бути привезена делегатами на сам Зізд.

Лиш ті відділи, що з якихось причин не будуть заступлені на Зізді, повинні прислати належну від них суму на покриття коштів Зізду на руки Виконавчого Комітету О. У. до кінця цього місяця.

ЗЗА КУЛІС УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ГРУП У КРАЮ І НА ЕМІГРАЦІЇ

(Українська опозиція і резолюції з 7-го травня про автономію — Відмова крива — З табору дотеперішніх — Відмова генерала Грекова і хто подав нею — Польська цензура і пропаганда з Скоропадським)

Дня 7-го травня відбулося у Львові чергове засідання Центрального Комітету партії УНДО. Це засідання мало полагати спір між українською нормалізацією та опозицією про те, чи дотеперішня президія УНДО має даліше провадити партію та чи ця президія має продовжувати дотеперішню нормалізаційну політику. Про цю справу одержуємо від нашого політичного інформатора оці інтереси пояснення:

Безпосередньо перед засіданням наступило розв'язання "Союзу Українок", при чому виразно подано як причину те, що ця організація ставилася негативно до авторів нормалізації. Відомо, що в Союзі Українок величезна більшість організованих членів — це українки. Решта безпартійні — але симпатичні УНДО. Ото ж догадуються, що те розв'язання мало вплинути на постану Центрального Комітету УНДО, а зокрема злякати опозицію.

Тимчасом у цій випадку сталося навпаки. Всі останні події так розхитали настрої, що президія УНДО рішилася взяти опозиції вітер із її вітрил та запропонувати Центральному Комітетови як найскрайніші резолюції. Над цими резолюціями була довга дискусія і нарешті їх прийнято. Вибрано окрему комісію, яка мала вигладити резолюції до оповіщення. Тоді виявилось, що резолюції "пересадити сакраменти" та що треба їх "обчімувати". В друку вони появилася вже сильно беззубо. Помимо того, що комісія їм повитягала зуби, то все таки вони робили враження, що нормалізаційний провід УНДО хоче справді зблизитися до становища своєї опозиції. Це не подобалося цензурі і вона їх сконфіскувала. Щойно на інтервенцію Мудрого їх пушено.

Польська преса підняла в цій справі однодушний крок

не улавама резолюція, але таки справді нове сталовище проводу УНДО. Такого гомору в польській пресі давно не було в українській справі. Щойно на кінци заняв у цій справі голос офіційний орган урядового табору — "Газета Польска". Цей урядовий орган вправді признав, що дійсно всі та резолюція видвинена проводом УНДО лише від натиском "долишньої своєї демагогії", але разом з тим заявив, що навіть на таку гру урядовий табір не годиться. Мовляв, маєте бути наші не лише на ділі, але й на власних словах.

Ця резолюція наробила, як видно, офіційному прововоду УНДО багато клопотів, яких він не позбувся ще дотепер. Досить того, що Целевіч мусів їздити аж до Варшави, щоб викенувати правдиві наміри президії УНДО. Зрештою сама справа президії, чи має вона бути змінена, чи ні, вирішиться на продовженні засідання Центрального Комітету УНДО, яке має відбутися незабаром. Щойно там покажеться, чи українська опозиція поза самими настроями має також організовану силу, котра зможе вже перевернути теперішню президію та її політику.

(Про цю справу приносить Громадський Голос з 4-го червня вістку, що чергове засідання Центрального Комітету УНДО відбулося 21-го травня. На цьому засіданні справу зміни президії УНДО відложено на літкіше. Таким чином до остаточної розігри між проводом УНДО й опозицією не прийшло. — О. В.)

II

Одночасно з тим, коли йдуть внутрі УНДО деякі зміни настроїв, під якими до певної міри мусить угинатися навіть нормалізаційний елемент цієї партії, де також внутрішня розігра в так званім петлюрівським таборі. Цей табір у Варшаві дотепер мав зовсім

ренційно удавати одинокий український уряд У. Н. Р. і час до часу пускати різні відозви та заяви від імення чи то "головного отамана" чи "президента" Андрія Лівницького.

Андрій Лівницький і його співробітники думали, що їх шанси навіть підуть вгору від коли їм вдалося було намовити УНДО на нормалізаційну політику. Від того часу "петлюрівський" центр міг покликатися перед польським табором на те, що ось то нікому не вдалося склонити УНДО до зміни політики, аж це вдалося зробити усервіцям. За цю заслугу сподівалися люде з центру Андрія Лівницького вічної подяки від польських чинників.

Тимчасом в останніх часах зайшли в таборі петлюрівців у Варшаві такі зміни, які вказують, що й там щось "не тее". Оце нагло виступив генерал Греков та почав себе афішувати за будучого диктатора України. Він видав уже навіть відозву, в котрій доказує, чому він взяв на свої плечі "тяжкий і відповідальний обов'язок". Разом з тим він представляє усіх інших кандидатів на диктатуру як нездар і шкідників.

У цій відозві Греків звертається до "братів українців" як "найстарший представник військового стану України, як бувший наказний отаман усього війська українського" і ставить таку програму:

"Єднаймося всі довкола того єдиного скарбу, на тій єдиній підставі нашого незалежного державного життя, що нам лишили прапращури наші українські козаки як найціннішу слашину, під гаслом одбудови незалежної Української Козацької Держави."

Трудно, щоб генерал Греков міг виступити сам, "з доброго дива". Припускають, що його до того торкнули якісь польські політичні чинники, котрим залежить на тім, щоб пригадати А. Лівницькому, що

вою працю. Для 3-го квітня відбу-
лися місячні збори Громади, на кот-
рих була присутня більшість членів
Громади. Після зборів була закла-
дена нова будівля в селі Лесі
школа.

ших небезпек. Але всі мати дитини,
або жінки, котрі займаються діточ-
ми садками в краю, не мають на це
фондів. Тому ми ухвалили вислати
ці гроші на діточі садки. Хотять це
невелика сума, але як би так усі жі-
ночі товариства подбали, тоді мог-
ли би краше розвиватись діточі сад-
ки у краю.

Для 11-го травня наша Жіноча
Громада ухвалила ще вислати в на-
шій будову Дому ім. І. Франка в
суму \$10.00. Нехай і наша ма-
мочка при тій великій ділі. Ми
знаємо, що українські люде
в Америці справу і зяжди до
справи, де будуть мог-
ли без перешкоди ви-
їхати. Може вже там
кілька ім голови на
виставках.

в краю відбува-
ються курси та-
кож наші жіно-
чий курсів
с допомогою
нашій не

і, котрі
беремо
ска-
зав со-
дгити-
ши,
дер-
нми
іму
те-
ум
і-
да
лі-
дтій
Гро-
мі то-
бобити.
відного
земося,
у ін-

ства,
ав-

207
208
209
210
211
212

СВЯТО ФРАНКА

(Торонто, Онт.)

В неділю, 29-го травня, заходом відділу Оборони України, і читальні Просвіти імені Михайла Грушевського влаштовано святочний спомин в раковині смерті Івана Франка.

Після вступного слова т. А. Буди хор виконав пісню "Вічний революціонер", яку присутні вислухали стоячи. Далі послідувала ще одна пісня (диригував дуже вправно і хор виконали як слід грім, С. Семчишин), а за нею живий образ до твору Івана Франка "Козак Неммирка".

Сцену цю виконав т. І. Туз і мистецьке поставлення цієї хартії викликало захоплення серед публіки.

Далі т. В. Петрик в довгий рефераті змальовував життя і працю Івана Франка, пригадував труднощі, з якими він боровся, та величезний вплив його праці. По рефераті, на заклик т. Г. присутні зложили жертву на поміч українським студентам в краю, а саме на стипендієвий фонд імені Івана Франка. Зібрано \$5.00. Гроші вивезено впродовж до Львова.

Після того була пауза, далі знову св'язав хор, були декламації (шістьлітній хлопчик дуже гарно піддекламував "Товаришам з торки"), скрипкове сольно талановитої сестри молодого декламатора, а накінцем живий образ "Камедарі".

На цьому й закінчилось свято, що оставило глибоке враження на всіх присутніх. Г. Гутенко

ФОНД "МОЛОДА УКРАЇНА"

Збірка на фонд "Молода Україна", що має бути важливим на видання політичного журналу та політичної літератури для молоді в краю, зробила за останні два місяці значний поступ. Стверджуємо це з великим вдовolenням і з надією, що ця важна збірка закінчиться швидко повним успіхом.

Збірка вказує в цій хвилі стан \$793.00. Зложили дотепер:

Скрантон, Па.	\$129.30
Торонто, Онт.	124.00
Дітройт, Мич.	103.00
Ленсинг, Мич.	71.50
Ньюарк, Н. Дж.	54.50
Джексон, Мич.	50.00
Рочестер, Н. Я.	31.75
Бофало, Н. Я.	30.00
Філадельфія, Па.	30.00
Бінггемтон, Н. Я.	25.00

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ З ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО СІЧНЯ ДО 30-ГО ЧЕРВНЯ 1938

ПРИХОДИ

Число відділу і місцевість.	Видатки	Пресовий фонд	Ковчаріаж О. У.	Процент	Датки на Зібр.	Разом
1 Нью Йорк, Н. Я.	\$16.50	\$4.90	\$3.20	\$	\$10.00	\$34.60
2 Дітройт, Мич.	27.00	5.00				32.00
4 Ньюарк, Н. Дж.	22.00	8.00				30.00
5 Рочестер, Н. Я.	7.80					7.80
7 Пасейк, Н. Дж.						
8 Скрантон, Па.	11.70	16.00				27.70
9 Бостон, Масс.						
10 Бостон, Масс.	13.50					13.50
11 Бофало, Н. Я.	7.35	4.50				11.85
14 Бінггемтон, Н. Я.	21.60					21.60
16 Ленсинг, Мич.	7.20	10.00				17.20
17 Кроптон, Р. Ай.	5.00					5.00
20 Торонто, Онт., Кан.	12.00	20.00	3.60			35.60
23 Шикаго, Іл.	11.80	6.30				18.10
22 Вунсакет, Р. Ай.	4.50					4.50
Жіноче Товариство, Торонто, Онт., Кан.	5.00					5.00
Процент з банку				11.94		11.94
Внесокі датки на пресовий фонд О. У.		4.00				4.00
РАЗОМ	\$172.95	\$78.70	\$6.80	\$11.94	\$10.00	\$280.39

РОЗХОДИ

Належитість за сім чисел бюлетеню (папір і друкарня)	\$140.00
Полісуючі до О. У. з Галичини	10.00
Тов. Володимир Левицький, подорож на збори трьох відділів О. У. в Ньюарку, Н. Дж.	5.40
Тов. Степан Шадорчезний, подорож на засідання В. К. О. У.	8.30
Рент за поштову скриньку	2.00
Поштові значки на бюлетені і на організаційну переписку	8.21
Народна Воля, за друки — звіти до відділів і інше	4.00
РАЗОМ	\$177.91

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем місяця грудня 1937-го року	\$ 913.43
Загальний прихід від 1-го січня до 30-го червня 1938	280.39
РАЗОМ	\$1,193.82
Загальний розхід від 1-го січня до 30-го червня 1938	177.91
Остає готівки на липень 1938	\$1,015.91

БАЛАНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖИЙ	
Готівка	\$1,015.91	Фонд виданництва О. У.	\$ 211.15
		Фонд адміністрування	804.76
РАЗОМ	\$1,015.91	РАЗОМ	\$1,015.91

Степан Коржин
фінансовий секретар і касир О. У.

Гемтрех Мич.	25.00	Філіпсбург, Н. Дж.	1.00
Нью Йорк, Н. Я.	25.00	РАЗОМ	\$793.00
Бостон, Масс.	17.80		
Шикаго, Іл.	16.00		
Брукліни, Н. Я.	13.00		
Раковей Ніч, Н. Я.	10.00		
Пасейк, Н. Дж.	10.00		
Літблин, Виск.	7.15		
Фолд Ривер, Масс.	7.00		
Фангт, Мич.	5.00		
Чатам, Онт.	5.00		

Це все ж таки менше, ніж половина суми \$2,000, що повинні бути зібрані. Зі Львова пишуть нам, що конечно потрібно почати видання журналу вже цієї осені. Але без нашої помочі це не можливе. Мусимо докінчити нашу акцію в найближчих місяцях.

НА УВАГУ ЧЛЕНАМ О. У.

Ми одержали недавно листа від товаришів з Громадського Голосу у Львові, на який треба звернути як найбільш серйозну увагу. У Народній Волі був поміщений з того приводу кілька разів загальний поклик до передплатників Громадського Голосу. Але самого цього тривожного листа ми не подавали до прилюдного відома. Друкуємо його тут, бо члени О. У. повинні знати повну правду в цій справі. На них лежить великий обов'язок, що мусить бути виконаний. Ось наперед лист:

... Коло нас починається вже переднівок. Крім звишки цін за поштову оплату, за висилку Громадського Голосу в краю, яка збільшилася на около 150 злотих місячно, прийшла ще і звишка цін друку, до нині на 50% від 1-го липня на 75%, а від 1-го вересня на 100% дорожче.

"Коли ми передтим з бідю сьак-так латали дірн то тепер просто жахаємося весняного переднівку.

"Новажним видатком є для нас також поштова оплата заграницю, яка вносить за висилку одного числа понад 60.00 злотих, або місячно кругло понад 240 злотих.

"На жаль, не всі наші заграничні передплатники надсилають своєчасно передплату, аби бодай з тих впливів можна через діто покривати заграничне і краеве порто. Тому просимо Вас щиро, дорогі товариші, оголосити заклик до тих передплатників, які зялягають з передплатою, щоб вони вислали її в найближчому часі. Тим самим допоможуть нам хоч сьак-так зрівноважити наш літній бюджет.

"Так для прикладу: За нашими обчисленнями по сьогодні зялягають нам наші закордонні передплатники з Америки і Канади поверх 800 доларів. З того Америка поверх 600, а Канада по-

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У. в Нью Йорку жертвував з каси на фонд "Молода Україна" \$10.00. — На пресовий фонд О. У. зложено \$3.20. Членські вкладки до централі заплачені по кінець червня.

Відділ 2 О. У. в Дітройт, Мич., зложили на пресовий фонд О. У. \$5.00. — Членські вкладки до централі заплачені по кінець місяця червня.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зібрав на фонд "Молода Україна" \$49.50. Звіт з збірки поданий окремо. — На пресовий фонд О. У. відділ зложив \$5.00. — Членські вклад-

верх 200 доларів. Не враховуємо вже тут передплат для найближчих і приятелів в ріднім краю, не відновлених ще товаришами з Америки і Канади на біжучий, а в денках ще й за минулий рік."

Містимо цього листа в нашій бюлетені тому, що обов'язком кожного члена О. У. є допомогти в цій справі. Неодмін з нас сам зялягає з передплатою за Громадський Голос або може в своїм товаристві чи між знайомики перевірити, чи настояти, щоб зялеглі передплати були рішуче вирівнані.

Не можемо допустити до того, щоб за якийсь час через недбальство передплатників існування Громадського Голосу було захитане.

Те саме відноситься до всіх інших краєвих видавництв, як Самоосвіта, Жіночий Голос і Каменярі.

Недавно ми мали вістку, що видавництву Самоосвіта пошта в Польщі відмовила права на знижену оплату за пересилку, яку мають періодичні видавництва. Давніше пересилка одного випуску Самоосвіти коштувала один грош, тепер вона коштує 10 грошів, а за подвійні випуски 15 грошів. Це збільшує кошт пересилки Самоосвіти на 100 злотих місячно або 1,200 злотих на рік (240 доларів). Такого непередбаченого видатку вишуть нам — видавництву без більшої помочи не витриматиме.

ки до централі заплачені по кінець червня.

Відділ 6 О. У., Філадельфія, Па. Відділ недіятельний. Члени відділу т. Дмитро Гайдоцій зложили безпосередньо в централі на пресовий фонд О. У. \$2.00.

Відділ 8 О. У., Спрінгтон, Па., вирівняв членські вкладки до централі по кінець червня.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., вирівняв членські вкладки до централі по кінець червня.

Відділ 11 О. У., Бофалло, Н. Я., переслав на пресовий фонд О. У. від т. Жука 50 центів. — Членські вкладки до централі заплачені по кінець червня.

Відділ 14 О. У., Бингемтон, Н. Я., вирівняв членські вкладки до централі по кінець червня.

Відділ 16 О. У., Ленксинг, Мич., вирівняв членські вкладки до централі по кінець червня.

Відділ 17 О. У., Кроуштон, Р. Аб. Відділ недіятельний. Топ. В. Федорович переслав від себе безпосередньо до централі \$5.00 на членські вкладки і на кошти зїзду.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., влаштував 29-го травня спільно з читальнею Просвіти імені Михайла Грушевського свято Франка. Зібрано \$5.00 на стипендійний фонд імені Івана Франка у Львові. Звіт з свята позавий окремо. — Відділ влаштував 10-го червня разом з відділом 266 У. Р. Союзу віче, на котрім т. С. Корпак говорив про становище в Європі й українську справу. Членські вкладки до централі заплачені по кінець червня.

Відділ 23 О. У., Швагго, Ілл., переслав на пресовий фонд О. У. 70 центів. — Членські вкладки до централі вирівнані по кінець червня.

Жіноча Громада імені Ольги Кобилянської, Торонто, Онт., вислала до краю на вику доми Лесі Українки \$25.00, на будову Народного Дому імені Івана Франка в Рогатині \$10.00, на освітні курен в краю \$10.00. Зібрала на Святи Матері на дитячі садки в краю \$9.00, збрала на писанку на пресовий фонд Жіночого Голосу \$4.50 і на передплати цієї газети \$3.50. Разом вислала Жіноча Громада до краю за квітень і травень \$64.00. Докладніший звіт окремо.

Число 16 О. В. розіслав секретарям для негайної роздачі членам для 17-го червня 1938.

З НОВИМИ СИЛАМИ ДО ДАЛЬШОЇ ПРАЦІ

Восьмий зїзд О. У. в Рочестері був добрим успіхом нашої організації. На зїзді були заступлені майже всі відділи О. У. і всі делегати винесли одностайне бажання поставити Оборону України на те перетворене місце, яке вона повинна займати в теперішнім важливим моменті.

Починаємо друкувати в цьому числі бюлетеню докладний звіт з зїздових нарад, що дадуть змогу кожному членові докладно познайомитись з станом нашої праці по відділах і в центрі. Тут зберемо коротко висліди зїзду, наскільки вони відносяться до майбутньої праці.

Зїзд виніс кілька важних ухвал, що мають скріпити організацію і придбати їй нових працівників. Ухвалено здобути до кінця вересня сотню нових членів і приділено кожному відділові, скільки він має їх придбати.

Ухвалено змагати далі до того, щоб відновити орган О. У. і як дальший крок до цієї мети намічено побільшити Організаційні Вісті та зробити їх доступними для ширшого кола громадян. Заки це буде можливо, треба збудувати пресовий фонд. Кожен відділ має приділений відповідний обов'язок у цій кампанії за фондом і повинен виконати його на протязі двох найближчих місяців. Під осінь ми повинні мати більший бюлетен.

Делегати, що були на зїзді, знають докладно, що їхній відділ має зробити в кампанії за членами і за пресовим фондом. Треба братись негайно до праці і використати на те літні місяці.

Зїзд розглянув теперішнє політичне становище і виніс

ряд ухвал, що будуть у свій час надруковані в бюлетені. Найважлишим обов'язком у ночі краєви в теперішню пору зїзд визнав докінчення збірки на фонд "Молода Україна", що повинен дати товаришам у кризу змогу почати ще перед новим роком видавання політичного журналу для боротьби з фашистською пропагандою серед нашої молоді.

Зїзд рішив вести дальше безоглядну боротьбу проти фашизму і большевизму, проти орієнтації на нову світову війну та проти орієнтації на гітлерівську чи яку небудь іншу нову окупацію українських земель. Натомість ми є дальше непохитно за певним освідомлюванням й організуванням власних сил українського народу для визвольної боротьби. Оборона України повинна своїм ясним становищем у теперішній ситуації стати осередком, що гуртував би біля себе всі демократичні, поступові сили нашої еміграції за океаном.

Можливість воєнної заперти, що кожної хвилини може впасти на українську землю, вимагає об'єднання всіх демократичних і незалежних сил українського народу в країні і на еміграції. До такої консолідації повинна стремити Оборона України. Зїзд розглянув кілька проектів політичного об'єднання, що наспіли з різних сторін. Деякі признав невідповідними, а один рішив піддати під загальну дискусію по відділах.

За найважливішу справу в діяльності міжнародної пропаганди зїзд визнав поведіння інформаційної праці за кордоном. Треба сприяти упередженню до української виз-

вольної справи, поширенню скрізь по світі через невідповідальні вчинки українських націоналістичних і реакційних сил, які справу визволення України звязують скрізь з походом Гітлера на Україну і з перемогою фашизму.

Як у 1914 році, так і тепер справа України набрала значіння прищипки до чужих планів експансії на сході Європи і це робить непомірну шкоду українській справі в прилюдній оцінці. Направити цю шкоду є завданням української еміграції і тут Оборона України має свій важний обов'язок. Треба повести планову інформаційну роботу, яка поставила б українську справу у властивому світі, показала б, що це вимога поступу і демократії, а не реакційна інтрига й видумка фашистських діяторів. Зїзд доручив Виконавчому Комітетови мати цю справу на увазі.

На закінчення цього загального огляду зїздових нарад скажемо, що у всіх учасників слідне було бажання ширшої праці для розвитку Оборони України. Ця охота до дальшої праці, до направи помилок і занедбань надавала основи тону нарадам зїзду і витворювала між учасниками почуття солідарності в ім'я одної ідеї. Це почуття опанувало наради зїзду від початку до кінця. І власне цей дух єдності, що його учасники понесли з собою до своїх громад, дає запоруку, що Оборона України переживе швидко часи затяжних криз і стоїть знов на дорозі нового розвитку.

Перед нами велика праця. Кличемо до неї всіх товаришів, членів Оборони України!

ВОСЬМИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Протокол нарад

Восьмий Зізд Оборони України відбувся в днях 3-го і 4-го липня 1938 в Українській Народній Домі при 831 Джозеф Елню, Рочестер, Н. Й.

Перший день зїзду

Зізд відкрив від імені Виконавчого Комітету т. В. Ленницький в годині 9:15 перед повуднем: Наша організація мусять існувати так довго, поки не здійснена її ціль і поки живуть ще за океаном українські люди, яким дорога доля рідного краю. Сьогоднішній зїзд має застати нас під тим, як пожити і поширити нашу працю, скріпити нашу раду та повести організацію до нових успіхів. Прощає, щоб зїзд вибрав президію для переселення нарад.

На ивезесині т. М. Красносельського головою зїзду вибрано т. Степана Дедика. Заступником голови вибрано т. Дмитра Братуся, секретарями т. т. Івана Мартинця і Льва Залезу

Порядок нарад

Голова зїзду, т. Дедик, переймає провід нарад і відчитує такий денний порядок, запропонований Виконавчим Комітетом:

Організаційні справи

1. Відкриття зїзду і вибір президії
2. Проірка повноважень делегатів
3. Звіт з діяльності членів Виконавчого Комітету
4. Звіт Контрольної Комісії
5. Звіт делегатів відділів О. У.
6. Дискусія над звітами
7. Організація жіноцтва і молоді
8. Спроба видлянитви О. У.
9. Зміна статута
10. Вибір Виконавчого Комітету
11. Місце чергового зїзду О. У.

Політичні справи

12. Політичне становище на українських землях
13. Становище серед української еміграції в Америці в Канаді
14. Завдання О. У. в сучасній ситуації

На постанлене і піддержане внесення рішенням порядку нарад потвердити.

Учасники зїзду

Голова зїзду заряджує перевірку повноважень прийвних на зїзді делегатів.

Прийвні на зїзді з рішенням голосом:

1. Члени Виконавчого Комітету: Степан Корпан, фінансовий секретар і касієр;

Володимир Левицький, заступник рекордового секретаря;

Микола Кізіма і Теодор Гончарик, члени.

2. Члени Контрольної Комісії:

Касіян Багрий і Лев Галлицкий

3. Делегати:

Відділ 1, Нью Йорк, Н. Й.: Іван Мартинець.

Відділ 2, Дітройт, Мич.: Олександр Крайківський.

Відділ 4, Никарж, Н. Дж.: Павло Гураль і Іван Височанський.

Відділ 5, Рочестер, Н. Й.: Дмитро Братусь і Петро Петрів.

Відділ 8, Скрентон, Па.: Ярослав Чиж і Петро Дучак.

Відділ 11, Буффало, Н. Й.: Степан Дедик.

Відділ 14, Вінгетон, Н. Й.: Антін Кулик і Михайло Явдик.

Відділ 16, Ленсинг, Мич.: Михайло Красносельський.

Відділ 20, Торонто, Онтеріо: Григорій Гукенко і Лев Залеза.

Відділ 23, Шикаго, Іллінойс: Юстин Дичка.

Жіноча Громада імені Ольги Кобилянської, Торонто, Онтеріо: Марія Залеза.

Разом прийвних на зїзді з рішенням голосом 22 члени.

Звіт фінансового секретаря і касієра, т. С. Корпана

Шановні товаришки і товариші:

Закри приступили до прочитання загального фінансового звіту нашої організації за останні два роки від 1-го липня 1936-го року до 30-го червня 1938-го року хоч переїти сміжати кілька слів про ивлічене значіння Оборони України за останні 15 років тут, в Америці, і про те, яку роль на булує наша організація може відіграти між українськими імігрантами на американській континенті.

Оборона України заснована у вересні 1922-го року українськими робітниками в Америці для того, щоб дати допомогу ивільній боротьбі українського народу.

Програма Оборони України говорить про це так.

Ціль: Об'єднана, самостійна і вільна Україна, у власті і у власності її працюючого народу.

Шановні: Та ціль може бути досягнута лише силою самого українського народу, а саме українських селян і робітників і тої інтелігенції, яка разом з ними працюватиме для тої цілі.

Засоби: 1. поширювати свої думки серед українського народу на Україні і поза Україною і залучати його до праці і боротьби задля ивше назначених цілей;

2. дати поміч і піддержку всякій організованій праці і боротьбі, яка має назначену в цій заяві ціль і шлях;

3. задля того, щоб наша пропаганда, наш почин і наша піддержка мали як найбільший успіх, гуртувати українське громадянство до активної участі в організації Оборони України.

Від засновання Оборони України аж по сьогодні ми своєї програми не змінили. Ми її не зміняли тому, бо наша ціль ще далеко не здійснена. Наша програма така добра сьогодні, як була п'ятнадцять років тому.

За п'ятнадцять років часу Оборона України пережила різні умовини організаційного життя - як у своїй внутрі, так і зовні щодо своїх політичних противників.

Оборона України, за час свого існування тут, в Америці, вже виборола для себе признание від інших, ивлічно противних їй гуртів, доказала правдивість своєї політичної лінії щодо помічі у ивільненні України. Що більше: Оборона України своєю пропагандою переконала багато добрих і тамучих українських людей, - робітників, селян і трудової інтелігенції - що лише такими шляхами, які вона голосить, можна досягнути остаточну ціль самостійну Україну.

Дело з наших товаришів твердить, що Оборона України могла зробити багато більшу роботу між українськими робітниками тут, в Америці, на організаційній і культурно-освітній групі, а иввіть і у фінансовій піддержці старого краю якби провідники її були трохи краще старались і більше прагнули для тих цілей, котрі вона пропонує від початку свого засновання. Товариші може я мають рацію робити такий докір проведеним організацій, але розбирати нам цю справу

сьогодня ледь чи приєдє яку користь організації.

Треба признати, що Оборона України не була під свого засновання ніколи масовою організацією між українськими робітниками на американській ґрунті, хоч може й могла би була бути трохи більшою організацією, як вона є сьогодні.

Однак є до всього свої причини. Є так же свої причини до того, що Оборона України не є сьогодні великою масовою організацією між українськими робітниками в Америці.

Про ці причини я не думаю сьогодні багато говорити, але треба зазначити хоч найважливіші. Найголовніша зі всіх причин, чому Оборона України не могла стати масовою організацією між українськими робітниками тут, в Америці, є та, що у нас був усе брак тих товаришів до праці, що можуть і вміють писати в газеті на політичні теми. Друга, не менше важна, причина була та, що у нас був усе брак товаришів до праці в проваганні живого слова. Один чи двоє товаришів не вистає все ідентично по різних містах Америки і Канади по вічах і лекціях і т. д. Треба на їх місце було мати нових товаришів до цієї праці, а в нас їх не було зовсім відстати.

Третя причина була та, що наша організація свого часу була спираючись на товаришів близьких нам по ідеї з Європи, котрі ліби нам допомагали, — нашій організації О. У. — а в дійсності наша організація потерпіла чимало ізза їхньої неширокої і нетоварської діяльності, лінності і т. д. Ще сьогодні дехто з наших "друзів" з Європи веде широку переписку з нашими товаришами на місцях і переконує, що їм треба щось більше робити на політичному полі, як робить Оборона України. Четверта причина та, що деякі товариші, котрі працювали в нашій організації від її засновання, ліншили її.

Всі ці чотири причини, на мою думку, багато пошкодили в минулому і ще й тепер шкодять в розвитку Оборони України.

Крім цих чотирьох головніших причин, котрі не сприяли розвитку нашій організації, були — і ще далі є — менші причини, котрі так же сприяли її розвитку. До тих менших причин можна залічити ідейну невідповідність деяких наших рідних членів. Коли, наприклад, деякі наші члени належать довгий час

до Оборони України, котра є політичною організацією з визначеною політичною програмою, а рівночасно ці товариші піддержують — все одно, свідомо чи ні — іншу політичну партію чи організацію, котра принципово розходиться з Оборонною Україною, то такі товариші не можуть бути в одній і в другій організації ідейними й активними — навіть тоді, якби вони старалися і хотіли ними бути.

Принцип в організації є та головна сила, під котрою залежить, все, що організація робить і як розвивається. Коли в організації члени китаються щодо її принципу, то трудно змагати від організації, аби вона добре розвивалася і робила свою намічену роботу як слід.

Були ще технічні причини, котрі так же не сприяли розвитку організації, але це причини меншої ваги, про котрі не слід тут навіть згадувати.

Тепер стоїть перед нами, товариші, питання: Можемо ми від сьогоднішнього з'їзду рушити нашу організаційну працю, чи не можемо? Я думаю, що при добрій волі навіть того малого числа товаришів в нашій організації ми можемо покрити швидко нашу працю серед українських робітників тут, в Америці, і Канаді. Чому можна думати, що наша організація має нагоду тепер поспити свою працю? Тому, бо тепер акція українська справа в світі стає більше актуальною, як коли була переліте, а не далі запоручку, що наша організація може зрости в силу. Наша організація все була більше активна тоді, як щось діялося на Україні.

Товариші! Оборона України заснована п'ятнадцять років тому на те, щоб помагати рідному краю матеріально і морально в його визвольних змаганнях. Ми це робили, як могли, протягом тих п'ятнадцять років. Але тепер прийшла пора, що мусимо поспити поміж рідному краю ми — мусимо помагати більше, як ми це робили поперед.

Наша поміч для краю мусить бути матеріальною і моральною — добрим словом і порадою. Крім матеріальної і моральної помічі для старого краю, мусимо так же робити проваганню за українську справу тут, в Америці, і Канаді, між чужими людьми.

Аби що працю можна виконати як слід, нам треба організацію Оборони

України конче зміцнити новими членами. Треба тих товаришів, котрі є членами іншої організації, більше зводити до праці і змагати їх більше ідейно! Треба за всяку ціну поширити нашу ідею на ширший загаль українських робітників в Америці і Канаді! Ідея наша, це ідея українського працюючого народу! Програма Оборони України, це програма широких мас українського трудявого народу! Треба її лише поширити між українськими людьми взагалі!

Але, товариші, аби це можна успішно зробити, нам треба мати свій власний часопис — орган Оборони України. Без власного органу не зможемо багато зробити. Вся ця праця, яку ми маємо на меті робити, без адекватного слова не вистає. Аби робити проваганню між своїми і чужими, треба мати газету. Аби успішно можна перевести загальну громадську збірку на воєнім для краю, треба мати свою газету. Аби дати моральну поміч — товариську пораду братям в краю — треба мати свою газету. Словом, що ми не робили б для рідного краю і тут, в Америці, і Канаді для себе, то все треба одного і того самого — своєї власної газети.

Тут знов питання: Може наша організація мати свій власний орган — свою газету? На це питання ми всі, тут присутні на цьому з'їзді, мусимо дати відповідь. Це буде залежати, товариші, всецільо від нас. Як ми всі скажемо собі тут і скажемо своїм товаришам на місцях, що Оборона України мусить мати свій орган — газету — то ця газета буде! Але, як ми, товариші, рішимо мати свою газету, тоді нам всім треба взятися ширю до праці і цю газету підтримати! Не можна цей тягар зняти на плечі кількох товаришів. Треба нам всім цю справу піддержати і всім для тої справи працювати.

Про загальну працю Оборони України за п'ятнадцять років її існування тут, в Америці, можна сказати так: Хоч Оборона України не була ніколи масовою організацією між українськими робітниками, то проте вона зробила між ними велику роботу. Ця робота змичається в тім, що вона своєю проваганною змінила їх думку про національну боротьбу за єдиностійну Україну. Давніше думали майже всі українські робітники тут, в Америці, і Канаді, що Україну помажуть їм визволити чужі

ної держави, чужа сила. Тепер, наслідком пропаганди Оборони України, сильно поширена думка, що визволення України це діло самих українських робітників і селян і тої трудової інтелігенції, котра в нинішній час в тім цілі працювати. На американським ґрунті цю думку поширило Оборона України і це її чи не найбільша праця, яку вона зробила за п'ятнадцять років свого існування.

Крім того, що Оборона України зробила зміну думки між українськими робітниками в справі визвольної боротьби за Україну, Оборона України дала так же матеріальну поміч рідному краю. Хто читав відомлення наших товаришів у газетах за останніх п'ятнадцять років, той знає, що наша організація, інші товариші збирали і давали самі на рідній цілі для краю. Давали на революційне діло, давали на культурно-освітню працю, давали на будову громадських домів по селах, давали інвалідам, давали на політичні газети і взагалі на політичну пропаганду, давали всюди, де треба було дати, на добрі цілі.

Може цієї роботи замало, може можна було при добрій волі всіх товаришів зробити більше, але факт є, що деши зроблено нашою організацією для рідного краю і тут для українських робітників.

Тепер питання, яку роллю може ще відіграти наша організація в майбутності між українськими робітниками тут, на американським ґрунті? На це питання можна ладно відповісти історичними даними нашої організації з минулими. Оборона України може ще дуже багато зробити для визволення самостійної України і для організованої сили українських робітників, тут на американським ґрунті. Треба лише організувати Оборону України, і всім нам взятися щиро до спільної праці.

Оборона України, це організація українських робітників. Організуємо ж її і працюймо для неї! Хай живе Оборона України!

Тепер, товариші, прочитаю Вам загальний фінансовий звіт за останні два роки (гляди таблиці з боку)

Звіт заступника рекордного секретаря, г. В. Левницького

На семім з'їзді О. У. в Ньюарку мене вибрано до Виконавчого Комітету, а на першому засіданні нової езекутивної мені доручено уряд заступника рекордного секретаря. Рекордним секретарем був назначе-

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-го ЛИПНЯ 1936 ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1938

Число відділу і місцевість	Вкладки	Пресовий фонд	Кольвортаж О. В.	Процент	Інші доходи	Плати на з'їзд	Разом
1 Нью Йорк, Н. Я.	\$ 46.80	\$ 32.70	\$ 10.00			\$ 35.00	\$124.50
2 Дітройт, Мич.	70.20	33.00				25.00	128.20
4 Ньюарк, Н. Дж.	49.45	37.50	1.30			30.00	118.25
5 Рочестер, Н. Я.	7.90					10.00	17.90
7 Пасейк, Н. Дж.	9.60					25.00	34.60
8 Скрантон, Па.	34.90	40.00					74.90
9 Бостон, Масс.	12.90				\$1.00		13.90
10 Бостон, Масс.	21.50	9.75				10.00	41.25
11 Бофало, Н. Я.	31.20	12.75				5.00	48.95
14 Бингемтон, Н. Я.	50.10	13.00					63.10
16 Левисит, Мич.	31.95	33.00					64.95
17 Кроптон, Р. Ав.	6.50	3.50					10.00
20 Торонто, Онт., Кан.	50.00	30.00	3.60				83.60
23 Шнкаго, Іл.	26.40	22.30					48.70
32 Вунсанет, Р. Ав.	11.50						11.50
Жіноче Товариство, Торонто, Онт., Кан.	10.00	3.00					13.00
Окружні збори О. У. в Новій Англії		34.75					34.75
Продюкові датки на пресовий фонд		21.50					21.50
Процент з банку				\$15.76			15.76
Разом за два роки	\$470.80	\$326.75	\$14.90	\$15.76	\$1.00	\$140.00	\$989.21

ЗАГАЛЬНІ РОЗХОДИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-го ЛИПНЯ 1936 ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1938

Рент за галю на Семім З'їзд О. У. в Ньюарку, Н. Дж.	\$ 5.00
Подорож делегатом на Семім З'їзд О. У. в Ньюарку, Н. Дж.	2.00
Рент за галю на збори Виконавчого Комітету О. У. в Ньюарку	4.00
Зворот викадок непризначеному відділові О. У. з Скрантон, Па.	16.50
Малежистість за 16 Організаційних Вістей (папір і друкарня)	320.00
Жертва на Жіночий Голос до Львова, згідно з ухвалою з'їзду О. У.	20.00
Народна Воля, за папір, конверти і друки для ужитку О. У.	9.00
Зворот за книжки до Народної Воли	1.00
Рент за поштову скринку (два роки часу)	14.86
Поштові значки на пересялку О. В. і організаційну кореспонденцію	22.57
Зворот помилково записаної суми з 23 відділу О. У. на іншу ціль	6.00
Подорожні членів Виконавчого Комітету	21.50
Датка на кошти ледді Ріса Дж. Дейвіса в Скрантон, Па.	25.00
Гонорар краєвому дописувачеві Організаційних Вістей	10.00
Разом всіх розходів за два роки	\$477.43

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем червня 1936-го року	\$ 524.13
Загальний прихід від 1-го липня 1936 до 30-го червня 1938	969.21
РАЗОМ	\$1,493.34
Загальний розхід від 1-го липня 1936 до 30-го червня 1938	477.43
Остає готівки на липень 1938	\$1,015.91

БАЛАНС

СТАН ЧИНИЙ	СТАН ДОВЖНИЙ
Готівка	Фонд видання О. У. ... \$ 211.15
	Фонд адміністраційний ... 804.76
РАЗОМ	РАЗОМ ... \$1,015.91

ний т. М. Козуб, але він скоро загорів, так що через два роки я виконувал цей уряд.

Замі дам звіт про стан нашої організації, хочу пригадати, серед яких обставин мій Виконавчий Комітет перебрав її провід. Організація була в стані занепаду, що най-

краще видно зі звітів попередніх урядників на ньюарським з'їзді. Тодішній рекордний секретар говорив у своїм звіті: "Я переписувався з відділами, старався на час відписувати, він переписку у справі видавництва О. У. та, на жаль, успіху не було..." А фінансовий секретар

сказав: "Зараз на початку я поба- чив, що робота в нашій організації йде слабо. . . . Вівці Виконавчий Комітет на одній з засідань ухвалив скликати з'їзд, щоб спільно уряди- тись, що далі робити. Я один з тих, що домагалися з'їзду, бо далі не можна вести роботи в такому за- стояк."

Сьогодні, два роки після того, я можу сказати, що цей з'їзд був скли- каний не тому, що організація упа- дла і треба порадитись спільно, що з нею робити, лише тому, що прий- шов час, назначений їм найблагачні- ший з'їзд. Наша організація дивмулась з хвилюючого застою, лишивши за собою усі внутрішні кризи і може показати навіть деякими успіхами.

Екзекутива і відділи

На ньюаркському з'їзді з 1936-го року після довгої і гарячої дискусії ви- рішено перенести осідок організації до Скрентону. Це як добре зроби- ло, товариші будуть мати нагоду са- ми дати відповідь. На з'їздох членів Виконавчого Комітету трьох вибрано з Скрентону, а чотирьох звоза міста Скрентону (Нью Йорк, Нїларк, Бінг- гемтон і Торонто). Всі три члени Контрольної Комісії були звоза міс- та Скрентону. У тих умовах гвар- ма праці велася двома секретарями і тільки три рази відбулися спільне засідання Виконавчого Комітету, усі рази в Нью Йорку, де були присутні члени Комітету звоза Скрентону. Зрештою порозуміння між членами Виконавчого Комітету відбувалося листовою.

Порозуміння з відділами відбува- лось шляхом переписки, обміників, яких було вкляно за ці два роки до відділів у різних справах 7, і при допомозі бюлетену О. У., про що буде мова пізніше.

Крім того на протязі звітних двох років у кожнім відділі або з його членами був хтось особисто з Виконав- чого Комітету, що найменше од- ния раз, при загоді піка, лекції або просто для обговорення організацій- них справ. А саме:

У відділі 1 в Нью Йорку був т. М. Січинський в 1936 і т. В. Левницький в 1938.

У відділі 2 в Дїтроїті був т. С. Корпан двома навиротами в 1936 і 1938.

У відділі 4 в Ньюарку був т. В. Левницький в 1938.

У відділі 5 в Рочестері були т. т. М. Січинський, С. Корпан, В. Левниць- кий.

У відділі 7 в Пасейку т. С. Корпан в 1936 і 1938.

У відділі 8 в Скрентонї є членами два члени дотеперішнього В. К.

У відділах 9 і 10 в Бостонї були т. т. В. Левницький в 1936, т. С. Кор- пан в 1938.

У відділі 11 в Бофало т. В. Ле- вницький і т. С. Корпан в 1938.

У відділі 14 в Бінггемтонї були при різних нагодах т. т. М. Січин- ський, В. Левницький і С. Корпан.

У відділі 16 в Ленсінг, Мицн, був т. С. Корпан два рази в 1936 і 1938.

У відділі 17 в Кромптон, Р. Ав., т. В. Левницький в 1936 і т. С. Корпан в 1938.

У відділі 420 в Торонто, і в та- мошній Жіночїй Громаді були т. М. Січинський в 1936 і т. Корпан у 1938.

У відділі 23 в Шикаго, Ілл. був т. С. Корпан в 1936 і 1938.

У відділі 32 в Вунсакет був т. В. Левницький в 1936 і т. Корпан в 1938.

Як на нашій обмеженї силї, це був досить живий зв'язок між централею і відділами.

Крок до далшого

Найважїшим успіхом за останнї два роки я вважаю загальне підне- сення організаційної дисциплїни і справжості, що є першим кроком до певної громадської праці. Відділи О. У. віджили і загальною підтягну- лись у своїй праці.

Заведбування найпростїших орга- нізаційних обов'язків було на почат- ку легальним явищем по відділах, але далі підносини поправлялись. До- сить скалати, що при кінці нашого урядунання тільки три відділи зпал- нялися з зирівнянням вкладок до централї, а на розкладї перед з'їз- дом крестїонарї відповіли докладни- ми звітами всі відділи щодо одного. Це вже крок до ліпшого.

Ці звіти, надсланї відділами, да- ють члену змогу зробити досить докладний перегляд дворїчної робо- ти відділа і теперїшнього стану ор- ганїзації. Подати про це деякі циф- ри і факти.

Відділи і їх члени

За останнї два роки працювали 16 відділи О. У. і мали вони разом ді- яльних членів 200. В окремих від- ділах стан членів такий:

Відділ	Члени	
	1936	1938
1 Нью Йорк, Н. Р.	12	13
2 Дїтроїт, Мицн.	22	18
4 Ньюарк, Н. Дж.	24	20
5 Рочестер, Н. Р.	—	21
7 Пасейк, Н. Дж.	13	7

8 Скрентон, Па.	12	12
9 Бостон, Масс.	10	10
10 Бостон, Масс.	12	9
11 Бофало, Н. Р.	12	11
14 Бінггемтон, Н. Р.	13	10
16 Ленсінг, Мицн.	8	8
17 Кромптон, Р. Ав.	5	5
20 Торонто, Онтерїо	29	25
23 Шикаго, Ілл.	12	12
32 Вунсакет, Р. Ав.	10	8
Жіноча Громада іменї О. Кобилнської, Торонто, Онтерїо, Канада	14	11
Разом	208	200

Як бачуть товариші, число членів нашої організації лишилось майже не змінене. Невеличке помешення ми кілька одиниць вирівнює те, що ці члени виконували свої обов'язки і з малим винятком були не папе- ровими, тільки активними членами О. У. Все ж таки не вдалося нам осягнути того, про що була мова на попередньому з'їзді, а саме по- більшити ряди нашої організації. О. У. не є масовою організацією, ані нею не збирається бути. Але для успішної праці потрібно безумовно побільшення членства по відділах і створення нових відділів у деяких громадах, де їх нема. Про це треба подумати на з'їзді.

Не вдалося відновити діяльності відділів 6 в Фїладельфї і 19 в Клів- лендї. У Фїладельфї, не зважаючи на всі заходи Виконавчого Комітету, не можна було винести тамошніх членів з їх байдужості. Лише де- які члени того відділу особисто пра- цювали і стояли у зв'язку з Виконав- чим Комітетом. Відділ у Клівлендї не промив навіть стільки життя.

(Далї буде)

Іван Мартинюць і Лев Залєпа
секретарї Зїзду О. У.

УВАГА ДЛЯ ЧЛЕНІВ О. У.

На основї ухвали Восьмого Зїзду О. У. організаційний бюлетен О. У. призначений поли що далї лише для інформовання членів нашої організації. Пізніше, коли буде зібраний від- повідний пресовий фонд, Виконавчий Комітет має доручити його побіль- шити і зробити доступним для шир- шого кола читачів, що сприяють ідеї О. У.

Поки що секретарї відділів мають негайно після одержання доручувати бюлетен тільки членам О. У. Кож- ний член разом з вкладкою сплачує на відділи бюлетену мікочно 5 цен- тів.

РОЧЕСТЕРСЬКИЙ ЗІЗД

Від суботи сполудня в рочестерським Народнім Домі почали з'являтися делегати на зізд О. У. Вечером була вже на місці більшість делегатів і чимало приїзжих гостей.

На зізді були заступлені, можна сказати, всі відділи, крім Пасейку. Бо навіть відділи Нової Англії, які здавна привикли виступати разом як одна округа, репрезентував член Контрольної Комісії, т. Л. Галаджій з Бостону. Між гістьми, що весь час слухали нарад, були товариші і товаришки з Нью Йорку, Бофало, Бинггемтон, Ленсинг і з місцевого відділу в Рочестері.

Наради почалися в означений час у неділю ранком, а в понеділок в годині 5-й вечером, коли денним товаришам треба було спішити до дому, порядок нарад був вповні вичерпаний. Про самі наради скаже більше протокол.

Вечером у неділю рочестерські товариші влаштували концерт і вечеру для делегатів і гостей. Зібралась велика громада місцевих і позамісцевих гостей. Був гарний, товариський настрій. У концертній частині виступав місцевий український хор, зложений з самої молоді під проводом молодой диригентки, С. Дорофій. Виступала група танцюристів і молода солістка Юрків, що недавно здобула стипендію.

Після концерту були промови. Говорив т. Д. Брагусь від місцевої громади, т. Я. Чиж і т. С. Корпан. Після того була переведена збірка на фонд "Молода Україна", що дала \$31.55. Принагідний гість на вечері, т. Шеремета з Рочестеру, що недавно був у краю, цікаво розповів про те, як виглядає теперішнє українське село в Галичині.

Рочестерські товариші задалегідь постарались улегшити делегатам побут у своїй громаді. Для всіх був приготований безплатний нічліг по домах українських громадян і дешевий харч в Народнім Домі. Взагалі рочестерські потвердили і цим разом свою славу гостинних господарів, за що

ПЕРША ТИСЯЧКА ПЕРЕВИЩЕНА

Рочестерський зізд О. У. востаннє докінчення збірки на фонд "Молода Україна" за найближче завдання нашої організації. Збірка повинна бути доведена до певних двох тисячок, щоб забезпечити видавання від кінця року політичного журналу у Львові.

На самому зізді зроблено добрий крок до виконання наміченої кволи. Зізду ухвалили на краєві цілі з організаційного фонду \$300, з чого \$100 призначено на фонд "Світло під селянську стріку" і \$200 на фонд "Молода Україна".

Підчас вечері для делегатів і гостей, влаштованої місцевим 5-им відділом, була переведена збірка на ту саму ціль зложили: І. Мартиниць \$2.00. По \$1.00: І. Пастушин, М. Красносельський, С. Кучмія, Ю. Яшедров, Л. Зелена, Д. Брагусь, П. Петрів, В. Левицький, Я. Чиж, В. Іванців, Л. Галаджій, С. Корпан, М. Кізнма, О. Крайківський, П. Гураль, І. Височанський, О. Матеїко, С. Дешик, П. Дучак, Г. Чумак, П. Чумак. По 50 центів: М. Кисель, Швель, Г. Гутенко, К. Кульчицький, К. Білецький, Шеремета. Прібними латками \$5.55. Разом \$31.55.

Тов. П. Гураль з Ньюарку перелав теж на зізді на цей фонд збірку відділу 4 О. У., з нагоди товариської прогульки в День Батька на фармі братів Різнників. Зложили: По одному доларови: І. Височанський, О. Мельник, В. Савицький, М. Савицький, С. Дорошенко, Я. Клименко, О. Різнник, В. Лівинський, А. Болмарук, Гола, брати Різнники. По 50 центів: П. Дзюбатий, Н. Стодольський, П. Якимів, В. Діфтарук, О. Бабія, П. Вакулінський, П. Гураль. Разом — \$14.50.

З цими сумами збірка на фонд "Молода Україна" перевищила першу тисячку. Теперішній стан фонду \$1,061.05.

Використавмо літній час на підприємства в кожній громаді, щоб завершити нашу збірку.

Їм належить ся щира подяка.

Вечером в понеділок і у вівторок ранком розіздились делегати і гості. Кожний повіз з собою силу доручень для відділів, але й тверду постанову ці доручення виконати.

Черговий зізд О. У. має бути за два роки в Бофало.

ПОЧИНАЄМО БУДУВАТИ ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Зізду О. У. в Рочестері виніс ухвалу, щоб на протязі найближчих двох місяців зібрати 600 доларів пресового фонду. Це дасть змогу побільшити обем Організаційних Вістей до вісім сторінок. Тоді можна буде містити в ньому більше матеріалу і поширювати бюлетен за гроші також між не-членами.

Сума, що має бути зложена на пресовий фонд, розділена на відділи і кожний делегат здав певне про те звіт у своїй відділі.

Сьогодні маємо згоду записати першу суму на більший пресовий фонд О. У. Початок зробив Скрентон і перевів до каси О. У. \$8.35. Гроші зібрані між зупоминеним членом цього відділу, т. Петром Дучаком. Пожертви зложили:

По одному доларови: Теодор Сеньчук, Степан Петрівський, Микола Гинько. По 50 центів: Мілья Войт, Анни Гамалик, Гаврило Маркович, Іван Волошин, Анастасія Федорів, Микола Галушак, Іван Мпркович, Росип Буль, Миянич, Стефан Миянич, Степан Гайдук 35 центів. Разом \$8.35.

Варт зазначити, що жертводавці не належать до О. У. Виходить, що навіть до збірок на пресовий фонд можна притягнути ширшу громаду.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 2 О. У., Дтройт, Мич., зложив на кошти зізду О. У. \$20.00.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зібрав при нагоді Дня Батька на фонд "Молода Україна" \$14.50. Звіт зі збірки окремо.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., зібрав підчас зізду на фонд "Молода Україна" \$31.55. Звіт з збірки окремо.

Відділ 8 О. У., Скрентон, Па., зложив на кошти зізду О. У. \$15.00. — Відділ перелав на пресовий фонд О. У. збірку \$8.35. Звіт зі збірки окремо.

Відділ 10 О. У., Востон, Масс., зложив на кошти зізду \$10.00.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., зложив на кошти зізду \$5.00.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., зібрав з нагоди побуту з С. Корпаном на фонд "Молода Україна" \$22.00.

Число 17 О. В. розіслане секретарям для негайної роздільної членам для 15-го липня 1931.

Відання призначене
тільки для членів О. У.
Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

СЛОВО ЗА ВАМИ, ТОВАРИШІ

Вертвемо до нашого речес-терського зїзду і його ухвал. Ці ухвали не сміють залишитися мертвою буквою на папері, мусять бути переведені в життя. Одні з них мають бути виконані езекутивною, інші — відділами і всіми членами.

Сьогодні хочемо спинитись на трьох обов'язках, що покладені на відділи і мусять бути виконані без проволочки. Два з них — організаційні. Без їх виконання не можна собі подумати ширшої праці в нашій організації. Третій відноситься до краю і до тої помочі, яку дає наша О. У. країни в його боротьбі за поступ і визволення.

Перша справа

Кладемо цю країну справу на першому місці, бо її наші відділи можуть виконати теперішніми силами, коли тільки добра воля і трохи завзяття. Це справи закінчення збірки на фонд "Молода Україна". Цю справу мусимо довести до кінця в цих місяцях. Ще треба 800 доларів, щоб почати видавати політичний журнал у краю для боротьби з фашизмом.

Край не мав такого поступового політичного видавництва, можна сказати, ще від передвоєнних часів. Бо деякі спроби, як журнал "Проти хвалі", переривались дуже скоро з фінансових причин. На еміграції останнім виданням подібного характеру була пражська "Нова Україна", що перестала виходити десять років тому. Не даром товариші з краю пишуть, що видавництво такого журналу буде історичною подією. Це буде та зброя, якою можна буде відвоювати бодай частину нашої молоді,

що виходить зі шкіл, зпід впливу фашизму та показати їй правдивий шлях до народньої праці.

Збірка на фонд "Молода Україна" була ведена дотепер майже виключно членами О. У. і мусить бути ними докінчена. На зїзді було ухвалене в цій справі одне загальне доручення: Відділи, що зібрали дотепер вище сто доларів, повинні дозбирати ще до повної другої сотки. Цей обов'язок (зібрати по дві сотки) наложений теж на Нью Йорк і Нью-Йорк, хоч їх дотеперішня збірка стоїть нижче першої сотки. Всі відділи в менших громадах повинні доповнити свою збірку до повної сотки.

Дивно, що від зїзду ми не чули ні про одне підприємство на дохід фонду "Молода Україна", хоч діто дає на це добру нагоду в багатьох громадах. Товариші! Ця справа мусить бути докінчена. Кладемо її на першому місці і кличемо всіх до праці.

Друга справа

Дві другі справи відносяться до скріплення наших власних сил. Мусимо мати більше членів і мусимо мати як не газету, то бодай більший бюлетен, приступний для ширшого загалу. Без тих двох річей годі чекати більшого успіху нашої праці.

Делегати, що були на зїзді, певне повідомили свої відділи, які обов'язки поклав зїзд на кожний відділ у цих двох справах. Також у протоколі з зїзду в сьогоднішнім числі є докладно подані рішення щодо кампанії за новими членами. Призначений час трьох місяців вже на половину минув, але вістку про приєднання нових членів маємо поки

що лиш з одного відділу. Але це справа життя або смерті для нашої організації. Мусимо дістати більше нових сил в наші ряди.

Третя справа

Ще найліпше поступило дотепер виконання третього доручення для відділів, а саме збірка на пресовий фонд О. У. Три відділи виконали вже вповні призначену на них квоту, а один в частині. З визначеної суми 600 доларів тим чином зібрано вже \$133.35.

Але де інші відділи? Невже для них не існує ця ухвала зїзду? Коли одними з перших могли згубитись наш канадійський відділ і Жіноча Громада в Торонто, де без порівняння ще тяжче за гроші, як в Америці, то яке виправдання мають всі ті відділи, що мовчать дотепер і не зложили нічого? Нехай слова товариша з Торонто, що поміщені на останній сторінці цього бюлетену, не прогомонять без сліду!

На останньому зїзді намічена широка політична і громадська праця, що має бути виконана нашою організацією. Щоб її виконати, мусимо скріпити наші власні ряди. Це перше, вступне завдання. І це завдання може бути виконане тільки спільними силами всіх відділів і всіх членів. Слово за Вами, товариші!

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

Восьмий Зїзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавництва Організаційних Вістей О. У. має коновий член разом з вкладками сплачувати на руки відділу по 5 центів на місяць. Гроші висилаються разом з вкладками до централі.

Крім того обов'язком кожного члена сплачувати на пресовий фонд О. У.

РОНИ УКРАЇНИ В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Протокол нарад

кожного провву
цій основі то-
сн, де сто-
пруги-

мен обмінитись з центральною листам
ми і звітами кожного місяця.

Загальна сума жертв на громад-
ські цілі подана тільки приблизно,
в дійсності в деяких відділах вона
була вища. Під увагу вважі тільки
жертви самих відділів або зібрані
на близькій участі членів. Сума

46 пішла на такі цілі:

на преса і видав-	
назагалі	\$609.00
"Голос	582.45
.....	314.90
.....	209.95
.....	155.00
"раїна" ..	644.85
1. Дра-	
.....	203.35
.....	255.90

Вісти

організації за
панялась, то
ствання бо-
ньому зїзді
щоб екзе-
вати орга-
нутрішньо-
у місяць".
нконачний
ч вересня
С. У. До
бюлетеню.
сирні сто-
на шість.

на гро-
ці цілі

63.25
6.95
0.50
7.00
77.15
28.95
209.35
174.20
68.00
0.06
30

Бюлетен має служити за зв'язок між членами і відділами. Відповідно до того підібраний матеріал для нього. Містилися в ньому статті, що підносять до діяльності організації, політичні інформації з краю, призначені для орієнтування наших членів у біжучих справах, дописи відділів і реєструвались усі проши жетти по відділах.

Щоб можна було порушувати вільно кожному організаційну справу, бюлетен був обмежений тільки для ужитку членів. Це було вирішено як стеревше в кожному числі. Тому порушенням організаційної дисципліни з боку котрогось із членів було те, що матеріал з одного числа бюлетену попав на сторінки публіцистичних "Щоденників". У передрукованій статті нашого інформатора з краю не було нічого, чого б не можна було надрукувати вільно. Але сам факт, що з копія членів О. У. бюлетен міг дістатися у чужі руки, треба гостро осудити.

В окремій таблиці подано, як розходилися бюлетен по відділах, як відділи піддержали його складками на пресовий фонд і як писали до нього дописи. Кошт друку пишоси \$20.00 на число, редакційна праця й експедиція, крім пишосих марок, не коштувала нічого, так що складок на пресовий фонд покрили видатки бюлетену.

Фонд "Молода Україна"

Одним з успіхів нашої праці за два останні роки треба вважати значне збільшення допомоги близьким для нас кривими справами і більшою шквквістю у цій допомозі.

Від двох років збірка йде на пресу й інші видання радикальної партії. Фонд "Світло під селянську стрічку" дав дотенер \$1,250, з чого від початку 1938 року зібрано одну тисячку. Збірка дала змогу побільшити Громадський Голос і додати до нього місячний літературний додаток "Світ". Почав виходити Жіночий Голос, побільшено обем Камешірія і забезпечено виданням "Самоосвіта".

Від початку цього року наша організація дала почин до нової збірки на фонд "Молода Україна". Фонд призначений на політичну літературу для молоді в краю, в першу чергу на видавання політичного журналу. Потреба такого журналу, що поборив би серед молоді впливом демократичного "Вістника" та інших фашистських видань, відзначливо пе-

ВИДАВНИЦТВО БЮЛЕТЕНУ "ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВІСТІ О. У."

Скільки чисел О. В. доставив відділ		Скільки заложила відділ на пресовий фонд		Скільки дописів і відділу було в О. В.	
Відділ		Відділ		Відділ	
4	40	1	\$ 42.70	20	8
20	30	8	48.00	Жін. Гр. ...	4
1	25	4	38.80	12	3
2	25	Нова Англія	34.75	4	3
5	25	20	33.60	10	3
7	20	2	33.00	8	2
14	20	16	33.00	9	2
8	15	23	22.50	14	2
9	15	14	13.00	32	2
10	15	11	12.75	Нова Англія	2
11	15	10	9.75	1	1
18	15	17	3.50	5	1
23	15	Жін. Гр. ...	3.00	7	1
32	15	5	---	16	1
17	10	7	---	---	---
Разом	300	Окремі листки	21.50	Разом	35
		Разом	\$341.65		

кучи. Це одностороння думка у Львові і в Ужгороді та серед близьких нам для політичної еміграції в Празі і в Парижі. Збірка йде добре і з новим роком журнал повинен по-явитись.

Прізда лектора з краю

Виконавчий Комітет робив заходи, щоб дістати до Америки й Канади на об'їзду одного з діячів української радикальної партії. Справа здавалося, була добре налагоджена і близька до здійснення. Однак через стан здоров'я наміченому лектору поїздка поки що розбулася.

Окремо, своєю часу звернувся до нас г. Н. Григорій з Парижа, відомий діяч партії соціалістів-революціонерів, з запитом, як О. У. достанеться до його проїзду з лекціями. Тов. Григорій закликає, що має запрошення від своїх прихильників і має залезнені кошти поїздом, але не хоче їзди без порозуміння з О. У. Він каже теж, що до Америки не їде з організаційними цілями. Хоча тільки мав лекції, головне щоб розв'язати брехні фашистів з нагоди 20-тих роковин української революції. Це було головна тема його лекцій.

Коли г. Григорій приїде Виконавчий Комітет О. У. повинен порозумітися з ним щодо його поїзду, щоб з неї було як найбільше користі для спільної справи, та щоб оминати тепер непорозуміння, що останніми часами виникли при подібних нагодах.

Ашлія В. Винниченко

Наша організація стояла в постій-

ному зв'язку з прологом радикальної партії, старалася підтримати її морально і матеріально. З ініціатив політичними групами в краю ми не мали ніяких зв'язків. На еміграції ми мали тільки загальний контакт з соціалістичними групами у Празі. Справа налагодження зв'язків між демократичними та соціалістичними групами в краю і на еміграції буде ще порушено пізніше.

У цій ділянці наша організація прагне за свій устітати що їй вдадено перебити одну політичну акцію, яка могла б зробити великого збитків, головити між нашими робітниками за океаном. Це так звана публіцистична акція В. Винниченка, що відомо товаришам докладно з бюлетену. Коли Винниченко звернувся до нас з своєю проєктом публіцисту на Україні, ми подали його на загальне обміркування по відділах через бюлетен. Вислів акції був односторонньо неприхильний. Всі відділи з'явилися проти проєкту Винниченка. Ми товаришам відомо, після того Винниченко припинив свою акцію.

На тому кісчу мій хіт. Теперішня ситуація накладає на нашу організацію великі обов'язки. Ми мусимо об'єднатися як найбільше біля неї і направити свої сили, щоб їх бодяв частково використати.

Звіт інших членів Виконавчого Комітету

Член В. К. т. Т. Гомарин (Торонто): На засідання Виконавчого Комітету не ми приїздили з причини великого віддалення і кошту. Старансь по змозі провезати на місці

та брати участь в організаційному житті відділу. Висловлює думку, що на будуче до Виконавчого Комітету треба вибрати членів з близьких околиць.

Член В. К. т. М. Кювон (Нью Йорк): Брав участь у кількох засіданнях Виконавчого Комітету, що відбувались у Нью Йорку. Старався працювати по своїм силам на місці.

Звіт контролю

Контрольори К. Багній і Л. Галландій подають звіт з переведеної контролю фінансової господарки Виконавчого Комітету за два роки його діяльності. Відчитують цифри поодиноких приходів і розходів за кожний рік і стверджують, що вислід контролю виконується вповні з звітом фінансового секретаря і касієра. Гроші знаходяться в банку. Діловодство найдемо в порядку.

Звіти делегатів

Делегат відділу 1, т. І. Мартиниць (Нью Йорк): Подає причини, чому в останніх двох роках відділ був нечисленний і не проявив більшої діяльності. Замічає, що на будуче праця ньюйорського відділу певне піднесеться.

Делегат відділу 2, т. О. Крайндельський (Дітройт, Мич.): Відділ працює, але відчувається брак відповідних сил до праці серед тиня відносин, як є в Дітройті. Замчайні члени не все можуть дати собі раду проти всяких "дипломатик" лідерів, що на них Дітройт спеціально багатий. Перешкода є теж для праці від всякого роду власних "еретиків", здебільшого бувших членів О. У., що перейшли до інших груп. Великим ударом було те, що оборонці втратили дім і вижили без помешкання. Все ж таки в Дітройті є така опінія, що, якщо візьмуться оборонці, те мусять вдатися. Обіцяє працювати, але згод мусять обдумати, як піднести західні відділи і дати їм моральну поміч.

Делегат відділу 4, т. І. Височинський (Ньюарк, Н. Дж.): Передає привіт зілляві від свого відділу. Відділ збирався що тиння до 1936-го року. В тому році прийшла внутрішня криза, що сповчинила застій. Деякі члени не погодилися з тим, що езекутиву забрано з Ньюарку. Не сказали, чому не годяться на нову езекутиву. Шірик минув у неясній ситуації. Потім виступив один член відділу, заявляючи, що не може співпрацювати з езекутивною, а

за ним ще три. Одного члена виключено. Прийшов лектор, який сказав, що О. У. не має цілі. Це обуршило товаришів. Ті, що після цих вклядів амшились в організації, заслуговують на велике признання. Це була тяжка боротьба, бо внутрішня. Після кризи відділ скоро піднявся. Відділ має в своїй місцевості агітнет, з яким всі чиняться. Коли були завабани у виконувани організційних обовязків, то на те були причини. До уряду вибрано товаришів, з яких трьох захворіло. Не зважаючи на те, відділ працював. Важко, що конче треба спровадити з краю людей для організційної праці. Треба вилавити орган, що був би доступний для всіх.

Делегат відділу 5, т. Д. Братуєв (Рочестер, Н. Я.): Завапа праці у відділі був від 1935-го року вислідок будови дому. Члени О. У. належать до Народного Дому, який веде загальну громадську роботу. Тепер, коли справа з домом поладжена, працю у відділі відровлено. Відділ стоїть тим добре, що в ньому нема внутрішніх непорозумінь, які сварок. Будемо старатись побільшити відділ і придбати більше фондів.

Делегат відділу 8, т. Я. Чен (Скрентон, Па.): Подає причини, із-за котрих відділ не може зрости числом, які повести ширшу працю. Скрентон є осяком У. Р. Союзу і езекутивні О. У. і більшість громадської праці ведеться від тих установ. Успіхом є те, що в Скрентоні я окольні нема фашизму.

Т. Л. Галландій (пілля 9, Бостон, Масс) Не є делегатом від відділу, тільки контрольором, але скаже про відносини в Бостоні. До кінця 1936 року 9-ий відділ О. У. був діяльний. Після того був ввнесений роздор між поступовими людьми в місті Бостоні самими буншими ліберальні О. У. Лиш Бостону в тому, що там є багато бувших урядників У. Р. Союзу, з особистими образами. Є вигляд на лучше в будучому. Все ж таки, хоч організційна справа відупала на протязі останніх півтора року, то про край товаришів не забували Помогали при тому благо жінки.

Делегат відділу 11, т. С. Децки (Бофало, Н. Я.): Великої праці відділ не робив, але має час держати свій вплив у громаді. Через те, можна скажати, в громаді нема фа-

шизму, а большевизм на висерті. У відділі є зовня згода і солідарність.

Делегат відділу 14, т. А. Кулик (Бингемтон, Н. Я.): Відділ від 1937 року підупав з причини непорозумінь між членами уряду. Ця справа мусять бути волгоджена і відділ мусять відзискати своє давне добре місце в організації. Наш відділ це одномока політична організація з Бингемтоні. Є досить симпатиків, які приступили б до відділу, щоб була єдність і провід у відділі.

Делегат відділу 16, т. М. Красносельський (Ленсинг, Мич.): В нашій громаді живе всього 20 українських родин, половина з того большевизм. До 1927-го року був в місцевім Народнім Домі боротьба між радикалами і большевизмом. У 1928 році організовано відділ О. У., перебрано Народній Дім і тоді большевизм вийшли з нього. Вони хотіли збойкотувати нас, але ми не далися. Нас було шестеро, а з дітьми 10. Відділ О. У. мав трьох членів, тоді ми вписали ще трьох жінок, а ті приєнали ще дві товаришки. Такий є теперішній стан. Ще є Жіноче Товариство, що співпрацює з відділом О. У. Це товариство працює з заняттям і треба признати, що наші жінки ведуть перед у всій місцевій роботі.

Делегат відділу 20, т. Г. Гутенко (Торонто, Онт.): Скаляє привіт зілляви від свого відділу. Відділ організований в 1926-ому році. Потім він підупав, а відновлено його в 1932-ому році. Всі члени самоучки. Виробляли на радикалізм і оборонців тільки шляхом самоосвіти, читанням і власним викробленням. Тепер, хто навіть з членів відіде до іншої місцевості, то працює далі для організації, як т. О. Хортів у Чатам, Онт. Інші організації відходять до них, вони читають їхні вклявання, але не дають себе збаламути. Мусять нести запашу боротьбу з іншими політичними групами і підбивати їхні капали. Найбільшою загрозою для українців у Канаді є в цей час фашизм. Наші "націоналісти" через свої симпатії для Гітлера і для фашизму можуть стянути колісь великі переслідування українців з боку канадійської влади. Недивно газета "Торонто Стар" писала, що українці не або комуністи, або фашисти. Від такої опінії українці можуть потерпіти. У відділі відчувається брак умов праці

нів, лекторів і промовців, але члени стараються радити собі без них. Самі виступають з промовами, зають лекції, беруть участь у прилюдних дискусіях. Треба, щоб О. У. звернула більшу увагу на Канаду.

Делегат відділу 20, т. Л. Залеза, доповнює звіт т. Гутенка. Відчитує докладний звіт про діяльність відділу за останні два роки.

Делегат відділу 23, т. О. Дичин (Шикаго, Іл.): Минулого року відділ проявляв малу діяльність. З 18 членів відділу утвар на 12. Будуть старатися оживити діяльність відділу і відновити відділ в іншій альній місті.

Делегатка Жіночої Громади імені Ольги Кобилянської, т. М. Залеза (Торонто, Онт.): Передєє привіт зїздові від свого товариства. Жіноча Громада зорганізувалася за починком місцевого відділу О. У. Обидві організації співпрацюють і будуть даліше працювати разом. Велика частина праці йде на піддержку радикальної партії в краю та її видавництва. Зїзд повинен поширити жіночу секцію організації О. У.

Звіт секретаря зїзду

На початку популадневих нарад у цьому місці т. Лев Залеза прохєє вибрати на його місце іншого секретаря зїзду. Вибрано т. Олексю Крайківського.

Дискусія над звітами

Дичин: Запитує членів Виконавчого Комітету про лєт, що був розісланий з Нью Йорку до деяких жіночих товариств у справі об'єднання.

Лешчський: Ця акція була ведена з Нью Йорку без порозуміння з О. У. Виконавчий Комітет дістав був тільки запити в цій справі від деяких жіночих товариств, що співпрацюють з нами. Ми відповіли, згідно з правдою, що про цю акцію нічого ближче не знаємо. Наскільки нам відомо, проєктований зїзд жіночих організацій не відбуєся.

Крайківський, Багрий і Красносельський ставлять запити до т. Корпана у справі поданих у його звіті причин, що школять організації О. У.

Корпан стверджує, між іншим, що вважає шкідливою роботою для політичної організації, коли її члени, свідомо або несвідомо, припинюються до поширення преси чи видань інших, чужих для неї політичних організацій.

Гутенко ставить внесення, щоб дати довіря уступаючому Виконавчо-

му Комітету. Кулик піддержує. Ухвалено.

Корпан: Чи може відділ у Нью Йорку візнести свою славу, яку мав на початках свого існування?

Клема, Мартиниць, О. Матейко (гість): Можна дивинути ньюйорський відділ, якщо послитися взагалі праці в О. У. і буде видаватись прилюдний орган О. У.

Корпан: Яке відношення літройтського відділу О. У. до інших політичних груп у Літройті?

Крайківський: Відділ О. У. в Літройті не має жадних зносин з іншими політичними групами.

Гутенко: Заявляється проті того, щоб відділ О. У. входили в які небудь звязки з іншими політичними групами, зокрема з опозиційними відомими ворожими нам організаціями.

Лешчський: На тлі місцевих відносин трапляється деколи, що відділ О. У. наближаються до деяких політичних груп, хоч нам з ними цілком не по дорозі. Наприклад, подекуди дається завважити охота говорити з гетьманцями, тому що вони тепер сильно атакують фашистів. Це дуже небезпечна справа. Коли між гетьманцями і фашистами є ворожнеча, то тільки з конкурентних причин. Обидві групи однак ворожі для нас.

Красносельський ставить внесення, щоб звіт делегатів прийняти до відома. Залеза піддержує. Ухвалено.

Кампанія за новими членами

Лешчський: Приступаючи до дискусії над апрограмою праці на будуче, мусимо в першу чергу звернути увагу на побільшення членів О. У. Наша організація ніколи не була мисова і не збирається такою бути. Але для того, щоб організація могла жити в провалити діяльність, вона мусить мати певне, мінімальне число членства, які брали б участь у праці і вєсли матеріальні видатки. Теперішнє число членів О. У. рішуче замале. Треба придбати в найближчому часі що найменше сотку нових членів.

Братусь: Організування нових членів буде легше, коли буде доступний для кожного орган О. У.

Багрий: Лише в тому, що вся праця в центрі О. У. ведеється тільки кількома одиницями. Треба ширшого проводу і оргнзу.

Чикс: Чи є можливість зорганізувати поїздку організатора по Канаді?

Гутенко: Є, але треба справу під-

готовити наперед при допомозі загальної доступної газети.

Лешчський: Пропонує, щоб кожний делегат по черзі сказав, скільки членів може зорганізувати його відділ. Делегати дають оці заяви:

Мартиниць: Відділ 1 в Нью Йорку постарється зорганізувати 10 нових членів.

Крайківський: Відділ 2 в Літройті зорганізує 7 нових членів і постарється відновити відділ на Норт, де може бути теж 7 членів.

Височинський: Тепер інші відносини і треба вживати інших методів для приєднання членів. Треба при кожній нагоді говорити з людьми і переконувати їх, в часни будуть. Відділ 4 в Ньюарку постарється дати 10 нових членів.

Братусь: Відділ 5 в Рочестері дасть 10 нових членів.

Чикс: Відділ 8 в Скрентоні дасть 5 нових членів.

Гашмидий: Відділи в Новій Англії (9, 10, 17 і 32) можуть дати разом 12 нових членів.

Дичин: Відділ 11 в Бофало приєднєє 5 нових членів.

Кулик: Відділ 14 в Бингемтоні постарється дати 6 нових членів.

Красносельський: Відділ 16 в Ленсинг постарється дістати нових членів у Флант і Джейксон. Об'єднєє 6 нових членів.

Гутенко: Відділ 20 в Торонто постарється здобути 10 нових членів.

Дичин: Відділ 23 в Шикаго постарється відновити відділ О. У. на Елмвуд і дасть разом з ним 10 нових членів.

Після основної дискусії ухвалено: Повести кампанію за соткою нових членів, що повинні бути приєднані на протязі найближчих трьох місяців. Згідно з заявами делегатів що квоту поділено між відділи так:

Відділ	Нових членів
1 Нью Йорк	10
2 Літройт	14
4 Ньюарк	10
5 Рочестер	10
7 Пасейк	5
8 Скрентон	5
Нова Англія	12
11 Бофало	5
14 Бингемтон	6
16 Ленсинг	6
20 Торонто	10
23 Шикаго	10

Іван Мартиниць, Лев Залеза, Олексю Крайківський секретарі зїзду О. У.

(Далі буде)

ЛИСТИ І ДОПИСИ

ВИКОНУЄМО УХВАЛИ ЗІЗДУ!
(Торонто, Онт.)

Восьмий Зїзд нашої організації поручив усім відділам через делегатів, щоб вважали краще до праці, ніж дотепер. Щоб був зв'язок між нами, щоб можна було поширити нашу думку, мусимо побільшити об'єм Організаційних Вістей і зробити їх доступними для ширшого кола читачів.

На зїзді було призначено на кожний відділ, яку суму він має зложити на пресовий фонд. Наш відділ рішав цей обов'язок виконати негайно і вислав уже до Виконавчого Комітету повну суму \$75.00, що була призначена на нього.

Ще інші обов'язки наложив Восьмий Зїзд О. У. на відділи. Мусимо їх всі виконати. Маємо приєднати більше членів до О. У. Наш відділ під тим оглядом у критичній становищі, бо половина наших членів порозїздилися по інших місцевостях за роботою, а найважливіше, що наш відділ не має свого помешкання. Та не зв'язавшись на всі труднощі, наш відділ постановив виконати також постанову зїзду щодо нових членів. Навіж що знаємо одного нового члена і є надія на більше.

Хочемо знати, як Ви, товариші, по інших відділах виконуєте обов'язки, наложені нашим зїздом? Віримо, що добре, бо Ви, американські товариші, старші в організаційній роботі, маєте більше свідомості і досвіду, а ми ще тільки починаємо.

Товариші! Ситуація тепер така, що не можна нам сидіти бездіяльно. На нас лежать великі завдання в цій важкій хвилині і наш нарід чекає, що ми ці завдання виконаємо. Пригадаймо собі ту думку й матеріальну допомогу, в якій живе наш нарід, пригадаймо собі його немирну ще, несповнене дотепер бажання стати вільним господарем у своїй хаті і допоможімо йому, щоб це його бажання сповнилось. Чи чуєте

Який то пітер шумно грає
Від Сяму, Прута до Карпат.
Яке то лихо визирає
Із тих нужденних хлопських хат!
Хто ще живий душею, в кому ще
не замерла пам'ять про Рідний Край
і його важку боротьбу, станаймо всі
до праці.

За відділ 20 О. У. в Торонто:
Г. Гутенко, голова
Л. Завва, секретар

**ДАЙМО НАШІЯ МОЛОДІ
ПОЛІТИЧНУ ОСВІТУ**

Ще 800 доларів потрібно, щоб закінчити з повним успіхом нашу збірку на фонд "Молода Україна". Збірка мусить бути закінчена як найскорше, щоб від нового року міг виходити політичний журнал.

Теперішній стан збірки за громадами такий:

Зїзд О. У. в Рочестері	\$ 200.00
Торонто, Онт.	146.00
Сирентон, Па.	129.30
Дітройт, Миш. (з Гем-трейком)	128.00
Ленсинг, Миш.	97.75
Ньюарк, Н. Дж.	69.00
Рочестер, Н. Я.	65.30
Нью Йорк, Н. Я. (з Брук-ліном)	48.00
Бофало, Н. Я.	38.12
Філадельфія, Па.	30.00
Бинггемтон, Н. Я.	25.00
Бостон, Масс.	17.80
Шинно, Ілл.	16.00
Пасейк, Н. Дж.	10.00
Люблин, Инкс.	7.15
Тейлор, Па.	6.00
Флінт, Миш.	5.00
Чатам, Онт.	5.00
Філіппсбург, Н. Дж.	1.00

РАЗОМ \$1,101.42

Крім того Головна Рада У. Р. Союзу ухвалила на цей фонд \$100.00. Це дає разом суму \$1,200.

Доповнім бракуючу решту як найскорше. Більші відділи, що зібрали дотепер вище сотки, а також Нью Йорк і Ньюарк, повинні доповнити свою збірку до повних двох соток. Менші відділи мають дозбирати повну сотку.

**БУДУЄМО БІЛЬШИЙ ПРЕ-
СОВИЙ ФОНД О. У.**

Рочестерський зїзд ухвалив зібрати 600 доларів пресового фонду і за ті гроші поширити бюлетен та зробити його доступним для ширшого загалу. Дотепер зложили на пресовий фонд оц. відділи:

Відділ 20, Торонто, Онт.	\$ 75.00
Відділ 14, Ленсинг, Миш.	25.00
Жіноча Громада, Торон-то, Онт.	25.00
Відділ 9, Сирентон, Па.	8.35

РАЗОМ \$133.35

ВИКОНАВЧИЯ КОМПТЕТ О. У.

Виконавчий Комітет, вибраний на Восьмому Зїзді О. У. в Рочестері, розділив поміж себе обов'язки ось так:

Микрослав Січинський, організатор.

Володимир Левицький, рекордовий секретар.

Степан Корнан, фінансовий секретар і касієр.

Доктор Братусь (Рочестер, Н. Я.), Григорій Гутенко (Торонто, Онт.), Степан Дешик (Бофало, Н. Я.) і Іван Мартинеш (Нью Йорк, Н. Я.) — члени.

Контрольорк: Касіян Багрий (Ньюарк, Н. Дж.), Лев Галанджій (Бостон, Масс.), Олекса Крайківський (Дітройт, Миш.).

ОРГАНІЗАЦІОННА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., заповідає дві лекції на 2-го і 16-го жовтня.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Миш., відбув організаційні збори, на котрих був присутній т. М. Січинський.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплата вкладає до централі за місяць липень.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплата вкладає до централі за місяць липень.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Миш., зложив на пресовий фонд повну кроту \$25.00, призначену зїздом. Вкладки до централі заплачені за липень.

Відділ 17 О. У., Крокетон, Р. Ав. Топ. І. Кулячук перестав безпосередньо до централі \$3.60 вкладок до липня 1948 і на пресовий фонд О. У. \$1.40. Топ. В. Федорощук прислав безпосередньо до централі на пресовий фонд О. У. \$2.00.

Відділ 28 О. У., Торонто, Онт., зложив на пресовий фонд О. У. повну кроту \$75.00, призначену зїздом. Приєднали одного нового члена.

Відділ 23 О. У., Шинно, Ілл., перестав на пресовий фонд 85 центів. Вкладки до централі заплачені за липень.

Жіноча Громада імені Ольги Кобилянської, Торонто, Онт., зложив на пресовий фонд О. У. повну кроту \$25.00, призначену зїздом.

Число 19 О. У. розіслав секретарям для негайної роздачі членам для 18-го серпня 1948.

ПОЛІТИЧНЕ ОБЛИЧЧА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

Причина політичної невробленості нашої молоді в Америці лежить частинно в тому, що всі старші групи, за винятком одних комуністів, підходять до неї з старокраєвими справами і стараються впливати на неї в дусі ідей, привезених з краю. Тимчасом молодь вросла вже з корінням в американське життя і її дуже трудно зрозуміти відтінки української країнової політики. Вона вважає вже великим досягненням, коли пізнає і зрозуміє загальні дані про Україну.

Правдивість повищого твердження показує такий факт: більш менш безпартійна і по своїому статусу демократична Ліга Української Молоді Північної Америки існує вже п'ять років. На чотирьох перших конвенціях тої ліги політичні питання були цілком неактуальні. Спроби старших і одного-двох молодших бесідників включити громадські справи у дискусію цілком завели. Не тому що хтось їх заборонив, а просто через те, що молодь про них не говорила.

Два роки тому комуністи почали свої залицянки до ширших кол громадництва з "народним фронтом". Частина американських політиків і преси насторожилась. Почули про комунізм теж і молоді українські американи. І на конвенції в Філадельфії винесено вже резолюції проти комунізму та була вже коротка мова в дискусіях про так званій "націоналізм".

Де далі, Америка почала придивлятися до фашизму і до його можливих впливів на американське життя. Преса почала про нього ширше писати.

Президент Розевелт кинув слово-друге проти капіталістично-фашистської спілки. В деяких стейтах це питання стало дуже актуальне в американській політиці, як, наприклад, у Мішиген з його страйками і "чорним легіоном". І ось не диво, що рік тому, на клівлендському зїзді молоді, вже ціла промова одного делегата (з Мішиген!) була присвячена критиці фашизму взагалі, а українського зокрема.

Суперечка Американської Федерації Праці з Комітетом Індустріальної Організації, "нового почину" з "спеціальними інтересами", лібералізму з реакцією, вкупі з конгресовими і сенатськими розслідами фашистів та комуністів, загострили зацікавлення політичними питаннями взагалі, а українській молоді зробили зрозумілими слова і фрази, котрі вона не раз чула від своїх батьків.

Вислід такий, що на останній конвенції молоді цього року в Питебургу говорили вже отверто і широко про фашизм, комунізм, націоналізм і демократію.

При цьому виявився також, правда, ще дуже неясний політичний поділ провідної частини тої молоді. Одна група свідомо йде з українськими фашистами і вживає їх фразеології з метою баламутити. Ця група не відважується виступати проти демократичних клків, але коли мова про диктатуру, то вона бачить тільки Москву; Берліна й Риму не бачить. Друга група стоїть вірно на демократичній, антифашистській і протикомуністичній платформі. Третя, широчині, каже, що обидва

напрямки добрі і корисні для України: один дбає за освіту і органічну працю, а другий викликає "революційне надруження". Речник цієї групи дуже вгледно замикав очі на фашистську програму "націоналістів" і твердив, що він "також за демократію".

Цей поділ і висловлені думки ще дуже непевні і неясні, хоч вони вийшли собі вже місце в резолюціях зїзду. За це важний факт, що молодь почала говорити політичною мовою і що при цьому вважала потрібним підкреслити свою лояльність до демократії і ворожість до диктатур. Дійшла вона до того не так через агітацію українських політичних груп, як через американське громадське життя і загальне зацікавлення політичними питаннями.

Це показує шлях, яким такі організації, як Оборона України, можуть ширити між українською молоддю свої думки: не притяганням молодих людей до організації з тим, щоб вони присвячували всю свою політичну енергію українській справі, а агітацією, щоб українські молоді люди в Америці брали активну участь в американській політиці по боці поступу.

Правда, тим способом не здобудемо собі "стопроцентних оборонців", але зате виховаємо поступових американських союзників, котрі в потребі допоможуть Україні більше, ніж та молодь, що вміти-ме танцювати українські танки, співати українських пісень, а громадськими справами своєї американської батьківщини або не буде інтересуватись, або стане по боці тутешньої реакції.

ВОСЬМИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Протокол нарад

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ЗІЗДУ

(Продовження)

Дальша дискусія у справі нових членів

Гутешняк Є знога поширяти організацію О. У. в Торонто, окличе потрібно кінче організатора, який об'їздив би Канаду. Якби хтось приїхав і поміг організувати, тоді по всіх містах східної Канади були б відділи О. У.

Лавинський: Канадійські товариші нарікають, що в них нема провідників. Але це може їхне шастя, бо мають самі змогу виробитись на народних провідників. Радикальна партія в початках вросла тим, що по селах звязались селянські організатори, промовці й агітатори, що рознесли нові ідеї в народню масу. Тому її маючі сили не може викоріняти.

Чом: Тутешню молодь тяжко буде притягнути в ряди О. У. Краще було б, щоб близькі нам по ідеї молоді українські люди виступали в обороні наших ідеї в притосованні до американських відносин і тутешньої боротьби за демократію. Там зробила незлавно наша молода товаришка Задорожна на одній лекції "націоналістів" у Нью Йорку.

Організація жіноцтва

Лавинський пригадує, що на попередньому зїзді присвячено багато уваги справі приєднання жінок до О. У. Ухвалено, щоб приєднувати жінок до відділів О. У. на правах звичайних членів, та щоб найти зв'язок з поступовими жіночими товариствами, яких є в Сполучених Державах до двох десятків. Ті жіночі товариства, що цілком погоджуються на програму О. У., можуть вступити в склад нашої організації з річною вкладкою 5 доларів. На шій основі до О. У. належить Жіноча Громада імені Ольги Кобилянської в Торонто. Ця Жіноча Громада виконує всі організаційні обов'язки, платить свою належність до центральної каси по 5 доларів річно і має свою представницю на нашому зїзді. В березні минулого року в Вунсавет, Р. Ай., зорганізувався був під назвою Жіночої Громади окремих жіночий відділ О. У. на округу Нової Англії. Цей відділ помагав багато при збиранні жертв на краєві

сїлі, але довгий час не чути про його працю. Більше про організаційну жінок у рядях О. У. не чути. Це велика школа, бо поступове відношення має до сповнення велике значення. Мусимо на що справу звернути більшу увагу. Питає, яка причина, що в тих громадах, де існують поступові жіночі товариства, крім одного Торонто, не приєднано ті товариства до О. У., і чи це можливо зробити?

Демидо Причина в тому, що після зїзду в Ньюарку ніхто не звертався до тих жіночих товариств, що могли б приступити до О. У. Щодо Жіночого Товариства, що є при Народнім Домі в Бофало, то його можна приєднати до О. У.

Височайський: Жіноче Товариство ім. Олени Пчіліна в Ньюарку можливо приєднати до О. У.

Кішняк, Мартинев, Бритусь заявляють, що в їхніх громадах це трудно буде перевести.

Ухвалено доручити Виконавчому Комітетові, щоб заявився виконанням ухвал ньюарського зїзду з 1936 року про приєднання жінок і жіночих товариств до О. У.

Промити окремих відділів

Перед приступленням до дальших нарад над будучою працею О. У. прочитано присявні на мисьмі проєкти в шій справі відділу 2 з Дітройту і відділу 10 з Бостону.

Відділ 2, Дітройт, Мич., ухвалив на своїх зборах поставити відділові О. У. оці пропозиції:

"1. Більше централизації О. У. Тим зв'яземо відділи ближче з Екзекутивним Комітетом і менше вони будуть робити на свою власну руку.

"2. Екзекутивний Комітет так вибирати, щоб найменше хоч чотири його члени мешкали близько себе і мали нагоду без великих вкладків у всяких справах організації порадитись, як і що робити.

"3. Конечно придумати план, щоб забезпечити і видати орган О. У. хоч раз у місяць, апа рази такий великий як Організаційні Вісті О. У., на який можна було б збирати переплату і який можна би продавати між людей

"4. Щоб О. У. навязала добрі зносини не тільки з радикальною партією в краю, але і зі всіми поступовими угрупованнями на еміграції, о-

собливо з соціалістами-революціонерами, щоб по можливості їм помагати матеріально, а до те ждати від них більше організаційної праці між людьми, які походять з Східної України, і в Європі і тут в Америці і Канаді. Ми віримо, що тільки ті люди, які там роджені і знають тих людей і обставини, будуть могли успішно з ними працювати для організації, і тепер на еміграції і вдома, коли обставини позволят їм вернутися на Україну.

"5. Порушити справу всеукраїнського конгресу в Європі. Хай делегати рішать, яке їм бажання в тій справі.

"6. Постаратися поширити між нашими людьми в Америці кооперативний рух і, як можливо, допомогти дістати когось з краю не тільки для політики але і повчати нас, як завладати і вести кооперативні спілки.

"7. Придбати фонди для організації, щоб хоч один як не більше членів Екзекутивних були длачені. Особливо повинен бути плачений секретар, який був би і редактором органу, і, по можливості, хоч два рази в рік повинен поїхати по містах, де є наші люди і відділи з лекціями по важких справах на порядку в той час.

"8. Щоб допустити на зїзд з лозадним голосом інших старих товаришів, які через особисті чи які інші причини покинули О. У.

"9. Також, коли будуть помагани, то запросити людей, які мають зв'язки з соціалістами-революціонерами в Ірландії, і виробити план, та разом з ними працювати, не дітвшись на двох.

"10. Щоб забезпечити організацію грошево, піднести членську вкладку — хоч долар на місяць — або 10 доларів в рік, за що вже кожний член діставав би орган О. У.

"Ми віримо, що члени О. У. згодяться зп це, коли будуть бачити, що в організації згода, що йде робота, і що гроші йдуть на справу всім нам дорого! — по ідеї. Тим розбудуємо організацію і вона, будучи хоч однією сильнішою, як тепер, зробить велику роботу і тут і для тої ідеї, для якої ми прирехти працювати, а саме для низпозелення українських земель."

2-ий відділ Оборони України

Відділ 10, Бостон, Масс., прислав цього листа:

"Вповажані товариші-делегати на з'їзд Оборони України!

"Найщиріший привіт заслужено Вам як, часом 10-го відділу О. У. в Бостоні, та бажаємо Вам успіху в нарадах над дальшою будучою плановою боротьбою з ворогами нашої поволенної рідної України. Не маючи змоги бути разом з Вами на нарадах, долучуємось до Ваших наряд писемно і просимо наші пропозиції взяти від наради таксамо, якби наш делегат мав висловити їх усно:

"1. Організаційні Вісті О. У. побільшити на вісім сторінок раз у місяць, як дотепер, але газету розповсюджувати явко. Нехай читанню, кому випаде час до рук. Як вдасться продати — добре, як ні, то поширювати і давати читати можна прихильникам, а також українцям, які мають іншу думку щодо боротьби за визволення України. Ми певні, що в такий спосіб деякою нашою газетою народимуться. Наша позиція здоровіша від націоналістів чи бушних більшовиків, тому наша газета дасть бодрі матеріал до дискусії в ширшій справі. Так, як є тепер, ми тягнемо тяжкий наш обов'язок самі, підгороджені від всіх інших українських організацій. Може й повстане тертя, деяке непорозуміння, то все ж таки з того продиється більш загальний рух тут в Америці, і розрушаться всі, які колись були в одній чи другій організації. Не біймося суперечок! Вони мають бути, бо одні думають так, а другі інакше. З того повстане рух між всіми і розведуться дискусії, віча, лекції. І в часописях будуть призначення, критика і наука, як хто краще розуміє вести боротьбу на користь українському народові.

"2. Організувати жіноцтво чи молодь можливо тільки при допомозі позамісцевих бесідників. Чоловік, в своїй місцевості знає, часом з якоюсь дрібною причиною не має успіху багато зробити. Тому такі свої переживаючі. Сторонній, з подальших околиць, добрий бесідник, краще витратить устроювати не лише віча, але й дебати. А дебати все наша позиція виграє.

"3. Дуже відчувається потреба для наших емігрантів тут в Америці мати українське інформаційне бюро у Вашингтоні, чи в котрім іншим великим місті. Ліпше в Вашингтоні. Таке

бюро мало би шль інформувати американські газети по вранні про наші справи на різних землях і тут. Наша організація сама левки чи зможе утримати таке бюро. Ми думаємо, чи таку справу не створили б в порозумінні кілька українських організацій, як О. У., У. Р. Союз й інші. Якби до такого дльва прийшло, то можна порозумітися з ними, що вони думають. Інформаційне бюро було б безсторонне, але якби так засновано самими нашими організаціями, тобто О. У. і У. Р. Союзом, то інформації подавались би ідеями з напрямком проти націоналістів.

"4. Уважимо, що спільне порозуміння всіх партій в цей час потрібне більше, як коли в минулому. Та поки прийде до порозуміння всіх, ми думаємо що перше ті вже повинні мати спільний фронт і комітет, які мають близько одні і ті самі програми. А це Оборона України, Соц.-Радикальна Партія в Галичині, Соц.-Демократична Партія, Соц.-Революційна Партія в Чехад, й інші менші, як в Закарпатській Україні, тощо. До такого фронту і У. Р. Союз, як демократична допомоглова організація, може пристати.

"5. Щодо справи інформаційного бюро, то, на нашу думку, можна підтримувати збірки як то збираємо на інші справи тут, чи до краю тепер. Такі збірки робити по вічах, балах, чи утримувати пікніки, тощо.

"6. На Організаційні Вісті О. У., окрім вітальних збірок на пресовий фонд, член повинен платити \$1.00 на рік, як переплатник.

"7. Статут змінити і розширити з поясненнями, та більше додати вказівок, які би членів зяохували до організації.

"Просимо шановного секретаря на з'їзді наші пропозиції усно перед делегатами перечитати.

"З щирим товаришеским привітом.

"За відділ 10 О. У. в Бостон, Масс.:
В. Мельничук, секр."

Справа органу О. У.

Корпан пропонує, щоб побільшити організаційний бюлетен О. У. на вісім сторінок і надіти кореспондентів в Європі, які писали б до нього спеціальні інформації, яких не можна дістати з інших газет. Такий побільшений бюлетен поширювати не тільки між членами, але й поміж нечленами. Коли є які важні організаційні справи, яких не можна порушувати в такому бюлетені то надати ок-

ремний інформаційний листок тільки для членів О. У. Цей листок був би довірочного характеру.

Гутенко звиняється за видаванням газети, бо без загально доступного органу організація не поширяться.

Гомчарик, Красносельський, Залесні висловлюють подібну думку про konieczність видання газети.

Голова з'їзду, т. Децим, закрил на тому перший день з'їзду в голній 8-ій вечером і назначив чергове засідання на понеділок, 4-го липня, в голній 8:30 зранку.

ДРУГИЙ ДЕНЬ З'їЗДУ

Продовження дискусії у справі органу

Левцький: У справі друкованого органу О. У. мусимо держатися у межах того, що можливе здійснити. Нерозважно і шкідливо розбуджувати надії на те, що не дасться перевести. Відновлення газети О. У. в такому виді, як була колись "Українська Громада", в теперішній ситуації не можливе і з тим треба погодитись. Не можна починати видання газети з тим, що вона має за кілька місяців припинитись, тому що не буде фондів. А так воно мусить бути. Газета О. У. ніколи не могла удержатися з передпаат і все була залежна від збірок на пресовий фонд. Коли ті збірки в ліпших часах не вистачали, то тим більше не можна тепер на них будувати. — Попередній з'їзд ухвалил те, що було можливе, а саме видавання організаційного бюлетену, щоб був через нього живий зв'язок між членами. Цей бюлетен виправдав себе вповні і йому треба задержати можливість організації. На мою думку, організація повинна бодрі деякий час вдовольнитись тим, що має, і не пориватись на те, що понад її сили. — Недостаточність бюлетену була в тому, що він був довірочний, — тільки для членів. Це було konieczне, бо лиш у довірочнім бюлетені можна говорити про всі організаційні справи, що не надаються до прилюдного оповідування. Робити так, як пропонує т. Корпан, тобто видавати бюлетен з політичними інформаціями для всіх, а для організаційних справ видавати окремий листок тільки для членів, — це входить на видавання двох бюлетенів. — Це правда, що ми мусимо бодрі час до часу виступити з нашим словом перед ширшою громадою і що для того треба якогось

друкованого видання. Але це треба переводити поволі і в межах того, що можливе. Перше всього, забезпечити видання організаційного бюлетеню бодай так, як він був дотепер. В міру того, як будуть фонди, збільшити його обсяг на вісім сторінок і зробити його доступним наперед для широкого кола симпатиків, а далі для всіх, хто хоче його читати. Але задля того потрібний більший пресовий фонд. Не забуваймо, що дотепер відділи склали на організаційний бюлетен лише стільки, що власне вистачило на покриття коштів паперу і друку в дотеперішнім невеликим обсязі.

Братусь: Організаційний бюлетен причинився багато до оживлення організації. Члени хапають нове число бюлетену і це їх держить при організації. Конче треба, щоб орган О. У. був явний, щоб його можна було давати в не-членим.

Чинис: При збільшенні органу треба брати під увагу, хто його буде редагувати та що треба буде редакцію, або бодай дописувачів оплатити. Явний орган конче потрібний, коли О. У. має зростати і поширювати свій вплив.

Корпан: Теперішні фонди не вистачують. Товариші видно не доцінювали вартости свого "дружовного слова". Коли хочемо збільшити видавництво, мусимо також придбати більше грошей і то постійно. Без коштів редакційні і пересилки тижня місячник, два рази більший від теперішніх "Організаційних Вістей", буде коштувати біля 600 доларів в рік. Друге стільки треба мати на оплату редакції і дописувачів та на пересилку.

Дучик: Орган О. У. повинен бути доступний для всіх, щоб ми могли ширити наші погляди на біжучі справи. Без цього люде слухають тільки газет і політичних напрямків. Народна Воля не вистачає: вона не може про все писати так, як могло б незалежне політичне видавництво.

Після широкої дискусії, в якій взяли участь ще голос т. т. Крайківський, Красносельський, Матейко, Гураль, Галамідий, Гутенко, Кулик, Явлик, Петрів, Височанський, Дичка, ухвалено такі доручення для будущего Виконавчого Комітету в справі органу О. У.

1. Видати Організаційні Вісти О. У. поки що далі в теперішньому розмірі і тільки для членів, поки не

буде зібраний відповідний пресовий фонд на його збільшення.

2. На збільшення бюлетену треба наперед зібрати надзвичайний пресовий фонд у висоті що найменше 600 доларів. Ці гроші повинні бути зложені відділами у відношенні до числа їхніх членів до кінця жересня. На окремі відділи припадає зложити на пресовий фонд оці суми:

Відділ	Має дати
1 Нью Йорк	\$40.00
2 Дітройт	60.00
4 Нюарк	60.00
5 Роместер	65.00
7 Пасейк	30.00
8 Скрантон	36.00
9 Бостон	30.00
10 Бостон	27.00
11 Бюфало	33.00
14 Бінггемтон	30.00
16 Ленсинг	25.00
17 Кроунтон	15.00
20 Торонто	75.00
23 Шикаго	36.00
32 Вунсвет	25.00
Жіноча Громада ім. Ольги Кобиланської, Торонто, Онт.,	25.00

3. Коли буде зібрана сума 600 доларів надзвичайного пресового фонду, Виконавчий Комітет має подбати, щоб бюлетен вийшов у розмірі 8 сторінок і був доступний для широкого кола читачів.

4. Крім цієї надзвичайної підтримки на збільшення бюлетену, кожний член має складати разом з місячною вкладкою у відділі 5 центів місячно на біжучі кошти надати бюлетену. Ли те член одержує бюлетен безплатно.

5. Бюлетен має розсилатись, як дотепер, на адреси секретарів відділів. Кожний секретар обов'язаний подбати, щоб члени відділу одержали бюлетен без приволоки, не чекаючи на відділові зборки. Як це зробити, лишається до вирішення кожному відділові.

6. Лишається Виконавчому Комітету в справу змісту збільшеного бюлетену, зокрема питання, чи кожне число більшого бюлетену має бути доступне для загального читання, чи деякі числа мають бути зарезервовані тільки для членів.

Політичні справи

Далі зібрано вислухав реферат тов. Чиниса про "Політичне становище на українських землях" та про "Становище серед української еміграції в Америці в Канаді".

Левинської реферує про "Завдання О. У. в сучасній ситуації".

(Зміст обох рефератів, а також дискусію і ухвали, що відбували після рефератів відкладаємо до чергового числа бюлетену.)

Черговий зїзд О. У.

По доповідній дискусії ухвалено, щоб зїзд О. У. відбувся далі що два роки. Вразі потреби можна скликати надзвичайний зїзд.

Красносельський ставить внесення, щоб найближчий зїзд відбувся за два роки в Бюфало, Н. Я. Чинис піддержує. Ухвалено.

Зміна статуту

Корпан: На денному порядку зїзду є справа зміни статуту. До цього хочу дати пояснення: вже на попередньому зїзді був порушений шлий ряд пропозицій щодо зміни статуту і тоді викрикнув думка, що статут потребує ґляхливої перевірки та пристосовання до теперішніх відносин. Виконавчий Комітет поставив тепер знов на денний порядок ту саму справу, щоб вислухати погляди делегатів, які зміни потрібні в статуті. Сама зміна не може бути переведена зараз на цьому зїзді. Статут вимагає, щоб можна зміна була передана загальним голосуванням членів. Що или зїзд може зробити, то доручити будущій ексекутиві, щоб вона переглянула статут, виробила поправки до нього, піддала їх під дискусію через бюлетен, а потім вирішила їх загальним голосуванням членів.

Після дискусії ухвалено доручити будущому Виконавчому Комітету знятися перевіркою статуту Оборони України.

Вибір Виконавчого Комітету

Галамідий ставить внесення, щоб оцілок Виконавчого Комітету лишити в Скрантоні. Замела піддержує. Ухвалено.

У склад Виконавчого Комітету обрані явним голосуванням оці товариші: Мирослав Січківський, Володимир Левинський, Степан Корпан, Іван Мартиненко (Нью Йорк), Дмитро Братусь (Роместер), Степан Децик (Бюфало), Григорій Гутенко (Торонто).

До Контрольної Комісії обрані: Касян Батрій (Нюарк), Олександр Крайківський (Дітройт), Лев Галамідий (Бостон).

Поміч зїзду на красні видання

Корпан пропонує, щоб з організаційного фонду О. У. призначити \$200

на фонд "Молода Україна" і \$400 на фонд "Світло під селянську стріху". Чим підтримує. Уваляємо.

Привіт з краю

Відчитано листа з краю з привітом до з'їзду О. У. і бажаннями успіху в її дальнійшій праці:

"Шановні товариші!

"Довідуємось, що десь літом цього року має відбутися черговий з'їзд Оборони України. Ото ж пересмаємо на цей з'їзд найкращий привіт з Рідного Краю та окреміше побажання, щоб успіх нарад з'їзду був як найкращий для всієї свільної народної справи.

"А стан нашої спільної справи тепер насправду не легкий: Іде важкий і неперемірчивий у засобів наступ усіх темних, фашистсько-нацистичних і їм подібних сил не лише на сам наш рух, але і на його ідейні підвалини — на ідею народонадсти, на ідею рівноправности, свободи і справедливости, на ідею виконання людської праці. Проти нашого руху уживають його противники нечесних і неідейних засобів боротьби, а користуються на злімо андудмаючими провокаційними маніпуляціями, перекученнями, обманом, фальшивим і доносом. Коли ж ті отруйні глани не помагають, тоді переходять просто до братовбивчого вродивання братньої крові. вбиваючи підступом у плечі.

"Правда цей дикий наступ, ведений від двох років, не осягнув своїх задумів, бо не вдалося зломити ні духа наших товаришів, ні захитати їх віри в слушність і правду своїх ідей, ні розвалити нашої організації. Те, що не вдалося хити, комуністичному наступові, те не поведлося також фашистським і націоналістичним та їх союзницьким з урядового проводу УНДО. Наша організація вміє держати той скаженний наступ як твердий мур. Ця гідна постава наших товаришів викликала ніякось кінців протверезіння серед тих здоровіших елементів, котрі серед наших противників ще не затратили були останків морального почуття і вони ми вже бачимо перші прояви оздоровлення і деякі перші спроби консолідації здоровіших елементів.

"Але це швидко перші застіжки. Ще багато перед нами перешкод, які треба нам спільними силами перемогти. Треба ще напружити всієї енергії, щоб нарешті здорони українська думка про право народу і соціальну справедливість пляла перх

серед найкращих мас, котрі ще ніні в значній частині невідомі і тому дають себе баламутити ріжним дурисвітам.

"З другого боку міжнародна політична атмосфера коло нас насичена просто громовицями, яка кожної хвили може прорватися. В тім сталій річній дорозі можна зважати для освідомлюючої праці і ми її використовуємо, напружуючи всі наші сили.

"Знаємо, що Ви з тою нашою працею погложуєтесь. Свідомість, що Ви нас морально піддержуєте і погложуєтесь з нами, скріплює нашу духову силу до дальшої праці і змагання.

"Надважливіша ділянка сучасної нашої освідомлюючої праці — це видавання часописів і книжок. Через них можна у високій мірі видовести в дуці нашої ідеології передову частину народу, так мужичи, як і жінок та молоді.

"Коли Ви, шановні товариші, зможете дальше допомагати організації селянства матеріально та підслати і побільшити виданнями, то зробите тим велике діло, угрунтоуючи твердо національну і соціальну свідомість у народних масах.

"Переживає тепер наш пращоточий український народ дуже важку і відповідальну хвилину своєї історії. Хмари зібрані над його головою, атмосфера важка і тяжко дихати. Але при дружній нашій праці, при спільних зусиллях зможемо перебороти всякі труднощі.

"Ще раз бажаємо Вам як найкращих успіхів Вашого з'їзду."

Голова з'їзду, т. Демик, стверджує, що порядок нарад вичерпаний. Підкреслює успішній перебіг з'їзду і дякує товаришам за пильну увагу і активну участь у нарадах. Хай цей з'їзд дасть почин до зросту нашої організації та причиниться до перемоги тих ідеалів, за котрі бореться О. У.

На тому в годині 5-їх пополуночі Восьмий З'їзд О. У. закрито.

Іван Мартинюк, Олександра Крайніська-Семетарі з'їзду О. У.

(Докінчення буде)

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

Восьмий З'їзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавання Організаційних Вістей О. У. має кождий член разом з видавцями сплачувати на руки відділу по 5 центів на місяць. Гроші висилаються разом з видавцями до централі.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

З ВІДДІЛУ 28 О. У.
(Шмаго, Ілл.)

В неслух. 28-го серпня, мізьмох нас членів і симпатиків 23-го відділу О. У. відвідали голову нашого відділу, Д. Островського, і його родину, що живуть за Шмаго, у Ворт.

Дружина председателя, котра є також членкинею 23-го відділу О. У., не жалувала труду і приготувала обід. По обіді делегат 23-го відділу, П'єсиф Дичка, дав звіт про з'їзд О. У. в Рочестері, з якого він недавно приїхав. При тій нагоді тов. П. Дичка приєднав одну членкиню до нашого відділу, Т. Костів віддав гадку, щоб зложити жертву на якусь народню ціль. Рішено зробити збірку на фонд "Молода Україна".

Зібрано десять доларів. Зложили: По одному доларові: М. Дідух, Стефан Воркун, Тома Костів, Марія Костів, Н. Батюк, П. Островський, Семел Доманчук, Катерина Доманчук, П. Дичка, Павло Воркун.

Гроші вислано на фонд "Молода Україна" на руки Народної Волі.

Никола Батюк

З ВІДДІЛУ 32 О. У.
(Вунсавет, Р. АА.)

Закодом 32-го відділу Оборони України у Вунсавет відбувся 21-го серпня пікнік, на який, окрім місцевих українців, прибули також товариші з Бостону, Провіденс, Кромптон, Мейвуд і з інших міст.

Товариш Москалик з Кромптон запропонував, щоб перевести збірку на рідний край. Вунсаветські товариші одобрили цю пропозицію і рішили, щоб зібрати на шадітничий журнал для української молоді в старім краю. Збіркою займались тт. Москалик і Галанджій. Зложили:

По одному доларові: М. Зацітний, І. Кушнір, П. Целех, Д. Гембаровський, Дубеба, А. Суєла, Москалик, Галанджій. По 50 центів: В. Федорович, Болух, М. Гургель, С. Х. Бровчук, Ігнат Косій, Балінький, В. Бурак, В. Кушнір, П. Лоболок, І. Кравчук, І. Слободан, М. Сироний, Шелест, Ремішник, І. Камфосик, Сподарик, Борис і Д. Лукиник. По 25 центів: М. Кукуруза, Р. Ружила, П. Городелький, Панас, М. Целех, Копитко, Бардацький, Кучер, Лисня і Лукиник. Лемуш 15 центів. Разом зібрано \$20.65.

Гроші переслано через Народну Волі.
Лев Галанджій

ПРИЌД ТОВ. ГРИГОРІВА

Як відомо членам О. У. з Народної Воли, проф. Н. Григорієв з Праги заловив свій приїзд до Америки на початок жовтня і оголосив курс лекцій, що він їх думає влаштуувати по українських громадах тут і в Канаді.

Проф. Григорієв, що є відомим діячем партії українських соціал-революціонерів Наддніпрянщини, приїждить на запрошення групи своїх тулешніх прихильників. Маючи їх запрошення, т. Григорієв повідомив нас свого часу про свій план приїзду та заявив, що хоче приїхати сюди тільки в повному порозумінні з нашою організацією, щоб з його поїздки вийшла загальна користь. Тов. Григорієв запевнив Виконавчий Комітет О. У., що його поїздка не має на меті жадних організаційних цілей, що він не збирається творити ніяких нових організацій, ані мішатись у справи існуючих. Його ціля мати лекції головню про події з часів української революції, щоб розвіяти брехні фашистів про неї та скріпити загально український поступових рух за океаном.

Проф. Григорієв приїде за два-три тижні. Потреба лектора з Європи давно відчувалась по наших відділах і тому приїзд т. Григорієва Аде назустріч цій загально відчутій потребі. Наші відділи повинні використати його побут і запросити його до себе на влаштування заповідженого курсу або що найменше на віче або лекцію.

Щоб допомогти зорганізувати т. Григорієву його поїздку, вважаємо за відповідне, щоб ті відділи О. У., що хочуть його мати у себе, повідомили про те Виконавчий Комітет О. У., подали ближчі дані, коли і на як довго вони його хочуть мати у себе. На основі цих зголошень поставраємося скласти його обїздку по тих громадах, де є наші відділи так, щоб з побуту т. Григорієва в Америці і Канаді була як найбільша користь для спільної справи.

ЗАКНЧІМ ЗБІРКУ НА ФОНД "МОЛОДА УКРАЇНА"

Від останнього числа О. В. наша збірка на цей фонд підвищилась на одну сотню доларів. Збірка стоїть тепер за суми \$1,215.72, а з сумою \$100, що призначена на ту ціль, але ще не передана У. Р. Союзом, вона дає суму \$1,315.72.

На жаль, тільки три відділи О. У. — а саме 16 у Ленсинг, 23 в Шикаго і 32 у Вунсмет — причинились за останній місяць до цієї збірки.

Товаришам відомо, який обовязок поклав останній візд О. У. на кожний відділ. Пять відділів (Нью Йорк, Нйарк, Скрантон, Дітройт, Торонто) повинні доповнити зібрану ними суму до повних 200 доларів, інші відділи мусять доповнити свої збірки до 100 доларів. Поваємо нижче, скільки ще має зібрати кожний відділ, щоб виконати свій обовязок у цій справі:

Відділ	Має ще зібрати
1 Нью Йорк	\$152.00
4 Нйарк	131.00
7 Пасейк	90.00
14 Бингемтон	75.00
23 Шикаго	74.00
2 Дітройт	72.00
8 Скрантон	71.00
Нова Англія	62.00
11 Бофало	62.00
20 Торонто	54.00
5 Рочестер	35.00
16 Ленсинг	виконав квоту

Лаймо нашій молоді в краю політичну освіту!

РОЗБУДОВУЄМО ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Збірка на пресовий фонд О. У., що має забезпечити видавання більшого бюлетену, осигнула при замкненні цього числа суму \$223.35. Зложили:

Відділ	Скільки
1 Нью Йорк	\$79.00
4 Нйарк	70.00
8 Скрантон	29.35
16 Ленсинг	25.00
20 Торонто	75.00
Жіноча Громада, Торонто	25.00

На основі ухвали рочестерського зїзду до кінця пересня повинні інші відділи зложити 600 доларів пресового фонду на побільшення бюлетену. Цей речинець мимав до двох тижнів, але більшість відділів ще не підїзвались. Час виконати цей обовязок, щоб наш бюлетен як шйшворше став більший і загально доступний.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., відбув 20-го серпня збори, на яких делегат здав звіт з Восьмого Зїзду в Рочестері. — Відділ зложив на пресовий фонд О. У. \$39.00. — Вкладки і місячна оплата від членів за бюлетен заплачені по кінець серпня.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., заплатив вкладки до централі по кінець липня.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зложив на пресовий фонд О. У. \$30.00. Вкладки до централі заплачені по кінець липня.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі і місячну оплату від членів за бюлетен по кінець серпня.

Відділ 6 О. У., Скрантон, Па., відбув 2-го вересня збори, на котрих делегат зложив звіт з Восьмого Зїзду в Рочестері. Відділ зложив на пресовий фонд О. У. \$21.00, а всього разом після зїзду \$29.35. — Вкладки до централі і місячна оплата від членів за бюлетен заплачені по кінець серпня.

Відділ 14 О. У., Бингемтон, Н. Я., відбув 8-го вересня збори в приваті члена Виконавчого Комітету О. У., т. С. Корпана. — Вибрано новий уряд відділу в такому складі: Антін Кулик, голова; Микола Цеклинський, секретар; Василь Войтів, хосієр. — Ухвалено зібрати на фонд "Молода Україна" і виконати квоту на пресовий фонд О. У. Всі приватні члени односторонню обїцяли активно піддержати працю у відділі.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Мич., зложив на фонд "Молода Україна" \$10.00. Тим цей відділ виконав перший вповні призначену на нього квоту в цій збірці. Разом з новою жертвою Жіночого Товариства Імени Лесі Українки в сумі \$10.00, найменша громада в Ленсинг, Мич., збрала зотелер на цей фонд \$117.75. — Вкладки до централі заплачені по кінець червня.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Ілл., збрив на фонд "Молода Україна" суму \$10.00. — Придїшно одну членкиню до відділу.

Відділ 32 О. У., Вунсмет, Р. Ай., збрив на піквіку на фонд "Молода Україна" \$20.35.

Число 19 О. В. розіслав секретарям для негайної роздїлки членам для 15-го вересня 1936.

У ВЕЛИКИЙ ЧАС

І знов українські наради, зборки, протести і резолюції, віча по всій Америці і Канаді, де тільки живе український нарід. Маса наших емігрантів, українські робітники, так же гурти молоді і дорослі декілька підприємців та інтелігентів, всі йдуть на віча. Всі дають заяви, що їх бодить недоля рідного краю. Американська Україна турбується і журиться.

Не інакше було після кожної кризи, коли ми довідалися про щось страшне для нашого народу, там за морем. Хіба не було сотень віч після голоду на Великій Україні, і давніше коли армія генерала Галера при допомозі Герберта Гувера силою забирала Східну Галичину? Хіба інакше було на початку великої війни, коли горіли українські села, плакали дрібні діти і марно гинули українські чоловіки й жінки, або підчас пацифікації?

Ні. — нема сумніву про те, що українська еміграція в Америці й Канаді має добре серце. Але добре серце не вистачає для того, щоб допомогти "визволити рідний край", "збудувати самостійну Україну від Сяну по Кавказ", "оборонити Україну" від нападу Росії, Польщі і т. д., а тепер вже й від нападу мадярського.

Недостача організованості — це наш первородний гріх. Після кожної європейської кризи наша акція в Америці щира, але слаба, мізерно слаба тому, бо не великі, не сильні і не координовані наші політичні організації. Найгірше те, що не великі. Загал емігрантів до них не належить, навіть настільки не цікавиться ними, що союзами і церквами. Загал думає, що вистаче піти на віче і маніфестувати. Мовляв, як

щось робиться, то й я там буду і моя родина. Але бути постійним активним і розумним членом організації — того для нас забагато!

Не говоримо тут про "консервативних парохів" та ніби "інтернаціональних большевиків", а про наших свідомих, поступових, радикальних, соціалістичних, революційних оборонців. Товариші, чому ви не побільшите організації? Організація ваша давня, заслужена, нашому народови корисна, добра. Чому ви все тільки рідше побільшите її новими членами і не побільшаєте?

Ви все готові до бою — тоді коли вже бій почався. Але що ви робите, щоб битву добре планувати, тобто забезпечити себе і числом живців і зброєю, амуніцією та постачанням? Генеральний штаб без вас того не зробить.

І не забувайте: не тільки рід в тім, щоб виграти битву, але і використати в користь свого народу ту перемогу. Дотепер ми вигравали всі важніші битви, але не виграли ще жодної війни. Тільки пригадайте і побачите, що це істина правда.

Гляньте тільки на події останніх тижнів. Чи правильна була наша думка про так звану "самостійність Закарпаття"? Ви всі певні того, що правильна. Адже це ясно, що агітація, яку розвели деякі люди в Америці і Канаді за самостійність Закарпаття, є на користь мадярам і на нашу шкоду.

Але що зробили ви для оборони Закарпаття перед тою агітацією в Америці?

Треба вивисити ту справу сотням тисячів емігрантів. Треба робити чесну і смілу пропаганду для ознайомлення а-

мериканської публичної олігії. Треба віднести до живим словом до наших братів на Закарпатті і їхніх земляків тут, в Америці, між нами. Треба дати фінансову допомогу до Ужгороду.

Справа Закарпаття тісно зв'язана з справою України, польської і румунської. Як на Закарпатті буде дійсна автономія — і як задержиться мир в Європі ще на кілька років — то галицькі і румунські українці можуть скористати від того.

Справа Великої України, там де серце нашої батьківської землі буде незабаром знов рідше, на якийсь час бодай. Ніяке рішення без волі українського народу не буде тривати довго. За зміною, яка наступити може кожної хвили, йдуть дальші зміни. Але може вже цього року, або може за рік ще раз та справа піде великим кроком вперед. Так ми сподіваємося, так хочемо.

Однак треба також акції в Америці на допомогу Великій Україні, щоб той крок не був назад. Сором буде емігрантам, наприклад, коли знов запалає російська Україна вогнями, а більша частина американського народу буде далі вірити, що то пожар у Малоросії. Що то провінція совітської держави, де нарід той же сам, або цілком подібний до російського, без окремої історії і без душі своєї.

М. С.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

Восьмий З'їзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавцем Організаційних Вістей О. У. має кожний член разом з вкладками сплачувати на руки відразу по 5 центів на місяць. Гроші вноситись разом з вкладками до централі.

ВОСЬМИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В РОЧЕСТЕР, Н. Я.

Протокол нарад

ДРУГИЙ ДЕНЬ ЗІЗДУ

(Докінчення)

У доповненій протоколу подаємо звіт двох рефератів, що їх зізді вислухав і передискутував підчас другого дня нарад.

ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Я. Чук

На протязі двох останніх років українські землі далі оставали розділені між чотирьома державами. Відношення окупантів до українства загострилось, особливо в Східній Україні, в Польщі і в Румунії, головним наслідком скріплення українського відпору. У Чехословаччині помітно деяке покращення відносин до правд, що тільки в дуже невеликій мірі.

На Східній Україні

На українських землях, що входить у склад Східного Союзу, помітно дальше скріплення незалежницьких змагань. Зрешту те, що більшовики називають "петлюрінщиною" і "націоналізмом", виявлялось майже виключно в культурно-освітній діяльності. Поборюючи цей культурницький рух, більшовики знищили або придушили таких діячів, як М. Грушевський, С. Єфремов, А. Крип'як, а накінець Хмеля і Скрипника. Прикладом воли того, що "остаточно ліквідували" український сепаратизм.

Тимчасом показалося, що вони цілком не так. Бажання відділитися від Москви і позбутись низького московського імперіалізму виявилось у господарській діяльності. Виникли це бажання селянські маси і велика частина державного економічного апарату. Для злявання цього руху Москва вжила безжалюдяного засобу — голоду (1932-33 р.), а також приступила до чистки свого господарсько-економічного апарату на Україні. Арештовано і розстріляно десятки урядовців ліборобських і інших установ.

Це мало помігло. На протязі останніх двох років спомостивницькі, проти-московські течії пробрались у найвищі привілячі кола України. За згодою Москви сепаратистів найдено на найвищих посадах в армії (генерал Якір), в уряді (голова Центрального Виконавчого Комітету

України за останніх 18 років, Петровський) і в партії (бувший секретар комуністичної партії України та голова совіта народніх комісарів, Любченко). Разом з головними діячами усумно, засламо або розстріляно десятки інших.

Це показує, що на Україні визвольний рух кріпне. Ми мало знаємо, якими шляхами піде прямиш і яка його ближча та дальша мета. Український Повстанчий Комітет та Союз Визволення України членичавно розкрили не на Україні, а через їх звязки з закордоном. Після такого досвіду, теперішні заходи в справі визволення України не викликаються поза її межами і ми доводимося про них тільки тоді, коли тим когось арештовують чи розстрілюють.

Українські так звані "націоналісти" з Берліна і Риму пробували навезати тим свої звязки, одяк зробили це так, що вся їхня діяльність провалилась, при чому кільканацять людей заплатили за неї життям.

На західних українських землях

На Західній Україні польський натиск скріпився і через те угодова політика УНДО тратить шораз більше ґрунт під ногами. Її підтримує тільки умдіська інтелігенція, котра шораз то більше відстає від селянської маси і її інтересів. Її завдання — комплідувати народом так, щоб затримати для себе всі можливі вигоди. На цій тоці угодовші найшлися, за тому споминіти що фашисти-націоналісти, котрі теж хочуть "диктувати", витворилась спілка, по якій фашисти закинули свою стиртову революцію і підтримують ундістів, а за те дістають для себе посади в українських установах, які є в руках привіляційного УНДО. Тепер вищі посади в українських кооперативах, в "Прогніті", в банках і інших установах мають угодовці-ундісти, в нижні місця займають націоналісти-фашисти. Одні і другі заплито поборюють радикально-соціалістів, котрі розкривають цю спілку і її цілі.

Фашисти котрі не дістали посад творять окремі групи, таксамо як і польські угодовці, котрі не мають своїх установ і через те більше залежать від поляків. Різні відтінки угодовства проявляють також пооди-

нокі клерикальні партії. Москвафільський рух прихильний Польщі.

Опозицію до цього угодовства і фашизму творять головним соціалістично-радикали. Вони ведуть по селах правдиву освітню роботу, поширюють селянську пресу, книжочками "Самосвіти" й іншими виданнями стараються виховати як найбільше освічених селянських діячів.

Рівночасно розчаровані в московському пролоді галицькі і волинські більшовики відпекуються комунізму і творять нелегальні проти-польські групи. Те саме діється серед революційно настроєної молоді, котра всупереч умові УНДО-фашистів з Польщею (такий курс між іншим, наказав фашистам провід німецьких гітлерівців), далі пробує, часто дуже неграбово, виконувати саботажні виступи проти Польщі. Хоч ці виступи є самочинні і проти волі проводу Організації Українських Націоналістів, то амерканські ОДВУ-істи хваляться ними, як своїм ділом, і збирають на тія підстави гроші.

В Румунії повсюдено остаточно всі українські школи, закрито, окрім одної, всі газети і проти-українська негідка стала головною точкою політики румунського уряду на українських землях Буковини і Басарабії.

На Закарпатті, під натиском населення, уряд почав нарешті частинно здійснювати автономію. Український рух за останні роки скріпився, але все ще сильне москвафільство та мадяризм. Найкраще тримається на Закарпатті вчительство, яке в більшості поступово і у трьох четвертинах належить до української вчительської організації. Коли освітня праця та національне освідомлення піде там дальше так, як дотепер, тоді за кілька років можна сподіватись повної перемоги української течії над москвафільством, мадяризмом і т. зв. "тутошніством".

Висиріва

За кордонами України розвивають велику активність реакційні групи, головним гетьманські і націоналістично-фашисти. Одні і другі стараються доказати, що вони мають великі ділянки серед українського громадянства. Таку ціль мали поїздки Данила Скоропадського до Америки і Канади, котрі, одначе, не дали йому бажаного успіху. Більше ласки в о-

чих німецьких фашистів злобули так звані "націоналісти", особливо після облога Е. Коновальця 23-го травня 1938 у Роттердамі. Це вбивство окрім того розпалило внутрішню боротьбу між націоналістами та впливало різними суперечками щодо того, хто його вбив. Провід ОДВУ твердить, що це зробив якийсь більшевський агент, котрий до того часу давав Коновальцеві гроші на фашистську роботу. Інші тверять, що це зробили самі українські фашисти з групи, яка не погоджувалась з політикою Коновальця. На що тему ведуться суперечки між ними.

Комуністична група втратила щодом вплив серед гуртів української еміграції в Європі. В Америці вона веде часто "дрібно-буржуазну" демократичну політику, до безоглядної підтримки буржуазних кандидатів включно. Вони промовчують чистки українських більшевських достоянників і поважаються за "народним фронтом" з іншими українськими партіями, але без успіху.

Демократичні групи за кордоном вдержали далі свою вступову, соціалістичну лінію. Соціалісти-революціонери і соціал-демократи в Празі, Український Робітничий Союз у Франції, подібна організація в Бразилії, та інші Оборона України в Сполучених Держанах і в Канаді, поширюють далі думку організації, освіти та внутрішнього скріплення українського працуючого народу, щоб приготувати його для належного в успішного революційного виступу, коли для цього настане пора.

Що в тій справі ми зробили, було сказано у звітах Виконавчого Комітету О. У. Що робити далі, про це буде окремий реферат.

ЗАВДАННЯ О. У. В СУЧАСНІЙ СИТУАЦІЇ

В. Левинський:

Заяв приступлю до властивої теми мого реферату, тобто до розгляду найближчих завдань, що стоять перед Оборonoю України, хочу пригадати кілька речей, що їх зничали наші товариші забувають. Оборона України це політична організація, а з того випливає кілька анімо: що ставляться до всіх політичних організацій, отже мусять мати притискування і до нас.

Організаційна дисципліна

Перша умова, без якої не може існувати ніяка політична група, це організаційна дисципліна.

З цієї основної умови не здають

собі справи деякі товариші. В їхнім розумінні Оборона України це певного роду дебатовий клуб, в якому можуть вайтись побіч себе люди різних політичних поглядів, навіть і протилежних, якщо вони тільки порядні люди. Між проектами відділу 2 з Дітройту є один пункт, що вказує власне на таке розуміння, а саме цей пункт, що пропонує "допустити на з'їзді з дорадчим голосом інших старих товаришів, які через особисті чи які інші причини покинули О. У."

Зостановімся над тим, що значить таке жадання: Оборону України покинуло за час її існування більше товаришів, ніж при ній є тепер. Одні пішли на ліво, другі на право, треті взагалі відійшли від громадянського життя. З тих, що відійшли від громадянського життя, взагалі нема користі. А ті, що перейшли до інших політичних груп, лівих чи правих, відійшли з О. У. тому, що з нею не погоджувались, уважають її непотрібною, шкідливою або що. Яка співна рада може бути з такими старими товаришами на з'їзді О. У., коли наші дороги розійшлися?

Можливо, що дітройтські товариші мали на увазі лиш певну групу "старих товаришів", що відійшли до іншої організації. Але я це не зміняю справи. Навіть коли б це були дві близькі групи, то які ті товариші не будуть кликати інших членів на свій з'їзд з дорадчим голосом, які ми не можемо кликати їх. Навіть, якби була можливість співпраці, то говорити може тільки одна група з другою як цілістю, а не окремі члени одної на з'їзді другої.

Скажу ще раз: В політичній організації мусять обов'язувати організаційна дисципліна. Коли з нашої праці має бути користь, ми всі мусимо держатись одного, а саме нашої програми і статута, з'їздових і підділових ухвал і директив вибраного уряду -- центрального і підділового. Не можна допустити до того, щоб окрім організаційної волі в Обороні України були ще в кожного члена в організаційних справах свої "приватні думки", які для когось тільки право до вибору: або виконувати організаційні ухвали, або їх игнорувати і не зертати на них уваги, або протести їх саботувати, що в нас, на жаль, теж не є рідким явищем. Можемо бути малою групою, але ця група мусить бути переміня одною думкою і одною волею.

Фонди

Друга основна річ, без якої не можна вести ніякої політичної акції, це -- фонди.

Коли наші акції але пияво, то причина не тільки в браку працівників, а в певній недостатці грошових засобів, що слугує кожному кроку. Ньюйорські більшовики не виходять з кампаній за фондами на пресу й інші цілі, наші фашисти збирають десятками тисяч грошей на свою "ризиковану боротьбу", а оборонці думають, що для їхньої акції вистачить, коли дві сотні осіб зложиться що часом по 15 центів до центральної каси. Коли ми стрічаємось в політичній боротьбі з нашими противниками, ми звычайно виконимо подолані нашою "моральною перемогою". Наші противники лише знають "матеріальну перемогу" і з можливою охотою тягнуть на свої цілі -- гроші. Потім ми вимушось, що їхні владання рстуть, що їхні агенти скрізь видно, хоч їхня ідея гірша від нашої.

Цьому мусимо заручити. При теперішньому стані фондів наша організація не злізна на жадну ширину праці. Товариші мусять бути приготовані на те, що коли будуча Екзекутива скаже пожвавити працю в організації, вони буде примушені при кожній нагоді звертатись до товаришів по фінансову поміч.

Програма праці

Ще третя загальна увага, яку мусимо мати на оці: Кожна клубова чи інша товариська організація повинна вже своєю завданням, коли її члени сходяться, з'являють зборя, перебирають урля. Політична організація мусить ставити перед себе конкретні завдання і стремити до їх виконання. Коли вона їх не виконує, вона гратить рашю існування. Коли організація ставить собі за шіль допоможу народним масам у рідному краю, в їхній визвольній боротьбі, а нічим їм не помагає, то вона гратить прешті право існувати. Так само коли ми ставимо собі за шіль освідженню тучешніх українських емігрантів у певному укрі, а до того не причиняємось ні живим ні друкованим словом, ні іншим способом, тоді наша організація теж гратить право існувати. Тому я на цьому з'їзді ми мусимо поставити перед Оборonoю України програму праці на найближчий час і старатися її виконати, коли наша організація має бути живако громадською силою. Не

ствано тих завдяки за багато, але коли їх з'їзд прийме, вони мусять бути цінковані.

Поміч кравець

Цікавість О. У. з'явилася на сто процент з кравець. Наша поміч кравець в останніх роках трохи відвела, і навіть вона мусять ще значно збільшитися. Селянська преса і видавництва не можуть існувати без такої матеріальної допомоги. Ця допомога мусять іти постійно і в як найбільших розмірах.

Мусять замінити як найскорше збірку на фонд "Молода Україна", що має бути вжитий на видання політичного журналу у Львові. Для забезпечення видавництва треба суми \$2.000. З'їзд повинен вирішити, як розділити збірку недовільної суми на відділи, щоб журнал мав виходити вже цієї зими.

Мусять поширити нашу поміч також на Закарпаття. Коли б ми могли до створення незалежної селянської політичної організації на Закарпатті, що відповідала б радикальній партії в Галичині, ми зробили б велике діло. Журнал, на який збираємо гроші, повинен поширюватися теж на Закарпатті. Коли буде закінчена збірка на фонд "Молода Україна", Екзекутива повинна наробити ближче план дальших збірок також для Закарпаття.

Моральна підтримка

Моральна підтримка кравець так само важна, що й допомога грошима, якщо не важливіша. Скільки малюна товаришів переписується з кравець про громадські справи? Коли б ми частіше писали до кравець, що ми думаємо тут про українські громадські справи, написали нашим людям, що така велика й багата країна, як Америка, живе з демократичною владою і без концентраційних таборів, не мало б свій полум.

Ця пропаганда поступових думок у кравець мусять іти разом з традиційними збірками. Чи часто наші товариші звертають увагу на те, в чий рух ідуть збірки для села? Ні. А сьогодні ми дивилися до того, що з чимплем та Народних Довг, збудованих людьми нашими товаришами, місцеві фашисти викидають радикальні газети і не пускають до них поступових організацій.

Минулого року нюворська "Прогресс" розіслала протести проти фашизму в деяких польських установах, яким вони через помагали грошима. Протест викликав відгомін у

деяких польських пресі. Таких листів повинно йти до краю більше. Мусять з'їзди в оборону радикальній філії Прогресса, з якими дві (рогатинська і самбірська) вже розмовляють. Треба підтримати ці філії прохватами перед загальними зборами Прогресса, що мають відбутись у Львові в грудні і будуть рішати про це розмовляючи.

Наша преса на еміграції

Наша О. У. це ознака політичної організації за умовою, що, працюючи для краю, стоїть на становищі самостійності, соборності і демократії. Це накладе на нашу організацію обов'язок стати ментром для всіх демократичних елементів серед еміграції. Наша організація довгі роки обговорювала на критику, а наші противники завойовували власні критичні наступки. Тепер громадянство повинно починати траїти віру в найкращіше фашистське "чудо" і наша черга перейти до наступу.

Щоб відновити давню критичну силу, мусять виступати перед загальною з виразними і ясними клячами, що різко відмежовували б нас від орієнтацій на диктатуру.

Побіч фашистів, які відкрито орієнтуються на Гітлера, ще більшу шкоду роблять ті, що вихрочуються хитро-мудро з'являючи, що моваля, "ми не є за Гітлером", "ми не є за фашизмом", але ніколи не скажуть відкрито, що вони - проти. Тому Оборона України мусять ставити свої гасла ясно: Ми не тільки "не за фашизмом", ми — проти фашизму, і так само більшовищизму. Ми не тільки "не за Гітлером", ми — проти Гітлера. Ми — проти того, щоб виконати повеління України йти похід по українську колонію і каяємо, що українській парії мусять проти того боронитися.

З ким кооперуватись

Як не дивно виглядає, але так є, що в деяких наших громадах наші товариші вважають, що оборонцям можна входити в спілку з гетьманцями, тому що одні і другі виступають з фашистами. Перед тим треба рішуче остеретти. Виступаючи між гетьманцями й націоналістами ми даємо йому суперництво за ласку Гітлера і хто знає, хто ще і мих буде більше небезпечний.

Так само дехто вважає за природ-

ним вийти співробітництво "союзників", що віддали від більшовищизми і від фашизму. Це теж помилка. Опозиція націоналістів рідниться тут від пракопівних націоналістів, що вони вважають себе "чесними" націоналістами, а також нечесними. Опозиція більшовищизми вважає себе "правильними" комуністами, а сталіністи хвалять зрадинцями революції. Де тут основа до цієї співпраці? О. У. повинна притягати до себе одинокі і гурти, що зневажились з комуністами і з фашистами, але мусять зрадити лише тільки їх, щоб вони шперед до рашки позбулись своїх старих ідеологій.

Важким для кооперування з іншими групами на тужецькому ґрунті мусять дерматити одні осередки директив: Входити в зв'язок тільки для першої конкретної цілі, як протестна акція, міча, збірка, тощо, і тільки від умовою, що акція буде йти по нашій лінії, а не так, щоб оборонці виконували службу для чужих інтересів.

Кооперування українських сил

Два завдання стоять перед О. У. в зв'язку з міжнародними подіями. Перше, це наша участь у кооперуванні українських сил. Друге, це інформаційна акція і пропаганда української справи.

Справа Національного Конгресу

Події в Європі і постійний загроз війни викликали від довгого часу змагання до консолідації (об'єднання) українських громадських сил для спільної акції. Це змагання проявилось перед кількома роками під клячем скликання Національного Конгресу, який з'їзду всіх українських політичних груп з українських земель і з усіх частин української еміграції. Скажу знову, що наша організація виставлялась до того проекту негативно, не побачивши великої користі з з'їзду, на котрому були б присутні не тільки політично незалежні групи, але й такі, що стоїть на удержанні чужих урядів або в саїній з ними. Замість того ми заступали думку, що треба об'єднати наперед українські поступові і демократичні групи.

З найновіших інформацій виходить, що справа Національного Конгресу бодай на теперішній час стала неактуальною. Лізі групи (с.-р. і с.-д.) або найкраща з відомої комітету в Празі або з'їзду насправе стинували, а залишилися лише особи кроптомани, які не представляють ніяких політичних груп і

які претендують до того, щоб проголосити себе "національним комітетом".

Об'єднання незалежних українських сил

Після такої невдачі конгресової акції виринула з більшою силою потреба об'єднання незалежних українських сил. У цій справі ми одержали з Іраги від групи есерів конкретну пропозицію консолідації незалежних сил під гаслом "Незалежного Українського Визвольного Руху". Ось цей проект:

Незалежний український визвольний рух

"Незалежний Український Визвольний Рух організується й провадиться далі двома організаціями: 1. Громадським Осередком Незалежного Українського Визвольного Руху, який складається й діє довірно в галузі політичної акції, та 2. Незалежним Українським Визвольним Фондом, який діє публічно в галузі фінансової підтримки руху й пропаганди його завдань.

Обидві організації статутарно одна від другої не залежать, а вважаться самостійними, але Громадський Осередок контролює чинність Фонду з боку політичного на підставі регулятивну, складеного на основі порозуміння обох організацій. Витрати засобів Фонду відбуваються лише за згодою Осередку.

Основні статуту Громадського Осередку Незалежного Українського Визвольного Руху

Громадський Осередок Незалежного Українського Визвольного Руху має своєю метою здійснення тісного зв'язку між різними українськими політичними та громадськими організаціями й окремими громадсько-політичними діячами, що в національно-визвольних змаганнях керуються інтересами тільки українського народу, не покладають надій на чужу поміч і опираються лише на розвиток власних сил українського народу, щоб винести єдину спільну волю українського народу, єдину спільну самостійну українську політику, організувати незалежні українські сили та координувати їх чинність у змаганнях до відновлення суверенності українського народу в формі самостійної, соборної, народоправної держави.

Громадський Осередок складається способом довірчого добору з представників різних українських па-

ртії, громадських організацій та окремих осіб, що змагають до вказаної мети, незалежно від їх територіального, релігійного, соціально-економічного й іншого характеру. Членом Осередку може бути кожний український громадянин, що змагається до повної (державно-національної й соціально-економічної) волі українського народу власними силами в формі самостійної, соборної, народоправної держави.

Громадський Осередок ділиться на дві рівноправні філії — європейську та американську, які працюють як одно ціле способом з'їздів і переписок. Правосудними рішеннями його є рішення обох його філій, ухвалені не менше, як двома третинами голосів кожної. Голова й секретар Громадського Осередку вибираються з'їздом представників обох філій або референдумом усіх членів, одногослосною згодою або жеребком, із трьох чи двох кандидатів, які зберуть найбільшу кількість голосів.

Доказуючи права в способі праці та взаємовідносин обох філій установляються окремим регулятивом на основі умов обох філій. Кожна філія має свого голову й секретаря. Головують по черзі всі члени філії. Секретар вибирається одногослосною згодою або жеребком із трьох або двох кандидатів, що зберуть найбільшу кількість голосів. Тим же способом відбуваються вибори й на всі інші відповідальні функції.

На місцях Громадський Осередок має уповноважених філій та створені ними місцеві комітети. По діяльності.

Основні статуту Незалежного Українського Визвольного Фонду

Незалежний Український Визвольний Фонд має своєю метою фінансову підтримку Незалежного Українського Визвольного Руху в його змаганнях до здійснення власними силами повної (державно-національної й соціально-економічної) суверенності українського народу в самостійній, соборній, народоправній державі.

Засоби Фонду складаються з членських внесків діячів членів Фонду у розмірі одного долара річно, внесків членів-прихильників у половинному розмірі, пожертв та аснів із підприємств для того урядових.

На зібрані кошти Фонд і. вилуче відозви, брошури, інші книжки, часописи ріжними мовами для пропаганди ідей Руху; 2. видає допомоги науковим, громадським та політичним організа-

ціям і окремим особам для розроблення основ самостійної політики Руху; 3. видає допомоги на організацію й переведення ріжних народ і з'їздів в справах актуальної політики Руху; 4. видає допомоги на все, що вважається необхідним для реалізації поставленої Рухом мети.

Членами Фонду можуть бути всі українські громадяни, що визнають зяє в дії Незалежного Українського Визвольного Руху, вносять установлену вкладку й не перешкоджають чинності Фонду і Руху. Члени діляться на дійсних, що вносять повну установлену вкладку, і прихильників, що вносять не менше шкільки членської вкладки.

Органами Фонду є Головний Комітет, місцеві комітети та з'їзди представників місцевих комітетів Фонду.

Головний Комітет Фонду складається не менше, як на три п'ятих, із представників партій та громадських організацій, а рештою із вибраних з'їздом чи референдумом окремих осіб, приналежних до Незалежного Українського Визвольного Руху. Кількість членів Головного Комітету установлюється по доміловості ініціативним комітетом, а потім з'їздом чи референдумом. Головний Комітет вибирає справу й ревізійну комісію, кожну не менше, як із п'ятих осіб. Всі рішення Головного Комітету, управи й ревізійної комісії установлюються більшістю не менше двох третин голосів.

Місцеві комітети установлюються з ініціативним місцевим членів чи Головного Комітету в кожному місці, де є не менше трьох членів Фонду, які самі собі виробляють регулятивні діяльності, переводять збори членських вкладок, пожертв і уряджують підприємства, а зібрані кошти відсилають Головному Комітетови на вказану адресу.

З'їзд представників місцевих комітетів відбувається для розв'язання важливіших питань і контролі чинності Головного Комітету з ініціатив Головного Комітету в міру потреби, але не менше одного разу на три роки.

Головний Комітет має право кооптувати собі членів на основі одногослосної згоди з партійних і безпартійних осіб, але не більше третини свого складу.

Головний Комітет перебуває в Америці, а для Європи існує європейський субкомітет, що діє в тісному повозумінні з Головним Комітетом.

Окремі члени Головного Комітету можуть бути і в Європі. Вони механічно входять у склад європейського субкомітету."

Так виглядає присланий нам проєкт і наш з'їзд повинен зняти ставище до нього.

Інформаційна справа

Теперішня міжнародна ситуація ставить знов гостро справу української інформації і пропаганди в світі. В цій справі О. У. має на собі важкий обов'язок.

В ділі української пропаганди в світі робиться не багато, але й те, що робиться, скероване переважно на шкоду, а не користь українській справі. Пропаганда українських фашистів звязала українську справу з імперіалізмом Німеччини, Італії і Японії і викликала ще раз думку, що визволення України це реакційна інтрига. Українська справа зустрічається з упередженням і недовірям у всіх демократичних країнах. Українці ходять з клеймом наймитів Гітлера і Муссоліні.

Наша організація зробить велике діло, якщо допоможе розбити це упередження до наших державних зв'язань і висвітлити світові, що державне визволення українських земель це вимога поступу, а не інтрига реакційних сил. Тепер же звичайно говорити подрібно про налаштовання цієї справи, поки ми не доведемо до кінця те, що вже почате. Все ж таки нам треба бодай загально застановитись над цим питанням і викласти свої рішення.

Поїздка проф. Григорієва

У всіх намічених справах, зокрема в тих, що дотикають зв'язків з Європою, ми сподіваємось користі з приїзду т. Н. Григорієва.

Різно лекції по наших громадах повинні піддержати наші змагання. Крім того буде змога налаштовати за час його побуту циміші зв'язки з близькими нам українськими групами в Європі.

Наш зїзд муєть застановитися, як найкраще використати поїздку тов. Григорієва для спільної справи.

Дискусія й ухвали

Після обидвох рефератів відбулася широка дискусія, в якій збирали голос усі делегати.

Ухвалено приняти основні думки обидвох рефератів як вправну для дальшої акції О. У.

Зокрема у справі консолідації українських сил ухвалено на внесення т. Галанджиди доручити Екзекутиві

О. У., щоб перевело через бюлетен дискусію у справі проєкту "Незалежного Українського Визвольного Руху" і консолідації взагалі.

У справі інформаційної акції ухвалено на внесення т. Багрія взяти велику вагу цієї справи і доручити будущій Екзекутиві зайнятися нею, як тільки обставини дадуть змогу.

Зїзд рішив звернутися з покликом до всіх відділів, щоб як найскорше закінчили збірку на фонд "Молода Україна" та доповнили його до двох тисячок доларів. Розложеною недостатною сумою на всі відділи в такий спосіб, що відділи Нью Йорк, Ньюарк, Скрентон, Літройт і Торонто повинні доповнити збірку в своїх громадах кожний до повних 200 доларів, а всі інші відділки повинні дозбирати повну сотку. Фонд повинен бути зібраний до кінця листопада.

Корпан вносять. Чим піддержує, щоб призначити з організаційного фонду О. У. \$200.00 на фонд "Молода Україна" і \$100.00 на фонд "Світло під селянську стрілку". Ухвалено.

Ухвалено доручити вом відділам О. У., щоб використали побут проф. Н. Григорієва в Америці та старалися запросити його до кожної громади на віча і лекції.

Іван Мартиниш, Олена Крайківська секретарі зїзду О. У.

ЯК МИ ВИКОНУЄМО УХВАЛИ ЗІЗДУ

На зїзді О. У. було вирішено постановити закінчення збірки на фонд "Молода Україна" на перше місце і розділено на відділи суму, що має бути зібрана до кінця листопада. Що дотепер виконали з того?

Відділ	Зібран після зїзду
1 Нью Йорк	\$ —
2 Літройт	—
4 Ньюарк	—
5 Рочестер	—
7 Пасейк	—
8 Скрентон	—
9 Бостон	—
10 Бостон	—
11 Бофало	19.32
14 Вінгеттон	—
16 Ленсінг	46.25
17 Кромптон	—
20 Торонто	10.00
23 Шикаго	10.00
32 Вунсавет	30.35

Число 20 О. В. розіслав секретарям для негайної роздачі членам для 18-го жовтня 1938.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., влаштував 2-го жовтня лекцію т. Я. Чюка на тему "Сучасні події у світі й Україна".

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., зложив на пресовий фонд О. У. \$65.00. — Вкладки до централі заплачені по кінець вересня.

Відділ 8 О. У., Скрентон, Па., зложив на пресовий фонд О. У. \$00.00, а разом від зїзду \$00.00.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., зложив на пресовий фонд О. У. \$40.00. — Вкладки до централі заплачені по кінець вересня.

Відділ 16 О. У., Ленсінг, Міш., заплатив вкладки до централі по кінець вересня.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., зложив належитість за бюлетен О. У. \$7.00. — Член відділу т. О. Хортін з Честер, Онт., зложив на пресовий фонд О. У. \$1.50 і зібрав на фонд "Молода Україна" \$5.00.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., зложив на пресовий фонд О. У. \$36.00. — Вкладки до централі і оплата від членів за бюлетен заплачені по кінець вересня. — Приєднано одного члена, а разом під часу зїзду двох.

Відділ 22 О. У., Вунсавет, Р. Ай., зложив на фонд "Молода Україна" частину доходу з пікніку \$10.00. — На пресовий фонд О. У. відділ зложив \$5.00.

ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Відділ	Зложив	Мале ще зложити
1 Нью Йорк	\$ 30.00	виконав квоту
2 Літройт	—	\$60.00
4 Ньюарк	30.00	30.00
5 Рочестер	65.00	виконав квоту
7 Пасейк	—	30.00
8 Скрентон	36.00	виконав квоту
9 Бостон	—	30.00
10 Бостон	—	27.00
11 Бофало	40.00	виконав квоту
14 Вінгеттон	—	30.00
16 Ленсінг	25.00	виконав квоту
17 Кромптон	—	15.00
20 Торонто	75.00	виконав квоту
23 Шикаго	36.00	виконав квоту
32 Вунсавет	5.00	20.00
Жіноча Громада, Торонто	25.00	виконала квоту

Сім відділів не виконали ще ухвали зїзду щодо пресового фонду О. У. і через це наш бюлетен ще не побільшений!

Видання призначене для
членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ПРО ТЕ, ЩО НЕ СМІЄ ПОВТОРИТИСЬ

Недавні події в Європі відбилися сильним відгомном серед тутешньої нашої еміграції. Але поки що одинокий вислід з того такий, що виявився при цій нагоді жалюгідний стан хаосу, упадку політичної думки серед української громади за океаном. Пригадаймо кілька фактів:

У перших днях вересня в Нью-Йорку відбулась організована українськими фашистами "національна маніфестація". На цій маніфестації з'явилися спроваджені з Європи трьох бучім то "провідників" і виступили перед зібраними кількома тисячами українських емігрантів, між іншим, з програмою відірвання Закарпаття від Чехословаччини. Нюдня з тих трьох людей не відомий в українському житті з політичної діяльності, ні взагалі з чого іншого, крім хіба з того, що за деяких з них тягнеться темна тінь неясних діл, що повинна б закрити їм вступ до громадського життя, поки вони не очистяться.

Але зібраним на маніфестації кільком тисячкам добродушних українських емігрантів не прийшло до голови турбуватися такими дрібничками, ані теж застановлятися над привезеними резолюціями. Вони були прийняті безкритично.

Кілька тижнів пізніше в тому самому Нью-Йорку виступає кількох людей, про існування яких в Америці, а не то вже про їх громадську діяльність, ніхто нічого не чував. Проголошують себе "комітетом оборони Карпатської України" і прокламують на вічу, що треба робити повстання проти чехів, що треба українським воєнкам дезертирувати з чеської армії і таке інше, бо все те принесе "самостійну

державу" на Закарпатті. Винесені резолюції були знов прийняті до відома безкритичною громадою, якій не прийшло в голову навіть питати, звідки взяли нараз ці "оборонці Закарпаття" і звідки їх право виступати з кличками, що суперечили волі Української Центральної Ради в Ужгороді.

Всім тепер ясно, що було б сталося, якби справді українці на Закарпатті були лишні за порадомо тутешніх своїх "заступників" і почали повстання проти чехів. Ясно теж, що ціла нацистична пропаганда за відірванням Закарпаття була по суті тим самим, що тепер пробують там на місці робити польські і мадярські терористи. Все це ясно, але чи застановився хто з тих, що дали себе піддурити нерозумною пропагандою, що це не сміє повторитись? Мабуть, ні. Навпаки, можна припускати, що й найближчим разом, коли на тутешньому ґрунті з'являться подібні пророки з голосними бубнами, вони знов найдуть охочих і вірних їм і слухати їх.

Це ще не кінець. Трохи більше як місяць тому українські нацисти витягнули з лісів мітрополита Шептицького одного з лісничих, що колись 20 років тому був старшиною Січових Стрільців, і прокламували його "вождем українського народу". Нацистична преса містить його портрети, поклики і накази і нездовго зачнетися напевне кампанія канонізування нового "вожда" між національних святих. Певно, що кліка, яка оперує за кордоном під фірмою ОУН, потребує такого "святця" на показ "масам". Але як пояснити, що розважніші елементи серед нашої еміграції, незалежно від того, до якого табору вони на-

лежать, не бачуть, яким поминням і осміщенням повага українського народу і його боротьби є отака забавка в самозванчих "вождів України"?

Ще можна б зрозуміти легковірність пересічного українського емігранта, що в своїм бажанні помогти країні приймає з вірою кожне гучне слово. Але крайню затривожити мусить те, що на таку силу українських громадських, церковних, культурних, економічних організацій, українських газет та інших установ в Америці не знайдеться стільки авторитету, щоб поставити кінець цим безконтрольним, невідповідальним виступам, що прикриваються іменем "визвольної боротьби".

Українська еміграція прагне помогти рідному країні в його боротьбі за волю. Але такою поведінкою вона радше шкодить, ніж помагає йому. Бо яка користь могла бути, наприклад, з недавніх телеграм до європейських урядів, висланих масово тутешніми громадами, в яких переважно повторялись нашими власними збаламученими людьми жадання плебісциту на Закарпатті, усунення чеської армії, тобто всього того, чого жадали мадяри і різні Фенцики?!

Всі обурювались на віденське рішення, що віддало в руки мадярів серце Закарпаття, Ужгород і Мужачів. А тепер італійська газета "Корєре Діпломатіко" у Римі поклажається на те, що розмежування Закарпаття було зроблене на основі етнографічної мапки в книжці про Карпатську Україну, виданій нацистичною Українською Пресовою Службою в Нью-Йорку!

Українська еміграція в Америці
(Продовження на 8-й стор.)

ВИМОГИ ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ

З подорожі по Америці

Від проф. Н. Григорівна, що власне об'їздив з мільйонами українських громадян в Америці, ми одержали ом'я уваги до питання консолідації (об'єднання) українських сил, що тепер через порушується. Містимо що сталося на дискусію і завданнями товаришів забирати слово та вільно висловлювати свій погляд на порушену тему. — О. В.

Події в Європі, особливо в Чехословаччині, на Закарпатті та в Польщі, надзвичайно зрушили українську еміграцію в Америці. Ухилення ССРСР від допомоги Чехословаччині, залишення її на розшарпання Німеччиною й Малярщиною, підтримка Італією безвідставних зазіхань Малярщини на українські землі Закарпаття, згода Німеччини на поворот Малярщини українських міст — Ужгороду, Мукачева і Берегова, руйнація Польщею українських церков та підтримка малярських зазіхань — все це отверзело багатьох українців, скинуло їм полуду з очей; показало, що ні червона Москва, ні чорна Німеччина, Італія і Польща не мають жадної приязни до українців.

СССР, до якого належить УССР, не виступив на оборону українців Закарпаття, як Німеччина виступає в обороні німців по цілому світі. Українські комуністи мали ще раз нагоду переконатись, що Москва за Україну не дбає. Українські націоналісти на власні очі побачили, як Гітлер і Мусоліні щанують право самозначення українського народу. Уенерівці, ундісти і прихильні їм інші націоналісти, що вірять у поміч Польщі, ще раз відчувли на українській ниві дружбу Польщі.

Тому не дивно, що гасла самостійної політики, консолідації й організації власних сил, які ми висунули давно, знаходять тепер серед української еміграції надзвичайно живий відгук. На вічах, на лекціях, в окремих розмовах. Кожен у першу чергу висуває наперед потребу припинення попередніх суперечок і шукання зв'язку для втворення єдиної са-

мостійної української політики, єдиного незалежного українського визвольного руху, який би не ослаблював себе ніякими безпідставними надіями на ту чи іншу зовнішню чужу силу.

До цього прагнуть не тільки поступовці, що отверто відкидають безнадійні надії на чужу поміч і закликають до організації власних сил, а й чимало комуністів та націоналістів. В запитах і вживаних розмовах виявляється знесвіра їх до попередніх мрій. Шукаються шляхи до зближення з рештою українського громадянства. Чується туга до спільного вироблення єдиної самостійної української визвольної програми й наладження єдиної визвольної акції. Несміливо, соромливо, обережно, а заявляється про це скрізь. Верхи, "вожді" ще опираються. Розсилають телеграми, щоб "соціалістів" не слухати, не пускати на віча, тощо, але низи, всупереч наказам, ідуть на віча, а після того дякують соціалістам за їхнє правдиве слово.

Більше того, на лекціях, де більша кількість слухачів належала до комуністів і націоналістів, ми не чули не то що злого слова, а навіть заперечень, закидів. Навляки: запити були не лише коректні, а й річеві. Виявляли щире бажання вяснити ту чи іншу думку. Вишукати базу спільності. Були навіть такі випадки, що провідники місцевих націоналістів публично зрікалися диктатури й надій на чужі сили та запевняли, що вони, як і інші незалежні українські сили, прагнуть консолідації українського суспільства та єдиної визвольної акції на спільних засадах демократичної згоди.

Чесні українські комуністи просто заявляли про відхід свій від комуністичних організацій. Стають на сторону незалежного українського державно-національного руху. Хоч по одинок, але все більше і

більше. Коли таке робиться серед політичних організацій з крайною фанатичною ідеологією, то не дивно, що не політичні громадські та церковні організації масово підкопують гасла консолідації й жадають негайної реалізації в формі творення хоч би спільної преси, пресо-інформаційного бюро або національного конгресу хоч би лише з представників американських українців.

"Вожді" ще бояться консолідації, але чесні комуністи, націоналісти, церковники стають уже на новий шлях. Світові події, стихія самозахисту, інстинкт національної самоохорони, досвід, спостереження останніх часів та висновки здорового розуму — женуть їх до того.

Безпартійні люди з боку підкреслюють обов'язок поступових організацій надати цьому рухові певні форми. Вказують на те, що поступовцям найбільше личить піднести гасло консолідації, бо серед них найбільше тих, що ніколи не схилювали ні до лівих, ні до правих чужих сил. Їм найнатуральніше піднести старе гасло єдності і самостійності. Люде їм повірять, бо знають, що вони й раніш все до того кликали.

Консолідація має бути не доволі якоїсь одної партії чи течії (в це вже люде не вірять), а між партіями й течіями, на рівних основах, на спільно виробленій платформі. Головні думки консолідації — самостійність, соборність і народоправство. Це те, що можуть прикряти всі українські партії. Навіть гетьманці згодні на народоправство (демократію) в такій формі, як в Англії. Питання державної системи і конкретної форми влади треба відкласти на далі. Спершу згодитися про зовнішню політику, усунення чужинців з української землі. Коли на цьому буде згода й виробиться спільна акція, то на-
(Продовження на 6-й стор.)

УКРАЇНА Й АМЕРИКА

В часі коли єднаються такі далекі народи як Німеччина і Японія, не від річи буде задати собі питання, чи можна погодити Україну з Америкою.

Нема що годити, бо нема ніякої незгоди між Україною і Америкою, скаже не один читач.

Але той, що пише ці рядки, думає, що багато українців є у незгоді з Америкою, або, виразніше сказати, у незгоді з духом Сполучених Держав і Канади. Це можна сказати так про тих, що в ріднім краю живуть, як і про нас, що уважаємо себе добрими американськими громадянами.

Дух Америки

Який вже там дух Америки! Я тут працюю стільки років, а ще того духа не бачив. І не буду бачити, бо його нема, а є тільки всемогутній долар, перед яким всі падуть навколішки відізветься нам "вічний революціонер". Але не той, що по словам поета "духа рве до бою", а той, що все перечить. Може краще буде не відповідати йому. Річ у тім, що як ви не видите в американським житті нічого дорожчого від грошей — то я вам очей не отворю.

Добре, скаже ще один опонент, але що з того, що українці не все годяться з духом Канади і Америки? А хіба Канада і Америка дуже годяться з Україною? Та й чи треба тим двом краям особливо знайомитись і приятитись? Адже Україна і Сполучені Держави то два кінці світа, розділені природою і незлучені історією. Що може їх єднати і для чого? І на що нам тим займатися?

Наша відповідь проста. Наперед розважмо, чи ті два народи можуть бути в згоді, а тоді будемо рішати, чи треба про те дбати нам. Бо як не можна, то не треба.

Отже за що могли б сперечатись українці з американцем? Можемо відразу бачити, що за господарські та за політичні справи нема спору між ними, тому що Україна і Спо-

лучені Держави та Канада не входять одно другому в дорогу. Може бути — і є — тільки незгода в думках і поглядах. Так у приватнім як у громадським житті українець і американець давнішого покоління мають багато спільного і багато відмінного. Чи вони противляться так, як тепер противниці Америці німецький фашист, італійський та японський?

Рівність

У справах неополітичних, що все мусять бути фундаментом громадського життя, українці противяться американцям більше на словах, ніж на ділі, більше по формі, ніж по суті. Візьмим, наприклад, під увагу відношення чоловіка до жінки на Україні і в Америці. Відомо річ, що чоловік і жінка в українських краях від давніх часів мали по народньому звичаю рівне право. Це добре видно в українській народній пісні, що в нашій народі дівчина та жінка, дочка і матір вважалися, на загал брати, як рівновартні з хлопцем, чоловіком, братом і сином. До революції 1917-го року не було того призначено в селі московському. Але в Сполучених Державах і в Канаді та рівновартність жінки з чоловіком наближає українського імігранта до місцевих людей більше, ніж яка інша прикмета.

Німці кажуть, що американець занадто поклоняється дівчині і жінці і що це не пристойть мужчине. Вони не розуміють, бо німець взагалі не дуже то добре розуміє Америку і терпить від того. Наш чоловік може казати "ти" кожній незамужній жінці, але він її шанує. Німець у 1938-ім році не може так шанувати, бо він хоче нападати, а ні американка ні німчина не думає про завоювання світа. Вона буде боронити свій нарід, але то не є те саме, що німецький фашист має на гаді: коли він про війну говорить, йому сниться, що німецький нарід має право і силу командувати другими, а війна є спосіб до

того, так як це на наших очах вдається італійцям і японцям і як давніше вдавалося Англії, Франції, Іспанії й іншим. Не будемо за те понижати німецький нарід, що він так пізно зголосився до своєї пайки в завоюванні інших країв і народів. Мені здається, що на кінець йому треба буде радикально змінити свою політику. Але тому, що тепер та політика така і не інша, а жінка в наших часах має свій розум і догадується, кому війна виходить на користь, німець, вірний своєму урядови - не може жінку поважати нарівні з мужчиною, жовніром, імперіалістом, завоювником. А українець і американець можуть. І то єднає їх і ще довго єднати буде.

Світгляд стародавнього селянина

Український світгляд у справах економічних і грошових відмінний від американського. Наш нарід все ще складається головно з незаможних селян, а інтелігенція — урядовці і люде різних професій — перевищають числом і впливом купців та промисловців. Промислові робітники мають більше значіння тільки там, де є великі фабрики, то є на Великій Україні. Однак вони нові люде в містах, тільки недавно з села прийшли, думки у них все ще селянські. В американця ж світгляд містовий-торговельний.

У селян — хто не працює на своїй або на чужій землі і хто не ремісник або фабричний чи транспортний робітник — той або багатир, або урядник, або щось — не певне. Бо як може чоловік добре матись, коли він не працює руками? Торговля у старосвітських селян, з винятком деяких околиць, не вважалася за річ гарну, християнську. То, мовляв, жидівське діло. Й не цілком гонорне з господарського погляду. Тому добрий господар до того не причасний. В Америці інакше. Тут фермер від триста років, від самого початку заселення степів, зав-

мався промислом і торгівлею і не соромився бізнесу. Тому я не завидував сусідові так, як в Галичині завидують. І певне я коло Києва.

В американця такий погляд, що кожна праця повинна принести нагороду, а торгівля є праця. Часто буває, що торгівля є тяжка праця і ризикозна. Часто для загального добра конечно потрібна. Тому в Америці не зневажають купця за купецтво і ніхто не звязжить жидівського торговця за те, що він торговець. Коли не люблять його, то не за його заняття, тільки за зловживання або за недобрі прикмети, що він придбав собі в тисячлітній неволі. Трудно подумати, щоб американський горожанин, з давнього часу американець, хотів за те робити жидівські погроми.

Жидівські погроми

Наш нарід не нападав на жидів за їх віру, так як це робили селяне польські. І не за чужу "расу", так як це роблять німецькі фашисти. Взагалі жидівські погроми річ складна, не легка до вяснення в кількох реченнях, але можна сказати, що і в Польщі і в Біло-Русі і в Німеччині та в Румунії та на Україні політичні причини, окрім торговельних, грали велику роль в погромах. В царській Україні самовладна бюрократія давала пошани до погромів, щоб відвернути від себе гнів народу і на жидях зігнати селянську вімсту за кривду, яку село терпіло не так від жида як від царського уряду і від пана-помощика та магната.

За часів революції противники самостійності України навмисне підмовляли грабувати жидівські склади, щоб викликати не порядок у краю і передкодити організувати демократичну республіку. Ті, що пробували будувати самостійну Україну, не організували погромів. Багато з них проти погромів боролися. Але погроми були і завдали українській справі, українському освободженню величкий удар. Кожний, хто читає історію української визвольної боротьби

в останніх двадцяти роках, переконається про те і задумается: Яка трагедія, що тоді, як нашому народові треба було як найбільше єдності села й міста в себе і доброго імені за границею -- по деяких українських містах були погроми.

"Не люблю"

Тепер певне найдеться український фашист, що каже та й не тільки фашист: "Не терплю жидів, бо вони нашого чоловіка визискують, коридарі й адвокати. Не терплю, бо вони не патріоти, а як патріоти то тільки для Польщі та для Росії. Не терплю їх смішної говірки, їхніх звичаїв, їх вигляду, бо все у них смішне і негарне. Я казав би всіх їх з України прогнати разом з москалями й поляками."

На те американець: "Польські урядники хочуть на силу з вас зробити польських патріотів, а ви жидів українськими. Не забудьте, що на милування нема силування. Патріотизм не може бути силуваний."

"Щодо комерції і визиску, то руский мужик до Великої Війни говорив те саме про російських купців, що ви про жидівських, або гірше.

"А щодо краси, то я, Єнкі, американський фермер, робітник і міщанин теж не красавець. Вбираюся незграбно, в хаті в мене не весело, співаю погано, і вже навіть не співаю, бо радіо то за мене зробіть. Як би ви хотіли почути правдиву американську музику, ідіть до наших чорних.

"Українське село гарне, хоч не кожне і не цілком, бо в нім жили добрі люди ще тоді, як про Америку не знав ніхто. За сто років не можна виробити тої краси, що за девятьсот Україна давна, а Америка новітня. Україна краща.

"Але не ми до вас, тільки ви до нас втікали від бідности, темноти і неволі. І ми вас не виганяємо, хоч ви прийшли як чужинці. Америка не виганяє нікого, ні поляка ні українця, ні жида ні німця. Але є такі американці, що так дивляться на кожного славянського імігранта, як ви на жи-

да. Не даваймо їм злого прикладу. Як чужинець не має права жити на Україні, то яке право належить українцеві в Америці?

"І не годні ви всіх не-українців з України прогнати. Іх є багато, ріжної мови, ріжного походження. Доки ви їх виженете, прийде ще один чужинець, вімець, що вже має свою меншість на українських землях, і забере під свою руку край цілий."

Україна — добрий жовнір

Ріжні причини зложилися на те, що український нарід і американський не тільки багато воювали, але так же воювали добре і війну любили. Не треба думати, що американський нарід не є воєвничий. Але чи можна вірити, що він тепер буде завертати колесо історії і раптом спробує на силу забирати чужі краї під свою владу? Його потреба і бажання не ідуть по тій лінії і може й ніколи не підуть, бо основні напрямки заграничної політики великих народів на довго остаються незмінні. Колишні Сполучені Держави були у війні проти Канади і Мексики, однак ніхто не сподівается, що теперішні покоління такої війни діждеться. Протівно, все показує, що, хоч Америка збрійтсь, та зброя не буде вжита для здобуття і прилучення чужих земель до Сполучених Держав навіть у такім значінні, як тепер здобута Німеччиною Чехословачина. Зате можна вірити, що в найближчій будуччині вся сила Америки буде напружена і буде щораз більше організуватися для оборони — що не виключає війну з Німеччиною й іншими державами.

Те саме можна сказати про український нарід, з тою тільки ріжницею, що Україна не-самостійна і ледви чи може оборонити себе від усіх противників.

Чи є, або чи може незадолго бути таке положення України, що її населення скаже: Нам затісно на своїй землі, у нас замало хліба, вугля і заліза, ми мусимо придушити всю опозицію і вдарити на сусідів

— або на далекі краї — і покорити їх під наш провід, щоб поживитися їхніми добрими? Навіть на папері такий запит звучить смішно. Українському народові треба організації і засобів оборони.

Хоч українці по більшій часті славяне, а в Північній Америці більш англо-саксонський ніж мішаний нарід, хоч українець головню хлібороб, а американець вже житель міста, хоч Сполучені Держави і Канада краї самостійні, що чужого пана не знали з віка, а Україна тільки гарна і багата невільниця, хоч правда те все — то правда так же й те, що Україна і Америка є одної думки у важних справах.

Дещо про демократію

Треба остерігатися, щоб не впасти в помилку, що ніби Америці перешкоджає вести імперіалістичну війну її демократія, і Україні також.

По перше, ні політична ні суспільна демократія не є те саме, що міжнародне право, міжнародна організація і міжнародна поліція. Демократія є певний лад внутрі держави. Перешкодити міжнародній війні може тільки міжнародній лад, опертий на солідарности всіх народів, а до того треба, щоб всі були самостійні і до певної міри задоволені у своїх границях. Сам демократичний лад не вистачає, щоб усунути міжнародні спори і ворожнечу.

По друге, Українці ще не є демократична, тільки має наклон до демократії, як це свідчить наша політична історія і наша література, писана й усна.

Демократія не значить те саме, що справедливість, треба пам'ятати. Справедливість є неосягнений ідеал усіх державних думок, але справедливості нема одної. Що одній, республіці, виглядає справедливе, то другій, монархії, виглядає інакше. А демократія, то виразно означений державний лад. Він дає горожанські вольности, виборний і відповідальний уряд, загальне формування, пошанування людської гідності і т. п. Чи то справедливість? Для нас

так, але для фашиста це огида!

На українських землях не багато демократії. В поемах українських патріотів-поетів, що збудили наш нарід до нового життя, є сильний, ширий і смілий демократичний подих. Він також видний у наших головних письменників і в більшості політичних організацій. Але на російській Україні комуністична бюрократія не цілком признає його навіть у відношенні між своїми партійними членами. А на Західній Україні і на еміграції українська інтелігенція більше любить демократичні думки на концертах Шевченка, ніж у будень. Навіть у наших американських робітників, особливо в польшевиків ще недавно було помітно нехті до свободи слова, коли спроби розбивати віча як віче не в руках "партії" — були часті і завзяті. Може в освічених галицьких селі клерикали дозволять вільне слово радикалам і навідрот. Не знаю, поскільки. Як дозволяють, то це пряма дорога до демократії і до національної єдності, а через те й до самостійної держави.

Що ж на те Америка? Чи дуже за зле візьме вона нашим людям ті демократичні недостачі? Може ні, бо ані Америка не турбується тим, ані — поки що не знає. І, як сказано, наш нарід в Європі є на дорозі до демократії. Інша річ буде, як Україна підпаде під власть Гітлера. І інша річ, як українські імігранти в Америці потуратимуть фашизму.

Над тим варто подумати.

Україна в руках Німеччини

Чи конституція будучої української держави буде від самого початку самостійности демократична, чи наперед влада України найдеться в руках кількох людей, як у Польщі, або одного, як в Італії, і аж з часом переміниться в народну — це для народу Канади і Сполучених Держав не так важне, як самостійність України від Німеччини. Доки Україна прилучена до Росії, або до Польщі, або цілком самостій-

на, доти її доля не торкає Америки. Самостійна Україна не може бути противником Сполучених Держав. Ані не шкодить Америці, коли Україна піддана Росії, бо Росія в минушні і тепер не могла і не може вжити українських земельних скарбів, української пшениці та промислу на боротьбу проти Америки.

Америка не є російський противник. Ані Росія Америці. Зате Німеччина в союзі з Японією і Італією вже знову стала противником Сполучених Держав і була противником в 1918 році, коли західні держави при допомозі американської армії здержали німецький наступ, і при допомозі американського жовіра розбили німецьку імперію. Даремне німецькі газети протестують, що то "жидівські комуністи" намовили американську пресу, публіку і президента виступити проти недавніх анти-жидівських погромів. Розевелт був у війні з Німеччиною, коли ще в Росії не знали про комуністів, а Сполучені Держави воювали проти Німеччини, коли ще велика більшість американських жидів була по стороні німців. Америка є в незгоді з Німеччиною і для того є більші причини ніж агітація. Причини економічні, культурні і політичні.

Як би Німеччина взяла такий вплив на Україну, як має Японія в Манчуро, це буде не тільки для українського народу недобре. Це буде так же шкідливе для торговельної політики Сполучених Держав і навіть Канади.

Одно треба мати на увазі. Як Німеччина здобуде собі таку контролю над копальнями заліза на Україні і над українським чоркозсом, як тепер має Росія, німецька армія і воєнна та торговельна флота дуже зміцняться. Тоді Сполученим Державам трудніше буде здержати витворення монополію німецької торгівлі з державами Полудневої Америки, особливо як би Німеччина ділила той монополію з Японією.

Допустім, що в Східній Європі буде задержано мир ще

ВИМОГИ ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ

(Докінчення з 2-ої сторінки).

стане час і для шукання порозуміння про форму державної влади.

У цій п'ятівці тепер необхідно погодитися лише про одно, а саме, що жадна партія не сміє силою накидати свою волю іншим, а всі мають захищати суверенність українського народу. Державний устрій має бути такий, який ви-

скільки років, а тоді німецька військова сила і дипломатія візьме таку перевагу, що в довгій або короткій війні Росія буде мусіти зректися України. Допустім, що стане у великій пригоді Німеччині допомога Японії та Італії, невтральність Англії та Франції і примушене "не-зінтересування" Польщі і Туреччини. І припустім, що український народ, ще не цілком готовий до будівництва самостійної республіки, буде мусіти піддатися, так як це зробили чехи, словаки і Закарпаття. Що тоді?

Тоді американська земля може стати розсадником волі України. Тоді в Сполучених Державах, в Канаді, в Аргентині, в Бразилії, в Мексико може бути місце захисту і організації тих українських сил, які все стреміли до того, щоб -- Україна була самостійна і народна, вільна від Росії, Польщі і від Німеччини, республіка в руках свого народу, порядкована для добра всіх своїх жителів, а не тільки тих, що мають гроші або шаблю.

Тому важко, щоб виробилася на американській еміграції група людей того напрямку. Щоб ті люде мали свою традицію ідейної єдності і ідейної боротьби, ще доки Німеччина Україну покорить. І щоб вони були в згоді з духом Канади і Америки. То правда, що така згода по часті є, а по часті сама твориться. Тільки ж не цілком вона сама. Від 1914, а потім від 1917, і тепер вмішуються в наші справи чужі руки. Не треба їм дати се-

Мирослав Січинський

бере для себе вільними головами більшість українського народу. Кожна партія має право пропагувати серед народу свою програму, а здійснена має бути та програма, за яку вільно висловиться більшість української нації. Коли більшість обере соціалістичну владу, решта мусить бути лояльною до неї, і навпаки. Це право й обов'язок належаться всім партіям. Жадної збройної політичної боротьби між українськими партіями не повинно бути.

Обов'язок поступовців висувати ці ідеї, пропагувати, але не підкреслювати своєї "непогрішимости", а чужої помилковости. Будьте, кажуть, втішені тим, що ідеї, за які ви боролися, перемагають, ширяться в суспільстві. Помагайте цим ідеям входить в життя. Єднайтеся для громадської праці з іншими, що однаково з вами думають. Це викличе віру в інших течіях, що поступовці не зб'яраються нікого "захоплювати", "перематати", "нищити", і спричиниться до консолідації їх на спільному ґрунті незалежності й народоправства. Так кажуть сторонні безпартійні спостерігачі. І в цім є велика частина правди.

З свого боку, я додав би, що поступові сили для того, щоб виконати своє історичне національно-державне завдання, мусять у першу чергу зібрати до купи свої власні сили. Викристалізувати спільний світогляд. "Оборонці", соціалісти-революціонери, соціалісти-радикали та їхні безпартійні прихильники повинні створити одну політичну течію, хоч би ідеологічно, хоч в головному. Мусять створити спільну політичну пресу не всьому світу, видавати спільну літературу. Само собою, що різні умови існування в різних місцях вимагають різних організацій. Але дух їх і напрямок праці та змагань мусить бути один

Багато ще є неясного, тяж-

кого для виконання. Треба часу, розмов, перевірки. Але одно ясно: Муситься ставати на новий шлях. Спільний, громадський. Муситься діяти, направляти, ініціювати, захоплювати. Треба показувати приклад здорового життя. Хвороби треба лікувати, боляки вирізувати, але не знівирюватись через них у життєздатности українського суспільного організму. Нема нічого гіршого як пескізм.

Активізація поступовців потрібна ще й для того, щоб дати провідну лінію молоді. Нам доводилося бачити чимало української молоді, яка вихована в умовах американської демократії й не розуміє жадних диктаторських ключів ні зліва, ні справа. Вона хоче взяти участь в українському рухові, не зрікаючись загально-людських засад демократії. В цім їй можуть допомогти тільки поступовці.

Нарешті мушу зазначити, що поступові сили сами відчують потребу власної активізації. Життя стукає до них у вікна й у двері. Ті, що давніше повідходили від них у ліво й право, вертаються назад. Хоч і неспівно, хоч і обережно, ставлять їм питання: ну, то якже далі? І поступовці, хоч не хоч, мусять відповідати: кидати свої звукти і виходити знов на люде.

Навіть жіноцтво поступове штовхає своїх найближчих. Активізується само, дебатую справу об'єднання поступового жіноцтва й вимагає від чоловіків жвавішої праці.

Життя розгортається. Необхідно зрозуміти вимоги часу. Поменше згадувати про старі пережиті неприємности, обличити порахунки на тему, хто вижен, а шукати новий шлях до майбутнього. Час вимагає конкуренції в конструктивізмі. Не лише на словах. Маси підуть за тим, хто матиме сміливість забути старі "сварки", а використає досвід для позитивної праці в сучасному й майбутньому на широкій громадській національній і соціальної базі.

Н. Григорій

ЛИСТИ І ДОПИСИ

З ВІДДІЛУ 10 О. У.

(Левкинг, Мінн.)

Цей допис був надісланий ще з початку жовтня, але не був поміщений в попередньому числі бюлетеню з браку місця. О. В.

З числа 9 (19) Організаційних Вістей О. У. члени домігались про стан своєї організації, головни про різні морисні ухвали, що залази на рочестерським зїзді. Звіт з зїзду ще не докінчений, але з того, що вже було поміщене в яциім бюлетені, видно, що ухвали на зїзді це одна справа, а виконання тих ухвал — друга.

На нашу думку, справа стоїть не добре. Бо коли членство не піддержує свого організаційного проваду, не виконує своїх обовязки, котрі саме на себе накладає, то така організація не може успішно розвиватися.

На чий плечад лишався би та одиноким корисна праця для рідного краю, яку веде наша організація? На кого б у таким випадку членство мало нарікати за те, що праця заммерла? На Виконавчий Комітет? Ні! Коли членство була справеливо і добре судити, то мусило б признати винку само за собою. Правда, були часи що між Виконавчим Комітетом і відділами не було живого звязку. Але не так справа стоїть тепер. Сьогодні членство О. У. дктов нові, важкі завязки, поучення, має звіти про стан своєї організації. На місцях не треба гризтися, що маємо робити. План роботи готовий, тільки треба охоти його виконати.

Не будемо повторяти різні ухвали, які виніс зїзд О. У., а лише згадаємо про збірку на фонд "Молода Україна" і про ухвалу зїзду про побільшення пресового фонду О. У.

Ось робота і легко її можна виконати. Не треба ризикувати життям, навіть робочого часу не треба трітиту. Деякі товариші радили дуже гарні проекти на минулий зїзд, тільки біда, що тих проектів не виконують.

Зі звіту Виконавчого Комітету відомося, що декотрі відділи лишався далеко позаду і то відділи-проектодавиці, відділак по великих громадах, де все щось нове можна почути, чогось доброго можна навчитись про організаційне діло. Ось ми на чергових зборах 16-го відділу веречитували билетелі О. У. і розвели дискусію, між іншим, над проектами 2-го відділу з Цітройту.

Проекти всі десять добрі, а вже 1, 3, 6, 7 і 10-ий дуже добрі. Правда, що ми на зборах зробили невеличку помилку. А саме, ми в бюлетені поринали від початку до кінця. Нам не треба було лізти до 6-ої сторінки та й ще читати підзаголовок "Закінчим збірку на фонд Молода Україна". А також нам не треба було звертати уваги на заголовок "Розбудовуємо пресовий фонд О. У." Якби ми світлими читанням на зїздових проектах, було б все гладко пішло, не було б пал чим призадумались. А так ми побачили, що праця з проектами не йде у ярі.

Вкінці ми прийшли до такого заключення: Підніше товариші свої проекти виконують. На разі неможливо, бо проекти за свіжі і вони мусять дозрівати в речках, а діло це — другорядня річ. Ну, а як ми всі так сважемо, чи зробимо, то що тоді буде? Чи не скажемо, що Виконавчий Комітет "по гуд" і що нам треба живішої організації? Чи не так Ви, товариші, по більших громадах практикуєте?

Дивіться на Клівленд, на Філадельфію: хто їм і чим проважив, а їх так яки в живих уже нема.

Ось по такій мималій дискусії ми не авали на дусі, тільки приступили до нарад над тим, яким способом, на яку таму в нашій місцевості вдадся б використати лекція професора Григоріва. До того ми вже вготувавмося під коминим оглядом.

16-ий Відділ О. У.

З ПЕРШОГО ВІДДІЛУ О. У.

(Нью Йорк, Н. Я.)

На зборх нашого відділу з 11-го жовтня ухвалено зробити товариське прийяття для проф. Н. Григоріва після вїча, що відбулось дня 27-го жовтня в Нью Йорку.

На прийятті тов. Іван Матеяко прийтав шановного гостя від Першого Відділу О. У. Проф. Григорів відповів привітом від себе і від товаришів з рідної землі та з еміграції.

Після перекуски т. С. Корпан сказав про потребу свого друкованого слова в краю, щоб поборювати фашистську припаганду, яка ніжить молоде покоління нашого народу. На його поклик гости зложили пожертви на фонд "Молода Україна", що призначений на видавання політичного журніалу. Зложили \$41.25.

Після збірки ще раз забрав слово проф. Григорів, подякував за товариську зустріч та закликав до громадської праці в цей важкий час.

Подаючи цей наш звіт дочепо сказати відкрито кілька своїх правди нашим товаришам-оборонцям: Товариші! В останньому числі О. В. ми читали звіт про стан збірки на пресовий фонд О. У. Було подано там про коминий відділ, хто і скільки зложив, а хто не зложив. Покажується, що при багатьох відділах стояла порожня рубрика, бо вони не виконали свого обовязку.

Товариші! Чи не стыдно стояти так у порожній рубриці пресового фонду? Ваші делегати на зїзді ухваливали побільшити наш бюлетені і зробити його доступним для ширшого кола читачів. Це добра справа і на ту ціль ухвалено зібрати потрібну суму пресового фонду. Кожен відділ мав зложити певну суму на пресовий фонд. А чи всі виконали цей бачите, що ми самі винні.

Пі відділи, що не зложили пресового фонду, гальнують тим ухвалу зїзду. Подніться на інші групи, які великі суми вони збирають, та ще часто на такі справн, що шкодять нашому народові. А ми, що маємо найпростішу дорогу в інші громадські роботи, сами занебудемо свою справу, а потім нарікаємо на провідників. А пригляньтеса, то побачите, що ми сами винні.

Власне тепер треба нам як найбільше того живого слова, щоб іти з ним мим наших противників і вказувати шкідливу роботу як фашистів так і комуністів. А тут нема з чим іти. Виглядає так, що ми сами помагаємо нашим противникам, коли не хочемо кувати нашу власну зброю живого слова.

Перший Відділ О. У.

З ВІДДІЛУ 2 О. У.

(Цітройт, Мінн.)

Наш відділ переав збірку на фонд "Молода Україна", що зала різом \$70.65. Збіркою завалили ові товариші і зїбрали такі суми:

О. Крайківський	\$25.80
О. Чорнєккий	16.50
Р. Вазик	12.10
О. Перник	6.00
І. Н. Ємчук	4.75
Д. Коломийчук	4.00
Д. Баран	1.50

РАЗОМ\$70.65

Разом дотепер наш відділ зїбрав на цей фонд \$198.65, тобто виконав приблизно призначену на нього кошту в сумі \$200.00.

О. Крайківський
секретар відділу

ПОЇЗДКА ПРОФ. Н. ГРИГОРІЙВА

Наші відділи використали побут проф. Н. Григорієва в Америці і влаштували або помогли влаштувати йому ряд віз і лекцій, в яких шановний лектор говорив про теперішнє становище на українських землях та про актуальні питання української політики.

Дотепер проф. Григорієв відвідав оші громади: Скрентон, Нью Йорк, Ньюарк, Бингемтон, Вилкс Беррі, Клівленд, Рочестер, Бофало, Ітака-ванна. Тепер він перебуває в Дітроїті.

Після Дітроїту лектор поїде до Шیکاго, де на 11-го грудня приготується віче. Дальша програма його поїздки така: 18-го грудня віче в МекКізі Ракс, Іл., і далі лекції в Пітсбурзі, 15-го січня віче в Філадельфії, 22-го січня 1939 в Нью Йорку, від 29-го січня віче і лекції в Бостоні й околиці.

З Бостону проф. Григорієв планує переїхати до Канади, де наперед відвідає Монреал, а потім спокиньтєся на довший побут у Торонто й околиці.

ФОНД "МОЛОДА УКРАЇНА"

Дотепер збрано на цей фонд, що призначений на видання політичного журналу в краю, \$1,510.17. Ще бракує 400 доларів, щоб виконати вповні наше завдання.

На основі ухвали останнього зїзду О. У. окремі наші відділи повинні ще зібрати оші суми:

Відділ	Мне ще зібрати
4 Ньюарк	\$131.00
1 Нью Йорк	110.00
7 Пасейк	90.00
8 Скрентон	71.00
14 Бингемтон	60.00
23 Шикаго	56.00
11 Бофато	50.00
20 Торонто	44.00
Нова Англія	41.00
5 Рочестер	35.00
2 Дітроїт	виконав квоту
16 Ленсинг	виконав квоту

Вкладання журналу пекуча справа і тому роблятьсє заходи, щоб почати його видавничтво з новим роком. Тимчасом товариші повинні подбати, щоб до кінця року викінчати з шїлости свій обовязок.

Число 21 О. В. розклади секретарям для негайної роздїли членам дня 30-го листопада 1938.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., дав ініціативу до влаштування трьох лекцій проф. Н. Григорієва в Нью Йорку, що відбулись у днях 25-го, 27-го і 29-го жовтня. — Зібрав на принятті проф. Григорієва 23-го жовтня на фонд "Молода Україна" \$41.25. — Відділ призначив з товариської каси \$5.00 на фонд Громадського Голосу і разом з кольпортажем та придбаними переплатами вніслав до Львова суму \$34.00. — Відділ приєднав трьох нових членів.

Відділ 2 О. У., Дітроїт, Мич., зібрав на фонд "Молода Україна" суму \$70.65. — Зложив на пресовий фонд О. У. \$5.00. — Вкладки до централі заплачені по кінець жовтня.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зложив на пресовий фонд решту призначеної квоти \$30.00. — Влаштував 30-го жовтня протестаційне віче в справі Закарпаття, на котрому рефе-

рували проф. Григорієв і т. М. Січинський, і дві лекції проф. Григорієва. — Відділ заплатив вкладки по кінець жовтня і \$5.00 оплати від членів за бюлетен О. У. — Відділ приєднав двох нових членів.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., брав участь у влаштуванні лекції проф. Н. Григорієва.

Відділ 7 О. У., Пасейк, Н. Дж., влаштував дня 30-го жовтня протестаційне віче, на котрому промовляв проф. Н. Григорієв.

Відділ 8 О. У., Скрентон, Па., брав участь у влаштуванні віча у Скрентоні з 16-го жовтня, на котрому промовляв проф. Н. Григорієв, і влаштував дві лекції того самого лектора, що відбулись 17-го і 19-го жовтня. — Члени відділу зібрали на фонд Карпатської України \$80.00.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., дав почин до влаштування громадянського протестаційного віча в справі Закарпаття 20-го листопада, на котрому промовляв проф. Н. Григорієв, і влаштував одну лекцію того самого лектора. — Вкладки до централі заплачені по кінець листопада.

Відділ 14 О. У., Бингемтон, Н. Я., влаштував 21-го жовтня протестаційне віче в справі Закарпаття, на котрому промовляв проф. Н. Григорієв, і 11-го листопада лекцію т. М. Січинського на тему "Фашизм, большевизм і демократія на українських землях і на еміграції". — Влаштувано виправку на фонд "Молода Україна", що принесла \$15.00. — Вкладки до централі заплачені за три місяці.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Мич., заплатив вкладки до централі по кінець року 1938.

Відділ 18 О. У., Клівленд, Огайо, влаштував 8-го і 9-го листопада дві лекції проф. Н. Григорієва.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., заплатив членські вкладки до централі по кінець року 1938. — Член відділу тов. О. Хортів з Четам, Онт., переслав на фонд "Молода Україна" суму \$3.00.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., зібрав на фонд "Молода Україна" \$18.10. — Відділ заплатив вкладки до централі і оплати від членів за бюлетен О. У. по кінець жовтня. — Відділ приєднав двох нових членів.

Жіноча Громада в Торонто, Онт., призначила частину доходу з пікніку в сумі \$10.00 на фонд "Молода Україна".

ПРО ТЕ, ЩО НЕ СМІЄ ПОВТОРИТЬСЯ

(Продовження з 1-ої стор.)

риці в Канаді може дати велику поміч рідному краю в його боротьбі за волю. Одначе того не буде доти, поки серед неї будуть гасати безконтрольно або агенти чужих інтересів або політичні хлопчавки, піддержувані злитнілими ствариками. Проти цього стану мусять об'єднатись всі розважніші елементи нашої еміграції, що не втратили ще до решти почуття відповідальности і здорового глузду. Час витворити здорову громадську опінію, перед якою мусяли б скинути голову всякі невідповідальні одніиці.

Лише так можна буде запобігти, щоб недавні сумні події не повторились при найближчій нагоді ще в більших і шкідливіших розмірах. І наші товариші по громадах мусять прикласти своїх рук до того.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

Восьмий Зїзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавничого Організаційного Вистїв О. У. кожен член разом з вкладками скидаєть свої руки відділу по 5 центів на місяць. Гроші скидаються разом з вкладками до централі.

КРАЙ, ЕМІГРАЦІЯ І— ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕБІЖЦІ

У теперішній ситуації, коли шодня стільки мови про Україну в міжнародній політиці, скрізь, де тільки є наші люди, українська громадська думка шукає відповіді на питання: На кого надіятись? Як ставитись до планів Гітлера? Що може вийти для волі України, коли українська земля опиниться одного дня в руках мілітарної машини диктатора, що на початку своєї політичної кар'єри вказав своїм землякам на нашу країну як на ту землю, де вони мають дістати простір на колонізацію, збіжжя на прожиток, сировину для індустрії і ринки на продукти?

Найбільшу метушню викликали поголоски про плани Гітлера серед нашої політичної еміграції по різних європейських столицях. Більшість цієї еміграції втекла від окупантського режиму на Україні відразу з думкою вернутись туди з якоюсь чужою силою. Тому вважає вона можливий похід Гітлера на Україну сповненням своїх задушевних бажань. Гетьманці, універсіаці, нацисти та їм подібні групи, що пробули стільки років по чужих дворах у Берліні, Відні, Варшаві, Римі чи Празі, мають тільки одну журбу в цій ситуації, кого з них захоче Гітлер взяти за свого спільника, а не те, чи має він іти на Україну. Вибере Гітлер гетьмана, націоналістичного вождя чи головного отамана?

Трохи дивніше, що навіть серед тих емігрантських груп, які держались дотепер незалежно, причислювали себе до демократичного, навіть соціалістичного табору, починає полюбатись теж думка повороту на рідну землю на возі нового окупанта. Під вражінням хвилі ліквідуються вже деякі партій-

ні вивіски, що вірно зберігались через 20 років вигнання, щоб тепер не колоти нікого "немодним" соціалізмом. Пронадають у забуття всі програми, стоси видань і резолюцій, і остане одно бажання, щоб не лишитись позаду, коли все навколо готується.

Політична еміграція все складалася з меншості вірних до останку своїй ідеї і більшості — перебіжців, що скорше чи пізніше не витримували емігрантської безнадійності і заломлювались. Боїмось дуже, що незабаром ми найдемо у противному таборі не одного з тих, кого ми привикли вважати близьким по ідеї.

Найважливіше, що політична еміграція по європейських столицях забуває про те, що її роля цілком інша сьогодні, ніж була колись. Тим, що 20 років тому покинули рідний край генералами, міністрами, послами чи політичними лідерами, все ще здається, що на українській землі за той час життя без них стояло на місці.

А тимчасом життя на українській землі не стоїть на місці навіть під обухом чужої окупації. Треба втратити цілком віру в живучість української нації, щоб подумати, що під зверхньою поволокою чужого панування там не існує своя українська державна думка, і не вирросло нове українське покоління, що не чекає на провід еміграції. Еміграція все грала роллю тільки допоміжної сили в боротьбі за волю рідної землі і цю правду треба пам'ятати більш, як коли, під теперішню хвилю наступаючих подій.

Тому більш, ніж уся метушня серед емігрантських груп, мусить бути дороговказом для нас те, як ставляться до подій міжнародної політики ті по-

літичні групи на українській землі, з якими ми мали дотепер одну ідею. Оце в нас під руками лист, що наспів на днях з краю. Цей лист показує, як цілком інакше відбуваються ті самі події на політичній еміграції і в думках людей, що живуть на землі, якою мали б незабаром перейти полки Гітлера. Нам пишуть:

"Ми твердо стоїмо на своєму і не піддаємось широкій хвилі германофільства, яке летиться просто потопою. Ми одні окий ковчег Ноя, що не потапає і держить демократичний прапор та прямує до західної культури, а не до дикого прусацтва. . . .

"Відрадне явище, що наші селянські маси не піддаються тим германофільським настроям, що йде від УНДО-націоналістичних студентів. Таксамо як витримали ці маси перед іншим напором, тільки іншого порядку перед трьома роками (угодовство)."

Українські робітники за океаном не мають причини піддаватись настроям, що їх переживає політична еміграція. Навпаки, на них лежить у цій важкій хвилі обов'язок бути третім чинником, що має змогу витримати на позиції і всецільно оборонити прапор національної волі навіть у таких обставинах, коли це не буде можливо зробити на рідній землі, ні в умовах політичної еміграції.

Ми маємо змогу витримати до останку на сторожі прапори українського народу "жити по своїй волі на своїй землі", незалежно від чужого терору, чи хвилевої вигоди. — і цей обов'язок ми мусимо виконати.

ПІД ЗНАНОМ РЕАКЦІЇ

Лист з Чехословаччини

Українське питання в Чехословаччині й на Карпатській Україні проходить під знаком великої реакції. Перемога нацистичної Німеччини підбадьорила реакціонерів. Чорносотенна вулиця розперезалась. Віддячує Масарикови й Бенешови за те, що ці тримали її там, де їй належить. Тепер ця вулиця "отамакує". Дає "провід".

Чеське громадянство уклалося в два табори. Один — об'єднана національна партія — виконує волю переможця, Німеччини. Другий — національна партія праці (колишні соціал-демократи і частина народних соціалістів), став на стороні: не хоче прикладати руки до того, що діється під натиском переможця. Лояльна опозиція.

Багато емігрантів збирається їхати на Закарпаття. Старався перенести туди український університет з Праги і в цій акції теж наша реакція висунулась наперед. Під її натиском Академічний Комітет доручив ведення справи перенесення університету на ректорови того ж університету, О. Мицюкові, а проф. Мірчукові, що є керівником удержуваного німцями Наукового Інституту в Берліні. Це вимовний показник, як вплив Берліну просуюються в кожній ділянці.

Гетьманці, уенерівці (петлюрівці) і соціал-демократи розпустили свої організації. Соціал-демократи пояснюють це тим, що легально працювати не можна. Але ще більш, ніж у тому, причині ліквідації треба, мабуть, шукати в загальних настроях, яким піддали їхні провідники. Дехто говорить про "повертання облич до Берліна", інші впевняють, що тепер есдеки мають пристати до петлюрівського центру.

Організація соціалістів-революціонерів у Празі поки що існує, але можливо також буде примушена розв'язатись. Багато провокації. Тому головну політичну працю її пропаганди-

ду, яку дотепер вели поступові організації у Празі, приходиться передавати організаціям в інших країнах, що існують в інших умовах. "Трудова Україна" в Празі більше виходити не буде. Висловлено побажання, щоб замість "Трудова Україна" наладили з Оборорою України видавання спільного органу, що обслуговував би всі українські поступові групи.

Серед чеських політиків відношення до української справи не однакове. З одного боку деякі чеські газети, як "Народні Політика", що раніш погорджували українцями, підкреслюють тепер потребу співпраці з українцями (стаття "За Україну"). А її редактор на зборах українських пресових діячів заявляє, що "немає вже більше українського питання, а в Україні й буде самостійна українська держава". З другого боку деякі чеські політики знов хляються до москвофільства: мріють про франко-польсько-російський союз.

В українському житті також панує реакція. На Закарпатті деякі українські нацисти агітують проти уряду Волошина і Ревая. Домагаються заміни їх однородною нацистичною владою.

Закарпатські москвофіли також пробують згуртуватись і скинути українську владу. Українці ж, навпаки, настояли на однороднім українським уряді і вимогли усунення москвофільського міністра Бачинського, якого москвофіли використовували для прикриття своєї протинарній акції.

Всі українці поки що працюють на Закарпатті спільно: ес-ери, ес-деки, бувші комуністи, клерикали. Нацисти багато кричать, але мало роблять, бо не мають досвідних і здібних людей. Вся праця на плечах старшого покоління.

У практичній роботі, крім Волошина, Михайла Брюшайка та обидвох братів Ревая (соціал-демократи), можете поба-

чити спільно Свириду (есер), Борканюка (комуніст), Німчука (есдек). Зате нацистів бачите переважно там, де можна виголошувати гучні промови.

У зв'язку з цією поведінкою наших нацистів цікаві дві новини, що дістались сюди недавно з Берліна. Коли там був недавно міністер Ревай, тамошні нацисти забігали дістати його під свою контролю і хотіли влаштувати для нього прийняття. Ревай відповів, що прийде тільки там, де будуть разом всі українці. На прийнятті, що було влаштоване під час його побуту, Ревай, на питання, чим еміграція може допомогти Закарпаттю, мав відповідь: Найбільше pomoжете, як не будете нам перешкоджати. Ми цинімо високо ваше зацікавлення долею Закарпаття і дякуємо за те. Але, на нашу думку, будучність Карпатської України може поставити на міцний ґрунт тільки її власне українське населення.

Друга вістка, з Відня, подає, будьто би німці закрили тамошні українські передачі по радіо. Передачі були віддані в руки тамошніх наших нацистів, але були такі недоречні, задиркуваті і просто глупі, що робили тільки клопіт німцям.

Коли наші "нацисти" за допомогою Берліна не зроблять якого заколоту на Закарпатті, то справа стоятиме добре. Москвофільська небезпека повинна б їх стримати. Але чи не та сама сила зза куліс керує і москвофілами і нашими "нацистами"? Адже так ще недавно і одні і другі одним голосом ждали "пдебісциту" на Закарпатті і хотіли проганяти чехів? Тепер вони можуть зробити таксамо другу прислугу чужим інтересам і знищити працездатний український уряд.

А треба знати, що крім своїх власних "приятелів", теперішньому урядові загрожує небезпека ще з іншого боку. Москвофіли цілком не прими-

(Продовження на 7-ій стор.)

НАШИМ ВЛАСНИМ ШЛЯХОМ

I

З ким і як українцям йти — це найгостріше питання для. Мусимо розв'язати це питання для нас самих. Не для суперечки з іншими, а для вкриття свого власного шляху.

У теперішній ситуації українські очі мимохіть звертаються в той бік, звідки доходить від якогось часу голосні слова про "поневолену Україну", про потребу її визволення, право національного самоозначення українців, тобто в бік — Німеччини.

Правда, не ясно, для кого і для чого це робиться. Ніде німецька влада не сказала нічого, що саме хоче вона зробити для визволення українців. Але німецька преса, німецька пропаганда не пропускають жадної нагоди, щоб не згадати про Україну. Більше того. Німеччина оперлася італійському плаковим спільному мадярсько-польського хордону і Закарпаття, хоч і обшматоване, стало автономною частиною Чехословаччини.

Чи не може це вабити українських очей до Німеччини? А особливо думка про прилучення до Закарпаття за допомогою Німеччини Галичини, Волині, Буковини, Дніпрящини, створення єдиної соборної української держави і подібні плани можуть дуже вабити.

Тому не диво, що дехто з українців цією перспективою захоплюється та моляться до Гітлера. Та чи справді ця перспектива реальна? Чи мають яку оскову ці надії на Гітлера і чи не захована у них велика помилка?

Осковою політики всякого народу є не співчуття, сентименти, а лише життєві реальні його потреби. Який же реальний інтерес Німеччини на Україні? Самостійна українська держава? Чи безконтрольне господарювання українськими скарбами?

Одне і друге разом не дається погодити. Тому доводиться з сумом признати, що Німеччина мріє не про українську самостійну державу, а про в-

зиск українського народу. Хоч і прикривається для цього хорошими словами.

Життєвим інтересом Німеччини є здобуття Сходу і задержання його під своєю рукою. В здобуванні Сходу Німеччині вигідніше мати в своїх руках увесь простір від Балтики до Пасифіку, а не саму Україну. Чи не може вона цього здобути шляхом порозуміння з Росією? Коли не з червоною, то з чорною? Чи не було цього в роках 1791, 1855, 1879 та 1918, коли Німеччина дякала Росію відірванням України, поки не здобула бажаних концесій? І чи не зрадила вона Україну, коли дістала від Росії згоду на уступки?

Чи не веде Німеччина переговорів з червоною Росією тепер? Чи не дякає її тільки одірванням України? І чи не піде Німеччина на червону Росію, коли не договориться з нею, разом з кандидатом на московського царя в обози? І чи не буде в тому обозі разом з московським царем якогось берлікопослушного гетьмана, в порівнянні з яким Скоропадський буде виглядати ангелом України? Чи не скінчилась німецька поміч Україні в 1918 році організацією в Україні московських добровольчих відділів для відбудовання царської Росії і оповіщення федерації з нею?

Так, Німеччина не дала Карпатської України малярщини. Але чому? Чи не для того, щоб здобути довіру українців і приспати їхню уважність та захопити в свої руки цілу Україну? Поміч меншому, щоб здобути більше.

II

До того всього не можемо забувати, що всі експанзисті в історії людства кінчили, як миляна булька. Супроти них, раніш чи пізніш, згуртувалася коаліція загрожених, яка й розбивала їх. Від імперії старої Персії залкнися невеличкий ліше клаптик. Від імперії Олександра Македонського лишилися мало кому відома провінція на Балкані. Що залиши-

лось від великого Риму, що хомись покоров був цілий відомий тоді світ? Що залишилось від імперії Карла Великого? Наполеона? Коаліції загрожених з а вже розбивали експанзистів.

Експанзисті, претенденті на світове панування, завше кінчали катастрофою. Не омине її й Німеччина, коли не стримає своїх зазіхань.

І чи може дати свободу українцям та держава, яка свій нарід тримає в неволі? Як можуть диктатори визволяти, коли вони метою своєю мають поневолення? Яку можуть дати Україні державу, коли вони мріють про опанування її територією і визиском її природних багатств?

Демократія про нас не дбає, мовчить. Це правда. Але це така ж устрій, за якого самі українці можуть про себе дбати. Коли українці найбільше організувалися і скріпили, як не за демократії російського тимчасового уряду? Хоча російський тимчасовий уряд і Керенський були проти українців, але сам устрій демократичний дав змогу українцям згуртуватися і створити свою силу. Та й після року 1920 українці поступили лише там, де був демократичний устрій — на Закарпатті.

III

Висновки з наведеного такі:

1. Оцінку ситуації треба робити не з погляду сьогодення, а з історичної перспективи, не з сьогоденних лише фактів, а з розвитку історичного процесу.

2. Не забувати, що інтерес Німеччини на Сході цілком інший, ніж наші власні. Гітлер шукає нових земель на колонізацію, збіжжя і сирівців. Україна має своє власне історичне завдання — утворення рівноваги сил в Європі відновою самостійної української соборної держави та скупченням навколо неї народів і держав, що як і вона хотять бути самостійними і незалежними від двох велетнів імперіалізму: Німеччини і Росії, що б'ються між со-

ЯК РОБИТИ ПРОПАГАНДУ

Історія української іміграції в Америці показує, що одним з важких засобів її освідомлення були віча. Почались вони зразу невеликими зборами в справі заснування церков і брацтв. На тих перших зібраннях українські селяне, що несподівано перемінились у промислових робітників, вчилились, як виступати гуртом і як збірно виявляти свою волю.

Більш громадського значіння набрали віча підчас боротьби з москвофілами на переломі 19-го і 20-го століття, а далі у початках поступового, соціалістичного руху, особливо коли до Америки приїхали зі старого краю люди, котрі брали участь у селянським страйку 1902-го року, та в пізнішій боротьбі за виборче право.

Повний розмах вічевого руху, як постійного засобу громадської інформації та вияву бажань і поглядів тутешньої іміграції, починається з часу подій, які довели до акту 12-го квітня 1908-го року і сам цей акт. На величезних народніх зібраннях висловлювано тоді одобрення вчинку М. Січинського, а пізніше піднесено домагання, щоб його було звільнено. Приїзд покійної Ірини

Січинської до Америки підняв цей рух, і влаштовувались віча були першими многолюдними виступами української іміграції в Америці. Кількадесят тисяч підписів на петиціях за звільненням М. Січинського і велика збірка на ту ціль показують масовість того руху.

Воєнний час, повстання української держави, її упадок, кількालіття ніби дипломатична метушня за її врятування, а врешті визвольна праця й боротьба на Україні на протязі останніх кільканацяти років виявлялись у повільних масових вічах, з додатком походів, демонстрацій, маніфестацій й інших подібних засобів, при помочі яких учасники чи аранжери пробували виявити бажання українських груп чи українського згалу на іміграції, та дати моральну й матеріальну поміч краєвим гуртам, установам і змаганням.

Разом з тим завдання віч і маніфестацій поширилось. До першого бажання приєднати для якоїсь думки більше прихильників чи злохотити громаду до якогось українського діла, прийшло як завдання також те, що віче чи маніфестація має "звернути увагу аме-

риканців" на потреби, бажання або кривду українського народу і має спонукати їх до помочі. Таку мету, попри грошеву поміч українським жертвам війни, мав "Український День" 1917-го року, з таким завданням українські люди влаштовували походи в 1920-ому, 1930-ому, 1933-ому і у слідуєчих роках. В останньому часі пропаганда українських незалежницьких змагань стала чи не головною метою подібних виступів, очевидно, попри завдання зібрати деякі фонди на політичну акцію, яку влаштовуюча віче чи маніфестація група вважає корисною для українського народу — і для себе.

Цілком певне, що віча й маніфестації у свій час причинились до скріплення свідомості серед українських імігрантів. На них українські робітники довідувались про події в ріднім краю, а також про американські робітничі справи. Вічачи вчилились виступати гуртом та збирати гроші на громадські цілі. Віча і маніфестації причинились у великій мірі до того, що українська іміграція в Сполучених Державах становить сьогодні одну з найсвідоміших частин українського народу.

За те не можна сказати, щоб віча й маніфестації були так само успішним засобом пропаганди української справи між американцями, або щоб вони приносили якусь полегчу українському народові в Європі. Одно з найбільших досягнень на цьому полі — Український День в 1917-ому році — був вислідом не віч, а особистих заходів кількох одилиць. Обширні згадки в американській пресі про українські справи також не появлялись після масових віч чи походів, а наслідком подій в Європі, або через заходи та знайомства поодиноких людей.

Прикладом цього може бути недавня маніфестація в Нью-Йорку. Кілька тисяч людей витратили на неї час, поважну

бою за першенство в Європі.

3. Не забувати, що демократія, хоч і мовчить, але мусить ще заговорити. А до того часу мусимо ми її переконати, що український рух не "німецька видужка", а самостійне явище, яке має свої власні інтереси і шляхи. Мусимо провагувати зрозуміння для самостійної конструктивної ролі України серед демократії. Це наш обов'язок.

4. Супроти таких настроїв, будьто би для визволення України українцям треба тільки прихилитись до німецького воєва, що його лаштує Гітлер для свого походу, нам треба піддержувати і поширювати свідомість у громадянстві, що до визволення України ми мусимо йти нашим власним, незалежним шляхом. Використову-

вати по дорозі всі обставини, що можуть вийти на нашу користь, але не забувати, що визволення України може бути виконане тільки нашими власними силами.

5. Не йдемо наосліп ні одним, ні другим чужим шляхом, не кидаємо своїх сил для використання чужим інтересам. Збираємо їх окремо. Після нашого власного плану для життя в тому часі, коли визнаємо за найдоцільніше і в спілці з тими, що будуть говорити з нами чесно й одверто.

Вони неминуче прийдуть. Тоді скажемо і своє слово.

Організуймо власні сили, консолідуймо їх, укладімо свої власні плани, ідім своїм власним шляхом.

Н. Григорійв

суму гроша коштувала валя, купівля плахитів, перевіз людей з подальших місцевостей, "фловти" та інші оплати. Видатки обраховують на кілька тисяч доларів; збірка на вічу, хоч доволі показна, пішла у більшості на покриття коштів. Скільки видали на маніфестації поодинокі її учасники, цього не можна докладно підрахувати. Коли не видали більше, як зібрано, то лишню не менше.

А вислід? Тринацять цілих новинки в одній газеті, по сім-вісім цілих в кількох інших. В тих звітах багато неправди, багато перекручено, багато подано неточно. Під інформаційним оглядом величезний видаток кількох тисяч доларів готівкою, не рахуючи часу і труду тисячів людей, ніяк не оправдує мізерного вислуду.

Кілька тижнів пізніше один український єпископ вислав до газет від своєї канцелярії листа з протестом проти польських переслідувань. В листі подано коротко фактичні дані про польський терор та представлено, що українці про це думають, що почуввають і чого хочуть. За кілька центів поштової оплати цей лист зробив кращу роботу, ніж кількатисячна і кількатисячдоларова демонстрація.

Нема сумніву, що на вічах і в походах український імігрант почуввається добре. Він бачить разом гурт українських людей і це додає йому певности себе; мовляв, я не сам. Під впливом запального бесідника він радо дає жертву на "народню ціль" і у святочному настрою не питає, чи та ціль добра і чи завідуючі жертвою зможуть та хочуть зробити з його датком те, що бесідники обіцявали. З віча український імігрант вертає домів "як по словіди", з чистою душею і з переконанням, що виконав свій національний обовязок.

Для піднесення настроїв поодиноких громадян, віча і маніфестації робили й роблять своє. Однак, як засіб пропаганди, вони показались дуже невідстачаючим, і згадане почуття вдовolenня та виконано-

го обовязку в тільки звукова, часто навіть шкідливою.

Коли б час, енергію і кошти, видані на такі виступи, були важиті для справжньої пропаганди, тоді можна би дуже багато зробити. За кошт одного-двох віч чи одної більшої паради можна би видати інформаційну книжку, — одну, другу, третю, — котра не забулась би так швидко, як кілька цілих газетної новинки. Коли б ті учасники походів, що кинули працю, аби в них брати участь, остали на праці і жертвували тільки свій підвищений заробіток на пропаганду, тоді тим коштом можна би утримати відповідні бюра, які постійно інформували б американську пресу, кореспондентів, публіцистів і новинарські агенції про українські справи.

Коли б учасники походів зужили час, який витрачають на їх влаштування, на прочитання одної-другої політичної брошури, то певно їх жертви йшли б на більш доцільні справи і під ліпшою громадською контролею.

Правда: без демонстраційних віч і маніфестацій не було б нагоди для полису ріжних демагогам, не було б можливости для деякого хвалитись перед всілякими українськими й неукраїнськими колами своїми "впливами", та не було б приємности бачити своє імя в газеті, бодай між тими, що "також промовляли". Без таких виступів деякі баламутні "визвольні" та інші організації мали б менше фондів, а дехто може й втратив би легкий заробіток.

За те було б більше справжньої користі для української справи, коли б місце тих виступів зайняли менше галасливі інформаційні віча, постійні організаційні сходища, та безпереривно ведена збірка на утримання належного інформаційного апарату, особливо тепер, коли про Україну і про змагання українського народу шириться так багато ріжних суперечних і неправдивих вісток.

Політичне вироблення української іміграції вимагає, щоб

ЛИСТИ Й ДОПИСИ

З ВІДДІЛУ З О. У.
(Дітройт, Мич.)

Від зїзду О. У. живим вже шість місяців, але, не зважаючи на інші найлучші заміри і плани, такко було дотепер зробити все, що на нас могло б стати коменція, і що приобіщав в імені нашого відділу наш делегат.

Причини відомі. Тільки що от з місяця як інші люди зачали вертати до роботи, просидівши на безробітті по сім місяців і більше, — і то ще не всі.

Ці причини заставили нас призначитися з нашою кноткою на фонд "Молода Україна", яку ми минушого тижня довірили.

Тепер, відбувши лекції, віча та всілякі наради з проф. Григорієм, займемось тим, щоб довести нашу папку на пресовий фонд О. У. та придбати хоч десять нових членів до відділу. Двох уже маємо.

Професор Григорій від нас поїхав. Зроблено шість лекцій та одне віче. Були наради з делегатами українських товариств, де була назначена спільна праця для справ, що нас всіляк важуть, як воїни Карпатської України і пропаганда української справи перед єужки світлом.

Завдяки виступам проф. Григорієва в Дітройті, наша ідея, яку ми заступаємо і проповідуємо, дістала розголос. Люди слухали та погоджувались з тим.

Матеріальна користь була теж по-

яона перейшла від давніх, примітивних і мало-корисних засобів пропаганди, до кращих, не так показних, але за те більше успішних.

Цей перехід, як зрештою кожний поступ, не буде легкий. Привичка, особисті і гуртові користи та самовдоволення, яке влаштувачі і учасники мають з великих парадів та грімких промов, столітнуть тому поступови на перешкоді. Однак обставини і положення українського народу вимагають, щоб такий крок вперед був зроблений. Цей обовязок, як звичайно у таких випадках, спадає знову на поступову частину української іміграції, особливо ж на членство й симпатиків О. У.

лашки. Окрім збірки на видання южнок проф. Григоріва, зібрано на поміч Карпатській Україні на вічу \$192.00. Тов. Чорненький, як провізоричний касир комітету Громадської Радн, вилізе шми днями ці гроші до Народної Волі для проголошення і заокоти для других місцевостей.

От так у нас, в Дітроїті, могло б було бути дучше, але обставини ше не дуже добрі.

Тов. Вази вилізе ше цього місяця решту належностей за цей рік від нашого відділу, а також \$5.00 на пресовий фонд О. У.

Всього доброго всім оборонцям бажає наш відділ з новим роком.

Од Крайнівський

З ВІДДІЛУ О. У.

(Рочестер, Н. Я.)

Через прашо при будові Народного Дому в роках 1936-1937 наш відділ мусів припинити свою активність. Та скоро ухінчено будову Народного Дому і впорядковано його, ми приступили до відмови 5-го відділу О. У. з весною цього року.

Зразу трудно було повести роботу на ширшій роаміри, бо всі активніші члени мусів віддавати свій вільний час для праці в Народнім Домі. Од-нак робота у відділі не закедбується. Збори відбуваються кожного місяця. Збираю на фонд "Молода Україна" приблизно 70 долларів. Влаштувано товариську забаву в міті, відіграно робітничу драму "Криваві Перли".

За ініціативою відділу влаштувано загальне протестаційне віче проти Польщі і Махарщини і три лекції, котрі вголосив проф. Н. Григоріва.

Відділ виконан належених зідом О. У. обовязок у справі пресового фонду і приклав нових членів до відділу. Число членів відділу зросло з девятнасть до трицять три. З того платять вкладки двацять вісім членів а п'ятьох, що без прих, тимчасово звільнені від вкладок.

Сподіваємось, що при піддержці наших симпатиків і громадян підділ поширить свою громадську працю і надаватиме напруги в житті громади на будуче.

Д. Братусь

ВІДДІЛ О. У.

(Ленсинг, Миш.)

Наш відділ О. У. прилизив з краєн \$25.00 на громадські цілі і розділив цю суму на чотири часті, а саме: На поміч Карпатській Україні \$10.00 На фонд "Молода Україна" 5.00 На українських інвалідів в

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО ЛИПНЯ ДО 31-ГО ГРУДНЯ 1938

ПРИХОДИ

Число відділу і місцевість	Вкладки	Пресовий фонд	Кольпортаж О. В.	Процент	Кошти з'їзду О. В.	Інші доходи	Разом
1 Нью Йорк, Н. Я. ...	\$ 9.50	\$ 39.00	\$ 1.30				\$ 49.80
2 Дітроїт, Миш. ...	10.80	5.00			\$ 20.00		35.80
4 Ньюарк, Н. Дж. ...	12.90	65.00					77.90
5 Рочестер, Н. Я. ...	26.80	65.00					91.80
7 Пасейк, Н. Дж. ...							
8 Скрантон, Па. ...	3.30	29.35	.70		15.00		48.35
9 Бостон, Масс. ...							
10 Бостон, Масс. ...					10.00		10.00
11 Бофало, Н. Я. ...	5.40	40.00			5.00		50.40
14 Бингемтон, Н. Я. ...	6.00						6.00
16 Ленсинг, Миш. ...	9.60	25.00					34.60
17 Кромптон, Р. Ай. ...							
20 Торонто, Онт., Канада	12.00	75.00	7.00				94.00
23 Шикаго, Іл. ...	6.90	36.00	3.75				46.65
32 Вулсакет, Р. Ай. ...		5.00					5.00
Жіноча Громада, Торонто, Онт., Кан.		25.00					25.00
Місячні вкладки і пресовий фонд від самостійних членів	3.60	6.40					10.00
Процент з банку — Зворот заморозжених грошей з банку в Дітроїт, Миш. ...				\$ 6.63			6.63
РАЗОМ	\$106.80	\$415.75	\$ 12.75	\$ 6.63	\$ 50.00	\$ 42.41	\$634.34

РОЗХОДИ

Належність за шість чисел бюлетену (папір і друкарня)	\$ 140.00
Кореспондент до Організаційних Вістей з Європи	25.00
Кошти подорожей делегатам на Восьмий Зїзд Оборони України	66.50
Рент за поштову скриньку (він року)	4.00
Поштові значки на бюлетені і на організаційну переписку	8.56
Телеграмм в справі Восьмого Зїзду О. У.	1.14
Коверти на переписку бюлетену	1.43
Датки на Громадський Голос, згідно з ухвалою 8-го Зїзду О. У.	100.00
РАЗОМ	\$ 346.63

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем місяця червня 1938-го року	\$1,015.91
Загальний прихід від 1-го липня до 31-го грудня 1938	634.34
РАЗОМ	\$1,650.25
Загальний розхід від 1-го липня до 31-го грудня 1938	346.63
Остаток готівки на січень 1939 р.	\$1,303.62

БАЛАНС

СТАН ЧИСТИЙ		СТАН ДОВЖИНИ	
Готівка	\$1,303.62	Фонд владивництва О. У. ...	\$ 518.56
		Ф. адміністративний О. У. ...	785.06
РАЗОМ	\$1,303.62	РАЗОМ	\$1,303.62

Степан Корман
Фінансовий секретар і касир О. У.

краю 5.00
На видання другого тому творів М. Драгоманна 5.00
Крім того товаришка Наконечна дала дарунков, який розіграно на забаві в Українськїм Домі, а дохід в сумі \$2.50 призначено на інвалідів. Разом це дає суму \$27.50.

Ще зложили на передплату Громадського Голосу по \$2.50: М. Красносельський, Т. Філь, Український Дім в Ленсинг. Разом \$7.50. Тов. М. Красносельський дав \$1.50 на вершній том творів М. Драгоманна.

Разом вислано через Народну Волю \$36.50.

При цій нагоді звертаємось з закликом до тих відділів О. У., котрі ще не виконують обов'язків, що були наложені на них нашим збором.

Товариші! Наш відділ малий і в нашій околиці мало українців, а що є, то більше наших ворогів. Та однаково наш відділ виконав свою квоту, що була ухвалена на з'їзді О. У., а крім того і далі дає на громадські цілі, як самі бачите в Організаційних Вістях О. У., якщо їх читаєте.

Наші товариші знають, що це наш обов'язок помагати братам у ріднім краю бо, як ми не поможемо, наші вороги не допоможуть. Тому наш відділ звертається з закликом до всіх відділів О. У., щоб докінчити збірку на фонд "Молода Україна".

I. Намоничий, секретар

ЗБІЛЬШЕННЯ НАШИХ РЯДІВ
(Четви, Онт.)

Дня 27-го листопада цього року основано відділ О. У. в Четви, Онт. Вписалось девять членів. Того дня вибрано уряд і прийнято статут О. У. Новий відділ відразу приступив до праці. На 3-го грудня влаштував товариську забаву, а 8-го грудня лекцію, на котрій промовляв т. Степан Корван. На лекції було омоло 75 осіб. Учасники мали нагоду познайомитись з слів лектора з організацією О. У. та У. Р. С. Лекція зробила добре враження, так що довго ще будуть згадувати її.

Лекція т. Корвана відбулася заходом новооснованих відділів О. У. і У. Р. Союзу. Кич короткий час був до проголошення тутешнім українським фермерам та робітникам, бо тільки один день, то на лекцію зійшло омоло 75 осіб. Лектор говорив через три години, та слухачі були б слухали й цілу ніч, бо це надзвичайна рідка подія, щоб до нас хто заїдав сказати дещо про пекучі народні справи.

Тов. Корван говорив наперед про У. Р. Союз, а потім звернувся до теперішніх політичних подій в Європі, що так дуже дотикають і наш нарід. Наше лихо в тому, що ми все орієнтувалися на чужу поміч, а в свої сили ніяк не вірили. Тимчасом факти показують, що милона з інд чужих сил, що українці на них рахували, не сповнила їх мрії. Кожна чужа сила, що звертається до України, хоче повернути її в свою користь. Це ми бачили в 1918-ому році, коли на Україну пішли німці, і на те саме заноситься тепер. Кожного

чужинця користь на Україну через її багатства і Пиллер не таїть того, що його інтересу не українська держава, а українська земля багата.

Ми тут за океаном маємо свободу слова і мусимо її використати в інтересі наших незвольних змигнів. Велику роботу може зробити наша молодь, яка знає англійську мову. І може легко поширити дійсне знавання й розуміння для наших змигнів. Мусимо будувати тільки нашими власними силами, бо в світі ніхто нічого не дає задармо.

Після лекції були інші запити, на котрі лектор вдоволяючись відповідав. Слухачі розконались вдоволені і з бажанням, щоб наша громада мала нагоду мати більше лекцій про політичні та інші справи.

Дня 10-го грудня відбулася друга товариська забава, а на 18-го грудня стварюємо відіграти мале представлення.

Наша молодь має запал до праці, а таксамо і старші будуть помагати і горнутися до організації О. У. Ми віримо, що у Четви пошириться дух нашої Ідеї, котру заступає Оборона України.

Ще перед заснованням відділу О. У. у Четви наша невеличка громада старалася працювати по своїй змозі і піддержувати матеріально громадську справу в краю, а також організації О. У. Ось виказ жертв, що пішли від нас на народні цілі за 1938 рік:

14-го лютого на Самоосвіту	\$ 7.00
14-го лютого на фонд Молода Україна	5.00
26-го квітня на організацію Камеярів	1.50
7-го травня на пресовий фонд Оборони України	2.00
В жовтні на фонд Молода Україна	5.00
В жовтні на пресовий фонд Оборони України	1.50
6-го листопада на фонд Молода Україна	3.00
13-го грудня на кравчу пресу	13.00
15-го грудня на пресовий фонд Оборони України	1.50
Разом за рік	\$39.50

Дня 16-го листопада на хрестинах у громадині Садовського зібрано малий фонд на кравчу селянську пресу: Громадський Голос, Жіночий Голос, Камеярів та Самоосвіту:

Жертвували: О. Хортів \$1.00. Н. Н. 50 центів. По 25 центів: П. Загородна, С. Виск, М. Садовський, М. Кюри-

люк, І. Сасс, І. Дашкевич, О. Кирлюк 20 центів. По 15 центів: Д. Хортів, П. Гордія. По 10 центів: Д. Литвин, Ромішський, Н. Мосович, С. Гречиниук, А. Кирлюк. Разом \$4.00.

Крім того зложили передплати на 1939-ий рік: О. Хортів на Громадський Голос, Жіночий Голос, Камеярів і Самоосвіту \$5.75. М. Демерій на Жіночий Голос \$1.25. М. Кухтій на Жіночий Голос \$1.25. Д. Хортів передплатила Жіночий Голос мамі до села Блюдина 75 центів. Разом зложено передплат на \$9.00.

Всі гроші в сумі \$13.00 виславо до Львова. Число посядків 2504-15060.

Всім жертвовацям та передплатникам складаю ширю подяку.

О. Хортів

ПІД ЗНАКОМ РЕАКЦІЇ

(Докінчення з 2-ої сторінки)

рились з теперішнім станом. Незабаром по переїзді уряду до Хусту вони почали свою акцію, створили "Русский Народный Совет" та увійшли в зв'язок з тодішнім членом уряду, Бачинським. Агенти "Совету" їздять по селах та ствараються підірвати довіру до влади, будьто вона большевицька. Бачинський відкрито воював проти Ревая аргументом: "Ревая завів большевицькі методи." Цей сам "Совет" висилає делегації до Праги, шукє піддержки у чехів, а крім того по чужих представництвах, у поляків і навіть югославян, закриваючись тим, що на Закарпатті переслідують православну віру. Вже навіть мають готовий свій власний кабінет, у склад якого мали б входити: Бачинський, Жидовський і Косей.

Село не йде за цими москвофільськими інтригами. Але все таки давнє русофільство, насаджене серед населення довгими роками, це велика колода в поступі українського Закарпаття. Викоринти його можна не поліційними репресіями, тільки освітою й організацією.

Хто допоможе цій справі викоринення москвофільського дурману та закріплення української свідомости серед наших закарпатських братів, той зробить велику. — історичну роботу.

Емігрант

ВИДАННЯ ЖУРНАЛУ

Наша думка владання політичного журналу у краю стоїть перед здійсненням.

На фонд "Молода Україна" зібрано дотепер \$1,341.17. Хоч до виконання суми двох тисяч доларів, що потрібна на повне забезпечення журналу, не достає ще півчверта сотки, то журнал повинен починатись на початку року 1939.

Звладання нашим підділом, що ще не виконали свого обов'язку, буде докінчити як найскорше збірку. Далі мусимо замінити поширенням журналу. Журнал має широкі думки поступу і демократії. А такого слова треба більше як коли, не тільки у краю, але і тут, на еміграції.

ПОЇЗДКА ПРОФ. Н. ГРИГОРІЙВА

Дальша поїздка проф. Н. Григорієва відбулася згідно з планом, що був проголошений в останньому числі нашого бюлетеню. В часі від 27-го листопада до 10-го грудня проф. Григорієв відбув віче та ряд лекцій і виступав у Дітроїті, 11-го грудня виступав на протестаційному вічу в Шикаго і мав після того дві лекції в Шикаго, влаштовані відділом О. У.

З Шикаго проф. Григорієв переїхав у Пітсбурґ, де відбув віче: 18-го грудня в МекКіа Парк, 20-го в Монессі і 24-го в Ембридж, Па.

Дальша програма його поїздки передбачається така: 15-го січня віче в околицях Скрантон; 22-го січня промова на Святі Соборности України в Нью Йорку; 29-го січня віче в Бостоні і дальше лекції та віча в Новій Англії; 3-го лютого віче в Філадельфії.

На тому мали б закінчитись тимчасово поїздки проф. Григорієва в Сполучених Державах і він переїде на деякий час до Канади. Програма поїздки у Канаді буде проголошена пізніше.

ДОПІЛЬНУЮМО КОЛІЯДУ

Кожного року наші товариші під час Різдва збирають від півтора до двох тисячок доларів на зборі громадські цілі. При добрій волі коляду можна зробити в кожній громаді, де є хоча б двох-трьох товаришів. Цей нагода не повинен швидкоплинати наш підділ.

Цього року мусимо колядувати в першу чергу на фонд "Світло під селянську стріху", тобто на селянські видавництва і пресу у Львові. За останній рік через збірку на журнал та

інші справи ці видавництва не дістали такої допомоги, як повинні. А тимчасом через підписку комітін друку в Польщі на сілех 100 процент за минулий рік видавництва Громадського Голосу, Жіночого Голосу, Самоосвіти і Каземірія повпали просто в критичне становище.

На гарячий заклик з краю маємо товаришам на обов'язок влаштувати скоріш збірку на коляду і в першу чергу привалячити її на крайні селянські видання. Мусимо рятувати в тяжкій хвилі те, що ми помагали будувати довгі роки.

ФОНД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Перебудова Чехословащини на федерацію чехів, словаків та українців і створення автономної Карпатської України викликає як ніколи бажання серед тутешніх українських емігрантів допомогти не тільки морально, але й матеріально новому життю, що твориться на цій українській землі. З віче, нарад та зборів почали йти грошові збірки на Закарпаття, головню до Хусту, на потреби уряду.

Але в цьому хлопощені новою пходою на Закарпатті так якби призабувся сам "ривений брат", прибитий духовною темнотою і матеріальною нуждою закарпатський селянин, без якого не буде стояти ніщо ніяк ввади у Хусті. Українське село на Закарпатті сповище тьмою і в більшості запаморочене москвофільською пропагандою, без національної свідомости, без організації. Хто має дати йому поміч, як не ті самі поступові українські робітники в Америці, що рік-річно по своїм силам дбають про світло під селянську стріху по своїх рідних селах під Польщею?

При кінці листопада ми проголосили збірку на "розбудову власних сил українського народу на закарпатській землі". Збірка вже скоро добігла до першої тисячки. Хоч ще мало товаришів узяло в ній участь.

Фонд буде вжитий на освідлоаення закарпатського села. Сприяти буде вирішенню в порозумінні з існуючими організаціями.

Закликаємо наших товаришів закритись збіркою на цей фонд. Вся наша поміч для Закарпаття повинна йти через Народну Волю на фонд "Подальмо руку рашеному братові".

Число 22 О. В. розіслали секретаря для негайної роздачі членам дня 30-го грудня 1938.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 2 О. У., Дітройт, Миш, брав участь у влаштуванні віча та шістьох лекцій, на яких виступав з промовами проф. Н. Григорієв. З віче скламо збірку на фонд Карпатської України в сумі \$192.00 на руки Народної Воли.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зложив через Народну Волю на фонд Карпатської України збірку з всенародного віча з 30-го жовтня в сумі \$57.00.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., для ініціативу до влаштування протестаційного віча і трьох лекцій, на котрих промовляв проф. Н. Григорієв. — Валлія заплатив вклатки до централі.

Відділ 8 О. У., Скрантон, Па., зібрав на фонд Карпатської України суму \$80.00.

Відділ 10 О. У., Левісвік, Миш., внеслав через Народну Волю \$36.50 на рідні громадські цілі. Звіт поданий в окремій дописі. — У місяці грудні відділ приготовався до віча з проф. Григорієвом, одначе коли шановний лектор не міг прибути до Левісвік, тоді відділ разом з Українським Домом та іншими організаціями перевели збірку на громадські цілі, що дала \$112.50. Гроші розділено так: На фонд "Молода Україна" \$10.00, на організацію Каземірів \$15.00, на українських імпатів \$10.00, на фонд Карпатської України \$77.50. Докладний звіт зі збірки буде пізніше.

Відділ 19 О. У., Кінгсвуд, Огайо, відбув 13-го грудня збори і ухвалив відновити діяльність. Привалих було 20 членів. Ухвалено влаштувати в найближчому часі лекцію на організаційні теми.

Відділ 21 О. У., Честер, Онт., відбув 27-го листопада організаційні збори з ініціативою тол. Олександра Хортова, дотепер члена 20-го відділу в Торонто. Привалих було дев'ять членів. Новий відділ влаштував уже в грудні дві товариські дабави, лекції 8-го грудня, на котрих промовляв т. С. Корпан, і театральне представлення 18-го грудня. — Тов. Хортія переслав на пресовий фонд О. У. суму \$1.50.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., влаштував 12-го і 13-го грудня дві лекції проф. Н. Григорієва на політичні теми.

Відділ 32 О. У., Вуанкет, Р. Ай., заплатив вклатки до централі.

КОНСОЛІДАЦІЯ НА МАНІВЦЯХ

Кілька фактів з життя нашої організації, над якими варт застановитись:

Один з відділів О. У. влаштовує власними силами політичну лекцію, переводить на ній у власному заряді збірку на добру ціль, але не передає її до фонду, що збирається власне для тої ціли за ініціативою О. У., тільки посилає її іншою дорогою, кудь посилає більшість. Це пояснює так: "Ми хотіли показати нашим націоналістам, що не лиш вони туди посилають, але і другі організації . . . щоб з противної сторони знали, що ми також домагаємося народної справи."

Другий відділ, в одній з великих тутешніх громад, приступає до спільної протестаційної акції і дає своє ім'я на оголошення про тестастійного віча. Одночасно він не забезпечує собі голосу між кількома промовцями на вічу, він не дбає про те, які резолюції будуть поставлені на вічу, також від його імені. На питання в цій справі пояснює, що не можна відставати від спільної справи.

Не називаємо відділів, що про них тут мова, бо справа цілком не в тому, щоб їх завестидати або дати їм прилюдну догану. Ходить про те, що на цих кількох прикладах можна і треба вивести деяку практичну науку для цілої організації.

Не сумніваємося, що товариші у тих двох відділах керувались доброю волею. Та проте це не змінює факту, що вони впали жертвою цілком фальшивого розуміння клича про потребу консолідації.

Міркування приблизно так: Дотепер наша невелика група

мою дорогою, обстоювала своє становище в кожній справі, вела свою окрему акцію, збирала окремо гроші на цілі, що їх вважала за добрі. Тепер, коли мова про консолідацію, треба нам, оборонцям, залишити те, що нас відріжняло від інших, і приставати до великої громади, щоб була більша. Покажім, що ми не гірші патріоти від них.

Хто з товаришів так зрозумів клич консолідації, той властиве прийняв ту думку, що її здавна повторяли наші противники. Для них всяка робота, що робиться поза ними, є кирицею і консолідацію з іншими групами вони уявляють собі тільки в такий спосіб, що всі інші мають зректись своєї політичної думки, пристати на їх політичну віру, піддатися їхньому прововоду.

Легко додуматись, до яких наслідків це довело б, коли б така думка поширилася в нашій організації.

Консолідація, тобто об'єднання різних політичних груп для спільної акції, може бути в певних умовах добра і корисна, а в інших шкідлива. У нас ця справа ще навіть не передискутована, а не то щоб була зріла до практичного переведення. Свого часу ми закликали товаришів висловлювати думку з приводу одного консолідаційного проекту, але дискусія поки що не почалась. Власне нагода забрати слово в тій справі.

Та поки ще будемо дискутувати, одно застереження мусить бути зроблене наперед уже сьогодні, щоб запобігти шкоді: Консолідація це не капітуляція. Це не здача позицій одною політичною групою, щоб піти слідом за другою. І

щоб у переломовий час вони перебігали через неї до чужого гурту, тому що він хвилює нас за собою більшість.

Наша організація може бути невелика числом, але її провідна ідея велика. Коли ця ідея сьогодні не тягне за собою більшості нашого громадянства, то це не тому, що вона менше вартна, а тільки тому, що не прийшов ще час її. Перемога стоїть перед нами, в будучности. Треба ще багато часу, праці і боротьби, щоб більшість повірила в клич "визволення народу його власними силами" і перестала бігти за кожним стрічковим возом, що викирветься на Україну. Але ми не маємо причини зрікатись для других ані своєї політичної думки, ані своїх доріг, котрими ми йдемо до її здійснення.

Останні події викликали в багатьох громадах потребу спільного виступу на вічах, спільних резолюцій, заяв, протестів, тощо. Проти цього не можна нічого сказати. Треба ствердити, що у великій більшості наші товариші зміли поставитись при тім так, щоб наша політична думка була пошанована. Товариші відстоювали, що на вічу побіч промовців з інших груп мусить говорити і наш представник, пильнували, щоб спільні резолюції не йшли в розріз з нашими думками, та щоб зібрані гроші були вжиті на добру ціль. Так повинні виглядати спільні виступи. Поки що ми знаємо один тільки випадок, щоб наші товариші так зрозуміли цю протестаційну "консолідацію", що віддали своє ім'я до розпорядчости іншим. Це треба рішуче осудити так само, як різні маніпуляції з

МУСИТЬ ТВОРИТИСЯ НОВА УКРАЇНСЬКА СИЛА

(З листа з Праги)

Вітаємо вас в новому роком ще раз тим самим бажанням, щоб у цій році зустрінутися на Україні. Але цього року найгостріше стоє питання, яке в мемуах рокам обминалося: В якій Україні?

Нам тут зблизька видніше до того міжнародного квізна, в якому вариться українська справа. Через те можемо відповісти на це питання більш менш правдоподібно. І, на жаль, мусимо відповісти так, що для нас ця відповідь буде рівночасно рішенням питання — зустрінемося ми в Україні, чи ні? Виходить так, що ні!

Та "Україна", що зродиться в сьогоднішніх днях, не буде нашою і не буде Україною. Буде то чистилище для тих, що вірять у німецьку доброзичливість, та раєм для тих, що ширять цю думку за гроші. Останні це виключно неморальний елемент. То вони тепер захопили всі провідні позиції, як між еміграцією, так і на Карпатській Україні. Вони збираються й підуть перші "робити порядок в Україні", будувати "будь яку" Україну.

Нам з ними не по дорозі. Наше завдання інше: гуртувати ті сили, які би потім надали Україні український зміст. Не виключено, що швидко ви там почуєте про нову українську еміграцію, яка змушена буде тікати з "будь якої" української по назві й чужинської по змісту держави. У концентраційних таборах Карпатської України сидять уже . . . українці. Завданням другої еміграції буде боротьба за вдоволення українського народу епід "будь якої держави". Її ролі подібна до ролі тієї нової чеської еміграції, яка вже пішла за кордон, щоб зберегти ідеали Масарика й демократії та незалежність чеського народу, і в припадковий момент вернути свій батьківщині її самостійність.

Що "якась Україна" буде — це можливе. Та суть у тім, що тільки "якась". Тому вже тепер в Америці мусить творитися

нова українська сила, яка би не замішувалась у жадну сучасну акцію, вичікувала й зберігалась до того моменту, коли можна буде свіжою й недеморалізованою силою перереформувати "якусь" Україну в найліпшу для українського народу, а не для сьогоднішніх її будівничих. Для такого руху потрібна ширша база і матеріял. Гроші і молоді сили. Гроші на таку справу можуть дати лише ті люди, які не бояться, що їх позбавлять громадянства, закинуть у табір, а може й депортують, як це в сьогодні в Європі. Такі гроші можуть дати лише ті люди, що сьогодні може й без роботи, але мають під собою твердий не-емігрантський ґрунт.

Гроші збираються й висилаються вже й тепер з Америки, але . . . хоч висилаються на добру адресу, то йдуть не по призначенні. Всі місця, на які приходять гроші, обсажені відомими "збирачами", які наслідуються з демократії й соціалістів в Америці, що збирають і присилають гроші на роботу протилежного табору (нацистів).

На Карпатській Україні, поза офіційною владою, верховодять люди німецького напрямку. В тому напрямку використовуються й пожертви з Америки. Чи ви цього хочете? На українську справу треба збирати. Але пильнуйте, кому й на що давати. На "будь яку державу", чи на українську? Треба скласти фонд для помічі тому українському рухови, який на майбутній "німецькій Україні" буде боротися за українську народоправну (демократичну) Україну; муситиме виганяти з України зайд та їхніх попіхачів, як уже раз було. . . .

. . . . Америка, демократична країна, мусить створити ядро такої української молоді, яка б не кричала "чехай живе будь яка Україна" і будь ким побудована, а готувалась до будови й захисту української України. Треба створити таку молодь, яка в цій добі могла б

створити кадр оборони української незалежності. Її голос — може бути тією ерихонською сурмою, від якої валитимуться стіни в'язниць України. Не треба її багато. Але треба, щоб вона була розумна й політично освічена. Ні в У-ССР, ні під Польшею, ні навіть у Чехословако-Україні, яка обернулася в "авторитаривну демократію" таких кадрів створити не можна. Чужа сила й настрої еміграції деморалізують. Навіть Швейцарія не зможе відіграти для нас будь якої ролі. Її чекає доля Чехословаччини. Єдина залишається Америка. . . .

. . . . Велика деморалізація пустошить європейську еміграцію. Всі без критичного огляду пруть за гаслом "Даймош Україну!" Свідоміші безпорадно розводять руками. Дехто, як звичайно, потішає себе: "якось то буде". Головні лопати в Україну, а там . . . хитрі халхи думають, що перехитрять Гітлера. Цей психоз охопив навіть чехів. Ті, що недавно ще не хотіли нічого чути про Україну, охочі вже разом з нашими "розбудовувати промисли і все інше" на теренах України. . . .

. . . . Провід скрізь намагаються вести нацисти. На Карпатську Україну пускають лише тих українців, яких рекомєндує нацистична "Українська Громада". Однак сумувати з цього нема чого. Все це люди, які грають роллю австрійських та судетських "орднерів"-ударників. Як тільки німці досягнуть своєї мети, з "орднерами" кінчать по своїйому — розстрілами й концентраційними таборами.

. . . . Європейська еміграція мабуть таки свою роллю вже відіграла, бо але на привязі чужих сил. Тому то в Америці потрібна сила, яка би подбала про захист України, що буде під чимось протекторатом; помогла би в Україні тим групам, які будуть боротись за повну суверенність українського народу зі всіми "протекторами".

ЛИСТ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Переживаємо тяжкі часи в розбудові нашого державного життя. На верх лізе найменш підготовлений до державної праці елемент. Надистячні горлячі. Не лише тому зле, що ні до чого сами не здібні, бо молоді, недосвідчені, а тому, що безкритично вірять у чужий авторитет. Самостійність, націоналістичність і "нація понад все" виявляються лише в безмежній вірі й слухняності до чужинців. Жадної власної самостійної думки.

Хваляться своїми "зв'язками з великими державами", що були арбітрами в справі кордонів Карпатської України. І хоч провалилися на тому, не хотять признати своєї помилки й зробити розумних висновків з рішення арбітрів, яке розірвало Карпатську Україну на користь не українського народу, а польсько-мадярських сусідів.

Перед віденським рішенням наші нацисти ганяли скрізь з задерними головами й самохвално запевняли, що "мають такі зв'язки в Римі (Опанський) та Берліні (Ярий), які ніколи не дозволять Мадярщині ділити Закарпаття". Розумні люди старалися застергти проти безкритичної віри. Але їх називали за те "зрадниками". Самопевність була так велика, що на одному з засідань празького відділу Ужгородської Центральної Народньої Ради тамошній "вождь" а колишній соціал-демократ "спілковець", Галаган, що йшов колись разом з московськими соціал-демократами проти самостійності України, бундючно заявив: "Вищі сили не допустять обкрадання Карпатщини; ніяка лінія Телекі не матиме жадного успіху у Відні." Другий нацист, молодий богослов Рогач, їздив перед віденським рішенням до Риму й до Відня, щоб не допустити до розподілу Карпатщини. Повернувшись запевняв, що тамтешні нацисти зробили так, що Карпатщина не буде розділена: дали накази своїм представникам у Римі й Берліні не

так любити вірити в чудеса, особливо в ті, яких бажують, що Рогач був героєм дня. Він кричав навіть на Ужгородську Національну Раду, щоб швидше урядила маніфестацію подяки за ствердження старих кордонів. Ледви, ледви вдалося розумнішій частині Радн не допустити до компромітації всієї Радн. Самопевненість нацистів була причиною того, що українці цілком не приготувалися до евакуації й мусіли покинути в Ужгороді велику силу державного й громадського майна, яке легко було вивезти, коли би люди не були збаламучені нацистичною вірою в "союзника".

Не дивлячись на свою поразку в справі Ужгороду й Мукачева, нацисти уважають лише себе державноздібними елементами. Захоплюють всі провідні місця для своєї партії. Поза плечима уряду намагаються не пустити на Карпатську Україну нікого з українців, які живуть в Празі чи деінде в Чехії й Словаччині. Зате постягали своїх "вождят" з усього світу до Хусту: з Америки, з Відня, з Галичини, з Литви, з Праги. "Карпатську Січ" намагаються обернути в свою партійну військову силу. Керівниками її стали вже такі "військовики", як правник Росоха, теолог Рогач та філософ Бандусяк. Зате галицьких і дніпрянських старшин з світової війни та війни за визволення, які пропонували свої послуги, до "Січи" не пустили. Командантом поставили свого чоловіка, якому нічого не можна закинути щодо патріотизму, але людина у військових справах мало досвідчена. Концентраційний табір використовують уже проти небажаних їм українців. Там сидять уже деякі українці, що поїхали з Праги на Карпатську Україну шукати собі заняття. Поза плечима карпатського уряду існує партійна нацистична цензура, яка затримує листи навіть до влади.

Нацисти нераз наражають владу на великі неприємності.

Часть: "Ідем на Галичнину!" Ставляються запевнити німців, що "Карпатська Січ" це їх партійна військова сила, інформують німецьку пресу буцім то "Січ" створена прихильниками Коновальця й носить ім'я Коновальця.

У листопаді була найбільша загроза з боку Польщі й Мадярщини, коли на кордонах Карпатської України стояло уже п'ять польських та три мадярських дивізій, а Карпатська Україна не мала в той час і половини тієї кількості. Тоді наші нацисти зовсім немов би не відчували небезпеки, не готувалися до протнакції й, хоч як хвасталися раніш своїми зв'язками з німецькими відповідальними чинниками, на той час нічого не робили для того, щоб поінформувати їх про загрозаливий стан річей. Пізніше остаточно вияснилося, що нацисти не мають жадного впливу серед німецьких відповідальних кол. Не мають його й у Римі. Але удають перед легковірними, немов би щось там мають.

Тепер до Чехії й на Карпатську Україну приїждять багато німецьких кореспондентів, політичних діячів та урядовців. З розмов із ними більш менш можна ясно уявляти, як німці думають про Україну та українців. Перш за все виразної думки про те, що вони хочуть зробити з України, вони або не мають або не говорять. І коли не говорять, то тому, щоб не відіхнути українців, а тримати їх далі при собі, кидаючи лише невизнані фрази про Україну. Друге, що ясно, так це те, що нацистів наших вони розцінюють дуже невисоко.

Німці закидають їм несталість політичної лінії, а саме загравання то з німцями, то з поляками, то з большевиками. Також запобігання наших нацистів перед Римом їм не дуже до вподоби. Є вже чутки, що коли би прийшло до походу на Україну, то німці братимуть собі до помічі не нацистів, а швидше "венеційців", зо-

ТРАГЕДІЯ ПОВТОРЯЄТЬСЯ

Листя, що друкуються в цьому числі бюлетеню О. У., підтверджують найчорніші наші передчуття.

На Україну розоставлено знов стару пастку, виготовлену ще в 1918-ім році. Насаджено лише свіжішу приману, яку підсувається з іншого боку й спритнішими майстрами.

Обновлений німецький імперіалізм ловить наївних українців на гачок "самостійности України" й запрягає у свій віз. Використовує протимосковський відрух, розпач, зневіру, знесилення, чекає на поміч "хоч від чорта". Послугується віруючими, недоростками, спекулянтами, агентами, провакаторами.

Розглянувши розпорощеність чужим державам українських сил, не дає собі навіть трудно хоч би сказати щось певне, ясне. Для жовторотих українських захоплеників Гітлером і того досить. "Нація понад усе" — і доля України віддається під свавільне розпорядження чужинців. Чи не є це вершок "патріотизму"? Лише не українського!

Німеччина щось планує на сході. Хоч використати для того Україну. Як саме, нікому не каже. Нікому своїх "українських планів" не розкриває. Послугується супроти українців методом пана відносно раба. Не говорить з жадною українською організацією, хоч би й германофільською, а через своїх агентів розкладає українське суспільство, дурить, деморалізує його.

останні роки значно відхилена від Варшави й не від того, щоб порозумітися з німцями. Це правдоподібніше, що німці ні з якою групою звязуватись не будуть, а використовуватимуть окремих людей, як роблять тепер.

Взагалі ж всі розмови показують, що німці своїх планів щодо України не розкривають. Для чого існують у Німеччині якісь руські організації калів військового характеру? Які мають бути відносини України до Росії, — про це ні слова.

Віддає українські міста мадярам, а злочинно-наївних "патріотів" заспокоює надіями на "Велику Україну". Велика Україна! Хіба не ці самі "союзники" помагали "будувати" її в 1918-ім році? Не вони її грабили до останнього?

Не вони розігнали "союзну" їм владу Української Центральної Ради, коли та почала ставити опір грабіжці? Не вони в-рештували міністра М. Любимського, який підписав з ними берестейський мир? Не вони помагали московським добровольцям організувати російську армію в той час, як перешкоджали творити українську? Не вони ставили й стверджували московських чорносотенців за міністрів влади генерала Скоропадського? Не вони гнали до відновки через Україну "єдиної невідлимої Росії"?

Чи може тепер Німеччина зрехлась планів світового панування? Чи може Німеччині не вигідніше, налякавши Росію відділенням України, погодитися з нею, залишити їй Україну, а собі здобути за те концесії на всіх просторах Росії й України, від Балтики й до Пацифіку та Чорного Моря?

Німеччина незмінно хоче прибрати до своїх рук схід. Миром чи війною. Лякає Росію війною, щоб примусити її до мирної угоди. Уживає України, як головної зброї проти Росії. Українськими головами пробиває шлях на схід. Обертає Україну в передову сторожу німецького імперіалізму.

Коли ж Росія згодиться на мирне співжиття з Німеччиною, — дасть бажані концесії.

Німеччина заплатить їй за це Україною: зречеться України, признає зверхність над нею Московщини, щоб собі мати контроль над обома. Зробить так, як зробила в роках 1791, 1855, 1888 та 1918.

Повторюється стара трагедія. Німеччина використовує Україну для своїх цілей, а українські недоростки співняють "Осанна!" Забувають, чи може просто не знають, що сам колишній німецький посол у Києві, барон Мум, в опублікова-

них уже (равіш таємних) доповідях своєму урядови свідчить, що Німеччина хотіла 1918-го року не самої України, а протекторату над усім сходом Європи та Азії; не української держави, а "німецького генерал-губернаторства", яке лише з тактичних причин вона назвала "гетьманством".

Коли 1918-го року деякі українські патріоти могли ще вірити в німецьку "поміч". Бо не знали німців, не бачили їх поведінки в Україні, не читали їх таємних планів, то їх тепер можна в ту "поміч" вірити? Після всього того досвіду, який дав побут німців в Україні та німецька політика по війні.

Трагедія повторяється.

Німці йдуть на Україну для досягнення своїх цілей, в українські недоростки з захопленням прочищують їм шлях. Не звертають увагу на те, з ким німці йдуть на Україну? З якими українськими силами? Хто з українців бере на себе відповідальність за німецьку акцію в Україні? Чи хоч недоростки? Де вони це одверто сказали? За яку ціну і хто дає німцям українське імя для покриття німецьких планів? Коли "нація понад усе", то нація мусіла би знати першою, хто, що й за що та для чого робить її іменем з німцями. Тимчасом нація нічого не знає. Хтось, щось, десь її іменем потайки спекулює, а вона . . . буде розплачуватися.

Чи не в тенетах ми страйної чужої провокації? Чужа сила суне на Україну. А яка українська знає її плани і в стані стримати її свавільство? Чи не кидують наші звеличники Гітлера Україну власними руками в чужу пастку? З одної тюрми в другу? З тієї, що от-от сама розвалиться й упаде від внутрішнього натиску в'язнів, у нову, міцну, забезпечену наймодернішими знаряддями поведінки й визиску після відомої німецької систематичности й послідовности? З якою та в подумки.

Радуйтеся Україно! Матимеш обнову: нову тюрму й нові кайдани! Н. Григорій

НАША КОЛЯДА

ЛИСТИ Й ДОПИСИ

На наш поклик до товаришів, щоб використали коляду для збірки на фонд "Світло під селянську стріху", ми одержали поки що звіт з коляди від 14-го відділу О. У. в Бингемтоні, а крім того кілька загальних повідомлень, що коляда після обрахунку буде надіслана. Друкуємо далі звіт з Бингемтону та сподіваємось, що в найближчому числі бюлетеню будемо мати змогу помістити подібний звіт з усіх наших відділів. Сьогодні Бингемтон робить добрий початок. Хто далі?

З 14-ГО ВІДДІЛУ О. У. (Бингемтон, Н. Я.)

Минулими роками товариші з 14 відділу О. У. ходили по коляді і все збирали поважні суми гроша на поміч поневоленій нашій батьківщині. Цього року теж ходили і здється, що збрали більше, як коли. Збрали на фонд "Світло під селянську стріху", і з тої збірки уділили також на те саме "світло" для Закарпаття.

Колядувати ходили такі товариші: О. Смик, А. Кулик, М. Яндик, П. Садонець, С. Підкорчмений і нижче підписаний. Збрали \$71.25, розходу було \$2.75, лишилось \$68.50. Гроші розділено так: фонд "Молода Україна" \$26.00, Громадський Голос \$15.00, на поміч Криватська Україна \$10.00, Каменярі \$10.00, і Самоопітні \$7.50.

Жертви зложили: А. Кузмицький \$6.00, Олум Компані \$5.00, М. Гулячок \$3.00 По \$2.00: Фріджі Електрик Компані, Едвел Бейнер, Л. Смик, І. Писанчук, А. Пільський, А. Гринь, Т. Іванів \$1.25, По \$1.00: О. Смик, О. Бензович, Катерина С. Леско, І. Стахович, А. Бован, П. Чоляк, Т. Мушка, Дубравна, Г. Левін, Розалія Костецька, М. Черниський, М. Кош, Вайнейжис, М. Н. Нелеон, Я. Греськолич, М. Панліч, В. Кречко, Янколич, В. Голик, І. Кулик, Л. Сас, Т. Смик, В. Войтів, Н. Пеклинський, М. Яцак, Ела Гапрілік, П. Садючень, П. Мрочкопський, Ірзали Яндик, Катерина Залука, М. Врубльовський, М. Ллорик, С. Івдорчмений. По 50 центів: М. Спак, Гайаушник, Б. Аулет, Фел Сейл, О. Нінець, Хіметинас, М. Костя, Г. Куземка, О. Поруза, М. Тарчак, С. Сосницький, Гофа. По 25 центів: В. Веркайтус, Е. Барнер, Р. Тилчуківа, Т. Кол.

РІЧНИЙ ЗВІТ ВІДДІЛУ 2 О. У. (Дітройт, Мич.)

Для 15-го січня відбувся річний зборк нашого відділу. По вистузанні всіх звітів шебрамо уряд на рік 1939 в такому складі: О. Крайкіаський, організатор; О. Чорненький, рекордний секретар; Р. Вазни, фінансовий секретар і касієр; Т. Хрустикка, кальпортер. Щоб зацати новий рік добре, відразу вже на річних зборах ми здобули трьох нових членів. Товариші обіцяли, що не спінуть, поки інші відділи не буде побільшений кільк в порівнянні до терерішнього стану.

Вистукамо звіт з коляди на поміч видаванням радикальної партії в річнім краї і на наш організаційній Вістник. Хоч ще не все піраховано, можна сказати, що коляда дала близько сто доларів. Гроші скоро будуть вислани по призначенні.

Касоний звіт за 1938 рік такий:

Приходи	
Перенесено з 1937	\$112.45
Всіх приходів за 1938	229.63
Разом	\$342.08
Розходи	
Заплачено членських вкладків до Виконавчого Комітету ..	\$ 45.90
На журна Молода Україна ..	17.65
До збірки хворому професорови Бочковському	10.00
На ювілей О. Кобилянської до збірки Союзу Українок	5.00

всім жертводавцям як найкращу подяку, що зложили поважну суму гроша на таке добре діло. Так само належаться подяка товаришам С. Підкорчменю і Іванови Садюченю, що не жалували труду поїхати по коляді своїми автомобілями.

Окрім коляди хочу згадати, що на наш Новий Рік товариші, товаришки та змішані тов. Григорія Куземки в Джамсон Сіті зробили Яому товариський вечер з народи 45-літніх уродили. На тій забаві не забули учасники на край. На поклик товаришів С. Підкорчменого і О. Смика зложили \$6.50 на фонд "Молода Україна", за що їм всім належаться широк подяка.

Гроші з коляди і з збірки в Джамсон Сіті в сумі \$75.09 вислано через Народну Волю.

За 14-ий відділ О. У.:

До Праги на "Трудову Україну"	10.00
На пресовий ф. Вістника О. У.	15.00
Делегат на зїзд О. У.	20.00
Дрібні адміністративні видатки	10.33

Разом

Остає в касі на рік 1939 \$31.40.

Щодо нашої роботи в дітройтській громаді, ми працювали по нашим силам, що могли сами, а що ні, то в комітеті українських поступалих товаришів.

Влаштувати дві вечірні тов. Січницького і дві наради з тов. Корпаном, на яких він нам говорив про те, що і як ми повинні робити в нашій громаді, зби була користь українській справі — і аби ми не розгубилися сами між різними орієнтаціями.

Ми здобули п'ять нових членів і відбули ряд лекцій та нарад у приязності проф. Григоріяна.

На 1939-ий рік збираємось зробити трохи більше.

При кінці хочемо подякується сумною вісткою з товаришам по відділах, що по тяжкій недугі відійшли від нас наш добрий товариш, і колись добрий член О. У., Янко Тимочко. Поховали його померлою, 23-го січня, і 2-ий відділ О. У., складаючи пінок на його могилу, wraz з родичами його жалув, що відійшов від нас так скоро добрий український патріот, який зійколя не жалував труду і грошей для добрих справ українського народу.

За 2-ий відділ Оборони України:
О. Крайкіаський О. Чорненький
Р. Вазни

НАША ПРАЦЯ ЗА 1938 РІК (Лексинг, Мич.)

У нашій місцевості є три організації, а в тих трьох організаціях майже ті самі люди. Ось вони: Український Дім, відділ Оборони України і Жіноче Товариство імені Лесі Українки.

Тут коротко подим, що ті товариства зробили в 1938-ім році. Український Дім влаштував чотири підприємства. Прихід пішов на виплачення Українського Лому, який при кінці року був цілком виплачений.

Відділ 16 О. У. влаштував чотири підприємства. Прихід вислано на громадські цілі, які подано нижче.

Жіноче Товариство зробило також чотири підприємства. Прихід вислано на громадські цілі. Осталось в касі \$46.70.

Український Дім вислав:
 На фонд "Молода Україна"\$10.00
 На організацію Каменярів у
 Львові 10.00
 На українських інвалідів 10.00

Разом\$30.00

Відділ 16 О. У. вислав:
 На піддержку Карпатської України \$ 87.50

На пресовий фонд Організаційних Вістей 35.00

На фонд "Молода Україна" . . . 35.00

На українських інвалідів . . . 7.50

На Каменярів 5.00

На видання творів Михайла Драгоманова 5.00

Разом\$175.00

Жіноче Товариство ім. Лесі Українки вислало:

На фонд "Молода Україна"\$51.15

На будову Громадського Дому в Рогатині 21.79

На передплату часописів у краю 5.25

На видання творів Михайла Драгоманова 5.00

Разом\$74.19

Разом всі три товариства вислали на громадські ціни за 1938-ий рік суму \$279.19

Невелика сума пішла на громадський цінах з Ленсинг. А це тому, що в нас є мало українських родин, а й між ними є такі, що в громадських справах нам не допомагають а, навпаки, ще ле в чім шкодять. Найбільше нам допомагають товариші з Джемсон і маємо багато симпатиків американців. Хоч невелика сума пішла на громадські ціни, але інші інші організації відповідно до їхнього числа членів так працювали, то наша справа стоїла би добре.

L. Наконечний, секр.

**З ВІДДІЛУ 20 О. У.
 (Торонто, Онт.)**

Не хочу бути голословним і запше тільки словами нагадувати другим, як я це вже зробив раз в закінку до істії "Виконувати ухвали зїзду", що був друкований в нашій бюлетені за серпень 1938. Але, читачи нашій "Вісті", не можу дочекатись того, щоб всі наші відділи виконали дотепер те, що обіцяли. Хоч усі цей обовязок приняли, то виконання дотепер нема. Можливо, що поденуди є причини, які стоять на перешкоді виконанню, але про це відділ повинен повідомити через бюлетен, щоб то-

варияші знали, як стоїть справа і чому вона не поступає вперед. Цікаво було б почути про це з кожного відділу.

Наш 20-ий відділ знаходиться в критичнім становищі. Товариші з більшости без заняття, локалю не маємо, щоб можна було робити збори чи підприємства, та здобути гроша. Самі товариші тягнуться з останнього, але во скляні виконують обовязки.

Від часу зїзду ми зложили \$75.00 пресового фонду, що були на нас належні. Тепер ми доповнили \$29.00 на фонд "Молода Україна", так що призначена на нас сума 200 доларів також вже досягнена. Одного ми не могли дотепер виконати, а саме приєднати десять нових членів до відділу, як ми обіцяли на зїзді. Приєднати поки що тільки трьох. Перешкодили в організованні нових членів недавні події, багато метушні, віча, протести, в яких треба було приймати участь та ще підняти других. Але ми цієї справи не забуваємо.

Але ви, товариші, в Америці, живете в кращих умовах, маєте більше практики, скорше зайшли туди і тому вам повинно б бути легше те все робити. Пригадайте собі ту хатину, з якої ви вийшли, те село, в якому ви виростили, згадайте ту страшну неволю, що її переживав наш нарід, подивіться на те роздзяння, що є між нашими людьми, і беріться до праці. Бо земля широка, а робітників мало.

У нас, у Торонто, був недавно такий факт: Комітет з усіх українських організацій скликав протестаційне віче проти Польщі, що мав винести протест проти пашфінації наших людей. На віче прийшли наші фашисти і розбили його, не допустили до промов, до прочитання протестаційних резолюцій і до ухвалення їх. Що це є, як не темнота і дурове покалічення наших людей чужою політикою? Слів не стає, як це описати. Тут треба нам всі сили напружити до праці, щоб виконати цей бурм з нашої громадської ниви. Треба як найбільше нашої літератури, треба щоб виконали ділі "Організаційні Вісти", щоб появилася як найскорше журнал "Молода Україна", щоб була поведена інформаційна робота між своїми і між чужими.

Отже ж, товариші, велике завдання перед вами. Не підставайте від турту, а хожий і своїм підділі і в своїй громаді прикладіть рук до праці. "Кожний думай що на тобі міль-

йонів стає стоїть, що за його мільйонів маєш дати ти одвіт. . . ." Пам'ятаймо ці слова нашого великого учителя, Івана Франка. Виконуваймо всі наші громадські обовязки, а наслідки належне будуть добрі.

Г. Гутенко

**З ВІДДІЛУ 21 О. У.
 (Четам, Онт.)**

Подію звіт про діяльність 21-го відділу О. У. в Четам, Онтеріо, за місяць січень. Відділ влаштував три товариські забави 8-го січня, на різдвяні свята, члени відділу їздили колядувати. Заколядували \$28.70. Розходу на газоліну було \$3.15, так що чистого приходу осталось \$25.55. Вся кохляла була призначена на фонд "Світло від селянську стріху", бо так кожному, до кого приходили із кохлядою, повсюди. Гроші розділено так: На Жіночий Голос \$10.00, на Громадський Голос \$5.00, на Самоосвіту \$5.00, на Каменярів \$5.55. Гроші вислали просто до Львова на руки т. М. Стахоні.

Тут хочу подякувати тим членам, що доложили свого труду до цього доброго діла. Так само шира поляка Романіоні Гордіні та Іванови Спумарови, що не пожаліли своїх автомобілів на цілий день, а то і сами трудилися та причинились до успіху кохляди на таку важну ціль.

Дня 22-го січня відбулися організаційні річні збори відділу. Перед зборами вшановано роковини 22-го січня 1919, тобто землення українських земель. Прочитано короткий реферат та повесно прийняли, яких було около 40 осіб, значили тої памятної події. Прийняли вшанувати цю історичну подію повставанням з місць.

Цотім переведено збори та вибрали нових урядників на рік 1939. Вписались трьох нових членів. Вироблено план праці на будуче.

Вислали вкладки до централі за місяць січень та належитість за бюлетен.

Сподіваємось, що при піддержці наших симпатиків та праці наших членів наш відділ розвиве в цьому році ширшу громадську працю на користь для нас та для українського поневоленого народу.

О. Хортів, секретар

(Увага: Цей лист написав уже тоді, коли була надрукована сторінка з відділом "Наша ноледа". Тому ще не включено до неї кохляди з Четам. — О. В.)

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

З початком нового року переглянемо по черзі коротко всі важливі біжучі справи, якими займається О. У., зокрема виконання тих завдань, що були намічені на найближчий час на нашій останній зїзді.

Цей огляд повинен бути доповнений річними звітами з діяльності відділів. Зажки вони наспіють, скажемо загальною, що діяльність відділів вказує своєрідну географічну орієнтацію: Найгірше стоїть праця відділів на крайній сході, дїпше по дорозі на захід, і найліпше на заході. На сході відділи Нової Англії і відділ у Пасейку можуть побиватись між собою за перенство, котрий з них спить найспокійніше. По дорозі на захід є кілька діяльних відділів, а на заході кілька найживіших. Як до зїзду, так і тепер на першому місці щодо праці стоїть відділ у Торонто. Більше про кожний відділ довідаємося з річних звітів.

Вже після зїзду зорганізувався недавно новий відділ 21 О. У. в Четах, Ont., і відновився відділ 19 О. У. в Клівленд, Огайо. Є вигляди на віднову кількох ще давніх відділів, на зорганізування деяких нових і на пробудження декотрих, що живуть — на папері.

ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

На зїзді О. У. ухвалено пібрати 600 доларів надзвичайного пресового фонду на побільшення нашого блаєтену і розділено цю суму на сім відділів. Теперішній стан такий:

Відділ	Зложив	Ще зложити
1 Нью Йорк	\$19.00	виконав квоту
2 Детройт	10.80	\$49.20
4 Ньюарк	60.00	виконав квоту
5 Рочестер	65.00	виконав квоту
7 Пасейк	—	10.00
8 Скрантон	38.35	виконав квоту
9 Бостон	—	10.00
10 Бостон	12.55	14.45
11 Бофало	40.00	виконав квоту
14 Бингемтон	—	20.00
16 Левинг	25.00	виконав квоту
17 Кромптон	3.40	11.60
20 Торонто	75.00	виконав квоту
23 Шикаго	36.00	виконав квоту
32 Вулсамет	5.00	20.00
Жіноча Група	—	—
10 Торонто	25.00	виконав квоту

Дотепер зложено надзвичайного пресового фонду \$436.16. Цім відділі все ще закладає з виконавцями свого обов'язку. Не вважаючи на те, від листопада минулого року побільшено об'єм "Організаційних Вістей" до двім сторінок.

КАМПАНІЯ ЗА ЧЛЕНАМИ О. У.

Останній зїзд О. У. ухвалив перенести кампанію за членами і призначив на кожний відділ, скільки членів він має придбати до кінця року. З місячних відгтових звітів видно, що деякі відділи во часті виконали це доручення і побільшили число своїх членів. Але мабуть ні один відділ ще не виконав в цілості свого обов'язку в цій кампанії.

Тепер приходять черга взятися енергійно і за це діло. Щоб зробити підрахунок теперішнього стану, треба щоб відділи у своїх річних звітах зазначили докладно, наскільки вони зросли у членів від часу зїзду. Далі відділи повинні рішуче платитись до праці, щоб побільшити наше членство до такого стану, як це було передбачено на нашому зїзді. Це має бути чергове організаційне завдання.

ПОЇЗДКА ПРОФ. М. ГРИГОРІЙВА

Поїздка проф. М. Григорійва продовжилась далі в січні згідно з намеченим планом. 15-го січня професор Григорійв приїхав на протестаційному мичу в Скрантоні, 22-го січня на святі Соборности України в Нью Йорку, а від 28-го січня перебуває в Бостоні в околиці, де має ряд лекцій.

Для 5-го лютого відбудеться віче з проф. Григорійвом у Філадельфії, а за вічем правдоподібно кілька лекцій в тій самій громаді. 12-го лютого буде віче в Палмертоні, Па.

Дальші виступи проф. Григорійва будуть проголошені через Нарядну Волю. Після того він переїде до Канади.

ВИДАННЯ ЖУРНАЛУ

Справа видання політичного журналу в краю, призначеного головно для боротьби з фашистською пропагандою серед нашої молоді, має вигляди на швидко здійснення. За найближчими нашими вістками, наскільки не буде формальних перешкод, журнал значне виходити з початком лютого.

Збірка на забезпечення цього журналу, що переложиться під назвою "Мисль Українці" на початку лютого.

місцями. Ми поклали собі за міль зібрати дві тисячки доларів і зібрав дотепер \$1,619.62. Решту ще треба доповнити.

П'ять три відділи — Детройт, Левинг і Торонто — виконали дотепер свою квоту на фонд журналу. Детройт і Торонто зложили по \$200, а Левинг перевишив свою квоту (\$100) і зложив дотепер \$132.75. А цей відділ мабуть найменший числом!

Інші відділи мають зложити ще такі суми:

Відділ	Має ще зібрати
4 Ньюарк	\$131.00
1 Нью Йорк	170.00
7 Пасейк	90.00
8 Скрантон	71.00
11 Бофало	90.00
Нова Англія	41.00
23 Шикаго	38.00
5 Рочестер	35.00
14 Бингемтон	27.00
2 Детройт	виконав квоту
16 Левинг	виконав квоту
20 Торонто	виконав квоту

Тепер, коли справа журналу бларна до здійснення, треба тим більше, щоб усі відділи виконали свій обов'язок у ділі його фінансового забезпечення. А далі треба буде подбати про його поширення серед емігранції.

КОМ'ЯДА НА СЕЛЯНСЬКІ ВИДАННЯ В КРАЮ

На наш заклик, щоб прислатити різднину кожду на піддержку селянської преси в краю, що находитись в дуже трудному становищі внаслідок подорожжіння ціл друку на понад 100 процент, починають уже напхувати збірки з ріжних відділів. Звіти з кожда поїдуємо в окремі відділи "Наша колада".

Не сумніваємось ні на хвилину, що ні один з наших відділів не стане з боку в цій справі. Ми роками помагали розбудувати селянську пресу й освітні видання в краю. Не можемо лишити їх тепер, коли вони опинились в скрутному становищі. Чекнемо слова від кожного відділу.

ФОНД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Перебудова Чехословацькими і створення в її межах автономної Карпатської України вистиняла нашу організацію перед новим завданням. На нас спадко обов'язки виконати для наших закарпатських братів ту саму роботу, що ми її робимо від початку існування О. У. на землі Австрії під

Польщею. Мусимо допомогти освідомленню й організації народної маси закарпатського села, що прибігне матеріальною нуждою і дуковою темнотою поталає ще у великій більшості в москвофіліасти.

Проголошена через Народну Волю збірка "Подаймо руку раненому братови" мавшала добрий відгомін і дала дотепер суму \$1,187.86, хоч ще лиш деякі громади і деякі наші відділи взяли в ній участь.

Подаємо перший виказ громад, що дотепер взяли участь у збірці і зложених ними сум:

Нью Йорк з околицею ..	\$265.35
Дітройт, Миш.	207.00
Скрентон, Па.	94.25
Ленсинг, Миш.	87.50
Пасейк, Н. Дж.	71.00
Назарк, Н. Дж.	67.00
Шикаго, Ілл.	65.15
Бостон з околицею ..	45.00
Ембридж, Па.	39.00
Плейнсборо, Н. Дж.	25.06
Колчестер, Конн.	25.00
Ст. Джинсвил. Н. Я. ..	21.00
Кромптон, Р. Ай.	20.00
Наптікок, Па.	20.00
Лорене, Масс.	19.65
Лікавангл. Н. Я.	16.50
МекК з Ракс, Па.	15.00
Ошьян, Онт.	12.00
Істон, Па. з околицею ..	12.00
Торонто, Онт.	10.00
Норттемптон, Па.	10.00
Анн Арбор, Миш.	10.00
Бінггемтон, Н. Я.	10.00
Дрїбнннн сумамн ..	20.50

Фонд буде вжитий на освідомлення закарпатського села в порозумінні з тамашніми організаціями. Занемаємо товаришів звернути увагу і на цю збірку. Вся наша поміч для Карпатської України повинна йти через Народну Волю на фонд "Подаймо руку раненому братови".

Наші успіхи були б без порівняння більші і наш голос сильніший серед тутешньої еміграції, коли б всі товариші на місцях працювали і коли б всі наші відділи виконували ту частку громадської праці, що на них припадає. На жаль, дотепер були великі недостачі. Зачинаємо новий рік з твердою вірою, що оживлення в більшості наших відділах, яке слідне було при кінці року під вражінням європейських подій, не згасне, що, навпаки, воно ще зросте і виявиться в цільній праці для нашої спільної справи.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., взяв участь в Академії, що була влаштована 22-го січня Громадським Комітетом українських поступових товариств в пам'ять проголошення Самостійності і Соборності України. На Академії промовляли проф. Н. Григорійв і тов. Я. Чиж. — Відділ відбув дня 21-го січня організаційні збори в прихвності члена виконавчого комітету, т. С. Корпана.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Миш., зложив на пресовий фонд О. У. \$5.80 і

КОНСОЛІДАЦІЯ НА МАНІВЦЯХ

(Продовження з 1-ої стор.)
збірками, щоб щось комусь "показати".

Наша організація може працювати успішно тільки тоді, коли між членами буде ясна думка і однозгідна акція. Кожний член і кожний відділ мусить причинитись до спільного діла. Інакше даремні наші зусилля, коли кожний буде йти іншою дорогою. Віримо, що ці наші уваги з приводу кількох випадків, яких не повинно бути, будуть прийняті широко до серця всіми товаришами, що їм дорога ідея, до якої прямує наша О. У.

ЗБІРКА НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У. (Бостон, Масс.)

Члени відділу 10 О. У. зібрани на пресовий фонд \$12.55. Зложили: По \$2.00: І. Муштан, П. Слюсарчук, В. Мельничук. По \$1.00: О. Любачинський, Ст. Заборський, Г. Мігован. По 50 центів: Верона Сідларчук, Олена Бордуи, Онуф Лашкевич, Ів. Лашкевич, Вис. Грудзінський, Дк. Бортник 30 ц. По 25 центів: Катерина Денишина, Нік. Мовсюк, Вак. Млєстак. Разом \$12.55.

Збіркою займався тов. Петро Слюсарчук. Всім товаришам і товаришкям, що піддержали наш пресовий фонд своїми дятками, щиро подяка **Василь Мельничук**

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

Восьмий З'їзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавання Організаційних Вістей О. У. має кожний член разом з видавцями складати на руки відділу по 5 центів на місяць. Гроші вносяться разом з видавцями до централі.

здатим вкладки до централі по кінець 1938. — Відділ приєднав трьох нових членів. — Звіт з річних зборів відділу поданий окремо між листами.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., брав участь у Свєті Соборності, що відбулося 21-го січня. На свєті промовав т. В. Левицький. — Відділ заплатив вкладки до грудня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 8 О. У., Скрентон, Па., дав почин до влаштування протестаційного віча, що відбулось при участі всіх місцевих українських груп для 15-го січня. На вічу промовали проф. Н. Григорійв і т. Я. Чиж. — Вкладки до централі і належність від членів за бюлетен заплачені. — Відділ приєднав двох членів.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., зібрав на пресовий фонд О. У. \$12.55 і заплатив вкладки до централі.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець січня 1939.

Відділ 14 О. У., Бінггемтон, Н. Я., зібрав команду на громадські цілі \$68.50, а з нагоди товариського свята \$6.50. Разом \$75.00. Докладний звіт з кошика поданий окремо.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Миш., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен наперед до кінця червня 1939. Річні збори потерпали той сам уряд на 1939 рік.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., переслав на фонд Молода Україна суму \$29.00 і тим доповнив призначену на нього квоту. — Відділ приєднав від з'їзду трьох нових членів.

Відділ 21 О. У., Четам, Онт., вибрав уряд у такім складі: Анна Колишук, голова; О. Хортів, секретар; Юрко Галушка, касієр; Марія Колишук і Дора Хортів, контрольорн. — Члени відділу зібрани команду на громадські цілі \$25.55. Звіт з кошика поданий окремо. — Відділ заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен від членів. Відділ влаштував у січні три товариські зібави.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Ілл., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець грудня 1938.

Відділ 32 О. У., Вунсамет, Р. Ай., заплатив вкладки до централі.

Число 23 О. В. розкрито секретарем для негайної роздачі членам дня 30-го січня 1939.

ЩЕ ПРО ДЕЯКІ НЕПОРОЗУМІННЯ З КОНСОЛІДАЦІЄЮ

Кілька листів, що ми одержали в останній місяці від наших товаришів і прихильників з різних громад, примушують нас вернутись ще раз до питання про консолідацію, щоб вняснити ще деякі помилкові думки про цю актуальну справу.

В одній громаді, де з довшого часу була думка заснувати відділ О. У., під вражінням голосів про потребу консолідації товариші додумались до такого: Не треба зновувати відділ О. У., коли кажуть, що треба всім консолідуватись, тобто об'єднуватись. Краще зібрати всіх добрих людей різних поглядів в одну організацію. Так і пишуть нам товариші з тої громади: "Ми стоїмо на твердих ґрунті, що треба об'єднати весь український нарід в один трудовий союз."

Приблизно на ту саму дорогу попали товариші з другої громади, де треба було відновити заснічений, а колись великий і діяльний, відділ О. У. Замість оживити відділ і згуртувати при ньому до праці товаришів - оборонців, товариші рішили зачати діло від - консолідації і, замість відділу, zorganizували "політичний комітет". Справа тут стоїть добре остільки, що комітетові доручено як перший крок скликати збори відділу О. У.

В обох випадках є одна основна помилка: Консолідація, тобто міжпартійне об'єднання, не має заступити місця політичних організацій ані партій. Коли ми не хочемо приймати методів большевиських ані фашистських, з одним вождем і одною партією, то основою демократичного політичного руху мусить бути політична партія. Кожна політична акція мусить опиратись на

праці партійних груп, які можуть і повинні об'єднуватись, тобто консолідуватись між собою, коли ситуація вимагає спільної акції.

Консолідація це вже другий, вищий ступінь політичної організації. В основі мусять бути політичні групи, чи партії. Їхня консолідація може бути вужча або ширша, може відноситись до одної справи або до цілої акції. Навіть спільне протестаційне віче це вже консолідація для одної справи. Ані віче зроблене, ті групи, що об'єднались для нього, йдуть далі своїми дорогами.

Висновок з того може бути лиш один. Коли наші товариші чи симпатки хочуть організувати політичну роботу в своїй громаді, вони мусять зачинати від організування відділу О. У. Наперед стягнути до одного осередку всіх громадян, що визнають нашу політичну програму і тактику та згідні йти з собою солідарно у всіх справах. Нехай цей гурт буде малий, але це є основа дальшої будівлі. А вже відділ може оглядатись, чи йому не по дорозі зійтись для одної справи, чи для цілої акції — з іншими групами.

Друга пайка листів відноситься до іншого помилкового міркування з приводу консолідації. Міркування таке: Коли наш відділ О. У. в громаді нічого не робить, то давай сконсолідувати його з іншими організаціями.

В одному відділі, що час до часу западає на хронічну не діяльність і байдужність частини членів, добрі члени, зійшовшись на збори і дискутуючи над тим, як піднести життя у відділі, ухвалюють домагатись скликання міжпартійного консолідаційного з'їзду. Спра-

ва з'їзду може бути добра, але чи від того починати реорганізацію відділу? Чи з'їзд заступить працю в самім відділі? Мабуть, це дві різні справи. З якою програмою кликати других до спільного гурту, коли у самій організації, що кличе, не все в порядку? Хіба з такою: Ходіть до гурту, бо гуртом краще дрімати.

Ще простіше поставив ту саму справу другий відділ, що так і пише до нас: "В нашій відділі тяжко що небудь робити. . . . А як там справа з консолідацією?" Виходить, що консолідація має бути новим чудесним ліком на власну бездіяльність. Чи справді так?

Тут знов приходиться повторити: Консолідація це вже другий, вищий ступінь політичної організації, коли кілька громадських гуртів лучить свої сили до більшої праці. Коли ці гурти живі, тоді варт консолідуватись. Але який змісл консолідувати кілька завмерлих організацій, які нінащо не спроможні? Чи якийсь користь з такого сконсолідованого цвинтарця?

Остаточний висновок такий: При всіх балачках про консолідацію, одної справи не можна ні обіхати ні обійти, а саме те, що консолідацію треба зачиняти від оживлення наших власних сил. Консолідація не може бути викрутом від праці. Навпаки, вона мусить заставити до інтензивнішої праці, щоб в гурті наша ідея не пропала.

Ми вже другий раз спростовуємо деякі помилкові думки про консолідацію, що можуть нанести шкоду для О. У., хоч сама справа потреби консолідації ще не була у нас дискутована. Чи не варто б почати від того і виробити спільну думку? Хто хоче слова?

ЖИТТЯ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

(3 листів з Хусту)

Найбільш відрадне явище на Карпатській Україні це поширення культури - освітньої діяльності. Школи виховують нові покоління нових людей, свідомих українських громадян. Хоч як наші "нацисти" хотіли би надати всьому свою марку, але не сила їх, особливо в справах, де треба знання, фахової здібності й більше досвіду. . . .

Карпатська Україна має вже сім гімназій. Поширення сітки середніх шкіл та заміна професорами українцями тих, що не знали української мови й викладали "язичієм", дала можливість і тим, що кінчили Український Педагогічний Інститут у Празі, працювати в середніх школах на рідних землях Карпатської України. Не вимагається поки що громадянства, а тому стають до праці й емігранти з Великої України, Галичини та Буковини. Тепер ми почуваємо (двадцять років цього чекали), як добре й приємно кінчити свою рідну школу. . . .

У Великому Березному відкрито торговельну (експортову) академію на місце дотелевізійної дворічної торговельної школи. Вписалось багато учнів, хлопців та дівчат.

У Воловому відкрито вищу промислову школу, що має дати Карпатській Україні фахових промисловців.

Сподіваємося, що в осені до Хусту переведено буде також Український Університет з Праги.

Медицина справа теж налажується. Вже за часів нового уряду відкрито на Карпатській Україні п'ять лічниць, з всіх їх є тепер девять. У лічницях недостає фахових сестер і для них відкрита буде дволітня школа. При краєвій лічниці в Севлюші буде школа акушерок. Планується організаційні поради матерей, що мають давати поради і першу поміч матерям і дітям.

Аматорський учнівський театр "Нова Сцена", що працював вже кілька років, пере-

мінено в державний український театр під тою самою назвою. Театр об'єднать тепер більші громади по цілому Закарпатті з виставами і виконує тим важне культурне завдання.

Окрім освітньої справи, чимало українців клопочеться господарськими справами. Оце зараз організується велике акційне товариство для розбудови готелів. Як відомо, Карпатщина славиться красою гір та цілющими водами. Але готелів для туристів немає. Ночують на оборогах. Тепер оце гурток українців взявся за налагодження цієї справи. Думка добра. Так і в інших галузях життя. Аби охота, а праці достатком.

Багато емігрантів - українців переїздить з Чехії й Словаччини на Карпатську Україну. Тут тепер приймають кожного, не питаючи громадянства. Емігранти приймають громадянство Карпатської України. Роботи для освіченої людини повука. Заробітки не великі, але приємно, що працюєш для свого народу. Радісно, що після довгого скитання й поневірки стаєш людиною, повноправним громадянином і корисним працівником. Думаєш вже не про те, де б на шматок хліба заробити, а про те, що кращою можна зробити для добра свого народу, своєї молоді держави.

Одначе декому й неприємності трапляються. Ще всі пам'ятають, як кілька років тому кількох галицьких емігрантів у Празі, спекулюючи на "галицькій патріотизмі", розбивали Український Робітничий Союз і творили Центральний Союз українських організацій з ідеологією УНДО. Хвалили "нормалізацію", з п о б і гали перед чеськими москвофілами, висловлювали задоволення з "демократії" в СРСР. Мовляв, на випадок, як більшовики захочуть говорити, то щоб була готова відповідна українська група.

Не забулось теж, як органі-

заційний з'їзд того Центрального Союзу в Молодії Болеславії ухвалив був "хрулівську резолюцію"! Тепер оце один з головних діячів того Центрального Союзу приїхав був до Хусту. Але дехто, побачивши його, пригадав ошу резолюцію і прийшлося цьому діячеві тікати.

Недавно з Праги вїхав на Карпатську Україну відомий бувший марксист, а тепер націоналіст, М. Галаган. Його завданням було перевести чистку провідних кол Карпатської України від "ревалізації", тобто від впливу двох братів Ревалів (Юлія — міністра й Федора — голови Українського Національного Об'єднання), бо вони мають соціалістичний світогляд. Одначе з того нічого не вийшло. Ні навід за тим не пішов, ні розумніші націоналісти. Тому пропаганду про створення "однородного" (нацистичного) уряду припинено. Натомість появилася наказ полковника А. Медьника (наслідник Коновальця) про безумовну підтримку теперішнього складу влади й сучасного стану. Чи не поворот до власного розуму? І чи на довго його стане? . . .

Збирає Америка гроші на "раненого брата". Добра ідея. Але . . . краще було би, як би американці згорі призначали, на що саме ті гроші мають бути видані. Є справи, на які держава повинна дати. А є й такі, на які держава не дасть. Найбільше потребуємо ширити освіту і національну свідомість. Без того нічого не вдіємо. А які книжки про українську історію і культуру на Карпатській Україні тепер є? Навіть популярної історії М. Грушевського нема. А хто їх видасть? За які гроші? І досі не ясно, хто й на що має розпоряджатися грошми, які приходять, як жертв. Шкода було би, як би ті гірко запрацьовані гроші пішли на справи меншеварти. Чи не треба було би згорі поставити мету тієї шляхетної зборки?

СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В ЕВРОПІ

(Лист з Праги)

Сучасне становище в Європі, а особливо в чехо-словацько-українській республіці, змушує нас до особливої уважності. Найріжноманітніші чужі й свої сили активізуються. І ті, що вірять у чужу поміч, і ті, що не вірять. Потреба бути готовими до можливих подій відчувається всіми.

Все українське суспільство в тривожному очікуванні. І ніхто не знає, що, де, ким і як намічається. Навіть ті, що вдають себе найближчими до "керуючих сил". Вони таки мабуть найменше знають. З ними паки не рахуються. Українську долю рішають без українців. Навіть без тих, що розпинаються за них.

Українське суспільство чекає, хто і що з ним має зробити. Ділиться далі на три головних табори. Одні орієнтуються на схід, другі — на захід. Ми — треті. За розбиття ССРСР ми були завше, а тепер тим більше. Але ми також не віримо Гітлерови, який збирається "будувати Україну" без українців і не для українців. Ми йдемо своїм третім, незалежним шляхом, як вимагають українські інтереси. Коли інколи дещо назовні мусимо рахуватися з фізичним натиском зовні, то це ще не доказ, що ми йдемо за чужими вказівками. Не всі українські урядовці за царя виконували волю й план царя.

Обставини складаються так, що про якісь виступи окремих груп сьогодні не може бути й мови. Спроби наших нацистів взяти провід у свої руки провалилися, як в середині, так і назовні. Внутрішні сили їх не підперли, бо не було за що, а зовнішні не повірили їх здібності.

Що далі більше кріпне свідомість, що всі народи кутою своєю долю власними силами. Тому й нам треба йти лише цим шляхом, не чекаючи чужої ласки й помочі, не запобігаючи перед чужими силами, які дбають про добро своє, а не нашого народу.

Українці шукають шляхів до власної консолідації. Найбільше тому перешкоджає самопевність деяких політичних груп. Однак в масі ідея консолідації кріпне. Всі "центри" і "вожді" втрачають притягуючу силу. Для незалежного поступового руху це добре.

У Празі проти консолідації української еміграції виступав отверто на громадському зібранні відомий приятель М. Галагана, кубанець Петро Макаренко. Провід, мовляв, уже є. Це провід націоналістів. А тому всі мають йому підпорядкуватися. Один з приятелів прилюдно вказав на звязки Макаренка, раніш з соціофілізмом. Відома його відозва, щоб повертатись у Світи. Пізніше він мав звязки з полокофілами.

Варшавського центру фактично вже немає. Матеріально підпори вже не слідуватимуть, а ще більше вони пригноблені морально після того, як Польща пішла з ССРСР.

Гетьманці хоч і ворухнуться, але безвслідно. Конкуренція нацистів і гетьманців перед гітлерівцями підірвала обидва табори.

Ідея незалежного табору про боротьбу тільки за українські інтереси шириться, міцніє, здобуває популярність і повагу навіть з боку чужих сил.

Загальне становище в Чехо-словацькій немов би стабілізується. Політичного утиску дуже не помітно. Економічно — нема майже жадних змін. Натиску не видно. Рішучі події й зміни відбуваються за кулісами.

Дві річі виразно помітні. З чеським населенням поведження коректніше (поскільки в наших умовах можна говорити про коректність). Німецькі старшини отверто й дуже високо оцінюють чеське військо й старшини. Тому й відношення поважне. До інших національностей відношення інше.

Російська еміграція в центральній Європі розкладається. В Берліні, як відомо, була

провідна трійка: Солоневич, Тедлі й Туркол. Тепер Солоневич, як хятрй певно білорус, почав обережно усуватися. Тедлі написав недавно листа до Фенцика в Ужгород під мадярами з проханням влаштувати його там, бо в Берліні "нема чим дихати". Фенцик опублікував листа в ужгородському "Карпато-Руському Голосі". Звичайно, щоб похвалитись перед мадярами. А німці взяли та й арештували Тедлі. Туркол мусів прилюдно заявляти, що він не має нічого спільного з тим листом.

Димісія військового міністра, генерала Сирового, та начальника штабу, генерала Крейчі, пояснюється тут, як скріплення німецьких впливів і внутрішньої реакції.

НОВІ ОСЕРЕДКИ НАШОЇ ПРАЦІ

Під новий рік і з початком року 1939 наша організація побільшилась кількома новими центрами. У Четах, Оутерію, працює другий на канадйським боці відділ (ч. 21) під проводом активного товариша О. Хортова. Працює відновлений відділ 19 О. У. у Клівленді і знаходиться в стані відновлення відділ 6 О. У. у Філадельфії.

Відновлення відділів О. У. у таких важких громадах, як Клівленд і Філадельфія, треба привтати з особливою радістю. З Клівленду товариші повідомляють, що до відділу приступили всі "старі оборонці", та що є вигляди на значне поширення відділу. Клівлендські товариші заповідають ширше працю. Зокрема цікавляться побільшенням бюлетеню О. У. і певне допоможуть цьому.

У Філадельфії з нагоди віча проф. Григоріва були 10-го лютого збори бувших членів відділу О. У. Рішено відновити відділ до кінця цього місяця. Вибрано комітет у складі трьох товаришів, що має зайнятися цією справою.

Є добрі вигляди на основання нових відділів у кількох громадах.

ДВА РОДИ НАЦІОНАЛІСТІВ

Є різні націоналісти. Як і християни. Одні християни, шануючи Христову віру, тихо й сумлінно дбають про чесне людяне життя, поміч ближньому. А другі, захищаючи свої гурткові інтереси, гуртуються в політичні партії і для більшої реклами приліплюють тим партіям імя Христа. Так і з націоналістами.

Націоналістом є кожен, хто любить, шанує й захищає інтереси та властивості нації. Проте одні націоналісти роблять це тихо: ділами й жертвами. А другі, згуртувавшись для захисту своїх гурткових інтересів (диктатури над іншими) в партію, нвліпили на неї святе для кожного свідомого українця імя нації. Щоб було голосніше. Для реклами.

Є різні роди націоналізму. Один — переважно в поневоленних народів — змагається до визволення всієї нації, а тому до народоправства, демократії, щоб кожен член нації, як рівний зі всіма іншими, здобув однакову з ними волю. Це націоналізм визвольний, демократичний. Другий — це націоналізм народів переважно пануючих, намагається підпорядкувати не лише сусідів, а й власну націю одній верстві, скупченій навколо диктатора. Це націоналізм гнобительський, диктаторський.

Серед українців є прихильники обидвох націоналізмів: визвольного, нашого власного, українського, витвореного нашою історією, і — гнобительського, перехопленого від чужинців: італійців, німців і ін.

Українські націоналістично-визвольники (демократи, соціалісти, поступовці) існують уже давно. Цілі покоління їх боролися й борються за державне й господарське визволення нації. Вони створили в роках 1917-1920 самостійну українську державу по обидвох боках Збруча. Вони й тепер змагаються до повного державно-політичного й соціально-економічного визволення всієї української нації, від усіх гнобителів: чужих і своїх

Диктаторські націоналісти (фашисти, нацисти) появилися у нас тільки після перемоги над нами чужих сил, після розгрому чужинцями нашої держави. Появилися під впливом перехоплення чужих ідей диктатури: італійських, німецьких. Націоналісти-диктаторці (фашисти, нацисти) дбають лише про підпорядкування української нації українській диктаторській групі. Отже: про поневолення одних українців другими. Визволення від чужих і поневолення своїми.

Це їх основна помилка. бо тільки ідеали свободи й рівності можуть зрушити всіх до боротьби за державу, в якій усі будуть мати однакові права й можливості. Ідея ж диктатури загрожує притгнобленням більшості нації, а тому не викликає в неї охоти боротись за диктаторську державу. Не збирає, а розбиває, розганяє українські сили.

Диктаторські націоналісти не всі однакові. Є серед них різні люди й різні течії та групи. Багато є таких, що під впливом чужих зусиль не відрізняють інакше-думаючих українців від ворогів-чужинців. Є щирі патріоти, особливо серед молоді; а є й замчайні дрібні політики. Є такі, що жертвують для визвольної боротьби навіть життям, а є й такі, що дістають собі з "визвольної боротьби" повне утримання.

Одні шукають нових шляхів, а другі оправдують своє існування перекручуванням і перебріхуванням минулого, сіянням злоби й ненависти серед українського суспільства, балканізацією відносин, яка так мила для всіх ворогів українського руху. Одні виступають проти всіх окупантів української землі, а другі літими сидять у Львові, пропагують у "Вістниках" націоналізм і зі слова проти Польщі. Вся їх "визвольна боротьба" зводиться до наклепів проти українських партій. Навіть "Діло" інколи критикує польський режим, але "націоналісти" з "Віст-

ника", "Авангарда" яні словом не проговоряться. За те не буває числа, в якому би не нападая на всі українські партії.

У Галичині диктаторський націоналізм за останні роки розпався на кілька окремих течій: 1. Офіційну течію ОУН, що підлягає закордонному прововоду. 2. Союзників УНДО, що підпирають "нормалізацію" в надії на поміч Польщі в будуванні української держави за Дніпром. 3. "Диких", що не підлягають закордонному прововоду ОУН і провадять далі терор на власну руку. 4. "Доншовців", що ганьблять усіх українців, а замошчують польськй насильства. 5. Групу молоді, що видає часопис "Ми" й шукає нових шляхів націоналізму. 6. Фронт Національної Єдності, що виразніше відмежувався від надій на Польщу й не відкидає можливості співпраці з іншими українськими партіями.

Та й в ОУН не все одностайне. Різні люди й різні змагання.

Тому й не дивно, що до мого приїзду в Америку та пропаганди єдиного незалежного українського визвольного фронту націоналісти в Америці поставилися не однаково. Щирі й чесні одиниці, вислухуючи мої промови на вічах і лекціях, прилюдно заявляють, що хоч належать до іншої організації, ніж я, і мають де в чому інші погляди, ніж я, проте дякують мені за корисну для української нації пропаянду. Заявляють, що в більшості думок погоджуються зі мною і вважають необхідним консолідацію українського суспільства на засадах самостійної політики, незалежної від чужих лланів. Так було в Клівленді, Бофало, Шикаго, Бостоні, Пібоді, Філадельфії та інших містах. Другі ж знов націоналісти розсилають телеграмми скрізь, щоб мене не запрошували ні на віча, ні на лекції, відмовили мені, коли вже запросили (Клівленд), не ходили там, де я буду говорити (Дітройт), робили обструкції, вхо-

ЛИСТИ І ДОПИСИ

РІЧНИЙ ЗВІТ ВІДДІЛУ 20 О. У. (Торонто, Онт.)

Загальна думка у відділі за 1938-ий рік була виконувана по нашій спроможності і силах. Товариші старались повести працю як найкраще в кожній діяльності, старались поширити нашу ідею, і піддержали добру громадську працю в Рідній Країні. Ось кілька чисел про діяльність відділу за 1938:

Організаційний звіт

Відділ відбув місячних зборів	12
Організаційних зборів	14
Зборів з іншими організаціями	5
Академії класичних силарн	4
Спільні концерти і свята	3
Забав і танців	23
Прогулянок і фестинів	3
Вічн аллсними силами	4
Спільні піля	7
Представлень	8
З кінцем 1938 всіх членів було	26
З того активних	24
В році zorganizовано нових членів	3

Член відділу, товариш О. Хортів, zorganizував новий відділ О. У. у Честам, Онт., і перейшов до нього. Один член виключений за ідеологічні розходження.

Фінансовий звіт

Сімєнь	Прихід	Розхід
Лютня	\$197.05	\$ 21.45
Березєнь	37.56	121.21
Квітєнь	91.76	96.18
Травєнь	12.01	10.65
Червєнь	24.45	15.08
Липєнь	97.45	85.21
Серпєнь	145.50	24.00
Вересєнь	71.35	124.55
Вересєнь	12.95	7.20

дячи в спілку навіть з московськими большевиками (МекКіз Ракс).

Знаю, що "націоналістам" (диктаторцям) мої погляди не подобаються. Проте буду їх ширити, бо це погляди не лише мої, а всього українського незалежного табору. Розріжняв і буду розріжнити чесних націоналістів від "націоналістів", які живуть не своїм розумом, а засліплені фанатизмом чи чужими впливами і орудують не правдою, а злісними вигадками. Зразок "патріотичної роботи" й "визвольної боротьби" останніх покажу другим разом.

Н. Григорійв

Жовтєнь	11.70	111.81
Листопад	41.25	27.23
Грудєнь	11.90	10.00

Разом \$756.93 \$674.37

У відділовій касі лишається готівки на 1939-ий рік — \$82.56.

Поданий вище розхід пішов на оці вдатки:

Нлем ломалю	\$212.64
Передплата часописів	50.75
Пресовий фонд О. У.	95.00
З розпродажу бюлетеню О. У.	10.60
Фонд "Молода Україна"	131.00
Громадський Голос	5.00
Самоосвіта	9.25
Каменярі	3.35
На поміч Карватської України	10.00
Українськi інваліди	7.30
Підпомога УПСР в Празі	3.00
Стипендія студентам у Львові	8.85
Вкладки до В. К. О. У.	24.00
Кашти фестинів і забав	39.81
Гата на віча й оголошення	11.00
Інші організаційні розходи	44.80

Разом \$674.37

ПОВТОРЕННЯ

Річний прихід	\$756.93
Розхід	674.37

Остає на 1939 \$ 82.56

До звіту не включено \$29.00, що були вистані по замкненні книжок на фонд "Молода Україна" дня 5-го січня 1939.

За відділ:

Г. Гутенко Лев Залєва

РІЧНИЙ ЗВІТ ВІДДІЛУ 20 О. У. (Шингаго, Ілл.)

Наш відділ зрє значно за 1938-ий рік, бо приєднав під часу з'їзду сім нових членів. Тепер відділ має 20 активних членів.

28-го листопада був у нашому відділі член сизекутиви, т. С. Корпан, і дав нам лекцію на політичні теми.

У грудні наш відділ влаштував дві лемші проф. Н. Григорійва. При годі лекцій зібрано на поміч Карпатської України \$82.00, а на товариськім прийнятті для проф. Григорійва зібрано \$37.75 на видання книжки про Україну в англійській мові.

Відділ відбув за минулий рік десять зборів, заплачені вкладки до централі \$20.20, зложили на бюлетен О. У. \$11.35 і надзвичайного пресового фонду \$36.00.

На фонд "Молода Україна" відділ зібрав у минулому році \$69.00. Ос-

тання кожда криєся \$112.00. Про неї докладніший звіт окремо.

На 1939-ий рік вибрано уряд в такому складі: Д. Островський, голова; С. Воркут, рекордовий секретар; М. Батюк, фінансовий секретар і касієр. С. Воркут

РІЧНИЙ ЗВІТ ЖІНОЧОЇ ГРОМАДИ ІМЕНІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ (Торонто, Онт.)

Наша громада старалась працювати за минулий рік по мірі своїх сил. Тут подаємо короткий звіт про нашу працю:

Організаційний звіт

Відбуто місячних зборів	12
Загальних зборів	11
Підєятковано Академія	2
Спільні концерти	2
Забав і танці	4
Прогулянок і фестинів	2
З кінцем 1938 громада має членів	14
З того діяльних	11
В році прийнято нових членів	4

Фінансовий звіт

Річний прихід	\$337.94
Розхід за 1938	321.50

Стан каси на 1939 \$ 16.44

Виставо на річні громадські цілі:	
Фонд "Молода Україна"	\$ 30.00
Фонд "Жіночого Голосу"	56.83
Викуп дому Леє Українки	25.00
Пресовий фонд О. У.	25.00
Допомога І. Блажкєвичєній	35.90
Фонд Каменярів	10.00
Народний Дім в Рогатині	10.00
Жіноча Громада в краю	10.00
Діточі садки	9.00
Українськi інваліди	5.00
Громадський Голос	5.00
Самоосвіта	5.00
Поміч українським студентам	5.00
Трудова Україна	5.00
Бібліотека О. Кобиланської	4.00
Вкладки до В. К. О. У.	5.00
На ломаль Ж. Г.	10.00
Кідорож делегатки на з'їзд О.У.	8.00
Річні розходи	57.75

Остало в касі на 1939 — \$16.44.

Річні збори Жіночої Громади ім. О. Кобиланської в Торонто відбулися 1-го січня вечером в локалі О. У., при Демисон Елєк. Збори відкрива голова Жіночої Громади, т. Мязкович, котри теж були предєднією річних зборів. Були прочитані і прийняті річні звіти секретарки, касієрки і контрольної комісії.

До заряду Громади на 1939 рік у-

ЩО ТРЕБА ЗРОБИТИ У БЕРЕЗНІ

Одна з причин застою в багатьох відділах Оборони України є в тому, що від довшого часу майже половина наших відділів не влаштовують підприємств.

Коли переглянути українську пресу зперед 10-15 років, то побачимо з оголошень, який рух був тоді по наших громадах під проводом свідоміших товаришів. Не було суботи, не було неділі, де в тій чи іншій громаді наші товариші не влаштували б аматорської виставки, віча, лекції. Не було місцевості, в котрій би не влаштували наші товариші свята Шевченка, Франка, Листопадового Свята, чи Свята Соборності.

Тому мали ми вплив тоді в кожній українській громаді, мали за собою людей та політично освідомлялися.

Все те чомусь змінилося. Багато наших товаришів збайдужили. Не стараються підготувати що небудь. Забувають, що тим затрачують не лише активність, але траять також

випили: К. Малкович, голова; С. Болух, заступник голови; К. Кривоусова, рекордова секретарка; М. Залепа, фінансова секретарка; С. Вергунова, касієрка; Довга, Петрик і Процьова, контрольна комісія.

М. Залепа, секр.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У. (Бостон, Масс.)

З нагоди Нового Року зібраних у т. Василя Мельничука, у Джамейка Плейн, товариші і знайомі, щоб привітати його і його дружину з іменинами. При тім не забули теж про громадську справу. Тов. Дев Галанджіл побажав господарям доброго здоров'я і многих літ, а потім попросив гостей, щоб збрали денно на громадський ціл.

Зібрано всім передлат Самопівіти, що були проголошені в Народній Воли. Крім того доложено на пресовий фонд О. У. \$4.50. На пресовий фонд О. У. дожили: По одному доларові: Іван Мунтян, Ларія Войтків, Писит Янусан, Юджін Болд; Василька Мельничук 50 центів. Гроші вислали до складу тив О. У. Іван Мунтян

вплив у своїй громаді. Ще гірше, що таким своїм недіяльним животінням вони промощують дорогу до українських громад так званки "націоналістам", котрі вщеплюють фашизм у політично невіробиленких людей.

Щоб залонити масу, українські фашисти власне використовують всякі нагоди, головню національні свята. На такі свята звичайно приходять більше людей. Тоді мають нагоду наші кандидати на "вождів" пропагувати фашизм та шкриги брехні на соціалістів.

Чому не протиділати тому? Чому наші товариші, оборонці, не приливають таких нагод, та не підготують власкии силами таких свят, на котрі приходять масово українські громадяне?

Телер власне пора взитись до праці. В кожній місцевості, де є відділ О. У., треба влаштувати, хоч би з невеликою програмою, свято Тараса Шевченка, щоб і до нас люде прийшли та почули, хто був Шевченко і які були його думки. Тоді слухачі будуть мати нагоду почути, що Шевченкови ірля Україна без хлопца і без пана не має нічого спільного з фашистською диктатурою. Навпаки, Шевченко думав про таких, як і теперішні наші нацхсти, коли говорив про тих, що хочуть вести "за німцями недоріку", сліую каліку", тобто нашу поневолену Україну.

Чи не варто б подбати нашим відділам у березні, щоб наші люде мали нагоду почути правду про нашого Кобзара? Ану, товариші, візьмімся до праці і постараємося в березні влаштувати, де тільки можлив, свято Т. Шевченка, ате з програмою, що відповідає б його ідеї.

Касіян БагріЙ

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

ВосьмиЙ Зїзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавання Організаційних Вістей О. У. має номовий член разом з складками скидати на руки відділу по 5 центів на місяць. Гроші псикаються разом з вкладками до централи.

НАША КОЛЯДА

З ВІДДІЛУ 2 О. У. (Дітройт, Мич.)

Відділ 2 Оборони України, як у попередні роки так і цього року, вислав колядників на громадські ціли. Свідомі громадяне віднеслися дуже прихильно і щиро до коладників. Жертвували по \$5.00: О. Чорненький, П. Болдирчук, М. Дворянин. По \$3.00: Т. Мисьця, А. Кривий. По \$2.50: О. Перняк, А. Перняк. По \$2.00: Т. Рідош, Ів. Хулик, П. Гардів, Г. Процишини, М. Крук, О. Кочколан, В. Бартик, П. Руднянин. Ів. Свілан, Р. Вазик, Ів. Маркєвич, П. Попіль, М. Ворона, Ів. Мудреико, Д. Коломийчук. Ів. Когуз, К. Костирка, О. Крайківський, Т. Хрустава, В. Сербай. По \$1.00: В. Нирчак, В. Амброзик, П. Шустер, Г. Гавришко, В. Бороваккий, В. Васнєнко, В. Лешньовський, К. Гураль, Н. Жмудовський, В. Домбек, Я. Макар, Ів. Волошин, В. Музар, О. Польовий, Ів. Дашко, В. Цимбалістий, О. Микитюк, Василь Пастерняк, Теодор Лата.

Разом зібрано \$85.00. З того призначено на "Світло лід селжнську стріку" \$60.00, на пресовий фонд О. У. \$25.00. Гроші вислали через Народну Волю.

Колядою занялися т. т. О. Чорненький, Д. Коломийчук, В. Нирчак, Н. Ворона і шлансаній.

Р. Вазик, фін. секр.

З ВІДДІЛУ 4 О. У. (Ньюарк, Н. Дж.)

Членк Товариства "Будучість", відділ 4 О. У., коладували на освітні ціли в краю і зібрак на Громадський Голос \$29.75. Зложили коладу оці жертвовави: Іван Ковалка \$4.00. По \$2.00: Г. Залєпський Коул Кошпані, Н. Школар, Н. Марид, М. Свайцький. По \$1.00: А. Болдирчук, П. Гураль, Я. Клишко, О. Мельник, Н. Стодольський, І. Волк, В. Ліщківський, Н. Гинда, др. Якович, М. Матузьський, М. Литвин, Ф. Черський, Ак. Стодольська, С. Дорошенко, Р. Дюбати. По 50 центів: О. Вабія, Л. Лехкий, М. Зпрудий, Т. Глазун, О. Лячшия, М. Семенюк 25 центів.

На Новий Рін наші відділ перемів збірку на фонд "Молода Україна" і зібрак \$15.25. Зложили: По \$1.00 В. Ліщківський, М. Саміцький, Н. Стодольський, П. Козуб, Н. Гинда, А. Болдирчук, О. Мельник, А. Стодольська, В. Багрі, С. Дорошенко. По 50

центах: П. Гураль, І. Височинський, П. Дякобетий, Ф. Черський, О. Бабій, Ф. Дорошенко, М. Лутяки, Г. Залевський, В. Дубас. По 25 центів: О. Дорошенко, Я. Лаврів, В. Корн.

Виславо через Народну Волю разом \$44.50. Решту 25 центів ужито на кошти пересилки. П. Гураль

З ВІДДІЛУ 8 О. У. (Спрингтон, Па.)

Члени відділу 8 О. У. збрали на коледж на фонд "Світло під селянську стріху" \$60.00. Ізза браку місця докладний звіт буде пізніше. Гроші виславо через Народну Волю.

З ВІДДІЛУ 20 О. У. (Торонто, Онт.)

Товариші 20-го відділу Оборони України коледжували на фонд "Світло під селянську стріху". Свідоми громадяни вітнесіли дуже широко до коледжників і піддержали цю народню ціль. Поддамо спис жертводавців: П. Кузьмович \$10.00. По \$5.00: В. Кузьмович, В. Паславський, Ю. Карпинець \$2.00. По \$1.00: П. Пастернак, Т. Уніят, Д. Кусель, др. В. Яремій, др. І. Вахма, Випиває Ресторант, М. Стахів, В. Корниловський, М. С. Рибчак, Н. Вергун, Н. Довгий, Р. Криленський, В. Плескоміс, Л. Залепа, Ілля Чупко, П. Бучинський, Р. Кринос, М. Мізинчук, І. Мороз, І. Юзьла, В. Проців, І. Скварох, Т. Гончарик. По 50 центів: В. Петрик, Н. Хаболь, Стівенер Ресторант, М. Шкрабун, А. Пішак, Т. Волянний, І. Горощук, М. Дольний, П. Глушка, Р. Цвях, Т. Волянський, К. Андрусинши, І. Голінюк, Н. Грабовський, Р. Савяк, Ф. Глех, І. Козан, І. Свєрбіус, Гр. Чувна, Ф. Довголіс, О. Бобушкін, І. Лівач, Д. Савчин, І. Гришко, М. Калакуняк, Д. Болух, П. Мучичка, М. Костирський, Н. Прошв. М. Бабік 35 центів. По 25 центів: Гр. Гутенко, Р. Пастернак, О. Глушка, Р. Ралецька, А. Уніят, І. Сирота, М. Релета, П. Баранова, Р. Купер, А. Мірка, П. Штельмах, П. Скі, М. Головинка, Н. Саяк, Гр. Бурій, Іван М. Всіх грошей зібрано \$63.85. Команду розділемо так: Громадський Голос \$39.00, Клеменрі \$15.00, Самоосвіта \$7.25.

Оплата за кошти газоліни \$1.50, оплата пересилки грошей і листи 91 центів. Лішталється в касі 22 центи.

Зі свята соборности українських земель призначено \$2.75 на Самоосвіту. Разом на Самоосвіту \$10.00.

Т. Л. Залепа і т. І. Боднарчук пожертвували по два долари на пресо-

вий фонд Громадського Голосу. Разом післано усіх грошей \$88.00. Число посвідків 4536 — 75640.

Р. Криленський, фін. секр.

З ВІДДІЛУ 21 О. У. (Четям, Онтаріо)

Відділ 21 О. У. використав коледж, щоб віддержати хоч троха фонд "Світло під селянську стріху". Хоч була вже коротка згадка в бюлетені про те, то хочу ще додати імена тих, що коледжували, і жертводавців.

Ходили коледжувати: Юрко Галушка, Михайло Дяцьків, Максим Франко, Дмитро Лизончук, Гелена Сирвакович, Юзьця Чезовська, Трохим Андрусинши, Пискоф Гаденський, Олександр Хортів, Дора Хортів. Дали автомобілі Юрко Чезовський і Роман Гордиця.

Жертвували на коледж: І. Преденчук \$2.00, Роман Гордиця \$1.50. По \$1.00: О. Хортів, Н. Миколашин, Ю. Сасс, Михайло Флор, Ів. Шома, І. Релуцкі, М. Станський, Ляро Серелл, М. Барабан, Н. Рашико, В. Литяки, І. Поллоки, Г. Кирилюк, Адам Спастути, С. Семкович, Г. Ромпінський, М. Шпаргеля. По 75 центів: С. Семелина, П. Серела, Г. Череватий, О. Загороднюк. По 50 центів: К. Кошішук, І. Банар, І. Дмитрук, П. Робаи, В. Лушів, Д. Череватий, Михайло Садовський, М. Демерій. По 25 центів: М. Спунар, М. Кошішук, І. Лушів, О. Франко, Д. Мінькіс 20 центів.

Разом зібрано \$28.70. Розліз \$3.15. Виславо до Львова \$25.55. Поштова посвідка ч. 2504 — 16901.

Олександ Хортів

З ВІДДІЛУ 23 О. У. (Шингаго, Ілл.)

Члени відділу 23 О. У. з т. т. М. Єнджевова, Ст. Воржун, Л. Тягинік, С. Доманьчук і І. Мазурик коледжували 112 доларів. Гроші розділемо на слідуючі цілі: 50 доларів на "Моводу Україну", 21 доларів на "Клеменрі", 21 доларів на "Громадський Голос", 20 дол. на "Жін. Голос".

Виказ жертводавців: Товариство ім. Івана Франка, відділ 93 У. Р. Сомар, 10 доларів. По 5 доларів: П. Кузьмак, Т. Чірмак, І. Марущак, Л. Тягинік, П. Процюк і Ф. Беньковський. По 3 долари: О. Шостак, І. Мазурик, Варвара Остапчук, І. Городиский і Ст. Воржун. По 2 долари: І. Яшинши, Ст. Тяхчук, І. Пеленчик, С. Доманьчук, Е. Мельничук, В. Музика. Ст. Лука, Ст. Пушия, А. Край, І. Лашук, брати Оленш, Марія Шевчук. Українська

Кооперативна Реставрація, Т. Костів, Е. Вігах, В. Гушак і Т. Болчук. По 1 доларови: М. Єнджевова, П. Підліський, К. Січевський, Вітурський, Р. Канюк, Т. Любезний, Н. Боруцький, Р. Паславський, М. Боруцький, І. Шевчук, Г. Шостак, Н. Варанович, С. Кулич, Д. Беляк, М. Леуусь, М. Батюк, М. Падух, Ю. Дичка, Д. Островський, Р. Гарасю і В. Шкраба. По 50 центів: Я. Кушній, Олександр, Вінярський і І. Дзьомба. По 25 центів: К. Єнджевова і Р. Доманьчук.

Шире українське спасібі усім жертводавцям, також товаришам Л. Тягинікови, що возив нас через два вечери на свій кошт. Гроші виславо через Народну Волю.

С. Доманьчук І. Мазурик

З ЖІНОЧОГО ГРОМАДИ (Торонто, Онт.)

Ми заколеджували \$73.20, з чого виславо на Жіночий Голос \$50.00, на Громадський Голос \$10.00, на Клеменрі \$10.00. Решта \$1.30 оставсь на оплату послужки.

Жертвували: П. Кузьмович \$5.00, Др. Е. Вахма \$2.25. По \$2.00: В. Кузьмович і Д. Кусель. По \$1.00: др. В. Яремій, П. Крипинець, Т. Глех, С. Вергунюва, С. Уніят, М. Пирв, Карпінський, Скваріньєв, С. Кривоус, В. Плескоміс, А. Скімба, А. Брланьєва, К. Мачкович, П. Бучинський, М. Залепа, Гр. Матович, Роджерс молочарка, А. Флорик 55 центів. По 50 центів: А. Пішак, А. Жураковська, Юзьла, Грещай, О. Савчин, Д. Гов, В. Якимів, Н. Грабовський, Г. Остап, М. Білий, М. Мисьяквич, Ф. Грушонська, С. Вояк, М. Рак, Н. Петришки, Т. Мельник, Н. Довгий, В. Передний, О. Курняк, Я. Литяки, Горвич донч, Жовтанецький, П. Манарчук, Семчин, В. Волошин, Т. Волянний, С. Волянський, М. Калакуняк, І. Лівач, С. Петрик, С. Кривенський, М. Прошова. По 35 центів: М. Гороф, П. Баранова, С. Савяк 30 центів. По 25 центів: Е. Дольна, І. Прут, І. Газюк, М. Яримич, Ю. Салогуб, Червильський, др. Андриєчук, А. Супик, С. Болух, Т. Скора, Т. Нападій, Т. Довголіс, І. Чарнівчан, Л. Галуцій. Адрес 15 центів. По 10 центів: Ніколсон, Пісний.

Крім того розіграно на збаві: торт від української кооперативної пекарні (прихід \$4.30), гарну полушку, що подарувала т-ка Малкович (прихід \$12.35) і другий торт від пекарні "Бісер Бред" (\$5.10). Увесь дохід доуцено до коледж.

К. Малкович, гол. К. Криносюва, сепр.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

ВИДАННЯ ЖУРНАЛУ

За найновішими вістками, що ми із одержали зі Львова, політичний журнал, на видання якого призначений фонд "Молода Україна", повинен появиться в цих днях.

З початком цього місяця всі формальності, яких вимагає закон, були вже виконані. Видання журналу не заборонене владою. Тому що назва "Молода Україна" з цензурних причин була недозволеною, журнал буде мати назву "Живе Слово".

По кінець лютого зібрано на фонд журналу \$1,715.33. Стів зібраних по окремих відділах О. У. такі:

Відділ	Має ще зібрати
4 Ньюарк	\$115.75
1 Нью Йорк	110.00
7 Пасейк	90.00
8 Скрантон	71.00
Нова Англія	41.00
5 Рочестер	35.00
14 Бингемтон	27.00
11 Бофало	25.00
2 Дітройт	виконав квоту
16 Ленсинг	виконав квоту
20 Торонто	виконав квоту
23 Шикаго	виконав квоту

ПОЇЗДКА ПРОФ. Н. ГРИГОРІВА

У перших днях лютого проф. Н. Григоріва закінчив ряд віч і лекцій в Бостоні й околиці. Після того, 5-го лютого, відбулось віче в Філадельфії, а в дальших днях ще дві лекції. Дня 12-го лютого лектор промовляв на вічу в Палмертоні, Па.; 14-го і 17-го лютого має дві лекції в Нью Йорку, влаштувати тамовішим відділом і О. У.; 19-го лютого говорив на лекції в Ньюарку; 26-го лютого на вічу в Брукліні.

На 5-го березня підготовляється віче з проф. Григорівом у Гемстеді, Н. Я. Дальші віча і лекції будуть протоложені через Народну Волю.

Тому що є ще багато заклинів з різних громад, поїздка проф. Григоріва до Канади відкладається на деякий час. Хвилявські товариші будуть повідомлені про приїзд лектора вчасно.

КОЛЯДА НА СЕЛЯНСЬКІ ВИДАННЯ В КРАЮ

Дотепер ми одержали і проголошено звіт з різнювкої збірки з сімох відділів, а саме з Бингемтону, Дітройту, Ньюарку, Шикаго, Скрантону, Торонто (відділ і Жіноча Громада)

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ і О. У., Нью Йорк, Н. Я., влаштував у днях 14-го і 17-го лютого дві лекції проф. Н. Григоріва про сучасне політичне становище. — Відділ призначив з товариської каси \$10.00 на поміч Карпатській Україні. — Вкладки до централі і належитість від членів за бюлетені заплачені по кінець 1938.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., зібрав коляди \$85.00, з чого призначено

і з Четами. Загальна сума зібраної коляди виказує дотепер \$330.65. З того \$472 призначено на селянські видання у краю.

Ще не проголошено коляди з більшістю відділів. У хвили, коли кінець цього бюлетені, надіслали свої збірки ще два відділи. Закликаємо всі інші відділи, що дотепер цього не зробили, щоб негайно прислали зібрану коляду. Коли сім громад зложили понад 500 доларів, то решта відділів повинні зібрати що найменше другої пів тисячки.

ФОНД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Фонд "Подаймо руку 'Раненому Братови'" на освіту й організацію села на Карпатській Україні досягнув до кінець лютого суму \$1,800.63. Майже третину цієї суми (\$500.00) зложила в тому ньюйорська громада. Більші суми зложили, крім того, ще лиш громади: Дітройт (\$229), Ленсинг (\$128), Шикаго (\$100), Скрантон (\$94). Більше відділів не вілізнались дотепер цілком на наш заклик. Це занедбання мусить бути наслідком.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Дотепер тільки п'ять відділів О. У. і одна Жіноча Громада здали річні звіти з діяльності за 1938. Переглядаючи приці в наші організації вимагає кожного, щоб усі інші відділи прислали як швидко своє звіти. У звітах треба звернути увагу на число членів, політичну й організаційну діяльність у громад і збірках, переведені відділом.

Ставимо як остаточну межу для присилки звітів день 15-го березня. Закликаємо всі відділи виконати цей організаційний обов'язок.

Не забувайте, товариші, теж кампанії за членами О. У., що є тепер нашою черговою організаційною справою. Без виконання того плану, що був намічений на останнім з'їзді, не можливе поширення впливництва та виконання іншої важкої праці.

на \$60.00 на фонд "Світло під селянську стрізу" і \$25.00 на пресовий фонд О. У. Докладний звіт з коляди окремо. — Тов. Д. Коломийчук зібрав передплат Громадського Голосу й інших видань на \$45.00. — Вкладки до централі і належитість від членів за бюлетені заплачені по кінець лютого.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зібрав коляди на Громадський Голос \$29.75 і на фонд "Молода Україна" \$15.25. Звіт окремо.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належитість від членів за бюлетені по кінець січня.

Відділ 6 О. У., Філадельфія, Па. Члени відділу дали почини до польового віча з проф. Н. Григорівом, що відбулось 5-го лютого. Крім віча відбулось дві лекції. — Відбуто 10-го лютого організаційні збори членів відділу, на котрих ухвалено відновити відділ і до кінець лютого скликати збори.

Відділ 8 О. У., Скрантон, Па., зібрав коляди на фонд "Світло під селянську стрізу" \$50.00. — Вкладки до централі і належитість за бюлетені від членів заплачені по кінець січня.

Відділ 9 і 10 О. У., Бостон, Масс., брали участь у влаштуванні віча і лекцій проф. Григоріва в Бостоні й околиці в часі від 28-го січня до 4-го лютого. — Члени відділу 10-го зібрав пресового фонду О. У. \$4.50.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець лютого.

Відділ 14 О. У., Бингемтон, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець 1938.

Відділ 18 О. У., Клівленд, Огайо, заплатив вкладки до централі за січень і належитість за бюлетені.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., зібрав коляди на пресовий фонд Громадського Голосу \$68.00. Звіт окремо.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Ілл., зібрав коляди за річні громадські цілі \$112.00. Звіт окремо.

Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської, Торонто, Онт., зібрала коляди на селянські видання \$71.30. Звіт окремо.

Число 24 О. В. розіслано секретарям для негайної роздати членам дня 26-го лютого 1938.

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ЩОБ НЕ ПРОПАВ НАДАРМО ГІРНИЙ ДОСВІД

Справа Карпатської України, що несподівано впала знов жертвою малярського наїзду, потрясла глибоко нашою еміграцією. Удар був тим тяжчий, що тутешня пропаганда наших нацистів прислала перед тим увагу українських людей сліпим довір'ям, що Карпатська Україна безлечна під опікою Гітлера та що вона не то що не пропаде, але ще збільшиться незабаром новими українськими землями згід інших займанщин. Відчулася потреба щось робити, дати чимсь поміч нашим закарпатським братам в їхній неволі.

З голосів, що до нас дійшли з ріжних сторін, — в тому і від наших товаришів, — видно, що найближча думка була про протестаційні віча, резолюції, телеграми до чужих держав, тощо. Але, на нашу думку, теперішня ситуація вимагає — в першу чергу від нас, членів Оборони України, — цілком іншої акції.

Наші фашисти не бажали б нічого більше, як власне того, щоб назбирале обурення і розчарування перемінити в більшу або меншу масу паперових протестів і резолюцій, бо інакше воно може звернутись проти них. Але ми їм у цьому помагати не будемо. Протести одна справа, але коли теперішні події не отверезять нашу еміграцію, не відкривуть їй очі на дійсність, не освідомлять її бодай настільки, щоб завтра вона не пішла знов на гачок чергового політичного блофу, що прийде сюди з Берліна чи з Відня, то пропаде даремне пролита кров на Карпатській Україні і вся її жертва.

Від минулої осені наші фашисти в краю й на еміграції використовували автономію

Карпатської України до повного збаламучення громадянства. Карпатську Україну, хоч обчміхану самими фашистськими арбітрами у Відні, представлено як дар Гітлера для українців і перший "інстолмент" на самостійну, соборну українську державу. Що з того вийшло, ми мали нагоду оглядати власними очима через останнього пів року.

Ми були свідками божевільного танцю довкола нового божка, що був підсунений нашим людям зручною пропагандою. Збаламучені фашистами денки українські люди готові були кинутись на кожного, хто важився сказати слово критики проти Гітлера або його нацизму. Кожне слово нашої остороги проти його вважалося за кирилю, майже за національну зраду. "То ви не хочете, щоб Гітлер вигнав поляків з Галичини", — це була звичайна відповідь, хоча факти показували, що Гітлер навіть не думає воювати з Польщею за українців.

У краю, де загаял не менше довірливий, бо відрізаний від правдивої інформації польською і своєю рідною цензурою, кружляли між народом безглузді легенди про те, що Гітлер хоче женитися з вдовою Коновальця і мусить зволити Україну, бо вона інакше не вийде за нього заміж. Права унівеська преса писала нераз про щораз більший застій в громадським житті в Галичині, бо інтелігенція сидить з заложенними руками і чекає на Гітлера. Мовляв, пощо журитись дрібницями, пощо боротись, коли незабаром прийде Гітлер і прожене поляків. А чи далеко відбігло від того висланню звідси телеграм до Гітлера з подяками за визво-

лення Карпатської України? Або прилюдно підношені го-лося у пресі, щоб просити його на протектора України?!

Тепер, під вражінням того, як Карпатська Україна була кинена під малярський чобіт, неодному поклонникови фашистського інтернаціоналу почало провиднюватись у голові. Але вже працює пропаганда, щоб рятувати підірваний авторитет наших нацистичних лідерів та змовити в добродушних емігрантів, що все те було наперед відомо та що нічого не сталося. Наша еміграція має бути наново підготована до того, щоб при найближчій нагоді її можна було взяти на подібне політичне обманство.

Це видовище не сміє повторитись. І щоб воно не повторилось, в тому найважливіше чергове завдання всіх поступових і незалежних код нашої еміграції.

Длятого на питання, що робити в теперішній ситуації, ми відповідаємо:

Закочуйте, товариші, руки і йдіть між людей розкривати їм очі на прикладі Карпатської України. Де можна скликати політичне віче чи влаштувати лекцію, робіть це, але не чекайте на таку нагоду. Кожний рядовий член Оборони України повинен стати тепер у своїм найближчій оточенні і вічевим промовцем і лектором, бо факти говорять сильніше від вічевих промов. Беріть у руки поступову пресу, кравву і тутешню, і несіть її слово в масу тих, що дотепер їй не вірили. Давайте читати її тим, що ще задурманні нацистичним баламуцтвом, або переповідайте їм її самі.

Це перший крок. А за ним (Продовження на стор. 8)

ЩО СТАЛОСЯ

Ніхто не знає і не може знати, як багато українських емігрантів в Америці вірили газетам, що піддержують німецьку орієнтацію, але певне мусіло бути їх немало. По давній злій привычці вони не розважали і не думали, а приймали за правду те, що прочитали в своїй газеті. Газети ж представляли цілу справу як легку штуку, що скоро і без особливого кошту визволить Україну. Вони безупинно переконували читача, що ніби редактори звідкись знають, що "в інтересі Німеччини лежить допомоги організувати самостійну українську державу". Німецька армія розбіє польську і тоді німецькі політики, генерали, інженери і промисловці дадуть помішну руку українському народови в його змаганні за самостійність — потішали різні редактори себе і того, хто здавався на їх розум. Вже є Карпатська Україна, вже початок зроблений. Незабаром буде війна Німеччини проти завойовників України, проти уряду польського і російського. Німеччина виграє війну і тоді подбає, щоб Україна освободилася — повторяли промовці і агітатори.

— На що ж Німеччині придалась би та українська самостійність? — питали ми.

— Як то для чого? Адже ж то кожному ясно, що для торгівлі. Доки Україна в руках російських, польських, румунських та чеських урядників, до того часу Німеччина не може користати з продуктів української землі та індустрії. Але як Україна стане самостійною, Німеччині це вийде на добро, тому німецька армія допоможе заложити, а властиво відновити українську державність — запевняли нас. А де-хто навіть дивувався нашій недовірливості.

— Чому ви, оборонці, противитесь, щоб Німеччина торгувала з Україною? Що злого в тім будя, як Україна продаватиме німецькому народови пшеницю і купить велику кіль-

кість німецької мануфактури?

Так докоряли нас до недавня українські прихильники німецької орієнтації. А потайки говорили, що ми "замало національні" і тому не віримо, що "цеї весни буде самостійна Україна".

Ми відповідали, що торгівля України з Німеччиною буде корисна для обидвох країв, — так як торгівля повинна бути — якщо вона буде вільна, не примусова, на таких цінах, за які обидвом сторонам дозволено буде торгуватись. Але як би ціни мали бути диктовані німецьким правительством в Берліні, а Україна була примусена слухати диктату, тоді "шкіра не стане за виправу" і нема причини бажати такої торгівлі. І далше перестерігали ми, що українському народови недобре мати довіри до правительства польського та російського, але й не треба вірити в "прихильність" уряду німецького. Бо є можливість, що не тільки в торговельних справах схоче Німеччина рядити Україною, але й у всіх інших, так що Україна нічого не здобула би від свого німецького, як наші фашисти кажуть, "союзника"; тільки те, що замінила би польську та російську владу за німецьку.

— Ні, — запевняли нас прихильники німецької орієнтації — того ніколи не може бути. Німеччина не буде завойовувати ніяких чужих народів. Її часи минули вже і не вернуться. Добро самого німецького народу вимагає, щоб не робити собі такої неслави. Німеччині треба тільки виміни продуктів і добрих сусідів. Навіть були виразні заяви високих німецьких урядників, Адолфа Гітлера й інших, що німецька політика опирається тепер на принципі самоозначення народів; кожен нарід нехай самий рішає про свою державну приналежність.

Скільки українських імігрантів в Сполучених Державах, в Канаді, в Пюлудневій Америці захоплювалися такими споді-

ваннями — трудно означити навіть приблизно, бо дуже велика більшість між ними не подає свого голосу в дописях до преси, а на вічах — можна було завважати — деякі люде часом так як би стидалися отверто говорити про свої задушевні мрії.

В Галичині найшлися навіть ліві публіцисти, що піддержали бажання віри в чужу поміч, нову війну і визвольну ролю німецької армії. Ні радикали, ні твереза частина інших організацій не потурали їм, те всім відомо. Але може треба так же зазначити, що один з давних лівих журналістів, який багато писав про соціалізм і про національні справи, дав запальну заяву, що треба тепер працювати з нацистами. Він каже не менше і не більше, тільки що німецька держава під проводом Гітлера полагодить національну справу в Європі, в тім й на Україні. А все в інтересі Німеччини. Тому так певно можна того сподіватися.

Тимчасом не минуло три місяці і показалося, що правителі Німеччини інакше уявляють собі той інтерес.

В осені 1938 вони стояли на становищі самоозначення народів, а в березні 1939 на становищі німецького панування над народами. В осені прилучили судетський край до Німеччини, — з великими не-німецькими додатками — бо судетське населення, казали, того хоче, а на весну прилучили цілу Чехію, а чехи того ніколи не хотіли. І прилучили якби яку колонію в Африці, як протекторат Німеччини.

Чехи не будуть горожанами німецької держави, але свою тратять. Що вони будуть? Вони стають "піддані" Німеччини. Лиш німці в Чехії будуть горожанами. Чеське правительство поки що лишається, але над ним будуть німецькі урядники, назначені з Берліну, і вони рішатимуть, котрі чеські права важні. Навіть те, що

(Продовження на стор. 7)

МУСИМО ДАЛІ ЛУПАТИ СКЕЛЮ

Український державно-визвольний рух на роздоріжжю. З ким іти? З диктатурами чи демократією? Хоч ці означення лише недокладні, бо до демократій зачисляє себе сьогодні (цілком фальшиво) й батько диктатур — ССРСР.

Сьогодні вже виразніш видно, що можуть дати нам, українцям, диктатури. Як відомо, ще в 1923-ім році Галичину віддав Польщі головним чином Мусоліні. Карпатської України він також відразу домагався для Мадярщини. Гітлер зробив це поволі. Спершу віддав мадярам Ужгород і Мукачів, а потім і всю Карпатську Україну. Обдурив тих, що вірили в німецьку поміч.

До останнього часу, як свідчить о. Волошин, Гітлер вдавав з себе приятеля українців. А тимчасом "невідомі сили" кидали українців на бія не з мадярами, а чехами. Поки врешті самі вояки українські не прозріли, як їх обдурено, й не повернули зброї разом з чехами проти дійсних своїх ворогів. Без огляду на те, що "оліхун України" наказав їм здати рідний край наізнички без бою. Цей факт показує ясно, чого можуть чекати українці від диктатур.

Але тяжка й заплутана міжнародня ситуація викликає в багатьох сумніви, чи буде демократична сторона кращою для українців. От, мовляв, у 1918-1920 роках проти нас воювали не лише московська та польська реакція, не лише чорносотенці й комуністи, а й демократія. Навіть соціалісти, особливо польські. Та й московські соціал-демократи завше йшли проти українців в одній лаві, як не з комуністами, то з Денікіним. 20 літ проминуло після світової війни, а що світова демократія сказала в українській справі лупного? Ввесь час була сліпою й глухою до нелюдських страждань українського народу. Більше того: шукає позозуміння з найбільшим гнобителем українського народу — ССРСР.

Тимчасом без розвитку ССРСР не матиме волі не лише Україна, а й Росія. Отже: розвиття ССРСР це головне завдання визволення всіх народів східної Європи. Не лише українського, а й московського, білоруського, грузинського і т. д. Світова ж демократія, борючись з диктатурами, шукає підтримки в ССРСР. Немов би він не є найгіршим прикладом диктатури. Що може дати українцям така демократія в такому союзі з батьком диктатур?

Є ще й інші нарікання на демократію, але й цих досить, щоб переконатись, що й з демократією у нас не все стоїть гаразд. Так не можемо думати, що демократія сама по собі візьме та й дасть нам державну самостійність. Це було би найкво. Не дали й не дадуть самостійности диктатури. Не обіцяють цього й демократії. Самостійність можна здобути лише власними силами. Кожк будемо діяти сами, не чекаючи, що хтось нам самостійність дасть. Коли будемо творити її сами на кожному місці в міру своїх сил.

Та в яких умовах українці легше можуть зібрати свої сили: під диктатурою чи демократією? Не треба забувати, що українці свої сили вперше згуртували за часів революційної демократії 1917 року, хоч московська й інша демократія були проти українських жадань. Багато можна дорікати російському тимчасовому урядови, але факт, що як би його була не скинула большевицька диктатура, то українці мали би більше часу свої сили зібрати й відповідно організувати для досягнення самостійности. Так само й після революції. Де українці мали можливість розвитку: під московським, польським чи румунським режими диктатур, чи під чехословацьким режимом демократії? Найменша і найбільш відстала українська земля в умовах демократії (чужої й незадовольняючої) все таки спромоглася

досягнути найбільших успіхів. Це треба розуміти.

Московська, польська, чеська демократія нас не любить. Румунської, здається, зовсім немає. А світова не добчає нас. Тому, мовляв, як надіятись на демократію?

Перш за все, велика помилка думати, що московська та польська чи чеська демократія мають нас любити більше, ніж себе. Демократ, як і кожна людина, в першу чергу дбає про себе. І що може притримати для задоволення своїх потреб, не віддає сусідам. Це мусимо раз на завше усвідомити. І московська, й польська й інші демократії хотіли би затримати цінности української землі для задоволення потреб їхніх народів, бо ті народи їм ближчі, ніж український. Така ще людська психологія і з тим мусимо рахуватись. Не чекати, поки нам хтось поверне борг, а домагатись повороту.

Світова демократія нас просто не знає а коли й знає, то не з українських джерел, а московських, польських і т. д. Чує на кожному кроці, що "український рух німці вдумали", читає в українській пресі славословія Мусоліні й Гітлерови, а тому . . . просто боїться українців. Хто вони й з ким? Коли з Мусоліні й Гітлером, то яка рація підпирати їх?

Москалі (червоні й чорні) навперейми з поляками намагаються застрашити демократичні держави українським германофільством. А деякі українці немов би завзялися це підтвердити; тільки й мови в їх пресі, що славословія Гітлера. Як та демократія може симпатизувати українському рухови й чому?

Одначе, не зважаючи на все це, ми таки бачимо, що серед демократії не всі засліпані московськими та польськими окулярами. Помимо безглузких випадів проти українців у французькому парламенті з боку соціофільських та москвофільських депутатів, ми чи-

таємо об'єктивні статті про українців у таких новинних часописах, як "Матен", "Л'Еар" й інші; читавмо об'єктивні статті в англійській пресі, американській. Досить пригадати уважні кореспонденції з Хусту Еня МакКормяк.

Отже: неувважність демократії до української справи не є безнадійна. Навпаки: що далі більше бачимо доказів її об'єктивної уважності. Тому мусимо "лупати скелю". Мусимо продовжувати в демократичних державах зрозуміння, що український державно-визвольний рух є не "німецькою інтригою", а самостійним історичним рухом, а українське визволення не перешкоджає їх інтересам. Мусимо доказувати, що надії демократії на ССРСР безглузді.

Єдиною силою, що може створити опір проти імперіалізму сходу й заходу, є тільки українці. Але для того їх треба звязати й запалити до боротьби єдиною ідеєю — у-самостійнення України. Українці не будуть боротись ні за ССРСР, ні за Польщу, ні за Румунію. Але за самостійну Україну будуть.

Докази тому не лише героїчна боротьба в 1917-1920 роках на три фронти; не лише невпинні повстання на Україні, яких ніколи не було в Росії, а й останній героїчний бій "Карпатської Січі" в Хусті. Ні Чехія, ні Словаччина не ставили збройного опору в боротьбі за збереження самостійності. А українці поставили, всупереч наказу з Берліну. Цей бій посвідчив перед світом про дві речі: 1. що український рух не є берлінським витвором, хоч Берлін хотів його використати; а 2. що український нарід готов збройно захищати свою свободу навіть у найтяжчих умовах боротьби. Вибори ж до сейму Карпатської України показали, що український рух не є ні фашистським, ні нацистичним, а демократичним, бо в сеймі проведено ледви кількох відкритих "націоналістів" — фашистського покроя.

Тому, замість падати в зне-

ДУМКИ ПРО КОНСОЛІДАЦІЮ

Справа консолідації, тобто питання про те, з ким шукати політичної спілки в теперішній важкий час, може бути вирішена двома дорожками: або ексекютива нашої організації може означити згоря напрямі, яких мають держатися наші відділи, або вирішення цієї важкої справи може початись знизу, від відділів. Ми вважаємо, що цей другий спосіб, хоч може більш тяжкий, але й більш домільний. Бо коли притягнемо до голосу всіх товаришів, тоді можемо числити на те, що наше рішення буде впливом думки більшості та що воно буде в практиці додержане, а не лишиться на папері.

Тому ми й закликали декілька разів товаришів, щоб забирали голос і висловлювали свої погляди про консолідацію. З дискусії покажеться, чи товариші по громадах правильно зрозуміли, в чому суть справи, і як вони до неї ставляться. Фальшиві погляди будуть спростовані, а добрі будуть викорістані. А вже остаточне рішення буде переведе-

віря, мусимо лупати скелю. Скелю демократії. Видовбати в ній прохід до своєї державної самостійності. Не забуваймо, що й чехи за світової війни здобули признання своїх прав від демократичних держав тільки на четвертому році війни. Ні Франція, ні Англія й зразу слухати не хотіли про розділ Австрії й самостійну Чехословаччину. Довбання перемогло. Переможе й наше. Світ починає розуміти, що ССРСР не лише не допоможе іншим, а й сам себе не втримає. Розпадеться. А коли так, то треба шукати інших сил, які бь допомогли встановити європейську рівновагу. Такою силою може бути тільки Україна, яка нікому ніяким імперіалізмом не загрожувала й не загрожує, а тому може скупити навколо себе всі сили, які не хочуть іти під чобіт ні східного, ні західного імперіалізму. Я. К-ч

не нашими організаційними уставами, до яких належить ексекютива, з'їзд, а якби треба, то й загальне голосування, референдум.

Сьогодні містимо перші два голоси про консолідацію. Сподіваємося, що в черговому числі бюлетеню цих голосів буде більше та що товариші з кожного відділу скажуть свою думку. — О. В.

1

Я думаю, що, коли така справа як консолідація вирішує на порядку дня, було б дуже бажано, щоб Виконавчий Комітет Оборони України дав усім відділам вказівки: як, коли, і з ким та в яких справах консолідуватися.

Я більш як певний, що, коли б так було зроблено, то не було б тих неприємностей, які зайшли по деяких відділах, де товариші в таких важких справах не мали певних організаційних директив, що робити, коли в їх громаді виринула якась справа, що вимагала свідливої акції всіх українських угруповань.

Я пропоную, щоб Виконавчий Комітет у найближчій часі дав без дискусії директиви для всіх відділів О. У., як, в чім, і з ким та в яких справах можлива консолідація з другими політичними угрупованнями.

У нас, в Америці, — не вчисляючи більшовиків — є три головні політичні українські ідеології: Оборона України, гетьманці й націоналісти. Інші товариства й організації йдуть або з одними, другими або третіми. Коли приходить консолідувати, то треба мати на увазі тільки цих три більші групи. Питання в тому, чи можна що небудь спільно з ними робити, не наражаючи нашу організацію на шкоду й компромітації.

Ми, в Дітроїті, мали все те на увазі і поступали дуже обережно. Часом здавалося, що от-от і помілку зробили, але врешті все якось так справи склалися, що виходило досить добре і ми діставали кре-

длж у громаді. Використавши таку опінію в громаді, що де є оборонці, там справа все добре вийде.

Але це ще не значить, що ми все можемо так зробити, не маючи певних вказівок від організації. Ми часом можемо зацікавитися задалеко та працювати халепою собі і шкідливі організації.

Всім відомо, що Детройт є одно з тих міст, яке все консолідується. Вже кілька років возможна в Українською Громадською Радою, і коли я виступав, то все доказував, що нам треба насамперед самим добре zorganizуватися, щоб виступати всюди як один, і щоб можна було випнутися за себе, то деякі товариші мало мене не прокричали зрадником, не розуміючи мене, і я маво що не покинув Оборону України.

Тепер ситуація поправилася. Сьогодні Українська Громадська Рада складається тільки з організацій, що близькі нашої ідеї. Є надія, що робота буде вестися так, щоб за неї не треба було стидатися.

Тепер дехто планує скликати збори не представників товариства, але всіх громадян, щоб організувати один національний фронт. І ось тут знов готові вийти непорозуміння. Я сам і дехто з товаришів віримо, що такого треба. Другі кажуть, що ні, тримаймося адалека, бо з того не буде користі для нашої ідеї і праці.

Мені здається, що як ми наперед сами добре zorganizовані, а потім ідемо, аби робити спільну роботу, яка нас усіх обходить, то з того не може вийти шкода. Чому ми маємо робити те саме, що повинні робити всі?

Але котра то є та спільна робота, що може бути зроблена разом? Ось тут Виконавчий Комітет О. У. мав би сказати нам, що нам є спільне з іншими групами і як далася така спілка може йти?

Покри що в нас наші націоналісти не хочуть консолідуватися, бо кажуть, що то соціалістична сітка. А деякі наші кажуть, що на ту сітку

декого з наших звомали другі. Та справа не в тому, хто кого звомати хоче, а чи можливе спільне порозуміння, щоб робити добру роботу. Можна організація для себе, а всі разом для одної великої справи визволю українського народу з неволи, а якій він тепер є, і застерати перед новою неволею, яку йому готують його нові "визволювачі".

Остаточне слово за Виконавчим Комітетом Оборони України.

О. Крайніський
Детройт, Миш.

2

У тих місцевостях, де були віча з проф. Н. Григорієм, привні громадани після премов шановного гостя мусили добре призадуматися над тим, що наша власна неактивність, недбалість і роздробленість наших власних сил загальмовують працю і знеохочують. Викликають дрібні непорозуміння по громадах тому, що не лише відділи чи товариства не можуть погодитися у загальній справі, але навіть одиниці провадять нерозумні драчки, головню ізаа особистих амбіцій.

Як читаємо в "Організаційних Вістях О. У.", вже деякі наші товариші починають робити на свою руку "консолідацію" (об'єднання) але що, кого, та з ким консолідувати, то таке питання в них поставлене дуже баламутно. Розуміється, що тому що українська еміграція розбита, не сконсолідована, тому за десятки років нашого побуту в Америці ми нічого більшого тут не osiąгнули, окрім невеликої помочі для краю завдяки свідомим громадянам. Але події в світі йдуть без нас вперед величезними кроками, та й нас, як того на роздоріжжю, тигнуть за собою. Про Україну заговорили чужинці по цілім світі, звернули увагу на її багатства більше, ніж на неволю українського народу. Та й тут америкянці цікавляться нами, що ми думаємо, що робимо, які маємо організації.

Теперішні події в Європі, де

кується доля чи медоля для України, нас в Америці захоплює майже так, як події в роках 1916-1918, тобто добряч 20 років тому минуло! За той час хто посадив дуба в своїм огорелі, то певно дубомко здоровий підріс, що й кошик його не вирвеш з землі. В 1918-ім році наша еміграція була молодша і мала більше зацікавля провадити роботу в користь Рідного Краю. Сотни віч, зборів і місцевих зборів відбувалися. Кимжох по громадах не ставало продавати. Товариства заповоги і політичні організації вели мадаєкчайню живу акцію. А як реєрвали Україну в 1923-ім році, настав по наших громадах, як по "великим трулі", відпочинком. Лешидься по відділах одиниці, а той дуб в огорелі росте далі, розростається.

Коли нелавно Гітлер кинув оком на українську колонію, наша еміграція знов вимстувилася. Але як? Багато вірили, що Гітлер допоможе Україні визволяти. Інші проти всяких Гітлерів та окупантів. З таких подесяткованих протестів та сварок окупанти сміються, і вирішують долю України без нас.

Ситуація вимагає скріплення організації Оборони України, а вже після того "консолідації" з другими. Тому всі ті члени, що колись стояли в Обороні України, повинні стати до праці по відділах. Коли відділ поставить працю як слід, придбає кільканадцять чи кількадесять членів, тоді нехай шукає собі порозуміння з другими, щоб найти спільну працю з людьми других напрямків. Але тоді, маючи силу, ви їх не будете боятися, що вони потягнуть вас за собою. Ваш вплив буде більший.

Є деякі члени по інших організаціях, що також прихильні до думки про консолідацію. Це добре. Але поки в нас наші члени не всі працюють по відділах, то як говорити про консолідацію? Дивно, як то свідомі люди, ніби одної думки, можуть обходитися, роками не бути з своїми товаришами в політичній організації

НАША КОЛЯДА

З ВІДДІЛУ 5 О. У. (Рочестер, Н. Я.)

Члени відділу 5 О. У., що є рівночасно членами Українського Народного Дому, зібрані на різдвяній вечері у власній домі коляду на селянську пресу в краю.

Жертвували по \$1.00: Н. Стрівець, Д. Братусь, В. Іванців, К. Кульчицький, В. Гурицький, Гр. Чорний, Ілля Байдик. По 50 центів: Ю. Січинська, Е. Батрак, С. Кучмія, І. Василуцян. По 25 центів: п-і Моста, А. Бойко, п-і Баран, Ів. Яницький, Ат. Майка, Т. Неворядка, А. Павиченко, п-і Бері, Я. Пригода, М. Кісіка, С. Івахів, К. Герета, М. Гримарчук, А. Дронь, П. Гузар, М. Циник, Н. Плекан. Дрібні жертви принесли \$5.93. Разом зібрано — \$19.18. Тов. В. Гурицький ще жертвував \$5.00, що зробило разом суму \$24.18.

Гроші призначено на такі цілі: Громадський Голос — \$12.00, Жіночий Голос — \$6.00, Каменярі — \$5.00. Один долар на передплату Самооборони влі т. В. Гурицького для Народного Дому в Рочестері. Всім жертводавцям ширя подяка.

Д. Братусь

З ВІДДІЛУ 6 О. У. (Філадельфія, Па.)

Товариші Д. Гайовий, Т. Ралницький і В. Пеленський, члени 6-го відділу Оборони України, зайнялись колядою на Карпатську Україну і на поступову пресу в краю. Зложили коляду: По \$3.00: Гавриїл Слободян і Михайло Нісевич. По \$2.00: Г. Михайлюк, пані Рутецька, І. Цегелин,

в такій гарячій час для української справи!

Ми ширю втаємо тих товаришів по громадах, що вступають до Оборони України, як в Канаді, в Клівленді, Філадельфії і по других місцях. Скріпім свої сили, тоді і "консолідацію" створимо. Ми ширю привітаємо і в нашій місцевості тих товаришів, що відстали від спільної організації. Вертайтеся до відділів! Бо нашої сили і помочі дуже потребує поневолена Україна в цей час!

В. Мельничук
секр. 10 відд. О. У.
Бостон, Масс.

П. Пеленський, Я. Михайлюк, С. Штогрин і Т. Радницький. По \$1.00: Михайло Грамля, Ольга Білик, І. Сороча, Г. Савчин, В. Хига, С. Березишук, Я. Потучко, А. Захулик, Г. Штогрин, Товариство Українсько-Американських Горожанок, О. Вайрів, М. Сосновий, П. Продхасевич, С. Невлаза, Затовський, Н. Семенюк і Д. Гайовий. В. Бенджак 75 центів. По 50 центів: М. Торонус і Н. Наконечний. Разом заколадовано \$37.75, видати коладників було \$2.75, значилось \$35.00. З того призначено на поміч Карпатській Україні \$20.00, на селянську пресу \$15.00.

Д. Гайовий

З ВІДДІЛУ 8 О. У. (Скрентон, Па.)

Члени 8-го відділу Оборони України в Скрентоні жертвували і зібрали між прихильниками поступових індивідуальних у хрию сідуючі датки на фонд "Світло під селянську стріху": По \$5.00: Микола Лутчак, Степан Корпак, Володимир Левницький, Теодор Мизик, Ярослав Чиж, Теодор Сарухман \$3.25, Михайло Дорош \$3.00. По \$2.00: Параска Ташів і др. Н. М. Ташів, Лев Сорочинський \$1.50. По \$1.00: Теодор Ташів мол., Василь Захарчук, Андрій Турко, Тома Шопей, Михайло Русия, Петро Дучак, Т. Урманець, Петро Мошівський, Семен Небесний 65 центів. По 50 центів: Володимир Александер, Михайло Каміський, Григорій Лисівко, Марія Петричко. По 25 центів: Василь Солпич, Р. Рубльовський, Г. Сировицький, Яосиф Крайняк, О. Запоточний. Разом зібрано \$48.65, з нас 8-го відділу О. У. доложено \$1.35, на фонд "Світло під селянську стріху" передано разом \$50.00. Всім жертводавцям ширя подяка

Я. Чиж

секретар 8-го відд. О. У.

З ВІДДІЛІВ 9 І 10 О. У. (Бостон, Масс.)

Спільними заходами бостонських товариств, у тому і відділів О. У., була влаштована коляда, що дала разом \$53.50. З цієї коляди призначено \$20.00 на фонд "Світло під селянську стріху" Цю суму переслали через Народну Волю.

Лев Галанський

З ВІДДІЛУ 11 О. У. (Бофало, Н. Я.)

Члени відділу 11 О. У. в Бофало не влаштуували окремої коляди, але

постарались, щоб з нагоди свят віділи У. Р. Союзу, до яких вони належать, зложили від себе жертви на селянську пресу та інші добрі краєві справи.

Товариство Ів. Тараса Шевченка, відділ 64 У. Р. Союзу в Бофало, призначило \$25.00 на такі цілі: По \$5.00 на пресовий фонд Громадського Голосу, Жіночого Голосу і Каменярів, на фонд Молода Україна і на інвалідів. Разом \$25.00.

Відділ 23 У. Р. Союзу в Лакванна, Н. Я., жертвували з своєї каси \$15.00 на піддержку інвалідів у краю, а саме: по \$5.00 на Громадський Голос, Каменярі і на фонд "Молода Україна".

КОЛЯДА ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Відділ 1 О. У. в Нью Йорку не переводив сам коляди на селянську пресу, щоб не перешкоджати коляді на ту саму ціль, переведеній Жіночому Товариству імені Лесі Українки. Через те що коляду можна теж зарухувати до загального вивазу тих сум, що з нагоди свят і коляди були зібрані на піддержку селянської преси.

Коляда Жіночого Товариства імені Лесі Українки принесла \$159.00 і розділено цю суму так:

Жіночий Голос	\$124.00
Карпатська Україна	25.00
Українські інваліди	10.00

РАЗОМ

Гроші на Жіночий Голос і на інвалідів вислали просто до Львова, а на поміч Карпатській Україні через Народну Волю.

Жіноче Товариство імені Олени Пчіли в Ньюйорку зібрано коляди на громадські цілі \$142.50 і призначило з цієї суми \$65.00 на Жіночий Голос. На поміч Карпатській Україні призначено \$65.00. Кошти коляди і переслали грошей \$10.89. В насі остало \$161. Гроші на Жіночий Голос вислали до Львова а на поміч Карпатській Україні (\$55.00) через Народну Волю

Значительні суми теж зібрку на коляду близької нам по ідеї жіночої організації Український Жіночий Провісний Кружок у Бостон Масс. Зібрано там \$44.00. З того призначено: на Жіночий Голос \$10.00, на Каменярів \$5.00, на Самооборону \$10.00, на видання другого тому творів М. Драгоманова \$10.00. Крім того \$10.00 вислали Вол. Винниченкови у Франції.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ВІДДІЛУ І О. У. ВІД СІЧНЯ 1938 ПО БЕРЕ- ЗЕНЬ 1939

(Нью Йорк, Н. Я.)

ПРИХОДИ

Місяць	Сума
Січень 1938	\$ 72.63
Лютий	4.00
Березень	9.70
Червень	77.42
Липень	4.15
Серпень	14.80
Вересень	17.65
Жовтень	23.50
Листопад	136.35
Січень 1939	27.90
Березень	79.65

РАЗОМ \$468.45

РОЗХОДИ

Місяць	Сума
Січень 1938	\$ 19.60
Лютий	3.67
Березень	36.30
Червень	36.10
Липень	2.00
Серпень	45.20
Вересень	30.00
Жовтень	6.90
Листопад	132.25
Січень 1939	26.97
Березень	59.47

РАЗОМ \$398.46

ПОВТОРЕННЯ

Прихід	\$468.45
Розхід	398.46
Остаток в касі	\$ 69.99

Розміщення фондів

ПРИХОДИ

Готівка з 1937	\$ 52.33
До підлідової каси зібрано	29.40
Для ексекутиви О. У. зібрано	34.25
Продаж бюлетеню О. У.	13.70
Підприємства	210.45
Лекції і віча	55.90
Пресовий фонд О. У.	22.55
Передплата Гром. Голосу	48.75
Процент з банку42
Продаж брошур70

РАЗОМ \$468.45

РОЗХОДИ

Галі на віча, лекції і збори	\$ 27.00
Адміністрація	24.91
Оголосження	26.10
Поворощ лекторів	19.90
Вкладки до ексекутиви О. У.	37.70
Копіювання бюлетеню О. У.	11.85

Підприємства	\$2.00
Фонд "Молода Україна"	51.25
Видання творів Драгомирова ..	5.00
Пресовий фонд О. У.	39.00
Кошти з'їзду О. У.	10.00
Передплата Гром. Голосу	31.25
Пресовий фонд Гром. Голосу ..	5.00
Продаж Громадського Голосу ..	17.50
Жертви на поштів Карпатський Україні	10.00

РАЗОМ \$398.46

Олександр Матвійко
фінансовий секретар

РІЧНИЙ ЗВІТ ВІДДІЛУ в О. У. ЗА РІК 1938 (Сиратон, Па.)

На протязі 1938-го року 8-ий відділ Оборони України в Сиратоні, Па., відбув шість значимих зборів і одну нараду. Ваштотимом одню віче в справі осінніх подій в Європі та три лекції. Головним промовцем на вічу був т. Н. Григорієв, лекції прочитали т. Григорієв (2) і т. В. Левицький (1).

До централі О. У. відділ перелав:

Видатки	\$19.80
Пресовий фонд О. У.	45.35
Кольпортаж70
На кошти 8-го з'їзду О. У.	15.00

РАЗОМ \$80.85

Зборки, влаштовані відділом або його поодинокими членами на різні громадські цілі в 1938-ому році, принесли:

На Карпатську Україну	\$ 80.00
Фонд "Молода Україна" ..	77.05
З каси на фонд "Молода Україна"	10.00

РАЗОМ \$167.05

Організаційні видатки 80.85

Всі розходи відділу \$247.90

На протязі року до відділу приписано трьох нових членів, вийшли з відділу два члени, так що відділ має тепер 13 членів.

У грудні підготовлено, разом з іншими сиратонськими організаціями, велике віче у справі Карпатської України, котре відбулось дня 15-го січня 1939.

Члени відділу брали участь у різних місцевих товариствах та вніесли частю до інших українських громад з промовами, лекціями і рефератами.

Я. Чиж

секретар відділу в О. У.

ДО РОГАТИНЦІВ У СПОЛУ- ЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ І КА- НАДІ

Шановні земляки!

Відома вам важка справа нашого рідного повіту, а саме будова Народного Дому імені Івана Франка в Рогатинці.

Щоб повести ширшу акцію в згаданій справі, Комітет Рогатинщини в Рочестер, Н. Я., скликає черговий з'їзд Рогатинщини до Народного Дому, при 831 Джозеф Евію, в Рочестер, Н. Я., перед американським святом пам'яті ("Декорейшен Дей") в неділю, 28-го травня (мая), в дев'ятій трицять рано. Програма наради буде проголошена на з'їзді.

Просимо рогатинців з подальших і ближчих околиць Америки і Канади взяти участь у першій з'їзді Рогатинщини. Також просимо повідомити нас наперед, скільки і звідки людей приїде. Пишіть на адресу секретаря комітету:

D. BRATUSH

858 Avenue A, Rochester, N. Y.

Як оминати великі оплати на переїзд, нехай обговорять рогатинці самі на місцях. Найтанший переїзд був би автомобілями. Та нехай це не буде для рогатинців перешкодою їхати на з'їзд. Це буде перша спроба об'єднання нашої сили.

За Комітет Рогатинщини в Рочестері:

П. Петрів, Д. Братусь,
В. Кісіль,

ЩО СТАЛОСЯ

(Докінчення з 2-ої стор.)

чеський суд скаже, підлягати-ме самоволі німецьких протекторів. До того Німеччина буде управляти чеськими залізницями і комунікацією, буде контролювати заграничні справи і буде держати свою окупаційну армію в Чехії.

Як Адольф Гітлер так поштанував чеське самоозначення, то не диво, що не інакше поступив з карпато-українським, віддаючи звкарпатський край Мадяричнині.

А як поступить з Україною, якщо зможе про неї рішати? Чи не час, щоб всі українці про це подумали?

"ЖИВЕ СЛОВО"

Поки це число нашого бюдетену дійде до рук членів О. У., наші товариші вже іншим шляхом довідаються про найновішу добру вістку з краю: У Львові почав виходити журнал "Живе Слово".

Як відомо товаришам, поява цього журналу є першим успіхом нашої збірки на фонд "Молода Україна". Фонд призначений на видання політичної літератури для поборювання фашизму, головню серед нашої молоді в краю, і новий журнал є першим виданням, на котре будуть ужиті зложені гроші.

Журнал появилася в переломову хвилию, коли події на Карпатській Україні вимагають основного висвітлення, в краю і тут, за океаном. Можна сподіватись, що події в Європі стануть зворотним пунктом у політичних настроях нашого громадянства, і в цьому ділі наш журнал буде мати до виконання велику роботу.

Зміст першого числа журналу цікавий і вартісний та повинен бути поширеним як найбільше в тутешніх українських колах. Ми не сумніваємося, що кожний член О. У. негайно стане передплатником його і тим ділом дасть свою піддержку тій новій праці, яку почали наші товариші в краю. Але цього не досить. Треба постаратись, щоб цей журнал поширився як найбільше і тут і в краю.

Крім того обовязком наших відділів є далі доповнити як найскорше квоту, що наложена була на них останнім зїздом на фонд "Молода Україна". Дотепер на фонд зібрано \$1,744.58. Стан збірки такий:

Відділ	Має ще зібрати
1 Нью Йорк	\$110.00
4 Ньюарк	109.75
7 Пасейк	90.00
8 Скрантон	71.00
Нова Англія	41.00
5 Рочестер	35.00
14 Бингемтон	27.00
11 Бофало	20.00
2 Дітройт	виконав квоту
16 Лемсинг	виконав квоту

ЩОБ НЕ ПРОПАВ НАДАРМО ГІРКИЙ ДОСВІД

(Продовження з 1-ої стор.)
 другий: Організуємо незалежні українські громадські сили, скріпляймо ряди нашої власної організації, будуймо ту свідому українську силу, що вже не піде шукати ласки по чужих дворах, але буде знати, що український нарід буде мати лиш те, що собі сам здобуде.

Третє: це поміч нашим закарпатським братам, які тепер знов будуть примушені тяжкою боротьбою пробивати собі дорогу до волі.

Може хто скаже, що теперішній час потребує єдності і не пора на дискусії і полеміки. Правда, що єдності потрібно, але ця єдність буде пустим словом, поки ми не виклискомо чужих шкідливих впливів серед нашого громадянства. Поки наші люди не навчаться думати своїм розумом, а не чужим. Треба вимести з нашої хати сміття, бо без цієї вступної роботи ми не підемо вперед. Як свого часу треба було безпощадно вимітати москвофільську заразу, так тепер треба це робити з орієнтацією на міжнародний фашизм.

Ніхто не мивить себе надіями, що навіть найбільш переконуючі факти можуть переробити людську вдачу, яка часто сама напрошується, щоб її обдурювати. На цій слабкій сторінці людської вдачі грає демагогія наших фашистів. Але кожна робота, що буде зроблена в цій хвилі серед нашої еміграції, щоб отверезити її від пустих надій на чужу поміч та зробити її на будуче неприступною для такої думки, буде нашим національним здобутком у цей тяжкий час. Тоді можна буде сказати, що гіркий досвід з Карпатською Україною не пропав марно.

20 Торонто виконав квоту
 23 Цинсато виконав квоту

Пам'ятаймо, що на наших плечах лежить відповідальність, щоб нове видавництво стало постійною трибуною по-стуту.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., відбув 25-го березня річні збори в приватності представника Виконавчого Комітету О. У., т. В. Левинського. На зборах вибрано новий уряд, обговорено організаційні справи та вирішено взяти участь у протестаційнім віччу, що відбуветься заходом Громадського Комітету 2-го квітня. — Члени зложили передплати на журнал "Живе Слово". — Вклади до централі і належність від членів за бюлетен О. У. заплачено по кінець березня. Приєднамо кілька нових членів.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., відбув у неділю, 19-го березня, збори, щоб вирішити акцію з приводу подій на Карпатській Україні. — Відділ заплатив вклади до централі і належність від членів за бюлетен по кінець лютого.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вклади до централі по кінець лютого.

Відділ 6 О. У., Фінксдейл, Па., відбув 24-го березня загальні збори, на котрих вибрано головою відділу т. Івана Хвалюка, секретрем т. Михайла Барановського. До політичного комітету входять від відділу, крім названк, т. т. Дмитро Гайовий і Іван Пелевський. — На протестаційнім віччу, що відбулося 19-го березня, промовляв тов. Д. Гайовий. — Відділ зібрав коляди \$35.00, з чого \$20.00 призначено на поміч Карпатській Україні і \$15.00 на селянську пресу.

Відділ 9, Бостон, Мас., прислав коляди на селянську пресу у краю — \$20.00.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вклади до централі і належність від членів за бюлетен О. У. по кінець березня.

Відділ 23 О. У., Шінго, Іл., заплатив вклади до централі і належність за бюлетен О. У. по кінець лютого. — Приєднамо двох членів.

Відділ 32 О. У., Вунсикет, Р. Ай., зібрав передплат на селянську пресу \$17.85, з розпродажі Громадського Голосу і календаря \$33.00 Крім того Жіноча Громада призначила на Жіночий Голос \$10.00 і по \$5.00 на Громадський Голос і Каменяр. Разом вислано до Львова \$70.85.

Число 25 О. У. розіслав секретарши для негайної роздачі членам дня 30-го березня 1939.

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 108

ЧУЖІ І ВЛАСНІ ГРІХИ

Трагедія Карпатської України найшла ріжний відгомін серед українського громадянства, залежно від групи і залежно від того, чи ходить про край, чи про еміграцію.

Українці під Польщею зрозуміли, що з деякими змінами те саме могло б і з ними статися. Адаже говорилося, що після Карпатської України Гітлер має "визволити" Галичину та інші українські землі, що тепер під Польщею. Тому край пережив події за Карпатами якби на власній шкірі і реагував на них більше щиро й отверто.

Краєва преса, що недавно одушевлялася всім, що робить Гітлер, не скриває свого глибокого розчарування. Зразком того є львівське "Діло", яке тепер заповідливо вишукує кожне критичне слово, що воно коли небудь надрукувало проти Гітлера, сидується на доказ, що воно все остерігало проти віри в нього. З приватних повідомлень виходить, що зневіра у всякі рахунки на фашизм пішла того, що сталося з Карпатською Україною. справді глибока і виступає серед націоналістично настроєної молоді ще більше, ніж між старшими. Старші теж залявають, що не дадуть себе так легко здурити, — аж до найближчого разу.

Далеко прикріший образ представляє наша еміграція.

Ми віддалені від подій на тисячі миль і це мабуть причина тої ганебної комедії, що відіграється на очах цілої еміграції. Що там край і катастрофа, в яку попала одна частина української землі! Головне, щоб лідери не скомпромітувались перед своїми вірними. Тому правда має бути накручена до їхніх потреб. Ті си-

мі люде, які вчора змовляли в еміграцію, що Гітлер розв'язує національне питання в Європі і несе право самообв'язання всім поневоленим народам, сьогодні прилюдно висмівають тих, хто в це вірив, і прикидаються, буцим то вони все те наперед знали і нічого не сподівались. Та сама щоденна газета, що в осіні пропонувала Гітлерови протекторат над Карпатською Україною, тому що Німеччина й Україна буцим то мають ті самі інтереси, тепер заскочила своїх остовпілих читачів питанням: "То ви вірили Гітлерови? Кажіть, що він вам обіцяв. Навіщо нічого не обіщавав і ми йому не вірили."

Лицемірство і фарисейство, рівного якому трудно знайти навіть у тутешній емігрантській історії. Еміграція має дати собі замилити очі, щоб завтра її могли повести ті самі провідники на нове баламуцтво під назвою "визвольної акції".

Та перейдім тепер до себе самих.

Те, що сталося на Карпатській Україні, підтвердило наші передбачення і навіть перевищило їх у своїй жахливості. Наша політична лінія, при якій ми вдержали тоді, коли все, що жило навколо нас, бігло за гітлерівським обманом, показалася вірним і єдиним правдивим шляхом для нашого народу в його боротьбі за волю. Здавалось би, що тепер час для нас виступити перед широку громаду і переконати вчорашніх невірних Хомів.

Нема сумніву, що прийшла та хвиля, коли наша думка повинна знайти слухняне вухо серед громадянства. І цей час мусить бути використаний.

Та що ми бачимо на ділі? З винятком нечисленних відділів, що стараються працювати по своїй найліпшій змозі, ми не бачимо того оживлення в нашій організації, яке повинно було прийти тепер. Загал товаришів, що перше преспохійно приглядався тому, як нас навколо заливало фашистське море, так тепер сидить далі з заложеними руками і дивиться спохійно на розтіч у протиположному таборі.

Та цим разом треба сказати відкрито: Коли теперішня переломова хвиля не зрушить нашої організації до активності і праці, то вона не заслуговує взагалі на те, щоб існувати. Коли члени по деяких відділах настільки збайдужіли до громадської справи, що їх не виведе з їхнього отупіння навіть те, що тепер діється, тоді даремне дурити себе, що вони оборонці! Це мертві колоди, не оборонці!

Що говорити про відділи, які в цей гарячий час не можуть здобутися на те, щоб зібратися бодай раз у місяць, спільно обговорити загальну і місцеву ситуацію та застановитися над тим, що можна би зробити?!

Що говорити про відділи, що навіть тепер не здобудуться на те, щоб виконати бодай свої організаційні обов'язки, від котрих мусить зачинатися кожна наша робота? Не оживлять відділу, не візьмуть у руки пресу і не підуть між громаду ширити нашу думку, яка тепер повинна переконати скорше, як коли небудь. Не здобудуть нових членів до організації.

Що сказати про товаришів, що навіть у цей час не можуть піднятися вище своїх місць. (Продовження на 8-ій стор.)

ЛИСТ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

Приглядаючись до розвитку подій в Чехословаччині, бачимо, що там повторилося те саме, що й у нас було. Шлях до рпанування Чехословаччини німешькою силою протоптали чеські землевласники та промисловці.

Уже літ п'ять тому назад один видатний чеський журналіст, проф. Б., в розмові з українцями, що прийшли протестувати проти його протиукраїнської статті, сказав наступне:

Чеське суспільство ділиться на два великих табори: 1. консервативний — землевласницько-промисловий, та 2. радикальний — робітничо-урядницький. Ці табори потворились ще за небіжки Австрії. Перший табір стояв та й тепер ще стоїть на засаді Палацького: "Коли би Австрії не було, то її треба би було нам створити", бо економічні інтереси Подунайщини так звязані, що поділ її на окремі держави тільки шкодить нам. Для чеських землевласників і великих промисловців найкраще було б, як би був здійснений план забитого архикнязя Фердинанда про перебудову дуалістичної (німецько-мадярської) монархії на тріалістичну: німецько-мадярсько-славянську. Чеські великі землевласники та промисловці до світової війни покладали великі надії на дружину Фердинанда, уроджену чеську графиню Хотек. Самостійницький рух у нас великого розповсюдження не мав, а Масарика всі уважали пікідливим диваком. Та й за світової війни ми ставили ставку на центральні держави. Коли ж виграв Масарик з Бенешом, ми мучили рахуватися з фактом. Одначе й сьогодні ще ми не признаємо себе остаточно переможеними. Час працює для нас: він показує, як тяжко утримати самостійну Чехословаччину економічно. А економіка тягне за собою й політику. Масарик і Бенеш по користувалися в своїх змаганнях революційно-визвольними рухами різних народів, в тім

числі й українського. Тому й тепер вони заграють з українцями. Ми ставимо ставку на іншого коня, а через те українців не потребуємо. Ми не е проти них, але не хочемо з ними звязуватися, бо не віримо в їх силу й можливости. Дужчі сили й згуть.

Далі він підкреснив, що землевласницькі й промислові кола чехословаків проти радикальної політики Масарика й Бенеша, проти союзу з Францією, яка їхве в Подунайщину свої капітали, де вємає вже місця старим капіталам чехів і німців; особливо ж проти зближення з ССРСР, який несе руїну господарства по всьому світу. Ми, мовляв, не тратимо надії на порозуміння з німцями й затримання Подунайщини в господарських руках німців і чехів. Не боїмося господарської федерації з Австрією, Угорщиною й Німеччиною.

Так говорилось літ п'ять тому. А розвиток подій в Чехословаччині показував, що то був голос не одиниці. Що далі, то виразніше показувався розділ чехословацького суспільства по лінії економічних інтересів. З одного боку землевласники, промисловці й крамарі, що лідирвали консервативні засади й висували наперед заслуги перед народом в часи світової війни "внутрішньої акції", а з другого — робітники, дрібні селяни, дрібні крамарі, інтелігенція вільних професій та урядовці, що стояли за поступ і підірали політику Масарика та Бенеша, признаючи вагу їх закордонної акції.

Розходження особливо поглибилось після смерті таліновитого демократичного провідника найбільшої чехословацької аграрної республіканської партії. А. Швєгли, що захищав в інтереси дрібного працюючого селянства. Після нього в аграрній партії скріпнілись впливи великих землевласників, на чолі з Із'аніж. Бій в справі хлібного монополію, що його пропагували аграрники, та зведення його,

всупереч інтересів працюючої маси на користь великого землевласництва, ще більше загострив відносини. Бенеш пройшов у президенти тільки після великого бою соціалістичних партій, підпертих католицькою партією, проти аграрників і промисловців, які не хотіли й слухати про Бенеша. Висували свого кандидата, проф. Немєца. Справу рішили католики, які разом з соціалістами підтримали Бенеша.

Та бій не спинився, а лям приховався й поглибився. Новий премієр, др. Годжа, давній противник Бенеша щодо закордонної політики, хоча й прийняв головний напрямок політики Бенеша, але в дійсности подбав про те, щоб обсадити закордонні місії своїми людьми, аграрниками. Під його опікою чеські послы в Берліні й Рині повели політику цілком протилежну політиці Бенеша. Прихильний до Бенеша міністер закордонних справ, проф. Крофта, давав одні директиви, а послы-аграрники робили інше. З того почався внутрішній розпад чехословацької республіки.

Німці все це добре використали. Тепер чктаємо, що Гітлер нагородив чеського посла в Берліні, Машного, орденом німецького Хреста. Знає за що. Про самостійну політику теперішнього міністра закордонних справ, Хвальковського, засвідчив він сам у своїх нападах на Бенеша.

Преса аграрної партії в останні роки виразно пропагувала потребу уступок німцям, порозуміння, орієнтації на Німеччину. Все це підіомило внутрішні сили чехословацького суспільства. Коли прийшлося рішати питання — битись чи капітулювати — аграрники відкинули можливості збройного спротиву. Тим доля Чехословаччини була припечатана.

Розуміється, аграрники й промисловці не думали, що дійде до того, до чого дійшло. Вони лише дбали про зв-

ЧИ ЗНЕВІРЮВАТИСЬ У ДЕМОКРАТІЇ

Під впливом ударів, що їх за останніх двадцять років знав український народ у своїй боротьбі за державну волю однаково від диктаторських як і демократичних сил, дехто починає писати: коли так, то однакова для нас диктатура й демократія. Всі проти нас, тому подалі від диктатури й демократії.

Особливо це підкреслюють ті органи преси, які раніш славословили диктатуру. Демократія, мовляв, не краща за диктатуру. Теж нічого нам не дала і не обіцяє. Люде хочуть цим себе заспокоїти в розпачі від зради улюблених "вождів".

Такі висновки й несправні, й небезпечні. Це лише туман для приховання помилки власної орієнтації на диктатуру. Так, ні Англія, ні Франція, ні демократична Росія з року 1917 ні-

хист своїх капіталів. Вони не кликали німців у Чехословаччину, але зробили все, що облекчило їх прихід. Зломли волю народу.

Вони таксамо помагали вальти самостійний демократичний уряд чехословацької республіки на чолі з Бенешом, як колись наші землевласники, разом з московськими землевласниками й промисловцями, валили самостійний демократичний уряд Української Народньої Республіки на чолі з проф. М. Грушевським. А досягнули обоє того самого — панування на їхніх землях німців.

Над цим варто подумати. Капітал, по своїй природі, інтернаціональний. Українським та чеським капіталістам декше перизумітися з капіталістами німецькими, ніж з прациючими людьми своєї нації. Декше відступити від самостійности своєї національної держави, ніж втратити вигоди капіталістичного визиску. Поступовці Грушевський та Бенеш для них більші вороги, ніж німецька диктатура.

Така природа капіталістичної зажерливости. Р. Об.

чого нам не дали. І нема чого чекати, щоб вони нам щось дали, коли ми самі не матимемо сил, щоб те, що нам належить, собі взяти. Але не треба заплющувати очі на те, що поки в Австрії й Росії була хоч будь яка демократія, ми, українці, мали силу й змогу організувати свої сили, збирати їх, виховувати і т. д. Коли ж прийшла диктатура комунізму й нацизму — всі ті можливости зникли.

Диктатура не дозволяє вільного розвитку громадських сил. Після світової війни українці опинилися під різними диктатурами — ССРСР, Польщі й Румунії. Лише в Чехословаччині вони були під демократичним режимом. І де українці мали найкращі умови розвитку власних сил? Так, чехословацька держава не давала українцям української держави, але демократичний режим Чехословаччини давав їм можливість самим розвивати свої сили, самим творити своє власне самостійне життя. І коли би потривало було так ще кілька літ, ми мали би українську державу на Карпатах, створену власними українськими силами в умовах демократії. До того йшло.

Та найкраще це видно в Америці: в Сполучених Державах та Канаді. Хіба американська чи канадійська держави щось дають українцям для їх національного життя? Ні, нічого, але демократичний режим цих держав дає змогу українцям власними силами творити релігійні і допомогові організації, пресу, школи, свої народні дома і т. п. Не дала на це українцям держава жадних коштів, жадні урядовці не помагали їм це робити. Але як українці це робили, то ніхто їм не забороняв.

Чому нема таких можливостей під ССРСР, під Польщею, під Румунією? Бо там немає демократії. Є лиш різні роди диктатури: комуністична, військова, королівська. Коли би там була демократія, то ми певні, що українці своїми влас-

ними силами так піднесли би свою культуру, свій господарський добробут, свою політичну свідомість і силу, що в той чи інший спосіб реалізували би суверенність своєї нації значно легше, ніж то тепер можливо. Під диктаторськими режимами українці не мають змоги нічого робити для себе.

Отже: треба розрізняти держави від громадських систем у них. Держави, які би вони не були, все дбатимуть про себе: і монархічні, і республіканські, і комуністичні, і фашистсько-нацистичні. Бо державою є суспільна організація для володіння певним простором території з її населенням і природними скарбами. І жодна така організація хоче сама володіти тим простором, а не віддавати другим. Друга річ, яка суспільна система в тій державі — демократична (народоправна), яка дає змогу всьому суспільству вільно розвиватися й впорядковувати своє життя після своїх потреб, чи диктаторська (деспотична, монархічна, групова, "вождівська"), яка дає змогу вільно жити лише певній групі суспільства.

Де диктатура, там недержавні народи не мають змоги розвивати своє національне життя, бо диктатура їм цього не дозволяє. Де демократія, там можуть, бо демократія, як народоправство, змушена дати загальні людські права всім громадянам, всіх національностей. А вони їх використовують для піднесення своєї культури, добробуту, громадсько-політичної свідомости, організації своїх сил, здійснення своєї волі.

Бездержавні народи можуть розвиватися лише в умовах демократії. Ніяка диктатура їм не дає волі національним рухам, хоч би культурним. Як італійська диктатура відноситься до тірольських німців та словінців? Як німецька диктатура ставиться до сербо-мужички та поляків? Як польська диктатура ставиться до

українців, білорусинів, німців? Як комуністична диктатура ставиться до національного руху українського, білоруського, грузинського та інших народів?

Диктатури в принципі за поволення суспільства, а не за його визволення. Тому нікому жадної волі й не дають. Це панування меншої групи людей чи особи над більшістю.

Демократія ж дає свободу і загально людські права, а при таких обставинах і бездержавні народи мають змогу розвивати свої сили й досягати кращого становища.

Не можемо надіятись на Англію, Францію, що воки нам щось дадуть, але маємо право й підставити надіятись, що в умовах демократії ми сами краще зберемо, виховуємо й зорганізуємо власні сили, ніж в умовах диктатур.

Три великі імперіалізми, що борються між собою за панування в світі — англійський, російський та німецький — прикриваються трьома ріжними ідеологіями: демократичною, комуністичною та фашистсько-нацистичною. Хоч англійська демократія є імперіалістична, але в основі все ж таки демократія. В той час, як комуністи й нацисти у відношенні до поневоленних ними народів знають лише кулак, наказ, — англійці не раз сідають з своїми домініями й колоніями за круглий стіл, і не раз попускають їм. Яке, наприклад, становище мав Єгипет перед світовою війною, десять літ назад, п'ять літ назад і тепер? Які відносини між англійською метрополією й Канадою? Не всі демократичні держави учаться в Англії так. Можемо лиш пожаліти з того. Але серед диктатур немає жадної, що поводитись би з бездержавними народами так, як Англія.

Головне ж, диктатури на українських землях вже існують, панують. Знаємо їх. Бачимо, що ці системи нічого нам не дають і дати не можуть. Де ж тільки хоч трохи демократії, там українці сами, власними

ДУМКИ ПРО КОНСОЛІДАЦІЮ

Подіємо дальші голоси до порушеного в останніх числах нашого бюлетеню питання про потребу консолідації. Запрошуємо товаришів з інших відділів О. У. висловити свою думку в цій справі. — О. В.

3

Автономія Карпатської України викликала серед української еміграції за океаном живіше змагання до об'єднання всіх здорових громадських сил для допомоги рідному краю.

Перед нашими організаціями виринуло питання, що ми

силами, мають змогу, хоч в невеликій мірі, захищати свої інтереси і розвиватись у більшу силу.

Тому висновок робимо такий: надіятись на поміч Англії, Франції чи іншої демократичної держави нема підстав, але скріплення демократії в світі безперечно облекшить нам можливості самим свої сили зібрати і відповідно використати.

Розуміється, що ССРСР, приставши до демократичних держав, не стане сам демократією, а блок Англії, Франції, Америки з ССРСР не буде вже блоком держав демократичних. Такий блок буде найбільшою шкодою для демократії. Демократія перестане бути демократією, бо в її серце влізе батько диктатури. Ніякого підсилення проти диктатур ССРСР не дасть, а навпаки, відверне від демократичних держав чимало сил, які хотіли би разом з ними захищати свою суверенність, але не захочуть підтримувати диктатуру ССРСР.

Ото ж коли б демократичні держави пішли з ССРСР, ми не повинні зневіратись у самій системі демократії. Навпаки: використати вільності цієї системи для того, щоб розбудувати наші власні сили і переконати світову демократію, що кляч державної самостійності українського народу не є нічною інтригою, тільки вимогою постулу. І тому мусить бути здійснений.

Н. Григорій

повинні тепер робити, щоб піддержати наших братів у їхній боротьбі за волю. Велика дебата по наших громадах, серед наших людей, про потребу консолідації, тобто об'єднання всіх сил для спільної акції. Наразі тяжко було прийти до якогось успіху. Були перешкоди таки від своїх "добрих людей", ніби навіть патріотів, що не раз вміють гарні реферати сказати на тему єдності і сотку долларів можуть жертвувати на народну справу. Тільки до консолідації їх не тягнуло. Колись прийде ще час отверто поговорити про тих людей, так отак по імені. Нехай люди дізнаються, що це за птиці.

Та поки що йдім далі до справи консолідації. Поки що вона застрягла, але не пропала. Надія ще жевріє. Нема сумніву, що об'єднання всіх здорових народних сил потрібне, коли хочемо помогти рідному краю. Бо тільки при сконсолідованій акції можна буде контролювати, хто має право нас репрезентувати і в імені еміграції виступати. Ніхто не зважить виступати самозванчим представником еміграції, коли буде вибране до того тіло, що буде мати за собою широкі кола нашої еміграції.

З приїздом професора Н. Григоріява думка про консолідацію поглибилась між нашими людьми. Хто мав нагоду по різних громадах (в змога була для кожного) послухати того, що говорив проф. Григорій, той прихильно ставився до його думки і піддержував її. Опиралась її, сказати треба відкрито, сторонники Гітлера, що окричали тих, хто пропагував думку про консолідацію. — Не-українцями і мало що не зрадниками українського народу. Почувались інтриги, що це соціалісти хочуть консолідації, а "нам з ними не по дорозі". А ще як прочитали яку статтю в Народній Волі про Еспанію, в якій розкривалась інтрига міжнародного фашизму, то вже таки не могли стерпіти, щоб не хляпнути бодотом на тих, що

хотять консолідації. Прочитайте пресу наших прихильників фашистського інтернаціоналу, то побачите, як ці тура-патріоти віднекуються від всякої єдності, бо вона їм перешкодить далі господарити безконтрольно. От тому вони пошкряють у такий переломовий час ворожнечу до тих людей і до тої преси, що заступається за об'єднання наших сил.

Однак наші громадяни розуміють це дуже добре, що справи консолідації не можна усунути з денного порядку. Вони домагаються навіть, щоб тих провідників, що віднекуються від цієї справи, взяти за чуба і їх силоміць сконсолідувати. Хто хоче справді допомогти рідному краю, той не буде оглядатися на те, хто перший підніс думку про консолідацію, чи не ті "радикальні воші", що колись творили нашу державу в минульщині і тепер стоять на сторожі добра свого народу.

Колись це буде записано в історії американських українців, хто в теперішню важку добу старався об'єднати наші сили, а хто не допустив до того. Буде це записано на честь першим, і на сором тим другим. А поки що нам треба терпеливо працювати далі для цієї думки, коли справді хочемо допомогти нашому народові, щоб він став господарем у своїй хаті.

Як розуміти консолідацію

При розмовах про консолідацію виходить багато непорозуміння між нашими людьми, що і як консолідувати. Де-хто розуміє консолідацію так, щоб зліти в одно ціле громадське життя, всі партії, групи, установи. Така консолідація до цілі не доведе, навпаки, вона тільки пошкодила б. Ми самі виконали б гріб для нашого життя тут, а краєвій справі не допомогли б тим ані трохи. Скінчилося б зистоєм, завмертням всякої громадської роботи.

Життя вимагає, щоб у нас

були різні організації, що відповідали б різним потребам народу. Ще ніколи не було школи народові від того, коли серед його громадянства було багато організацій, як тільки ті організації робили добру роботу. Так і з тутешньою кашою іміграцією. До визволення народу можна йти різними дорогами і нема шкоди від того, що в політичній боротьбі витворюються різні партії, якщо лише кожна з них поступає чесно і не відкидає громадської критики. Бо критика потрібна таксамо як лік, щоб наша робота не зійшла на манівці і не стала шкідливою. Тому на критику нема потреби гніватись і лаятись поганими словами. Бо лайка не заступить доброго аргументу, покаже лише, що критикований не має нічого на свою оборону.

Коротко кажучи, теперішня хвиля, що її переживає наш нарід, потребує об'єднання народніх сил, але з того не виходить, щоб заганяти всіх в одну організацію або піддавати всіх під провід одного "вождя".

Я розумію консолідацію так, щоб провідні сили наших головних організацій зібрати в одно репрезентативне тіло, що мало б виступати в імені цілої нашої іміграції, що мало б вести акцію в обороні рідного краю. Така консолідація дала б нам змогу одноцільно вести пропаганду наших державних змагань та інформувати широкий світ про нашу справу. Така інформаційно-пропагандивна акція це одно з головних завдань нашої іміграції і її можна вести та піддержати матеріально лише спільними силами.

Маємо приклад на Польщі, що тепер, у грізній для себе хвилі, закликає за кордону своїх передових людей з опозиційних партій. В грізній хвилі нарід потребує всіх своїх сил на оборону і це розуміє Польща. Чи це нічого не навчить нас? Чи не зрозуміють це ті наші люди, що в політичній суперечці не здобудуться на ніщо ліпше, як обидати

противника брудними словами? До того поляки обороняють існуючу державу, а ми маємо ту державу ще вибороти. Такого діла ще ніде і ніколи не виконала одна партія.

З ким нам йти?

Наша організація здавна пропагує думку про те, щоб числити тільки на власні сили, обстоює права працюючих українських людей, обстоює демократію, тобто народовластя. Але є групи, що пропагують все протилежне. Вязались би не тільки з Гітлером і Мусоліні, але навіть з японцями. Йдуть проти демократії і за диктатуру.

Ми пропагуємо думку, що ніхто чужий нації не визволять і Українці нам не здобуде. А є організації, що пропагують навпаки, що наш нарід ніколи сам не визволиться, тільки мусить його хтось визволити.

Та є ще треті, що вдають, буцім то вони числять тільки на власні сили, а в практиці цілий час оглядаються за чужими. В Америці хотіли б ухититися за демократів, а тайно накладають з агентами диктаторів. Чи можуть такі люди обороняти успішно нашу справу в Америці? Відповідь буде, що ні, бо трудно, щоб Америка могла вірити таким людям або дала себе зловити на їх дволичність.

З такими людьми не може бути ніякої консолідації. Їм тільки одна порада в теперішній хвилі: Брате, відсунься і не перешкождай, бо ти не можеш, а тільки пошкодиш через своє політичне минуле. І такий громадянин повинен зрозуміти це і відсунутись, щоб не шкодити справі свого народу.

Консолідації потрібно. Але вона не може бути з тими, котрі скомпромітувалися як свідоме або несвідоме знаряддя чужих нам сил. Консолідації потрібно між всіма чесними незалежними громадянами, що стоять справді за самостійність України, за її соборність і народовластя.

Д. Братусь

Рочестер, Н. Я.

Комсомий член О. У. повинен передплачувати журналу

«ЖИВЕ СЛОВО»

4

Наш 20-ий відділ О. У. на засіданні з 10-го січня перевів дискусію у справі консолідації і вирішив надалі поступати так само, як дотепер. А власне: Можна час до часу вести спільну акцію з тими організаціями, що стоять на становищі самостійності і демократії. Окремі виступи, як, наприклад, протести, можна робити з усіма українськими угрупованнями, що стоять на становищі самостійності. Згідно з тим наш відділ дотепер поступав.

Однак основою всякої консолідації мусить бути сильна і дисциплінована власна організація. Заки консолідуватись у громаді, треба поставити на міцний ґрунт працю у своїх відділах О. У. Треба відбувати організаційні збори і політичні наради. Мати поступову політичну пресу і бібліотеку з важливішими політичними виданнями. Треба читати, дискутувати і виробити наперед свою власну думку, а потім шукати спілки з другими.

На жаль, так мало це буває. Звичайно акція починається не від свого відділу, а від — консолідації. Закладаються спільні комітети, ради, ліги, центральні, тощо. А що з того виходить? Прийдеш на таке спільне віче, під котрим видніє і підпис нашої організації, а тут виходить промовець і давай хвалити Гітлера і нападати на радикалів і соціалістів. А "оборонець" те все слухає і чухається в потилицю за такой консолідований скандал.

І не можна закинути товаришам, щоб не мали широкої думки і не хотіли як найліпшого успіху. Але забувають вони, що тільки одна наша організація обстоює безоглядно засаду незалежності від чужих сил і народоправства. Тому, коли ми хочемо, щоб ця наша думка була шанована другими, мусимо наперед відповідно поставити нашу власну організацію, щоб її голос мав більше значіння.

Як бачимо з голосів у бюлетені, деякі товариші дискутують над зміною програми і

статута О. У. На нашу думку, не в тому біда і наша теперішня програма і також програма радикальної партії в краю нам вповні вистачають. Недостачі є не в програмі, а в нашій праці на місцях.

Ще хочу згадати два випадки, що були недавно в нашій громаді. Коли була перший раз піднесена справа Карпатської України минулого року, то наші фашисти стягнули торонтонську громаду до протесту, але не проти мадярів, а проти Чехословаччини. Тоді наші товариші відперли цей замір і дістали піддержку всіх громадян, окрім одних фашистів, що лишилися при своїй кирині. Другий випадок стався з гетьманцями, коли мадяри окупували Карпатську Україну. Гетьманці мали думку вислати протести з того приводу до Англії і Франції, а до Гітлера і Муссоліні вислати — просьби. І тут наші делегати оперлися тому і довели до того, що так не сталося. Так то нераз наша організація перешикодила виступам, за які треба було б стягатися.

Може і за нами є які помилки, але лиш той не мидяться, що нічого не робить. Крім того треба зважити, що серед нас, в Торонто, є тільки самі робітники, які стараються, як можуть, вести громадську роботу. Зате відділам у Сполучених Державах легше дістати промовців та іншу поміч, а праці по деяких громадах завдатно мало.

Ми переконалися в цей переломовий час, що наша організація О. У. найліпша і одніюка показує ясний шлях у політичній боротьбі українського народу. Поставмо наперед нашу працю на твердий ґрунт. Не дивімся на те, щоб до наших відділів належала велика маса людей, бо ми можемо опирати нашу працю тільки на свідомих і вироблених громадянах, що стоять твердо і непохитно при своїх переконаннях незалежно від щоденної ситуації. Але в кожній громаді інша група, хоч не велика числом, мусить бути визначна працею й актив-

ЛИСТИ І ДОПИСИ

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ І О. У.
(Про Фюрє, Н. Р.)

Річні збори відділу відбулись 25-го березня в домішні Товариства Прованта, де наш відділ має своє приміщення. До переведення зборів вибрано головою тов. І. Матеяка, секретарем т. І. Пасічника.

Були прочитані і прийняті річні звіти організатора, рекордового і фінансового секретарів, касєра і контрольної комісії.

На 1939-ий рік вибрано до уряду цих товаришів: організатор — І. Мартиненко; рекордовий секретар — І. Пасічник; фінансовий секретар — О. Матеяко; касєр — О. Різник; до контрольної комісії обрані: Н. Кізна і Я. Мондлик.

З діяльності відділу за минулий рік треба згадати влаштування чотирьох лекцій, з того три при співучасті Громадського Комітету, одного віча і Аналемі. Влаштовано три підприємства, а саме пікнік, бал і товаришнє прийняття для професора Н. Григоріва. Фінансовий звіт відділу за 1938 був друкований у бюлетені (ч. 25).

По вичерпанні денного порядку забрав слово на запрошення голови зборів прийнятий на зборах член езекутиви О. У., т. В. Лемницький. Він дав огляд загального стану нашої організації та чергових завдань, що їх вона має виконати. Товариші вислухали з увагою звіт і після того ставили багато питань. У широкій дискусії були виснені всі важливі справи нашого організаційного життя. Товариші висловили логад, що було б корисно, якби члени езекутиви з'являлись частіше на зборах місцевих відділів, давали пояснення про організаційні справи та перево-

ністю. А тоді певне піде за нами все, що здорове в громаді. От тоді буде основа до консолідації з іншими.

Отже всі до праці. Значна організація від того, що оживім наперед Оборону України і здобудьмо їй такий вплив і значіння в нашій туземній громадській житті за океаном, як їй належить. За вами слово, товариші. Не тільки слово, але й — діло.

Г. Гутенко

Торонто, Онт.

диск такі дискусії в члєвах. Це причиною бн багато до об'єднання праці в організації.

Між іншими справами порушено питання консолідації. Висловлено думку, що треба наперед скріпити нашу організацію, об'єднати працю по всіх відділах, а потім шукати ворозуміня з іншими незалежними і по-столовими групами.

Обговорено широко події на Карпатській Україні та причини, що довели до мадярської інвазії на цій частині української землі.

Відділ приймає з задоволенням появу журналу "Живє Слово" у Львові, та висловив одностайно думку, що хочаби член О. У. обов'язково повинен стати його передплатником. Крім того члєми повинні подбати про поширення журналу поза нашою організацією. Почини до журналу дала наша організація, вона займається збірною потрібних фондів. Тепер нашим завданням подбати, щоб він удержався і поширювався як найбільше поширення.

Зараз на зборах зложили передплати на "Живє Слово" оці товариші (по \$2.00): Іван Матейко, Осип Різник, Олекса Матейко, Никола Кланца, Іван Пасичник для себе і крім того на адресу в країю (\$3.50). Разом зложено \$11.50. Гроші вислали через енкаунту О. У. до Львова.

Іван Пасичник, секр зборів

З ВІДДІЛУ 9 О. У.

(Спрингтон, Па.)

Відділ перавів у себе збірку передплат на журнал "Живє Слово". Зложили по \$1.00: Др. Н. М. Тацій, Никола Дутчак, Т. Миник, С. Корпан, Т. Сарахман, Я. Чиж, М. Січниський, В. Сонович, Л. Сорочинський, В. Левницький, М. Дорш, П. Лучак. Збірка продовжується. Поставлено за обов'язок кожному членові відділу передплатити журнал.

З ВІДДІЛУ 20 О. У.

(Торонто, Онг.)

За верші три місяці цього року наш відділ відбув три місячні збори, шість відділових засідань та чотири спільні засідання з іншими організаціями. Відбуто одне спільне протестаційне віче, один базар і дві акадємії, на котрих промовили промовці від відділу. Тов. В. Петрик мав реферат у товаристві "Просвіта" з нагоди 125-тих роковин народження Т. Шевченка. Тов. І. Лівач мав реферат на протестаційному вічу в Оша-

ва, Онтеріо, на запрошення тамонних українських організацій.

Фінансовий звіт за січень-березень.

1938 року

(ПРИХІД)

З переносу за 1938	\$ 82.56
Члєські вкладки	17.10
Інші приходи	313.99
РАЗОМ	\$413.65

(РОЗХІД)

Жертви до краї	\$165.78
Книжки до бібліотеки	6.95
Члєські вкладки до централі	6.00
Інші розходи	129.49
РАЗОМ	\$308.22

(ПОВТОРЕННЯ)

Прихід	\$413.65
Розхід	308.22

Осталось у касі

Відділ вислав за цей час до країю оці суми:

На інвалідів	\$ 4.50
Журнал "Живє Слово"	29.58
Кольпортажа часописів	29.06
Пресовий фонд видавництва	68.88
Передплати селянської преси	33.76

РАЗОМ

Всі гроші вислали просто до Львова

Іван Лівач

секретар відділу 20 О. У.

ЛИСТ З ФРАНЦІЇ

Дуже гішуєся, що серед української еміграції в Сполучених Державах ширяться думки про консолідацію соціалістично-революційних та демократичних сил. Давно пора. Давно про це говориться, але тяжко посувається вперед. Тепер же особливо необхідно здійснювати скупчення революційних українських сил у зв'язку з тим, що українське питання набрав є міжнародного характеру і всякий, кому тільки не динь, береться розпавувати його на свій смак. Коли в цей небезпечний момент не спроможемося виставити досить своїх власних організаційних сил, то сторонні, чужі сили використають справу нашої державности в своїх політичних і економічних інтересах.

Не знаю, чи присвячує увагу українській справі американська преса, але в Європі не сколять зипалати проблеми української державности.

У Франції не лише столична преса дискутує й розбирає наше питання

випає, а й Брєвншійованія. Незабно довелось мені прочитати в місцевім щоденнім часописі досить велику статтю під заголовком "Україна". Автор подає нашу Україну, в етнографічних межах, для огляд боротьби з історичних часів 17-18 століть до останніх днів, вказує на економічні скарби України. Треба віддати сараведливність: стаття написана об'єктивно й добре, що в чужинській пресі про Україну рідко трапляється.

Москалі всіх напрямків дуже інтузуються. В своїй пресі присвячують українській справі немало уваги. Беруть навіть тон підлецування. Запевняють, що ніби ніколи не були порогами українців. Якийсь Фелотов у "Нонік Росії", що видається Керенським, дійшов до щирого признання в статті "О Малєєв", що москалі у відношенні до українців "проявили полное невежество". Тобто: були неукраїни.

Така політична конюнктура зважає й з нашого боку активізації всіх політичних сил, щоб й вороги наші зрозуміли, що рік 1938 ще не 1918.

Появу демократичного журналу в Європі ми тут у Франції широко привітали та бажаємо йому як найбільшого успіху.

Випає теж спроби налагодження співпраці соціалістів-революціонерів з Оборонною Україною. Пора вже учунити всякі пороги й стати до спільної праці об'єднаним демократичним силами. Зараз дуже необхідне звелення до купи всіх постоловних сил. Сучасну міжнародно ситувацію треба використати, але не дати себе ошукати.

З преси довідався, що українська соціал-демократична партія на еміграції сама ліквідувалась. Фашисти гішались. Радять і іншим піти тим шляхом. Тоді їм перевага буде забезпечена. Нехай Америка покаже, що фашистські надії марні. А тому до консолідації й активізації поступових, незалежних сил.

С. Т.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Від видавництва "Трудова Україна" ми одержали повідомлення, що видання цього часопису мустью з ріжкими причинами припинитись. На пропозицію цього видавництва наш Бюлетєн відкривав свої сторінки для кореспондентів та статей члєнів УП-СР, щоб у такий спосіб активніше здійснити думку про консолідацію українських трудових верств та української поступової думки. — О. В.

" ЖИВЕ СЛОВО "

Прийшли до нас вже два перші числа журналу "Живе Слово", що почав виходити у Львові.

Зміст обидвох чисел різноманітний і цікавий. Порушені злободнівні питання диктатури, фашизму, демократії. Статті дають багато матеріалу для власного освідомлення, для дискусій з противниками. Багато цінних інформацій про минулі події. Можна сподіватись, що в дальшому журнал притягне до себе всі живіші молоді сили та стане осередком поступової думки в краю. Це власне те, що ми мали на увазі, коли починали збирати наш фонд "Молода Україна". Наша думка переходить у життя.

А як прийняли цей журнал наші товариші? Це власне ми хотіли би знати. Поки що маємо тільки вістки з двох відділів, що наші члени складають передплати і читають журнал. А не повинно бути ніодного члена О. У., щоб не передплатив цього журналу.

Дотепер зложили передплати у відділах О. У.:

Відділ	Передплат
1 Нью Йорк	6
8 Скрантон, Па.	12
21 Четам, Онт.	1

Будемо вести далі цей виказ і чекаємо на повідомлення з кожного відділу.

Крім того на відділах лежить далі обов'язок доповнити як найскорше квоту на фонд "Молода Україна". Дотепер на фонд зібрано суму \$1,744.58. Стан збірки такий:

Відділ	Має ще зібрати
1 Нью Йорк ...	\$110.00
4 Ньюарк	109.75
7 Пасейк	90.00
8 Скрантон ...	71.00
Нона Англія	41.00

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ О. У.

Восьмий З'їзд О. У. ухвалив, що на покриття коштів видавництва Організаційних Вістей О. У. кожен член разом з вищезгаданими сплачує на руки відділу по 5 центів на місяць. Гроші вискачуються разом з вкладками до централі.

ЧУЖІ І ВЛАСНІ ГРІХИ

(Продовження з 1-ої стор.)

вих суперечок і будуть далі стояти з боку, бо їх хтось і колись образив?!

Ні, шановні товариші, добра справа вчитися на чужих гріхах, але пора подивитись на наші власні.

Що говорити про акцію, коли лиш позбирати по п'ять центів за цей бюлетен і вислати до централі, щоб було за що бодий за папір запластити? Місяць тому почав виходити у Львові журнал, на котрий ми чекали майже два роки. Це велика подія для поступової думки в краю. А скільки товаришів подікавалися ним настільки, щоб зложити передплату за нього?!

Ми боролись завжди проти віри в чуда, але дехто з нас сам заразився тою вірою. Чекає, що хтось десь має зробити роботу. Дивиться на централю і зітхає за якоюсь великою акцією, сам не знаючи, за якою. Ні, товариші, не буде роботи, як кожний з вас не стане на своїм місці до праці. І не буде великої акції, як кожний не виконає наперед свого дрібного обов'язку. Стільки досвіду пора вже була набрати дотепер.

Ми пережили час найчорнішої реакції, коли треба було виждати і не заломитися. Через те ми з вирозумінням дивилися, коли не у всіх відділах товариші находили силу і витривалість до праці. Але тепер це мусить змінитись. Хвиля вимагає нашої активності. Ніякого викриту ані виправдання не може бути.

3	Рочестер	35.00
14	Бингемтон	27.00
11	Буфало	20.00
2	Дітройт	виконав квоту
16	Лексинг	виконав квоту
20	Торонто	виконав квоту
23	Шикаго	виконав квоту

Ціль, для якої збирався фонд, вже здійснюється. Політичний журнал вже почав виходити. Наш обов'язок тепер подбати, щоб він удержався і став постійною трибуною поступового слова. Бо його потребує наше громадянство.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я. Відділ брав участь у протестаційнім вічу проти мадарської інвазії на Карпатській Україні, що відбулося 2-го квітня. — Відділ зібрав 6 передплат на журнал "Живе Слово" і продовжив збірку далі.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець квітня.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець березня.

Відділ 8 О. У., Скрантон, Па., зібрав 12 передплат на "Живе Слово".

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен за перші три місяці цього року.

Відділ 11 О. У., Буфало, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен за квітень.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., заплатив вкладки до централі за перші три місяці цього року. — За цей час відділ вислав жертв на краєві цілі \$165.78. брав участь у спільнім протестаційнім вічу, влаштував дві вкадемії і базар. Докладніший звіт з діяльності відділу за цей час помістимо окремо.

Відділ 21 О. У., Четам, Онт., влаштував театральну виставу в березні. — Вислано одну передплату на журнал "Живе Слово". — Вкладки до централі заплачені до кінця травня.

НАШ БЮЛЕТЕН В ЕВРОПІ

Тов. Е. Свіда, робітник-емігрант у Франції, прислав на пресовий фонд О. У. \$1.00. Щире спасибі!

Зазначимо при цій нагоді, що наш бюлетен вискачується на адреси деяких позначених наших співтоваришів у Франції і Бельгії. На другому місці друкуємо листа з Франції, написаного під вранніми одержання нашого бюлетену.

Тов. І. Зав'язаний з Бельгії пише нам:

"Дуже дякую Вам за присланий мені Вашого бюлетену О. В., в котрому прочитав дуже цікаві і цінні статті. Дуже буду радий і вдячний, коли не відмовите мені в присилці його і в майбутньому."

Число 26 О. В. розіслано секретарям для негайної роздачі членам від 29-го квітня 1939.

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defence of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

Влаштовуємо віча, збори, дискусії

Катастрофа Карпатської України викликала небувале від довгих часів отверзіння і застанову серед тутешнього нашого громадянства. Люде, які в останніх роках піддалися були цілком "націоналістичним" фразам і сліпо вірили у все, що їм говорили фашистські лідери та що їм писала фашистська преса, нагло побачили, як вся їхня віра в "визвольну боротьбу" з Берліна, Відня і Риму розсипалася в румовище. Повна безпорадність і збентеження в проводі тутешнього фашистського табору і в його пресі ще більше отворили кожному очі.

Переживаємо момент, коли наша ідея повинна найти лекший доступ у ширші маси нашого громадянства. Не думаємо, щоб можна було відразу з корінем змінити те, до чого загал навик здавна. Одначе величчє може і мусить бути зроблений. Це наше чергове завдання, в якому кожний член О. У. мусить виконати свій обовязок.

Свого часу ми закликали товаришів, щоб їхли поширювати в найближчій своїй окруженні наші думки. Давно вже не було стільки дискусій, розмов і суперечок на політичній темі серед наших люде, як на протязі останніх кількох місяців. При кожній такій нагоді не повинно бракувати і нашого слова, бо тепер його слухають більше, як коли.

Поширення друкованого слова це друга справа. В Нью Йорку, наприклад, один з членів відділу О. У. взяв на себе обовязок організувати розпродаж Народної Воли по стендах і виконує від двох місяців цей обовязок знаменито. Завдякн

одній активній одиниці тепер цю газету можна набути скрізь у тих околицях, де живуть наші люде. І її читають. Він і другий товариш займаються розпродажом "Живого Слова". А чи не можна того самого зробити по інших більших громадах?

Не менше важна справа це віча, збори, прилюдні дискусії. Ще заки прийде літня спека, можна багато зробити в кожній громаді. Але, товариші, не чекайте на спроваджених промовців, бо їх мало. В Торонто брак лекторів на місці заставив наших товаришів від років виступати самим з промовами на вічах і лекціях. Виробились власкі промовці, референти. А чи справді їх не найдеться в жадній іншій громаді? Трудно повірити.

Тому радимо: робіть віча, збори, дискусії власними місцевими силами. Такого часу, як тепер, не можна прогайнувати. Кожний відділ повинен зробити власними або сусідними силами частку тої пропаганди, що мусить бути переведена нашою організацією в цей важний час.

Журнал "Живе Слово"

Як прийняли товариші новий журнал, до якого ми дали почин? Це питання ми поставили в попередньому числі нашого бюлетеню і все ще чекаємо на відповідь з місць.

Дотепер можемо зареєструвати тільки ті передплати, що були вислані або зголошені через нас або через Народну Волю. Ось теперішній стан:

Громада	Передплати
Скрентон, Па.	10
Нью Йорк і околиця	9
Ньюарк, Н. Дж.	2
Філадельфія, Па.	2
Бостон, Масс.	2

Рочестер, Н. Я. ?

По одній: Бингемтон, Н. Я.; Філадельфія, Н. Дж.; Оліфант, Па.; Шортсвилл, Н. Я.; Алфа, Н. Дж.; Обори, Н. Я.; Лівінгстон Менор, Н. Я.; Солт Ст. Марі, Мінн.; Сулбурі, Онт.; Четап, Онт.

У списку бачимо лиш кілька громад, де є відділи О. У. А де решта? Чекаємо вісток з кожного нашого відділу.

Добрий успіх нашої збірки на фонд "Молода Україна" показав, що товариші розуміють вагу політичної літератури. Але наша акція лиш на половину скінчена. Тепер наше завдання ліддержати журнал передплатами. Від цього обовязку не може відсунутись ніодна член О. У.

Поїздка проф. Н. Григорієва в Канаді

При кінці квітня проф. Н. Григорієв виїхав в поїздку по наших громадах у Канаді.

За перший місяць побуту в Канаді проф. Григорієв виступав на вічах і лекціях в Торонто, Вест Торонто, Ошаві, Торолд, Веленд, Гемілтон. Далі лектор переїздить до Монреалу, а звідки поїде мабуть на схід.

Виступи проф. Григорієва зустрічаються прихильно не тільки близькими до нас групами, але й ширшою українською громадою, за винятком — очевидно — наших нацистів. У Торонто нацисти на своїм вічу напали в його неприязності з лайкою на професора Григорієва, називаючи його "зрадником народа". У відповідь на те проф. Григорієв викликав провідника тамошніх нацистів на прилюдну дебат, щоб на ній відповісти на наклепи. Результат цього виклику нам поки що невідомий.

НЕПРАВДИВО, НЕПОТРІБНО І ШКІДЛИВО

Лист з Судетів

З часу прилучення Судетів до Німеччини серед місцевого робітництва (німецького, чеського й українського) не припиняється дебата про лад, який існує в Німеччині. Яка його соціальна природа? Кому він вигідний? Що він дав працюючим? До чого веде?

Нераз доводиться чути від робітників, що здобули за нового ладу працю або виїздили на працю до корінної Німеччини, буцим то "націонал-соціалістичний" лад у Німеччині це крок до соціалізму.

Вказується на те, що "націонал-соціалістичний" лад "більше дбає про робітництво, ніж про капіталістів". Робітникам, мовляв, забезпечується праця. Безробітних нема. Коли нема праці в одній околиці, робітників перекидають на працю в інші околиці. Коли нема в одній галузі, перекидають у другу. Складають робітничі відділи, яким завше дається ту чи іншу працю. Старим, хворим і дітям, що не мають засобів до життя, дається державну допомогу. Випадковим безробітним дається харч чи то при робітничих відділах чи при військових кухнях. Одним словом, робітник не терпить безробіття й голоду.

Капіталісти обмежені державною контролею, яка пильнує, щоб не було надмірного визиску. Певний відсоток прибутків забирається на користь держави і т. д.

Все це разом з ідеологічною боротьбою проти капіталізму; разом з тим, що партія зветься "націонал-соціалістичною"; разом з соціальними реформами, які переводяться, — є мовляв, безперечним кроком до соціалізму.

Мені доводилося чути на власні вуха від одного українського професора досить правих поглядів, який, перебувавши в Берліні, серйозно запевняв українських робітників, що в Німеччині соціалізм здійснюється значно більше, ніж де інде, бо Німеччина йде

до соціалізму швидкими кроками за допомогою державної сили.

Доводилося мені також нераз чути від українських робітників, що Гітлер та націонал-соціалістична партія багато дечого здійснюють того, що є в програмі та ідеології українських соціалістів-революціонерів. Роблять, мовляв, те, що соціалісти-революціонери пролагували ще перед світовою війною. Наприклад:

1. поборюють марксизм, який соціалісти-революціонери поборювали вже з 1880-их років — під проводом М. Драгоманова;

2. підносять ролю особи в історії, що так само завше робили соціалісти-революціонери;

3. підносять ролю нації й селянства, що теж робили завше соціалісти-революціонери. І так далі.

До того ж соціалісти-революціонери не відкидали, мовляв, а в свій час навіть пролагували потребу трудової диктатури в умовах збройної боротьби.

Веручи все це під увагу, деякі українські робітники в Судетах роблять несправний і дуже небезпечний висновок, а саме:

1. Чи не є націонал-соціалістична партія в Німеччині після своєї соціальної природи й світогляду майже тим самим, що соціалісти-революціонери в Україні?

2. Коли так, то чи не варто українським робітникам у Німеччині підтримувати націонал-соціалістичну партію?

До такого висновку особливо женуть сучасні обставини в Німеччині. Люде, змушені диктатурою до певної поведінки, хотіли би знайти оправдання тій поведінці в якійсь своїй власній, не накинутій ідеології.

Неприємно їм признати, що вони піддаються диктатурі, роблять не по своїй волі, всупереч своїм принципів. І тому вони шукають аргументів для

оправдання своєї поведінки, вишукуючи подobenства між німецьким націонал-соціалізмом та українським соціал-революціонізмом. Ми, мовляв, приймаємо німецьку диктатуру не тому, що не хочемо боротися з нею (бо не маємо на те сили), а тому, що... вона ж нам "близька", "робить те, чого й ми хотіли".

В цім величезна фальш і небезпека.

Німецький націонал-соціалізм і український соціал-революціонізм цілком різні і гостро протилежні річі.

Німецький націонал-соціалізм це не є жаден соціалізм, бо оснєва всякого соціалізму є в свободі, демократії. Соціалізм по українськи "громадівство". Яке ж "громадівство" є в диктатурі особи, що є основною прикметою націонал-соціалізму?

Коли українські соціал-революціонери й не відкидають думки про "трудова диктатура", то лише на час революції й збройної боротьби, а не для мирного, нормального часу. До того ж "трудова диктатура" означає диктатуру працюючих верств, тобто: найбільшій громади в суспільстві. Отже є проявом "громадівства". Диктатура ж вождя, особи, нічого спільного з громадівством, тобто: соціалізмом, не має.

З марксизмом соціал-революціонери справді давно борються, але не на те, щоб нищити визвольний рух працюючих, а щоб удосконалити його. Відкидають багато тверджень Маркса, які зводять той рух на манівці. А націонал-соціалісти звагалі відкидають науку Маркса, як символ робітничого руху.

Соціал-революціонери відкидають капіталізм у цілому. Націонал-соціалісти лиш в деякій мірі, бо залишають приватну власність і відпиряють промисловців типу Крупа. Обмежують одних капіталістів на користь других. Викладають (Продовження на 6-ій стор.)

ЩЕ ПРО ТЕ, ЩО ТАКЕ НАЦІОНАЛІЗМ

Сама назва вказує на те, що "націоналізм" це такий суспільний напрямок, котрий в осередок своєї діяльності ставить націю як цілість. У тім значинні націоналістичними були і є всі громадські напрямки, котрі дбають про добро та поступ своєї нації. Очевидно, що кожний напрямок робить це по своему власному розумінні. У тім змислі є націоналістами і всі соціалісти і клерикали і буржуазні демократи.

А що ж з фашистами? Чи їх у тім розумінні вже не можна зарахувати до націоналістів? На нашу думку, в ніякім разі не можна. А не можна тому, що вони згорі, зовсім планово і навмисне, не ставлять собі за ціль добро цілої нації, зокрема нехтують волю нації, а за те стараються лиш про диктатуру своєї партії. Служать тільки добру цієї партійної диктатури, а не нації.

Як виглядав націоналістичний світогляд у нас?

Продовж нашого новітнього народнього руху в 19-му і 20-му століттях був подвійний націоналістичний світогляд: правдивий і фальшивий. Фальшивий повторював лиш слова про націю, а в дійсности ділом дбав лиш про добро маленької меншости нації — панів. Такиж був фальшованим націоналізм ріжних наших панських поетів (Метлинського, а навіть Квітки). Щойно Тарас Шевченко, що вийшов з народньої маси і остав їй вірним, приголосив на Україні правдивий, визвольний націоналізм народніх мас, так як його розуміла велика французька революція ("вільність, рівність і братерство") та як цю справуголосило Січове Братство ("Україна без хлопа і без пана"). Такий визвольний націоналізм рівнявся демократії.

Те, що виспівував з глибини серця Тарас Шевченко піснюю-поезією, після нього зничайними словами прозиголосили і до розуму промовляли Драгоманов, Франко, Іваницький, Грушевський і інші.

Найширше й найглибше уявив це великий ум Драгоманов, котрий демократію, тобто вивольний націоналізм, довів до останніх висновків, — до соціалізму. Його тези були як зі залізаковані:

1. Кожна порода (нація) мусить бути сама собі господарем дома.

2. Сила української нації лежить у її трудовім народі, мужицтві.

3. Українському селянству ніхто не допоможе, крім його самого.

Отже й недурно "свої" реакціонери називали його за те "анархістом" і "нігілістом" та жидували, що не можуть його та його учеників запроторити в Сибір. А чужі назадники за ту саму науку ганьбили його "націоналістом", "шовіністом", і т. п. А він був справді визвольним націоналістом, себто демократом і соціалістом, в той час як його противники були всі фальшивими націоналістами та лиш вбиралися в націоналістичну маску, щоб лекше підійти певісідому справі народню масу.

В основі, теї самої формули, що Драгоманов, держались також інші українські визвольні націоналісти, хоч не додумували — так, як він — справи до останніх висновків, і схилялися з острахом перед буржуазним суспільним лядом. Друкуючи свою "заяву віри" ще в 1894-ім році (в "Правді"), ці зовсім не соціалісти і не драгоманівці, але люде, що по щирости хотіли бути визвольними націоналістами, заявляли в слух усім письменним українцям про свій націоналізм ось що:

"Націоналізм і демократизм звязані неперорно в нашій програмі. Ми національні в своему демократизмі, бо українська нація є чисто демократична в своїх ідеалах і світогляді, демократична в своїм націоналізмі, бо не може бути іншого українського націоналізму, як тільки в формах демократичних. . . ."

Тепер ясно, що винішні на-

ші фашисти — ОУН-істи — нічого спільного не мають з історичним українським націоналізмом, який сам про себе виразно писав навіть у клерикальній "Правді", що націоналізм і демократія — це все одно.

Значить, наш фашистівський ОУН-ізм — це безбатьченків рух, який в історії України не має зовсім своїх ідейних батьків? Коли розходиться про повоєнні часи, то це річ безсумнівна: наші нацисти — ОУН-істи — це безбатьченки.

Річ у тому, що у воєнні і повоєнні часи на наш ґрунт залетіло багато чужого насіння. Між іншим, з одного боку большевизм, а з другого фашизм. Але ні один ні другий чужий рух, який загніздився у головах ріжних українців, не міг відразу виступати в ролі чужого актора. Тому оба ці рухи вбирали себе в українське національне пір'я. Большевизм у нас виступав у ролі націонал-большевизму, а фашизм просто підмалювався фальшиво під націоналізм. І так чуже насіння стало в нас сходити. Хоч шукали вони собі для баламуцтва попередників в українським націоналістичним русі, але на правду вони нічого путнього не могли знайти.

Наш фальшивий націоналізм бере собі зразки з двох чужих джерел: з одного боку від польських ендеків, а з другого від німецьких нацистів. Від польських ендеків взяли собі вони пустомельство, самохвальство і лінивість духа. Нічого нового вони не вдумують, а при тім мають очевидну відразу до всякої науки, головню до книжки і до чесного обміну думками. Від німецьких нацистів взяли вони собі, як кажуть німці, трунячий послух.

Вони не знають і не розуміють свідомої дисципліни духа, що впливає з передуманої і внутрішньо пережитої спільної програмової мети, яка має високе моральне оправдання. Ні! Вони мають і розуміють лиш "капральську дисциплі-

ХТО І ЧОМУ ПРОТИ КОНСОЛІДАЦІЇ

Від початків консолідаційної акції в року 1934-1935 в цій справі серед українського суспільства зазначились врівно три течії.

Демократія стала за консолідацію. Прихильники диктатури (нацисти) рішуче проти. Непів-диктатори (гетьманці й деякі "уенерівці") — в принципі за консолідацію, але на інших засадах, ніж висувала демократія. Гетьманці пропагували консолідацію навколо гетьмана, а "уенерівці" навколо "головного отамана". Рішучими противниками цього руху залишились тільки ті, що найбільше писали й пишуть про "єдність нації", тобто українські нацисти.

Які ж аргументи висували нацисти проти консолідації?

Покійний Е. Коновалець своєю книгою "Україна і Європа", котра вимагає послуху не для свідомої вищої мети, а для сліпого послуху. Наші "націоналістичні" фашисти свою організацію оперли на молодих студентах, котрі з природи полюбляють забаву, ніж поважну науку. Тому тим легше було в них вщепити легковаження науки.

Врешті, від ендеків і німецьких нацистів разом взяли вони погорду до народньої маси, до демократії.

Не диво, що фашистівський провід може такими своїми прихильниками воловодити, як хоче. Поза малими винятками ці люди нічого не думають над змістом клячів і суперечною практикою. Тому можна їх провадити від одної суперечності до другої. Але за те при кожній нагоді вчіють вони підкреслювати, що мусить бути "сапіа" дисципліна, а хто вимовлюється з неї, то одиноким кара — смерть.

У світлі цих основних фактів легше буде зрозуміти те, що виробляють наші фашисти. Це не наш національний гнів і він не почуває себе навіть нерозривною частиною нації. Це чужа, позичена ідея, що говорить їх устами, всадившись в їхні голови.

го часу заявив, що він не є проти консолідації, уважає її доцільною й потрібною. Але ОУН, як організація нелегальна й терористична, не може, мовляв, пристати до консолідаційного руху, як руху отвертого, прилюдного, бо вона хоче й надалі залишитись терористичною, а тому й таємною.

Залишаючи на боці питання про доцільність індивідуального терору, а також і питання про можливості довірчого контакту між таємними і прилюдними організаціями; беручи справу лиш формально, можна визнати цьому становищу до якоїсь міри певну рацію.

Однак в дійсності показалося, що нацисти не лиш не приступають до консолідаційного руху з наведених формальних причин, а ще й активно виступають проти нього та намагаються обґрунтувати свою позицію певною ідеологією.

Що то за ідеологія? Яка її аргументація?

Візьмемо для прикладу статтю канадійського нацистичного "Нашого Шляху" з 27-го квітня під заголовком "Єдиний національний фронт".

Часопис організації, що протягом літ доводила необхідність єдності нації, єдиного національного фронту, — намагається тепер довести, що єдиного національного фронту не треба, бо він неможливий і думка про нього шкідлива. Спирнімося на тих доказів в тій черзі, як вони наведені в статті.

Автор статті не вірить, що "від об'єднання всіх українських політичних партій прийде спасення Україні". Допустимо, що не прийде від об'єднання. Але хто доведе, що спасення прийде від розпорощення, розбіжності та внутрішньої боротьби? Порядунок, мовляв, лежить не в "механічному об'єднанні всіх покірливих платників податків"?

Перш за все ніхто не говорив і не говорить про "меха-

нічне об'єднання". Консолідація має відбутись на певних ідеях — самостійності, соборності й народоправства. Це не механіка, а ідеологічна єдність. Певний ідеологічний мінімум; короткий, але ясний.

Питання про "покірливість". Хто доведе, що радикальнішій або клерикальній селянин, робітник чи інтелігент в Галичині покірливішій за автора статті, який не сміє суперечити ні в чім своєму провідови, в провід тям силам, від яких він залежний не лише ідеологією, але й матеріально?

Автор питає: Чи можуть бути авторитетним провідом ті, "що ще вчора себе звійняли обплывували"? — Тяжко сказати. Може й ні, а може й зможуть. Але безперечно не можуть бути авторитетним провідом ті, що ще й сьогодні обплывують інших. Хто обплывував, а перестав — може здобути довіря. Це додатне явище, яке піднімає авторитет. Ті ж, що й досі плюються, ніякої авторитетності не здобувають.

Автор сумнівається, щоб консолідація людей, які "поза пустою фразою не здібні на ніякий рішучий крок", могла рушити й повести українську справу до перемоги. Але автор і його однопартійці нічим не довели, що їх фрази не пусті, і що їх "рішучі кроки" довели до перемоги. Які наслідки їх рішучих кроків у Хусті? Чому люди з "рішучими кроками" опинилися у Відні? Що доброго й "впереможного" залишлось від "рішучих кроків" у Галичині?

Даремно автор статті сумнівається, "чи механічний зліпок ліберал-демократів з соціалістами-радикальними, соціалістами-демократами, фронтістами і другими драгоманівцями, опозиції УНДО з "правовірниками" перелякає кого небудь?" — уже перелякав. В першу чергу перелякав автора, який витягає всю зброю, щоб поборювати консолідацію. Перелякав тих, хто боїться об'єднання українських сил.

Коли в консолідації нічого не видає, то для чого виступати проти неї? Для чого робити рекламу? Нехай собі тихо зникає. Проте, комусь болять, щоб вона не сталася. Комусь лячно, що вона може впорядкувати українське суспільство так, що не буде місця ні для чужої агентурки, ні своїй "отаманії".

Чи можуть сконсолідовані сили "чинити разом щось інше від того, що чинять сьогодні окремо?"

Щоб відповісти на те, варто авторови заглянути в будь-який підручник соціології. Він там в самому початку прочитає, що злука окремих суспільних груп витворює такі властивості, яких не мала рідна жадна з них. Перш за все: більшу фізичну силу, активність, влевненість, самостійність і т. п.

Тому не треба боятись, що злука нічого не дасть. Дасть, і то саме те, чого так бояться вороги українського суспільства: єдність думки, збільшення сили, координацію чини.

Автор запевняє, що "здорові елементи українства не підуть у партійний світ". А хіба протиконсолідаційна ОУН не є "партійним світом"?

Та ж то така сама партія, як і інші, хоч і намагається декого обдурити, що не є партією, "Націоналісти" така сама партія, такий самий "партійний світ", як і інші партії. Правда, що "борців з рибами не сполучити". Це правда. Але питання, хто "борці", а хто "раби".

На Карпатській Україні треба було стати до бою й боритись не словами, а зброєю. І кого ми там бачили в боях?

Цілком справедливо тов. М. Красносельський з Ленінгу запитав у Народній Волі, число 48: "Чи був там вождь А. Мельник, як тут зразу хвалили націоналісти? Чи може архівар Сенік-Грибівський? Чи генерали Капустянський і Курманович? А може полковник Сушко, чи "язякові" Барановські та Сиборські?" А я до того додаю, як це так сталося, що командант Карпатської Сі-

чи, націоналіст І. Роман, "та другий вищий "репрезентант" Карпатської Січи, націоналіст І. Рогач, замість бути при Січи, покинули її ще перед боєм?"

Хто визначився в боях з мадярами? Соціаліст-радикал генерал В. Петрів; соціаліст-революціонер сотник Клименко, "уенерівець" полковник Філович, "уенерівець" сотник Битинський й інші демократи.

Так я тепер і питаю: Хто "борці", а хто "раби"? Не ті борці, що живуть з народних збірок "на фонд визвольної боротьби", а ті, що дійсно борються не словами, не парадми, а усім своїм життям. А такі борці, як показалося на Карпатській Україні, перебувають не серед тих, що сами себе борцями величають, а в час бою першими у віденські та берлінські каварни ховаються. Справжні борці перебувають серед тих партій, які про свій героїзм не кричать.

Націоналістичний автор лише: "Перемога або смерть". Але чому, наприклад, націоналісти Роман та Рогач не билися до перемоги, а завчасу перебралися до Відня? Чи те гасло зобов'язує тільки "мужву", а не "вождів"?

Консолідація, "узгіднювання" це компроміс. Правда. Консолідація це уступка в меншій, щоб досягнути більшого. І ні один розумний чоловік у своїх власних справах ніколи не каже: "все або нічого". Навпаки: всякий каже: "краще щось, ніж нічого".

"Узгіднювання" не є те саме, що брав віри в себе. Це свідоме змагання ріжнманітне й розпорошене звести до одного цілого.

Фанатизм найбільший ворог правди. Чи не були фанатиками турки? Католицькі провідники в середніх віках? Болшевики? Та чи доказали вони своїм фанатизмом, що правда по їх боці? Навпаки; фанатизм їх зарізав.

Що саме, як не фанатизм, засліплює нашого нацистичного автора аж до тої міри, що він в одній статті сам перелічує, що є соціалісти-ради-

ДУМКИ ПРО КОНСОЛІДАЦІЮ

Містимо дальший голос в дискусії про потребу консолідації. Ще раз запрошуємо товаришів з інших владиів висловити свій погляд у цій актуальній справі.

Б

Консолідація, тобто об'єднання всіх здорових і незалежних українських сил для визвольної боротьби, це справа немкнуча. Як довго ці сили будуть розпорошені і розбиті, так довго панувати буде на нашій землі чужий наїздник і власний перекинчик.

Це не значить, що український нарід повинен мати тільки одну політичну партію. Коли б у нас була тільки одна політична організація, тоді напевне вона була б діявва і не діявва. Вона не боялась би, що хтось її випередить або

кажи, соціалісти-демократи, ліберальні демократи, фронтисти, інші драгоманівці, опозиція УНДО, правовірні і т. п. І в тій же статті сміливо заявляє, що А. Мельника "вождом визнає весь український нарід". Смішно, як люде сами себе потішають. Відомо ж, що всі перелічені вище течії А. Мельника за "вожда" не визнають.

Правда, що "здоровому українському світові мусить підпорядкуватись все українство". Та здоровля не там, де фанатизм. Фанатизм — хвороба, параліж розуму, духовна сліпота.

Тому закінчуємо свої завваження залитом: Кому вигідно, щоб українське суспільство було хворим на фанатизм і не спромоглося злучити свої сили для захисту спільних інтересів? Українцям? Чи тим, що хотуть панувати над українським розпорошеним світом?

Розумного аргументу проти консолідації ми не чули. Лиш фанатичне небажання йти разом з іншими. Хороблива самозакханість і сліпота. А доля фанатиків відомо. Це доля турків. Н. Григорій

скритикує. Воля мала б монополізувати пам'ять. Тому добре, що ми, українці, маємо різні політичні, релігійні, громадські погляди і групи. Тим заставляємо один одного до більшої праці, ставимо кожну громадську акцію під прилюдну контролю і критику.

Інша справа це спільна акція, порозуміння різних громадських груп у переломових хвилях, котрі вимагають спільного напруження всіх здорових народніх сил, щоб відперти ворожий наступ.

Всі ми, українці, були поражені недавно катастрофою Карпатської України. Всіх нас глибоко вражає кожна вістка про переслідування українських організацій в Польщі, про пацифікації та інші акти терору проти українців. А чи бодай в одній такій загальнонаціональній справі здобулись тутешні українці на спільну акцію?

Здавалось би, що у таких справах усі різниці повинні уступати на друге місце перед загальним національним інтересом. А що ми бачимо на ділі? Що сказати, коли є такі групи, що хотіли б мати монополію на патріотизм і для своєї амбіції навіть від протестаційних виступів готові виключити немилі їм групи. Одна церковна група не піде разом з другою. Одна запомогова організація зігнорує голос усіх інших, щоб показати своє "я" і поставити на своїм.

Тов. Братусь писав недавно, що провідні сили наших головних організацій повинні об'єднатись в одно репрезентативне тіло. Але я сумніваюся, чи це буде можливе. Поки до того прийде, треба буде мабуть деяких наших провідників тягти за вухо до консолідації. Бо консолідація це поступ. А поступ для деяких тутешніх "я о ж дів" занадто страшна річ.

М. Красносельський
Ленсинг, Миш.

Кожний член О. У. повинен передплачувати і поширювати між знайомими журналі

« Ж И В Е С Л О В О »

НЕПРАВДИВО, НЕПОТРІБНО І ШКІДЛИВО

(Продовження з 1-ої стор.)

капіталістів жидівських, щоб легше було розпаншуватись німецьким.

Ес-ери пропагували й пропагують удосконалення індивідуальності й визнають роллю одинокі в історії. Однак ніколи не хвалили ніяких одиниць за насильства й диктатуру. Навпаки боролися з ними. Хвалили й хвалять лиш тих одиниць, які давали вільний провід людству своїми здібностями, службою народови. Яких наряд сам висував на провідні місця, вільною волею.

Ес-ери підносили й підносять значіння нації та селянства, щоб їх втягнути в шлому. Націонал-соціалісти використовують національне почуття лиш для того, щоб силами одної нації поневолити другі. Та й серед своєї нації одні верстви підпорядковувати диктатурі других. Що тут спільного?

Можна було б навести багато ще фактів на доказ того, що німецькі націонал-соціалісти не мають нічого спільного з українськими соціалістично-революціонерами, але й цього досить.

Тому не треба морочити собі голову "подібностями". Попавши ми в лаптя націонал-соціалістичної диктатури і не можемо противитись їй, бо не маємо сили; мусимо виконувати до певного часу її вимоги, щоб не втратити можливостей існування, — робім це мовчки. Як робили за царя, за царя. Але не вишукуймо фальшивих аргументів для оправдання своєї поведінки, яка вимагається від нас грубою силою.

Так і кажім: мусимо так робити, бо сила, насильство до того змушують. Мусимо так робити, поки не наберемося сили; поки не зміняться обставини. Оправдувати ж свою змушену поведінку тим, що націонал-соціалісти "близькі до соціалістів-революціонерів" і не правдиво, і не потрібно, і шкідливо.

Соціаліст-революціонер

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНЯКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., переводить маніфесто за членство. Організатор відділу, т. І. Мартиненко, розіслав до бушних членів відділу та інших воступових громадян запрошення вступити в члени відділу.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., відбув з нагоди побуту тов. Я. Чюка 29-го квітня організаційні збори відділу.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець травня.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець квітня.

Відділ 6 О. У., Фінделсфелд, Па., доповнив на зборах з 11-го травня відділовий уряд. Рекордовим секретарем вибраний тов. М. Барановський, фінансовим секретарем і касиром тов. Т. Радинський. Відділ заплатив вкладки до централі за один місяць і належність за бюлетен за два місяці.

Відділ 18 О. У., Клівленд, Огайо, вирішив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець квітня.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., улаштував з нагоду побуту проф. Н. Григорієва ряд лекцій і організаційних ипряд.

Відділ 21 О. У., Чикаго, Онт., влаштував 21-го травня віче, на котрім промовляв проф. Н. Григорієв на тему "Сучасне міжнародне становище і українська справа".

Відділ 23 О. У., Шинго, Іл., заплатив за вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець квітня.

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ О. У.

З приводу зїзду рогатинців, що має зібратись 28-го травня у Рочестері, назначено на той сам день у Рочестері засідання Виконавчого Комітету і контрольної комісії О. У. На порядку наряд будуть біжуча політичні й організаційні справи, яких тепер доволі назбиралось до спільного обговорення і вирішення.

Число 27 О. В. розіслав секретарям для негайної роздачі членам для 26-го травня 1938.

КОНСОЛІДАЦІЯ РЕАКЦІЇ

В останніх часах українська преса, головню більш поступових напрямків, була переповнена голосами про потребу консолідації, тобто об'єднання всіх українських громадських сил для спільної акції в теперішній переломовий момент. Але в той час, як одні дискутують, життя — і в краю і на еміграції — не то що не наближує нас до такої консолідації, а, навпаки, показує що-раз виразніше глибокий розрив у наших громадянстві.

Два факти з останніх днів яскраво показують, як стоїть ця справа.

У Львові відбулися в перших днях червня загальні збори Провісти. Наскільки відомо дотепер з вісток, що надійшли сюди, українські радикали та інші поступовіші групи йшли на ці збори з постановою, щоб діяти до загального порозуміння та покінчити півторарічний заколот в організації, спричинений "націоналістичною" диктатурою. Вийшло цілком інакше. Невелика більшість клерикальних і світських "націоналістів", всупереч усім розважнішим голосам, знехтувала всяке порозуміння і вибрала на 100 процент власний заряд товариства, включаючи цим разом не тільки радикалів, але навіть представників УНДО, що в цій ситуації були за загальним порозумінням у Провісті. Героями для стали 105-процентові "націоналісти" в спілці з групою Палієва і клерикальними "націоналістами" з Юра.

Про ці збори пишуть нам зі Львова:

"Це все, як показується, була укладана заздалегідь акція. Технічну акцію провадив єпископ Бучко, а цей керував зборами при допомозі редакто-

ра Глібовицького і о. Гриньоха. Хто вони? Це люде, що перебули студії в Німеччині і по духу стали прихильниками гітлерівського фашизму, хоч і виступають у нас під плащом католицизму. Назва 'католиків' — це тільки маска."

Цей випадок з Провістою ще більш важний тому, що ті громадські кола, які у теперішній хвилі хочуть зближення і замирнення в українським громадянстві, сподівались, що зможуть почати порозуміння власне на культурному полі. Про те пишуть нам так:

"Таку консолідацію на початок пропонувано в несполітичних установах. По довгих мороках, стало на тому, що в різних культурно-освітніх центрах будуть представники всіх груп, щоб мати над ними спільну контролю. Конкретно щодо Провісти мали уступити наймаркантиші руйніники і мала бути відкрита дорога до співпраці різних груп. . . ."

Це один факт зі Львова. А другий подібний з тутешніх наших відносин.

У Філадельфії відбулась 21-го червня конференція представників чотирьох допомогоних організацій і їхньої преси. На цій конференції представники Українського Народного Союзу і Свободи одногласно відкинули всяке порозуміння навіть у найбільш загальних справах, як контроля грошових збірок та інформація про українську справу, і відмовились від якої небудь спільної акції.

Ці два факти повинні відкрити очі навіть найбільшим прихильникам ідеї загальної консолідації, чи тут чи в краю. Думка про таку консолідацію в боротьбі за визволення мо-

же бути в засаді здорова, розумна, хосенна. Але поки що наше життя веде до чогось цілком іншого, а саме до різкого розділу в українським громадянстві на два табори.

Один з них буде своїм планом на власних силах і тому для нього є життєвою справою, щоб тих сил було сконсолідовано як найбільше. Другий — ті сили ігнорує, до них не прив'язує більшого значіння і тому може спокійно і з вдовolenням дивитись, як серед українського громадянства йде розбиття, незгода і розпорошення в той сам час, як наступають рішачючі події.

У політичній роботі треба числитись з реальними фактами, а не бажаннями. З тим, що є, а не з тим, що хтось малює собі в своїй уяві. А факти такі: В українським громадянстві, замість загального порозуміння, переводиться щораз тісніша консолідація реакційних сил. Ці сили сподіваються, що війна і разом з тим можлива актуалізація української справи як предмету міжнародних інтриг дасть їм самим нагоду відіграти свою сумнівну роль. Всяка спілка з іншими політичними групами буде зв'язувати їх тільки та піддавати небажаній контролі.

У той час, як дехто з добрих людей мріє про об'єднання всіх українців, на ділі існує і провадить свою роботу сконсолідована реакція, завданням якої є безощадно знищити все, що незалежно думає в нашім громадянстві, а не входити у спілку. Це факт, якого ніхто не може переочити.

Висновок з того може бути якш один: Мусимо протиставити реакційному таборови солідарний фронт незалежних (Продовження на стор. 8)

ЛИСТИ З ЄВРОПИ

З НЕДАВНЬОГО МИНУЛОГО

З листа з Братіслава

Праця (на Карпатській Україні) йшла нормально. Цілком нормально на місцях, оскільки її не перешкоджав центр своєю злишньою формалістикою. Ріжні статистики, посвідки, призначення учителів народних шкіл лише центром, а з другого боку призначування по двох на ту саму посаду, і таке інше. Але кожний розумів, що налагодити центр не легко, а тому й не сердився, не сварився, не хвилювався. Погоджувався з усіма дрібними недомоганнями.

Просвіта працювала, влаштувала ріжні відчити. Люде у свята приходили на них громадно, а це саме додавало лекторам охоти щось доброго казати, їхати на власний кошт до другого села, а часом і пішки зайти. І силн десь бралися і надхнення було, коли бачив перед собою зацікавлених слухачів, а не смігрантську сметанку, правда, давко вже протухлу, що все знає краще, на все має свій лік.

Нарід на Карпатській Україні, хоч не просвічений, але з природи розумний, має вроджену мудрість. Він знає, хто він. Він тільки звилутовався у назвах. Історія так зробила, що інтелігенція, що з того народу виходила і не ставала цілком мадярами-панами, звала себе рускими, руськими, руснаками. Але нова інтелігенція, з якої не знати ще, що буде, зве себе вже — українці. Не все уміючи, береться за всяку працю, якої і в найглухішому селі є непочатий край.

Село побачило своїх людеї, що роблять саму звичайніську працю, що належить інтелігенції: учать, урядують, часом роблять прикрати. Коротко: не приїхали до них на агітацію, не на літній відпочинок, а просто на працю. Всі ми, приїзці, взяли за нормальну, буденну працю. І лише ті, що ще жили старими методами, підчас розмов ще обертали стару, на той час одживну тему: українець чи русин? Бу-

ли цікавіші теми, життєві. Вже те, що на ті теми говорив людина своя, фахова, що та людина називала себе українцем та кожне питання розбирала з погляду українського добра, це зробило, що термін "український" опанував ситуацію.

Ситуація погіршала, коли появилися ознаки сучасного мору-пошести, по дібної до большевизму. Ця хвороба — новомодний "нацизм". Явище прибрало цілком хворобливі форми. Безкритичність, плазування перед чужими, наподоблювання до чужих, повне незрозуміння справи в тих, що поставлені до "проводу", хлопці вибринки "вожденят", гра на великих, дрібне зводження старих рахунків.

Ось, для прикладу, один випадок: Поїхав через Хуст по свої речі Ф., що мав учительвати в Рахові. В Січовій Гостинниці його покликали ніби до телефону і тяжко набили за якісь старі рахунки. А скільки було таких "випадків"!

Можна думати, що годувна управа Січі, яка займалася подібними справами, поназбирувала фаховців від такої важної державної діяльності. Позбирались з ріжних держав, з ріжними наставленнями, з ріжними практиками і тут провадили в життя свої досвіди. А чужі люде дивилися збоку на те, що діється, й інформували відповідно свої чинники.

А хлопці, молоді і старші, так радо йшли у Січ, — у своє військо! І багато з них мали, не знати звідки, свою зброю. Учителі, само собою, на чолі місцевих організацій, а з них багато бувших старшин і всі українці. Але "провід" думав інакше. . . . Вже 15-го березня, коли і на місцях ясно було, що зближується катастрофа, повстали дві кандидатури для керування обороною: генерала Петрова і Єфремова. Ясно, що Петрова не взяли, бо він належав до соціалістів. Верх взяв Єфремов, якого вже 17-го березня ранком бичили в Румунії. . . .

Б. Ор.

В НОВИХ УМОВАХ

Лист з Праги

Українці в Празі діляться на два головних табори. Одні ще й досі метушаться, хочать гра-ти якусь роль перед тими, хто їх виразно відокхнув і відлихає, а другі — приймають до відома гірку науку і заглиблюються у свої власні українські справи.

Серед метушливих визначається аж три течії: 1. Нацистична під проводом Петра Макаренка, що в свій час закликав усіх до "зміновіховства"; 2. гетьманська, та 3. періста, під проводом бувшого члена Директорії, Андрія Макаренка.

Ніодна з них груп не має ані впливу, ані здібности використати ситуацію. Поки що визначаються тим, що обкидають одна одну болотом, щоб звернути на себе увагу "начальства". Котра з них краща, тяжко сказати. Самі вони про себе думають несотворені речі. Їм здається, що понад них нема влківовіших ні розумніших у світі. Часто випаляють такі речення, що аж волосся стає дуба. Одні з них виявляють повну політичну безграмотність, а другі живуть жуйкою зперед 20 літ. Але нічого корисного не роблять. В основу своєї чинности кладуть не інтереси многомільйонкового українського народу, а своє "всевнаїство", власні інтереси.

Ундівська група інженіра Гальки теж хотіла би керувати, репрезентувати і взагалі "пописуватися", але . . . колишня їх молодоболеславська (угодова) резолюція ріже їх.

Нацисти ходять, як засватані, власне; вдають засватаних, бо сватати їх ніхто не збирається. Вони хочать, щоб їх сватали, а свати зовсім їх не помічають. Проте до інших груп нацисти ставляться зясока: ось то ми. Пани мають з нами говорити. Та . . . пани не говорять, а гетьманці залежняють, що й не збираються говорити. Натякають, немов би, власне, пани з ними хочать говорити.

(Продовження на стор. 7)

НАШ МІЖНАРОДНІЙ ШЛЯХ

1

Хоча трагедія Карпатської України виразно показала цілу німецької "симпатії" до українського державно-визвольного руху, — проте й досі не бракує українців, які широкі гадають, буди́м то українцям найкраще далі триматися німецької сторони.

Міркування їх наступні:

Світ іде до великої сутинки. Україна буде втягнута в завершення. Власних сил на самостійну роль їй не вистачить. Бо, з одного боку, занадто великі сили стануть до бою, серед яких Україна буде лиш м'ячем, а з другого — супроти України активно вороже стануть багато разів більші сили її непажераливих сусідів — Московщини, Польщі, Румунії, Мадярщини.

Орієнтація на власні сили, мовляв, гарне моральне гасло, але власних сил для боротьби з усіма протикниками України не вистачить. Та й де то є такий нарід, який державно-самостійнився власними силами без моральної та матеріальної помочі інших?

У час світової боротьби двох імперіалістичних блоків Україна не зможе закяти третього самостійного становища. Муситиме пристати до одного або другого. В одному керуватиме Англія, в другому — Німеччина. В англійському блоку буде ССРСР, Польща й Румунія, а це передрішає питання, з ким іти Україні. Перемога англійського блоку означала би звлищення теперішнього стану, тобто: дальше поневолення українського народу.

Український нарід не може підпирати блок, який хоче закріпити його неволю. Тому мусить шукати звязку з блоком німецьким. Хоч би навіть німецький блок нічого українцям не обіцяв і хоч би мріяв лиш про завомовання українських земель і обернення їх у свою колонію. — українці повинні витлумачити провідникам того блоку, що створення української держави вигідніше їм, ніж обернення України в

колонію й відкинення українського народу в бік їхніх протикників. Не бажачи мати вогнища неспокою, а, навпаки, — бажачи мати підтримку, Німеччина змушена буде дати українцям такі умови державного існування, які задовольняли би принаймні мінімум їх жадань. А це все так буде краще, ніж теперішній стан.

Об'єктивні обставини кидають нас у бік німецького блоку і всяка діяльність проти того є несприродною, шкідливою для українського народу. Хоч сьогоднішня Німеччина не виявляє повного зрозуміння ваги спілки з Україною; не дбає про це, але до цього неминуче дійде.

Зріст російської індустрії це ніж не в спляку, а в грудях Німеччині. Шлях до Азії загороджує Росія. Тому розгром Росії це головне завдання Німеччини. А для цього український визвольний рух — золота нагода. Це мусять зрозуміти німецькі політики, хоч як твердолобі.

Розум вказує німцям, що самостійна Україна в союзі з Німеччиною буде зброєю проти Росії, а Україна, поневолена Німеччиною, буде зброєю Росії проти Німеччини. До того ж поневолена Україна не була би левною дорогою на схід. Вільний союзник вартіший, ніж невільник, що мріє про визволення.

Врешті — українці не мають змоги вибирати, бо не лиш ССРСР, а й Англія та Франція вороже ставляться до усамостійнення України. Не лиш у 1919, а й у 1939 у французьким парламенті говорилося, що Українці нема й не може бути. Не лиш консерватисти чи комуністи, а й ліберальні демократи та соціалісти Англії й Франції не хочуть нічого знати про український визвольний рух.

Отже: хочемо, мовляв, чи не хочемо; подобається нам Німеччина чи не подобається; цікавиться вона Україною чи ні, а доля кидає нас, українців,

в один табір з нею. Бо інтереси другого табору цілком суперечні українським.

2

Такі аргументи підносяться в оборону німецької орієнтації.

Та чи варті вони уваги? Чи дійсно справа стоїть так, як вони представляють? Чи справді нема іншого виходу?

Перегляньмо аргументи по черзі.

Перше і головне питання, чи може Україна визволитися власними силами; чи є їх настільки, щоб не бути лиш м'ячем у боротьбі величнів, а відіграти в ній самостійну роль й викинути з українських земель чужі влади?

Навіть коли би не було таких сил, то, змагаючись до державної самостійности, треба було би такі самостійні сили збирати, виховувати, підготовляти, щоб у відповідну хвилину використати нагоду й створити самостійну державу. Навіть малі сили при самостійній політиці в певні моменти ослаблення великих сил можуть досягнути своєї мети. Коли ж сили великі, але не мають самостійної організації, самостійної акції, а йдуть лиш слідом за іншими, покладають на них свої надії, — то ніколи самостійности не досягнуть.

Для здобуття самостійности треба діяти самостійно, а не за вказівками інших.

До того ж український нарід не є малою силою. Не лиш має около 45 мільйонів, а й по віковому складу своїм молодший, ніж багато інших. Після обчислення професора Л. Шрамченка, французькі матимуть у 1941 році здібних до активної військової служби мужчин у віці 18 до 55 літ лиш 5 мільйонів, англійці — 6.5 мільйонів, а українці — 7.9 мільйонів.

Отже: фізичної сили в українців досить, щоб вести самостійну політичну акцію.

Опріч того, малим народом є лиш той нарід, який має жалі цілі. Думкою про те, що ми

слабі, безсмі, а тому кусямо шукати помічі в інших, ніколи віддати народу до боротьби за самостійність не можна.

Історичний досвід помагає, що всі, хто не вірив у власні сили українського народу й шукав помічі в сусідів, програли. Програли ті, що шукали спілки з комуністичною Москвою; програли гетьманці з надіями на Німеччину; програли петлюрівці з лодофільством; програли нацисти з надіями на Мусоліні й Гітлера.

Ніодни "союзник", ні червоный, ні чорный, не поміг українцям.

З цього гіркий, але едно правдивий висновок: Українська держава може з'явитись лиш тоді, коли її створять самі українці, власними силами. А коли так, то питання про будування української держави зводиться до питання, чи мають українці досить власних сил для будування своєї держави, чи ні?

Коли мають, то збудують. Коли не мають, то даремні всі союзи з тими чи іншими сусідами й не-сусідами, бо ніхто з тих "союзників" української держави будувати не збирається, не збирається і не буде збиратися. Коли українці мають досить власних сил, нехай тими силами будують свою державу. Коли не мають, нехай не дурять ні себе, ні інших, що їм допоможуть збудувати українську державу можливі, поляки, німці чи хто інший.

Українці мають досить своїх фізичних, культурних, господарських і політичних сил, щоб власну державу збудувати. Але вороги навмисне пришеплюють їм фальшиву думку, буцш то українці не вміли самі себе захистити. Знеславляють всіх українських державно-громадських діячів — і то перш устами самих українців, як др. Донцов у Львові, щоб посіяти зневіру у власні сили, викликати розпач і прощепити надію на чужі сили. Гавьблять усі українські самостійні партії, усіх українських самостійних діячів, а виклика-

ють лише чужі партії й ідеї (московський більшовизм, італійсько-німецький фашизм) та тих українців політиків, які не вірять у власні сили українського народу, не мають самостійної української політики, а вірять лиш чужими політичними акціям і покладають лиш на них свої надії.

3

Надія на чужу поміч — погребання української державної самостійности. У смертельній боротьбі велитив Україна не має інтересу пхатися наперед з помічю дужими, які лиш перекидатимуться нею, як мячем. Навпаки, що далі від них, тим Україні краще. Нехай велитні знесилають одки другою боротьбою. Тоді й українська сила зможе відіграти роль третього, самостійного чинника.

Тільки самостійне становище третього (хоч би моральне) може дати Україні змогу впливати на розвиток подій так, щоб її воля бралася під увагу.

Сила українських сусідів безперечно більша за українську. Але — ривитиме не лиш кількість. Між українськими сусідами є свої суперечности, які перешкоджатимуть їм злучити свої сили довше.

У наш час дійсно тяжко творити державу власними силами. Встучається багато непрощених "підмогачів". А, одначе, Норвегія усамостійнилася власними силами; Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва теж. Останні використали ситуацію в кінці війни. Були проти Росії, але не з німцями. Російський союзник, Англія, не перешкоджав їм усамостійнитись від Росії й Німеччини.

Чому не може скластися подібної ситуації і для України? Коли справді немає рації брати поміч від одного гнобителя для усунення другого, бо гноблення не буде усунено, а переминяться лиш гнобитель; коли вигнання чорта бісом ніякої свободи не принесе, то чому власне маємо горнутись до Німеччини, щоб змінила собою Росію чи Польщу?

Коли в справі володіли ук-

раїнськими зсміями комуніст Сталін іде рука в руку з фашистами Бекон, Каролем і Горті, — то чому не може разом з ними піти нацист Гітлер?

На час світової війни буде не лиш два блоки — англійський та німецький. Буде ще блок міжарадний та нових сил.

Не можна упускати з уваги ще одної справи: Війну розпичне одна комбінація держав, а кінчатиме друга. Війну розпичнуть одні влади, а кінчатимуть, можливо, другі.

Не виключено, що війна доведе до революції в ССР і Німеччині. Можливі переміни влади у Франції і в Англії. Нові влади поведуть іншу політику, ніж сучасні. До української справи змушені будуть ставитися уважніше, ніж сучасні. Особливо, коли українці вестимуть самостійну міжнародню політику.

Не доведено, що англійський блок охоплюватиме ССР і Польщу до кінця війни. Не відомо ще навіть, чи охоплюватиме він їх на початку війни. Де зрештою буде Росія, не відомо. Англія намається перетягнути її на свій бік. Але . . . державні інтереси Росії пхвають її до Німеччини. Що виграє Росія, розбивши окупи в Англію й Німеччину? — Нічого. Від Німеччини немже чого відділювати. А з другого боку, перемага Англії означає для Росії закриття Азії. Співка ж з Німеччиною й розгром Англії означає вільну руку в Азії, на Чорному Морі, Середземному й Балтійському. Перспективи розвитку морської могутности, без якої тепер жадна держава не може бути першою в світі.

Німеччині також вигідніше йти з Росією проти Англії. Розгром Росії залишає її в руках Англії. Розгром же Англії повертає колонії, розкошує можливості морської розбудови, а мир з Росією дає привілей використання російських ринків сировини й збуту від Балтики до Пацифіку.

У союзі з Англією Німеччина ніколи не зможе бути пер-

шого державною силою, в союзі з Росією вона нимимуче стане першою. Бо Росія, не маючи пристанів на океанах, першою бути не зможе. Отже: як остаточно укладуться блоки і в якому складі дочекують кінця війни, — не відомо.

Дійсно, українці не можуть підирати блок своїх гнобителів. Але гнобителі можуть бути не лиш в англійському блоці, а й в німецькому. Бо мова йде не лиш про сучасних, а й про майбутньо можливих гнобителів.

4

Думка про лиш два світових блоки неправдива. Її ширять лиш большевики та фашисти-нацисти. В дійсності блоків буде не менше трьох. І коли вже нам вибрати наперед якийсь, то — третій, неутралийний. Коли вже обставини так склалися, що не можемо йти власним шляхом, бути самостійними, то нехай це робиться без нашої допомоги. Не посвячуємо насильство над українським народом своєю присутністю в таборі насильників.

Коли би весь світ розділився так, що в кожному блоку був би якийсь насильник України, то українці мусять творити ще один новий блок, хоч би лиш з самих себе, але не входити у спілку з насильниками. Мусять шукати й підняти до себе подібні сили. Мусять перечекати несприятливий склад обставин, але не припечатувати спілкою з гнобителями своєї безпорадності й психори.

Засяда "ворог мого ворога геть моїм приятелем" не завжди справна. Чисто буває, що ворог мого ворога є в той же час і моїм ворогом. Наприклад: Росія й Польща. Вороги між собою, а в той же час вороги українців. Так і Німеччина. Ворожість її до Росії не означає ще її приятельства до України. Мир з Росією обіцяє їй більші вигоди, ніж мир і дружба з Україною. Тому за дружбу з Росією завжди віддасть дружбу з Україною.

Витлумачити німцям, що дружба з Україною дасть їм

більше вигод, ніж дружба з Росією? А як це витлумачити, коли в дійсності це не так? Хіба ми краще розуміємо, що німцям вигідніше? Хіба німці не розуміють своїх вигод?

А з другого боку, коли витлумачувати німцям їх вигоди від самостійної України, то чому не витлумачувати тажже вигод англійцям, французам і так далі?

Коли можна переконати німців, то можна переконати й англійців. Бо англійці так само не бажать зросту Росії, як і німці. Може навіть більше. Лиш у цей час англійці рахують менш небезпечною Росію, ніж Німеччину. Тому готові робити спілку з меншим злом, щоб розбити більше, а потім уже власними силами ліквідувати й менше зло.

Міркування про "здоровий розум німців", які повинні зрозуміти, що їм краще мати самостійну Україну як союзника, ніж поневолену, як ворога, — мають таку саму рацію і в пристосованні до Росії, Польщі, Англії, Франції і так далі. Але хто з них швидше той "здоровий розум" покаже, — не відомо.

Здавалось би, що й московському цареві і Сталінові "здоровий розум" диктував, що "краще їм мати самостійну Україну союзницею, ніж поневолену ворогом", а проте... і цар і Сталін дали перевагу багнетам перед здоровим розумом. Який доказ, що німці цього не зроблять? Вони розумніші? А що зробили в 1918-ім році?

5

Справа йде не про відтравлення слогадів з 1918 та з Карпатської України. А про історичну німецьку традицію у відносинах до українців і Москвіщини. Німці завжди використовували український вільний дух, щоб налякати Москвіщину, видунити певні концесії і після того зрадити українців. Так було в роках 1791, 1855, 1887; так було й у 1918 та в 1938. Німеччина ожирала і вживає Україну як знаряддя в своїх відносинах з Росією і кидє її як тільки

досягне своєї цілі. Німеччина зраджувала й зраджує Україну не тому, що не розуміє вигод усамостійнення України, а тому, що їй вигідніше бути в добрих відносинах з Росією, ніж співречати з нею за Україну.

Найбільший зріст російської індустрії і всі російські заводи на шляхах до Азії не шкодять Німеччині так, як сучасна англійська індустрія й англійські заводи. Для знищення англійської могутності Німеччині вигідніше спілку з Росією, ніж співречати з нею за Україну.

Німеччині треба розвинути не Росію, а Англію. І німецькі політики добре це розуміють. Тому шукають порозуміння з Росією, а для того не втягаються в українську справу. Дякають їєю Москву, але не піднірають її. Де і чим допомогли?

Думка, бутим то німці не зможуть керувати Україною, як японці Манчжуою, бо там є хінсько-монгольські ворожечі, а український народ єдиний. — неправдива. Серед населення України є досить москалів, жидів, поляків і так далі, яких німці використали би проти українців, як у 1918. До того ж і подія на "дніпрянців" і "галичан" вони використали би. А врешті — 500.000 німецьких колоністів в Україні також було би використано.

Коли би порозуміння Німеччини з Росією не сталося, і Німеччина мусіла би пробивати собі шлях на схід силою, через Україну, то, розуміється, обернула би Україну не в самостійну державу, а лиш в Манчжуою.

Свій звязок зі сходом Німеччина не може ставити в залежність від самостійної української влади. Бо всяка українська влада буде змататись до дійсного усамостійнення і задоволення потреб українського народу, а це ніколи не може подобатися тому, хто хоче мати завжди певний шлях через Україну.

Факт, що Англія й Франція вороже ставляться до української самостійності, нехай нас не збиває з критичного ста-

новнища. Відомо, що Англія й Франція в час світової війни вороже ставилися до ідеї створення Чехословацькии. Тільки в кінці війни, під натиском обставин, погодились з нею. Такий збіг обставин може змусити їх в певних обставинах прийняти до відома творення української держави.

Коли тепер серед політиків Англії й Франції переважне неприхильний настрій до України з огляду на бажання відтягнути Росію й Польщу від Німеччини, а тому не дратувати їх Україною, — то, з другого боку, не бракує й голосів уваги до української справи.

Коли ж схопиться війна і Росія та Польща піchnуть падати під натиском внутрішньої боротьби, сила самостійного українського руху буде оцінена об'єктивно і Англією і Францією і іншими державами. Коли до того часу український рух устоїтьсх, як самостійний, від чужих сил незалежний, то здобуде увагу різних сил світу. Коли ж замаркований буде, як підголосок Німеччини, то здобуде ворожість збоку англійського блоку і недбалість збоку Німеччини, яка, маючи його в своїх руках, робитиме в Україні що захоче, без огляду на українські бажання.

6

Врешті останнє. В майбутній світовій війні переможе блок, що панує на морях. Здавить Німеччину блокадою.

Яка рация українцям шукати помічі в того, хто сам себе оборонити не в стані? Через те все наша лінія має бути:

1. Проти імперіалізмів Росії, Польщі й Німеччини;
2. проти комунізму й різного роду фашизмів-нацизмів;
3. за самостійну організацію українських власних сил на самостійній політичній платформі під проводом власного авторитетного національного осередку;
4. розвиток самостійних демократичних сил Європи, які би, поборюючи фашистсько-нацистичний імперіалізм, не плекали безвідставних надій на поміч червоного імперіалізму Москви, а розвивали, гуртували й удосконалювали власні сили, сили справжньої демократії;
5. за самостійну роль України в міжнародних відносинах, бо вона має на це й силу й підстави.

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО СІЧНЯ ДО 30-ГО ЧЕРВНЯ 1939

ПРИХОДИ

Число відділу і місцевість	Вклади	Пресопий фонд	Коллекторств О. В.	Процент з банку і інші приходи	Разом
1 Нью Йорк, Н. Я.	\$ 24.80		\$ 4.45		\$ 29.25
2 Дітройт, Мич.	18.30	35.10			53.40
4 Ньюарк, Н. Дж.	12.00		5.65		17.65
5 Рочестер, Н. Я.	28.00		2.95		30.95
6 Філадельфія, Па.	1.20		.80		2.00
8 Сакратто, Па.	4.80	9.00	1.70		15.50
10 Бостон, Масс.	8.10	17.05	2.55		27.70
11 Біофало, Н. Я.	7.05		2.30		9.35
14 Бингемтон, Н. Я.	9.00				9.00
16 Лейксайд, Мич.	7.20		2.40		9.60
19 Клівленд, Огайо	4.95		4.55		9.50
20 Торонто, Онт.	6.00		10.00		16.00
21 Четап, Онт.	3.00		1.54		4.54
23 Шикаго, Іл.	10.50		6.55		17.05
32 Вунсабет, Р. Ай.	5.50				5.50
Жіноча Громада, Торонто, Онт.	5.00				5.00
Е. Свіца, Франція		1.00			1.00
Касія Багрії за О. В.			20		20
Процент з банку				\$ 7.79	7.79
Відділ 23 О. У., збірка на видавничі книжки проф. Н. Григоріяна				37.75	37.75
РАЗОМ	\$155.40	\$ 62.15	\$ 45.64	\$ 45.54	\$308.73

РОЗХОДИ

Належність за шість чисел бюлетеня (папір і друкарня)	\$180.00
Датка на Живе Слово, згідно з ухвалою Восьмого З'їзду О. У.	200.00
Поштові znaczки на бюлетені і на організаційну переписку	13.18
Резт за поштову скриньку	6.00
Конерти на пересилку бюлетеня	1.43
Кошти подорожі по організаційних справах	12.00
Кошти загляння Виконавчого Комітету О. У. в Рочестер, Н. Я.	30.00
РАЗОМ	\$442.61

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем місяця грудня 1938-го року	\$1,303.62
Загальний прихід від 1-го січня до 30-го червня 1939	308.73
РАЗОМ	\$1,612.35
Загальний розхід від 1-го січня до 30-го червня 1939	442.61
Остаток готівки на липень 1939	\$1,169.74

БАЛАНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖНИЙ	
Готівка	\$1,169.74	Фонд видавництва О. У.	\$ 449.35
		Ф. адміністративний О. У.	720.39
РАЗОМ	\$1,169.74	РАЗОМ	\$1,169.74

Степан Коршия
фінансовий секретар і касієр О. У.

му Москви, а розвивали, гуртували й удосконалювали власні сили, сили справжньої демократії;

5. за самостійну роль України в міжнародних відносинах, бо вона має на це й силу й підстави.

Завдання українців довести світові:

1. що український рух самостійний і ні від яких чужих

сил і планів незалежний; має свою силу й волю;

2. що надії світової демократії на ССРР і Польщу безпідставні та шкідливі, бо ті держави, як імперіалістичні й диктаторські, не можуть потягнути за собою прихильників демократії, бо не користуються симпатіями навіть у своїх народів;

3. що трудова демократія

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

Засідання ексекютиви О. У.

Дня 28-го травня відбулося в домівці Українського Народного Дому в Рочестері засідання Виконавчого Комітету О. У. для обговорення важливіших організаційних справ.

У засіданні взяли участь члени Виконавчого Комітету т. т. Дмитро Братусь (Рочестер), Степан Децик (Бюфало), Мирослав Січинський, В. Левицький, Григорій Гутенко (Торонто), та член контрольної комісії Олекса Крайківський (Дітройт). Крім того з дорадчим голосом брали участь у засіданні члени місцевого відділу О. У. в Рочестері.

Засідання присвятило більшу частину нарад організації поступового українського жіноцтва. Справа була поставлена на денний порядок у зв'язку з листом, що наспів у квітні від Українського Жіночого Товариства імені Лесі Українки в Нью Йорку з пропозицією переговорів про створення централі українських жіночих поступових товариств в Америці.

На запрошення ексекютиви О. У. на засідання прибула представниця згаданого нью-йорського товариства, т. Е. Залевська, та представила дотеперішні заходи товариства в справі об'єднання поступових жіночих товариств. Після того розвинулась обширна дискусія, в якій забирали голос усі учасники засідання.

У дискусії стверджено, що справа організації поступового українського жіноцтва була

мусить творити свій власний блок, проти імперіалізму, як німецького нацизму, так і московського комунізму та польського фашизму;

4. що рівновагу в Європі може установити тільки наявність такого блоку, в якому би Україна, разом з народами, що в однаковому з нею становищі, творила одну з активніших сил захисту міжнародної справедливості й мирного співробітництва індустріального заходу з аграрним сходом.

С.-Р.

широко обговорювана на двох останніх з'їздах О. У. (Ньюарк в 1936 і Рочестер в 1938) та що на обидвох з'їздах була вироблена програма відповідної акції. На з'їзді в Ньюарку в нараді брали участь представниці жіночих товариств з Нью Йорку і Ньюарку.

Дотепер з наміченої програми виконано небагато тільки за недостаткою відповідних організаторських сил. Все ж таки децю зроблено. Оборона України має в своєму складі Жіночу Громаду ім. Ольги Кобилянської в Торонто, Жіночий Відділ О. У. в Вунсакет, Р. Ай., а крім того співпрацює в тісному контакті приблизно з десятима самостійними жіночими товариствами, по частині в тих місцевостях, де є відділи Оборони України, але теж і в інших.

Організація О. У. готова до співпраці з акцією, що її почало нью-йорське товариство під умовою, що нова жіноча централія буде стояти щодо громадського напрямку своєї діяльності, а також організаційно в контакті з О. У. Тоді ексекютива О. У. звернеться до тих жіночих організацій, які з нею співпрацюють, щоб вони взяли активну участь в організованні жіночої централії та вступили в її ряди.

Після дискусії засовано становище Виконавчого Комітету в оцій резолюції:

Ексекютива О. У. витяє думку створення Централії українських поступових жіночих організацій і готова співпрацювати в цьому ділі з ініціативним комітетом у Нью Йорку на таких основах:

1. Буде вироблений спільний статут Централії або комітет у Нью Йорку виробить його сам і передасть ексекютиві О. У. до одобрення.

2. Буде вироблений спільно план організаційної акції.

3. Найменше раз у рік буде відбуватись спільне засідання Централії й ексекютиви О. У. для взаємної інформації, обговорення виконаної

праці та намічення дальшого плану.

4. На з'їзді О. У. Централія жіночих організацій вислає своїх делегатів в інформаційних цілях і для порозуміння в справах дальшої спільної акції.

5. Організація О. У. з свого боку дасть на жадання Централії завсіди інформації про свою діяльність та вишле своїх представників на з'їзд чи збори жіночих організацій, коли буде таке бажання або буде цього вимагати надання потрібного контакту між обидвома організаціями.

Ухвалено резолюцію вручено представниці Товариства імені Лесі Українки, тов. Е. За-

ЛИСТИ З ЄВРОПИ

(Докінчення з 2-ої стор.)

В дійсності ж не видно, щоб лани взагалі з ким із українців говорили. Не зважаючи на те, між гетьманцями й нацистами гостра боротьба за п'яську ласку. Гетьманці хотять кооперувати з іншими групами, але . . . їхня ідеологія та ідеали не дуже кого ваблять. Бажання їх вернутись на Україну з тими думками, з якими вийшли, нікому не імпонує. Занадто застаріли вони. Через те ні свої, ні чужі не співчують їм.

Нацисти стали просто "приточою во язніцях". Їх б'ють, а вони хоч би оком моргнули. Все знають, все вміють, все зробили. Лиш вони патріоти. Найбільші герої. Коли ж спитаєш, чому то вони повтікали першими з Карпатської України; чому всі їх забиті "герої" ходять по вулицях Праги? — то вони несов не чують. У найтяжчіший час розбіглись, а тепер знов злязяться всі до Праги. Навіть ті, що найдужче ляжали чехів. І знов галасують.

А по малярських в'язницях і досі мучать українських соціалістів, що залишилися на місці в той час, як "націоналісти" втікали до Відня, Праги й Берліну.

С. Л.

левській, яка має представити її до дискусії і прийняття на засіданні жіночого ініціативного комітету в Нью-Йорку. Відповідно до рішення цього комітету будуть продовжуватись далші переговори в цій важкій і пекучій справі.

Крім того на засіданні була переведена основна дискусія у справі співпраці з іншими незалежними групами в Америці й Канаді.

На засідання наспів оцей лист від проф. Н. Григоріва:

"Сердечно вітаю Ваш зїзд і бажаю найкращого успіху в праці! Дуже жалую, що не можу бути в той час з Вами особисто, бо заповіжено наперед мої виклади в Монреалі на 27-го і 29-го травня.

"Вірю, що в цей тяжкий час Оборона України візьме на себе велике завдання збирання постулових українських сил, організації дійсного незалежного українського табору по всьому світу.

"Разом з усіми товаришами соціялістами-революціонерами готовий допомагати цій акції Оборони України в міру наших сил і можливостей.

"Глибоко переконаний, що тісна співпраця між Оборonoю

України, соціялістами-революціонерами та соціялістами-радикалами і притягнення до неї тієї частини бувших українських комуністів, яка виразно відреклась від Москви й комунізму московського, стала на ґрунт захисту самостійної держави українського трудового народу, витворить в сучасних умовах здорове ядро самостійного українського державно-національного і соціально-економічного визвольного руху, і притягне до себе інші чесні українські поступові сили, та разом з ними виведе українську справу з тих жаківців, на які її зіпхнули чужими силами за допомогою політично невідомих українців та різних політичних спекулянтів.

"Бажаю, щоб Ваші наради стали тією кристалізаційною точкою, навколо якої почали би купитись українські незалежні визвольні сили; щоб відновились старі кращі демокритичні громадські визвольні традиції в найширших колах українського суспільства. Нехай щастить!

"За самостійність, соборність, народоправство, державно-національну й соціально-економічну волю."

Піврічний звіт

На другому місці наші товариші найдуть піврічний касовий звіт О. У. Замість давати від себе уваги до цього звіту, видимо товаришам на місцях, щоб простудіювали його та найшли самі, як їхній відділ виконує свої обов'язки. З жалем прийдеться лиш ствердити, що деякі відділи, що давно були прикладом для других своєю активністю, хвилево найшанс на одному з останніх місяць. Сподіваємось почути від них ліпші вістки.

Теперішня літня пора дає нагоду збільшити підприємствами фонди відділу й централі. Особливо пресою й фонд потребує постійної піддержки. Відділи, що не виконали ще свої квоти в пресовому фонді, повинні використати цей час.

Журнал "Живе Слово"

Ще дотепер нема вісток з багатьох відділів, як там сто-

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ І О. У., Нью-Йорк, Н. Я. З калікортажі Живого Слова прислав з О. Матейко \$6.40, тов. І Пасичини 75 ц. — Відділ заплатив місячні вкладки за травень і належитість від членів за бюлетен.

Відділ 3 О. У., Рочестер, Н. Я., прислав вісім передплат Живого Слова. — Заплатив вкладки і належитість від членів за бюлетен по кінець травня.

Відділ 8 О. У., Скрантон, Па., влаштував 29-го червня лекцію на тему "Як виникла і впав в боротьбі карпато-українська державність". На лекції говорив про недавні події на Карпатській Україні оменкаєць і співучасник цих подій, тром. Михайло Андрейко, що приїхав недавно зїзд малярської окупації до Америки. — Відділ заплатив вкладки і належитість від членів за бюлетен.

Відділ 11 О. У., Боффало, Н. Я., заплатив вкладки до централі за травень і належитість від членів за бюлетен.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., заплатив вкладки до централі і належитість за бюлетен.

Відділ 28 О. У., Шинго, Ілл., прислав дев'ять передплат Живого Слова. -- Відділ заплатив вкладки по кінець червня і належитість від членів за бюлетен.

Іть справа з передплатами журналу "Живе Слово". Поки що стан такий:

Громада	Передплати
Скрантон, Па.	11
Нью-Йорк і околиця	11
Рочестер, Н. Я.	10
Шинго, Ілл.	9
Бостон, Масс.	3
Ньюарк, Н. Дж.	2
Ленсинг, Мич.	2
Філадельфія, Па.	2
Дітройт, Мич.	1
Бінггемтон, Н. Я.	1

Зі Львова пишуть нам: "Живе Слово" рубить новолі своє діло. Пролазить у різні кола і несе з собою нашу думку."

Поки що тут воно поширене дуже слабо. У списку бачимо лиш кілька громад, де є наші відділи, а де інші? Чекаємо на відповідь.

Число 28 О. В. розіслав секретарям для негайної роздачі членів для 30-го червня 1939.

КОНСОЛІДАЦІЯ РЕАКЦІЙ

(Продовження з 1-ої стор.) українських сил, обезнаних не пустою, святочною фразою про власні сили, але глибоким переконанням, що Україна в своїх визвольних змаганнях не може числитись ні на які чужі сили, крім своїх.

Треба йти в масу української еміграції та поширювати нашу думку. Проти консолідованої реакції треба поставити незалежні українські сили, котрі ні в якій ситуації не слухають з ока основної справи, що українська державність не має сьогодні союзників у світі. Її мусить здобути сам український народ.

Це вимога теперішньої хвилі, що звертається тут за океаном в першу чергу до О. У.

На пресовий фонд О. У.

Н. Н. в Нью-Йорку жертвував на пресовий фонд О. У. \$1.00.

Видається призначено для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ВІЙНА В ЕВРОПІ І НАША ОРГАНІЗАЦІЯ

Вибух війни в Європі, яка вже захопила безпосередню околицю частинку українських земель, що знаходяться під Польщею, ставить організацію Оборони України перед нові, важкі завдання. Щоб виконати їх як слід, мусимо мати ясну думку і повну солідарність у наших власних рядах.

У теперішній хвилі ще годі передбачити, які розміри прийме нова війна в Європі. Чи залишиться вся війною трьох держав з Німеччиною? Чи переміняється в нову світову війну, в яку втягнені будуть інші окупанти українських земель, в першу чергу совітська Росія? Наша акція залежна буде від дальшого розвитку подій. Але вже сьогодні, в теперішньому стані війни, мусимо поставити виразні напрями нашої поведінки і здати собі справу в основнім, що нам тепер робити і як ставитись до того, що незабаром буде творитись навколо нас серед тутешньої нашої еміграції.

Як все бувало в подібних ситуаціях, на нашу організацію спадає і тепер завдання: задержати тверезий погляд на події і безощадно розвіяти той туман, що вже печая творитись серед нашої еміграції під впливом або власної легковірності або пропаганди всякого політичного шумовина.

Вистачило самого факту, що німецька армія в своїй поході проти Польщі зачепила українську територію, щоб це дало підставу багатьом нашим людям будувати політичні замки на піску і скувати мрії, до здійснення яких бракує всяких реальних основ. В парі з тим заметушилась наша рідна політична спекуляція. Є вістки,

що у Відні вже створився "уряд" під проводом Мельника й інших нацистичних світочів (Грицай, Онацький), що готується вступити за німецькою армією до Львова.

Якби так сталося, що Гітлерови був би на щось потрібний цей "уряд", ми готові незабаром пережити ще один приступ подібного політичного божевілья, як це було недавно з нагоди Карпатської України.

Пізніше добродушні наші люди будуть рвати волосся з розпуки на нерозумній голові, коли одного дня який гітлерівський консул у Львові перекаже по телефону з Берліна приятну пораду, щоб "не ставити опору" вступаючій польській чи російській армії. Німецький "вуйко" вміє руки в той час, як Західна Україна буде віддана на подібний розгром, як його перебула недавно Карпатська Україна.

А що принесе для західних українських земель перемога Гітлера над Польщею, якщо йому взагалі цим разом не важко буде гратись українським "самовизначенням"? Чи будуть українські території лишні при Польщі? Чи даровані новому совітському спілководу? Чи поділені? Чи задержить Гітлер собі нафтові терени? Даремне губитись у здогадах. Одно певне, що у всіх цих комбінаціях не будуть рішати воля й інтереси українського народу. Не давніше, як у минулу п'ятницю, генерал Герінг, права рука Гітлера, сказав у промові на радіо, що всі поголоски про "українські плани" Німеччині просто "смішні".

Очевидно, що в кожній, і кийгіршій, ситуації завданням українських незалежних сил

буде здобути як найбільше волі для своєї рідної землі. Але нашим завданням зокрема буде — ширити серед наших людей свідомість, що ця воля буде здобута наперекір тим силам, які тепер змагаються і ще може будуть змагатись за панування на українській землі, та що нам з рівним недобрим треба ставитись до них усіх.

Якщо після досвіду з Карпатською Україною, якщо після того, що сталося з Чехією і що діється на наших очах з "визвольною" Гітлером Словаччиною, найдуться ще українські люди, що будуть намагатись заперити наш нарід до воза гітлерівського імперіалізму, це буде національний злочин, якого не можна досить гостро наклеювати. В боротьбі, що розгоряється тепер в Європі, український нарід не може ждати нічого від режиму, що на першому місці у своїй програмі ставить визиск і поневолення слабшого брутальним насильством сильнішого. Наша організація, що ніколи не схилила в безощаднім поборюванні надій на фашизм серед наших людей, мусить цю саму думку понести тепер ще більше в загальну українську еміграцію.

Дехто скаже, можливо, що демократичні держави гарантують цілість Польщі, яка поневолює українців, що українські визвольні змагання все стрічались дотепер з недобрим і упередженням світової демократії та що демократичні уряди не ліпші для нас від диктаторських. Висновок з того може бути лиш один: Перед нами стоїть трудне завдання побороти всі ці перешкоди і досягнути те, про що дотепер (Продовження на стор. 8)

УКРАЇНСЬНЕ ЖИТТЯ В ПРАЗІ

Лист з Чехословаччини

З захопленням слідкуємо за тим, що пишеться в Народній Волі та Організаційних Вістях О. У. про консолідацію.

Відчуваємо освіження повітря серед українського суспільства за океаном. Добре. Коби лиш стало сил і здоров'я тим, що не тратять надії на одолання нашої нації способом координації чину й об'єктивної контролі різних її груп.

Хотілось би хоч трохи пристружитися їх неоцінімім праці. У всякім разі, як би там не було, як тут всі серцем і думками з ними. Вони не самі. Ми разом з ними у спільних змаганнях до спільної і дорогої основної мети — віднови самостійної, соборної, народоправної української держави. Українське суспільство в Америці й Канаді повинно тепер особливо уважно ставитися до свого історичного завдання. Мусить пам'ятати, що то лиш єдина територія, де український голос може дунати вільно. Мусить рішуче розвіювати всякі облудливі надії на будь-яку чужу поміч і консолідувати власні сили.

♦♦

Українське життя в Празі йде своїм шляхом, залежним від місцевих, чужих нам, сил і обставин. В чужій даті чужа й правда. Проте "хахлацька упертість" не зникає. Виявляє себе в найгірших умовах.

От, скажемо, недавно відбулися збори Просвіти. Прийшов на них і той "дорогий противник", др. Росоха, про якого проф. Григорій згадував свого часу теплими словами в Народній Волі, як про забитого мядярами. В дійсності він жицісенький і здоровісенький. Прийшов і на збори Просвіти, головою якої раніш був.

Та збори Просвіти вже не лодякували йому. Навпаки: дуже гостро критикували його і тих нацистів, з якими він ішов. Особливо критикували київська молодь, що творить основу Просвіти. Ледви-

ледви не дійшло до фізичної аргументації. Зрештою виклинув Росоха геть зі зборів за те, що він, 1) як один з провідників Карпатської Січи, спричинявся до того, що мядяри здобули списки членів Січи і багатьох розстріляли; 2) бувши в уряді Карпатської України, поведився необ'єктивно й недостойно; 3) в час небезпеки зник.

Товариство Просвіта дуже зросло. Праця провадиться добре. Поступ виразний. Особливої небезпеки не помітно, хоч і не виключено. Вже раз було заносилось на її ліквідацію. [Часописи повідомляють, що Просвіту у Празі вже розв'язано. — Ред.]

Гірше справа стоїть з Українським Соціологічним Інститутом. Відповідні власті заборонили діяльність кураторії, яка утримує Інститут. Наукової, мовляв, чинності не забороняємо, але господарську збірання коштів на існування Інституту — заборонено. Нехай Інститут працює без жадних коштів. Майстерна робота!

Український Історичний Кабінет поки що працює нормально. Перевели його лиш з міністерства з акордонних справ до міністерства внутрішніх справ. Розміщено його в нових кімнатах, а саме у колишній австрійській в'язниці, і то саме в тих камерах, де під час світової війни пересиджував засуджений на смерть др. Крамарж, чеський патріот і найбільший ворог українців.

Шефом Українського Історичного Кабінету після д-ра Я. Славіка, який пішов на відпочинок, призначено проф. Прокеша, який в свій час був професором Українського Педагогічного Інституту в Празі.

Кількість матеріалів в Історичнім Кабінеті збільшується. Придбано багато з переписки М. Грушевського. Лесі Українки й інше.

Музей Визвольної Боротьби перебрався у своє власне помешкання. Дуже добре, але вже за мале. Треба надбудову-

вати. Бібліотека й преса мають розміщення, а архівні документи поки що на складі. Чисто, сухо.

♦♦

Суспільне життя? Ох, життя, життя! Лунають гасла безпартійництва, а творяться все нові й нові партії. Подібно, як було колись у Тарнові.

Вигадують світогляди й програми, які би найбільше сподобалися тим, що керують обставинами. Перегони в творчості. Немає тільки свого Дем'яна Бедного, щоб звіршував якусь програму. Швидко, що у всіх нових програмах говориться про боротьбу з партійництвом і рівночасно закликається до партійного фанатизму своєї партії.

Одним з характерних проявів нового "державного будівництва" є Організація Націоналістів-Державників. Виходить, що всі дотеперішні націоналісти (з великої літери) не були й не є державники. Чудеса!

Програма новотвору слабенька і м'яло продумана, якщо взагалі над нею думалося. Писалося її, видно, на коліні тими, що взагалі проти політики, а тому ніколи її не вчили. Вагу поставлено на нероздільність інтересів українських селян, робітників та інтелігенції. Колись цю думку викрав від соціалістів-революціонерів В. Липинський, щоб підлатати нею гетьманську ідеологію; тепер цупить її до себе нацистичний державник. Сказано, добра річ. Яке право мають соціалісти-революціонери її монополізувати? Адже вони проти приватної власності?

Друга цікава властивість нової партії націоналістів, що вона хоч і за єдиний провід, але не наслідний. Отже: проти А. Мельника, який здобув своє провідництво з ласки свого швагера, Коновальця, на підставі його заповіту.

Третя (і мабуть найхарактерніша) властивість — лутанина в поглядах: один пара-

(Продовження на стор. 6)

ФАЛЬШИВИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

Італійський фашизм та німецький нацизм зародилися й виростили на ідеї усамостійнення італійської та німецької політики від будь якого підпорядкування, залежності й підлягання впливам чужих сил.

Фашизм і нацизм саме тим визначилися й здобули вплив на свої народні маси, що відірвалися від впливу будь яких чужих чинників.

Фашизм і нацизм росли на тому, що яскраво виявляли свою неувагу до політики чужих сил, скрізь і завжди підкреслювали орієнтацію на інтереси й сили лиш свого народу. Відмежовували свою національну політику від політики усіх інших народів і держав. І покладалися тільки на свої власні сили.

При всіх спільностях політики італійського фашизму й німецького нацизму, кожний з них виробляє свою політику шляхом самостійно, опираючись на інтереси й сили лиш свого народу. Ні фашизм не йде за нацизмом, ні нацизм за фашизмом. Така природа фашизму й нацизму.

Цілком протилежне становище зайняв ніби-український фашизм-нацизм.

Кажемо "ніби-український", бо він ніколи не мав свого власного українського національного світогляду; ніколи не дбав про самостійні українські національні інтереси; ніколи не опирався на сили українського народу.

Він не виріс з українського національного ґрунту, а механічно перенятий політичними спекулянтами та наївними романтиками з італійського фашизму та німецького нацизму. Ніби-український фашизм-нацизм покладає усі свої надії не на розвиток і консолідацію сил української нації, а на поміч ззовні: від Польщі (Донцов - "Наша політика"), Німеччини та Італії (вся нацистична преса).

Ніби-українські фашисти-нацисти ніколи не думали й не дбали про організацію своєї власної національної визволь-

ної акції. З самого свого народження й до останніх днів вони жили тільки надіями на чужу поміч, особливо Німеччини. Діяли тільки під впливом підшептів з Німеччини.

Не кажемо вже про те, що вся ідеологія, вся філософія ніби-українського фашизму-нацизму грубо перебрана з ідеологій італійського фашизму й німецького нацизму. Навіть без згладження їх суперечностей. Не має нічого свого, українського, окрім назви політичних гасел, перехоплених від інших українських партій (як самостійність і соборність).

Всю українську традицію ніби-український фашизм-нацизм ганьбить. Висуває наперед лиш її недостачі. Здобутки свідомо замовчує. Немов би українська традиція була тільки негативною. Зривками суспільного будівництва пропонує лиш чужинців, як Мусоліні, Гітлера та цілу низку дрібніших людей. Немов би українська нація зовсім не має своїх зразків. Ні в сучасному, ні в минулому.

Немов би українська нація є лиш отарою нездар. Кому потрібна й вигідна така пропаганда? Українцям? Яке почуття викликає вона до української нації? Пошану?

Не лиш в ідеології, а й у практичній політичній діяльності цей ніби-український фашизм-нацизм діє не самостійно і опирається не на українську культуру, не на українські інтереси й потреби, не на розвиток і організацію власних сил української нації.

Вся ніби-українська фашистсько-нацистична преса прищиплює українському суспільству захоплення не українськими властивостями, потребами й цілями, а італійськими та німецькими. Славословить Мусоліні, Гітлера, італійський фашизм, німецький нацизм, підносить велич їх народів та держав. Все ж українське, окрім своєї партії, ганьбить.

Кому служать? Своєю нацією чи чужою? Чи роблять так іта-

лійські фашисти або німецькі нацисти? Бо вони мають свою політику, а ніби-українські малпи — лиш чужу.

Теоретик ніби-українського фашизму, Донцов, уже в 1923 зазначив у книжці "Наша політика", що необхідно орієнтуватися на Польщу й Німеччину. І робить це до цієї пори. Своєї самостійної національної лінії Донцови не мають і ніколи не пробували її виробляти. Рабська душа задовольняється надіями на пана й не мріє про самостійну акцію. Цим самим шляхом пішли й наївні романтики ніби-українського фашизму-нацизму.

Коновалець згинув від бомби, яку йому підсунули чужі сили, з якими він "співпрацював". Чи був Валух большевицьким агентом чи німецьким, — факт, що агентом чужих, а не українських сил. Коли Коновалець брав від нього гроші, то, очевидно, не за те, що захищав українські інтереси. Ні большевики, ні німці нікому не дають грошей на захист українських інтересів.

Гірко в цьому признатися, але мусимо: Навіть кращі патріотичні сили ніби-українського фашизму-нацизму не мали своєї власної національної політики, а служили чужій політиці, бо не вірили у власні сили українського народу, не вміли звязатись з ними, організувати їх, а через те всі надії покладали лиш на поміч чужинців.

Коли "провідник" гине від чужої бомби, яку йому підсувається "союзником" у формі оплати за "співпрацю", то що могло пхнути того "провідника" простягнути руку за оплатою, як не віра в поміч "союзника"? А чому він тієї помочі в такого ненадійного "союзника" шукав? Бо не вірив у власні сили українського народу.

Мусоліні й Гітлер вірили в силу своєї нації, а тому оповістили війну всьому світові. Коновалець не вірив у силу своєї нації, бо сам ідеолог української нації.
(Продовження на стор. 6)

СОЦІАЛІСТИ-РЕВОЛЮЦІОНЕРИ Й КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

1
Українська Партія Соціалістів-Революціонерів в часи революції з років 1917-1918 була найбільшою партією Великої України.

Причини тому були три: Це була 1. найстарша партія (початок 1885 р.); 2. найближча до народу, бо складалася переважно з селян і сільської інтелігенції; і 3. найпопулярніша, бо змагалася не лиш за державно-національну волю, а й соціально-економічну — за "землю і волю". Опиралась лиш на власну силу українського народу згідно з Шевченковим гаслом "Борітеся поборете". Ця партія була рушійною силою української революції за повне державно-національне й соціально-економічне визволення.

Подібною до неї в Галичині була Українська Радикальна Партія, бо обидві ці партії створилися під впливом М. Драгоманова. Драгоманов доводив, що український народ, щоб мати повну волю, мусить одночасно боротися і за державу і за господарські скарби, бо жебрак держави утримати не вміє.

Близькою до цих партій була Українська Соціал-Демократична Партія на Великій Україні й у Галичині, яка теж одночасно боролася за державну й господарську волю.

Хоча УПСР була найбільшою партією України, вона ніколи не захоплювала владу в свої партійні руки. Стоючи на засаді демократії, співпрацювала з іншими українськими партіями, хоч ті були значно менші. Хоча в Українській Центральній Раді найбільше було соціалістів-революціонерів, але в українських урядах їх завжди було менше, виключаючи випадок, коли треба було приймати війну з Московщиною і деякі партії не хотіли занадто ангажуватись в цю тяжку справу. Тоді лиш провід в уряді взяли соціалісти-революціонери, але доруч них були й соціал-демократи та безпартійні

При складанні уряду соціалісти-революціонери завжди брали під увагу не лиш партійну приналежність, а й персональні здібности, фах, знання, уміння і т. п. Тому завжди підтримували визначніших людей з інших партій. Найбільше УПСР підтримувала тоді М. Грушевського, хоч він до УПСР не належав. Пристав до неї лиш на еміграції в 1920.

В тяжких обставинах боротьби на кілька фронтів ліва частина соціал-революціонерів зневірившись у власних силах українського народу, зріклася боротьби за власну державність і прилучилася до московських комуністів, аби лиш здобути для українського народу землю. Згодом права частина з тої самої причини годилася на спілку з німцями. Однак партійна жаса під проводом центральної течії не пішла ні з Московщиною, ні з Німеччиною, а разом з Січовими Стрільцями і деякими соціал-демократами та соціалістами-самостійниками, організувала повстання проти німецької окупації й відновила самостійну Українську Народну Республіку.

Нова хвиля московських більшовиків, денікінців, поляків і румунів на українські землі знов посідала серед українців зневіру у власні сили. Українські сили розділились. Галицька армія порозумілася з Денікіним, а потім з більшовиками, а Симон Петлюра — з поляками.

УПСР не пішла ні з тими, ні з другими. Ні до Москви, ні до Варшави. Перейшла на нелегальне становище на всіх українських землях і розпочала роботу в народніх масах, помагаючи їм захищати свої інтереси від завойовників і підготовляючи сили для нової боротьби за віднову самостійної держави.

2

Частина УПСР виїшла на еміграцію. Але не багато, бо постанова Центрального Комітету УПСР була, щоб по можливості на еміграцію не йти

а працювати серед народу. Виїшли тільки ті, що були близько кордону і не могли вчасно заховатись у підпіллі.

Емігранти УПСР зразу згуртували свої сили в Чехословаччині. Під проводом покійного М. Шаповала вони стали на те становище, що поразка є велика і затяжна. Ні Москва, ні Варшава, ні Берлін помагати українцям не будуть. Тому треба серйозно готувати нові власні сили для боротьби в майбутньому, а це потребує часу й засобів.

М. Шаповал вимагав організовано використати перебування на еміграції для здобуття фахового знання й кращого виховання сил для нової боротьби. За це всі партії називали соціалістів-революціонерів "зрадниками".

Не зважаючи на те, соціалісти-революціонери разом з радикалами, що вступили в Празі до УПСР, використали допомогу, яку давав чеський уряд усім політичним емігрантам, і організували в Чехословаччині низку високих, середніх і нижчих шкіл і освітніх установ, а також допомогли тим, що вчилися в чеських школах.

Багато недосвідчених і фальшивих патріотів висміювали тоді соціалістів-революціонерів за "культурництво". Тимчасом, завдяки їхній акції, тисячі воjakів і старшин галицької армії, що відступили у Чехословаччину, і тисячі воjakів і старшин армії УНР, що повтікали до Чехословаччини з польських і румунських таборів, покінчили високі школи (університети, політехніки, академії, інститути), середні й ріжні фахові курси — кооперативні, миловарські, габбарські і т. п. Покінчили і у великій масі пішли працювати на рідних землях: на Великій Україні, в Галичині, Буковині й Карпатській Україні.

Скрізь вони сіяли не лиш національну свідомість, а й фахове знання. Організували культурно-господарські підприємства, спротив проти де-

націоналізації й виховували молодь до нової завзятої боротьби за віднову своєї держави.

В Совітах багато згинувало їх від руки "чехи", ГПУ. Під Польщею чимало їх потерпіло від ладифікації, Берез-Картуських і т. н. Та проте витворили вони в Галичині фортеці кооперації, самоосвіти, національного звязку, опори проти денационалізації й насильства; виховали нових борців за українську самостійну державу. Коли переглянете в цей час всі українські організації й установи в Галичині, рідко де не натрапите такого, що вчився в Празі в школах, організованих "ес-ерами" або за допомогою, яку здобули для еміграції "ес-ери". Незалежно від партій, "ес-ери" помагали всім. Навіть тим, що їх ганьбили.

Радикали, що вчилися в Празі, належали там до УПСР, а як повернулися до Галичини, то відновили там радикальну партію. Потім на спільному з'їзді радикалів з Галичини й соціалістів-революціонерів з Волині та Полісся в 1926 злилися ці дві організації в одну — Українську Соціалістичну Радикальну Партію (УСРП), яка працює й до цієї пори.

3

Значна кількість соціалістів-революціонерів, особливо тих, що покинули "ес-ерівські" школи, як Господарська Академія в Подєбрадах, Педагогічний Інститут у Празі, Українська Гімназія коло Праги, пішли працювати на Карпатську Україну. — найбільше вчителі.

Там, при органічній праці для добра свого народу люде різних партій забули про багато партійних різниць. Соціалісти й не-соціалісти, що скінчили українські школи в Празі й Подєбрадах, почували себе одною родиною й спільно працювали для добра народу. Добре один другого знали, а тому ворожий провокації тяжко було пролізти в їх лави.

Через те ця провокація по-

чада грала на тому, хто які школи скінчив; українські чи чеські? Ітадійсько-німецький нацизм поширився переважно серед тих, що скінчили не-українські школи. В Українській Господарській Академії й Українським Педагогічним Інституті нацистів майже не було; в Українському Університеті — не багато. Найбільше їх було серед тих, що вчилися по чеських високих школах. Особливо серед карпатчан.

В той час, як на Карпатській Україні українські вчителі, що покинули українські високі школи, сідали національну свідомість на демократичних засадах, карпатчани, що вчилися в чеських школах у Празі, попали під вплив нацистів. Внаслідок того творилися на Карпатській Україні дві національні сили — демократична й диктаторсько-нацистична.

Соціалісти-революціонери на Карпатській Україні своєї окремої партії не творили. Була думка і навіть спроба років десяти тому організувати на Карпатській Україні окрему українську соціалістичну партію, але з різних причин цю думку не зреалізовано.

Соціалісти-революціонери на Карпатській Україні мали свою партійну організацію, але довірочну. Назовні з нею не виступали. Дехто з соціалістів-революціонерів входив у склад соціал-демократичної партії, дехто співпрацював з нею в деяких лише справах, а дехто тримався цілком самостійно.

Найбільші впливи соціалісти-революціонери мали серед учительства (майже всі реалюції учительських з'їздів вироблялися ініціативною групою, що складалася переважно з "ес-ерів") й сільської молоді, що гуртувалася навколо Робітничих Академій (просвітні товариства, де провід у просвітній праці вели "ес-ери") та серед тієї молоді, що вчилась в Мукачівській Торговельній Академії, де бігом кількох літ існував значний таємний гурток прихильників і передплатників "Трудової України". З того гуртка вийшло чимало активних національно-громад-

ських діячів; особливо вчителів.

4

В часи рішучих подій на Карпатській Україні нацистична молодь, як ближча до влади, за допомогою й натиском берліно-віденських однодумців, захопила помітніші позиції, особливо в Карпатській Січі, хоч остання була створена всіма партіями. Однак, по менших містах і містечках та селах Карпатська Січ опинилася в руках демократичних елементів.

Між нацистичним проводом Карпатської Січі та її демократичними елементами розпочалася боротьба. Нацистичний провід не пускав до Карпатської Січі демократів, демократичні елени приймали їх до себе.

Коли ж у рішучу хвилину нацистичні "вожді" повтікали, соціалісти-революціонери, разом з іншими соціалістами й демократами, взяли на себе весь тилар бою. Осміяні демократами "культуристки" пішли на бік, а "чисті політики" чкурнули, як миші, в чужі нори.

Тепер, не зважаючи на поразку, соціалісти-революціонери не падають духом і до чужинців за ласкою не біжать. Вірять, що український народ переживе й цю біду. Вірять у його власні сили. Та молодь, яку соціал-революціонери виховали, не вся полягла. А зрадливість нацистичної пропаганди стала для всіх очевидною. Не змер український дух під Совітами, не змер під Польщею й Румунією, не змер й під мадярами.

Загартують його не ті, що надіються на чужу поміч, а лиш ті, що власною щоденною працею підготовляли й підготовляють народ до самостійного думання й самостійного чину. То дух громадської солідарности, громадської праці, громадського проводу. То дух соціалізму, бо соціалізм — це громадянство.

Н. Григорій

Передплатуйте і поширюйте між знайомими журналом
ЖИВЕ СЛОВО

ФАЛЬШИВИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

(Докінчення з стор. 3)

раїнського фашизму - нацизму, Донцов, принциплював йому цю зневіру, а тому . . . Тому шов на службу іншим, щоб тією службою здобути щось.

Останній і найтрагічніший доказ того самого — Карпатська Україна.

Ніби-українські фашисти-нацисти не йшли з українським організованим суспільством навіть тоді, коли воно все звучало в одну національну організацію, в Українське Національне Об'єднання. Вони трималися окремо, бо джерелом їх політики була не організована українська нація, не її потреби, інтереси й сили, а . . . воля і сила "союзника", "вуйка"; надії на його поміч.

В той час, як усі інші українські партії звучували свої сили, щоб самостійними зусиллями своєї нації задовольнити її життєві потреби, — ніби-українські фашисти-нацисти захопили галасували лиш про те, як Берлін збирається допомогти українцям.

Через віденське радіо, через паради Курмановичів, через малювання гітлерівського салюту (навіть такої дрібниці, як спосіб витання, не зживали своєї національної), через пресу й промови ширили й принциплювали думку, що українську державу має будувати не українська нація, а "вищі чинники". До останньої хвилі радіо в Хусті дурило, що "німці йдуть" і захищать Карпатську Україну. Дурило, бо мабуть і само було обдурене своєю безпідставною вірою.

Коли ж ніби-українські фашисти-нацисти почули наказ свого "союзника" віддати Карпатську Україну мадярам без бою, то . . . не спромоглися на жадний спротив. Покірно покинули Карпатську Україну на волю долі, а сами втекли до "союзника". Де ж тут національна самостійність?

З цього й видно всю фальш Донцівсько-ОУН-івського фашизму-нацизму. Він не український, а ніби-український, іта-

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ПРАЗІ

(Докінчення з стор. 2)

граф програми проти капіталізму, а другий — за.

Однак все це люде не нові. Це власне ті, що почали націоналістичний рух в Чехословащині; це ті, що творили колись легію українських націоналістів, яка потім на віденському зїзді злилася разом з УВО та іншими нацистичними організаціями в ОУН.

Провал ОУН на Карпатській Україні змушує їх відмежуватись від "вождів", що провадилися, і висунути власну програму, взяти ініціативу в свої руки.

Що з того буде, побачимо. У всякім випадку, це виразний доказ розкладу ОУН. Не лиш морального, а й організаційного.

••

Всі говорять про необхідність консолідації. Але — одні хочуть консолідуватись добровільно й самостійно, а другі хочуть, щоб власті приконсолідували до них усіх інших.

Призначено оце спеціально людину для переведення "об'єднання української еміграції". Є це др. Тисовський. Доктор, як доктор. Ніхто його не знав.

до-німецький. Бо робить те, що вимагають Італія і Німеччина.

Ці ніби-українські фашисти-нацисти рішуче виступають проти консолідації українських сил, покладають надії лиш на чужі сили і, щоб панувати над українським народом хоч разом з ними, залобігають їх ласки. Раби і полихачі чужої політики, свідомі й несвідомі. Не кажемо вже про Барановських і Донцових. То відома порода.

Словами "український націоналізм" прикривається не лише чужа ідеологія, а й чужа політика, що не має нічого спільного з інтересами української нації. Навпаки; помагає її шмагувати й поневоляти.

В нім головка фальш ніби-українського фашизму-нацизму.

ВИМОГИ ТЕПЕРІШНЬОЇ ХВИЛІ

Лист з Бразилії

В останніх часах відбулися важні події, які, здається, до рештки мусіли б знищити безкритичне довіря до Гітлера з боку наших нацистів.

Головніші з цих подій такі: 1. Упадок Карпатської України, особливо обставини, серед яких той упадок стався; 2. Знищення державної незалежності та цілковите пограбовання Чехії; 3. Поневолення та непевна доля Словаччини; 4. Можливість порозуміння Гітлера з більшовицькою Росією.

Коли ще взяти під увагу взагалі згірдливе відношення Гітлера до "вошивих славян" та останній цинічний заяв офіційних німецьких чинників в українській справі, то треба прийти до висновку, що надії

ніхто нікуди не висував. Але в наших сучасних обставинах багато дечого впливає на верх несподіваного. При др. Тисовському має бути рада. Що з того вийде, побачимо. Якщо що справа посувається тяжко. Ліпше сказати: зовсім не посувається, а зсувається назад. Др. Тисовський сам по собі, а українська еміграція сама по собі. До українського комітету приставлено комісара.

Взагалі ж, здається, ніколи ще не було такого інтригантства, розбрату, ненависти, як помітно тепер. Але . . . оця саме гидота й підкреслює потребу консолідації здорових сил та контролю їх над тими, що вискакують вгору через задні двері.

Є кілька одиниць, які своєю громадською працею стримують нахабство багатьох і підтримують віру, що консолідація громадянства і потрібна і можлива.

"Що ніч темніша,
То зірки ясніші."

Життя, як сито. Пересіває людей. Хоч як тяжке завдання консолідації, але не нездійсниме. Консолідаційні зародки уже виразно видно.

на допомогу Гітлера в справі відбудови української державності повинні цілком заникнути навіть у таких політичних дівчаків, як наші горе-націоналісти.

Тому можна думати, що ця орієнтаційна катастрофа зменшить хирилку роботи наших ірраціоналістів і цим улегчить порозуміння здорових сил серед нашого народу й еміграції.

Об'єднати всі поступові сили нашого суспільства на рідних землях і на еміграції, на самій широкій основі оборони життєвих інтересів нашої непереможеної нації, це найважливіше завдання теперішньої хвили.

При добрій волі всіх поступових і демократичних партій, груп та організацій така основа завжди знайдеться, бо почуття відповідальності в цей важливий момент подиктують провідникам українських політичних груп їхню лінію поступовання.

Таке об'єднання на певній базі повинно видати з себе компетентний орган, який користався б авторитетом серед нашого громадянства та мав би уповноваження виступати в його імені перед світом. Потреба такого органу відчувалася давно, а особливо некраиво це виявилось підчас укладку Карпатської України, коли лунали різні, здебільшого ворожі нам голоси, а наші власний голос лунав, на жаль, найслабіше. Це не може повторитись у майбутньому.

Дуже важну роль відіграло б при цій акції Українське Інформаційне Бюро. Це бюро мало б завдання інформувати світ про наші змагання до волі, а нашу пресу інформувати про українську справу у світі та про відношення до неї різних чинників.

Взагалі ж громадське порозуміння надало б нашому суспільству більше сили й відпорності на всі зазіхання наших ворогів та дало б нам заступництво перед широким світом.

М. Дніпровий

С. Павло, Бузізидя.

ПІД ЗАГРОЗОЮ ВІЙНИ

Лист з Франції

У зв'язку з міжнародним політичним напруженням і тими мірами охорони, що їх переводить французький уряд, зараз для політичних емігрантів у Франції поставлено цілий ряд обмежень щодо політично-громадської діяльності та організаційного життя.

Згідно з виданнями останніми декретами-законами, усі чужинецькі організації мають подати заяву до 3-го липня у міністерстві внутрішніх справ на дозвіл продовжувати свою діяльність. Особливо наглядають ті організації, котрі ведуть пропаганду на матеріальні засоби зва кордону.

Також у внутрішньому життю французького робітництва теперішнє напруження (загроза з боку фашистських диктатур: Німеччини та Італії) багвато шкодить в його боротьбі за соціальні права. Ней добутки робітничої класи французького народу за часи політичної влади Народнього Фронту в 1936 році зараз звелася при порівнянні заробітку й коштів життя до зера.

Капіталістична реакція підняла голову. Робітничче-професійні організації, з огляду на загрозу з боку гітлерівського чобота для національно-політичної волі французького народу, вважають тепер недоцільним вести соціальну боротьбу. Таке становище і використовує капіталізм, візуючи поступово завойовані соціальні права робітників.

Та й політичні ліві партії із за такого становища примушені перейти на інші позиції боротьби. В теперішній хвилі французький нарід уявляє з себе одно ціле.

Соціалістичний конгрес виніс недавно постанову не приймати участі соціалістам навіть у прихованих комуністичних організаціях, як: "Червона Поміч", "Друзі СССР" та інші. В зв'язку з цим лідер французької соціалістичної партії, Жиромський, вийшов зі всіх політичних організацій.

С. Т.

ЛИСТ В. ВИННИЧЕНКА ДО ЕКЗЕКУТИВИ О. У.

Вельмишановні товариші!

Тов. Н. Григорійв поділився зі мною радісною вісткою про намічені плани спільної праці в Америці поступових угруповань.

Я дозволяю собі писати до Вас з цього приводу від імені всіх поступових елементів українського суспільства, бо не маю найменшого сумніву, що всі вони матимуть ті самі думки та почування, що маю й я, коли довідаються про цю подію.

Я називаю цей факт подією, бо, дійсно, вважаю це за подію в історії визвольного руху України. Я не маю ніякого сумніву, що цей факт покладе початок іншим подіям, які стануть базою в нашій далішій боротьбі за національне і соціальне існування українського народу.

Я думаю, що так само висловлю думку всякого поступового члена нашої нації, коли висловлю побажання, щоб ці плани яко мога швидко здійснювалися, щоб об'єднання наших сил творилося швидшим і рішучим темпом. Ми не маємо права рухатись повільно, бо події йдуть занадто швидко. Я гадаю, що не помилуюся, коли скажу, що все поступове українське суспільство було б дуже врадуване, коли б довідалось, що вже намічено ближчі дати реалізації планів об'єднання, консолідації сил.

Приватно, від себе, я дозволив би собі висловити побажання, щоб одним з кроків у цьому напрямі було зорганізовано в найближчому часі конференцію всіх українських демократичних груп, щоб було або намічено заадалегідь програму її, або ж запропоновано учасникам прибути з пропозиціями, які мали б на меті вироблення найактивніших, найдоцільніших засобів боротьби української нації за своє визволення.

Я радив би не затягати цієї акції й здійснити її через кіль-

кв місяців. Місце конференції, на мою думку, слід призначити в Європі, щоб на ній могли взяти участь і європейські українські організації. Коли б не всі запрошені угруповання могли чи хотіли взяти участь, нехай це не спиняє скликання конференції. Коли вона виробить такі форми і засоби об'єднання українських сил, які покажуть безперечну користь їх для всенародної боротьби, тоді ті організації будуть змушені пристати до них.

В. Винниченко
Мужен, Франція.

ВШАНУВАЛИ ГРОМАДСЬКОГО РОБИТНИКА
(Бостон, Масс.)

З нагоди 25-літнього подружнього ювілею О. Любачівських з Метален. Масс., на забаві з 22-го липня гості зложили \$24.00 на кравецькі цілі. На пропозицію тов. Любачівського гроші розділено так: на Каменяря — \$12.00, на збігів з Карпатської України — \$12.00. Гроші вислали через Народну Волю.

Тов. О. Любачівський, який належить також до 10-го відділу Оборони України, заслужив собі на цю пошану в Бостоні й околлиці за свою працю. Тринадцять років тому він перший почав ширити поступову думку в Бостоні, яку поборювало тоді всіма способами попівство і запеклі парохіяне. За короткий час впертої праці він придбав досить товаришів, що разом ступили до боротьби проти темного духа реакції і шлядництва.

На забаві старші товариші наклали в своїх промовах підносили його заслуги. Гарну промову сказав тов. В. Мельничук, який згадав кожний прояв боротьби проти соціалістича у той час. Гості шире вгадали т. т. Любачівських та обдурували ріжкими заручками. Від відділу 10 О. У. товариші пручали їм іліну фотографію зперед 25 років, як вони виглядали при шлюбі. Треба згадати, що вони брали шлюб у судового клерка. В тому часі це викликало проти них

Тов. Любачівському шире бажаємо здоров'я і сил для дальшої громадської праці.

П. Слюсарчук

Число 29 О. В. розіслано секретарям для негайної роздачі членам для 12-го вересня 1939.

ВІЙНА В ЄВРОПІ І НАША ОРГАНІЗАЦІЯ

(Продовження з стор. 1)

Україні, за малими винятками, ніколи поважно не старались, а саме: Здобути довіря і піддержку для наших державних змагань у громадській опінії демократичних країн. — Ясним та послідовним становищем перекопати її, що українські визвольні змагання це не чужа інтрига, в дійсний вияв волі українського народу, що має право до життя і вільного розвитку нарівні з іншими. Це велике завдання інформативної праці, що мусить бути виконана в цей час передовсім українською еміграцією.

У найближчому часі наша організація виступить з докладнішим планом акції, що мусить бути виконана в цей важний час незалежними силами нашої еміграції. Оборона України мусить стати осередком для об'єднання всіх тих наших сил, що не служать, свідомо чи несвідомо, жадним іншим інтересам, крім інтересів поступу і волі свого власного народу. При виконанні цього історичного завдання кожний член Оборони України мусить виконати свій обов'язок.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

З Монреаля, Квебек, Канада, зложили на пресовий фонд О. У.:

Симеон Батрин	\$1.00
В. Висоцький	1.00
Михайло Заложий (та 2 числа) ..	.10
Михайло Рапач, Ст. Джаневич, Ню Йорк	1.00
Е. Сіша, Омкур, Франція	1.00

НАШ БЮЛЕТЕН

Після літньої перерви, що була свого часу заповіджена нашим відділом окремим листом, вкладаємо оце чергове число нашого бюлетену. Бюлетен буде появлятися далі регулярно в першій половині кожного місяця.

Закликаємо при цій нагоді всі відділи, щоб посилали з кінцем кожного місяця вістки про свою діяльність для використання в бюлетені. Писляти їх треба зараз після першого кожного місяця.

Теперішня пора вимагає негайного поживлення праці у всіх відділах О У

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Ню Йорк, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець липня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., заплатив вкладки до централі по кінець серпня і належність від членів за бюлетен. — Відділ приєднав 14 передплатників Живого Слова. — Влаштовано літній спільно з відділами У. Р. Союз. Дохід в сумі \$42.00 вислали на воміч збігів з Карпатської України.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець липня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 6 О. У., Фінделсфія, Па., заплатив вкладки до централі по кінець липня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 8 О. У., Саксонто, Па., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен. — Відділ жертвував \$5.00 на організацію карпатських українців.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс. З нагоди 25-ліття подружжя свого члена, т. О. Любачівського, зібрано \$24.00. Гроші вислали по половині на організацію Каменяря і на збігів з Карпатської України.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вкладки до централі по кінець серпня і належність від членів за бюлетен. Відділ приєднав двох передплатників Живого Слова.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Мич., заплатив вкладки до централі по кінець 1939-го року і належність від членів за бюлетен. Відділ внаслідок збігів з відділової каси \$15.00 на пресовий фонд Громадського Голосу і прислав \$7.00 передплат на селянську пресу і Живе Слово. Влаштовано на спілку з Живочим Товариством ім. Лесі Українки і Українським Товариством лекцію проф. Н. Григорієва. На лекції зібрано \$30.00 на воміч збігів з Карпатської України. — Відділ приєднав чотирьох передплатників Живого Слова.

Відділ 19 О. У., Клівленд, Огайо, заплатив вкладки до централі по кінець липня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 26 О. У., Торонто, Онт., прислав на воміч збігів з Карпатської України \$58.50. — Приєднало п'ять передплатників журналу Живе Слово.

ЧОМУ НЕМА ЄДНОСТІ?

Акція Оборони України в Сполучених Державах і в Канаді є масова й індивідуальна. Підчас голоду, пацифікації, війни ми затронемо серце цілої іміграції, а в мирний час вчимося розвинути такий характер у поєдинських людей, що каже їм працювати для оборони рідного краю.

Кожен, хто має розум і добру волю, може пізнати наші завдання, ціль і дороги. Наші завдання очевидні: то є звдання вольнолюбивих емігрантів, що користуються вольностями у новій, прибраній вітчизні, в Америці, не тільки для себе, але й для виховання нового покоління тут і для захисту своїх батьків в Європі. Ми кажемо так: Ми станемо кращими жителями нового краю, як поможемо рідному здобути краще життя у волі, власті і власності вольного народу.

Для розвитку життя імігрантів, як громадян Сполучених Держав і Канади, є Український Робітничий Союз, відділи ріжних союзів, є Народні Домни, клуби, хори й інші організації. Оборона ж України є для того, щоб оборонити волю українського народу, волю політичну, національну, економічну, волю духа.

Дороги, що ведуть до великої цілі, є різкі. Ми хочемо допомогти нашому народові в Європі в світлій справі і тому піддержуємо його читальні, видавництва, школи, бібліотеки, наукові товариства. Можемо помагати йому в господарському поступі, піддержавши краєві кооперативні підприємства. Мусимо помагати в політичних вишколах, — а політика в широкому значінні обіймає і військо і дипломатію, і тому ми повин-

ні виробити політичну програму і тактику, розумну, сильну, захоплюючу, і поширити її на еміграції і на українських землях.

Добра тактика жадає, щоб не відлучувати ні одиниць ні організації, які можуть стати в пригоді у спільному ділі. Тому ми не повинні самолюбко і самославно відгранічуватися від усіх інших земляків і самопевно вимагати: всі до нас, а якщо ні, то ми вас не знаємо і не хочемо. Прямішо ми мусимо до всіх йти і нашу думку казати, поєднавшись з кожним, хто тої самої думки і не є ворог.

Одначе є границі, власне ідейні границі, поза які ми ніколи не вийдемо, бо інакше не лиш сами себе, але й нашу справу загубимо. Ті границі треба все мати перед очима. Ось вони: демократичний світогляд, самостійність української республіки, соборність української території. Від них ми не можемо відступити.

У теперішній світовій кризі ми стварилися про консолідацію всіх самостійних сил в Америці і для того піддержали думку про ініціативну акцію чотирьох союзів, до якої був даний почин ще минулої осені. Ті союзи зступають десятки тисяч горожан, мають звязки по всіх громадах, розпоряджають мало що не всіми українськими газетами. Від них міг би вийти заклик до консолідації всіх наших самостійних організацій для більшої матеріальної допомоги краєвим інституціям і для розголошення нашої справи перед світом. Чому ж досі нема такої спільної акції?

Треба, щоб про це всі знали. Пять разів були збори представників союзів і доте-

пер не дали навіть спільної заяви, щоб відомо було, де вони стоять і до чого прямують в цю кризу як громадські організації. Чому ж так?

Не будемо тут переповідати змісту всіх дискусій і нарад. Але мусимо заявити, що відповідальність за невдачу спадає на делегатів Українського Народного Союзу. Всі знаємо, що редактори Свободи рік за роком друкували фашистські статті без слова застереження або критики. Всі знаємо, як вони словом і ділом солідаризувалися з політичною групою ОДВУ, яка тепер опинилася під дослідями комітету конгресмена Даяса, що переслідує всі проти-американські організації. Це стало широко відоме через американську пресу.

Отже на останньому засіданні Робітничий Союз вимагав, щоб представники Народного Союзу і Свободи відкликали те немудре, баламутне і шкідливе своє писання, що було по стороні нацизму і фашизму, і запевнили громадянство, що того більше не буде. Але, замість відклику, вони дали чотирьох-годинну розмову про те, що вони демократи, вже давно були демократи і ніколи навіть не думали інакше.

Тиждень пізніше Об'єднання відповідало перед конгресом у Вашингтоні у слідстві, якого початки сягають далі як рік тому — на неславу доброго імені української іміграції та на шкоду українському народові.

Тому дотепер нема порозуміння між союзами. Тому через вини одиниць терпить громада. Нехай задумуються над тим всі громадяне і їхні організації.

СТЕЖКАМИ ПОЛІТИЧНИХ МІРКУВАНЬ УКРАЇНСЬКОГО ЕМІГРАНТА

Кожна провідна думка, кожна ідея мусить перейти свою вогненну пробу, — часами не одну, — заки покажеться, наскільки вона глибоко записана в головах тих, що її голосять, і який її правдивий зміст.

Коли хто на протязі двадцятих років після світової війни наслуховався на сотнях віч, зборів, маніфестацій тутешньої нашої еміграції, з яким одушевленням приймалися слухачами палкі слова промовців про самостійність і соборність, той напевне мусів думати, що цих громадян ніколи не задоволять ніщо інше крім незалежної української держави у власті і власності українського народу.

При всіх святочних okazіях ми всі сто-процентові державники, непримирні однаково до всіх окупацій, противники всяких уступок від основної програми: самостійної і соборної держави.

Як далеко від цього святочного клича до дійсного переконання, про це можна зробити тепер неоднораз цікаве спостереження. Після перерви в двох десятих років недавні події дали добру нагоду змірити нашу політичну зрілість. Яка частина з того, що голосять в устні і писанім слові при святочних нагодах, перейшла в кість і кров українського емігранта?

Спостереження досить несподівані.

Коли пів року тому Гітлер зажадав від Польщі згоди на прилучення Данцігу і на створення "коридора через коридор", багато наших власних товаришів устами признавали, що це тільки чергова агресія, за якою прийде далі поневолення Румунії, Угорщини, може України. Але в душі вони бажали собі, щоб Гітлер і забрав Данціг і покрав коридор. Не ламали собі голови над тим, що з того далі може бути. Чи не так?

Це ще можна зрозуміти. Для українця найближча була думка, що всяке обкороєння Польщі від заходу — байдуше, чи

насильством чи без насильства — ослабить нашого ворога і окупанта. Дарма, що твезрий розум мусів підсказувати, що підперта від заходу Польща з ще більшим натиском мусить кинутись на східні "креси".

Коли трохи згодом Гітлер заняв владу в Польщі і рушив на українські землі, політичні міркування багатьох наших людей за океаном висловлювались часто в такій формі: "Ліпший буде німець, ніж був поляк." Хто пробував сумніватись, що вийде з гітлерівського фашизму на нашій землі, той міг ще дістати таку відповідь: "Нехай і чорний, щоб тільки не поляк."

Від часу, як на Західну Україну рушила зі сходу Москва, можна почути нові міркування. Одні підносять одволено, що "ми тепер разом". Мовляв, сповнилась "соборність", хоч тільки в окупації. Інші жаліють за німцем, бо "німець чистіший", "навчив би нас не одного", а москаль "засвинить" нашу землю. Є такі, що воліють окупацію большевиків, є інші, що завидують тим окупантам, які попали під німців, бо це "ліпший господар". А є такі, що на все відповідають: Нехай гірше, аби інакше.

Коли слухати всіх таких і подібних міркувань ширших українських людей, приходиться поставити питання: А де ж поділася наша державність? Чи зрадив раб від того, що здобув собі волю? Ні, він радіє з того, що дві чужі сили побились над його головою.

Українська еміграція за океаном походить у великій більшості з західних українських земель, що були під Австрією, а потім під Польщею. Ця частина українського народу вважає себе найбільш національно розвинутою і політично свідомою. Як показується тепер, її політичне думання не вишло далі поза ненависть до польського ярма. Та чи може ця ненависть до окупанта сама заступити державну програму поневоленого народу?

Чи можна нею збудувати державу? Ні. Вона може ще найбільше завести поневолений варід знід одного ярма у друге.

Відновлена польська неволя звала була український варід на його власній землі на становище "хама", вищила його на всіх ділянках і витягала його сили давніми методами шляхецької Польщі. Ця неволя не сміє вернутись на нашу землю і в цій справі не може бути ріжниця в думках українських людей. Але від цього ще дуже далека дорога до того, щоб приймати за визволення те, що тепер нашими землями поділялись дві нові сили.

Польський окупант з Західної України усунений. Але українське громадянство мусить здати собі ясно справу з одного, що це сталося не нашими власними силами. А це основна справа. Коли б український варід вибився сам з польської неволи, він став би тим самим господарем у своїй хаті. А так сталося інакше: замість польського, ми дістали двох нових господарів. На наших землях стоять знов чужі армії, господарить чужа адміністрація, рішає чужа воля.

У своїй історії Польща не раз була розбита на наших землях, — турками, шведами й іншими народами, — але від того нашому народови ні раз не ставало легше. Інакше сталося лиш тим разом, коли український варід вибився сам з польської неволи. Але і тоді справа не була проста, бо він не вдержав своєї держави і попав у нову неволю. Треба не тільки здобути волю, але її вдержати.

Навіть радість з об'єднання українських земель під одним чужим режимом, що виглядає на "соборність", не надто об'єднана. Бо соборність окупанці це зовсім інше діло, ніж соборність у власній державі. Недаром також деякі ентузіастичні нової "соборности" хапають жадібно вістки про більше волі для українців під Ру-

(Продовження на стор. 8)

ВІЙНА І НЕВТРАЛЬНІСТЬ АМЕРИКИ

При всій симпатії, якою вітаються в Америці противники Гітлера, громадянство й уряд Сполучених Держав рішуче не хочуть змішуватись активно у війну. Переведені ріжними установами й видавництвами "пробні голосовання" вказують, що більше, як 80 відсотків громадянства бажають перемоги демократичних держав, але з другого боку майже повних 100 відсотків не хочуть, щоб Америка сама змішалась у війну.

Цьому настроєви громадянства відповідають американські закони. Велика більшість населення і його представників у сенаті і конгресі хочуть, щоб Сполучені Держави продавали зброю та военні матеріали Англії і Франції. Це видно з голосів преси та з дебат у конгресі. Але рівночасно розпорядки уряду про нейтральність та законопроекти, як цю нейтральність зберетти, мають ще більшу підтримку і публіки і законодавців.

Урядове становище Сполучених Держав було зясоване в прокламації президента Розевелта з 5-го вересня цього року. В ній подава ціла інка заборон. щоб "зберетти нейтральність Сполучених Держав і їх громадян та осіб, що живуть на їх території і підлягають їх законам".

У прокламації сказано, що американським громадянам і чужинцям, що мешкають на території або під законами Сполучених Держав, не вільно самим служити в арміях воюючих держав, не вільно вступати в ці армії, не вільно намовляти до цього або вербувати інших осіб ні в Америці ні поза нею, та не вільно помагати таким особам, які хочуть це зробити.

Заборонено помагати в заосмотрюванні военним лаштунком кораблів воюючих держав, наймлати для них моряків, підготовляти военні експедиції на суші чи на морі, та давати военним кораблям і військовим властям воюючих держав інформації, гроші, припа-

си, зброю і всіляку іншу поміч, потрібну для ведення війни.

Прокламація забороняє збирати гроші або давати покликки до збірок, метою яких є павроєння військових частин або яка небудь ворожа акція проти котроїсь з воюючих держав.

Врешті в прокламації поданий заклик, що всі особи на території Сполучених Держав і всі американські громадяне поза нею "не сміють брати ні посередно ні безпосередно участі у війні, але мають жити в мирі зі всіми воюючими сторонами і мають затримати гостру й безсторонну нейтральність".

Оці постанови підкріплено ще пізніше завою департаменту справедливости, у якій звертається увагу на ріжні гострі приписи закона проти шпіонажі (з 1917-го року), особливо щодо зносин з воюючими державами, їх агентами, кораблями і літаками.

Очевидно, тими постановами Сполучені Держави ніяк не обмежили свободи слова і преси. Президент Розевелт вразно підкреслив, що кожний може мати свої симпатії у цій війні і може їх вільно висловлювати. Однак ні Америка ні її громадяне не сміють робити нічого, що подавало б матеріальну поміч одному противникови проти другого.

Все це мусять мати на увазі українські люде й організації в Америці. Теперішня війна поважно зачіпає інтереси українського народу в Європі і викликає серед тутешньої імїграції бажання стати на захист тих інтересів. При цьому може легко статись, що через незнання законів дехто може задутати себе і свою організацію в клопоти з американським урядом та викликати в американській публічній опінії відрухи, шкідливі для України.

Треба памитати, що тепер не вільно робити збірок на ніякі "революційні цілі" чи на "визвольну боротьбу", якщо

при цьому не є врязано зазначено, що ця боротьба має вестись отвертою і чесною пропагандою української справи і ніяк інакше. Всі збірки і пересилка грошей повинні бути ведені прилюдно, записави з належних ділових книжках і з докладним поясненням, кому гроші були передані і на що вжиті. Брак доказу про це останнє може бути причиною поважних клопотів.

У пролапанді української справи треба пильно вважати, щоб не ставляти таких вимог, виконання яких могло б нарушити нейтральність Америки. Можна жадати, щоб Сполучені Держави і американська громадська опінія вживали свого впливу в користь поліпшення долі українців в Європі, але не можна закликати Америку до урядових виступів за українську незалежність. Таку незалежність можна добути тільки війною з Совітським Союзом і клкати Америку на неї це нісенітниця, а одночасно спроба нарушити нейтральність. З другого боку перекоувати американське громадянство, що без вільної України не буде постійного мира в світі, це і правда і добра порада.

Закликати українських людей до творення легіону в Америці, чи вербувати когось, щоб їхав в Канаду і там пробував вступати в такий легіон чи просто в армію, це проступок, за який може бути кара. Разом з тим це також і з українського погляду нерозумно.

Одним словом у теперішній час українська імїграція у своїй акції в користь української незалежности мусять пилько вважати, щоб вестя цю акцію рівнобіжно і в повній згоді з інтересами американської демократії. Тим способом, без грїмких фраз і немудрих вискоків, шляхом перекоування та розважного діяння, треба старатись здобути для української справи зрозуміння серед тутешнього громадянства. У відповідний час це зрозуміння

ЧЕХОСЛОВАЦЬКА АКЦІЯ ЗА НОРДОНОМ

Сьогодні майже всі чехи й словаки за кордоном обєднали свої сили для спільної чехо-словацької визвольної акції.

Гасло цієї акції: "В свободній Європі свобідна Чехословаччина".

Чехи й словаки вірять, що сучасна війна в Європі розгорнеться в світову, яка закінчиться поразкою Німеччини та її союзників.

Після війни Європа муситиме будуватись на нових засадах. Економічні інтереси всього світу й народів Європи зокрема женуть до створення сполучених держав Європи. В тих сполучених державах Європи всі народи муситимуть мати свою місцеву державну самоуправу (автономію) нарівні з іншими.

Тільки злука всіх народів Європи в одну європейську федерацію, закріплення рівноправного становища всіх народів і утворення господарського життя на засадах спільного господарського плану може заспокоїти Європу, зробити війни безцільними й безплідними, дати змогу кожному народові вільно забезпечувати свої життєві потреби власною працею й порозумінням з іншими.

Порозуміння чехословацького суцільства за кордоном профілар легко. Тому сприяв приїзд не лише бувшого пре-

зидента Бенеша, а й вдатнішого словацького діяча І. Славіка, що був раніше міністром внутрішніх справ Чехословаччини, а потім її послом у Варшаві, а також утеча з Праги до Парижу голови народної християнської (католицької) партії Шрамека (одного з більших прихильників українців та банзького приятеля о. А. Волошини), врешті утеча найвдатнішого чеського летуна, майора Новака, з цілою ескадрою чеських літчиків до Франції.

Чехи й словаки, соціалісти й клерикали, цивільні й військові, дістали авторитет представників з краю, які спільно взяли за організацію чехословацької визвольної акції.

Політичний провід спочиває в руках бувшого президента Е. Бенеша та його ближчих дорадників, які складають Центральну Національну Раду. При президентові існує його канцелярія, яка поки що перебуває в Америці, але готується до переїзду в Європу.

Англійський і французький уряди признали за Бенешом і його співробітниками права майбутнього уряду визволеної Чехословаччини. Бенеш виконує в тім уряді функцію міністра захордонних справ.

Політичний осередок чехословацької визвольної акції провадить у цей час головним чином дві справи — пропаганду й організацію військової сили.

З метою пропаганди виготовляються в різних мовах: 1. статті, які розсилаються чеським, словацьким і іншим часописам; 2. брошури; 3. огляди визвольного руху в Чехії й Словаччині; 4. огляди преси чеської й словацької; 5. огляди світової преси в чехословацькій справі і т. п., що розсилається ріжним органам преси і визначним політичним діячам.

Військо організується у Франції. В склад його увійшли перш за все численні військові втікачі з Чехословаччини і значна кількість летунів з

літаками, а також старшини, підстаршини й добрячі різного роду зброї, які й до цієї пори не перестають прибувати з Чехії та з Німеччини, куди їх повисилали на роботу. Окрім того, до легіону пристають чехи й словаки, що виїхали у Францію на роботу або втекли згід з гітлерівського режиму.

В кожній країні чехи й словаки гуртуються в місцеві національні ради, які мають своєю метою помагати політичному осередку в його чинності. В Америці чехословацьку національну раду склали три найбільших організації чехів і словаків, а саме:

1. Чеське Національне Здруження, що обєднує різні поступові організації, як вільнодумці, союзи, робітничі організації, протестанти і т. п.; всього омоло 100.000 осіб;

2. Національний Союз Чеських Католиків та

3. Словацьке Національне Здруження.

Кожна з цих трьох організацій виделегувала по п'ять осіб від себе, які склали управу або Виконавчий Комітет Національної Ради. Головою Національного Комітету вибрано професора Змрґала, з Шкаґа, а секретарем редактора Мартінека, який недавно прибув з Праги.

Окрім організації, до Національної Ради прислали омоло 50.000 одиначних членів. Як організації, так і індивідуальні члени платять певну річну вкладку. Всі місцеві національні ради допомагають праці політичного осередку — Центральної Національної Ради збіркою матеріальних засобів та пропагандою. Кожна місцева національна рада діє в межах законів тієї держави, в якій перебуває.

Управа й канцелярія Чехословацької Національної Ради в Америці перебуває в Шкаґа. Інформації й статті, які виготовляє канцелярія Національної Ради, друкуються в усіх чеських і словацьких часописах Сполучених Держав.

П. Р.

МІЖНАРОДНІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ

I

Час вимагає ясності, активності, рішучості, завзяття й витривалості.

Все це можливе тільки при доброму званні й усвідомленні того, що діється в світі, які осягає сили і в якому напрямку розвивають історичний суспільний процес; куди й чому йдуть там чи іншим народом.

Перед світовою війною провід у світовому суспільному процесі вели демократичні сили: вони пішли диктатурою до поступу; міняли старі абсолютистичні системи на демократичні, народоправні. Навіть у найбільш відстаємих країнах Європи, як Росія й Туреччина. Супроти переможного ходу демократії, яка протопувала шлях соціалізму, світова реакція висунула абсолютистичний імперіалізм під проводом Німеччини й Австро-Угорщини.

У старих змаганнях за панування в світі Англія й Франція сварилися на демократію й потягнули за собою Росію, яка саме переживала добу переродження в демократичну державу. Німеччина й Австро-Угорщина, поміж того, що мали в собі зародки демократичного ладу, оперлися на ідею абсолютистичного імперіалізму, тобто: завоювання й підпорядкування інших народів і держав світу.

Супроти німецького зловольницького імперіалізму антанта поставила гасла свободи народів, визволення поневолених і державного їх самозначення.

Більшість світу пішла за цими демократичними ідеями і державк антант перемогла. Демократія виграла війну.

Та, на жаль, демократія не витримала миру. Під натиском, з одного боку, капіталістів, які важки перемоги для задоволення власних імперіалістичних інтересів; з другого — большевицької диктатури, а з третього — протибольшевицької диктатури фашизму-нацизму, — більшість провідних

сил європейського суспільства відступила від зведів демократії. Зрадила сама собі.

Версаль не дотримав демократичних обіцянок антанті, в Ліга Націй обернулася в політичне знаряддя імперіалістичної переможців. Доля Мани, Етіопії, Еспанії, Чехословаччини жорстокий тому доказ.

Російська революція, створена демократичними силами, попавши в полон большевицкому, також виступила проти демократії. Збройним насильством знищила демократичні республіки України, Білорусі, Грузії і т. п. А російська демократія не тільки не стала в оборону поневолених демократичних республік, а ще й оправдувала большевицьке насильство, хоча сама була знищена большевиками. Європейська демократія так само не стала на захист демократії української, білоруської, грузинської і т. п. Закричались від диктатури большевицкому-комунізму, помагала старій царській реакції: Колчакам, Юденичам, Денікіням, Врангелям. Демократія та поневолених народів обминала. Нехай гинуть.

Коли в Італії й Німеччині з'явилися фашизм-нацизм, демократичні уряди Англії й Франції також не підтримали тамтешньої демократії, не дали Італії й Німеччині того, що могло би піднести авторитет демократії. Навпаки, немов би свідомо зробили все, щоб дискредитувати тамтешню демократію й облекшити шлях фашизму й нацизму.

У справі Австрії, Еспанії, Чехословаччини вони зробили так, немов би доля тих демократичних держав їх зовсім не обходила. Внаслідок того сила демократії впала.

Спільними силами капіталістів та комуністів демократію задушено в Східній, Середній та Південній Європі — Росії, Німеччині, Австрії, Мадящині, Італії, Югославії. Навіть у тих, що визволені демократією державах, як Польща, Литва й інші.

Сирізь скріплюється диктатура рашких кольорів: червона, чорна, бура і т. д.

Демократія залишилася тільки на заході Європи, але вже цілком безсила: без власної ідеї, без власної думки про майбутнє. Ідеологічно й організаційно розпорочена. Лізе (робітничче) крило її покляло надії на червоному диктатурою; праве (капіталістичне) стало задрівати в чорному та бурому, а середок (принципова інтелігенція й частинка робітництва) або інтелігалася в хвості своєї буржуазії, посилаючи до спільної праці з нею своїх міністрів, або простягла руку до "єдиного фронту" в червоному диктатурою, камикуючи поневолених народом єдиної тижі й не турбувати новою російською імперіалізму, прикритого червоною комуністичною кіркою.

Європейська демократія вродилася. Обернулася в популяра інших сил. Перебігла від товаришування й залучення з одною диктатурою до другої. І треба було аж доброго азійського прокухана, щоб захіло - європейська демократія зрозуміла, що їй нема на кого поклатись, опірч своїх власних сил та сил демократій тих народів, яких вона єгостично зраджувала.

Англійсько-французька демократія, що розкривала обійми то для Гітлера, то для Сталіна, відчуда на своїх грудях брудні чоботи обох. Догадалася.

II

Світ тепер виразно поділяється на два природні табори: 1. насильницький - диктаторський, і 2. оборонний - демократичний. Легше стало бачити, де вороги, а де приятелі, чи просто нешкідливі люди.

В той же час виявилось, що комунізм остаточно збанкрутував, а на його місце твердо сів московський імперіалізм. Не лише німецький, а й французький та англійський комуністи опинилися "під дурного хача від сталіно-гітлерівської тою", і завзято відмежовують-

спільки. Тільки деякі (не всі) українські любителі московського "вуйка" намагаються довести, що переведення Західної України з польської старої вязниці до московської, модернізованої, це визволення. А поруч з тим пропагують в Європі й Америці — демократію.

Український фашизм-нацизм, втрапивши всіх своїх "вуйків", — італійського, німецького й польського, — пристосовується до нових умов. Згідно з хитрим рішенням централі в кожній державі виступає прихильником того ладу, який у тій державі панує: в Німеччині — нацизму, в Галичині — комунізму, в Англії, Франції й Америці — демократії.

Тут, в Америці, старим демократам швидко доведеться мабуть доказувати, що вони справжні демократи, бо новоспечена "демократія" з недавніх фашистів-нацистів уже кричить, що патент "справжньої демократії" належить тільки їй. Старі, мовляв, демократи зовсім не розуміють, що таке демократія. Тільки вони, недавні хвалителі нацистичної та комуністичної диктатури, можуть розламувати, що таке "справжній" демократія. Комуністи й фашисти-нацисти заговорили про "демократію".

Все ж таки факт, що демократії піднімається. Демократія оживає.

III

У цих обставинах перегуртування діючих сил Європи, перегону українського народу з одної вязниці до другої, переоцінки цінностей і відродження демократії, — на українську демократію спадає надзвичайно важкий обов'язок захисту життєвих інтересів українського народу й установаження правдивої лінії його міжнародних відносин.

Сьогоднішній стан міжнародних відносин, як він склався, показує, що в жадному з діючих таборів нема такого зацікавлення українською справою, якого би ми собі бажали. Навколо України бачимо тільки або отверті імперія-

лістичних ворогів, як чорних, так і червоних; або їхніх попліхачів і провокаторів; або дворушників, які чекають лише певної нагоди, щоб надужити український рух у своїх цілях; або хитрунів, які так чи інакше хотять спекулювати на Україні; або просто байдужих, що зовсім нею не цікавляться. Така сумна дійсність. Жадного приятеля України серед великих і рішачих нема.

Навіть поміж нашими й скривдженими не всі готові співпрацювати з нею. Є такі, що сами розбиті нацистично-комуністичною спілкою, а мріють не стільки про віднову власної свободи, як про підпорядкування собі України.

З огляду на це все, українці мусять самі виконувати свою долю: не покладати надій на жадний існуючий табір, а організувати власні сили, яких ніколи не бракувало, шукати собі спільників серед інших поневолених народів, щоб разом з ними витворити третю, нову, рішачу силу, яка урівноважує би натиск нацистично-комуністичного імперіалізму й хитрування "демократичних держав". Третю самостійну силу, яка робила би опір навалі Німеччини й Росії, але не була безголосним полляхом Англії й Франції. Яка пам'ятала би, що Хіна, Етіопія, Іспанія, Чехословаччина й Польща занадто багато стратили через свою безкритичну віру в поміч "великих союзників". Яка усвідомлювала би, що інтереси "великих" не завжди тотожні з інтересами малих і що "великі" не від того, щоб загортити жар руками "малих". Яка би в першу чергу відчувала потреби малих і не спускала з ока необхідності захисту їх власними силами.

Українська демократія мусить взяти на себе тяжке завдання сформулювати не лише нову думку про своє визволення і впорядкування таких міжнародних відносин, які йому сприяли би, а й зібрати силу для реалізації тієї думки. Не чекати, щоб хтось щось

зробив для добра України, а самій стигати народи до гурту й заохочувати їх до спільної визвольної акції. Пропагувати новий міжнародний лад на засадах старої правдивої демократії: рівності й вільного порозуміння народів.

Оськове те, що ми мусимо далі боротися за демократію. А перемога демократії можлива тільки шляхом перемоги західних держав над теперішньою гітлерівською Німеччиною.

Ми все буди і є по стороні демократії, не тому, що "демократичні держави" нам щось обіцяють, чи можуть обіцяти. Ні, вони нічого не обіцяють і, можливо, нічого обіцяти не будуть. А тому, що

1. наші землі вже в пазурах диктатур, і ми не можемо йти разом з гнобителями нашого народу;

2. демократичні держави хоч нічого нам не обіцяють (а що ми їм обіцяли?), але й нічого від нас поки що не відбирають і ні на які наші землі не звзіхають;

3. демократичні держави з своїх власних інтересів є проти диктаторських агресій, а це нам на руку, й ми не повинні їм перешкоджувати зробити це як найкраще, з навіть облектикти їм це завдання;

4. демократичний лад, де тільки українці під ним перебували, коли й не давав нічого українцям, то й не перешкоджував їм творити власними силами те, чого вони хотіли. Так було в році 1917 в Росії та в роках 1918-1938 в Чехословаччині. Диктатури, як совітська, так і польська та румунська, тільки гнобили й не давали змоги українському народові задовольняти життєві потреби хоч би власними силами.

Демократія потрібна українцям не тому, що демократія їм щось дасть. А тому, що за демократії українці, як рівні з іншими народами, сами собі спроможуться здобути все, що потрібне для задоволення життєвих потреб і забезпечення повної свободи.

Н. Григорійів

ЛІСТИ І ДОПИСИ

З ВІДДІЛУ 1 О. У.

(Нью Йорк, Н. Я.)

Вістка про те, що московський імперіалізм і його яблони на найлютіший ворог (на папері), німецький нацизм, подали собі руки та що Сталін з ласки Гітлера загорнув всім мільйонам українського населення Західної України і робить з них нову провінцію великої совітської Росії, викликала різні толкування між гутешними українськими робітниками.

Деякі, що все вірили в поміч Москви, тішаться і вже хотіли б іхати до "вільної" Галичини. Але це тільки рядовики. Бо їхні лідери він словом не згадують про те, що їх тагне під владу Сталіна.

Нашими, на віку, котре відбулось на Четвертій вулиці, вони заявляють, що вони демократи. Та це їм не перешкоджало хвалити під небо Сталіна за те, що він разом з Гітлером ділить Західну Україну, не питаючи навіть про волю українського народу. На жаль, є ще такі люди, що вірять тим крутіствам і скидають свій тяжко запроцьований грин на снігання большевницького конгресу тут в Америці.

На згаданім вічу жертводавці склали свої долари одному з лідерів, а цей відбирав гроші і випускав кожному квиточки. Хто дав п'яту, то на квиточку було написано: "Дяку п'яту на червону армію, що забрало Галичину під свою владу і подарувало мое село згід польської неволі." А хто лише дав долар, то йому писалось: "Жертвую долар тям, що в йому селі дали доброго промучаня панови і т. д." А заклик був, щоб всі складали на ампітваніи конгресу.

По скінченні всіх промов предидателя віча встав і крикнув з усієї сили, що осталося ще лиш п'ять кварталів. А далі дуже по тиженьки додав, що, як хто має який запит, то нехай ставить. Двох зашталали, чи можна вже іхати до дому і писати листи. Але як зачали питати свідомі громадяни, чи Сталін питає соді українського народу, як вислав червону армію окупувати Західну Україну, тоді вже був сигнал усім вставати і йти до дому, бо вийшов час.

Отже то візана для всіх, без різниці переконань, дискусія на комуністичнім вічу.

Є ще й другі, що поспускали тепер мости і не можуть наднауватись, чому то Гітлер не забрав сам Галичину і не створив там нацистичної України, а віддав її Сталінові. Це ті, що вірять, що Гітлер буде будувати Україну для наших нацистичних "вождів".

Тепер вони питають, що на те скажуть оборонці. Справді, що вони на те скажуть?

29-го вересня цього року відбулися в Нью Йорку дискусійні збори відділу 1 О. У. Не забрало ніякого члена. Ванто під дискусію поділі на Західній Україні. По довшій дискусії всі прквни висловились за тям, що провідна ідея Оборони України, яка мела дотепер нашу організацію, лишається далі незмінна. Ми казали все і кажемо далі, що заміна одного окупанта другим не є визволенням українського народу. Самостійна, соборна, демократична Україна у владі і власності українського народу може бути збудована тільки власними силами самого українського народу.

Оце наша відповідь тим, хто хоче знати, що скажуть оборонці.

Іван Пасічник

З ВІДДІЛУ 5 О. У.

(Рочестер, Н. Я.)

Заходом 5-го відділу О. У. відбулось в нас загальне віче 1-го жовтня. Головним промовцем на вічу був тов. Володимир Гавриляк, член У. С. Р. П. і організатор організації поступової молоді в краю "Каменярі", що прибув сюди з рідного краю перед самим розвалом Польщі.

Помимо гарної погоди, котру кожний хоче ще використати, поки не повіє холодом і не поспле снігом, на віче прийшло досить людей. Прийшли послухати індця подій в наших рідних краю та довідатись від нього про життя нашого народу під польською злимацциною.

На вступі спові промови тов. Гавриляк передал прийіт до братів в Америці від У. С. Р. П., від жіночої поступової організації "Жіноча Громада" і від організації поступової молоді "Каменярі". Прийіти на залі прийіли це прийіти ширими оплесками.

Після того майже в три-годиннім рефераті шпильний промовець представив розпиток життя нашого народу за часів бувшої Польщі як поліекономічнім, освітнім, культурнім і політичнім. Промовець статистични-

ми цифрами виказував, як или марія вперто боровся за своє існування на окувованих Польською землях.

Дальше він представив, як бувші Польща нишчала всякий прова українського життя репресіями, побоями, планованою шашифікацією, колонізацією нашої землі, відмовою всякого заробітку нашими людьми та ішими способами. Не зважаючи на той організований терор з польської сторони, наш нарід ставив опір і не зневірився. Навпаки твердо вірив, що приїде час нашої перемоги.

На закінчення промовець сказав, що тільки тоді наш нарід може сподіватись життям, коли збудує свою власну хату, в котрій буде сам господарем. Досі український нарід опра чужий лан, тепер він мусить стати плагатором своєї власної ниви — своєї незалежної соборної вільної української держави. Слухачі нагородили промовця різкими оплесками.

В дискусії було багато питань, на котрі промовець вдоволяючо відповідала.

Тому що в першій рефераті тов. Гавриляка ще все життя нашого народу під бувшою польською злимацциною не обговорено, відбується продовження в неділю, 29-го жовтня, в третій годині пополудні, в Народнім Домі, при 831 Джозеф Енню. Тов. В. Гавриляк розповість ще більше про життя нашого народу під бувшою польською окупацією. Всіх, кого цікавить доля і неволя нашого народу, просимо громадно прийти.

Л. Братусь

секретар відділу 5 О. У.

З ВІДДІЛУ 20 О. У.

(Торонто, Онт.)

30-го травня за ініціативою цього відділу вшталовано в Торонто віче, в якому взяли участь оді організації: Відділ 20 О. У., Союз Українських Самостійників, Товариство Український Народний Дім, Товариство імені Івана Франка з Вест Торонто, Товариство Поступ.

Головним промовцем на вічу був професор П. Григорків. На вічу збрано \$62.50 на поміч збігати з Карпатської України. Гроші вислали через Народну Волю для комітету поміч збігати у Братиславі, на Словацчині.

Після того відділ дав п'ять лекцій, на котрих промовляв проф. Григорків. Крім цих лекцій проф. Григорків екстував з промовани на Вест

Торонто, в Осашві, Гемптон, Веленд, Торонд, Чатан і в Монреалі.

Менше успішні були два пікніки, влаштовані нашим відділом. Тому відділ рішив влаштовувати надалі інші підприємства.

25-го травня з нагоди весілля нашого товариша Нестора Цебринського зібрано на фонд Світло під селянську стрічку \$15.00. Молодий і молода (Marie Pepeta) жертували \$10.00, гості зложили \$5.00. До того додали з м'яса, так що вийшло разом \$22.50.

Дня 2-го червня на лекції проф. Н. Григорійва зібрано на журнал Живе Слово \$6.00. Всі гроші були послані через Народну Волю.

12-го вересня загощили до нашого відділу тов. М. Січинський і дав виступ з помешкання відділу на тему: Світові події в українська справа. Виступ був дуже цікавий і на часі. Після виступу відділ відбув з тов. Січинським довірочні збори, на яких були обговорені взаємні організаційні та громадські справи.

В останніх часах наш відділ побільшився п'ятьма новими членами. Між ними є деякі молоді інтелектуальні сили і визначні активні діячі, що тепер приступили до вищої організації. Маємо надію, що спільними силами наш відділ поведе тепер ще ширшу і більш корисну працю. Бо теперішній час вимагає від нас як найбільшої активності. Г. Гутенко

ПІД УВАГУ ЧЛЕНАМ О. У.

Воєнні події в Європі, що захопили також наш край, розірвали наші зв'язки з краєвими установами і перервали нашу допомогну акцію для організації українського селянства.

Всі наші дотеперішні збіркові та інші акції для краю тимчасово припинились. Через ті самі воєнні події припинилась дальша доставка краєвої преси і видань, хоч вони за них заплатали передплату. Перестали приходити Громадський Голос, Живе Слово, Жіночий Голос, Каменярі, Самоосвіта. Не тільки тому, що пошта не доставляє з краю жадних посилок від початку вересня, але й тому, що всі ті видання, які ми піддержували звідси і читали, правдоподібно більше не виходять.

Звертаємось до членів О. У., щоб пояснювали це на місцях тим громадянам збова нашої організації, що передплачували ті самі видання і може дивуються, чому їх нема.

Треба надіятись, що в недалекій будучності покажуться, де треба буде навязати нашу працю для рідного краю і якими способами вести її далі. Як дотепер, наша організація буде стежити скрізь за тим, де проявлять себе в краєвих подіях народні сили, і буде помагати розбудовувати їх як одинокую надійну основу наших змагань і боротьби.

СТЕЖКАМИ ПОЛІТИЧНИХ МІРКУВАНЬ УКРАЇНСЬКОГО ЕМІГРАНТА

(Докінчення з стор. 2)
мунією і завдають собі питання, чи не прийдеться цій невеличкій румунській Україні відіграти ролю Піємонту, коли буде надто здавлена "собою" Україна?

Українська еміграція за океаном має той привілей, що вона може вільно сказати своє слово в обороні рідного народу і рідної землі. Це не тільки привілей, але важкий обов'язок. А цей обов'язок такий: В часах найбільшої скрути, коли нашим братам на рідній землі замкнені уста і коли вони примушені йти на уступки та шукати компромісів з пануючим режимом, держати тут високо прапор нашої державної волі і говорити і за них і за себе.

Зле розуміють ці завдання еміграції ті тутешні громадяне, що поширюють думку, що "не треба драгувати нової влади". Цю практичну поведінку треба лишити тим, що будуть примушені її робити. А наше завдання тим р. довніше сказати перед широким світом, що наш нарід не хоче бачити на своїй землі ні панівської рефензивної, ні совітського ГеПеду, ні німецького Гейстапа. Він хоче бути сам своїм господарем.

Число 30 О. В. розіслано секретарям для негайної роздачі членам дня 14-го жовтня 1938.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., брав участь у влаштованні Шевченкового Святя, що відбулося дня 24-го вересня. Промовляли, між іншими, т. т. М. Січинський і В. Левчицький. -- Відділ відбув 29-го вересня дискусійні збори з приводу подій на Західній Україні. -- Відділ залагав вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець вересня. -- З розпродажі Живого Слова відділ зложив \$2.40, з розпродажі брошур \$5.00.

Відділ 4 О. У., Нисраг, Н. Дж., влаштує 15-го жовтня віче. Промовляти буде проф. Н. Григорійва.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., влаштував 1-го жовтня віче, на котрім промовляв представник організації "Каменярі" в краю, т. Володимир Гаврилик. Дальша лекція назначена на 29-го жовтня. Відділ залагав вкладки до централі по кінець серпня і переслав з розпродажі Каменярів і Громадського Голосу \$2.45.

Відділ 8 О. У., Сакрентон, Па., влаштує, разом з місцевим Жіночим Товариством, для придбання фондів "Бігго" на 29-го жовтня. Вкладки до централі і належність за бюлетен від членів заплачені.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., залагав вкладки до централі і належність від членів за бюлетен.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., залагав вкладки до централі по кінець вересня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 14 О. У., Бингтон, Н. Я., відбув 21-го вересня збори, на яких вибрано новий уряд відділу в такому складі: А. Кулак, голова; О. Салік, секретар; В. Войтин, касир. -- Відділ влаштує 29-го жовтня віче, на котрім буде промовляти проф. Григорійва. -- Відділ залагав вкладки до централі по кінець червня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., влаштував п'ять лекцій на котрих промовляв проф. Н. Григорійва. -- Дня 12-го вересня відбувся виступ т. М. Січинського на тему "Світові події в українська справа". -- Відділ зібрав на весілля т. М. Цебринського на фонд "Світло під селянську стрічку" \$15.00 і доповнивши цю суму, послан на ту цілю \$22.50. На лекції проф. Григорійва зібрано на журнал Живе Слово \$6.00 -- Відділ приєднав п'ять нових членів.

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 166

А ТЕПЕР ДО ПРАЦІ

Справа рочестерської наради з 25-го листопада і її ухвали відомі товаришам уже з пресових повідомлень. На іншому місці передруковуємо в цьому числі ухвалення на цій нараді заклик Ініціативного Комітету Української Національної Ради. Тут пишемо з цього приводу кілька слів зокрема під увагу членам нашої організації.

Потреба ширшої акції на допомогу Рідному Краєви в його боротьбі стала лекучою ще з того часу, коли перші передвісники теперішньої європейської війни діткнули в минулому році Карпатську Україну. Коли ж тепер нова війна захопила у свій вир наших братів і сестер на Західній Україні, стало невідлечним обов'язком усіх здорових громадських сил нашої еміграції організувати розумну і відповідальну допомогу народнім силам на рідних землях. Не можна мовчати у цій хвилі українській еміграції за океаном. Вона одинако має свободу слова і може використати її в цей час, коли наш нарід на своїй землі мусить мовчати.

Заходи в справі ширшого порозуміння незалежних громадських сил нашої еміграції почалися, як відомо, більше як рік тому і не довели дотепер ні до чого. Треба підкреслити, що почин у дотеперішніх спробах порозуміння виходив власне від тої групи, на яку найбільше спирається звичайно закиди партійництва, та що найбільші перешкоди ставила і ставить дотепер порозумінню та друга група, що має на устах все клич про єдність нації і клич "нація понад усе".

Майже цілий рік ішли наперед спроби налагодити порозу-

міння на ґрунті чотирьох допомогових Союзів, тому що це найскільніпі наші організації, мають найбільшу кількість членів, найбільші фонди і найсильнішу пресу. Почин до таких нарад дав У. Р. Союз. Відбулось їх кілька у Філадельфії і всі вони розбились через опір представників У. Н. Союзу і Свободи.

Представники цих організацій спершу брали участь у нарадах, потім саботували їх, а накінець, вже підчас цієї війни, знов перепросились. Але коли на останній спільній нараді у Філадельфії у вересні цього року прийшлося укладати спільну платформу для акції, вони відмовились виректись явно й прилюдно ідеології "вождівства" й орієнтації на нацистичну Німеччину, які Свобода пропагувала, як відомо, за останні роки аж до недавніх часів. На цьому переговори Союзів остаточно розбились.

Рочестерська нарада поставила собі за шіль діяти до ширшого порозуміння еміграції іншим шляхом. Зачинаємо не від ріжних груп, між якими треба було шукати компромісу, лиш від тих організацій, між якими є повна однозгідність щодо трьох основних кличів: Самостійности, Соборности і Демократії.

Це дає нашій акції від самого початку ясний політичний ґрунт. Все, що буде приставати до нашого почину, мусить однаково різко бути відмежоване від зв'язків з комунізмом і нацизмом. Наша акція буде мати ясне політичне обличчя і не впаде на неї тинь зв'язків з агентами Гітлера або Сталіна. В тому буде її авторитет і сила, якщо вона має мвти успіх перед громадянством

Сполучених Держав та інших демократичних країн.

Друга властивість нової акції — це те, що вона буде знизу вгору. Рочестерська відозва звертається відразу до загалу еміграції. Коли здорові і нездеморалізовані "низи" нашої еміграції по громадах підхоплять клич створення Національної Ради і скликання Національного Конгресу, вони потягнуть за собою деякі вперті центри, або лишнуть їх на завсідні на боці. Порозуміння не конче потребує вже їхньої згоди. Воно відбудеться понад їхні голови.

Тепер справа в тому, щоб піднесені в Рочестері кличі понести в широкую українську громаду по всіх місцевостях. Тут на наших товаришів спадає головний обов'язок стати негайно в першому ряді до праці.

Рочестерський поклик дає основні вказівки щодо цієї праці. Треба негайно збирати по громадах міжорганізаційні наради і кликати на них як найширші кола незалежного місцевого громадянства. З таких нарад мусять виходити заяви солідарности з політичною платформою Самостійности, Соборности і Демократії і піддержка для почину створення Української Національної Ради та скликання Українського Національного Конгресу.

Де до цієї акції не можна притягнути відразу більше місцевих організацій, нехай ці заяви солідарности виходять від окремих організацій. Де нема таких організацій, нехай заявляються окремі громадяни.

Чим більше українських громад, чим більше організацій і окремих громадян піддержити (Продовження на стор. 8)

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

УКРАЇНШ І УКРАЇНКИ! ГРОМАДЯНЕ І ГРОМАДЯНКИ!

Тяжкі й відповідальні часи переживаємо. Нова європейська війна захоплює від самого початку у свій вир наш Рідний Край, зробила його ще раз жертвою чужого війська.

На всіх рідних землях український народ не має змоги сказати ніяке слово, організувати власну силу для оборони своїх життєвих інтересів. Він позбавлений, на його уста накладена печатка.

У такій хвилині ми, німече відпущені, громадяни вільної землі Вашингтона, Джеферсона, Лінкольна й інших боршів за людську свободу, приналежні до різних українських організацій і різних політичних світоглядів, але об'єднані однією думкою незалежності від усіх чужих політичних та державних чинників, звертаємось до Вас з наступним словом.

Теперішня війна це не тільки нова боротьба диктаторів-агресорів проти демократії, але також продовження діяних імперіалістичних конфліктів великих держав, що не закінчилися Великою Війною в роках 1914-18 і відновилися внаслідок повоєнної реакції. Ось головні чинники, що що реанімо сиринили:

Перше, недовержання міждержавних умов і засад демократії та права самовизначення народів, які то гасла помогли великим державам здобути перемогу у Великій Війні.

Друге, це знищення демократичних держав Східної Європи більшовицькою диктатурою. Так упала демократія республіканської України й також Росії, Білоруси й Кавказу.

Третє, відродження німецького імперіалізму й народження італійського.

Порозуміння Росії й Німеччини опирається на подібний характер обидвох імперіалістичних диктатур, на спільності їх інтересів супроти Англії та на змаганні теперішнього російського уряду забезпечити собі Україну на підставі угоди з Німеччиною.

На українських землях ще перед теперішньою війною прийшло до окупації Карпатської України мадярськими військами, а в цій війні Німеччина збрала собі на силу Лемківщину, Холмщину, Підляшшя і деякі повіти Східної Галичини, а армія Східської Росії окупувала решту Західної України.

Але чи дав свою згоду на те український народ?

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД НЕ ПРИМИРИВСЯ І НЕ ПРИМИРИТЬСЯ НІ З ПОПЕРЕДНІМ ЗАХОПЛЕННЯМ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ СОВІТСЬКИМ ІМПЕРІАЛІЗМОМ. НІ З ТЕПЕРІШНІМ ЗАВРОВАВАННЯМ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ТИМ САМИМ ІМПЕРІАЛІЗМОМ НА СПІЛКУ З НІМЕЦЬКИМ. ВІН БОРОЄТЬСЯ І БУДЕ БОРОТИТЬСЯ ДАЛІ ЗА ВІДНОВУ СВОЄЇ САМОСТІЙНОЇ, СОБОРНОЇ І НАРОДОПРАВНОЇ ДЕРЖАВИ.

Боротьба українського народу за власну державність мусить дати йому своїм власним, самостійним шляхом, мусить опиратись лише на розвиток й організацію своїх власних сил і використовувати зріст демократії у всіх інших народів, не відмовляючись від співпраці з тими народами, що не претендують на українські землі і визнають право українського народу на самовизначення, а

одночасно мають спільну з ним везовою: бо поведовити, або стояти під загрозою російського чи німецького імперіалізму.

На нас, українську еміграцію за океаном, свавде в цей час історичний обов'язок виступити перед широким світом на оборону самостійності України. Коля Рідний Край не має змоги виявити ніякого своєї політичної думки, тим сильніше мусить озватись наш голос.

Допомога Рідному Краєви в його боротьбі за волю нималеє спільного виступу всіх незалежних сил української еміграції. Треба тісного зєднання наших здорових сил, але таксамо різкого відмежування від тих, хто вогає собі себе орієнтацією на чужі диктатури.

Сьогоднішня завоювання українських земель союзними диктатурами більшовицькою і німецькою отверженно багатьох із тих, що ще вчора були пропалагаторами ідеї народної еміграції, вчили нашу еміграцію незалежності демократії та шукали в її імені занаїка у Берліні, Відні або Москві. Нехай вони мають віддану признатись до помилок і стати шире до спільної праці.

Час важкої і всіма проволочка несе велику школу. В туку пору треба діла, не тільки самого слова. Тому беремо на себе почин до порозуміння незалежних громадських сил нашої еміграції для допомоги Рідному Краєви і в його обороні.

25-го листопада на нараді в Рочестері створився Ініціативний Комітет УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ, що повинна об'єднати українські незалежні організації і гурти на ґрунті трьох засад: Самостійності, Соборності і Народоправства України.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА, доповнена представниками інших незалежних груп, має керувати нашою допомогою Рідному Краєви в його боротьбі за волю.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА мусить приступити негайно до широкій акції пропаганди й інформації, щоб переконати світ і ті сили, які рішати будуть про новий мир в Європі, що український народ хоче жити по своїй волі на своїй землі.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА скликає УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС, що буде виразником незалежної думки українського громадянства в Америці.

За українською еміграцією, що ніколи не забувала за Рідний Край в потребі, тепер черга піддержати цей почин ділом. Закликаємо ставати до гурту всіх, хто спілкує вашій думці, всіх, хто хоче йти своїм власним українським народоправним шляхом, як це виказує нам історія України, наші стародавні вічні держави, Запорізька Республіка, Шевченко й інші великі сили України.

Всі, хто погоджується з потребою створення Української Національної Ради і скликання Українського Національного Конгресу, зголосуйте негайно від своїх організацій на руки Ініціативного Комітету приступлення до спільної акції і творить у своїх громадах місцеві Українські Національні Ради.

Зачинайте негайно збірки на УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД, що буде важкий на пропаганду українських державних змагань.

Підготуйтеся до УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ!

До української еміграції в Канаді, також у Франції і всіх інших країнах світу, де є на не змога, звертємось з закликком організувати в себе паралельні Українські Національні Ради та вступати в зв'язки з нами. Канадські представники в наших ініціативних Комітеті увійдуть в порозуміння про що сирани з іншими організаціями в Канаді.

Нехай наш одностайний виступ покаже світові, що український народ вимагає для себе права на самостійність.

НЕХАЙ ЖИВЕ САМОСТІЙНА, СОБОРНА, НАРОДОПРАВНА УКРАЇНА У ВІЛЬНІЙ СПІЛЦІ З ВІЛЬНИМИ НАРОДАМИ СВІТУ!

ЗА ІНІЦІАТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ:

Кость Андрусиниш (Торонто), Дмитро Бритусь (Рочестер), Дмитро Гераллик (Клівленд), Володимир Галрлик (Рочестер), проф. Нішфор Григорій (Скрантон), Григорій Гутенко (Торонто), Степан Дашин (Бофало), Василь Донгаль (Дітройт), Василь Дроботій (Нью Йорк), Степан Дроботій (Нью Йорк), Євгенія Залозська (Нью Йорк), Олекс Крайнівський (Дітройт), Василь Лавченко (Дітройт), Володимир Лавицький (Скрантон), Данило Лебедь (Торонто), Іван Мартинюк (Брукліни), Микола Сичинський (Скрантон), Петро Свистарчук (Бостон), Василь Себаль (Дітройт), Тома Хрусталик (Дітройт), Нестор Цибрицький (Торонто), Дмитро Чернівський (Вест Торонто).

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС З ФРАНЦІЇ

У числі 13 газети "Українська Воля", що виходить у Парижі як орган близької до нас групи Української Громади у Франції, поміщена редакційна стаття голови Громади, т. Микола Шаповала, про становище українців до воєнних подій. Містимо тут частину цієї статті, що в своїх поглядах сходиться з тим становищем, яке тут займає наша організація й інші незалежні українські групи та відбиває спільну думку незалежних українських кол по обидвох боках океану. У статті читаємо:

"У війні, що оце вибухла, наше, українське, становище означається вже з природи нашого визвольного руху. Наше місце там, по стороні тих народів, що являють собою носіїв ідей визволення, а не поневолення, народів демократії, що станули на боротьбу з темними силами, що представлені гітлерівською Німеччиною.

"Однак, цим ми не кажемо, що Україна повстане тільки з перемоги держав демократії. Зазначемо, як і завжди казали: Україна повстане не внаслідок міжнародних ситуацій, не з подій і війн чужих народів, а тільки, й виключно, внаслідок розвитку своїх внутрішніх сил.

"Затуманені з німецької пропаганди наші 'націоналісти', й взагалі всякої породи орієнтальщини, в агітації все виступали проти демократії та її держав, скрізь кричучи, що ці держави не допомогли й не створили України. Таке став-

лення, що хтось інший, чужий, мусить допомогти й створити Україну, а не самі ми, українці. Уже одно таке ставлення розкриває всю нікчемність і мізерію цих орієнтальницьких душ. Властиво, чому інші, хоч би держави й демократичного ладу, мають робити за нас наше діло.

"Річ не в тому, щоб нам хтось 'помагав' робити нам наше діло. Після наших комуністів диктаторська Москва 'помагала' їм створити Україну 'вплоть до отделенія', а після націоналістів, це Гітлер 'поміг' в створенні Карпатської й в створенні Великої України. Особливо після угоди Гітлера зі Сталіном.

"Для цього в праці для України нам і треба не 'допомогти' з чужої руки, а тільки й тільки одного підсоння, підсоння меншої чи більшої людяности в стосунках між людьми й народами. А таке підсоння тільки й являється в атмосфері демократії.

"Чехословаччина ні з чому не помагала Карпатській Україні. Однак, за 20 років її демократичного ладу саморозвій й самозростання українських сил ніде з таким темпом не поступали наперед, як тут саме на Карпатській Україні.

"З цього розуміння: розтощення гітлерівської Німеччини й перемога англійсько-французької коаліції, це перемога світа над зрякою, поліпшення для поневолених народів підсоння. А між ними і для нашого, українського. А

щоб з цього прийшло б до повстання України, -- це все буде залежати від нас самих, нашого народу та ступня розвитку наших внутрішніх сил.

"А з цього боку, перед лицем наставшої війни, наше становище дуже сумне. Сумне з того розбиття в нашому суспільстві, що в часі між війною й теперішньою війною доконали в ньому різні орієнтації, зокрема, в першу половину -- большевицька, а в другу -- германофільська. Опустошення від їхнього руйнівного діяння в суспільстві -- великі. Правда, всі вони тепер зійшли з кону життя. Всі збанкрутували. Особливо найгладніше в самому часі перед цією війною дало себе знати банкрутство наших 'націоналістів' з їхньою орієнтацією на Гітлера, з початку після Карпатської України, а особливо після угоди Гітлера й Сталіна.

"А з цього є вже й добра річ. Хоч наше суспільство тепер й ослаблене з розкладовою й златорної роботи орієнтацій, будучи від них очищене, у цей момент надзвичайної відповідальності представляє в собі одну цілість. А в цьому й є сама позитивна й добра сторона питання. Це й має окрилювати всіх українців надіями, що в наступних подіях світового катаклізму й всіх перетурбацій, що матимуть місце, -- українська справа вийде з честю та з побільшенням своїх надбань по шляху до усамостійнення свого народу й вільної України."

УКРАЇНА ЦЕНТРОМ ТРЕТЬОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО БЛОКУ НАРОДІВ

В останньому числі бюлетеню я писав про те, що українська демократія мусять брати на себе завдання гуртувати демократії різних поневолених народів і малих держав, творити новий демократичний блок, — третій світовий блок держав і народів. Чому саме вона має це завдання?

1. Бо ніяка інша демократія не зробить для українського народу того, що йому потрібно. Не лише тому, що не хоче, бо має власні клопоти, а й тому, що не знає й не відчуває потреб українського народу так, як може й мусять знати та відчувати українська демократія.

2. Другі демократії робитимуть так, як їм здаватиметься краще, і висуватимуть такі розв'язки, які найвигідніші для їхніх народів. Ніхто не може жадати, щоб московська чи польська чи яка інша демократія більше дбала про український народ, ніж про свій; а інтереси цих народів, навіть при демократичному їх розгляданні, не однакові. Кожний демократ теж старатиметься дістати для свого народу все, що можна взяти без насильства, а способом переконування, доказом, що то йому належить згідно з тим чи іншим правом життям, історичним, природним і т. п. Демократія означає рівність і порозуміння, але не обов'язок самопожертви.

3. Український народ перебуває в найгіршому стані. У гіршому навіть, ніж білоруський чи грузинський, чи який інший в СРСР. Бо через те, що він посідає найбагатші землі, має їх найбільшу кількість серед поневолених народів і найгостріше відчуває своє поневолення та змагається до визволення, гнобителі звертають на нього найбільшу увагу та намагаються найшвидше його винищити. Ніякий народ не витрив стільки "чистої" (навіть голодом) і "пацифікації", як український.

4. Український народ роздертий між двома найстрашнішими імперіалізмами: москов-

ським та німецьким, які змагаються до поневолення всього світу.

5. Український народ є найбільшою силою серед поневолених народів не лише кількістю, а й якістю.

6. Українці ніде й ніколи не заявляли своїх претензій на будь які чужі землі; не виявляли ніколи імперіалістичних зазіхань, а боролися лише за власне визволення. Тому всі інші народи їм більше віритимуть і швидше та твердіше за ними підуть, ніж за наредом польським чи яким іншим.

7. Головне ж, до провідної ролі у блокуванні малих народів і держав, загрожених німецько-московським імперіалізмом, плавають Україну її природно-географічні обставини й положення на межі між сходом і заходом (центром) Європи та її географічний, культурний і господарський зв'язок зі сходом і заходом.

Недостача природних кордонів на сході, аграрний тип господарства, певна господарська відсталість, можливості переселення на схід, літературна традиція, киритства, православ'я більшості української нації та соціальні традиції Дніпрящини тягнуть Україну до сходу.

Вищий культурний рівень заходу, унітарність й каторжність західних земель, потреба індустріальних виробів та ринків збуту для сільсько-господарських продуктів хвлять її до заходу.

Славянське походження, центральне положення між сходом і заходом, наявність впливів східної й західної культури й певна своєрідна сполучка їх на українських землях та вигода господарського зв'язку й посередництва між аграрним сходом та індустріальним заходом вижуть Україну до обох.

Отже: природні, культурні, господарські й політичні інтереси сходу й заходу, перехреснюючись на Україні, не дозволяють їй схилитися в одні лише бік і ставати жертвою мо-

нополізації добросусідства з нею тільки однієї якоїсь сторони.

Вона мусять вести самостійну політику на схід і на захід. Її завдання:

1. відбити імперіалістичні зазіхання сходу й заходу, як це не раз було в попередніх часах, коли Україна ставала гробовищем не лише монгольських наввал сходу, а й польсько-німецько-мадярських наввал заходу;

2. адійснити це способом консолідації власних сил та кооперації з народами, що опинилися в такому самому становищі, як українській; а також координації своєї визвольної акції з боротьбою демократичних держав супроти спілки німецько-московського імперіалізму;

3. утворення й закріплення нового демократичного блоку малих народів і держав Європи для захисту свободи й самостійності їх від зазіхань російського та німецького імперіалізму;

4. закріплення в тому блоку з огляду на осередкове положення України на суходольних, водяних і летунських шляхах в індустріальних країн (Німеччина, Чехія, Франція, Бельгія, Англія в аграрні (Росія, Персія, Афганістан, Індія, Хіна), ролі України і цілого блоку малих демократичних держав, як посередника, зв'язкового й примирителя західно-східних культур та індустріально-аграрних інтересів всього європейсько-азійського континенту;

5. утворення аюні з англійсько-французьким блоком і демократією Німеччини та Росії основ для організації Сполучених Держав Європи.

З кого мав би скластися третій (демократичний) блок?

З усіх народів і держав східної та середньої Європи, яким загрожують німецький та російський імперіалізми. Ядро блоку мали би творити українці, білоруси, грузини, ко-

(Продовження на стор. 7)

ЗАНЕПАД КОМУНІСТИЧНИХ СИМПАТІЙ В АМЕРИЦІ

Серед американської поступової інтелігенції та серед частини американського робітництва існували від 1917 року явні або приховані симпатії до більшовицького режиму в ССРСР. Зараз після жовтисвої революції вони були дуже сильні, дівніше дещо ослабли, а в останні роки знову скріпились.

Причиною для симпатій було переконання, що вперті комуністичні ідеалісти справді пробують будувати на руїнах царської тюрми нове, краще життя, та що ради того їм треба вибачити багато помилок і невдач. Можлив, вони тому неввинні, що оділичили по Розмінових такий кепський матеріал, який треба часто формувати кров'ю і залізом.

Відомості про внутрішні недомогання ССРСР, про терор, голод і нужду, рівноважились закордонною поведінкою совітської держави. Вона точно платила свої рахунки, придержувалась неутральності, після перших спроб викликати світову революцію припинила її ту діяльність, а деколи своїми поступками показувала, що стає по стороні суспільних груп і народів, яким загрожували імперіалісти. Світська преса писала врихильно про ватажка африканських рифів, Абд-ел-Кріма, обставала за Саадіном з Нікараги, який баровся проти визиску америкальських капіталістів, і боронила мексиканський уряд у час, як його пробували вилити різкі реакційні і клерикальні групи. Симпатії поступових америкальців були теж по стороні Абд-ел-Кріма, Саадіна і Обрегона, Каеса, а потім Карденаса, так що вони мимоволі наїшлились рядом з комуністами.

Ослабив ці симпатії голод на Україні і перші показові процеси в Москві. Надірвав їх також дещо своєю агітацією Троцький, який перший почав розкривати внутрішню гниль Сталінового царства. Та після цього прийшли події, які знову скріпили симпатії до ССРСР.

Сталось це після того, як Світський Союз був визнаний урядом Сполучених Держав (листопад 1933) та як став членом Ліги Націй в 1934 році. Рівночасну першу чистку комуністичної партії і державного апарату в ССРСР уважали зворотом до демократії. Молдав, Сталін винищує "воєвничих" та "непримиримих" комуністів, які хотіли б вічної революції і диктатури пролетаріяту.

Особливо скріпились америкальське совітофільство після того, як у ССРСР прийнято нову конституцію (грудень 1936), яку складено навмисне так, щоб вона подобалась америкальцям. Гарантовано на папері свободу віри, встановлено дві законодавчі палати (так як сенат і конгрес), розбудовано, очевидно теж тільки на папері, систему союзних республік на зразок стейтів, одним словом, підмальовано її цілком по америкальськи.

Разом з тим Світський Союз вів далі мирну політику, пішов на уступки Японії в Манчурії, протестував проти наступу на Хіну, почав агітацію проти фашизму, на словах обороняв Етіопію, та дозволяв широко рекламувати по світі свою невеличку і дорого оплачену поміч еспанським республіканцям. Правда, цю прихильність наддомлювали дальші чистки і процеси (Зіновев-Каменев, 1935; Радек-Пятаков, січень 1937; Тухачевський, червень 1937; Бухарін-Риков-Ягода, березень 1938) і дальша нужда в ССРСР, однак америкальські симпатички не зражувались. Їх симпатії піддержувала тактика комітету, який з наказу Сталіна в 1936 році проголосив, що закидає плани про світову революцію, і наказав своїм партіям шукати порозуміння з демократичними групами по усіх країнах. Комуністи скрізь почали творити "народні фронти" та підтримувати обман, що ССРСР демократизується і ставиться вороже до фашизму.

Окрім того нерозумні напади американської реакції на поступовців і клеймовання кожного ліберального руху й діяча за "комунізм" помагали багато вдержувати ці совітські симпатії. Каглан, Гирст, Даес, Форд, Америкен Манюфактурерс, Чемберс оф Комерс та всілякі "Ліги Свободи" зробили стільки для поширення совітофільства, що й зручна пропаганда самих комуністів.

Та при всій агітації большевиків і при всьому широкому бажанні добрих америкальських поступових людей, котрі хотіли, щоб ССРСР був батьківщиною нового, кращого ладу на світі, правду годі було заховати. Розстріли старих большевиків, "чистки" найкращих совітських генералів, агітація Троцького і постійні вістки про нужду і терор так робили своє.

Свого рода першою "бомбою", що вчинила поважний вплив у рядах америкальських симпатичків комунізму, була книжка америкальського совітофіла, журналіста Юджина Лайонса, який після шестидільного побуту в ССРСР змалював різкими колірими терор, рабство і азіатське дикунство совітського режиму і нужду тамошнього населення. Ця книжка п. з. "На призначеній праці в Утопії" (Assignment in Utopia) викликала широкий відгомін в цілій Америці і Лайонс дістав цілу низку замовлень на статті про Світи і їх діячів.

Незлбаром почали появлятися в америкальській пресі статті америкальських і еспанських журналістів, які розкривали провокаторську роль совітського уряду в Еспанії. Появились розкриття бунтового совітського урядовця, генерала Кривіцького. Його властиве імя Саломон Гінсберг і він родом з Підволочиськ. В совітській державі він завідував військовою розвідкою і втік до Америки перед останньою чисткою.

Кривіцький не тільки доповнив та пояснив те, що перед

ним розповідали американці й еспанці про Іспанію, але також розкрив вже в березні цього року тайні переговори між Сталіним і Гітлером. Ці переговори почались були ще в той час, як американські та інші симпатки ССРСР захоплювались "допомогою" Росії еспанським республіканцям. Показалося, що Сталін помагав тільки собі дістати еспанське золото за невеличку кількість воєнного лаштунку, а рівночасно провокаціями своїх чекістів завдав республіканській фронт.

Дальші розкриття Кривішкого збивали один клин за другим у старанно розбудовану ілюзію про "совітську демократію". Троцький докидував своїх "два центи" і прихильники ССРСР тримались при своєму тільки ще зявлями звільненого вже в той час Литвінова, що ССРСР був готовий помагати Чехословаччині в вересні і жовтні 1938, та вістками, що Сталін переговорює з Англією і Францією про проти-фашистський союз.

Врешті і цей обман розвіявся, коли Рібентроп і Сталін підписали договір про спілку своїх держав і коли ССРСР рішуче винисився з рядів ворогів фашизму. Комітети Гітлера Росії і Молотови Німеччині показали справжнє обличчя теперішніх московських правителів, в їх повелінка супроти Західної Білорусі і України, Естонії, Литви, Латвії, а тепер Фінляндії прикінчили рештки ілюзій, які ще дехто міг мати щодо дійсного характеру совітського уряду і комінтерну. Ізза червоного прапору революції показалося обличчя Івана Грозного, Петра Великого і Катерини, яка дискутувала в листах з Волтером про людяність і перемінювала мільйони своїх підданих селян у безправних рабів, дбаючи тільки про збільшення московської імперії та закріплення необмеженого самодержав'я.

Цей зворот показався відразу в наставленні двох поширених ліберальних тижневиків,

"Дя Найшен" і "Дя Нью Репоблік". Вони обидва почали гостру критику комуністично-нацистичної спілки і дали місця статтям, які розкривають правдиве обличчя теперішнього російського режиму.

Між тими критиками найшовся також відомий американський молодий письменник, Вінсент Шіен, який ще в липні цього року в своїй незвичайно поширеній книжці "Не мир, а меч" (Not Peace but Sword) виступав тільки проти фашизму і місцями навіть захоплювався комуністами, особливо тими, яких бачив на фронті в Іспанії. Тепер він признається, що ті комуністи і він сам були обмануті облудою комінтерну, який закривав справжню фашистську дійсність сталінського "комуністичного" царства.

Ці удари по "народньому фронті" і комунізм доповнили бувші визначні американські комуністи, як, наприклад, Бен Гітлов, що був секретарем партії в час її найбільше "боєвого" революціонізму. На переслуханнях комітету Даеса і далі статтями в журналі "Коммоністес" він розкрив доценту, як далеко і глибоко сягає большевицьки гниль в Америці. Інший секретар партії, Джей Ловстон, на основі власного досвіду і частих розмов зі Сталіним ствердив перед комітетом Даеса, що компартія Америки є звичайною шпійсько-пропагандистичною агентурою совітського уряду. Інші бувші комуністи виявили, як їх лідери фальшували американські пашпорти, розповсюджували підроблені гроші, та займалися військовою і промисловою шпійнажем. Особливо інтересною вийшла при цьому постать теперішнього провідника комуністів, Ірла Бравдера. Як пише Венямин Столберг в "Нью Йорк Гералд-Трибюн", Ірл Бравдер і його рідня виявились "першою родиною Ге-Пе-У в Америці". Сам Бравдер був тайним агентом комінтерна в Хіні в 1927-ому році, його бувша жінка, Кеті Гарис, і його сестра, Маргарита, були

агентками Ге-Пе-У і військової розвідки, а його брат, Вільям, тримав на власне імя в банках поверх мільйон доларів, аживаних на сталінську пропаганду в Америці.

Вслід тих розкриттів поки що такий: американські поступові ліберали відсахнувшись від своїх комуністичних союзників. Американська демократія перестала ставитись до них з вибагливістю. Робітничі організації і партії, як, наприклад, Комітет Індустріальних Організацій, виборський відділ Американської Партії Праці, прогресивні партії в західних стейтах, навипередки очищують свої ряди з комуністичних агентів, рахуючи їх просто агентами російського уряду. Комуністична партія Америки опинюється поза рямцями американського політичного життя, особливо поза рямцями робітничого руху, та масово тратить членів. Згаданий вище Столберг твердить, що від серпня по листопад число членів комуністичної партії змагло з шістдесят на трицять тисяч.

Комуністи здають, що так має бути і що їм це не новина. Були вже часи, коли вони виступали проти всіх і буцім то були "одиночками революціонерами". Але між тим, що було колись і що є тепер, є дуже велика різниця. Колись їх поборювала тільки реакція, яка боїться зміни теперішнього капіталістичного ладу. Зате велика частина громадянства про них або не знала, або ставилась до них байдуже, або вчичуюче. Серед тої маси большевики мали широке поле здобувати собі щораз більше симпатиків.

Тепер відносини змінились. Протівниками комуністів стали ті, хто хоче зміни теперішніх суспільних умов на кращі, але не хоче московських методів. А широким масам американського громадянства большевики за двадцять років, особливо за останні місяці, основно показували, хто вони. Дуже трудно, щоб між ними вони могли найти нових прихильників.

УКРАЇНА ЦЕНТРОМ ТРЕТЬОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО БЛОКУ НАРОДІВ

(Докінчення з стор. 4)

закн та інші народи, поневолені російським імперіялізмом. Навколо них мали би стати народи, що втратили свою недавню державну самостійність через навалу німецького імперіялізму, як чехи, словаки, поляки. Третім колом блоку мали би бути держави, яких російський імперіялізм уже підбиває, як Литва, Латвія, Естонія, Фінляндія. Четвертим — держави й народи, яким загрожує доля Чехословаччини, Польщі й прибалтійських держав, як Румунія, Югославія, Болгарія. П'ятим — нейтральні держави, яким експанзія великих сусідів не до смаку, як скандинавські держави, Данія, Голандія, Бельгія, Швейцарія, Туреччина. Шестим — демократія Росії, Німеччини та Італії. Нарешті серед усіх цих колив би бути існуючий там народ — жиди. Він, можливо, в одній із перших ліній, бо де тільки йому німецько-російський імперіялізм не загрожує?

Такий блок безперечно важкий би на долі Європи не лише морально, а й фізично.

Ідея боротьби за власну самостійну державу, за волю народу й народоправство здвинула би мільйони не лише українців, а й інших народів до рішучого бою з насильством німецько-московського імперіялізму. Українці, білорусини, грузини, які не хотять битися за чужі інтереси, за свої билесь би. Навіть поляки, що не хотіли битися за шляхетсько-полковничий уряд, билесь би за народоправну Польщу. Та й москалі, німці та італійці, ще не годяться з своїми диктаторами, теж не стояли би мовчки.

А такий блок міг би скластися й зміцніти лише в тім випадку, коли би демократія усіх згаданих народів порозумілася на одному: бути дійсною демократією, тобто: зацятати свободу і рівність всіх народів та розв'язувати свої

ВІСТІ З ФРАНЦІЇ

Паризька "Українська Воля" подає в числі 13 опі інформації про становище емігрантів, в тому числі українців, у Франції в теперішній час вийти:

Чужинці у Франції є трьох категорій:

1. Апатриди. Себто чужинці, що не мають державної приналежності,

суперечки не мечем, а силою розуму, порозумінням.

Найтяжче багатьом народам, а особливо москалям, полякам та жидам, застосувати демократичну методу до українців. З різних причин, а найбільше по традиції. Проте нашим завданням має бути дупати й цю скелю. Чому і як про це скажемо докладніше іншим разом.

Тут лише зазначимо, що мусимо дупати цю скелю хоч і нам не легко говорити з цими народами. Живі ще рани. Та треба пам'ятати, що політика не річ почуття, а розуму й розваги. Сьогодні поляки і жиди, і значна частина московського народу, в такому стані, який близький до нашого: мусять думати не про те, як нас давити, а як самим визволитися від гнету московсько-німецьких диктатур. Використовуємо це. Багато залежатиме від нас самих. Коли ми висунемо свою власну самостійну концепцію і доведемо її вигідність чи хоч би нешкідливість у демократичному розумінні для інших народів. — це усуне велике упередження проти українського руху: втворене чужими агентами й несамоствійними українськими "самостійниками", які розв'язання української справи покладали на чужі сили й тишили себе та лякали інших одні червоним, а другі бурим "вуйком".

Необхідно показати своє власне й правдиве обличчя. Обжити його від всякого чужинського нафарбування, як червоного, так і бурого.

В цьому головне завдання української демократії.

Н. Григорій

підданства; наврештал: українці, росіяни, білоруси, вірменн, грузини, що родом з території, яка піл большевиками й котрих Росія позбавила громадянства. Такі українці апатриди є і з Галичини, котрих польський уряд позбавив польського громадянства. Але них українців дуже мало. Може яка сотня.

2. Політичні втікачі (refugiés politiques, кажучи по французьки). Ці чужинці, які хоч і мають державну приналежність, але вони втікли зі своєї держави. Втікли ізла переслідування, без дозволу, без пашпорту. Такі емігранти зловіж українці є теж. Але їх мало. Децго з Соціалської України. Трошки більше — з Галичини.

3. Ресортіяни. Це чужинці, що прийшли до Франції з дозволу своєї держави, прийшли з пашпортами, легально вкдані владою. Наші емігранти з Західної України, зліл Польщі, що звідтам прийшли з польськими пашпортами, це в будуть ресортіяни. Ці наші емігранти, їх найбільше, вони в твортя найбільшу частину нашої еміграції.

**

Дотично чужинців перших двох категорій, апатридів і політичних утікачів, уряд Франції в цьому, 1939, році надав два декрети: оди 12-го квітня, а другий — 22-го липня. Згідно з цими декретами, чужинці апатриди й політичні втікачі, всі вони на випадок війни підлягають мобілізації нарівні з французами.

Наколи хто з цих чужинців не зложе статі до французького війська, він за три місяці має покинути й втікати з Франції.

Що ж до чужинців ресортіянів, ці декрети до них не стосуються, а інших, дотично них, декретів, котрі регулювали б спротив їхніх воєнних обов'язків, — не видано.

Ці інформації згаданої газети були писані в полонині жовтня. Піліше, коли Франція дала у себе місце на створення польського уряду і польської армії, до тих чужинців, що похотять з бувшої території Польщі, пристосовано вступати в ряди польської армії. Проти цього віднеслись з українського боку протести. Про вирішення цих протестів нема ще докладних повідомлень. Відомо тільки загально, що з українців, бывших громадян Польщі, твортяться окремі відділи, мабуть, у чужинському дотіоні французької армії.

РОЧЕСТЕРСЬКА НА- РАДА

Рочестерська нарада з 25-го листопада була впливовою негайної конечности, викликаної подіями на Західній Україні. Всі відчують потребу негайної ширшої акції на допомогу Рідному Краєви, передовсім річевої інформації світу про дійсні змагання українського народу. Почин до того мусів статися як найскорше.

Ініціативу до наради дав Видавничий Комітет О. У. Однак сама нарада була організована на ґрунті особистого добору учасників, що мають слово й авторитет у незалежних громадських групах по важніших громадах. З'явилися запрошені представники з Нью-Йорку і Брукліна, з Дітройту, Клівленду, Бостону, Бофало, Рочестеру, Скрантону і Торонто. Шикаго не було покликано з огляду на надто великі кошти дороги. Запрошені представники з Нью-Йорку, Філадельфії і Пітсбургу не мали змоги явитись.

У своєму складі нарада мала представників з вісім головних українських центрів Сполучених Держав і Канади. Були представники різних політичних груп. Були не тільки старші, але й представники молоді. Була представниця жіноцтва. Був представник політичної еміграції з Європи і недавно прибувший представник молоді з краю. Тим чином невелика числом нарада мала заступлені різні групи еміграції.

У дискусії, що тягнулась зранку до ночі, стверджено одностайно згоду щодо політичної оцінки подій на Західній Україні. Поділ західно-українських земель між Росією і Німеччиною є тільки новою формою тої самої окупації Західної України чужими силами. Змінитись можуть засоби боротьби, але боротьба мусить іти далі. Нашим кличем лишається далі: Самостійність, Соборність і Демократія.

Широка дискусія розвелася у справі порозуміння між різними громадськими групами

нашої еміграції. Були висвітлені дотеперішні безуспішні спроби порозуміння та стверджено потреба змагати далі до нього. Таксамо одностайно висловлено було коменчість різкого відмежування від тих елементів, що старались в останніх роках втягнути нашу еміграцію в політичну залежність від чужих диктатур.

Вислідом дискусія є ухвали наради дати почин до створення Української Національної Ради, до скликання Національного Конгресу та до створення Українського Національного Фонду. Уконституований Ініціативний Комітет має доручення негайно перевести ухвали в діло.

Для тої цілі виділено з Ініціативного Комітету ексекутиву в такому складі: Степан Децик (Бофало), голова; Василь Дроботій (Нью-Йорк), заступник голови; Євгенія Задєвська (Нью-Йорк), Дмитро Братусь (Рочестер), Василь Довгань (Дітройт) і Давид Лобий (Торонто), члени ексекутиви. Секретаріят: Н. Григорійв, В. Левицький і М. Січинський.

А ТЕПЕР ДО ПРАЦІ

(Продовження з 1-ої стор.)

рочестерську платформу і з'являть свою згоду на створення Національної Ради і скликання Національного Конгресу, тим швидше буде переведене громадське порозуміння нашої еміграції проти бажанню її самолюбних розбивачів.

Оборона України мусить кинути всі свої організаційні сили для переведення нової акції. Тепер показується, як важно було задержати за останні роки в цілості нашу організаційну сітку майже в двадцятьох громадах Америки і Канади. Тепер маємо змогу поставити її до праці, коли слушний час вимагає від нас найбільшої активності.

Ото ж тепер кличемо нас до праці, товариші! Наша організація вчила нас завжди, що громадське діло мусить виконуватись громадською працею всіх. Тепер пора що науку прикласти до життя.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відріз 1 О. У., Нью-Йорк, Н. Я., брав участь у влаштуванні віча, що відбулось 22-го жовтня заходом Громадської Ради Нью-Йорку. Промовляв проф. Н. Григорійв і т. М. Січинський.

Відріз 4 О. У., Нью-Йорк, Н. Я., влаштував 15-го жовтня віче, на котрім промовляв проф. Н. Григорійв.

Відріз 5 О. У., Рочестер, М. Я., заплатив вкладки до централі по кінець жовтня.

Відріз 8 О. У., Скрантон, Па., влаштував 29-го жовтня разом з місцевим Жіночим Товариством "Бітго" на дохід організації.

Відріз 10 О. У., Бостон, Масс., заплатив членські вкладки до централі і належність за бюлетен по кінець року 1939.

Відріз 11 О. У., Бофало, Н. Я., брав участь у влаштуванні всенародного віча, що відбулось 15-го жовтня на Блек-Рок. Промовляв т. В. Левицький. — На 3-го грудня відділ приготував віче, на котрім буде обрані т. Володимир Гаврилик, організатор Каменарів з Рогатинщини. — Відділ заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен від членів по кінець листопада.

Відріз 14 О. У., Бінгтон, Н. Я., влаштував віче 29-го жовтня, на котрім промовляв проф. Н. Григорійв.

Відріз 19 О. У., Клівленд, Огайо, заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець жовтня.

Відріз 20 О. У., Торонто, Онт., заплатив членські вкладки по кінець року 1939.

Відріз 23 О. У., Шикаго, Іл., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець листопада.

Відріз 32 О. У., Вунсамет, Р. Ай., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен.

ЖЕРТВИ НА ПРЕСОВНИЙ ФОНД О. У.

Топ, В. Сподарик, Вест-Воранк, Р. Ай., жертвував на пресовний фонд О. У. \$200.

Тов. С. Ватрин, Монреал, Квебек, Канада, жертвував на пресовний фонд О. У. одного канадійського долара.

Число 31 О. У. розіслав секретарем для негайної роздачі членам для 5-го грудня 1939.

У ЧОМУ СУТЬ НАШОЇ АКЦІЇ

В загальній opinii нацих тутешніх людей найважливіша справа тепер скликати Національний Конгрес американських українців. В останніх тижнях ця справа стала в центрі загальної уваги й зацікавлення. Поволі починає вироблятися думка, буцім то від цього залежить вся наша акція на допомогу державним змаганням України підчас теперішньої європейської війни.

Ще Франко сказав колись правдиве слово, що наші люди звикли жити "від чуда до чуда", все надіятись на те, що якась чудодійна подія понесе їм те, що вони повинні зробити власною працею. Такою чудодійною подією в думках багатьох тутешніх наших людей став тепер — Національний Конгрес.

Коли думає так пересічний український громадянин за океаном, це ще можна вяснити. Але ми бачимо, що, на жаль, ця психість віри в чуда перекидається і поміж деяких наших товаришів та що в шлій програмі, ухваленій на рочестерській нараді, вони дійшли тільки одно: що має бути скликаний конгрес.

Пригадаємо, що у відозві, виданій після рочестерської наради Ініціативним Комітетом Української Національної Ради, є згадка про Національний Конгрес лише в одьому розумінні: Коли буде створена Національна Рада як осередок всіх незалежних, демократичних сил української еміграції, тоді ця Національна Рада подумав в свій час про скликання Національного Конгресу. Далі у відозві йшов загальний заклик, щоб підготувати справу Національного Конгресу.

Національний Конгрес, якщо

він мав би відбутись, мав бути, на думку учасників рочестерської наради, завершенням нашої акції зєднання незалежних громадських сил для допомоги Рідному Краєви. Другі поставили її на початок вської акції. І в тому є основна різниця, яку мусять мати на увазі передовсім члени нашої організації.

Коли б Національний Конгрес відбувся і мав повний успіх, то в найближшому разі він був би однодневною маніфестацією певних жадань українського народу і на тому кінець. Але згодімся, що конгрес виплатиться і що його безумовно треба скликати. То й тоді тільки нерозважні і мало досвідчені люди можуть думати, що конгрес це найважливіша річ.

Що було найважливіше ухвалено на рочестерській нараді і над чим мусять тепер працювати наші товариші по громадах — це створення центра незалежних, демократичних сил нашої еміграції для допомоги краєви під назвою Українських Національних Рад. Це справа нова, велика, ніколи до тепер не пробована нашою організацією і це товариші мусять мати добре в своїй свідомості. Покинемо журу за конгрес, навіть якби його мали скликати інші без нас. Тут, у Національних Радах, ми маємо перед собою завдання, якому треба присвятити наші сили і увагу в першу чергу.

Коли би в кожній громаді, де є тільки незалежні українські сили, — незалежні від Москви і Берліна, — вдалося зв'язати ці сили в один сурт під назвою Національних Рад, коли б всі громади вдалося зв'язати в одну центральну Національну Раду, це створило б

масову основу для громадської акції, що притягнула б тисячі розширених громадських сил до активної праці для Самостійности, Соборности і Демократії.

Головною хибкою тутешнього нашого громадського життя було дотепер те, що всі незалежні громадські сили, які напевне становлять більшість у всіх запомогових, культурних та інших організаціях, були дотепер без зв'язку між собою і мусяли хоч-не-хоч тягнутись за меншістю, яка, опанувавши деякі впливові газети і установи, диктувала їм всякі "національні акції", "визвольні боротьби", тощо, які кінчались звичайно на чужім подвір'ю. Ті сили треба тепер зорганізувати знизу-вгору, від кожної громади до одного спільного центра.

Ми даємо тільки почин до зєднання тих сил і не претендуємо на їх провід, ані спілку над ними. Але ми віримо, що це буде могутня сила, в якій наша думка незалежности і будовання тільки на власних силах нашого народу стане основою праці на допомогу державним змаганням нашого народу.

Це буде дійсний гелос незалежної української думки, що найде собі доступ до американської і світової демократії. Бо хто має шукати доступу до неї, як не ті, що не зв'язані ні з Берліном, ні з Москвою? Тільки цілком нерозумні люди можуть думати, що ті самі особи можуть заступати українську справу одного дня в нацистичнім Берліні чи Відні, а другого дня у Вашингтоні.

Зачинаймо на місцях від близьких до нас організацій і переходім до дальших. Пояс-
(Продовження на стор. 8)

ОРГАНІЗАЦІЙНА ТАКТИКА

Почин до створення Української Національної Ради в Америці, що мала б бути центром усіх незалежних сил української еміграції, є першою від довшого часу акцією на американському континенті в широких розмірах, яка піднесена з кол нашої організації і якій Оборона України повинна віддати свої сили. Через те в деякій мірі це буде пробний камінь, чи є в нашій організації живі й активні сили, щоб цю акцію поставити на належне місце в кожній громаді і приєднати до неї українських громадян різних груп, — але незалежної думки.

В такі часи, коли ми закликаємо організувати наші сили для будучої акції, наші товариші часто відповідали: Давайте акцію, а сили найдуться. Тепер є акція, — пора показати свої сили.

Не можемо сказати, щоб перший місяць нашої акції давав причину до спеціальної критики наших товаришів по відділах О. У. Навпаки, загально беручи, рочестерський почин викликав скорше відгомін по наших відділах, ніж звичайно буває. Сьогодні, трохи більше як місяць після наради, ми маємо в деяких відділах добрі успіхи, в деяких менші, і мало таких, звідки не було б жадної вістки.

Все ж таки не бракує і промахів, нераз з доброї волі і в добрім намірі, та проте недопустимих у політичній організації, якою є Оборона України. Коли відділ залогової організації відлучиться в політичній акції від більшості членів, це не загрожує цій організації нічим недобрим. Бо залогова організація має поза громадськими справами свої окремі матеріальні цілі, які є звичайно таким сильним зв'язком між членами, що перемагає всі громадські розходження. Інакша справа з політичною організацією, в якій всі члени мусять бути зв'язані одною солідарною думкою в політичних справах. Така організація росте або падає залеж-

но від того, наскільки її члени признають і виконують організаційну дисципліну.

Наша організація в цілій своїй основі противна диктатурі, тобто накиданню більшості волі меншості. Але це одна справа. Інше діло — це організаційна єдність, що виходить з добровільної згоди громадян, які беруться разом до переведення одної спільної політичної програми. Політична організація вимагає наверх дисципліни ще більшої ніж диктатура, бо добровільно прийнятої самими членами.

Треба сказати, що О. У. світила дотепер прикладом такої єдності й організаційної дисципліни. Тому вона при невеликим числі своїх членів уміла нераз перевести велику роботу. Мусимо клянувати тепер, щоб ця наша добра традиція була далі додержана.

Пишемо цю пригадку під вражінням кількох дрібних пошкідливих випадків, з яких виходило б, що деякі товариші не цілком ясно здають собі справу з того, якої поведінки вимагає від них у теперішній хвилі та акція, до якої ми взялися.

Дехто побоюється, що дві акції, які почались тепер з протилежних груп, можуть довести до національного розбиття в теперішній важній хвилі. Що буде, як не буде одного Національного Конгресу? Що буде як дві або більше груп зачнуть окремо вести пропаганду, засновувати комітети, висилати делегації, тощо?

Припустім, що порозуміння між цими групами справді можливе, як тільки буде добра воля з обидвох сторін і уступчивість. То чи це справа наших товаришів вимагати від власної організації уступчивості, чи робити натиск на противника? Чи компроміс — якби він був можливий — буде тим ліпшим, чим більше ми уступимо і чим менше уступить противник, чи навпаки?

Це питання нехай поставлять собі ті декотрі товариші, що так зажурнались загроженою

єдністю; так дріждять перед тим, щоб ми не пошкодили порозумінню, що не бачуть того, що противна акція почата власне на те, щоб не допустити до порозуміння.

З одного відділу один товариш поставив нам запит, чи не добре, щоб його відділ на зборах місцевих організацій виступив з пропозицією компромісу; Мовляв, не заявляємось ні за одну сторону, ні за другу, і жадаємо, щоб всі погодились.

У цього товариша рятує організаційний гонор те, що він запитав про те уряд своєї партійної організації. За це належить йому признання. Але є ще один випадок — і це одиничний пошкідливий випадок проступку проти організаційної дисципліни — що другий відділ на міжорганізаційних зборах займає таке становище ні за вами, ні за ними. — підписав спільну заяву з іншими організаціями і подав її до всякої, між іншим, і до противної преси. Все те без згоди, без відомої і без всякого порозуміння з партійною управою!

Коли у вас є інша думка про певну акцію, ставте її на обмірковання наперед своїх власних товаришів. Передавайте свої пропозиції зарядови вашої організації, атакуйте його в середній організаційним порядком, коли думаєте, що він несправедливо поставився до ваших пропозицій. Це все вам вільно і це має змогу провести організуванням шляхом власну думку, коли вона прийметься між товаришами. Але на власну гук шукати собі спільників поза організацією і разом прилюдно олускати гряди та прилюдно заявляти, що ми ставимо свою організацію на рівній дошці з противником, — це річ недопустима ні в якій організації, яка хоче жити і переводити в діло свої ідеї.

Можна припустити, що декому надокучило бути все в меншості і навіть під докопом (Продовження на стор. 8)

ЯК БОРЮТЬСЯ ЧЕХИ ПРОТИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

Часопися повідомляють, що боротьба чехів і словаків з окупантами не припиняється, а, навпаки, збільшується й загострюється.

Провід у ній веде організація, що називається "Мафія". Так називалась у минулому столітті таємна італійська революційна організація, яка змагалась до державного об'єднання й усамостійнення Італії. Теперішня чехословацька "Мафія" є вже другою. Перша чеська "Мафія" була заснована підчас світової війни і працювала в контакті з Т. Масариком, Бенешем та Штефаніком, що перебували за кордоном.

Після оповіщення самостійної чехословацької республіки перша "Мафія" припинила своє існування. Коли ж чехословацьку республіку знищено, народилась нова "Мафія". Вона не дає слоком окупантам і кріпить дух поневолених.

Після знищення чехословацької армії "Мафія" помагала бувшим старшинам і воякам вибиратись за кордон, щоб там творити нову чеську армію. Вона відповідає терором на німецький терор. Вона карає "продажні душі". Вона робить засідки на німецьких шпаків, які виконують насильства над населенням; вона перешкоджає Гештапо в його чинистві. З її ініціативи чи під її проводом провадяться саботажі; потяги сходять з колій, на заводах счиняються вибухи, вози з провіантом для німецького війська зникають невідомо де, телефонічні дроти рвуться, з заводів зникають нововироблені частинки зброї, гарматні набой існують гармати і так далі.

"Мафія" дає накази, коли де і як маніфестувати непокінність; поміж цензурованими рядками часописів дає свої інформації; веде усну передачу новин способом "танцюга" від одного до другого; друкую на ротаторі чи іншим способом закордонні відомости та промови Бенеша. Взагалі керує чеським і словацьким на-

ціональним спротивом супроти німецької окупації.

Чому ж німці її не знищать? Таке знамените Гештапо протягом цілого року не знищило "Мафію", а, навпаки, дозволило їй розростися і стати фактичним урядом всього поневоленого народу. Всі знають про її існування; свої й чужі. Всі рахуються з нею. Чехи і словаки, навіть з опозиції, виконують її накази. Виконання наказів "Мафію" стало найбільшим проявом.

Чому ж "Мафія" має такий авторитет?

Це тому, що "Мафія" — це організація не одної групи чи партії, а всього народу. "Мафія" це весь чеський нарід, який для боротьби з німецькою окупацією об'єднався на засадах широкої демократії. У склад "Мафію" входять представники всіх чеських організацій політичних, релігійних, професійних, освітніх, які змагаються до віднови національно-державної волі чеського народу. В той чм інший спосіб в "Мафію" та коло неї злучений весь нарід. "Мафія" це держава в державі, яка способом демократії бореться з чужою диктатурою. Система цієї демократії своєрідна: ядро складають особи, що репрезентують волю великих суспільних організацій політичних, релігійних, економічних, професійних і т. п. Їх оточує ціла нхакка прихильників з різних верств суспільства, які з тими великими організаціями не звязані; а за ними стоять організації "добросусідські", які назовні виконують волю окупаційної влади, а довірочно тримають контакт з "Мафією".

Члени "Мафію", прихильники й "добрі сусіди" є в усіх суспільних і державних установах. Тому "Мафія" має можливість здійснювати свої завдання швидко й досконало. Авторитет її непохитний, бо в ній виступають різні суспільні верстви, політичні напрямки й економічні підприємства. Їй вірять, її люблять, бо кожний

почуває себе частиною тієї всенародної організації; кожний так чи інакше звязаний з нею.

Це знають і німці. Знають, що знищать "Мафію" не можливо, бо то весь нарід. Тому намагаються не задиратися з нею. Вдають нерозум, що не помічають її, хоч знають, що певні особи говорять з ними від імені "Мафію". Утворилась оригінальна ситуація: окупаційна влада і "Мафія" немов не помічають одно другого, хоч борються між собою на смерть. Обидві сили знають, що не можуть одна другу знищити, тому ухиляються від атаки, але стараються знесилити одно одного "обхідними рухами". Німці знають, що й президент Гах мусить прислухатися до голосу "Мафію", бо й вони сами прислухаються до нього, як до дійсного голосу народу.

Такий авторитет здобула собі "Мафія" тими засадами, на яких побудована. Головна з них — "Для народу, через нарід, силами народу." Все для народу. Повна жертвенність одиниць; жадного егоїзму, жадного інтересу осіб чи груп. Егоїзм якоїсь особи чи групи немилосердно поборюється всіми іншими. Вбивається в зародку. "Мафія" — братство "невідомих героїв". Члени її конкурують у скромности й невідомости. Герої той, що найбільше зробив і не виявив, хто він. Тому нерозум самий провід не знає, хто виконав ту чи іншу його постанову. Тим більше не можуть довідатися німці. Довідавшись про ухвалу "Мафію" не лише члени, а й симпатизи її навперейми стараються виконати постанову так, щоб ніхто не знав, хто то виконав. Конкуренція невідомих героїв, які роблять не для своєї слави, а для нагодного добра.

Уся праця побудована на висуванні наперед того, що всім спільне; всякі розходження й різниці відкладаються надалі. Повна толерантність до іншої думки, але здійснення

ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ТАКТИКИ ПРАЦЮЮЧИХ

I

Тактика диктується обставинами. Характерною властивістю сучасної доби є величезна реакція, яку витворила комуністична революція своїми екстремами. Большевики знищили демократію й запровадили диктатуру не лише на шестій частині світу, а й помогли знищенню демократії та насадженому диктатур у Мадярщині, Італії й Німеччині.

Всі диктатури — комуністична й протикомуністичні — діють в одному напрямку: ви-

лише того, на чому всі погоджуються. Пильна громадська взаємний контроль. Представники різних організацій і напрямків пильнують один за другим, щоб жадна організація чи особа не вживали громадської справи для досягнення лише партійних цілей; контролюють гасла, які даються громадському рухові, і чинність всіх організацій і осіб. Спільно розподіляють ролі всіх організацій, розподіляють "зиск і втрати" від діяльності. Все це "є наше, народне": горе й радости. Вождем усієї цієї організації є громадський розум; розум цілого народу, виявлений через організації. Зводиться він до кули в невеликому комітеті з 5-7-9 осіб, які в міру потреби міняються. Головують або за порозумінням, або по черзі, або за жеребом. Залежно від справ, які рішаються.

Такий спосіб організації має повне довіря народу, бо охоплює весь нарід. Знищити "Мафію" неможливо, поки існує нарід. На місці кожного громадянина, викопленого ворожою рукою, негайно стає другий, третій і так далі, які мають таке саме довіря, як і попередні, бо система не дає волі самочинству; тримає всю акцію під контролею всього народу. Жадної диктатури, жадного вождівства, в найбільша дисципліна, найдосконаліший провід, найтісніша об'єднаність народу.

Закарпатець

шать свободу, демократію й підстави господарського добробуту. Ведуть людство не вперед до кращого, а назад до гіршого; в середньовічну темряву, неволю й жебрацтво.

Диктатури не визволяють людства з культурної, господарської та політичної неволи, а, навпаки: ще більше поневолюють. Свободу й господарські скарги віддають у руки не всього народу, а лише своєї партії. Жадна диктатура не знищила свавільства упривілейованих верств; лише на місце одних поставила других. Жадна не знищила упослідження й визиску працюючих, а лише перемінила визискувачів. На місце приватних осіб поставила партійно-державних бюрократів. Диктатури не знищили капіталізму, як системи господарського свавільства, конкуренції, визиску й імперіялізму, хоч дуже проти нього всі кричали. Надали йому лише іншу конструкцію: партійно-державну. Не знищили визискувачів, а лише обмежили їх кількість рямцями правлячої партії. Партійні ділки, як бюрократи, роблять з населенням, що хочуть. Визиск не скасовано, а управлено й освячено, як державну повинність. Так є в Росії, Мадярщині, Італії, Німеччині.

На місце старого приватного капіталізму диктатури комуністична й протикомуністичні поставили новий капіталізм: партійно-державний. Неокапіталізм.

В Росії неокапіталізм відібрав підприємства від приватних власників, але віддав їх не народові, а державі, яка складається не зі всього народу, а тільки з комуністичної партії. Хто сул проти комуністичної партії виступає, той жадних державних прав не має.

В Італії й Німеччині господарство взято під контроль держав, які також складаються лише з певних партій. Отже: в обох випадках скарги, відібрані від приватних власників, передано в розпорядження не всього народу, а лише партійно-державної бюро-

кратії; в Росії — комуністичної, в Італії — фашистської, в Німеччині — нацистичної.

Неокапіталізм, хоча й установляє господарський план, але в інтересах не всього народу, а лише правлячої групи. В Росії підчас голоду розстрілювали тих управителів колгоспів, які видавали членам колгоспу зароблений їм хліб раніш, ніж здали державі належний подяток.

Господарський план у неокапіталістичній системі виробляється лише бюрократією, без участі працюючих і споживачів. Не кажемо вже, що план цей виробляється лише для одної держави, без жадного порозуміння з іншими.

Конкуренція в неокапіталізмі не усунена; навпаки: партійній державі надано привілей, щоб вона була головним конкурентом.

Визиск працюючих залишився. Коштом його позживається бюрократія. В Росії так само, як і в Італії та Німеччині. На місце приватного визискувача поставлено партійно-державних урядовців. Партія-державна упосліджує й змушує до праці решту населення та не виплачує йому належної платні. Визискує. Росія, наприклад, скупує примусово хліб від селки по низькій ціні, а продає за кордон у триста разів дорожче. Платить робітникам найнижчу ціну, а забороняє страйкувати.

Партійно-державний визискувач використовує державу для своїх гуткових цілей ще більше, ніж приватний капіталіст. Всю державу обернув у збиральню визиску для утонювання й збагачення правлячої групи. Уживає державної сили для здобуття нових тепенів визиску. Отже: імперіялізму не знищив. Росія так само завойовує й грабить інші краї, як Італія й Німеччина. Співка Росії з Німеччиною найскравішій тому приклад.

Неокапіталізм, як система партійно-державної диктатури в усіх галузях суспільного життя, не поліпшив людсько-

го стану ні в політиці, ні в господарстві, ні в культурі. Навпаки: в порівнянні з приватним капіталізмом значно погіршив. Свободи нема навіть такої обмеженої, як була за царів та шсарів у роки перед світовою війною. Робітники в Росії, Італії та Німеччині мають сьогодні значно менше прав, ніж до наступлення диктатури; господарське життя бідніше, а освіта однобічна.

Визиск не зменшився, а збільшився, бо старі приватно-капіталістичні визискувачі, з одного боку, боялися трохи робітничих заворушень а трохи держави, а до того ж були менше зажерливі, бо заможніші й ситніші, ніж теперішні партійно-державні сарани.

Приватні капіталісти не придержувалися демократії. Та все ж таки робітництво в умовах демократії могло організуватися і захищати свої інтереси. Тепер же робітники в Росії, Італії чи Німеччині не можуть навіть страйкувати для захисту своїх інтересів. Йогоїзм приватного капіталізму всім видний і тому всякий знає, як з ним боротися. Неокapіталізм прикриває свою зажерливість іменем держави, нації, працюючого народу і т. п. Затежнює робітничу свідомість.

II

Так справа стоїть у галузі соціальної. Не краще і в національній. Яку свободу принесли диктатури поневоленням націям? Росія знищила республіки українську, білоруську, грузинську й тримає поневолені народи під кривавим терогом. Італія знищила Етіопію. Німеччина -- Австрію, Чехословаччину й Польщу. Західно-українськими землями поділилися червона й бура диктатури.

Визвольний рух працюючих робітників, селян, інтелігенції в державах диктатури розбитий, стероризований, обдурений і розпоршений. В державах демократії він на роздріжжі. Здеморалізований комунізм і застрашений фашизмонацизм. Розпоршений і безсилий. Внаслідок того працюючі верстви по всьому світу

опинилися на шляху не вперед від приватного капіталізму до соціалізму, а назад: від приватного капіталізму ліберальної демократії до реакційного капіталізму абсолютизму; вождів-диктаторів; неофеодалів, які розпоряджаються народами й державами самолично. Гірше, ніж французький Людовик Чотирнадцятий, який казав: "Держава — це я." Працюючі верстви в диктатурах опинилися в тому стані, який був, як біблія згадує, після царювання Соломона. За Соломона, який розвинув будівництво, торгівлю, мореплаводство, робітників були ремісниками магями, а за нікчемних синів його — дротяними голчастими бичаком.

В таких обставинах розщорошеному працюючому людству доводиться думати не про будівництво соціалізму, а про збереження хоч будь якої свободи, основи демократії, як політичної, так і господарської. Справа соціалізму відсунена далеко назад. Треба рятувати хоч основи поступу.

Перемога неокapіталістичних диктатур означає знищення усіх свобод, страту основи для визвольного руху працюючих. Тому треба рятувати хоч найвужчу демократію, за якої працюючі змогли би, використовуючи свій передреволюційний, революційний і післяреволюційний досвід, добитися розвитку не лише політичної демократії, а й господарської, тобто: добитися участі в керуванні народним господарством, у виробі господарського плану, контролі над виробництвом і т. п.

З огляду на сказане, працюючі верстви в цей час повинні направити всі свої зусилля в першу чергу на знищення голлавного напасника й визискувача диктатури. Червоної й чорно-бурої. Поборювати їх, як найгірше зло. Добиватись свободи. Здійснювати народоправство.

В якій формі це на сьогодні другорядна річ. Головне, щоб була свобода, народоправство. В тих формах, які де сьогодні можна здійснити.

Народоправство -- це той мінімум, без якого працюючі не в стані нічого добути. Коли ж буде народоправство, нарід в умовах свободи матиме змогу розгорнути й реалізувати інші жадання. До того ж часу всякі спори про ті чи інші напрямки визвольного руху даремні. Поки нема свободи, ні одного здійснити німа не можна.

Тому основою сучасної тактики працюючих мусить бути боротьба за свободу. Всі сили треба кинути на бій за це голлове. Всі робітники, селяни й інтелігенція, яких би поглядів вони не були. -- соціалісти й неосоціалісти, релігійні й безвірні, католики, привославні, греко-католики, методисти, протестанти і т. п. -- всі повинні злучити свої сили для боротьби за свободу проти всяких диктатур.

Сьогодні потрібна одна велика демократична організація працюючих, один великий самостійний робітничий кулак, який мав би силу розбити хайдани неокapіталістичних диктатур і повернути колесо історії в той бік, який дав би працюючим людям свободу й господарський добробут.

У кожній країні, в кожному місті повинні повстати демократичні центральні працюючих -- протикомуністичні, протифашистські та протинацистичні.

Згуртований в такий спосіб визвольний рух працюючих повинен взяти на себе ініціативу консолідації всього суспільства; творити демократичні національні осередки, в яких робітництво, селянство й інтелігенція відігравали б провідну роль. Нищили диктатуру й будували свободу, як політичну, так і господарську.

Працюючі верстви повинні кинути тактику самої негації-заперечування. Мусять стати на шлях конструктивного активізму. Відкидати те, що шкодить, але будувати хоч у малій мірі те, що потрібне. Світ не враз створено. Не враз доведеться його й перебудувати. Потрібні вперта систематична праця

Н. Григорій

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ

Для 25-го листопада 1939 на відомій нараді в Рочестері був піднесений план організування Української Національної Ради в Америці, яка була би центром порозуміння незалежних сил української еміграції за океаном, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народопрямності України.

Подивимо тут огляд того, що зроблено на місяці для здійснення рочестерського почину за перший місяць після наради. Сподіваємось, що наш реєстр у слідуючому числі викáže успіх праці з усіх громад, де є наші відділи.

Нью-Йорк, Н. Дж.

Всенародне віче, що відбулося в Нью-Йорку, в Січовому Домі, в неділю, 3-го грудня, з ініціативи організації Чорноморської Сми і при участі представників багатьох різних товариств, діяло за програмою в якій Української Національної Ради в Сполучених Державах.

Нью-Йорк, Н. Дж.

1

Для 8-го грудня відбувся збори Української Громадської Ради в Нью-Йорку, на яких ухвалено:

1. Збори Української Громадської Ради в Нью-Йорку, відбуті для 8-го грудня 1939 року, рішили приєднатись до ухваленної в Рочестері політичної платформи, що занята Західної України Росією і Німеччиною є тільки зміною окупанта та що боротьба за державність українського народу мусить продовжатись далі. Наша мета: Самостійність, Соборність і Народопрямність України.

2. Збори признають потребу створення Української Національної Ради і скликання Українського Національного Конгресу з усіх незалежних українських груп і піддержують акцію Ініціативного Комітету Української Національної Ради.

3. Збори доручають управі Української Громадської Ради ведення в Нью-Йорку справ Української Національної Ради і Українського Національного Конгресу.

4. Збори пропонують, щоб Ініціативний Комітет у справі дальшої підготовки до скликання Українського Національного Конгресу відбував ширші наради з представниками центральних і місцевих організацій.

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО ЛИПНЯ ДО 31-ГО ГРУДНЯ 1939

ПРИХОДИ

Число візду і місцевість	Винади	Контрибуції О. В.	Пресовий фонд	Процент з банку	Разом
1 Нью-Йорк, Н. Дж.	\$ 12.20	\$ 1.05			\$ 13.25
2 Дітройт, Мич.	19.80	4.40	\$ 2.20		26.40
4 Нью-Йорк, Н. Дж.					
5 Рочестер, Н. Дж.	44.80	2.45			47.25
6 Філадельфія, Па.	3.15	1.05			4.20
8 Сакрато, Па.	13.95	5.15			19.10
10 Бостон, Масс.	7.20	3.30			10.50
11 Бюфало, Н. Дж.	7.80	3.80			11.60
14 Вінгетон, Н. Дж.	9.00	3.00			12.00
16 Ленсинг, Мич.	5.40	2.10			7.50
19 Кайлем, Огайо	10.80	3.60			14.40
20 Торонто, Онт.	18.00				18.00
21 Чесап, Онт.					
23 Шикаго, Іл.	5.10	2.55			7.65
32 Вунсакет, Р. Ай.	4.50	4.00			8.50
Семен Батрим, Канада		.80	1.00		1.80
М. Захарий, Канада		.10			.10
Н. Н., Нью-Йорк, Н. Дж.			1.00		1.00
Мих. Рудяк, Ст. Джансвил, Н. Дж.			1.00		1.00
В. Висоцький, Канада			1.00		1.00
Е. Свіна, Франція			1.00		1.00
В. Співарик, Кромптон, Р. Ай.			2.00		2.00
Процент з банку				12.69	12.69
РАЗОМ	\$161.70	\$ 37.35	\$ 9.20	\$ 12.69	\$220.94

РОЗХОДИ

Належність за чотири числа бюлетеню (папір і друкарня)	\$120.00
Поштові значки на бюлетені і організаційну переписку	9.82
Рент за поштову скриньку	4.00
Оплата коштів візду в Рочестер, Н. Дж.	60.56
РАЗОМ	\$194.38

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем місяця червня 1939-го року	\$1,169.74
Загальний прихід від 1-го липня до 31-го грудня 1939	220.94
РАЗОМ	\$1,390.68
Загальний розхід від 1-го липня до 31-го грудня 1939	194.38
Остаток готівки на 1-го січня 1940	\$1,196.30

БАЛАНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖНИЙ	
Готівка	\$1,196.30	Фонд індавнітв	\$ 380.67
		Фонд адміністративний	815.63
РАЗОМ	\$1,196.30	РАЗОМ	\$1,196.30

Степан Корпан
фінансовий секретар і касир О. У.

5. Збори ухвалюють почати негайно збірку на Український Національний Фонд, що має бути важливий на акцію Національної Ради.

За Українську Громадську Раду в Нью-Йорку:

Василь Дроботій, голова;
Гр. Тернопільський, лисар.

2

Збори Товариства ім. Михайла Драгоманова в Нью-Йорку відбулись для 14-го грудня і рішили приєднатись до ухваленної в Рочестері політичної

платформи. Всі учасники з великою радістю одобрили ініціативу до створення Національної Ради, котра має взяти на себе таку відповідальну громадську працю, і піддержати резолюції кюморської Громадської Ради, котра ухвалила 8-го грудня приєднатись до початку акції. Коженні зрозумів, що значить Національна Рада і скликання Конгресу, та що на цю справу потрібно фонду. Тому ухвалено з кеш 25 долларів на Український Національний Фонд. Хай жи-

ве Українська Національна Рада і
будучий Національний Конгрес.

І. Пасічник, секретар

3

Жіноче Товариство імені Лесі Українки в Нью-Йорку на своїх зборах 9-го грудня 1939 вислухало доклад г-ни Е. Залевської про поїздку на рочестерську нараду та створення ініціативного комітету Української Національної Ради.

Товариство є членом Громадської Ради, яка вже ухвалила відповідні резолюції в справі Національної Ради. Поміжмо того, після широкого обговорення справи, збори встановили ще й окремо прийняти та підтримати почин ініціативного комітету до консолідації всіх українських незалежних груп, що глибоко вірять у творчі сили свого народу, а не покладають надії на ті чи інші чужинські авантюри.

Разом з тим збори ухвалили внести з товариської каси на фонд Національної Ради 10 доларів.

Сподіваємось, що українські жіночі товариства в Сполученні Черначі і Кампаді, які ще не сказали свого слова, не будуть байдуками до такої поважної, конечної справи, а вповні її підтримають.

За уряд товариства:

Е. Залевська, голова

К. Кальчук, секретарка

Брусилів, М. П.

Річні збори Товариства Українські Козаки, відділ 82 У. Р. Союзу в Брукліні, ухвалили приєднатись до політичної платформи Ініціативного Комітету Української Національної Ради: Самостійність, Соборність і Народоправність України.

Збори рішили піддержати почин рочестерської наради в справі створення міжорганізаційної Української Національної Ради в Америці, до якої належали б на засадах рівноправності всі незалежні українські групи, що стоять на повній платформі і не орієнтуються на чужі сили.

Збори занялись за скликанням Національного Конгресу на основі порозуміння всіх незалежних груп, а не актату одної групи.

Збори призначили на Національний Фонд з товариської каси суму 10 доларів. За уряд товариства: **Н. Сподарик**, голова; **П. Березинський**, касир; **О. Матеїко**, фін. секр.; **М. Павлюк**, рек. секр.

Дітройт, Мич.

Українська Громадська Рада в Детроїті вислухала на зборах з 17-го

грудня звіти своїх представників з наради в Рочестері і рішила приєднатись до політичної платформи цієї наради та до її починку у справі створення Української Національної Ради та скликання Українського Національного Конгресу.

Ухвалено резолюції згоди з тим, що подати вище в ухвалах нью-йоркської Громадської Ради.

Збори занялись теж за скликанням окружної наради нашого стеїту.

Ленсинг, Мич.

Товариство Українського Дому, Жіноче Товариство імені Лесі Українки, і 16-ий відділ О. У. в Ленсинг, Мич., відшлюдили дня 17-го грудня на спільні наради і щиро зацікавились за створенням Української Національної Ради та скликанням, за спільним порозумінням всіх незалежних груп, Національного Конгресу тут на вільній землі Вашингтона.

На згаданій нараді майже всі члени були присутні, забирали голос та висказували, що акція громадського порозуміння, що почата рочестерською нарадою і тими людьми, що орієнтуються на власні сили українського народу, є на часі і гідна як найбільшої піддержки.

На зборах зможим на Український Національний Фонд: Товариство Український Дім \$25.00. Товариство ім. Лесі Українки \$20.00. 16-ий відділ О. У. \$10.00. Т. Забродський \$10.00. М. Красносельський \$10.00. М. Станкевич \$2.00. Разом зібрано \$77.00. Гроші вислано на адресу Ініціативного Комітету. Число поштівки 23667.

М. Красносельський

Бостон, Масс.

З торччання річних зборів Товариства Бостонських Українців понідомаю, що товариство має ухвалити прийти з фінансовою піддержкою Національній Раді в сумі \$50.00, котрі на диях одержите від скарбника нашого товариства. Як рівнож рішено вибрати організаційний комітет з п'ятих членів, котрі будуть мати обовязок порозумітись з іншими товариствами нашої громади та прийняти їх до запровадженої акції створення міжорганізаційної Української Національної Ради в Америці та скликання Національного Конгресу.

К. Вишньовський, рекорд. секр.

Бостон, Масс.

Центральний Комітет Українських Організацій в Бостоні прийняв ухвали наради в Рочестері і прилучився до акції в справі порозуміння всіх незалежних груп української еміграції,

що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправності України, та створення міжорганізаційної Української Національної Ради в Америці.

За Центральний Комітет Українських Організацій в Бостоні:

М. Масляник, секретар

Скрантон, Па.

В понеділок, 25-го грудня, відбулася в залі Українського Горожанського Клубу у Скрантоні нарада провідних членів місцевих українських церковних, за допомогових, громадських та інших організацій. В нараді брали участь члени обидвох українських парокій, відділів У. Р. Союзу ч. ч. 9, 36, 37, 48, 67, 84, 176, 194, 206, відділів У. Н. Союзу ч. ч. 123, 169, 229, 280, Провідників відділ ч. 129, відділу 8 О. У., Українського Горожанського Клубу і Українського Громадського Хору.

Після денкуєї наради прийнята одноголосно оці резолюції:

1. Народа українських громадян міста Скрантону, членів різних місцевих церковних, за допомогових, громадських та інших організацій, стверджує, що заняття Західної України Росією і Німеччиною є тільки змінною окуванта. Тому боротьба за українську державність мусить продовжатись далі. Наша мета: Самостійність, Соборність і Народоправність України.

2. Народа стверджує, що в теперішній хвилі важно було б скликати Український Національний Конгрес. Однак такий конгрес буде мати значіння лише тоді, коли він буде скликаний не окремими групами, а на підставі порозуміння всіх груп української еміграції, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправності України. Тому нарада звертається до центральних організацій з закликом, щоб вони дійшли до порозуміння щодо скликання такого Національного Конгресу, що дійсно заступав би всі незалежні сили української еміграції, а не щоб окремі групи визначували збори на власну руку Конгрес.

3. Щоб перевести громадське зданнн українців у місті Скрантоні в теперішній важній хвилі, нарада ухвалює дати почин до створення місцевої Української Національної Ради, в якій повинні бути заступлені на засадах рівноправності всі незалежні українські організації в Скрантоні.

4. Щоб перевести цю постанову в

жття, нарада рішає створити Тимчасовий Організаційний Комітет місцевої Української Національної Ради. До ширшого тимчасового комітету належать всі учасники наради. Їх обов'язком є представити справу по своїй організації та подбати, щоб кожна з них делегувала до Національної Ради своїх представників.

Канада

На річному з'їзді канадійського Союзу Українських Самостійників, що відбувся 26-28 грудня 1939 в Саскатуні, розглянено проєкт створення Української Національної Ради для Канади.

В узгоджених резолюціях стверджено потребу створення міжорганізаційної Ради, яка могла б говорити перед громадянством і урядом Канади в імені української іміграції. З'їзд одобрив усі кроки, зроблені дотепер елективною Союзом Українських Самостійників у напрямі створення такої Ради, а зокрема одобрив становище елективних, що до Ради можуть належати ті групи й особи, що стоять на засадах демократії і не підлягають у своїй політичній діяльності наказам чи інструкціям чинників збоку Канади.

До репрезентативного комітету вибрано редактора М. Стечишина, адвоката В. Я. Арсенича і адвоката І. Соломона

Торонто, Онт.

Для 10-го грудня відбувався організаційна нарада в Торонто при участі членів підлітків У. Р. Союзу 206 і 292, відділу 20 О. У. і товариств Поступ. Після вислухання звіту учасників рочестерської наради ухвалено підтримати почин до створення міжорганізаційної Української Національної Ради і взяти всіх українських громадян у Торонто, що визнають засади Самостійности, Соборности і Народоправности України, щоб спільними зусиллями створити місцеву Національну Радку.

Зложено на Національний Фонд дотепер \$29.25.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ТАКТИКА

(Докінчення з стор. 2)
роз'єднання і "кирми", та що декого тягне до великого гурта. Та не забуваймо, що у такій самій меншості і під такою самими докорами пра-

цювали, але не піддавалися, Іван Франко, Михайло Драгоманов і всі інші борці за пошту нашого народу. Чи добру роботу робили ті, що тягнули їх за поли йти за великим гуртом тільки тому, що їхні думки не мали ще загального признання? Тепер тими думками і працею живе і розвивається наш нарід.

Ні в якій добрій армії кожний вояк не буде робити мирових переговорів з противником, ані робити компромісів, бо це буде анархія, не війсьсько. Те саме відноситься до політичної організації.

Не забуваймо, що політична партія це теж армія. Тільки воює вона не фізичним насильством, а силою ідеї. Це мусимо пам'ятати тепер, коли наша організація стає до нової акції.

У ЧОМУ СУТЬ НАШОЇ АКЦІЇ

(Продовження з 1-ої стор.)
няймо, що значить клич Самостійности, Соборности і Народоправности (демократії) і чим ті кличі різняються від того, що дотепер робили по чужих столицях всіні професіональні агенти від різних "визвольних акцій". Це перший крок.

А далі зв'язуємо ті сили в один гурт — місцеву Національну Радку. Чим швидше створюються такі місцеві Ради, тим швидше можна буде розбудувати в центрі одну загальну Українську Національну Радку.

Але поки це станеться. Ініціативний Комітет мусить вести вже акцію тимчасово, бо час не стоїть. Тому питання Національного Фонду є теж некучою негайною потребою вже тепер і для розбудови Національної Ради і для її дальшої акції.

Три кличі, під якими будуть Українська Національна Радка, тобто клич Самостійнос-

Число 32 О. В. роз'єднано секретарки для негайної роз'єдні по відділах 5-го січня 1940.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 2 О. У., Дтройт, Мич., зібрав на Український Національний Фонд \$30.00. — Вкладки до централі і належність від членів за бюлетені заплачено по кінець жовтня.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетені по кінець грудня.

Відділ 8 О. У., Скрентон, Па., зложив на Український Національний Фонд \$25.00.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., зібрав на Український Національний Фонд \$41.00. — Відділ заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетені по кінець місяця грудня.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., відбув 3-го грудня віче, на котрім промовляв бутий організатор Клеменція в Рогатинці, тов. В. Гаурієвск. — Вкладки до централі і належність за бюлетені від членів заплачено по кінець грудня.

Відділ 14 О. У., Девон, Мич., зібрав на Український Національний Фонд \$77.00.

Відділ 19 О. У., Клівленд, Огайо, зложив на Український Національний Фонд \$7.00.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., зложив на Український Національний Фонд \$25.25. — Відділ заплатив вкладки до централі по кінець грудня.

Відділ 23 О. У., Шеняго, Іл., зложив на Український Національний Фонд \$10.00.

Відділ 32 О. У., Вуксет, Р. Аб., зложив на Український Національний Фонд від себе \$5.00 з каси окружних візлівів Нової Англії \$10.00. — Відділ заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетені по кінець грудня.

ти. Соборности і Демократії. це такий широкий ґрунт, на яким можна об'єднати все, що справді незалежно думає серед нашої еміграції. Але ці кличі становлять межу, поза котру не можуть виходити наші змагання до єдності, бо кожна єдність лиш тоді тривка, коли вона побудована на твердій ідейній основі. Даремне надіятись, що може бути єдність без одної спільної ідеї. За таку єдність шкода витрачувати і час і сили.

ЩЕ ПРО ТЕ, В ЧОМУ СУТЬ НАШОЇ АКЦІЇ

Після того всього, що було писане і в останнім числі нашого бюлетеню, деякі наші добрі товариші ще не можуть здати собі справу з того, що нам треба робити в теперішній час війни.

Дехто ще далі заразився конгресовою гарячкою. Зачинає та кінчить кожну громадську акцію від того, чи буде конгрес і чи той конгрес буде один. З одної громади, що повинна би світити прикладом для других, пишуть нам: "Перше всього, що чувати з конгресами? . . . Коли буде проголошена конгресова консолідація? . . . Не можна приступати до організування Національної Ради, поки ця справа не буде вирішена . . ."

Серед загалу цей запал до конгресового "чуда" впливає у великій мірі з того, що багато наших громадян не розуміє, що таке цей конгрес. Дехто представляє собі його на зразок вашингтонського конгресу. Уявляє собі, що як там щось буде ухвалене і то одногласно, то цілий світ мусить того послухати, і мусять у першу чергу послухати самі українці.

Повторяємо ще раз, що конгрес — це не що інше, як збори чи віче, з тою різницею, що буде на ньому більше людей і може з багатьох місцевостей. Що одного міг би конгрес зробити, то ухвалити резолюції та проголосити їх у пресі. Оце й є єдине значіння конгресу: Одноднєвна маніфестація.

Якби скласти програму, що тепер треба робити для піддержки краю, і поставити в цій програмі десять різних робіт, то на сліпо можна сказати, що конгрес між цими роботами буде займати не най-

важлише, а останнє місце щодо значіння. Десять пунктів, що будуть іти перед тим і можуть мати різні назви, можна буде звести до двох основних завдань, які нам треба тепер робити або бодай старатись робити не один день, а постійно, поки є війна.

Одно завдання: це моральна і матеріальна піддержка самого нашого народу на його рідній землі, де б ми могли тільки найти з ним контакт. В теперішній хвили нема такого закутка нашої землі, з яким ми могли б мати такий контакт. Всі звязки перервані, з усіма землями. Але якби так дорога до звязку отворилась, то нашим першим завданням буде як найшвидше його використати. Довідатись, що там діється; найти, де стоять дійсні народні сили в боротьбі за свою волю, і . . . допомогти їм.

Заким ця хвиля прийде, лишається ще друге основне завдання: інформувати світ про державну боротьбу України.

Якби українській еміграції вдалося перекопати громадську опінію бодай одної держави . . . бодай тої, де вона перебуває, . . . що українському народови не тільки належить ся по якимсь законам справедливості власна державність, але що український нарід хоче цієї державності і що з його волею світ мусить числитись, . . . таксамо як числиться з волею чехів, поляків мати свою державу, — ми виконали б найважливішу частину нашої роботи. То ж бодай пробуймо її виконати.

Пам'ятаймо, що наскільки ходить про світову опінію, то найважливішою перешкодою з її боку для українських державних змагань є не її байдужність до української справи, а

недовіря до неї, — упередження, що це не дійсна воля українського народу, а чужа інтрига — німецька, або, як дехто тепер навіть каже, — большевицька вигадка. Причинився до такого упередження, правду сказати, нікто інший, як сами наші люде своїми будцім то "визвольними" акціями, що все зачинались і кінчилились не на організації своїх власних сил, а на пошукуванні опікунів по чужих столицях.

Щоб спростувати посягне упередження і представити в правдивім світлі споконвічне змагання українського народу "жити по своїй волі на своїй землі", на це треба широкої акції всіми доступними способами. Багато про це говорить ся не від тепер, але або не робиться нічого або майже нічого. Треба друкованого, писаного й говореного слова про Україну, книжок, брошур, публікацій, меморіалів, треба інформовання преси, треба доступу до громадських, політичних і державних чинників і тут і, може, в інших країнах.

Таку широку і постійну акцію треба нам починати від кожної громади. Гуртуймо по своїх громадах усі ті групи, що разом з нами вірять у клячі Соборності, Самостійности і Демократії і не запламлені орієнтаціями на чужі сили. Творім гідне представництво української незалежної думки в Америці. Це важніше, ніж одноднєвна маніфестація.

Для того, якщо ми дійсно поважно думаємо про те, щоб зробити щось для справи рідного краю, то заочуймо рукави і будуймо Українські Національної Ради. А як нам ходить про ще одну "параду", то журімся конгресом і нічим більше.

СПРАВА КОНГРЕСОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ

Щоб належно зрозуміти те, що пишемо далі, радимо наперед прочитати нашу статтю на першій сторінці. Там вяснено ще раз, яке місце займає справа конгресу в можливій акції на поміч кривви підчас теперішньої війни. Наші уваги в цій статті є тільки дальшим висновком попередньої статті.

Дехто скаже: Згодімся з тим, що конгрес це однодневна маніфестація того, що вся еміграція піддержує змагання України до державної незалежності. Але коли вже робити таку маніфестацію, то чому не зробити її разом усім? Чому так трудно добитись одного Національного Конгресу?

Хто ставить таке питання, хотів би передовсім знати, що було на тих різних міжорганізаційних конференціях і нарадах, що відбувались в справі конгресу на протязі якого місяця, і чому вони дотепер не довели до успіху.

Наша організація не бере участі в тих переговорах, тому ми не маємо змоги подавати тут звіту з їх перебігу, тим більше, що вони ще не закінчені. Що можемо тут зробити, то звернути увагу на основні труднощі, що від порушення справи конгресу стоять на перешкоді навіть однодневного конгресового порозуміння.

Справа конгресу була порушена на Рочестерській нараді з 25-го листопада 1939 як можливість на дальшу будучність, коли буде переведена організація Національних Рад. Зїзд Обеднання, що відбувся тиждень пізніше в Нью Йорку, підхопив конгрес як таку справу, від якої треба зачиняти, і рішив використати його для своїх групових інтересів. Не пробуючи порозумітись з ніким, він скликав на власну руку конгрес.

Проти такої групової диктатури проявився спротив не тільки з нашого боку, але теж з боку інших груп різного напрямку. Спротив був такий сильний, що Обеднання лишилось з своїм конгресом у від-

окремленні. З чотирьох заломогових Союзів піддержали його тільки два (У. Н. С. і Н. П.), в інших груп заявили за ним тільки націоналісти й ексекутива Союзу Українок, з цілої тутешньої української преси конгресовий заклик помістили щось лиш три газети.

Нарада в Клівленді, що була скликана за одиначною ініціативою з особисто запрошених громадян, а не представників організацій, була спробою підлатати конгрес Обеднання, дяючи йому ширшу громадську основу. Все ж таки нарада мала той успіх, що на ній виявився наявно загальний спротив проти самочинного виступу Обеднання.

Деякі учасники наради в Клівленді намагались на місце цієї помилки зробити другу і уконституувати там новий конгресовий комітет не з організацій, а з емігрантської "еліти", тобто з особисто дібраних людей. Цей вискок був спхнений. Зате прийвіні на нараді люде з чотирьох заломогових Союзів порозумілись, щоб пробувати взяти цю конгресову справу в руки Союзів.

З того вийшли дотепер дві наради Союзів, одна в Скрантоні з 22-го січня і друга в Джерзі Ситі з 3-го лютого. Коли ці наради ще не дали результату і коли може статись так, що вони розіб'ються, то треба мати на увазі, що для досягнення порозуміння треба згоди щодо цілого ряду таких справ, які можуть пошкодити на довгі часи українському загалоу в Америці, якщо не будуть відповідно поставлені.

Наведемо тут один приклад: Коли б усі згодились, що конгрес має бути один та що участь у ньому мають брати через делегатів всі організації, які приймуть платформу конгресу, то лишається ще відкритим важке питання: Хто має організувати конгрес? Хто має його скликати і відповідати за нього?

У цій справі зазначились два протилежні погляди.

Приблизно ті самі групи, що піддержували наперед конгрес Обеднання, тепер пропонують, щоб спільний конгрес скликали і до спільного конгресового комітету належали всі центральні організації, заломогові, політичні і інші. Число тих центральних організацій подають різні проекти різно: від 11 до 16. Мовляв, нехай вони всі несуть відповідальність за конгрес.

Це була би слухва вимога, якби не те, що участь деяких з тих організацій в конгресовім комітеті могла б принести шкоду і самому конгресови і цілій акції еміграції взагалі.

Це відноситься до тих організацій, які признали сами, що мають свої центри закордоном, а саме в тих державах, де панують диктаторські режими. Вже це одно робить їх недобрими заступниками української справи перед американською демократією.

Другий спротив не менше важкий: Проти деяких організацій ведеться конгресове слідство за не-американську діяльність, незгідну з тутешнім демократичним ладом. Слідство ще не скінчене, навпаки продовжене на цілий рік. Чи добре буде, як на конгресі виступить представник такої організації, а день після того він буде потягнений до переслухання?

Є ще третій спротив в тому, що деякі з тих організацій взаімно обкидають себе обвинуваченнями. Такий випадок стався цілком недавно, коли голова ОДВУ, професор Грановський, кинув підозріння в розмові з конгресовим інвестигатором і кореспондентом одної американської газети, що гетьманці могли мати звязки з Москвою і Берліном. Цей закід був надрукований ще дня 11-го січня в американськім щоденнику "Минеаполіс Таймс Трибун" і ще не був спростований ані вяснений дотепер. Чи добре, щоб представники цих двох організацій, які так себе взаімно обтяжу-

(Продовження на стор. 8)

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНА УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА

Нації діляться на організовані й неорганізовані. Організовані ті, члени яких мають постійний зв'язок і постійний громадський провід у національних справах. В більшості це нації державні. Державна влада є їх постійним національним проводом. Є, однак, і бездержавні організовані нації. Це жиди, чехи, словаки, поляки й інші, які мають такі національні організації, які постійно тримають їх у зв'язку між собою й дають їм провід у громадському національному житті.

Українська нація не цілком організована. Має багато організацій, але вони не зв'язані в одну систему, а розпорочені. На то склалися багато історичних причин. Це найбільше шкодить українцям в їх національних змаганнях. Не маючи організованого зв'язку в одну національну громаду, вони не в силі зайняти в світі те місце, яке їм належиться.

Українці в Америці згуртовані в різні організації релігійні (парохії), культурні (народні доми, хори, спортові товариства і т. п.), знімогові (Український Робітничий Союз, Український Народний Союз, Провидання, Народна Поміч), господарські (кооперативи, банки) й політичні (клуби, партії і т. п.). Всі ці організації зв'язують українців в окремі групи, в окремі табори. І то добре, що зв'язує. Не вистачає це між ними одного зв'язку — зв'язку національного, який зв'язував би різні групи, гурти, партії в одну українську національну громаду.

Трудно уявити собі таку національну громаду всіх українців, поки будуть між ними ще такі, що відпрацьовують власного імені, і такі, що піддержують чужі окупації на українській землі, або вірять у визволення чужими руками. Одначе і в теперішніх обставинах треба змагатися до зєднання незалежних українських громадських сил, розпорочених у дрібні гурти, на такій ідейній основі, що їм є спільна.

На відомій рочестерській нараді за таку основу національного зєднання були піднесені три ідеї: Самостійність, Соборність і Народоправність України. Коли взяти за основу таку широку платформу, тоді поза зєднанням лишилися би ті гурти, що або піддержують чужу окупацію на українських землях або бачуть дорогу до української державності в потоптанні демократії (народоправства) та в перещепленні на український ґрунт чужих ідей большевизму, фашизму або нацизму. Для таких груп вступу до Національних Рад не може бути.

Яка мета такого національного зєднання українців? Є мета не одна, а кілька. У всіх українців різних організацій і груп є спільна мова, культура, історія; спільна історична традиція; спільне бажання як найкраще показати себе перед чужинцями, виховати свідомих дітей, допомогти оди другому тут і нашим людям у старому краї.

Кожна українська організація намагається на власну руку показати себе з національного боку як найкраще. Та чи вистачає в кожній силі і можливостей зробити все це відповідно? Ні. На одно сил вистачає, а на друге — ні. Крім того недобре виглядає не лише перед чужинцями, а й перед нами самими, коли ми, українці, скрізь виступаємо кожний тільки в своєму гурткові і ніколи разом.

Коли українські організації святкують національні свята лише по своїх кутках, а не сходяться для того до одної хати, то це доказ, що нація розпорочена, не має зв'язку, не має розуміння виги єдності й солідарності. Національні свята Шевченка, Франка, Першого Листопада, свято самостійності й злуки повинні святкуватися спільно, бо цим виявляється єдність нації перед самими собою й перед чужими.

Подібно мається справа з національними протестами. Не-

ма нічого більше жалюгідного, як змагання зробити собі з протесту гурткову славу. Протести мають значіння, коли різні групи приймають участь у них. Коли ж тільки одна чи дві — це зменшує їх вагу, хоч й багато там було людей. Важніше значіння має протест, підписаний п'ятьма особами від п'ятох відомих українських груп, ніж тисячу підписів одної групи.

Нема такого свідомого українця, який не хотів би виховати своїх дітей в національній свідомості. Нема такого українського товариства, яке не хотіло би допомогти вихованню нашої молоді. Та через те, що нема загальних національних організацій, а тільки групові, то установи виховання — школи, читальні, народні доми і т. п. — організуються групові, в яких дається виховання не загальнонаціональне, як в школах державних, а групове: дітей виховують на комуністів, на нацистів, чи гетьманців. А хто ж виховає нам розумних українців, які мали би здібність до всього ставитись критично, захищаючи інтереси свого народу? Таких шкіл майже нема. Бо нема таких національних організацій, які такі школи утримували би й контролювали так, як утримують і контролюють громади інших народів.

В американських і канадських школах учать учителі різних партій, але не партійного світогляду, а стараться виховати громадян. А місцева громада контролює господарство й виховання. Так мусить бути й у нас. "Рідні школи" не мають ні програм, ні підручників, ні добрих учителів. Хто про це має подбати? Таких організацій нема. Отже: треба такої національної організації, яка подбала би про виховання молодого покоління під загальною контролею.

Нарешті поміч рідному краї. Треба її впорядкувати. В першу чергу давати туди й на те, куди й на що найбільш потрібно. Контролювати, щоб не

Я НА ДЕМОКРАТІЯ ЗАВИНИЛА І В ЧОМУ

Нераз нарікається на демократичні держави, що вони не додержували демократичних засад. В цьому є частина правди. Не всі демократи йшли демократичним шляхом.

Демократи є різні: консерватисти, ліберали й радикали або соціалісти. Тому, коли нарікаємо на демократів, мусимо знати, на яких саме. Хто з них і в чому завинив.

Світову війну провадила й

було підстав до яких небудь нарікань. Мусить бути спільна громадська контрола, щоб усі й контролювали та знали завше, куди їх жертва пішла.

Тепер, у часі війни в Європі справа помочи державним змаганням стає на першому місці. Ми одні маємо змогу піднести голос в обороні прав України на власну державність і вже для цієї одної справи треба зєднатись усім тим українським людям, що хочуть Самостійности, Соборности і Народоправности України.

Ми навели для прикладу кілька справ, для котрих необхідно в кожному місті, де є українці, творити міжорганізаційну Українську Національну Раду. Не для конкуренції з існуючими організаціями, а для зв'язку їх, та помочи їм у тих справах, які вони роблять. Для переведення спільними силами того, чого жадна сама не в силі зробити.

Кожна організація нехай зазначається, як є; нехай свою корисну роботу робить. Але для спільної національної роботи треба творити скрізь спільні громадські Національні Ради.

Українські Національні Ради повинні скластися в усіх містах, де є українці, з представників усіх тих місцевих українських організацій, що признають три головні засади: Самостійности, Соборности і Демократії. Кожна така організація має право нарівні з іншими післати до Ради своїх делегатів. Ніхто не сміє відмовити в тій жадній організа-

версайські умови миру склала демократія консервативна й ліберальна. Вона подиктувала Німеччині умови не миру, а упокорення. Подиктувала їх Німеччині не реакційно-царській, а робітничо-республіканській. За провинки царської реакції покарала нарід, який сам боровся з царством і усунув його.

По світовій війні до року 1924 в Англії й Франції пра-

ції. Кожна організація має в Національній Раді рівні права, незалежно від кількості своїх членів, коли показала свою працю на протязі певного часу перед вступом у Раду.

Праця в Національній Раді має вестися способом порозуміння, а не перегодосовання. Годосовання може бути лише тоді, коли на це всі погодяться. Кожна організація має право ініціативи.

Українська Національна Рада кожної місцевости повинна вибрати собі виконавчий комітет. Спосіб настановлення голови треба вирішувати спільним порозумінням: або однодушною згодою, або більшістю голосів, як усі на це погодяться, або, як треба, по черзі від усіх організацій. Заступники голови, скарбники, секретарі можуть настановлятися більшістю голосів.

До діяльности Національної Ради треба приймати лише ті справи, які є спільні всім організаціям або в рішенні яких вони всі бажають приймати участь. Коли в якій справі нема порозуміння, то справа мусить відкластися для порозуміння з тими, хто є проти неї.

Вся система національного зв'язку через Національні Ради має складатися так: Кожна українська колонія (в кожному місті) має скласти місцеву Українську Національну Раду, яка має зв'язати колонію в одну національну громаду. Всі місцеві Національні Ради зєднані в одну центральну Українську Національну Раду Америки.

До остаточного створення

вила також демократія консервативно-ліберальна. Головні прояви її політики були такі: відмова захисту демократичних республік України, Білоруси, Грузії, а поміч реакційним генералам Колчакови, Юденічови, Денікінови; поміч імперіалістичній Польщі проти України; велика конкуренція Англії, Франції, Італії й Сполучених Держав у Туреччині; самочинне обєднання Францією Рурської області в Німеччині за незаплату репарацій; неувага до упадку демократії на сході Європи та в Італії; неувага до німецької демократії, яка два рази вибрала президентом соціал-демократа -- Еберта; спротив французького уряду проти яких небудь уступок Німеччині; віддача Італією й Францією Галичини та Вильни Польщі, а Басарабії -- Румунії; поблагливе відношення до італійського фашизму.

Радикальна демократія з року 1924 в Англії (робітнича влада) й Франції (влада соціалістів-радикалів) повернула світ на шлях замиренья. Лондонська конференція закликала на нараду Німеччину і довела до відкликання війська з Рурщини; скасувала санкції проти Німеччини, прийняла її до Ліги Націй і ухвалила позичку Німеччині. На жаль, радикальна демократія звихнула в бік СССР. Тим підірвала довіря до себе і робітнича влада в Англії впала.

Консервативно-ліберальна демократія в роках 1925-1928 знов стрівожила світ: Між консервативною Англією й ліберальною Францією не було єдности й довіря; Франція клопоталась про "спільний пакт безпеки", Англія тому противилась; стояла за окремі до-

центральної Української Національної Ради акцію веде тимчасово Ініціативний Комітет Української Національної Ради, який доповнюється з делегатами від тих місцевих Рад, які вже склалися, в міру їх появи.

говора. В Локарно зроблено компроміс. Підписано кілька групових пактів, якими Німеччину прив'язано до західних держав. Одначе конференція роззброєння не мала успіху. "Пакт Келлога", що осуджував війну, всі підписували і напередмі збільшували зброєння. Жадання німецької республіки про скасування репарацій, піднесене в Лізі Націй, Англія й Франція в 1928 році не задовольнили; сами не роззброювались, а від розгромленої Німеччини жадали "гарантій безпеки". Від оборони національних меншин у Лізі Націй відступили не лише великі держави, а також чехи й поляки, що сами недавно були меншинами.

Радикальна демократія в роках 1929-1931 знов навітала до замирення. Друга робітничая влада в Англії та ліберальна влада Бріана у Франції довели до порозуміння Англії з Францією; прийшло порозуміння Англії з Америкою на морях; скасовано окупацію Єгипту; вироблено новий план репарацій; забрано бельгійські війська знад Райну; утворено міжнародний суд в Газі; підписано морський договір Англії Франції, Америки, Італії та Японії; переведено конференції "круглого стола", "п а н е вропейську" конференції в Парижі; опубліковано меморандум 69 англійських робітничих послів у справі задоволення національних меншин; опубліковано декларацію 186 французьких та 199 німецьких інтелектуалів про потребу замирення; Мусоліні заявив, що Італія не хоче ні з ким воювати; відтягнуто війська знад Райну; ухвалено морське порозуміння Англії з Італією; опубліковано в Лізі Націй Бріановий план "Сполучених Держав Європи"; прийнято Гуверів план репарацій, а опріч того позичено Німеччині 100 мільйонів доларів.

Консервативна демократія в роках 1931-1936 довела до переваги в Європі фашизму-нацизму. Використавши повторну помилку англійської робітничої партії. — наближення до

СССР, — англійські консерватисти усунули робітничу владу, а це скріпило консерватистів і у Франції. Внаслідок того сталися такі події: заборона митного союзу між Німеччиною й Австрією, що роздратувала широкі кола німецьких демократів і скріпила нацистів; Гувер відмовив скасувати військові борги й репарації, що відірвало Америку від Європи й помогло також скріпленню нацистів; англійська господарська конференція в Оттаві відмежувала Англію від Америки; скріплення консерватистів в Англії й нацистів у Німеччині, а поблажливість англійських консерватистів і лібералів (навіть Лойд Джорджа) до Гітлера помогло приходом Гітлера до влади; після того Німеччина виступила з Ліги Націй; невдалою спробою пакту чотирьох зраджено Лігу Націй; французькі консерватисти, на чолі з Лавалем, загравали з диктатурами Італії та СССР. — а англійські консерватисти — з диктатурою Німеччини; Японія напала на Хіну; фашистська Італія стала рішенням чинником в Європі; претягом 1934-1935 років Герінг, Літвінов, Долфус, Гембеш, Гітлер, Лавал та Іден відідували Мусоліні; Італія напала на Етіопію; між Англією й Італією сталася суперечка на Середземному Морі; Франція відмовилась підтримати Англію і договорилась з СССР; Німеччина відмовилась від Локарно й обсадила демілітаризовану смугу над Райном; консервативна Англія не підтримала радикальної Франції проти Німеччини; Локарно розпалося; Німеччина стала пострахом світу.

В роках 1936-1938 на рижних демократії створилися й скріпилися "вісь Рим-Берлін". Радикальний уряд соціаліста Л. Блума у Франції не нийшов зрозуміння у консервативної Англії. Хоч уступив на морях, англійські консерватисти не прийняли його плану "колективної безпеки". Тим скористувалися Німеччина й Італія, які підписали договір, що став основою "осі Рим-Берлін". Му-

соліні почав виголошувати воєнні промови, а Німеччина топтала шлях на південь. Не маючи згоди між собою, Англія й Франція мусіли уступати. Призвали завоювання Етіопії, не робили рішучого опору в Іспанії; тремтіли за Середземне Море.

Англія, шукаючи згоди з Італією, не прийняла поради Блума, щоб допомогти республіканській Іспанії. Лише неуступчивість Італії змусила Англію в дечому порозумітись з Францією і вислати кораблі проти піратів, що приборкали Італію. Та поки Англія й Франція сперечалися, що їм робити з Італією, скріпилася Німеччина.

Консервативна демократія своєю неясною політикою підбаворила Німеччину до нападів. Відсутність єдиної політики між консервативною Англією й радикальною Францією підбаворила Гітлера. Він ударив на Австрію. Блум пропонував Англії захистити Австрію. Чемберлейн відмовився. Гітлер ударив на Чехословаччину. В цей час уже й у Франції настала консервативна влада. Консервативна Англія й Франція, усупереч протестам радикальної демократії, зрадили Чехословаччину. Чехословаччину розшматовано. Українські землі з волі Мусоліні й Гітлера віддано Мадярщині. Але це вже Гітлера не задовольнило. Відтягнувши від Англії й Франції Росію, на яку ті покладали безпідставні надії, Гітлер сам захопив Польщу, а Росії дав змогу захопити західно-українські землі. Аж тоді консервативні демократи наважилися стати до опору диктатурам.

З наведеного видно, що найменш демократичними були консервативні уряди. Вони навіть загравали з диктатурами — червоною, чорною і бурюю. Не захищали народніх свобод і засад міжнародньої демократії. Були заявдо егоїстичними. Не мали власного демократичного шляху.

На жаль, і радикальна демократія робила помилку: шукала порозуміння з червоною

ЛИСТИ І ДОПИСИ

РІЧНІ ЗБОРИ 20-ГО ВІДДІЛУ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

(Торонто, Онт.)

Дня 31-го грудня 1939 відбулися річні збори 20-го відділу Оборони України в Торонто, Онт. Члени zarяду здали свої звіти та вибрано новий zarяд на 1940. Зборами проводив тов. М. Вергун.

Зі звіту урядників виявилось, що на протязі 1939-го року до відділу вступило шість нових членів, а два відійшли й один з них втік до краю.

Відділ брав активну участь у месенні допомоги Карпатській Україні. Брав також участь у загальній громадській роботі в Торонто в будні випадки, що давав у ній ініціативу. До Торонто загостив був тов. Н. Григорійв з відвітками в Оборона України помагала йому у виступах як в Торонто, так і в поїзді до інших місцевостей в Онтарію. Також загостив був тов. М. Січинський, який виступив лекцією для членів О. У. про міжнародне положення й українську справу.

За цілий рік відділ О. У. відбув 11 місячних зборів, 12 спільних засідань з іншими українськими національними товариствами (себе вислав на такі зведення своїх представників), влаштував чотири публічні віча, дві лекції в приміщенні О. У. (виступили проф. Григорійв і тов. Січинський). Брав участь у трьох спільних публічних вічах, влаштував три святочні академії, два базари, два пікніки, два чайні вечорки і прийняти для проф. Григорійва в Українсько-

диктатурою і не виточувала власного шляху. Все це ослаблювало демократію.

Роблячи висновок, все ж таки мусимо сказати, що радикальна демократія стояла на правдивішому шляху. Тепер же, коли Сталін союзом з Гітлером вклав її від совітофільства, радикальна демократія більше здібна відіграти позитивну роль в налагодженні нових відносин між народами, ніж консервативна.

Тепер вона не при владі, але час її прийде. Тому її мусимо взяти під свою особливу увагу; допомогти їй не робити старих помилок. **Н. Григорійв**

му Народному Домі спільно з Товариством імені Івана Франка у Вест Торонто.

На допомогу видавництвам у старому краю, як Самоосвіта, Живий Голос, Камеяр, Громадський Голос і Живе Слово, відділ зібрав протягом року або внаслідкував зі своєї каси — \$190.23. На допомогу збігцем з Карпатської України зібрано на вічу за ініціативою О. У. — \$62.50. На допомогу українським інвалідам вистано до Львова \$4.50.

За цілий рік відділ мав \$916.91 приходу і \$918.23 розходів. З попереднього року перенесено \$82.56; остало в касі на 1940-ий рік — \$81.24.

Звіти урядників прийнято й ухвалено їм вотум довіря.

До нового zarяду на 1940 вибрані одні товариші: Г. Гутенко, голова; К. Андрусимшич, заступник голови; Л. Лобай, рекордовий секретар; С. Кривенький, фінансовий секретар; Н. Цибрицький, касієр; І. Боднарчук, бібліотекар; В. Петрик, буфетчик; М. Саяк, господар; Т. Гончарик, Ів. Лілішак і М. Довгий — контрольна комісія.

Члени нового zarяду подякували за вибір і закликали товаришів до гармонійної праці в користь Оборони України й українського народу взагалі.

Д. Лобай, секретар зборів

ЛИСТ З БРАЗИЛІ

У важливий історичний момент, коли рішатиметься доля багатьох народів і країн, мусять подати свій голос і висловити свої бажання ті народи, що змагаються до державної волі. Без авторитетного представництва не можна сподіватись, щоб переможці зрозуміли й помогли напружити історичну несправедливість у відношенні до покривджених народів, зокрема щодо нашого народу.

Таке представництво можемо створити лише тоді, коли зelanуться ті українські організації, які боронять головні постулати української державності: Самостійність, Соборність і Народоправність. Поза цим зelanанням лишаться лише групи неоправданих орієнтальщиків, які не мають і не можуть мати жаданого впливу на долю українського народу.

До цього мусимо зelanати, бо це є однією з необхідних умов волі України. Так думать не лише провідники найважливіших організацій, а й сотні тисяч рихлих громадян, розкиданих по світі.

Тому радкою луною вліблявся в нас вістка про засновання Ініціативного Комітету Української Національної Ради. Почалась так давно очікувана в усім бажана акція. Настала звила, коли для великої мети мусимо сконцентрувати всі наші незалежні сили.

Ініціативний Комітет мусить, з одного боку, докласти всіля старань, щоб приєднати до своєї акції як найширші кола нашої еміграції, а з другого, щоб, виконуючи програмові завдання, розвинути планову діяльність.

Серед багатьох завдань, які має перед собою Українська Національна Рада, є поширення правдивої інформації у світі про державні змагання України. Звичайно, для цього потрібні значні матеріальні засоби, але мусимо здобути їх між нами. Громада великий чоловік і національним обов'язкованим, хоч невеликим, але загальним, дасть бажані наслідки.

Щодо нашої еміграції в Бразилії, то, на жаль, вона так розпорозіана й дезморалізована ріжкими орієнтаціями, що їхась ширша акція надзвичайно утруднена. Все ж таки допомога й звідси прийде, бо свідомість одиниць та здоровий інстинкт мисли наказують підтримувати об'єднання українських сил для великої мети. **М. Дніпровий**

ЛИСТ З ФРАНЦІ

Дорогі товариші!

Сердечно шлю Вам та всім товаришів і прихильників організації Оборони України з наступними 1940 Новим Роком і шлю Вам свої щирі побажання досягнути як найблизьшого успіху в боротьбі з національними і соціальними порогами українського трудового народу.

Сучасні події розкрили обличчя російського великодержавного імперіалізму під червоною машкарою. Це повинно причинитись до зрозуміння в політичних колах англійських змагань українського народу.

Нехай же наступний Новий Рік принесе йому й незалежність і щастю народови. **С. Тупицький**

Справа допомоги державним змаганням українського народу вимагає негайного зelanання в кожній громаді тих груп, що зelanють ідеї Самостійності, Соборності і Народоправності (демократії) України та виразно відмежовуються від більшовизму, фашизму і нацизму.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ В АМЕРИЦІ

Подаємо тут дальший короткий огляд того, що зроблено по громадах у справі переведення в життя почину Рочестерської наради з 25-го листопада 1939, тобто в справі організування Української Національної Ради. Цей другий наш огляд займає час від видання останнього (грудневого) числа О. В.

Катівенд, Огайо

У Катівенді відбулися в понеділок, 15-го січня, ініціативні збори у справі створення місцевої Української Національної Ради.

Одноголосно ухвалено підтримати ухвали рочестерської наради з 25-го листопада 1939 і приступити до створення місцевої Національної Ради, що здала б на поміч українським державним змаганням всі ті організації, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправності України.

Ухвалено скликати на 28-го січня організаційні збори місцевої Української Національної Ради. До організаційного комітету увійшли: др. П. Молний, Марія Шалайко, Василь Момрик, Василь Бзовий, Мих. Ярош, Мих. Овечка, Дмитро Гаврилик, Ст. Карась.

Шікаго, Іл.

Ляи 11-го січня відбулися в Шікаго збори представників одинацять відділів У. Р. Союзу, на котрих рішено дати почин до створення місцевої Української Національної Ради для зведення на поміч краєви всіх організацій, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправності України.

Вибрано комітет, який має скликати в недалекій будуччині організаційні збори місцевої Української Національної Ради. До комітету увійшли: Стелан Тхачук, Микола Стахняк, Катерина Доманчук, Йосиф Демкович, Василь Цевкий, Михайло Анджеєвський, Іван Блюв.

М. Стахняк

Ст. Тхачук

Філадельфія, Па.

Ляи 4-го січня на запрошення радного У. Р. Союзу, Д. Гайового, відбулися в Філадельфії тимчасові ініціативні збори в справі створення місцевої Української Національної Ради. На зборах були представники відділів У. Р. Союзу 20, 22, 45, 66 і відділу 6 О. У.

Збори одобрили політичну платформу, ухвалену на рочестерській нараді, яка закликає українську еміграцію в Америці організуватися під ключем Самостійності, Соборності і Народоправності (демократії) України. Далі збори ухвалили підтримати акцію за створення Української Національної Ради, яка здала б у своїх рядах всі незалежні сили нашого еміграції.

У справі Національного Конгресу збори висловились одностайно проти того, щоб одна група "Об'єднання" мала кандидатів свій конгрес цієї української еміграції, більшість якої не має нічого спільного з політикою об'єднанських лідерів.

Далі збори визнали потребу створення в Філадельфії місцевої Української Національної Ради. Вибрано тимчасовий ініціативний комітет для цієї справи і доручено йому підготувати ширшу нараду в Філадельфії у справі місцевої Національної Ради.

Збори ухвалили врешті почати негайно збірку на Український Національний Фонд.

М. Барановський, секретар зборів

Бостон, Мас.

Збори Українського Життєвого Прогресивного Кружка в Бостоні відбулися ляи 4-го січня 1940. На зборах секретарка П. Пивовар прочитала візю ініціативного Комітету Української Національної Ради в Америці. По вислуханні візю, всі учасники зборів згодились одноголосно підтримати що конечно потрібну, важну акцію для допомоги державним змаганням нашого народу на нашій рідній землі.

Зразом збори ухвалили внести з товариської каси суму \$20.00 на Український Національний Фонд.

Бажаємо початі акції як найбільшого успіху в користь наших клячів: Самостійності, Соборності і Народоправства України.

П. Пивовар, секретарка

Пасейк, Н. Дж.

За ініціативою Українського Народного Дому і Товариства Запорізька Січ, відділ 100 У. Р. Союзу, в Пасейку зорганізовано тимчасовий комітет місцевої Української Національної Ради, що має на меті згуртувати всі місцеві громадські сили на програмі Самостійності, Соборності і Народоправності (демократії) України. Ширші збори місцевих орга-

нізацій в цій справі відбудуться в короткім часі.

За Тимчасовий Комітет Української Національної Ради в Пасейку:
Гает Саміа Василь Шидитин

Валкс Беррі, Па.

В неділю, 21-го січня, відбулись у Валкс Беррі збори членів численних місцевих відділів У. Р. Союзу, У. Р. Союзу, Провінцій, церковної громади, Молодежного Клубу, Хору Самодурист та клубу талановитів у справі заснування місцевої Української Національної Ради для зведення нашого еміграції на допомогу краєви під ключем Самостійності, Соборності і Народоправності (демократії) України.

Головою зборів був гр. В. Крайківський, секретарем гр. І. Курій, Реферувати Петро Лавний і М. Січківський. Після обширної дискусії вибрано тимчасовий комітет місцевої Національної Ради в такому складі:

В. Крайківський, голова; В. Санюк, заступник голови; др. В. Коремський, касієр; Ст. Лавний, заступник касієра; Іван Волошня, заступник фінансового секретаря; Іван Курій, рекордний секретар; Т. Шпур, заступник рекордного секретаря. Контрольори: М. Музика, Т. Гребітчан, І. Шпак. Дорядча комісія: М. Леськів, Іван Бараньск, Т. Лесканич, Н. Зітковський, Гр. Лунач, Іван Гринь і М. Неліальський.

В. Крайківський

Іст Гемпstead, Л. Аб.

Річні збори Товариства ім. Степана Мельничука, відділ 94 У. Р. Союзу, ухвалили приєднатись до ухвал рочестерської наради і до акції в справі створення Української Національної Ради з представниками усіх організацій, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправності України.

Л. Сорочковський

Ліксонгана, Па.

За починим відділу 182 У. Р. Союзу в Ліксонгані, Па., створено в нашій місцевості комітет, що має підтримати акцію Української Національної Ради. До комітету входять: Іван Голик, Іван Артимович, Матро Дравецький і Іван Мітківшин.

Зібрано на Український Національний Фонд \$14.00.

Дискусивальські українці з помилки лоніям підписались до акції Української Національної Ради і комити

зібраний на будуче цент вручать на Український Національний Фонд.

Іван Матчаків

Кемден, Н. Дж.

Для 14-го січня відбулися в Кемдені річні збори Товариства Івані Тарас Шевченка, відділ 221 У. Р. Союзу. На збори з'явилися майже всі члени товариства. Призначений був теж головною радний У. Р. Союзу, Д. Гайовий.

Після погодження відділових справ радний Д. Гайовий відчитав відозву Ініціативного Комітету Української Національної Ради та пояснив акцію з'явлення незалежних сил української еміграції в Америці, до якої дала почин нарада в Рочестері. По короткій дискусії ухвалено одностайно піддержати морально і матеріально Українську Національну Раду, яка має з'являти всі ті українські організації, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народопривності України. Робляться підготування до створення місцевої Національної Ради в Кемдені.

Дмитро Завойський

Філадельфія, Па.

На річних зборах відділу 32 У. Р. Союзу в Філадельфії ухвалено приєднатись до акції в справі створення Української Національної Ради в Америці і зібрано на Український Національний Фонд \$5.00. Збірка продовжується.

В. Хить, голова;

Т. Радиський, секретар;

Д. Гайовий, касієр.

(Дальші звіти про організацію Національних Рад відкладаємо ізза браку місця до наступного числа.—Ред.)

СПРАВА КОНГРЕСОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ

(Докінчення з стор. 2)

ють, виступали господарями на конгресі?

В такій ситуації виринув проєкт, щоб до конгресового комітету кликати всіх, крім згаданих вище двох організацій. Та чи не ліпший вихід інший: Не кликати ніодної політичної організації, а віддати організування чотирьом заповним Союзам?

Чи міг би бути який розумний спротив, якби чотири Союзи скликали конгрес, коли не можна кликати цілої решти

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД

Дотепер зібрано на Український Національний Фонд \$785.65. Зложились на цю суму громадяне з 15 місцевостей. Ось виказ збірки по окремих громадах:

Громада	Зложена сума
Бостон і околиця	\$163.75
Торонто, Онт.	145.40
Нью Йорк і околиця	110.00
Лексинг, Миш.	108.00
Скертон, Па.	77.50
Філадельфія, Па.	50.00
Кромптон, Р. Ав.	32.00
Дітройт, Миш.	31.00
Вунсвект, Р. Ав.	15.00
Ньюарк, Н. Дж.	15.00
Диксонвил, Па.	14.00
Шикаго, Ілл.	10.00
Клівленд, Огайо	7.00
Бофало, Н. Я.	6.00
Монтреал, Квебек	1.00

РАЗОМ\$785.65

Віримо, що в найбільшій числі бюлетену не забравне ніодної громади, де є наші відділи О. У., у виказі Національних Рад і Національного Фонду. До праці, товариші, бо пора велика!

організацій? Напевне не було б такого спротиву. Одначе переговори можуть розбитись на впертості одиниць, які ясно бачуть, що інакше поступити буде шкідливо, але з різних причин не хочуть признати того відкрито.

Одна ця справа настільки важна, що ліпше відкласти конгрес, ліпше не мати його цілком, як мати конгрес запламлений на самім вступі підозрінням спілки з фашизмом чи нацизмом. Через одну-дві організації від конгресу ця пляма впаде на цілу нашу еміграцію. Чи це потрібне?

Відповідь мабуть ясна. Тому якщо конгресові переговори розбились би на впертості заінтересованих одиниць і якщо зачнеться далі крик про чиюсь "кирнину", нашим обов'язком буде поесті правдиве висвітлення цілої справи між загал нашої еміграції.

Число 33 О. В. розіслано секретарем відділів для негайної роздачі між членами 8-го лютого 1940.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., призначив з маси \$25 на Український Національний Фонд. — Відділ заплатив вкладки до централь і належитість за бюлетен від членів по кінець року 1939.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Миш., заплатив вкладки до централь і належитість за бюлетен від членів по кінець року 1939.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., заплатив вкладки до централь і належитість від членів за бюлетен по кінець року 1939.

Відділ 6 О. У., Філадельфія, Па., влаштував 23-го січня віче. На вічу реферували т. М. Січинський і проф. Н. Григорійв про "Сучасну війну і завдання української еміграції". — Відділ брав участь в організаційних зборах місцевої Української Національної Ради і має представника в тимчасовій комітеті Радк. — Відділ зібрав коледж на Український Національний Фонд в сумі \$30.00.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., зібрав коледж на Український Національний Фонд \$30.75, а разом з попередньою збіркою зібрав дотепер на цей фонд \$71.75. — Відділ брав участь у влаштуванні віча проф. Н. Григорійва з 4-го лютого і лекцій.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., зложив на Український Національний Фонд решту з віча, влаштованого 3-го грудня 1939, в сумі \$6.00.

Відділ 16 О. У., Лексинг, Миш., зложив на Український Національний Фонд \$10.00, а разом з іншими місцевими організаціями зібрав дотепер на цей фонд \$108.00.

Відділ 17 О. У., Кромптон, Р. Ав. Члени відділу зібтали коледж на Український Національний Фонд \$12.00.

Відділ 19 О. У., Клівленд, Огайо, дав почин до організаційних нарад у справі створення місцевої Національної Ради. Наряд відбулось дві, вибрано тимчасовий комітет.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., зібрав разом з Жіночою Громадою коледж на Український Національний Фонд \$77.50. Всього з Торонто прислано дотепер на цей фонд \$145.40.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Ілл., зібрав на річних зборах уряд на рік 1940 в такому складі: Елстаків Віган, голова; Д. Остропський, заступник голови; Степан Воркут, рекордовий секретар; Василь Гуцал, фінансовий секретар і касієр. — Відділ заплатив вкладки до централь і належитість за бюлетен від членів по кінець р. 1939.

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для передплат:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 166

ВІД ПОЧИНУ ДО ДІЛА

У попередньому числі бюлетеню ми повідомляли, що справа одного конгресу розбивається на питанні участі ОДВУ, а тепер мусимо сказати, що та сама справа зависла на ще тоншому волоску. Урядники У. Н. Союзу і редактори Свободи не тільки хочуть мати ОДВУ між організаторами конгресу, але не можуть попуститись особисто від тих одвістських лідерів, що стягнули на себе конгресове слідство за не-американську діяльність. Справа станула остаточно на питанні: Чи важніша для одного конгресу участь чотирьох Союзів, що мають за собою десятки тисяч членів, чи участь кільканаятьох скомпромітованих одиниць, що можуть тільки пошкодити загальній справі.

Дехто може сказати, що треба дати і одвістам нагоду поправитись. Та тут справа не така проста. Основне питання в тому, чи взагалі ОДВУ можна ставити карівки з іншими громадськими організаціями, коли провід ОДВУ стоїть і стоїть мабуть ще в безпосередній залежності від установи (провід ОУН), що була агентурою чужої держави, і коли всі збірки цієї організації не підлягають прилюдній громадській контролі та обертансь не відомо на які цілі. Може це конспіративна група, але не громадська організація.

Цих усіх основних річей не зрівноважить факт, що рядові члени ОДВУ могли бути ширі і чесні українські люде, які тільки впали жертвою свого довіря. Бо хоч би мали потерпіти одиниці, акції української еміграції на допомогу країни мусить бути ведена так, щоб вона мала успіх перед американською демократією, в не невдачу.

З якого боку ми не підходили б до того, як допомогти рідному краю в теперішню пору, ми все опинимося перед тою самою основною потребою: Розбудувати Українські Національні Ради, центр незалежних сил української еміграції за океаном.

Якщо не буде спроби спільної акції різних груп, мусимо працювати самостійно. Основною для того будуть Національні Ради. Якщо прийде до яких спільних виступів з іншими групами, то тоді ще більше треба гуртувати незалежні наші сили, щоб та спільна акція не пішла мавпами.

Національні Ради дають широку основу для згуртовання в кожній громаді незалежних сил, що не йдуть ні за большевизмом, ні за нацизмом. А таких сил є подостатком між членами кожного Союзу і між членами всяких інших організацій. Навпевно можна сказати, що велика більшість нашої еміграції була б держалась завжди осторонь від нацистичних впливів, навіть у часи найбільшої дурійки "одвістів", якби існував був у той час такий осередок, як Українські Національні Ради.

Три місяці тому в Рочестері був зроблений почин до згуртовання незалежних сил нашої еміграції. Коли цей почин не скрізь приніс дотепер успіх, то це вина виключно наших власних товаришів. Дехто з них піддався думці, що коли мова про спільну акцію, то не час будувати окремі Національні Ради, тільки треба приставати гуртом і в роздріб до "загалу". Такою поведінкою вони протолтують стежку для нової диктатури "націоналістичного" Об'єднання, цим разом диктатури ще небезпечнішої,

ніж та, що була, бо опертої буцім то на волі "загалу".

Не зважаючи на всі перешкоди, за три місяці часу ми дійшли до того, що тепер можемо приступити до остаточного сформування Української Національної Ради і до проведення наміченої акції.

На днях Секретаріат Ініціативного Комітету розіслав обіжники у справі доповнення Ініціативного Комітету делегатами місцевих Рад та переміня його тим чином у центральну Національну Раду. Тому, що відбуття більшого з'їзду Національних Рад у теперішню хвилину не можливе, пропонується доповнення Національної Ради наступним способом: Місцеві Ради вибирають своїх делегатів, які разом з теперішніми членами Ініціативного Комітету будуть творити Національну Раду і будуть вести її акцію аж до з'їзду Рад, що відбудеться в липні цього року. Виконавчим Комітетом Національної Ради лишається до з'їзду Рад теперішній ексекютив Ініціативного Комітету з доповненням представників від місцевих Рад. Буде теж створена контрольна комісія з місцевих делегатів для нагляду над ужиттям Національного Фонду.

Можна сподіватися, що в другій половині місяця березня не тільки буде вже скомплетована Національна Рада делегатами місцевих Рад і комітетів, але що це спонукає ті громади, які дотепер не проявляв діяльності, зорганізувати у себе місцеві Ради. Коли в найближчій бюлетені проголосимо склад центральної Національної Ради, ми певні, що в ньому не забракне ніодної громади, де є відділи Оборони України.

ПРО ПОЛІТИЧНУ ЄДНІСТЬ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ

Черета і свідоме громадянство

У шикаговських "стакярдах" в, кажуть, баран, що завів на заріз два мільйони овець. Замість морочитись тим, як гнати непослушні вівці до різниці, тамошні різники приводять "вождя"-барана. Під його проводом овецьки мандрують просто під топір, без опору і без надуми. Це теж єдність. Тут є теж і провід і об'єднаний нарід. А куди заводять така єдність?

В овець, що охотно йдуть на заріз під проводом одного барана, діє не свідоме єднання, тільки інстинкт (несвідомий гін) череди. І треба сказати, що до такого інстинкту череди дійшли що найбільше ті наші пропагандисти єдності, що хотіли б бачити ціле українське громадянство під одним проводом, але не журяться тим, куди він їх заведе.

Крім отакої "овечої" єдності, поза котру ще не вийшли багато українців, є ще, правда, свідоме громадське єднання людей одного народу. Але й такої єдності є різні роди. Може бути єдність культурна, релігійна, національна і нарешті — єдність політична.

Різні роди єдності

Національна єдність є тоді, коли спільні інтереси нації мають для її громадян більшу силу і більше значіння, ніж ті окремішності, що їх розєднують. Чи є у нас така національна єдність?

Пригадаймо лише собі, як легко наші люди діляться на окремі "народи" через церкви, як вони ділять самих себе через навик до різних чужих займанщин (галичане, малороси, уторшане, тощо), то відповідь на це питання не буде цілком така проста.

Але це не перешкоджає тому, що ті самі люди, які готові битись між собою на смерть за церкву, які в щоденнім житті воліють піддержати ворога ніж брата, тому що цей брат не такий, як він, — ті самі люди, може ще з покроваченими головами в якій

цивільній битві, готові йти просто на збори і ухвалювати резолюції, що треба єдності українців.

Чи треба ліпшого свідочтва, яке не серйозне і безвартісне таке говорення?

Ті самі наші люди, що не можуть зійтись в менших справах, хотіли б єдності політичної, що найтрудніша між усіма. Бо політична єдність у народі, це не тільки свідомість приналежності до одної нації, але згода щодо способів, як ту націю боронити і як їй забезпечити належні права.

Політична єдність, тобто таке порозуміння, щоб цілий нарід ішов в оборону свого існування одною дорогою, це такий стан, якого постійно ніде не буває. Навіть у Німеччині або Росії, хоч там є диктатура, нема політичної єдності. Бо хоч наверх діє там тільки одна партія, то в підземеллі існують і працюють протилежні політичні течії.

Все, що ми сказали дотепер, не перечить тому, що в деякі хвили нація потребує внутрішнього політичного порозуміння і що таке порозуміння деколи робиться. Але така політична єдність виглядає цілком інакше, ніж уявляють собі її різні наші люди. Навіть деякі члени нашої організації.

Звернемо увагу на найважливіші непорозуміння, що ходять у цій справі поміж нашими людьми.

Політична єдність — часова

Політична єдність може бути в народі тільки часова і тільки для переведення певної означеної цілі. У Франції прийшло до політичного зєднання для справи війни. Чехи мають політичне порозуміння для справи визволення. Ще частіше бувають політичні зєднання тільки для цілком обмеженої справи, наприклад, для виборів, для позалення уряду.

У нас підноситься клич політичної єдності як загальна мрія, без ближчого означення: нашо і пощо. Мовляв, зле, що є партії, і добре було б, якби всі українці погодилися.

Тут є головна помилка прихильників єдності. Коли хочете єдності, кажіть виразно, для якої справи. Чим докладніше буде означена мета, чим вона буде вужча, тим легше дійти до єдності. Бо якогось блаженного стану політичної єдності, що тривав би сьогодні, завтра і по віки-вічні нема в жаднім народі. І в нас бути не може.

"Без різниці переконань" . . .

Друга помилка думати, що політична єдність може бути осягнена поза політичними програмами і переконаннями.

Різні заклики до єдності вживають звичайно кличка: "Всі — без різниці політичних і релігійних переконань . . ." Але звичайно ті самі заклики додають: "і без большевиків!". Тим самим вони показують, що політичні переконання при зєднанні таки не без значіння. Коли один скаже: без большевиків, то другий додасть: і без фашистів. Тоді стане ще ясніше, що платформа "без різниці політичних переконань" — цілком не реальна.

Кожне політичне зєднання не може статись поза політичними переконаннями. Воно мусить мати за основу певну ясну політичну програму. Ця програма може бути загальна і компромісова, може включати спеціальні домагання окремих груп. Але, яка б вона не була, програма мусить бути і хто до політичного порозуміння приступає, той мусить її прийняти і — додержати.

У платформі Української Національної Ради міститься три головні кличі: Самостійність. Соборність і Демократія. Це є програма, на якій можна зєднати демократичні сили української еміграції і від неї ми не можемо відступити в жаднім іншим політичним зєднанні.

Партії — підстава єдності

Але найбільш небезпечна думка, буцім то політичне порозуміння має прийти на місце партій.

Навіть розмови про спільне (Продовження на стор. 8)

ПО ЕМІГРАНТСЬКИХ ЦЕНТРАХ В ЕВРОПІ

Лист з Югославії

Українська еміграція з Карпатської України, після приходу мадярів, переважно йшла через Братиславу. Військові осілися в бараках, де їм давали на початку страшу німецькі допомогіві організації. Через табір перейшло поперх 3.700 людей. Помочі від українських організацій не мали. Серед січовиків майже в повному складі була сваявська (давніше мукачівська) торговельна академія.

Карпатська Січ боролася проти впливу наших "нацистів" (ОУН), які захопили були провід. Була спеціальна нарада в Хусті січової старшини, щоб зробити переворот і усунути "нацистів". Більшість стала на тому, що переворот не вчасний, бо допоможе зовнішнім ворогам. Влада могла усунути їх простим наказом, але заякана була фальшивими відомостями, що німці підтримують нацистів. Боялася, щоб німці не пімстилися.

В масах нацисти жадного впливу не мали. Маса не розбиралася в партійних різницях, але натхнена була вільним рухом. 75% голосів на виборах було чесних, а решта "притиск".

У Братиславі січовиків у таборі з початку годували німецькі "дівізії помочі" й збирали на роботу в Німеччину. Коли ж почалася війна з Польщею і Німеччина наповнилася польськими полоненими, то українців перестали брати, а тих, що були в Німеччині, гуртували у відділи "мілітарно-робочої поліції" і послали в Польщу для догляду за поляками; нехай поляки розстрілюють зі злости не німців, а українців. Одягали їх у військово-поліцейський одяг німецький. Вони прислали потім листи до знайомих: "Рятуйте нас, як можете."

Старшини в таборі чекали в більшості на розвиток подій, бо бачили, що німці до чогось готуються. Сказали нараду старшин при участі Юлія Ревая, Гусна, Баботи й інших.

Вирішили клопотатись про створення з студентів торговельної академії військового вишколу. Словаки згодились допомогти, а німці відмовились. При тій німецькій комісар, Кармазин, — репрезентант німецької меншини на Словащині. — заявив: для німців українське питання зараз (квітень 1939) не актуальне. Не може бути жадної думки про організацію військових українських відділів. Маємо свого військова досить. Після того чимало старшин поїхало на роботу.

Згодом військовий комітет, у складі якого був і Ю. Ревай, добився від словацького уряду дозволу організувати в складі словацької армії український відділ у кількості до 5.000 вояків з українським командним складом, під українським прапором. Цивільні особи з Реваем мали складати дорадчий політичний орган. Це вже було в час загострення німецько-польських відносин. Для формування українського відділу й розгортання дано було район Пряшів-Жіліна.

Коли організатори відділу почули про договір Німеччини з ССР, затримали сами справу, і коли почули про наступ ССР на Галичину, ліквідувалися, щоб не стати зброєю совітсько-німецької спілки. Табір ліквідовано. Людей розтикано на роботу. Де хто ще сяк-так перебивається на власне ризик в таборах, коли не має роботи.

Нарада військових попередливо ухвалила, що головною напрямною змагань має бути: 1. Рішуча боротьба з нашими нацистами, які дискредитують українську справу; 2. консолідація всіх протинацистичних елементів для одностайного виступу назовні; 3. створення нового самостійного українського осередку, який змусив би "центр УНР" зректися звязку з поляками і пошук український рух власною дорогою.

Андрій Левицький, генерал Сальський і інші члени "центру УНР" залишилися у Варшаві і перебувають під контролею німців. Волошин у Празі під контролею німців, які не пускають його, щоб помирився з мадярами, до чого той давно був охочий. Юлій Ревай у Братиславі. Умови особистого життя не злі, але під контролею німців. Ревай і Волошин не є симпатиками німців, але так залуталися в "дружбі" з німцями, що всі боятся їх вірити. Є побоювання, що на випадок потреби німці можуть висунути їх як репрезентантів українського народу. І змусять говорити те, що сами хочуть.

"Нацисти" (ОУН) трималися й тримаються ганебно. Провід перебрався в Рим: Мельник, Сушко, Барановський, Яриш, Хименець, Чубатий та інші. Німці їх відкинули, як непотрібну використану цитрину. Проте вони намагаються все лізти наперед, прислужуються, доносять на інших українців. Через їх доноси був арештований і генерал В. Петрів. Нацисти були пригноблені союзом ССР з Німеччиною. Тепер оправляються. Українська військова група в Чехословащині ухвалила рішуче поборювати нацистів всіма способами.

Гетьманці трималися більше коректно. Один раз на початку руху на Карпатщині пробували здобути більші впливи в Січі, але їм то не пощастило. Від тоді вони не пхалися вперед, а нарівні з демократичною групою працювали серед нязів.

Словаки у внутрішній адміністрації майже самостійні. Німці до того не втручаються. До українців словаки ставляться більше, ніж по дружньому. Словаків германфілів уже нема. Німців ледви терплять. Коли би Тісови сьогодні сказали вибрати між цією "самостійністю" та бувшою Чехословащиною, він вибрав би Чехословащину. Армія сло-

ПЕРЕД НОВИМИ ПОДІЯМИ

Огляд сучасної преси та розмови з поінформованими особами малюють нам такий стан міжнародних відносин:

В Балканській справі існує розходження між Росією, Німеччиною й Італією. Німеччина з Росією за розділ Балкану на сфері впливу, Італія — проти. Італія не хоче ангажуватись у війну і використовує свій договір з Німеччиною, по якому вона не зобов'язана виступати спільно з Німеччиною, коли та розпочне війну раніш трьох літ після договору. Внаслідок цього всього Німеччина не має певних союзників.

Надії на прорив блокади малі. Німеччина буде що місяця сім нових субмарин, а втрачає по п'ять. Отже: збільшує лише на дві, тоді як альянти збільшують свою флоту значно більше. Бити на лінію Мажіно безглуздо. Порушувати неутралітет Голандії теж не

доцільно. Стояти нерухомо — це значить топтати стежку голодови і . . . комунізму. Бо СРСР і московські агенти не дримають. Неймовірні пресові вістки про організацію в Штутгарті пресового комуністичного бюра під проводом Дмитірова після перевірки виявилися не фантастичними, а реальними. А за всією цією таємничою акцією висовується спритна рука запалювача "світової революції" . . . Радека, якого підпірає Жданов.

Гітлер збирється на випадок програти добре грюкнути дверима: захити Європу тим большевизмом, яким увесь час її лякав. Коли не встоїть Німеччина, нехай гине вся Європа. Однак зламати Європу не легко. Англійське й французьке робітництво цілком відмежувалося від комунізму, який став союзником нацизму, тобто: Німеччини.

вацька не зла. Кількість сягає в умовах мирного часу до 300 тисяч, а у військовий час . . . 700,000. Стараються не відставати у вихованні від німців. Бажання творити самостійну армію надзвичайне. Війна з Польщею була непопулярною. Підчас німецького походу на Польщу словацька армія стояла на словацько-польській границі і наступала на Лемківщину аж по Сян.

Відповідальний і визначний провідник Глінкової гвардії недавно сказав українцям, що війна закінчиться на Чорному Морі, на Кавказі й Україні. В березні-квітні 1940 Мадярщина опиниться на становищі Словаччини. Так само і Румунія. Словаки бояться скріплення союзників: Росії й Німеччини. Бажають їх розгрому. Мріють про створення самостійної України, з якою би словаки не боялися федеруватись. Польщі вже не вірять. Бажали би, щоб і Чехія була в федерації з Україною та Словаччиною.

З Праги так само підтверджують, що німці збираються через Мадярщину й Румунію заперти Дарданелі, щоб не

Військово Франція стоїть міцно. Переказують, що Гамелен на раді оборони краю сказав, що при теперішньому стані, коли Італія в неутралітеті, йому досить п'ять корпусів, щоб тримати лінію Мажіно; коли ж би Італія стала по боці Німеччини, то треба було б 10 корпусів. Найгірше, однак, вважає, якби Італія опинилася по боці Франції. Тоді, мовляв, Франція мусіла би мати не менше як 15 корпусів, бо потребувала би сили для допомоги Італії в обороні її позицій.

З огляду на це все, Німеччина намовляє Японію вдарити на Далекому Сході, щоб відтягнути деяку увагу туди, а тимчасом активніше розгорнути події в Європі. Тому чекають приблизно ось чого:

Японія вдарить на голандську Індію, а можливо й на Гонгконг, а Німеччина обсадить Мадярщину й Румунію.

Відомости зі Словаччини підтверджують, що там швидким темпом розширюються шляхи на Мадярщину, як це робилося раніш перед походом на Польщу в польському напрямку. Німецькі війська в Словаччині, танки, літаки скупчені коло мадярських кордонів. Відповідальні німецькі діячі отверто "лотішають" словаків, щоб не сварились з мадярами за кордони, бо в березні-квітні Мадярщина матиме таку саму "самостійність", як Словаччина.

Через Мадярщину, Румунію й Україну німецька армія піде на Кавказ. Не лише для того, щоб установити нормальний перевіз нафти до Німеччини, а щоб підтокнути через Кавказ удар Росії на Персію. Росія вже скупчила свої війська на кордонах Персії, щоб іти на Бритійську Індію.

Таким чином удар на заході Європи відкладається: нема рації ломати зуби над лінією Мажіно. Росія й Німеччина мають вдарити на Англію в Азії Там і легше і більше реальної здобичі.

Цей план стрівожив не лише Туреччину та Англію, а й

пустити англійсько-французького десанту ні до Румунії, ні до Кавказу чи України. Питання лише в тому, хто швидше захопить Чорне море. Альянти скупчують війська в Сирії. Чеська "Мафія", яка помагала переїздові чеських старшин до Франції, направляє їх тепер до Сирії.

В Галичині совітська влада виникле українство: молоді вивозить на роботу, старших у концентраційні табори; вивозить шкіру, цукор, мило. Скрізь уже черги. Українці тікають до Німеччини. Багато попадає в німецькі концентраційні табори. Там вже около 50,000. В самому краківському поперх 5,000. Заможніші можуть вести підприємства. Тиктор, Шухевич та деякі ундіці працюють в Кракові без обмежень. Була тяга на Лемківщину, щоб організувати українську роботу, бо ніде інде вона не можлива. Більш менш об'єктивні відомости про життя під німецьким та совітським режимом подає югославянська преса. Як про українців, так і про чехів та словаків.

Січень 1940.

ТРИ СТУПНІ

Лист з Чехії

Вязниці, божевілья, смерть — це три ступні ліквідації незалежної чеської інтелігенції. Арешти не вгавають. Індивідуальні, гурткові й масові. Провідники соціалістичних партій майже всі під арештом, а поруч з ними сидять і такі противники соціалістів, як абат Заворал, лідери партії аграрників О. Сухий, сенатор Грубня (сімдесятилітній старець) та інші.

З приятелів українців у першу чергу опинилися у вязниці: голова соціал-демократичної партії Гампль та члени її виконавчого комітету, др. В. Харват і др. Ф. Соукуп, а з партії національних соціалістів — др. П. Зенкел.

Др. В. Харват, товариш локійного О. Бочковського по студентській лавці, відомий з того, що не лише цікавився українським життям, а й багато писав про український визвольний рух в різних чеських часописах, а найбільше в "Слованському Пршегледі". Його місячні огляди українського руху на всіх землях, друковані в згаданому часописі, давали надзвичайно цінний матеріал для всякого, хто хотів би пізнати цей рух.

Др. П. Зенкел — останній голова (мейор) столиці сво-

Сполучені Держави Америки. Захоплення голандської Індії японцями перерізло би шляхи Америки у Хіну, а опанування Азії Росією на спілку з Німеччиною поставило би Америку перед багатьма немилькими фактами. Тому до Європи виїхав з мирними уповноваженнями Велс. Коли він миру не досягне, тоді стане чено, що не лишається іншого виходу, як активно захищати американські інтереси на старому континенті.

Тимчасом вплив скупчують свої війська в Азії. Тому дехто вже тепер каже, що сучасна війна вирішиться не на лінії Мажіно-Зігфріда, а на Кавказі, в Азії, на Чорному Морі й Україні.

бідної Чехословаччини, хоч і належав до партії чеських національних соціалістів, яка в засаді була русофільською, але до українців ставився з великою симпатією: він провів у міській управі Праги рішення, щоб місто подарувало українській гімназії під будову власного будинку дуже гарну площу в найповажнішій частині міста на "Граді", недалеко від палат, в яких жили чеські королі, а в останні часи президенти. Він найтепліше привітав приїзд до Праги української "Нової Суєни" з Карпатської України на весні 1938 року; бував на її виставах і поїхав в далішій її праці.

Др. Ф. Соукуп — останній голова сенату вільної Чехословаччини — найдавніший та найбільше відомий приятель українців. Вже 1905-го року на соціалістичному зїзді в Кракові він виступив стверто проти німецьких та польських наслідств над українцями в Галичині. З того часу залишився вірним другом українців. В останні часи був головою кураторії української гімназії, якій дуже багато поміг.

Його доля найсумніша. Спершу був арештований за те, що на похоронах одного з членів соціал-демократичної партії в Коліні сказав, що "чеський нарід був вільним і самостійним і буде ще таким". За те його тримали у вязниці і хотіли отруїти газом. Та він, коли почув запах газу і ствердив, що газ іде в кімнату через щілину під дверима, розбив вікно й наробив крику. Щоб швидше зам'яти справу, німецькі влади впустили його на волю, взявши підписку, що не буде втручатись до політики.

Другий раз др. Ф. Соукуп був арештований у вересні 1939-го року разом з тисячами інших чехів, коли німці, підготовляючи похід на Польщу, протягом кількох днів закинули у вязниці до вісім тисяч людей. Характерно, що арешти робилися по списках.

складених чеськими фашистами групи "Влаяка" (прапор), під проводом Ріса. Ця група відірвалася від давньої організації чеських фашистів під проводом генерала Гайди. Гайда пристав до єдиної чеської спільної національної організації "Національна Спільнота" ("соурученство"), тобто: підпорядкувався проводови злучених чеських партій, а Ріс відірвався й став на службу німцям.

Тяжкі умови перебування у вязниці зломали залізний організм д-ра Ф. Соукупа і він збожеволів. Деякі приятелі добилися побачення з ним, але він їх уже не пізнав. Та й божевільного німці не випускають з вязниці.

У вязниці загинув і відомий В. Клофач, творець чеської національно-соціалістичної партії, від якої назву перехопив і Гітлер. Чеську національно-соціалістичну партію створено ще року 1899, як соціалістичну партію, але не марксістської ідеології, а народницької. По своїй програмі вона дещо подібна була до партій соціалістів-революціонерів у Росії, на Україні й Білорусі. Гуртувала селян, робітників та особливо працюючу інтелігенцію. Підкреслювала необхідність одночасового визволення не лише соціального, а й національного та наявляки.

Українське суспільство знає В. Клофача більше з описів української преси з часів Австро-Угорщини, коли В. Клофач виступав як завзятий русофіл. В зв'язку з цим, а також і з огляду на неприхильне відношення тодішніх чеських парламентаріїв до угодовства перед Габсбургами української репрезентації В. Клофача виставлялося як українофоб. Це не цілком правдиво.

Сам Клофач на 35-літньому ювілею своєї партії в прилюдній промові заявив, що одним з його учителів соціалізму був І. Франко. Франко не лише перелисувався з членами таємної чеської організації "Омлади-

на", а й бував на сходинах з ними. Також В. Клофач, буваючи у Львові, зустрічався з І. Франком. З тих зустрічей і переписки він докладно ознайомився з українським рухом і симпатизував з ним. Не годився лише з тією течією, яка покладала надію на Габсбургів і запобігала перед ними, а також не любив того, що українці занадто захоплювалися католицизмом.

Українці, мовляв, намагалися тісніше звязатись з тими двома силами, які історично для чехів були найбільшими ворогами — з германізмом і католицизмом. В. Клофач вважав чеською релігією гуситство. Бувши завзятым германофобом, В. Клофач хотів, щоб славяне витворили власну опірну силу і думав, що почиток для її творення має покласти Росія. Поскільки ж відділення України, на його думку, ослабило би опірну силу славянства проти німців, то він стояв за федерацію України з Росією і критикував руских за їх шовінізм, який відганяв від них не лише українців, а й інших славян.

В. Клофач був великим шанувателем наших Кирило-Методіївців. Мріяв про справжню федерацію всіх славян; в тім числі й чехів та словаків. Ненавидів большевників не лише за їх соціальну руйну, а й за те, що озлобили проти Росії всі народи і в такий спосіб відсунули можливості будь якої кооперації славянських народів з нею, а тим самим знищили можливість творення протинімецької славянської сили, тобто: фактично допомогли скріпленню Німеччини. Однак до останньої хвилини він надіявся, що большевики "порозумнішають" і зрозуміють, що їх задача згуртувати всю Європу навколо Росії на ґрунті опору проти германського імперіалізму. Так і не діяв-ся.

Спілка ССР з Німеччиною була одним з найбільючіших ударів по його русофільських настроях. Помер у німецькій в'язниці. Підчас світової війни засуджений був на смерть у

ЛИСТИ І ДОПИСИ

Дітройт, Мич.

Річні збори відділу 2 Оборони України відбулися в неділю, 28-го січня. По вислуханні всіх звітів вибрано уряд на рік 1940 в такому складі: О. Крайківський, організатор; Т. Хруставка, рекордний секретар; Р. Вазиж, фінансовий секретар; В. Шимбаліст і Т. Рідощ, контролери.

Представниками до Української Громадської Ради і до інших між-організаційних установ вибрані т. т. Хруставка і Шимбаліст. Припоручено їм, щоб на нарадах Української Федерації вони настоювали на тому, що ця установа має бути тільки безсторонньою організацією, для спільних культурних і неполітичних справ. Коли б там не прийнято цієї пропозиції, тоді делегати О. У. мають прийнятно заявити, що О. У. вітає своє представництво з Федерації.

У справі Української Національної Ради рішено далі піддержувати її, без огляду на те, чи відбудеться один конгрес, чи ні. Ми далі за тим, щоб продовжувати нашу акцію зelanня всієї незалежних, демократичних сил нашої еміграції, з різким відмежуванням від большевизму і фашизму та щоб у відповідний час скликати з'їзд Національних Рад, де був би вироблений план і програма нашої роботи.

Звіти з діяльності відділу О. У. в Дітройті були проголошені на кожнім підприємстві, які ми робили значійно разом з Українською Громадською Радою. Всі збірки, що їх перенесли відділ О. У., вислалися на цілі, на котрі були призначені.

Фінансовий звіт відділу за рік 1939 такий.

Фінансовий звіт

ПРИХІД

Зібрано членських внеском	\$ 73.80
Коляда на просвітні цілі	85.00
Пренумерати Громадського Голосу	45.00
3 пролажі стола	10.00
3 бенкету з нагоди побуту т. Чижка	16.75
Збірка на "Живе Слово"	28.00

Австрії, але революція врятувала його. Тепер не діявся новою революції. Загинув у в'язниці, як один з найтвердіших чехів. Скільки їх тепер так гине, — підрахувати ще неможливо.

А. Я.

З спільного піхніку з Союзом України, відділ 16	26.94
З "Біло парті" (спільно з відд. 16 С. У. А.)	12.50
З новорічної забави (спільно з відд. 16 С. У. А.)	20.45
Збірка на Український Національний Фонд	20.00
Продаж Організаційних Вістей	.40
Перенесено з 1938-го року	14.75

Разом приходу за 1939 \$353.59

Зворот довіту 6.65

Разом \$360.24

РОЗХІД

Висламо до Виконавчого Комітету О. У. вкладки за членів	\$ 39.30
На пресовий фонд О. У.	13.10
Висламо коляду на просвітні цілі	85.00
Пренумерати Громадського Голосу	45.00
На "Живе Слово" через Народну Волю	28.00
Розхід бенкету з нагоди побуту т. Чижка	22.33
Висламо на Український Національний Фонд	30.00
Подорож делегатом на Рочестерську нараду	10.00
Вінок покійному товаришови Я. Тимочкові	5.00
Галя на збори за цілий рік	4.00
Річні розходи	9.17

Разом \$290.90

ПОВТОРЕННЯ

Загальний прихід \$360.24
Загальний розхід 290.90

Остатє в касі на 1940 \$ 69.34

О. Крайківський Роман Вазиж

Торонто, Онт.

Від коли на Рочестерській нараді виїшов почин до створення Української Національної Ради і рішено збирати на Український Національний Фонд, наш 20-ий відділ О. У. почав акцію для викопання цих уклад у своїй громаді. Розпочато підготовку для організації місцевої Української Національної Ради і є наглядя, що в короткім часі така Рада буде організована з тих організацій, що стоять на становищі Самостійности, Соборности і Народопраппности України та не мали нічого спільного з сталінізмом, фашизмом або нацизмом.

Щоб піддержати Український Національний Фонд, наші товариші пішли з колядою на Український Націо-

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ В АМЕРИЦІ

Подаємо тут дальший, третій, огляд того, що зроблено по громадах у справі організування Української Національної Ради.

Скрантон, Па.

В неділю, 4-го лютого, відбулись в домі Українського Горожанського Клубу в Скрантоні Конститууючі Збори місцевої Української Національної Ради при участі вибраних делегатів одних місцевих організацій: Відділів 123 і 229 У. Н. Союзу, відділів 7, 9, 36, 37, 67, 84, 176, 194, 206, 285 У. Р. Союзу, підділу Пропідання, підділу В. О. У. Випорядка перепискою неприхильність делегати Українського Горожанського Клубу і кількох інших організацій.

Збори рішили одностайно уюкститувати місцеву Українську На-

ціональну Раду. Звіт з кошиком буде поданий окремо.

Тепер прийшла пора прочистити наше громадське життя від тих шкідливих, що ронили дурниці наших людей надіявши на Сталіна і Пітлера. Пора ставити всім під гасла Самостійності, Соборності і Демократії (народоправности), бо це той шлях, що нам вказав Шевченко, Драгоманов. Фривно та інші каменарі Українського постулу.

Розбудовуємо Українську Національну Раду як центр незалежних українських сил. Організуємо в кожній громаді всі ті групи, що не звязали себе ні з Москвою, ні з Берліном. Зокраймо Український Національний Фонд, що буде важитий на піддержку змагань українського народу до самостійної, соборної і народоправної України.

В теперішній хвилі наш шарід на рішній землі не має змоги піднести голос в своїй обороні. Тому мусть сказати своє слово в його обороні українська еміграція. Ти щоб наш голос мав значіння, він мусть бути незалежний. Його мусть підносити тільки люде, незаплямлені звязками з більшевизмом, фашизмом і нацизмом.

До чистої справи треба чистих рук, — сказав колись Михайло Драгоманов і це слово має тепер більше значіння, ніж коли небудь. Тому будуймо незалежну акцію на поміч нашому народові в його боротьбі за Самостійну, Соборну і Народоправну Україну.

Г. Гутенко

ціональну Раду в Скрантоні для зеднання всіх незалежних українських сил на довоному державним змаганням Українцям в теперішній час європейської війни. За постійний уряд Ради потверджено вибраним попередно тимчасовий уряд у такому складі:

Микола Дутчак, голова; Михайло Дорош, заступник голови; Степан Калакука і Володимир Маллик, секретарі; Теодор Мишик, касієр; Олександр Главач, заступник касієра; Іван Тарас, Михайло Танчин і Роман Рубльовський, контрольори; Іван Візний, член комітету.

Делегати обговорили справу конгресу американських українців. Після обширної і всесторонньої дискусії ухвалено одностайно оцю резолюцію:

Делегати місцевих українських організацій в Скрантоні, зібрані на Конститууючих Зборах місцевої Української Національної Ради, стверджують, що в теперішній ситуації одні конгрес американських українців може бути скликаний тільки чотирьма автономними організаціями. До участі в конгресі, скликаним чотирьма Союзами, повинні бути допущені делегати всіх організацій, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправности України і не є залежні від центрів закордонних Америк. Якщо буде скликаний конгрес одною групою, тоді це буде групний, а не народний конгрес, а тоді також інші групи будуть мати право скликати такі самі групні конгреси.

Рішено візвати ті місцеві організації, які не вислали ще своїх делегатів до місцевої Національної Ради, щоб вони зробили те в найскорішій часі. Намічено візбути в недалекий час чергові збори Національної Ради для обговорення її діяльності в Скрантоні. Зокрема була піднесена справа влаштування віча. Чергові збори будуть скликані екскутивом Ради.

Пітсбурциня

Третя окружна конференція представників відділів У. Р. Союзу в Пітсбурцині, що відбулася 14-го січня в Ембридж, Па., ухвалила оцю резолюцію:

"Доручається урядникам окружного комітету порозумітись з відділами У. Р. Союзу в Пітсбурцині, щоб вони піддержали морально і матеріально почин Рочестерської наради в

справі організування Української Національної Ради. Завданням Ради є зеднати незалежні українські громадські сили в Америці для піддержки змагань українського народу до незалежної, демократичної держави через поширення правдивих відомостей про українську справу при помочі брошур, книжок, газет, лекцій та всякими іншими способами, якими можна спопуляризувати боротьбу України за волю і незалежність."

Бофало, Н. Я.

На річних зборах Товариства імені Тараса Шевченка, відділ 64 У. Р. Союзу, т. Ілько Була зreferував справу створення місцевої Української Національної Ради в Бофало. Після того товариство ухвалило взяти активну участь у нараді, що назначена в цій справі на 10-го березня в галі Січового Дому при 29 Клемо Стріт. Делегатами на цю нараду від товариства вибрано М. Сороку і І. Тарчанина. Ухвалено з відділової каси \$10.00 на Національний Фонд.

Лакванна, Н. Я.

В неділю, 4-го лютого, відбулись у Лакванна, Н. Я., збори українських організацій в справі створення місцевої Української Національної Ради. На зборах обговорено положення на українських землях і звязання еміграції.

З огляду на те, що на зборах не було представників від двох місцевих відділів автономних організацій, ухвалено скликати другі збори. Вибрано тимчасовий комітет в такому складі: Григорій Метельський, Василь Фургал, Степан Мельник, Михайло Бростко, Софія Стадлик, Софія Голіська.

Вунсакет, Р. АА.

Дня 4-го лютого відбулися в Українській Народній Домі на 1ст Блекстон, Масс., збори в принаности членів відділів У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Українського Горожанського Клубу, корпорації Українського Народного Дому і підділу 32 О. У. На зборах рішено дати почин до створення місцевої Української Національної Ради для зеднання на поміч рідному краю тих організацій, що стоять на становищі Самостійности, Соборности і Народоправности (демократії) України, та відмежовані однаково від більшевизму і фашизму.

На зборах вибрано комітет, який має скликати в недалекий будучині

організаційні збори місцевої Української Національної Ради. До комітету увійшли: Степан Бардачевський, голова; Михайло Фірман, касир; Василь Копитко, секретар. Члени комітету: Данило Лукінич, Степан Пригарський, Іван Мияш, Павло Кічак, Василь Бурах і Теодор Кучер. Зборам проводив гр. Михайло Заплітний.

Філадельфія, Па.

Дня 4-го січня, на запрошення радного У. Р. Союзу, Д. Гайового, відбувся в Філадельфії збори в справі створення місцевої Української Національної Ради. На зборах були присутніми відділи У. Р. Союзу 20, 22, 46, 66 і відділу 6 О. У. Збори одобрили політичну платформу, ухвалену на Рочестерській нараді, яка хвалить українську еміграцію в Америці організується під кличками Самостійності, Соборності і Народоправності України (демократії) України. Дня збори ухвалили підтримати акцію за створення Української Національної Ради і визнали потребу створення в Філадельфії місцевої Української Національної Ради. Вибрано тимчасовий ініціативний комітет для цієї справи і доручено йому підготувати ширшу нараду.

У справі Національного Конгресу збори висловились однодушно проти того, щоб одна група "Об'єднання" мала накладати свій конгрес шлях українській еміграції. Більшість якої не має нічого спільного з політикою об'єднанських лібералів. Збори ухвалили в решті почати негайно збірку на Українській Національній Фонд. Виконуючи цю ухвалу, переведено збірку на косяду. Вислано \$30.00. Ходили косядувати Д. Гайовий, В. Хить, М. Барановський і Теодор Радянський.

Комден, Н. Дж.

Товариство "Нове Життя", відділ 123 У. Р. Союзу, ухвалило на зборах з 11-го лютого підтримати акцію Української Національної Ради та приєднатись до її політичної платформи: Самостійність, Соборність і Народоправність України.

Ньюарк, Н. Дж.

1

На загальних зборах Товариства імені Олени Пчілки в Ньюарку з 9-го січня ухвалено одноголосно прийняти почин до створення Української Національної Ради, віднесений на політичний нараді в Рочестері з 25-го листопада 1939.

Збори нашого Товариства ім. Оле-

ни Пчілки ухвалили підтримати негайно акцію Української Національної Ради. Ухвалено дати з товариською каси \$15.00 на Український Національний Фонд. Гроші вислано через Народну Волю, ч. чека 71100.

2

Збори відділу 277 У. Р. Союзу в Ньюарку ухвалили приєднатись до почини Рочестерської наради з 25-го листопада 1939 і підтримали акцію за створення Української Національної Ради з тих українських організацій, що стоять на становищі Самостійності, Соборності і Народоправності України і відмежовуються однією різко від більшовизму, фашизму і націоналізму.

Зібрано на Український Національний Фонд гроші що \$5.00, з відділової каси призначено \$10.00. Збірка продовжується.

Гренд Рендс, Мич.

На місячних зборах Товариства "Згода", відділ 260 У. Р. Союзу в Гренд Рендс, члени ухвалили одноголосно підтримати почин до створення Української Національної Ради. Вибрано комітет, що має на місці зайнятись піддержкою акції Української Національної Ради і збіркою на Український Національний Фонд, який буде важливий для пропаганди українських державних змагань.

Шикаго, Іл.

В Шикаго відбулася нарада організаторів відділів У. Р. Союзу в справі створення місцевої Української Національної Ради. На нараді вибрано ініціативний комітет, що має би продовжати цю акцію і скликати ширшу конференцію організації з Шикаго й околиці.

Цей комітет, між іншим, звернувся до другого комітету в Шикаго, що є контрольований організацією ОЛВУ, щодо наладження якоїсь співпраці. Одначе до порозуміння не дійшло. Як відділи У. Р. Союзу, а також багато других організацій не беруть у ньому участі і не підтримують цього комітету одвісті.

Тому на останнім засіданні ініціативного комітету ухвалено організувати окремий комітет.

(Дальші звіти про організацію Національної Раді накладемо ізза браку місця до наступного числа.--Ред.)

Число 34 О. В. розіслано секретарям відділів для негайної роздачі між членами 8-го березня 1940.

ПРО ПОЛІТИЧНУ ЄДНІСТЬ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ

(Продовження з стор. 2)

ний конгрес, тобто одноденну спільну маніфестацію, де хто зрозумів ось так: Як буде один конгрес, то перестануть існувати всі партії. По деяких громадах вже почався небезпечний відрив, щоб ліквідувати центральні комітети чи ради поступових груп і одним перебігати до сильного гурту. Чи не нагадує це стадо овець у шикаговській різниці?

Кожне політичне порозуміння це компроміс між різними групами. Щоб цей компроміс був додержаний, кожна група мусить бути його сторожем. Інакше в такому зєднанні верховодити буде група більшості і надуживати буде його для власних політичних цілей.

Будуємо Національну Раду

Іншими словами: Коли мова про те, щоб відбутися спільний конгрес, чи взагалі пробувати спільну акцію різних груп на допомогу державним змаганням українського народу, то можливість такого порозуміння накладає на нас ще більший обов'язок організувати по громадах і в центрі всі незалежні демократичні сили нашої еміграції в одну сильну групу.

Коли ми не будемо мати зорганізованих наших сил, тоді можна заповісти наперед, що з спільного конгресу, якщо б такий був, вийде тільки нове скріплене націоналістичне "Об'єднання", яке буде далі вести свою дотеперішню політику та ще буде мати за собою більший авторитет, що його вибрав "увесь нарід". Тоді ми дамо ще тільки більшу силу "Об'єднанню" провадити ту роботу, яка показалася шкідливою і погубною для справи визволення України.

Чи хто з вас хоче того? Якщо ні, то організуйте по громадах Національні Ради. Поможіть як найшвидше розбудувати сильний центр демократичних сил нашої еміграції. Аж тоді, як будемо його мати, можна буде говорити про те, чи робити спілку з іншими групами.

РОЗБУДОВУЙМО НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ!

Чи треба ще будувати Українську Національну Раду, коли вже буде один український конгрес у Вашингтоні? На це важке питання відповідаємо ще раз:

Власне тому, що буде спільний конгрес, власне тому, що можуть бути ще інші спроби спільних виступів нашої еміграції на допомогу державним змаганням України, — мусимо розбудовувати сильну організацію Національних Рад.

Поки не був забезпечений один конгрес, деякі наші щирі люди ставилися з острахом до розбудови Національної Ради, бо бачили в ній небезпеку двох партійних конгресів. Це побоювання не було оправдане, бо власне zorganizовання Національної Ради і загроза скликання нею окремого конгресу побіч об'єднанського улекшило, а не утруднило, боротьбу за одним загальним, народнім конгресом.

Тепер небезпека двох конгресів, здається, минула, але натомість виросла друга небезпека, яку повинні поставити собі ясно перед очі всі, хто хотів одного українського конгресу. А саме:

Який буде той конгрес? Що вийде з того, коли наші люди будуть заколисувати себе мрією про єдність і згоду, а тим часом конгрес буде використаний одною групою для своїх власних інтересів? Чи можна допустити через власну неувагу до того, щоб конгрес перемінявся з загального в груповий, та щоб з нього вишла нова скріплена реакція? Чи на те ви хотіли одного конгресу, щоб допомогти одній групі сісти наново на коня?

Над цим повинні застановитися ті, на щастя, нечисленні

наші товариші, що під впливом конгресових розмов почали проявляти дуже велике зацікавлення до загальної згоди і єдності і, на жаль, дуже мале зацікавлення тим, на яких основах ця згода буде збудована і кому вона вийде на покриток.

Порозуміння в справі конгресу є вислідом не гарних мрій про єдність, а завзятої внутрішньої політичної боротьби серед нашої еміграції за останні роки. В цій боротьбі нам вдалося відстояти наші головні політичні жадання. Без цієї боротьби не було б одного конгресу. І нехай ніхто не думає собі, що допомогли одному конгресови ті, які в час рішучої боротьби двох громадських сил займалися по громадах резолюціями, що треба єдності. Один конгрес був виборений тим, що були найбільш стійкі і послідовні в обороні нашої позиції.

Таксамо буде на будуче: Чим більша буде наша сила, чим більший буде вплив і натиск близьких до нас груп, тим більше можливе порозуміння щодо дальших спільних кроків на допомогу краєви після конгресу. Коли того натиску не буде, все вернеться на стару маду, тобто під диктат ОДВУ й Об'єднання.

З того висновок: Як хочеш мира, готуй війну! Як хочеш порозуміння і єдності серед української еміграції на основі тих засад, що проголошені у відозві Союзів, готуй свою міцну зброю: Українські Національні Ради. З тою зброєю шукай єдності з другими групами, а не віддавай себе безборонно в руки політичних противників, хоч би під кличем єдності.

Ми були певні, що в цьому числі зможемо проголосити вже остаточне оформлення Національної Ради, що проголосимо повний склад центральної Ради і виказ всіх місцевих Рад. На жаль, ця справа протягається. Протягається тому, що кожна нова акція мусить перебороти свої перешкоди, поки вийде на широкий шлях. Все ж таки можемо сказати, що дотеперішній вислід нашої акції дає всю залюрку, що Національні Ради будуть незабаром сильним чинником в тутешнім українським житті.

Організація Національних Рад переводиться дотепер у більше як двадцятьох українських центрах. В більшості з них є готові місцеві Національні або Громадські Ради, які згуртували біля себе всі щиро демократичні гуртки. Наляжать до них не тільки відділи Оборони України і У. Р. Союзу, але також відділи У. Н. Союзу, Провидіння, Народної Помочі, Чорноморської Січи, жіночих організацій, численних самостійних товариств.

Таким чином Українська Національна Рада стає тим, на що вона була покликана до життя Рочестерською Народною з 25-го листопада минулого року. Це осередок тої більшості нашої еміграції, що щиро і без фальшу вірить у три кличі: Самостійність, Соборність і Народопрямство (демократія) і відмежовується на правду не тільки від більшевизму, але таксамо від фашизму і нацизму.

В кожній громаді місцева Національна Рада, а в центрі одна Українська Національна Рада в Америці. Це обов'язок тих, що хочуть дійсної єдності.

КОНГРЕСОВЕ ПОРОЗУМІННЯ

Від виходу останнього числа нашого бюлетеню сталася новина, що чотири заломогові організації рішили скликати спільно Конгрес Американських Українців. Порозуміння чотирьох Союзів у справі конгресу, це безперечно успіх у наших тутешніх громадських житті. Але може статись велика шкода, якщо ми будемо фальшиво толкувати його значіння.

Найважливіше в цій справі те, що скликання конгресу Союзами передумало диктатуру Об'єднання. Треба сподіватись, що раз на все.

Націоналістичні лідери привикли були до того, що опираючись на трикутник Об'єднання-ОДВУ-Свобода, можна нехтувати громадську думку серед американських українців, диктувати їм свою волю і все, що не буде з ними годитись, наклеювати киринниками, розбивачами і зрадниками. Опіраючись на цим традиційним переконанні, вони проголосили свій конгрес на 16-го березня, назвали його "всє-українським" і, по своїм звичаю, лишили українській громаді до вибору: або підчинитись їх наказови або бути відсудженим від чести.

Цим разом диктаторський визов стрінувся з протестом. Не помогли всі підходи морального терору, щоб примусити українську еміграцію до піддержки об'єднанського конгресу. Не помогли заклякки, що "на українській землі лється кров", що того вимагає "добро української справи" та інші подібні мотиви, обчислені на безкритичних людей. Конгрес Об'єднання остаточно треба було відкликати. Показалося, що в тутешній нашій громадянстві є ще сили, яких не можна дальше ні стероризувати, ні обдурювати. Це була несподіванка для тих, що довгі роки привикли до вповні безконтрольної господарстві.

Не забуваймо, що Об'єднання було тим знаряддям, при помочі якого групка європейських фашистів з ОУН дістала

була доступ до тутешньої нашої еміграції, повернула частину її собі на службу, використовувала її безоглядно, витягала з неї всі доступні засоби магічною фразою про "визвольну боротьбу". Під олікою Об'єднання, що стало з часом тільки іншою назвою для ОДВУ, всім "делегати з краю" (читай: з Берліна або Відня) навизували деяким нашим людям симпатії до "вождівства" та інших ідей фашизму і нацизму. Ріжні малорозважливі, за те гарячо патріотичні голови злосеред еміграції приймали ці ідеї, не розуміючи навіть їх значіння, на одну рекомендацію "націоналістичних" лідерів з Європи, що це найкоротша дорога до визволення України. Тепер конгрес Об'єднання мав дати тій самій групі новий розгін передовсім до більшої збіркової акції. До того не допущено, і це безперечний успіх.

Конгрес скликають чотири Союзи. Серед загального хаосу і замішання, до якого довела недавня самовільна господарка спілки ОДВУ-Об'єднання, це був одиникий нескромпромітований, з а г а д ь ю приємливий чинник, що міг здобути собі авторитет серед людей ріжних поглядів і переконань. Тимчасово, тобто на теперішній час, чотири Союзи є одинокою доступною основою, на якій може бути переведений один конгрес і можуть бути зроблені спроби деяких дальших спільних заходів, щоб піддержати звіден справу української державності перед широким світом.

Треба було довгого часу, щоб захитати диктатуру Об'єднання і довести до прийняття Союзами спільної політичної платформи: проти большевизму, проти фашизму і проти нацизму. Ця політична платформа є по своїй суті ріжнучою перемогою демократичної думки і відмежованням української державної боротьби від чужих чинників. В інших громадянстві таку заяву можна б уважати основним зворо-

том. Але, на жаль, не в нас, де люде звикли одно підписувати, і друге робити.

Проголошена у відомій заяві Союзів віра в демократію і відкинення ідеологій большевизму, фашизму і нацизму існує поки що тільки на папері. А від паперу ще дуже далека дорога до дійсного життя.

Зложились ріжні причини на те, що цю заяву підписали не тільки представники чотирьох Союзів, але що приймають і підписують її без застережень також ті самі організації, що ще вчора пропагували саме ті ідеї диктатури, монархизму, авторитарности і тоталітарности, які поіменно осуджені в заяві Союзів. І не буде несподіванки в можливій поведінці деяких осіб, що підпишуть цю заяву "страха ради юдейського" і рівночасно записують у глибину свого серця ненависть до демократії, чекаючи відповідної хвили. Ні, тільки цілком легковірні люде можуть припустити, що вчорашні політичні Савли так швидко можуть перемінитись у Павлів.

Але без огляду на все, політична платформа Союзів це знак часу. І в кого думка ще не цілком лінива, той повинен той знак часу відчитати і зрозуміти. Він каже, що ці ідеї, які пропагувала й обстоювала організація Оборони України в найтемніші часи реакції, починають нарешті здобувати собі місце.

Тому, якщо не хочемо, щоб надщерблена реакція проявилась при найближчій нагоді з новою силою, організуймо далі наші сили. Приєднуймо до нашого гурта всіх, хто по ширости признав свою помилку, переконуймо інших і будуймо сильний центр незалежних українських сил. Розбудуваймо Національну Раду і зробім з них вірну сторожу для тих криклиців, що проголошені чотирьома Союзими. Лиш тоді можемо надіятись, що з наперової заяви ці думки перейдуть у дійсність.

3 ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ У ФРАНЦІЇ

Лист з Парижа

Найпекучішою справою серед української еміграції у Франції є військова служба. Згідно з розпорядженням влади всі чужинці військового віку мають або покинути Францію або вписатися "добровільно" до армії.

Для українців з Західної України з того клопіт. Польська влада здобула собі від французької право формувати окрему армію. Українців з Західної України вона називає своїми підданими й тягне їх до своєї армії. Українська Громада під проводом М. Шаповала виклопотала від французької влади право українцям записуватись просто до французької армії, а не до польської. Однак не всі місцеві агенти французької влади звертають на те увагу і не всі українці вміють захистити своє право. Тому польські військові агенти переходять деяких українців до своєї армії. Боротьба з цими польськими ловами одна з найпекучіших справ тутешньої української еміграції.

В українській політиці велике оживлення. Перш за все "центр уряду УНР" знаходиться в Парижі. Андрія Левицького й інших, що були й залишилися у Варшаві, інтернували німці. Внаслідок того, згідно з заповітом С. Петлюри та розпорядженням влади УНР, "головне отаманство" перейшло на прем'єра В. Прокоповича. Той став головним отаманом і очевидно головою неіснуючої Директорії. Прем'єрство перейшло до рук Олександра Шульгина. Поруч з "обновленою владою" У. Н. Р. склався "Український Комітет", який розіслав запрошення представникам інших організацій, щоб приступили до нього.

Однак неясність відношення "уряду" УНР і Українського Комітету до поляків є причиною того, що інші організації тримаються в стороні. Члени Українського Комітету й О. Шульгин у своїх статтях в "Тризубі" заявляють, що ста-

рі зобов'язання втратили силу, що "слово тепер за Польщею" і залежить від того, як вона поставиться до українських змагань. Був би українське відношення до Польщі. Не зважаючи на такі заяви, еміграція інших напрямків обережно ставиться до того, що робить "уряд УНР".

"Уенерівці", використовуючи ситуацію, яка для них у Франції склалася сприятливо, мстяться. Закликають всіх до єднання, але вперто мовчать на ті конкретні жадання, які висунуто іншими групами, як передумову всякого єднання, а саме: 1. рішуче відмежування від поляків і польських впливів, та 2. створення громадського осередку з участю представників усіх українських організацій, в руки якого "уряд УНР" мав би скласти свої уповноваження.

О. Шульгин їздив до Фінляндії і один час "уенерівці" багато говорили та навіть дещо робили для організації українського добровільного відділу, який мали післати у Фінляндію.

Конкурентами "уенерівців" виступають нацисти, які тепер обернулися в стопроцентних демократів і намагаються переконати французьке суспільство й уряд, що вони кращі "союзники", ніж "уенерівці". Однак ніхто не звертає на них уваги.

Політижа "уенерівців" небезпечна. Помимо неясності у відношенні до Польщі, вона занадто примітивна й має всі звертні ознаки дешевої авантюри. Називають себе представниками всього народу, а навіть у Парижі тримаються маленькою групою, що французький уряд добре бачить. Дуже сервілістичні. Ніяких домагань, ніяких застережень в українській справі не ставлять. Цим ослаблюють українські позиції.

Щодо внутрішніх українських відносин, "уенерівці" страшно бояться втратити свої привілеї на голосні титули. Тому ніякої

демократії, ніякої контролю над їх діяльністю, ніякої відповідальності перед громадянством, перед національним колективом. Фактично вони є не меншими диктаторами, як фашисти-нацисти. Різниця лише в тім, що ті отверто це проповідують, а "уенерівці" прикриваються демократичним світоглядом, якого в дійсному житті ніде не проявляють.

До якоїсь міри активізувався й В. Винниченко. Подав меморандум відповідальним чинникам французької політики в українській справі, доводячи, що без розв'язки української справи мир в Європі не можливий; що розгром лише німецького імперіалізму без розгрому російського прочистить останньому поле для монопольного розросту. Подав також пораду "уенерівцям", щоб вони не дурили людей словами про об'єднання, а показали на ділі, що Україну ставлять вище всього, і порозумілися з іншими групами про спільну акцію на основі спільно виробленої програми.

Очевидно в зв'язку з цим невідомо лише хто пускає серед української еміграції чутки про різні плани "реорганізації". Останній з них такий. Тому, що ні Андрія Левицький, ні тим більше Прокопович ніякого відношення до давньої Директорії УНР не мали, а тому титулування їх головами Директорії викликає смішне враження, то чи не краще відживити справжнього голову Директорії, В. Винниченка, і підпорядкувати йому "уряд У. Н. Р." з В. Прокоповичем на чолі. Бо ж єдиним законним головою Директорії був тільки В. Винниченко. Його Трудовий Конгрес вибрав головою особисто. Коли він зрікся головування, то Петлюру вибрали лише члени Директорії, яким Трудовий Конгрес такого права не надавав. Андрій Левицький дістав своє право від Петлюри, а В. Прокопович від Левицького.

Така підстава добра для фа-

КОНГРЕСОВЕ ПОРОЗУМІННЯ

Від виходу останнього числа нашого бюлетеню сталася вивина, що чотири за допомого організації рішили скликати спільно Конгрес Американських Українців. Порозуміння чотирьох Союзів у справі конгресу, це безперечно успіх у наших тутешніх громадських житті. Але може статись велика шкода, якщо ми будемо фальшиво толкувати його значіння.

Найважливіше в цій справі те, що скликання конгресу Союзами переломило диктатуру Об'єднання. Треба сподіватись, що раз на все.

Націоналістичні лідери привикли були до того, що, опираючись на трикутник Об'єднання-ОДВУ-Свобода, можна нехтувати громадську думку серед американських українців, диктувати їм свою волю і все, що не буде з ними годитись, наклеювати киринниками, розбивачами і зрадниками. Опираючись на цим традиційним переконанні, вони проголосили свій конгрес на 16-го березня, назвали його "всє-українським" і, по своїм звичаю, лишили українській громаді до вибору: або підчинитись їх наказови або бути відсудженим від чести.

Цим разом диктаторський визов стрінувся з протестом. Не помогли всі підходи морального терору, щоб примусити українську еміграцію до піддержки об'єднанського конгресу. Не помогли заклики, що "на українській землі лється кров", що того вимагає "добро української справи" та інші подібні мотиви, обчислені на безкритичних людей. Конгрес Об'єднання остаточно треба було відкликати. Показалося, що в тутешній нашій громадинстві є ще сили, яких не можна дальше ні стероризувати, ні обдурювати. Це була несподіванка для тих, що довгі роки привикли до вповні безконтрольної господи.

Не забуваймо, що Об'єднання було тим зкаряддям, при помочі якого групка європейських фашистів з ОУН дістала

була доступ до тутешньої нашої еміграції, повернула частину її собі на службу, використовувала її безоглядно, витягала з неї всі доступні засоби магічною фразою про "визвольну боротьбу". Під опікою Об'єднання, що стало з часом тільки іншою назвою для ОДВУ, всякі "делегати з краю" (читай: з Берліна або Відня) навязували денким нашим людям симпатії до "вождівства" та інших ідей фашизму і нацизму. Ріжні малорозважні, за те гарячо патріотичні голови зпосеред еміграції приймали ці ідеї, не розуміючи навіть їх значіння, на одну рекомендацію "націоналістичних" лідерів з Європи, що це найкоротша дорога до визволення України. Тепер конгрес Об'єднання мав дати тій самій групі новий розгін передовсім до більшої збіркової акції. До того не допущено, і це безперечний успіх.

Конгрес скликають чотири Союзи. Серед загального хаосу і замішання, до якого довела недавня самовільна господарка спілки ОДВУ-Об'єднання, це був одинокий нескомпромітований, з а г а льно приємливий чинник, що міг здобути собі авторитет серед людей різних поглядів і переконань. Тимчасово, тобто на теперішній час, чотири Союзи є одиноким доступною основою, на якій може бути переведений один конгрес і можуть бути зроблені спроби деяких дальших спільних заходів, щоб піддержати звідси справу української державності перед широким світом.

Треба було довгого часу, щоб захитати диктатуру Об'єднання і довести до прийняття Союзими спільної політичної платформи: проти большевизму, проти фашизму і проти нацизму. Ця політична платформа є по своїй суті рішучою перемогою демократичної думки і відмежуванням української державної боротьби від чужих чинників. В інших громадинстві таку заяву можна б уважати основним зворо-

гом. Але, на жаль, не в нас, де люде звикли одно підписувати, і друге робити.

Проголошена у відомій заяві Союзів віра в демократію і відкинення ідеологій большевизму, фашизму і нацизму існує поки що тільки на папері. А від паперу ще дуже далека дорога до дійсного життя.

Зложились ріжні причини на те, що цю заяву підписали не тільки представники чотирьох Союзів, але що приймають і підписують її без застережень також ті самі організації, що ще вчора пропагували саме ті ідеї диктатури, монархізму, авторитарности і тоталитарности, які пісменно осуджені в заяві Союзів. І не буде несподіванки в можливій поведінці деяких осіб, що підпишуть цю заяву "страха ради юдейського" і рівночасно заглиблюють у глибину свого серця ненависть до демократії, чекаючи відповідної хвилі. Ні тільки цілком легковірні люде можуть припустити, що вчорашні політичні Савти так швидко можуть перемінитись у Павлаві.

Але без огляду на все, політична платформа Союзів це знак часу. І в кого думка це не цілком лінива, той повинен той знак часу відчитати і зрозуміти. Він каже, що ці ідеї, які пропагувала й обстоювала організація Оборони України в найтемніші часи реакції, починають нарешті здобувати собі місце.

Тому, якщо не хочемо, щоб надцерблена реакція проявилась при найближчій нагоді з новою силою, організуймо далі наші сили. Приєднуймо до нашого гурта всіх, хто по ширости признав свою помилку, переконуймо інших і будуймо сильний центр незалежних українських сил. Розбудувуймо Національну Раду і зробим з них вірну сторожу для тих принципів, що проголошені чотирьохма Союзими. Лиш тоді можемо надіятись, що з паперової заяви ці думки перейдуть у дійсність.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ У ФРАНЦІЇ

Лист з Парижа

Найпекучішою справою серед української еміграції у Франції є військова служба. Згідно з розпорядженням влади всі чужинці військового віку мають або покинути Францію або вписатися "добровільно" до армії.

Для українців з Західної України з того клопіт. Польська влада здобула собі від французької право формувати окрему армію. Українців з Західної України вона називає своїми підданими й тягне їх до своєї армії. Українська Громада під проводом М. Шаловала виклопотала від французької влади право українцям записуватися просто до французької армії, а не до польської. Однак не всі місцеві агенти французької влади звертають на те увагу і не всі українці вміють захистити своє право. Тому польські військові агенти перехоплюють деяких українців до своєї армії. Боротьба з цими польськими ловами одна з найпекучіших справ тутешньої української еміграції.

В українській політиці велике оживлення. Перш за все "центр уряду УНР" знаходиться в Парижі. Андрія Левицького й інших, що були й залишилися у Варшаві, інтернували німці. Внаслідок того, згідно з заповітом С. Петлюри та розпорядженням влади УНР, "головне отаманство" перейшло на прем'єра В. Прокоповича. Той став головним отаманом і очевидно головою неіснуючої Директорії. Прем'єрство перейшло до рук Олександра Шульгина. Поруч з "обновленою владою" У. Н. Р. склався "Український Комітет", який розіслав запрошення представникам інших організацій, щоб приступили до нього.

Однак неясність відношення "уряду" УНР і Українського Комітету до поляків є причиною того, що інші організації тримаються в стороні. Членів Українського Комітету й О. Шульгин у своїх статтях в "Тризубі" заявляють, що ста-

рі зобов'язання втратили силу, що "слово тепер за Польщею" і залежно від того, як вона поставиться до українських змагань, буде й українське відношення до Польщі. Не зважаючи на такі заяви, еміграція інших напрямків обережно ставиться до того, що робить "уряд УНР".

"Уенерівці", використовуючи ситуацію, яка для них у Франції склалася сприятливо, метушаться. Закликають всіх до єднання, але зперто мовчать на ті конкретні жадання, які висунуто іншими групами, як передумову всякого єднання, а саме: 1. рішуче відмежування від поляків і польських впливів, та 2. створення громадського осередку з участю представників усіх українських організацій, в руки якого "уряд УНР" мав би скласти свої уповноваження.

О. Шульгин їздив до Фінляндії і один час "уенерівці" багато говорили та навіть дещо робили для організації українського добровольчого відділу, який мали послати у Фінляндію.

Конкурентами "уенерівців" виступають нацисти, які тепер обернулися в стопроцентових демократів і намагаються переконати французьке суспільство й уряд, що вони країні "союзники", ніж "уенерівці". Однак ніхто не звертає на них уваги.

Політика "уенерівців" небезпечна. Помимо неспостогні відношення до Польщі, вона занадто примітивна й має всі зверхні ознаки дешевої авантюри. Називають себе представниками всього народу, а навіть у Парижі тримаються маленькою групою, що французький уряд добре бачить. Дуже сервілістичні. Ніяких домагань, ніяких застережень в українській справі не ставлять. Цим ослаблюють українські позиції.

Щодо внутрішніх українських відносин, "уенерівці" страшно бояться втратити свої привілеї на голосні титули. Тому ніякої

демократії, ніякої контролю над їх діяльністю, ніякої відповідальності перед громадянством, перед національним колективом. Фактично вони є не меншими диктаторами, як фашисти-нацисти. Ріжниця лише в тім, що ті отверто це проповідують, а "уенерівці" прикриваються демократичним світоглядом, якого в дійсному житті ніде не проявляють.

До якоїсь міри активізувався й В. Винниченко. Подав мемуарним відповідальним чинникам французької політики в українській справі, доводячи, що без розв'язки української справи мир в Європі не можливий; що розгром лише німецького імперіалізму без розгрому російського прочистить останньому поле для монопольного розросту. Подав також пораду "уенерівцям", щоб вони не дурили людей словами про єднання, а показали на ділі, що Україну ставлять вище всього, і порозумілися з іншими групами про спільну акцію на основі спільно виробленої програми.

Очевидно в зв'язку з цим невідомо лише хто пускає серед української еміграції чутки про різні плани "реорганізації". Останній з них такий. Тому, що ні Андрій Левицький, ні тим більше Прокопович ніякого відношення до данької Директорії УНР не мали, а тому титулування їх головами Директорії викликає смішне враження, то чи не краще відживити справжнього голову Директорії, В. Винниченка, і підпорядкувати йому "уряд У. Н. Р." з В. Прокоповичем на чолі. Бо ж єдиним законним головою Директорії був тільки В. Винниченко. Його Трудовий Конгрес вибрав головою особисто. Коли він зрікся головування, то Петлюру вибрали лише члени Директорії, яким Трудовий Конгрес такого права не надавав. Андрій Левицький дістав своє право від Петлюри, а В. Прокопович від Левицького.

Така підстава добра для фа-

ЗА ДЕРЖАВНУ ВОЛЮ УКРАЇНИ

3 листа В. Винниченка до французьких політків

Від Володимира Винниченка, що живе від дошлого часу в південній Франції, ми одержали копію меморіалу в справі української державності, що був переданий ним недавно керуючим французьким політкам. Передлемо тут важливі місця з цього документу для інформації членів О. У. — Ред.

Не є тайною стримане ставлення західних демократій до українського питання. Ми знаємо добре, що це вина не так цих демократій, як наслідок українського слабосилля та зусиль наших ворогів.

Стан поневолення, в якому перебувала та ще й тепер перебуває українська нація, зацілював їй уста. Ї заглушений крик не міг бути почутим тоді, як імперіалізм російський, польський, румунський, мадярський мали всі можливості робити пропаганду на свою користь і виставляти змагання українців до свободи як щось штучне, а надто як інтригу та

шпиків-нацистів, як для диктаторів, але для демократії цього не вистачає. Тому, щоб надати українському рухови авторитетності, треба відновити справжнього голову. Він сам зрієся головування. Тепер сам може заявити, що вертається до виконання обов'язків. Поскільки Трудовий Конгрес надав йому право кооптувати нових членів Директорії, то нехай кооптує ще двох (одного від соціалістів, а другого — від не-соціалістів), і так буде нова і законна Директорія. "Уряд" міняти не треба. Нехай зберігається безперервність ("континуїта") і "апарат". "Український Комітет" мав би перетворитись в Українську Національну Раду у Франції, зв'язатись з подібними радами по других країнах і утворити одну Всеукраїнську Національну Раду. Директорія, уряд та Національна Рада мають провадити визвольну акцію, доки не можна буде скликати на українських землях вільного законодавчого органу народоправної України.

Супроти цього проекту тве-

ритвір німецьких політків. Вони вміло використовували ворожнечу між західними демократіями та Німеччиною, щоб перевести це почуття проти українського руху.

Українська демократія з гіркістю мусіла констатувати, що цей цинічний наклеп, проти якого кричить уся історія, всі факти життя українського народу, находив прихильне ставлення серед європейських демократій. Вони не тільки не хотіли помагати нашому народови, але ще донедавна не хотіли визнавати навіть імені України.

Розуміється, таке ставлення глибоко обурювало українців. Деякі політично малоосвічені особи зпоміж них шукали помочі де небудь. Німецькі нацисти, користуючись з цієї трагічної ситуації, обіцяли їм цю поміч; підроблялися під визволителів України і одно-

резі люде закидають, що жадного уряду на еміграції творити не можна, бо; 1, такий уряд не буде самостійним — неминуче залежатиме від місця свого осідку, тим більше, що українське суспільство не може дати йому засобів на забезпечення вільности рухів; 2, створення такого уряду без порозуміння з краєвими силами, які безперечно ведуть визвольну акцію своїми засобами і у відповідний момент висунуть свій уряд, могло би стати причиною конфлікту між ними і розпорошення українських сил. Акція повинна вестись лише громадським способом, без жадних "урядів".

Навпаки: варто, щоб створити Національну Раду у Франції. Ця Національна Рада має зв'язатись з Національними Радами інших країн в Центральну Українську Національну Раду, переш якою всі "уряди" мають скласти свої функції. Національна Рада мала би створити Виконавчий Комітет для ведення акції на допомогу українській державності.

К. М.

часно робили собі з того атут в своїй інтернаціональній грі. Союз Гітлера з Сталінном захитав ряди українських нацистів, хоч і не знищив ще їх цілком.

Європейська демократія, взявши в руки прапор визволення всіх народів, — в тім числі й українського, — може покласти край ролі шпів-визволителів нацистів. Без перебільшення можна сказати, що визнання європейськими демократіями права українського народу на вільне й незалежне існування притягнуло би на їхній бік і ті рештки, що мають ще симпатію до німецького нацизму.

Багато даних іказують на те, що Світовська Росія раніш чи пізніш піде не лише на економічне та дипломатичне, а й на військове співробітництво з Німеччиною. Та коли би сталінізм і не став отверто у війні по стороні Німеччини, то хіба ж він не є її найбільшим помічником? Хіба спільник гентстера, який подає поміч, не несе за це ніякої відповідальности? І хіба має він право на награблене добро, яке йому передав спільник? Та ж добро, награбоване німецьким імперіалізмом і передане імперіалізови російському, належить не Росії і навіть не Польщі, а тільки народам українському та білоруському. На підставі права історичного, економічного, морального і юридичного. Західна Україна є тільки частиною одної єдиної цілости — Великої України. Східна Україна вільними голосами і збройною боротьбою устанєвила свою державну самостійність у роках 1917-1920. Західна Україна зробила те саме, борючись проти поневолення австрійського та польського. 1919 року обидві України врясто об'єдналися в єдину державу.

І хоч відвічні вороги українського народу — імперіалізм російський та польський — силою розбили те об'єднання та захопили собі кожен частину здобичі. — проте бороть-

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Хоч на перший погляд здається смішним говорити про українську закордонну політику, коли нема української держави й офіційних дипломатів, проте питання про українську закордонну політику стоїть серйозно. Український нарід змагається до відновки своєї держави і хтось ту роботу, що належить дипломатії, мусить виконувати.

Дипломатія — один із засобів політики. Політика (охорона державних інтересів) досягає своїх цілей пропагандою та агітацією, дипломатією та збройною силою.

Завдання дипломатії — знайти відповідні шляхи і досягнути бажаних наслідків способом безпосередніх переговорів з чужими приятелями, нейтральними і ворогами.

В українській державно-визвольній боротьбі цей спосіб політики мало використовувався з багатьох причин. Головна ж причина була в тім,

ба українського народу ніколи не прихилилася, вибухаючи час від часу в різних більших чи менш гострих формах, про що свідчать криваві "паціфікації" з боку руського та польського окупантів.

Сучасна війна демократії за право і свободу всіх народів має повернути і українському народові все його добро, заховане будь-коли його ворогами.

Українські демократи хотять вірити, що великі європейські демократії не повторять помилки, зробленої союзниками 1918 року, і не залишать українського питання без уваги на майбутній світовій мировій конференції.

Мирова конференція зробила би нову величезну помилку, згубну для всього миру в Європі, коли би не розв'язала українського питання в усій його повноті. Нація, яка нараховує около 50 мільйонів членів та посідає більше мільйона квадратних кілометрів території з величезними економічними й природними скарбами ("хлібниця Європи");

що самі українці не доцінювали ваги дипломатичної праці. Панував, а подекуди й до цієї пори панує хуторянський погляд: "Кому треба, той сам до нас прийде. Правда на нашій боці, а тому не потребуємо запобігати ні перед ким. Коли матимемо силу, то все прийде само собою" і т. п.

Забувається, що ми живемо у віці страшною конкуренції. Поки той, "кому нас треба", до нас добереться, йому по дорозі десятків наших конкурентів підсунуть свої думки, поради і те, що він від нас потребував.

Мало того, що правда на нашій боці. Мусимо її показати найширшому світові, бо наші конкуренти доводять, що то неправда. "Коли матимемо силу, то все прийде само собою". А доки не матимемо? Спускатись на дно? Нехай робиться будь що?

Та головна річ, що сила — це вже останній аргумент; і то

нація, яка впродовж віків бореться за свою самостійність; національна свідомість якої кипить під пресією чужинного панування, — така нація, така Україна буде раз-у-раз загрозою мирови Європи, бо завше найдуться зазіхачі на її багатства, які хотітимуть "визволити" її з одного ярма, щоб запрятти в друге; які завше найдуть серед озлоблених поневолених українців охотників скласти з такими "визволителями" комплети й готувати інтернаціональні вибухи.

Тільки велика п'ятидесятимільйонна Україна, незалежна, об'єднана в усіх своїх етнографічних кордонах, в тісному союзі (економічному та воєнному) з демократичними державами заходу може поквастити край усім комплікаціям на сході Європи. Цим самим були би ослаблені зазіхання не лише імперіалізму німецького на європейську гегемонію, але й імперіалізму російського, який вічно прикривається різними "ізмами", починаючи від панславізму й кінчаючи комунізмом.

В. Винниченко

не завше певний, дуже ризикований і дуже дорогий. Не можна і не варто лише на неї все звалювати. Перше, ніж уживати аргументу сили, який завше несе величезні втрати людьми й матеріальними та духовними скарбами, необхідно використати всі інші можливі способи аргументації, переконання або натиску. В тім числі й дипломатію.

Необхідно також пам'ятати, що в міжнародних відносинах рішення не лише збройна сила. В час русько-турецької війни в роках 1887-1888 російські війська дійшли майже до Царгороду, а берлінський конгрес дипломатів змусив Росію повернути туркам більшість тих завоювань. Справу рішила не російська сила, а міжнародна дипломатія, яка загрозила Росії ще більшою силою.

З другого боку, перед нами сумний факт з історії наших визвольних змагань. 1919 року наша, хоч і слабка, дипломатія добилася згоди совітської Московщини на мир з визнанням самостійності України, коли остання згодиться на певний союз з нею. Однак українські військові провідники перецінили вагу української збройної сили і, покладаючись на неї, не допустили до миру. А можливо, що мир дав би був Україні більше можливостей організувати свою власну силу, ніж непосильна війна.

Досвід показує, що розв'язати цю суперечку самою силою для українців занадто тяжко.

Коли будемо навіть нелюдяними і не жалкуватимемо великих втрат людьми, молодим поколінням; коли не жалкуватимемо ні свого життя, ні дітей, ні братів наших; коли не будемо брати під увагу величезних втрат природними й культурними скарбами; коли не будемо дорожитись людським життям, як дорожать культурні люди. — французи, англійці, американці. — то все таки мусимо сказати, що для організації великої збройної

силі нам багато бракує основних чинників. В першу чергу військових старшин, а в другу — власної зброї, амуніції і т. п.

Пригадую віщі слова першого начальника штабу української армії, полковника Хилобоченка. Коли після вислуків на фронт проти большевиків студентського куріня я зайшов у штаб і залитав про наші військові вигляди, полковник Хилобоченко в присутності першого команданта української армії, полковника Капкана, сказав таке: "Ми, військові, виконуємо свій обов'язок, але ви, політики, мусите найшвидше довести до якогось порозуміння з Москвою. Україна довго воювати не може. Помню того, що не має добрих військових кадрів, вона зовсім не має заводів зброї й військових припасів. Вистріляємо те, що залишилося від царської армії, а потім нас вороги голими руками заберуть."

Так воно й сталося. Українська армія відступила не тому, що була розбита, а тому, що не було зброї й набоїв. З тих причин відступила українська армія зпід Львова. Як тільки дістала була трохи набоїв, то зробила чортківський наступ. З тих причин дніпрянська армія відступила в Галичину.

Вояків було досить і могло бути ще більше; старшин дуже бракувало, а й серед того, що було, панував дух "отаманії", а зброї зовсім не було. В досвіді війни виробилися зав'язті й здібні вояки, очистилося старшинство від "отаманії", але зброї ми ніде не дістали. Тому мусіли капітулювати.

Питання зброї зв'язане з питаннями про союзника. Від кого і за що її дістати? Брак власної зброї неминуче пхати нас шукати союзника. Але союзник, що матиме зброю в своїх руках, дбатиме не про нас, а про себе. І тут перед нами стає гостре питання, щоб зпід дощу не попасти під риву.

Чужа зброя — чужі претен-

сії, а може й нове панування. Чи не заведе це Україну у нове ярмо?

Це все показує, що не можемо покладати всіх надій лише на збройний спосіб боротьби. Треба аживати й інших. І що можна зробити пропагандою, правдивою інформацією та переговорами з чужими, треба робити.

З другого боку, в цей час, коли світ шукає шляхів до миру, не можемо представляти українську справу так, що вона може бути розв'язана лише зброєю. Це означало би наперед засудити її на неуспіх, на ворожнечу проти неї усіх тих, що хочуть миру. А це більшість світу. Американець, англієць, француз розуміє війну, як неминучість; як наслідок того, що переговори ні до чого не довели і хтось нападає на них. Братись за справу, яка може бути розв'язана лише війною, це не в їх звичаях.

У теперішній час, коли в Європі війна, по всьому світу товчуться політичні представники держав і ведуть переговори. В той час, як на фронті ще гремлять гармати, вони вже складають плани перебування світу. Не відомо ще, хто виграє, але закордонна політика держав уже бере під увагу різні можливості і на всяку можливість (переможе той чи інший) складає свої плани. В тій підготовчій праці кожний нарід, як і кожна держава, намагаються мати свій голос, досягнути своїх бажань. Там намагаються перекинути один другого воюючі сторони й неутральні. Там подають свій голос і наші противники. А ми, українці? Хто піднесе за нас голос, що світові буде користь з української держави?

Все вище сказане змушує українців звернути увагу на питання своєї закордонної політики, шукати приятелів, а бодай неутральних поза своїми межами. Не кажемо вже про те, що без доброї інформації не може бути справної політики.

Отже: не треба чекати, поки хтось до нас прийде і кудись

ЛИСТИ І ДОПИСИ

РІЧНИЙ ЗВІТ Т-ВА ІМ. М. ДРАГОМАНОВА, 1-ГО ВІДДІЛУ ОБОРОНИ УКРАЇНИ В НЬЮ ЙОРКУ

Річні збори Товариства імені Михайла Драгоманова, відділу 1 О. У. в Нью Йорку, відбулися 24-го лютого в помешканні під числом 233 1ст 10-та вулиця.

Урядники відділу здали свій річний звіт, після чого збори дали їм вотум довіри. Одностайно вибрало на рік 1940 тих самих урядників: Рекордний секретар, т. І. Пасічник; фінансовий секретар, О. Мптейко; касир, О. Різник; до контрольної комісії: Н. Клізма і І. Мартинець.

Діяльність відділу за рік 1939

Відділ має 21 членів, а тому 18 актинок. На протязі цілого року відділ відбув 12 місячних зборів, 2 дискусійні і кілька нарад з членами Виконавчого Комітету О. У. Відділ влаштував дві лекції проф. Н. Григорієва. Брав участь з іншими організаціями в двох забавал і піяніку в Академії і у святочнім концерті з приводу 125-ої річниці народження Тараса Шевченка. На цих двох святках промовляли: т. т. Січинський, Чиж, проф. Григорієв і Левницький. Відділ бере живу участь в Українській Громадській Раді в Нью Йорку.

На зборах була порушена справа конгресу. Всі приванні товариші осудили гостро ту групу, котра хоче пошкодити скликанню одного Конгресу Американських Українців. Збори висловили думку, що повинен відбутись один загальний народний конгрес під проводом чотирьох допомогних Союзів, та що має бути доступний для тих груп, що прив-

попросить, бо ми йому потрібні. Мусимо сами про себе думати і йти до тих, кого потребуємо привернути до нашої політичної лінії. Мусимо виявляти ініціативу, вести наступ на прихильників, щоб не відпали; на неутральних, щоб пристали; на ворогів, щоб уступали.

Час для того добрий. Це переоцінка цінностей, шукання, перескладання сил. В цій хвилині шукань і наша яскрава думка може притягнути до себе увагу багатьох. Треба лише її ясно і вміло сказати.

Н. Григорієв

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ В АМЕРИЦІ

Ленсинг, Мічс.

24-го березня зібралися в Народнім Домі в Ленсинг оці організації: Товариство Українського Дому; Товариство Візья Україна, відділ 138 У. Р. Союзу; Молодече Товариство імені Мирослава Січинського, відділ 179 У. Р. Союзу; Жіноче Товариство імені Лесі Українки і Відділ 16 О. У., — щоб порадитись над спільною акцією на допомогу в теперішній важкій хвилі державним змаганням українського народу.

Зборами провів т. Л. Гусак, секретарював підписаний. Після дискусії, в якій всі збирали голос, збори заявили одностайно за починком Рочестерської Нправи з 25-го листопада 1939 і рішкан створити місцеву Національну Раду. Вибрано її уряд у такому складі: О. Дмилюпський, Т. Філь, І. Наконечний. Відпоручником до центральної Національної Ради вибрано М. Красносельського, його заступницею А. Наконечну. Доручено урядови місцеві Ради співкувати за дальніми подіями, зокрему і підписувати політичну платформу Союзу.

І. Пасічник

рекордовий секретар відділу

Фінансовий звіт відділу 1. О. У.

За 1939

ПРИХОДИ

Зібрано вкладок до відділу за 1939	\$ 18.60
Вкладки до ексекютиви О. У.	25.00
З вступу на підприємства	43.20
Довг на пресовий фонд від членів	6.50
Продаж білетену	3.05
Передплати на Живе Слово	11.90
Зворот девізів за галю	27.50
Дохід з візніку	2.50
Процент від грошей78
Готівка з року 1938	70.53
РАЗОМ	\$209.56

РОЗХОДИ

Вкладки до ексекютиви О. У. \$	26.80
Передплати на Живе Слово	11.90
Депозит на підприємства	27.50
Приміщення на збори	20.00
Адміністративні розходи	13.97
Продаж білетену	3.05
Жертна на Національний Конгрес	25.00

РАЗОМ **\$128.22**

Олександра Матейко
фінансовий секретар

ма у справі конгресу, і при найбільшій потребі скликати знов повні збори місцевої Ради.

М. Красносельський

Шиняго, Ілс.

Заходом злучених відділів У. Р. Союзу відбулися 17-го березня в Шиняго збори, на яких у привності представників 14 організацій уконституовано місцеву Українську Національну Раду.

До уряду Ради вибрані: Петро Тжач, голова; Е. Віган і С. Доманчук, заступники голови; Катерина Доманчук, рекордова секретарка; Д. Гараки, фінансовий секретар; Ст. Воркун, касієр. Контрольна Комісія: Софія Кудьяк, П. Пельц і І. Мазурик.

Ухвалено оці резолюції в справі конгресу:

Домагаємося, щоб лише чотири допомогоні організації склали Конгрес Американських Українців, тому що це найповажливі, найстарі і найбільші українські організації, які в своїй рядях гуртують на неполітичній платформі людей ріжних політичних напрямків.

Домагаємося, щоб був один конгрес. Як не може бути одного конгресу, то ліпше, як не буде жадного.

Катерина Доманчук

Сирентон, Па.

Дни 17-го березня відбулися чергові збори місцевої Української Національної Ради. Зборами проводив голова місцевої Ради, М. Лутчак, секретарював Ст. Калахука.

Збори вислухали звіт про порозуміння чотирьох Союзів та скликання ними на 24-го травня до Вашингтону Конгресу Американських Українців. Стверджено ще раз, що чотири Союзи, це одинака дорога до одного конгресу.

Обговорено програму місцевої акції на допомогу державним змаганням України, окрема участь молоді в цій акції. Вибрано комітет, що має зайнятись організуванням молоді та притягненням її до акції для піддержки боротьби українського народу за власну державність. До комітету увійшли: А. Батюк, С. Корпан, М. Танчик, Т. Мишик.

Доручено урядови скликати як найскорше спеціальну раду в справі молоді і в цім Фіжучнх місячних справах та запросити до участі ті місцеві організації, які ще не мають представників у Національній Раді.

Відпоручниками до центральної Національної Ради вибрані: Микола Лутчак і Михайло Дорош. Заступниками їх вибрані: А. Батюк і Ол. Гловак.

Вилкс-Бері, Па.

Для 17-го березня відбулися у Вилкс-Бері збори в привності делегатів 16 організацій з повіту Лузерн, на яких уконституовано окружну Українську Національну Раду.

Вибрано постійний уряд Ради в такому складі: В. Крайнівський, голова; М. Музика, заступник голови; Ст. Ляврик, касієр; І. Озога, заступник; І. Курія, рекордовий секретар; П. Лавний, заступник; О. Вдовичук, фінансовий секретар; М. Шпак, заступник. Контрольори: Ф. Целень, М. Данилюк, В. Сенюк. Дорада Комісія: гр-ки Анна Лавна, О. Вдовичук, Катерина Сьома і гр-ни Т. Запотошкий, Н. Цебрик, І. Волошин, І. Барнась, М. Ільків. Гр. Лукач, Ф. Лесханік.

Відпоручниками до центральної Національної Ради вибрані: В. Крайнівський і М. Музика. Заступниками: Анна Лавна і О. Вдовичук.

Почато збірку на Український Національний Фонд.

Філадельфія, Па.

24-го березня відбулися збори Ініціативного Комітету місцевої Української Національної Ради для Філадельфії і при участі представників відділів 20, 32, 46, 66, 296 У. Р. Союзу і відділу 6 О. У. Вибрано уряд у такому складі: Д. Гайбоний, голова; Іван Хавлюк, заступник; М. Баршювський, секретар; Теодор Радиський, заступник; Василь Хить, касієр; М. Бутчик, заступник. Контрольна Комісія: Олександра Кивк, С. Хромик, І. Гайгель.

Доручено урядови увійти в переговори з іншими організаціями, щоб створити з місцевої Національної Ради центр для всіх організацій у Філадельфії, що стоять на платформі: без большевиків, без фашистів і без нацистів.

Відпоручником до центральної Національної Ради вибрано одностайно Д. Гайбонію. Заступниками його вибрані: М. Баршювський і І. Гайгель.

Д. Гайбоний

Гренд Репблс, Мічс.

На поклик Ініціативного Комітету Української Національної Ради, щоб створити Український Національний Фонд на потреби пропаганди змагань українського народу до Самостійної,

Соборної і Народопрочної України, зібрав т. Семен Мазурик в Грешд Репіде, Миш., на листу \$25.00.

Зложили оші жертводавці: По \$3.00: Михайло Плуґатор і Петро Погорієво; по \$2.00: Семен Мазурик і Яків Плуґатор; по \$1.00: Григорій Герман, Володимир Чорний, Александер Чорний, Петро Чорний, Матвій Ваврик, Петро Роніцький, Роман Гриньки, Андрій Ружила, Мирон Гринчишин, Михайло Рижий, Михайло Миньта, Варвара Дух і Йосиф Мазурик; по 50 центів: Анна Олійник, Петро Пилипчук, Семен Новосад і Василь Лепих.

Гроші вислали через Народну Волю. Число посвідки — 479418.

Бофало, Н. Я.

В неділю, 10-го березня, відбулася в Січовім Домі при Клемо Стріт спільна нарада в справі створення місцевої Української Національної Ради в припадку представників вісьмод місцевих організацій і 17 гостей.

Нарада була жива. Відкрив її від імені організаційного комітету тов. Ст. Децяк і пояснив потребу організування в кожній громаді всіх організацій на допомогу звільненню українського народу до Самостійності, Соборності і Народопрочної. Місцева Національна Рада повинна давати почин до загальних українських маніфестацій і обходів. При Раді повинен бути пресовий комітет для поширення в американській пресі правдивих інформацій про українську справу. Також треба збирати фонди на поміч державній боротьбі нашого народу.

Зпершемо увагу на те, що багато місцевих організацій не знали про нараду, тому що їх не повідомлено окремо. Тому рішення доручити організаційному комітету скликати ще одну нараду в справі створення місцевої Національної Ради і запросити на неї всі бофалонські і дооколичні українські організації, що стоять на стійкій Самостійності, Соборності і Народопрочної України.

М. Сорочак, секретар

Істоу, Па.

Квартальні збори відділу 170 У. Р. Скоуп в Істоу, Па., з дня 10-го березня ухвалили приєднатись до почину Рочестерської Народи з 25-го листопада 1939 в справі створення Української Національної Ради в Америці на засадах Самостійності, Соборності і Народопрочної (демократії) України.

Ухвалимо перевести збірку на Український Національний Фонд.

Рочестер, Н. Я.

Пятий відділ О. У. в Рочестері закликає кождою на Український Національний Фонд. По коладі додали: Ол. Цицик, Д. Братусь, В. Іванів і Вол. Батрак.

Разом зібрано \$79.75. З того заплачено видаток на газоліну \$1.23. Решту в сумі \$78.52 переслали через Народну Волю на Національний Фонд.

Д. Братусь

Дітройт, Миш.

Зходом Української Громадської Ради поступових товариств у Дітройті і Гейтремк, Миш., зібрано на Український Національний Фонд (листи ч. ч. 56, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173) суму \$61.00. Вислали \$60.75 через Народну Волю.

Спис збирачів і зібраної суми:

1. Д. Коломійчук, листа ч. 56: Разом \$3.00.
2. Роман Вазик, листа число 165: Разом \$7.50.
3. О. Крайківський, листа число 166: Разом \$8.75.
4. Василь Цимбаліст, листа число 168: Разом \$4.00.
5. Теодор Миськів, листа число 169: Разом \$2.00.
6. Жіноче Товариство Просвіти з колади, листа ч. 170: Разом \$10.00.
7. Дмитро Самар, листа ч. 171: Разом \$10.00.
8. Микола Онисько, листа число 172: Разом \$5.00.
9. В. Лазечко, листа число 173: Разом \$10.75.

Вислали \$60.75. Висилка 25 центів.

Матапан, Масс.

На зборах Українського Горожанського Клубу в Матапан, Масс., ухвалено приєднатись до ухвал Рочестерської наради. Рішено піддержати почин до створення Української Національної Ради на платформі: Самостійність, Соборність, Народопрочність (демократія) України.

Вислали тимчасово з власн на Український Національний Фонд \$5.00.

Ньюарк, Н. Дж.

Річні збори Товариства "Будучність", відділ 4 О. У., в Ньюарку ухвалили приєднатись до політичної платформи Ініціативного Комітету Української Національної Ради: Самостійність, Соборність і Народо-

Число 35 О. В. розіслав секретарям відділів для негайної роздачі між членами 9-го квітня 1940.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., брав участь у всенароднім вічу з 11-го лютого і в концерті Т. Шевченка, що були влаштовані спільними силами місцевої Української Громадської Ради. Також спільно були влаштовані дві лекції проф. Н. Григоріва з 18-го і 20-го лютого — Відділ заплатив вкладки до централі по кінець лютого.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., зібрав на Український Національний Фонд \$78.52. — Відділ заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець лютого.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець березня. — Відділ брав участь в організаційних зборах з дня 10-го березня в справі створення місцевої Національної Ради.

Відділ 19 О. У., Клівленд, Огайо, заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен по кінець березня. Відділ бере активну участь в місцевій Національній Раді.

Відділ 23 О. У., Шингао, Ілл., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець березня. Відділ призначив одного члена. Відділ бере діяльну участь у місцевій Українській Національній Раді.

Жіноче Громада імені Ольги Кобилевської, Торонто, Онт., заплатила вкладку до централі за рік 1940.

Самостійний член О. У., тов. Дмитро Горбайчук з Елмерст, Н. Я., зложив вкладку до централі \$1.00 і на пресовий фонд О. У. \$1.00.

правність України. Збори рішили піддержати почин Рочестерської наради в справі створення міжорганізаційної Української Національної Ради в Америці.

Збори заявили за схваленням Національного Конгресу на основі розуміння незалежних груп української еміграції, а не диктатури одної групи. Збори призначили на Український Національний Фонд з товариської каси \$10.00.

Аврора, Ілл.

За починим відділу 147 У. Р. Скоуп в Аврора, Ілл., зложили на Український Національний Фонд \$4.00. Гроші вислали на Український Національний Фонд через Народну Волю. Збірка буде далі продовжуватись.

НА ПЕРЕДОДНІ КОНГРЕСУ

Коли б не було на те інших доказів, то вже одне явище може переконати нас, що справа Конгресу Американських Українців поставлена добре. Це скажені атаки на цей конгрес і на спосіб його організування з двох боків - більшевницьких "УЩВістей" і одвістської "України". Права і ліва реакції вийшли спільну мову і зпоза всіх зверхніх ріжниць показався подібне обличчя і подібна роля в українським громадянстві.

Поки тутешнє ОДНУ з Об'єднанням пробували скликати свій "Всеукраїнський Конгрес", тутешні більшовики майже не звертали на нього уваги. Лідери ОДНУ не мали слів захоплення, яке велетенське значіння для української справи буде мати цей збір, скликаний одною політичною групою. Тепер, коли замість того, проголошено один спільний народній конгрес для всіх українських громадян, що визнають ключі Самостійності, Соборності і Народоуправства України, але організуванню того конгресу взяли в свої руки чотири запомогові Союзи, звився як шпід землі один фронт проти такого конгресу.

Варт читати, з яким задоволенням "Щоденні" присвячують число за числом цілішпальти передрукам статей одвістської "України" проти конгресу. І як обидві ці газети майже тими самими словами і фразами заступаються за покривденню конгресом демократією . . .

Ми не думаємо, що ця спілка випадкова. Більшовики здавна не скриваються з тим, що їхнім завданням деморалізувати українське громадське життя, ширити в ньому розлад і замішання. Того вима-

гає інтерес Москви, що є для них першим і останнім законом. Провідники так званих "націоналістів", що прихилили роками до безконтрольного диктаторства, не можуть тепер погодитись, що їм назначено в громадянстві місце одної з багатьох груп. Хто звик роками жити в атмосфері перешеплених "націоналістичними" ідеологами ідей "можливств" й "еліти", хто звик керуватись роками не власним розумом, а директивами всяких закордонних центрів, тому трудно примиритись з тим, що демократія ставить однакові обов'язки для всіх. Радше нехай пропаде конгрес і вся інша допомогова акція. Або ми, або ніхто!

Ці всі справи вийшли оце знов яскраво наяв з нагоди організування конгресу.

Тим чином конгресова акція продовжить виконувати свій вплив як чинник оздоровлення нашого тутешнього громадського життя. Справа конгресу заставить нашу еміграцію шукати спільної основи для зєднання здорових громадських сил. Тепер починають зарисовуватись межі, як далеко сягати може це зєднання. Воно буде обмежене на ті елементи, які ширі і без скритої думки визнають засаду народоуправства і повну незалежність нашої акції від шкідливих впливів ріжних групових інтересів.

Поза акцією лишається більшовики. Чи лишається поза нею також "націоналісти"? Чи признають вони над собою громадський авторитет і підврядкуються йому? Чи вдатимуть відіграти ролю чеських Рнсів, норвезьких Квіалінгів та інших героїв "п'ятої колони", ролю розкладової сили для чужих інтересів?

На це питання будуть примушені відповісти тепер "націоналістичні" лідери самі перед собою і перед громадянством.

Серед так званих "націоналістів" ми завжди розріжняли щирих громадян, які помилково бачили в "націоналізмі" лише активніший рід українського патріотизму і -- їхню "еліту", що складалась вчисти з нерозумних загорильців, з великими амбіціями і малим політичним розумом, вчисти з адеморалізованих одиниць, які перший раз випадали спосіб, як зробити "бізнес" з "визвольної акції", і перед своїми і перед чужими.

Чи між тими ріжнородними чинниками перемаже те, що здорове і корисне для українського життя, це покаже будучина. Конгрес Американських Українців це перша нагода, при якій це може показатись.

Для нас лишається яєним одно в ділі громадського зєднання американських українців на поміч державним змаганням України: Умовою цього зєднання мусить бути безкомпромісєве додержання політичної платформи, котру покладено в основу конгресу. Ця платформа: Самостійність, Соборність і Демократія і незалежність українських змагань від посторонніх сил. Наша орієнтація -- власні сили українського народу, наша підтримка його боротьби за те, щоб стати господарем на власній землі.

Кожний з цих ключів для нас однаково важний і однаково життєвий. Ми мусимо напружувати всі наші сили, щоб шодні з них не був порушений, ні поторганий.

Це наше завдання.

ПІД НАЦИСТИЧНИМ РЕЖИМОМ

Лист з Чехії

Листи з Америки доходять до нас дуже рідко. Часом нема й місяцями. Тому не дивуйтеся, коли й від нас листування затягветься.

Іноколи сюди заскакують деякі "американці". Немов би в "бизнесових" справах. Але... тепер такий світ, що краще нікому не вірити й сидіти тихо. Слухаємо, киваємо головами, але своїх думок не висловлюємо. Тому, коли вони там будуть десь щось говорити, що ми їм казали так або сяк, то не вірте. Майте також на увазі, що вони, щоб викликати у нас довіря, кажуть, що мають листи від таких то й таких людей (відомих серед українського громадянства) в Америці до таких то й таких (відомих людей) в Європі. Звичайно називають людей, що живуть не в нашому місці, щоб ми не могли перевірити. Та ми такі "трики" знаємо і нічого їм серйозного не кажемо.

Життя наше, коли це можна назвати життям, все спрямоване на те, щоб проіснувати до завтра і щоб нас ніде ніхто не помітив. Боїмося навіть дихати голосно. Ану хтось почує? Деякі дні нам здавалось, що ми всі, як миші в пастці, з якої нема вже жадної можливості втекти. Кругом пустеля. Чеське суспільне життя мов цвинтар. Все зруйновано, поховано. Десь глибоко в підпіллі, так що мало що про нього знаємо.

Назовні сама гидота. Цинічне припасовування до обставин. Обпльовування самих себе. Чеські нацисти перейшли всі межі пристойності. Яка там національна честь? На вічах та в пресі провідник нацистів. Рис, отверто гукає: "Хочемо йти з німцями, як рівний з рівним (?). Хочемо співпрацювати з німцями для добра Райху і свого народу. Хочемо бути поштивими партнерами німецького народу. Хто проти Райху, той проти нас; той наш ворог."

Отаке написано в їх цен-

тральному органі "Вляйка" з 14-го березня. Свої промови починають і кінчають вигуками "Слава фірерови та німецькому народови". Всі промови складаються з двох точок. Перше, лайка "масариківців", а конкретно тепер напади на об'єднану чеську партію Національне Союзництво, якій звикається "масариківський дух" та надії на Бенеша. І, друге, лайка жидів. Чеське поступове суспільство в дуже тяжкому стані. Чеські нацисти уважно пильнують, щоб використати всяку нагоду для доносів на своїх противників. Крайці люде легіонери, професори, студенти, соціалісти, "бенешівці" сидять по в'язницях і таборах. Багато там уже й помирало.

Порядні українці всіх політичних напрямків сидять тихо й чекають лише, що буде далі. В Празі й у Брні метушаться ще українські нацисти. Головним чином ті, що дістають платню від Гештапо. Серед нацистів виразно помітно два типи: "ідейних" та "службовців". "Ідейні" - це переважно чесні українські робітники, що запаморочені були обіцянками віднови самостійної України. Вони живуть з власної праці й тримаються стримано, коректно. "Службовці" - переважно пів-інтелігентія, що хоче "жити з політики".

Ніякої громадської діяльності українцям не дозволяється, oprіч виступів нацистів або їх "підприємств". Не буває ні зборів, ні концертів. Лиш коли не коли нацисти урядять танцювальну вечірку, на яку приходять переважно нацисти та такі особи, як др. Семерць (колишній провідник комуністів у Празі. - Ред.).

Університет сидить тихо, немов його й нема. Гімназія трохи ворушиться, але дуже бідує. Там зібралось чимало дітей з Карпатської України. Батьки їм не допомагають, бо відрізани, а дехто й втратив батьків. Ледви животіють. Допомоговий комітет, складений

з представників різних українських товариств на чолі з о. Волошином, кидається на всі боки, але що наша еміграція може допомогти, коли сама нічого не має. Якби американці допомогли хоч трохи. Та американці люблять "буж" і тому допомагають всяким голосним видумкам, а тихій добрій справі, вихованню молоді, нового "соборного" українського покоління — це не цікаво. Тому діти напів голодують. Живуть тимчасово з ласки чеського уряду.

Дехто збирається їхати на Холмищину учителювати. Є відомости, що там українці почали організувати свої школи. . . .

Весь час над нами висить пострах, що можуть вислати "до дому", тобто: під світло. Декого взяли під якийсь "догляд": мусять в певні дні долашуватись до Гештапо в Празі та Брні. Там їм агенти Гештапо все "радіють", щоб сиділи тихо, бо вишлють.

З Галичини маємо досить вістей, але все сумні. Приїхало сюди й чимало відповідальних людей з Галичини, попривозили багато цікавого матеріалу. Хотіли навіть дещо опублікувати про те, як господарюють там нові пани зі сходу, але німецька цензура не дозволила. Німці не хотять дратувати свого "союзника". Раніш чехи не дозволяли нам критикувати большевиків, як їхніх "союзників", а тепер німці. Думаємо, що й ці стільки дистантує помічі від "союзника", як перед ними дістали чехи.

Галицькі люде тієї самої думки, що й ми тут, а саме: в цей час провідну думку українського руху має кувати українська еміграція в Америці. Ми тут всі нічого не можемо не тільки робити, а й говорити. В Європі українці не мають за що вхопитись, не мають навіть можливості зійтись та поговорити. А вже про якусь акцію не може бути мови.

РОЗКЛАДОВА РОБОТА

Лист з Канади

Становище УНО до Конгресу Американських Українців

Українські націоналісти не всюди мають однакову офіційну назву. В Європі вони називають себе ОУН (Організація Українських Націоналістів), у Сполучених Державах ОДВУ (Організація Державного Відродження України), в Канаді УНО (Українське Національне Об'єднання), але на ділі це та сама група з одним найвищим "проводом". Тому зовсім зрозуміло, що й робота тої групи є всюди однакова. Можуть бути лише деякі хвилясті відмінні відповідно до часу та обставин у державі, в якій група працює.

Канадійське УНО, яке славиться своїми подвигами в Канаді, не забуває також про Сполучені Держави та підтримує своїх американських побратимів у їх роботі. Один націоналістичний фронт має існувати всюди.

Ще в грудні минулого року, коли американське "Об'єднання" проголосило було на власну руку "Всеукраїнський Національний Конгрес", саскатунський "Новий Шлях", орган УНО, вловив підтримав той конгрес і цілком фальшиво представив його як конгрес американських українців. У числі з 25-го грудня 1939 "Новий Шлях" писав у редакційній статті:

... тамашні (американські) українські національні організації, хоч різняться між собою партійно чи навіть світоглядно завжди лучаться разом, виділяють із себе найдоскональших одиниць, які, організовані в спільне тіло, беруть у свої руки керму йчій допомогти землі своїх предків і братів по мові.

Під що пору американські українці ринили організувати спільне репрезентативне тіло, що керувало б акцією допомоги визвольній справі України. Рішення завало на Восьмому Конгресі найбільшої тамашньої організації "Об'єднання" і минулого тижня проголошено скликання Всеукраїнського Національного Конгресу в Нью-Йорку, на якому таке спільне репрезентативне тіло буде створене. В ньому мають бути зареєстровані всі більші національні організації."

Все це сказано з приводу

проголошення конгресу лише одною організацією, "Об'єднанням", яку "Новий Шлях" назвав найбільшою українською організацією в Америці. Чи вона найбільша -- про це знають найкраще самі американські читачі. Та хоч конгрес проголосила лише одна організація, то це не шкодило "Новому Шляхові" говорити про "українські національні організації", які, мовляв, "хоч різняться між собою партійно чи навіть світоглядно завжди лучаться разом", себо в таких справах, як скликання конгресу та створення "спільного репрезентативного тіла". Це не шкодило йому написати, що в проголошеному "Об'єднанні" конгресі "мають бути зареєстровані всі більші національні організації". Все це написав "Новий Шлях" лише тому, що "Об'єднання" було (чи ще й тепер є) під контролею націоналістів з ОДВУ.

А що пише той самий "Новий Шлях" тепер, коли проголошений "Об'єднанням" конгрес провалився і коли чотири великі заповомові Союзи скликають дійсний Конгрес Американських Українців при співучасті інших центральних українських організацій? Йому тепер справа стала "несясна" і він зовсім невдоволений із проголошення цього Конгресу та не бачить у ньому нічого доброго. Ось послухайте, що каже "Новий Шлях" з 8-го квітня 1940 в редакційній статті:

"Трудно нам тепер визнатися в шлій суматосі вісток про хід справи в зв'язку з організуванням Конгресу Американських Українців. Мабуть і серед нашого організаційного життя завелась тайна дипломатія так, як серед дипломатичних кругів світових держав. Однак не виглядає, щоб та справа Конгресу досить спільна була. Мабуть партійні порахунки там далі беруть вера над компетенцією національної консолідації та ідеєю спільного представництва."

Оце мова канадійського націоналістичного органу про Конгрес Американських Укра-

їнців, який скликається при участі всіх центральних українських національних організацій в Америці. Чому ж він говорить такою мовою? А просто тому, що Конгрес Американських Українців не буде під контролею націоналістів з ОДВУ, як мав бути конгрес, що його проголосило було "Об'єднання". А далі тому, що чотири заповомові Союзи, які скликають Конгрес, видали відозву в демократичному дусі, яка гостро засуджує як більшовизм, так і нацизм та фашизм. Ось того не може страшити націоналістичний орган у Канаді!

У повищих двох цитатах з "Нового Шляху" канадійські націоналісти ще раз показали своє дійсне обличчя. Вони ще раз показали, як розуміють "національну єдність" та надуживаний ними на кожному кроці клич "Нація понад все!" Як нема їхньої повної контролю в якійсь справі, то й сама справа нічого не варта. Проголошення конгресу лише одною групою, але їх власною, це для них "спільна" робота "американських українців", що заслуговує на повну підтримку. Коли ж американські українці дійсно порозумілися між собою і скликають спільний Конгрес, чим кожний українець, де б він не був, повинен тільки радіти, тоді в голові редактору націоналістичного "Нового Шляху" повстає ... суматоха.

Розбивацька робота націоналістів у Канаді

Українці в Сполучених Державах знають вже про групову боротьбу на тлі створення спільного репрезентативного комітету в Канаді. Після довгих переговорів, що прибирали ріжний характер, не прийшло до порозуміння в справі створення комітету. В переговорах брали участь одні організації: Союз Українців Самостійників (СУС), Союз Гетьманців Державників (СГД), Брацтво Українців Католиків

(БУК) та УНО. Коли з переговорів нічого не вийшло, УНО порозумілося з БУК і вони створили собі свій власний "Репрезентативний Комітет Українців Канади" без порозуміння з двома іншими організаціями. Але вони не проголосили його комітетом УНО-БУК, тільки комітетом для всіх українців Канади.

Намагаючись знайти якусь виправдання для такого свого кроку, хоч ніякого виправдання не могло бути, УНО й БУК полишили в створеному ними комітеті деякі "зарезервовані" позиції для представників СУС і СГД. Мовляв, це комітет чотирьох організацій, а не двох. Хай тільки СУС і СГД позначають представників на полішені для них місця і комітет буде заступати всі чотири організації й усіх українців Канади.

На це СУС і СГД заявили, що не мають нічого спільного з створеним комітетом і відмовляють йому права говорити від імені всіх українців Канади. Отже комітет далі лишився лише як представництво УНО-БУК.

Після полеміки в пресі, що велася через кілька тижнів, названо знову переговори і зроблено свого рода "перемир'я". За той час, як будуть вестися переговори, рішено зачекати всієї напалди в газетах. Але і з цих переговорів нічого не виходило, бо сторона УНО-БУК відмовлялася дати дефінітивну відповідь на поставлені пропозиції й тільки відтягала справу. Цим разом в переговорах по стороні СУС-СГД брало також участь робітничче угруповання. Союз Українських Робітниччих Організацій (СУО).

Але в часі, як переговори ще формально не закінчилися, хоч і не давали конкретних результатів, орган УНО "Новий Шлях" з 8-го квітня зіврав "перемир'я" і відновив свої напалди на другу сторону (СУС, СГД), а в першу чергу на "Український Голос", орган СУС. Почав також нападати на СУО, про який попередно не згадував. Рівночасно звер-

нувся до комітету УНО-БУК, щоб він занехав всі переговори з іншими організаціями і взявся до роботи як комітет, що репрезентує всіх українців Канади.

Після того комітет УНО-БУК проголосив, що висилає В. Свистуна з Виннипегу, одного з уювських лідерів, "першим делегатом Репрезентативного Комітету до Лондону для представлення української справи в Британії і на форумі демократичних держав". Крім різних компліментів, які виписано на адресу Свистуна, комітет називає його "українським делегатом до Лондону" й "українським репрезентантом на міжнародньому полі" і каже оце: "Ми є свідомі того, що вибір п. В. Свистуна в члени делегації зустрінуть усі українці в Канаді і поза нею з великим вдовolenням." Отже виходить, що Свистун є делегатом не комітету УНО-БУК, але всіх українців. Хто дав йому таке представництво від усіх українців? Ніхто інший, тільки комітет двох організацій, що прхсвоює собі право заступати всіх українців Канади.

У відповідь на цю розбивацьку роботу "Нового Шляху" й комітету УНО-БУК в "Українському Голосі" з 17-го квітня 1940 появилася оця заява під заголовком "В справі одного спільного Репрезентативного Комітету".

"СГД, СУС і СУО ще не дочекалися відповіді від заряду БУК і проводу УНО на свої пропозиції, предложені згаданим звом організаціям 8-го березня 1940 в справі створення одного. Для всіх українців у Канаді спільного Репрезентативного Комітету. Без такої відповіді неможливо діяти до створення спільного комітету, бо ми ділі не знаєм, на що можна погодитися, а в чім ще є розходження, які треба би вирішити дальшими переговорами."

"Ванду цього кристалізується думка, що коли продох кількох днів не зліснуть один репрезентативний комітет, то в найближчій будучині прийдеться створити комітет, до якого входили б організації, не обняті тив званням репрезентативним комітетом о. л-ра Кушніра."

Подібна заява була поміщена в "Канадійському Фармері" з 17-го квітня 1940.

В тому самому числі "Канадійського Фармера" є поміщена новинка під заголовком "Скарга проти Свистуна", в якій говориться:

"До Висшого Суду у Віннипегу (Кінгс-Бенч) вплинула дня 19-го березня цивільна скарга проти адвоката В. Свистуна. Скаргу внесли через адвоката Е. І. МакМоррей, К. С. Фред Ліч і Василь Гридлай в своїй імені і в заступстві оного 435 буиших членів Брацтва св. о. Николая, які, як читлемо в судовій справі, мають злочити на руки адвоката В. Свистуна суму 7,000-8,000 доларів як членські вкладки до Брацтва. Скарга твердить, що п. Свистун одержав згадані гроші на те, щоб їх віддати до Брацтва як вкладки. Се ван правді шимив, коли м. одмак Брацтво тив грошей не прийшло і попернуло їх адвокатуви Свистуним, адвокат Свистун, як твердить на скарга, до діл внесення скарги грошей буишими 435 членам Брацтва св. о. Николая не попернув і не хоче попернути."

"Почопиники домагаються судового рішення, що п. Свистун неперну держить 700-800 доларів, щоб суд точно виріши, хто кілько грошей дав п. С. на вкладки, і щоб суд виріши, що п. С. має ті гроші повернути поодиноким буишим членам Брацтва св. о. Николая."

Треба зазначити, що Брацтво св. о. Николая у Віннипегу є заломгова організація. Воно засноване при греко-католицькій церкві і його члени та буиші члени є українці католики.

Про відношення католиків до особи Свистуна пише "Канадійський Фармер" з 17-го квітня 1940 в окремій статті під заголовком "Вавилонське помішання язиків". З неї можна було б передрукувати багато цікавого, але на це нема тут місця. Тому обмежимося лише пару цитатами. "Канадійський Фармер" каже:

"А вже найбільшу 'неслодівацьку' творить собою шаловна особа призначеного делегата (Свистуна). Як відомо той т. зр. 'Комитет Українців Канади', є на ділі злиттям У. Н. О. і Б. У. К. Комитет поил тими двома організаціями нікого більше не репрезентує. Втаємничені особи навіть твердять, що до 'комитету' на ділі належить тільки частина Б. У. К.' (Підкреслення в оригіналі.)

А при кінці статті читаємо:

"Скажемо від себе, що назначення п. В. Свистуна делегатом Б. У. К. викличе серед гр. кат. вірних розирення, яке може мати дуже гірші наслідки. Ті дві чи три гр. кат. священики, що причинилися до назначення п. В. Свистуна представником Б. У. К., беруть

З КИМ ТРЕБА ГОВОРИТИ

У попередньому числі Організаційних Вістей О. У. ми старалися вказати необхідність виконувати для українців дипломатичну акцію, хоч не маємо для того офіційного органу. Життя вимагає і хтось її має виконати. Хто?

На це вказує сама природа дипломатії. В той час, як пропала одна сторона, з другою не зв'язаної; чинністю масовою, а тому й найбільше прилюдною та найбільш опертою на чуття, — дипломатія є вищим і відповідальнішим способом політики, яка вимагає постійного контакту з протилежною стороною і уваги на її поступовання, а тому вимагає знання, розуму, вищої політичної зручності.

Пропагандист лише теоретично інформувати іншу сторону про те чи інше становище свого народу, влади, держави, а й повернути коди не цілком, то хоч у деякій мірі ту сторону на свій бік. Дипломат повинен не лише ставити вимоги, а й вислухувати вимоги інших; збивати їх, але не так, щоб збільшити злобу проти свого народу; навпаки, щоб повернути увагу до нього, ослабити злобу й вимоги.

Завдання дипломата перетягати противника на свій бік, переконати в своїй правдивості, в доцільності такого рішення справи, як він пропонує. Йому доводиться раху-

на себе тяжку відповідальність за свій вчинок, який зовсім певно не буде без наслідків на дальшому внутрішньому житті гр. кан. церкви в Канаді. Бо згад. гр. кан. вірних на те назначення ніколи не догодяться."

З повниці американо-українського читач бачить, як УНО (Українське Національне Об'єднання) на ділі "об'єднує" канадійських українців творенням самозваного "Репрезентативного Комітету". Це є продовженням тої самої розкладової роботи, яку наші так звані "націоналісти" ведуть серед українського громадянства від першої хвилі, коли була покликана до життя їхня організація.

ватись з моральною й матеріальною силою противника і подекуди уступати йому в меншому, щоб досягнути більшого. Це переговори, договори, зобов'язання, здобування можливого мирним способом. Для цього потрібно знання й уміння захищати свої позиції. В чому уступити, а в чому ні. Потрібна освіта й певні особисті здібності.

До того ж необхідно пам'ятати, що дипломатія це бій. Аргументами фактів, розуму, моралі, почуття. А всякий бій вимагає, щоб противник не знав ні конкретних цілей бою, ні плану його, ні позицій, ні сил. Тому дипломатія завше має певні таємні сторінки, які не можна розкривати перед світом, щоб не довідався противник. Та ємна дипломатія завше існувала й мусить існувати. Інакше не досягне своєї мети. Завше є такі річі, про які не можна говорити, поки боротьба не закінчена.

З цих причин дипломатичних завдань не можуть виконувати маси, а тільки певні особи, підпорядковані певним суспільним осередкам: державі, національному осередку, провідним організаціям суспільства. Дипломатична справа не може бути вільним виходом окремих осіб, а лише виконанням завдань державно-громадських осередків.

Хто, про що й з ким має говорити, наперед повинно бути вирішено відповідальними чинниками суспільства. Коли нема держави, партійних організацій та їх зв'язками.

Основою всякої дипломатичної праці є захист суверенності народу. При всяких обставинах. Тому, хто би й з ким не говорив, він не має права зрікатись суверенності. Це головне. Окрім того не може зрікатись засад політики, взятих більшістю нації.

В українців сьогодні такими засадами є самостійність, соборність та народоправство (демократія). Ці засади, визнані більшістю організованого українства, є проявом волі

більшості нації. Тому ніхто в міжнародних переговорах не сміє їх ігнорувати. Ця сама засада, з другого боку, дає право на міжнародні переговори лише тим, хто належить до народоправних організацій. Раз український народ стоїть на засаді народоправства, то ніякі "отамани" чи "вожди", чи будь які інші репрезентанти окремих груп, не мають права говорити від українського народу. Тільки представники його народоправних організацій.

Всіх переговори повинні бути під контролем організованого національного осередку. А доки такого національного осередку нема, то під контролем відповідальних народоправних організацій.

З ким треба говорити?

З приятелями, щоб навлягати спільний захист спільних інтересів; з нейтральними, щоб перетягнути їх на свій бік або принаймні стримати від прихильності до противника. Та найважливіше і найтяжче, але неминуче потрібно говорити і з ворогами.

Для чого?

Перше, щоб переговорами з ворогом ослабити його моральну позицію на міжнародному полі; щоб засвідчити, що ми готові мирним способом шукати розв'язки нашого спору; не хочемо війни і нещастя, які вона несе, і коли війна вибухне, то не з нашої вини; ми хотіли й хочемо миру, але другі чинять насильство над нами й уживають проти нас зброї, від якої ми можемо захищатись лише — зброєю.

Друге, щоб не допускати до збройної сутички, яка завше є ризиком і руйною; оминувти її, коли можна, певними уступками, щоб не втратити більше; або принаймні відтягнути переговорами час, щоб краще до неминучої сутички підготуватись.

Третє, щоб висвітлити собі й противникови оболільні вигоди мирної розв'язки справ.

Четверте, щоб посіяти серед

противників сумнів у доцільності збройної акції, розкласти їх суспільства, ослабити їх бойовий запал.

П'ять, щоб всім тим змусити противників до уступок, компромісу й мирної розв'язки справи способом порозуміння.

Конкретний обсяг переговорів залежить від нашої фізичної й моральної сили. Коли її більше, то уступок менше, і навпаки. Розуміється, уступки допустимі лише такі, які не нищать самої основи нашої суверенності.

Від переговорів ухиляються або фізично дуже сильні, а морально цинічні, або фізично слабі. Сильні хочуть мати повну свободу рухів і ухиляються від морального сильця слабших, яке настаєляється на них переговорами, а слабі бояться, щоб підчас переговорів ворог не помітив їх слабости.

Переговорів бояться також ті, що не знають добре справи, своїх та ворожих сил, міжнародної ситуації, загального світового суспільного процесу; не знають, де вони, з чим і як стоять супроти ворога; не знають ворога та обставин боротьби й головних можливостей.

Українці ані дуже сильні, ані дуже слабкі. Морально й кількісно вони сильні, але культурно-технічно й організаційно слабі. В таких обставинах потребують говорити не лише з третіми силами, а й безпосередньо з своїми ворогами. Тим більше, що ці вороги мають з українцями чимало спільних інтересів. А тепер, в сучасних обставинах, не особливо на свою силу покладаються. Хотіли би оминути ризика збройної боротьби з нами.

Те, що українці мають кілька ворогів, несприятливо українцям для збройного бою, але вигідне для бою дипломатичного. Одночасові переговори з усіма ворогами виключать серед них замішання, бажання перебігти сусіда.

Про що саме і з яким ворогом треба говорити, скажемо іншим разом. **Н. Григорійв**

ЛИСТИ З ФРАНЦІЇ

1

... Як і раніше, стоїть тут одна проти другої чотири більші українські групи: демократична, нацистична, уенерівська й комуністична.

Комуністична в останні часи починає ховатись, бо не лише уряди, а й робітництво вразно виступає проти комуністів, що підтримують ССРСР, який став до союзу з Німеччиною. Між рештою почалася дебата про необхідність порозуміння, але нацисти доводять, що порозуміння можливе лише під проводом їх "вождя", а уенерівці — лише їхнього "уряду". Демократична течія висуває засади порозуміння, прийняті чотирьома Союзами в Америці.

Чи договоряться й коли — ще не відомо. Уенерівці не хочуть уступати, бо мають деякі зв'язки з деякими вищими урядовими особами й колами. А нацисти не хочуть, бо мають зв'язки з деякими нижчими поліцейськими чинниками. Кожна з цих сторін надіється, що її "приятелі" допоможуть їй "приднати" до себе інших. Тимчасом більшість української еміграції за те, щоб всі порозумілися на американських засадах і створили у Франції один національний осередок. . . .

Хоч комуністи приховалися, але свою російсько-імперіалістичну роботу ведуть далі. Їм помагають і "мілюковці" і "Последние Новости". Ця російська група є прихованими прихильниками сучасного "російсько-імперіалістичного сталінізму". Вона мусить від страху за свою власну шкіру приховувати свою власку фізіономію, але в дійсності вона є прихильною до союзу Сталін-Гітлер, поскільки ці генгстери грають на користь російського імперіалізму, якого панове Мілюков є найвиразнішими представниками.

В українському питанні вони не тільки не є "пристойні", а може навіть гірші за сталінців, бо час від часу на-

віть проти української мови воюють. Симпатії їх до "сталіно-російського імперіалізму" такі великі, що "Последнія Новости" інколи навіть прилюдно прориваються з ними. На це вказують навіть деякі руські соціалісти. **С. М.**

2

Хочу передати для читачів Організаційних Вістей О. У. думки та настрої української еміграції (робітників) у Франції з приводу акції до єднання українських політичних сил для боротьби за державну волю України.

Відомости, що почали появлятися в українській пресі про таку акцію, піднесли духа й настрої серед української еміграції у Франції. Але одночасно з тим не можна не помітити великого обурення протистих політичних діячів, що під гаслом такої акції намагаються провести свою політичну контрабанду. Широкі маси української трудової еміграції розуміють зеднання українських політичних сил на ґрунті рівноправного порозуміння, без "вождівства" окремих осіб чи політичних груп, на ґрунті широкіх національно-політичних і соціальних інтересів українського народу.

Основою всієї української акції на еміграції має бути засада, що рішення всіх справ державно-політичного і соціального характеру в майбутній Українській Республіці має належати лише українському народові в цілому. Тому то і зеднання українських сил на еміграції мусить опиратись на ґрунті народоправства (демократії).

Намагання деяких політичних груп, щоб накинути свої збанкрутовані в минулому політичні орієнтації зеднаній українській акції, підривають віру і вносять деморалізацію в широкі емігрантські маси. І наколи б сталося так, що клас зеднання українських політичних сил мав би бути надужитий для інтересів певних груп, тоді така акція не дасть ніяких позитивних наслідків для української державної боротьби, а лише її ускладнить і вне-

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ В АМЕРИЦІ

Пітсбурґщина

22-го квітня відбулися спеціальні збори в Українським Народнім Домі в МенКіз Ракс у справі створення місцевої Української Національної Ради в справі Конгресу Американських Українців. Прийняті були представники відділів 25, 146, 210, 227 і 228 У. Р. Союзу.

Збори відкрив радник У. Р. Союзу Дмитро Старошак. На внесення тов. Івана Лігашевського, піддержане т. Іваном Мурайком, вибрано представителем зборів т. Старошака. Секретарем вибрано т. Антона Ярого.

Тов. Старошак пояснив значіння Української Національної Ради, що має згуртувати в кожній громаді всі незалежні українські сили під кличем Самостійности, Соборности і Народоправства (Демократії). Він пояснив теж справу Конгресу Американських Українців, що буде спільним виступом нашої тутешньої еміграції в обороні прав України на власне державне життя. Конгресова платформа відмежовує Конгрес різко від більшовизму, фашизму і нацизму.

Після того вибрано делегатом на

се новий розбрат в українське політичне життя.

Досить яскравим показником служить до цього відгук серед тутешньої нашої еміграції на "Декларацію Українського Комітету в Парижі до Українців", що видає бувшими діячами так званого "Уряду У. Н. Р.": Олександром Шульгином, генералом Удовиченком, Косенком, Рудичевим, Ковальським та Довженком.

Ці люде засвоїли собі по звичці минулої діяльності, що тільки їм належить монополія на представництво національно-державних інтересів українського народу. Ігноруючи інші політичні течії, вони проголошують і накладають згори своє "вождівство".

Широкі маси української еміграції щиро прагнуть зєднання українських сил і хочуть, щоб такі стремління були і в політичних провідників. І доки його в останніх не буде, то широкі маси будуть лишатись пасивними до подібних закликів.

конгрес тов. Дмитра Старошака, заступником тов. Антона Ярого.

До місцевої Національної Ради вибрано по трьох представників від усіх прийнятих організацій. Тов. Дм. Старошак закликає складати на Український Національний Фонд.

Рочестер, Н. Я.

В Рочестері відбулись збори місцевої Української Національної Ради в призначенні представників оцих місцевих організацій: Жіноче Товариство імені Лесі Українки (Анастасія Ковтун, Софія Яліцька і Анна Бойко); Товариство імені Михайла Драгоманова, відділ 244 У. Р. Союзу (Гр. Болвар, С. Тимчишин, М. Лушишин); Товариство Вільних Козаків, відділ 316 У. Н. Союзу (П. Ковтун, В. Іванів, Д. Скороход); Відділ 5 О. У. (Волод. Гаврилик, П. Петрів і К. Кульчицький); Молодече Жіноче Товариство (К. Федьків, Лілія Гаврилик, М. Стрілець); Хор Народного Дому (Софія Дорофей, Ольга Братусь, Іван Петрів); Молодече Товариство Хлопців (Іван Люгоцький, В. Стахів, В. Гнатів); Ініціативний Комітет У. Н. Ради (Д. Братусь), і Молодечий Відділ У. Р. С.

Таким чином відповідальність за розпорощення українських політичних сил емігрантські маси скидають на тих політичних провідників, котрі свої бажання й самолюбство ставлять понад усе.

В масах чути клич такий: "Геть вождівство! Геть отаманів! Хай живе шире і правдиве зєднання українських політичних сил на добро Україні."

Це гасло мусять зрозуміти політичні провідники й свою поведінку пристосувати до бажань широких мас. Інакше у відповідальний момент нашої визвольної боротьби станеться так, що хвиля цих бажань широких мас перекається через голови цих кандидатів на "вождів" і піде руслом стремління і жадань українських народніх мас.

До виданої декларації Українського Комітету в Парижі українська еміграція ставиться недовірливо через минулу діяльність тих осіб, що її підписали.

С. Тупицький
Нілванж, Франція.

Вибрано уряд Ради в такому складі: Голова, П. Петрів; заступник голови, Анна Бойко; секретар, Д. Братусь; касієр, К. Кульчицький.

Відпоручник до центральної Національної Ради: К. Кульчицький; заступник: Катерина Федьків.

Д. Братусь

Шикаго, Іл.

6-го квітня відбулись чергові збори місцевої Української Національної Ради в Шикаго в призначенні представників 14 місцевих організацій. Вибрано представниками до центральної Національної Ради громади Степана Ткачука і Софію Кульшак.

На зборах зібрано \$20.00 на Український Національний Фонд. Зложили пожертви: Лев Тигицький \$5.00; Семел Домничук \$1.50; по \$1.00: Катерина Домничук, Евстахія Віган, Михайло Енджефовський, Степан Ткачук, Степан Воркум, Василь Гушак, Петро Дацько, Петро Ткач, Петро Демис, Іван Мазурик, Іван Огнестий, Василь Татарин, Петро Паристий; Ілько Дубошій 50 центів.

Гроші вислали через Народну Волю на Національний Фонд.

Катерина Домничук

Вулканет, Р. Ай.

31-го березня відбулись в Українським Народнім Домі в Блекстон збори місцевої Української Національної Ради з Вулканет і Блекстон в призначенні представників оцих організацій: Відділ 181 У. Р. Союзу (П. Кічак і В. Копитко); відділ 236 У. Р. Союзу (І. Мінш і Т. Кучер); відділ 241 У. Н. Союзу (С. Бардчевський і І. Лукетик); відділ 32 О. У. (М. Заплітний і І. Кушнір); Молодечий Клуб з Блекстон (І. Городський і М. Гурбель); Український Гороманський Клуб (М. Фірман); Корпорація Народного Дому (В. Бурак і П. Романюк).

Уряд місцевої Ради: Степан Бардчевський голова; Михайло Фірман, касієр; Василь Копитко, секретар.

Вибрано представниками до центральної Національної Ради і делегатами на Український Конгрес у Вашингтоні Михайла Заплітного (заступник Степан Бардчевський), і Івана Городського вія молоті (заступник Мих. Гурбель).

Рішено залабаром скликати ще одні збори місцевої Ради.

В. Копитко

Фол Ривер, Масс.

7-го квітня відбулася в Фол Ривер нарада, скликана заходом відділу 211 У. Р. Союзу, Українського Народного Лому і Українського Громадянського Клубу.

На нараді рішено піддержати акцію Ініціативного Комітету Української Національної Ради і збирати на Українській Національній Фонд на піддержку змагав українського народу до Самостійної, Соборної і Народоправної України.

Ухвалено однодушно піддержати Конгрес Американських Українців, скликаний на 24-го травня до Вашингтону чотирьома допомогорними організаціями.

Вибрано комітет у такому складі: Ілія Ливниця, голова; Теодор Бойко, секретар; Лесь Лесів, касієр; Іван Дутка і Альбін Однещиний, контролери. **Теодор Бойко**

Бофало, Н. Я.

21-го квітня відбулися в Бофало збори представників місцевих організацій у справі створення місцевої Української Національної Ради. Приїхали було 12 представників і 19 гостей.

Ухвалено створити місцеву Національну Раду. До уряду обрані: Іван Мелеш, голова; Домініка Жук, фінансова секретарка; Микола Сорона, рекордний секретар; Лука Стась, касієр. Пресовий комітет: Степан Корван, Павло Джигун, Марійка Децик, Теодор Кульчицький.

Докладніший звіт про ці збори буде поданий окремо.

Істон, Па.

14-го квітня за починком Товариства Українських Робітників, відділ 170 У. Р. Союзу, створено в Істон, Па., місцевий комітет Української Національної Ради. До комітету обрані: Василь Соціл, Григорій Біловус, Мирон Загоруйко.

Переведено збірку на Українській Національній Фонд. Зложили: Товариство Українських Робітників — \$15.00; по \$1.00: Василь Соціл, Степан Вовчий; по 50 центів: Василь Клик, Дмитро Когут, Ілько Вересюк, Мирон Загоруйко, Григорій Балешта, Іван Габілович. Разом \$20.00.

Торонто, Онт., Канада

Незадовго після Рочестерської наради в Торонто створено було Ініціативний Комітет Української Національної Ради та переведено збірку в коляду на Українській Національній Фонд, а минулого місяця зп-

сновано Українську Національну Раду на місто Торонто.

На зборах, що їх скликав Ініціативний Комітет в справі заснування У. Н. Ради, були заступлені своїми делегатами одні організації: Відділ Оборони України ч. 20 — Г. Гутенко, Д. Лобай; відділ Українського Робітничого Союзу ч. 266 — Т. Ганчарик, П. Кузьмович; відділ У. Р. Союзу ч. 292 — С. Грідзани, М. Спіжарський; відділ У. Р. Союзу ч. 263 (Вест Торонто) — Д. Червінський; Жіноча Громада ім. Ольги Кобилянської — Марія Залєпа, Катерина Кривоус; Товариство ім. Івана Франка (Вест Торонто) — Іван Дзвін.

Зборами проводив тов. Гутенко, секретарював тов. Лобай. Пояснювавши ціль скликання зборів, голова указав на потребу створення місцевої Української Національної Ради, що мало би об'єднувати в своїх рядах демократичні, поступові організації на засадах самостійності, соборності й народоправства України. Після додаткових пояснень, запитів і дискусії, в якій брали участь делегати і гості, на внесок тов. Ганчарика, підтриманий тов. Спіжарським, рішено заснувати місцеву Українську Національну Раду. Її вибрано в такому складі:

Т. Ганчарик, голова; С. Грідзани, заступник голови; Д. Лобай, секретар; Д. Залєпа, касієр; Г. Гутенко, П. Кузьмович, І. Дзвін — члени контрольної комісії.

Збори заявили свою волю підтримки центральної Українській Національній Раді, що має остаточно оформитись в Америці, та висловили приязниве американським українцям за те, що вони всіляк об'єдналися і скликають спільний національний конгрес. **Д. Лобай, секр. зборів**

Сирентон, Па.

Дня 30-го березня ввечерю відбулася чергова нарада місцевої Української Національної Ради в Сирентоні, присвячена зокрема справі організування української молоді та притягнення її до активної праці на поміч змаганням до Самостійної, Соборної і Народоправної України.

Нараду попередила надзвичайно цікава лекція проф. Н. Григоріва про молоді у житті народів, а зокрема про роль української молоді у відродженні українського народу. Лекція була виступана з великою увагою поважною групою батьків, матерів і представників самої молоді. Лектор на прикладах з історії від-

родження України та на основі свого власного досвіду підчас творення української держави після світової війни вказав, яке велике значіння має в тій боротьбі молоді народи. Далі він вказав на те, куди треба спрямувати організування сил нашої молоді в Америці та як тому має допомогти старше покоління.

Після лекції була широка дискусія, в якій забирало голос багато учасників наради. Гром. А. Батюк накреслив програму праці, яку повинен виконати створений при Національній Раді комітет для справ молоді. Забирало голос: голова Національної Ради Микола Дутчак, Володимир Дутчак, Теодор Мінци, Михайло Дутчак, В. Левницький, Катерина Бучко, Степан Калалюк, Петро Дучак, Іван Візний, Василь Захарчук, Михайло Тичин і інші. Піднесено проекти організування клубів молоді, гуртків самоосвіти, піддержки здібнішої шкільної молоді стипендіями, притягнення молоді до іншої інформативної праці в українській справі.

Голова Микола Дутчак пояснив, що місцева Національна Рада рішила поставити справу організування молоді між свої найважливіші завдання і заклинає до співпраці в цій важкій справі всі місцеві організації. Виконання вказаної праці щодо молоді, а такожо справа конгресу і інші завдання Ради на користь державним змаганням України вимагає негайного зібрання відповідних фондів. Після того голова роздав між представників місцевих товариств збірки листи і закликав усіх врявних дати матеріальну піддержку початку цієї та заохотити до того все місцеве громадянство.

З ФРАНЦІЇ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД

Українська Національна Рада одержала від т. С. Турницького з Німечки, у Франції, \$10.00 на Українській Національній Фонд. Ця сума складалася з одна пожертв: Українське Культурно-Освітнє Товариство в Кіншанжі жертвувало 289 франків 55 сантимів; Едвард Свід 80 франків; Семен Туницький 80 франків. Разом ліжило 449 франків 55 сантимів, що в американській валюті дає \$10.00.

Щира подяка товаришам у Франції за їхню піддержку спільного громадського діла!

Число 36 О. В. розіслано секретарю для негайної роздатки по відділах 10-го травня 1940.

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
Scranton, Pa.
P. O. Box 106

ПІСЛЯ КОНГРЕСУ

Конгрес Американських Українців, що відбувся 24-го травня 1940 у Вашингтоні, був перемогою незалежної демократичної думки в нашій ту-тешнім громадським житті.

Назовні, перед американським громадянством і перед світом, Конгрес був успішним виступом в обороні прав українського народу на вільний державний розвиток на його рідній землі. Цей виступ відбувся різко від різних так званих "маніфестацій" та подібних акцій, що ми були їх свідками на протязі останніх років. На Конгресі виступили американські громадяне українського походження, що заявили своє привязання до тих демократичних вольностей, на яких олирається Америка, і піддержали в імя тих самих демократичних ідей право на державне самовизначення для того поневоленого народу, з якого вони вийшли. Справа державности України була поставлена на Конгресі як справа поступу і демократії, без повадження якої не може бути нової, вільної Європи.

Конгрес має своє значіння також для наших внутрішніх відносин. Він показав у яркім світлі основну перемену політичних думок і настроїв, що відбувалась серед нашої еміграції від довшого часу і тепер вповні назріла. Загал нашої еміграції відвернувся рішуче від тих політичних груп, що намагались деякий час поставити українську еміграцію в залежність від різних закордонних "проводів", пропагували серед наших людей ідеї "вождівства" і диктатури та орієнтацію на поміч від Гітлера. Банкруцтво всіх цих спроб показалося на Конгресі.

Дві незначні суперечки, на

початку і при кінці Конгресу, що були викликані провідниками "націоналістів", мали в своїй основі одну й те саме питання: Чи ті групи, що своїми невідповідальними виступами під плащиком "визвольної боротьби" довели до важкої кризи серед нашої еміграції і стягнули на неї підозріння недемократичної та неамериканської діяльності, можуть бути допущені до рішального впливу на акцію української еміграції в теперішній хвилі? Два голосування, в яких "націоналістична" опозиція зібрала заледви десять процент голосів, показали, що подавляюча більшість делегатів рішуче відкидає ці претензії.

Зміна політичних думок і настроїв серед нашої еміграції, що так різко виявилась на Конгресі, має свою причину в різних обставинах, у великій мірі незалежних від нас. Наша участь у цих переменах була в тому, що ми їх піддержали і прискіпили організаційно.

Організування Національних Рад було одним з способів, щоб зеднати по більших громадах незалежні демократичні сили і відмежувати наш загал не тільки від большевизму, але теж від фашизму і нацизму. Конгресові переговори мали на меті те саме, щоб поставити Конгрес на ясній політичній платформі, яка не лишила б жадного сумніву, що боротьба за українську державність це демократична боротьба, відмежована різко від орієнтації на чужі диктатури.

Які вигляди дальшої спільної акції нашої еміграції на допомогу державним змаганням України після Конгресу? Відповідь наша на це питання така: Вигляди будуть тим більші, чим більша буде наша ак-

тивність у дальшій організуванні незалежних наших сил і чим більша буде наша рішучість в обороні тих політичних думок, що були проголошені на Конгресі.

Коли виринула думка одного конгресу, деякі наші товариші гадали, що вони зроблять найбільшу прислугу одному конгресови, коли будуть пропагувати думку нерозбірчивої єдності без огляду на політичні переконання (без большевиків). На щастя, це були одиничні випадки. Загал наших товаришів відстоює потребу окремого організування незалежних демократичних сил в Національних Радах і тим зробив нецінену прислугу справі одного конгресу. Національні Ради стали піонерами ідеї одного конгресу, але збудовакого на таких політичних основах, що містяться у платформі чотирьох Союзів.

Не забуваймо тепер також, що єдність Конгресу була досягнена в тяжкій боротьбі і дальша єдність акції може бути здержана тільки боротьбою.

На другому місці друкуюмо найновішу відозву Української Національної Ради в Америці до всіх місцевих Рад і Комітетів. У ній подана дорога, якою нам треба йти до досягнення дальшої громадської єдності. Організуймо в Національних Радах все, що твердо стоїть за відмежування нашої акції від большевизму, фашизму і нацизму. Організуймо в них всі наші сили, що при кожних обставинах будуть відстоювати думку, що справа визволення України це справа самого українського народу, а не чужих чинників.

Чим більші будуть ті сили, тим ліпші будуть вигляди, що почата акція не пропаде.

ДО МІСЦЕВИХ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ РАД І КОМІТЕТІВ

УКРАЇНЦІ Я УКРАЇНКИ ГРОМАДЯНЕ І ГРОМАДЯНКИ!

25-го листопада минулого року в місті Рочестері зібрався на нараду гурт діячів різних тутешніх українських організацій і підніс клич єднання незалежних українських сил за ожежом на допомогу державним змаганням українського народу.

Рочестерська нарада проголосила метою нашої акції: Самостійність, Соборність і Народоправство (демократію) України і означила політичну основу, на якій може відбутись єднання громадських сил нашої еміграції на допомогу здійсненню цих трьох кличів. У своїх ухвалах ця нарада поклала виразну межу, поза яку не може сягати жадна політична спілка поміж українцями, якщо з неї має бути користь для української справи.

Ця межа: без большевників, без фашистів і без нацистів!

Єднання може бути лиш між тими, що вірять у власні сили українського народу. Не може бути спілки з тими, що піддержують диктаторські ідеї московського большевизму, чи німецького нацизму, і хотіли б перешепити на український ґрунт віру в спасіння від чужих диктатур.

Щоб перевести в діло цю програму, Рочестерська нарада виступила з починком, щоб організувати по наших громадах Українські Національні Ради і гуртувати в них незалежні сили нашої еміграції. Покликано до життя Ініціативний Комітет і доручено йому понести між українських людей ідею організування Національних Рад.

Шість місяців праці Ініціативного Комітету дали добрий успіх. Майже у всіх важніших центрах українського життя в Америці сформовані місцеві Національні Ради або Комітети. Число організацій, що в них згуртовані, перейшло дві сотки. В інших громадах Національні Ради знаходяться в стані організування.

Національні Ради стають новим, сильним чинником у житті нашої еміграції. Це осередок для всіх, хто вірять в українську демократію і має тверду постанову боронити її від усяких замахів зправа і зліва. Приєднуються до Національних Рад по громадах відділи залогових організацій, товариства жінок і молоді, клуби та інші громадські установи.

Цей успіх дає вам змогу приступити до

остаточного сформовання осередка для Національних Рад — Центральної Української Національної Ради в Америці.

На основі порозуміння з місцевими Радами проголошуємо оцим, що Ініціативний Комітет Української Національної Ради перестав існувати. Замість нього входить у життя центральна

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА В АМЕРИЦІ

в складі бувших членів Ініціативного Комітету і представників усіх Місцевих Національних Рад і Комітетів, які дотепер правильно функціонують. Центральна Рада буде поповнюватись далі представниками тих місцевих Рад, що будуть далі творитись по громадах. В такому складі вона буде вести справи осередка Національних Рад аж до їхнього З'їзду, що буде скликаний трохи згодом.

Наша акція в теперішню переломову хвилю буде далі спрямована тільки і виключно на піддержку власних сил українського народу в його боротьбі за те, щоб стати господарем на своїй власній землі. Для того ми рішуче будемо поборювати творення і вдержування "урядів" за кордоном та всякі спроби звести справу української державности до становища інтриги або взагалі підрядної справи на послугах чужих сил. Уряд України може бути створений тільки українським народом на його рідній землі.

Ми витяємо як перемогу здорової громадської думки факт, що відбувся один

КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У ВАШИНГТОНІ.

Ми вповні піддержуємо політичну платформу Конгресу, проголошену чотирьома Союзами, яка відмежовує справу української державности від чужих сил і визнає її справою самовизначення самого українського народу. Ми готові далі співпрацювати для спільного добра українського народу з тими громадськими силами тутешньої нашої еміграції, що визнають політичні засади цієї платформи і будуть їх твердо додержувати.

Обов'язок Національних Рад стояти на сторожі тих ідей, що лягли в основу Конгресу. Організуйте наші сили, щоб ці ідеї демократії й опрокичення чужих для українського народу кличів диктатури вдержались і закріпились у наших громадському житті.

У кожній громаді місцева Українська Національна Рада! В центрі одна Українська Національна Рада в Америці! Це найкраща запорука єдності української еміграції в обороні кличів Самостійності, Соборності і Демократії!

Українські Національні Ради! Організуйте в кожній громаді наші сили для дальшої акції на допомогу державному самовизначенню України!

Наш клич: У вільній Європі — вільна Україна!

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ В АМЕРИЦІ:

Кость Андрусини (Торонто, Онт.), Касян Багій (Ньюарк, Н. Дж.), Дмитро Братусь (Рочестер, Н. Я.), Дмитро Гаврилик (Клівленд, О.), Володимир Гаврилик (Рочестер, Н. Я.), Дмитро Гайовий (Філадельфія, Па.), Теодор Гамчик (Торонто, Онт.), проф. Никифор Григорій (Скрантон, Па.), Лев Галандій (Бостон, Масс.), Григорій Гутенко (Торонто, Онт.), Степан Дашин (Бофало, Н. Я.), Василь Довгань (Дітройт, Мич.), Михайло Дорош (Скрантон, Па.), Василь Дроботій (Нью Йорк, Я. Я.), Степан Дроботій (Скрантон, Па.), Михайло Дутчак (Скрантон, Па.), Евгений Залозський (Нью Йорк, Н. Я.), Михайло Замлінний (Вунсакет, Р. Ай.), Іван Кожушко (Нью Йорк, Н. Я.), Олександр Крайківський (Дітройт, Мич.), Володимир Крайківський (Вилкс-Бери, Па.), Михайло Красносельський (Ленсінг, Мич.), Софія Кулятик (Шикаго, Іл.), Константин Кульчицький (Рочестер, Н. Я.), Василь Лазечко (Гентрем, Мич.), Володимир Лемчицький (Скрантон, Па.), Данило Лобай (Торонто, Онт.), Семен Мадурик (Гренд Репідс, Мич.), Іван Мартинець (Бруклін, Н. Я.), Михайло Маслама (Бостон, Масс.), Ігнатій Марчин (Нью Йорк, Н. Я.), Олександр Мельничин (Кемден, Н. Дж.), Іван Мелеш (Бофало, Н. Я.), Григорій Метельський (Лакванна, Н. Я.), Василь Момрен (Лейквуд, О.), Максим Музина (Вилкс-Бери, Па.), Пелагій Осадчук (Гентрем, Мич.), Василь Сербай (Дітройт, Мич.), Мирослав Сіменський (Скрантон, Па.), Петро Савосарчук (Бостон, Масс.), Василь Соболь (Дітройт, Мич.), Василь Сома (Істон, Па.), Дмитро Старощин (МекКіз Парк, Па.), Степан Тютчук (Шикаго, Іл.), Тома Хрустава (Дітройт, Мич.), Нестор Цебрицький (Торонто, Онт.), Дмитро Черніський (Вест Торонто, Онт.).

ПІД ПРОТЕКТОРАТОМ

Лист з Чехії

... Чеське суспільство ділиться на три головні табори: плазунів, окопників та "авантюристів".

Плазунів репрезентує невелика група фашисто-нацистів під проводом Ріса, що видає часопис "Влайка". Вона найбільше залюбує перед німцями, словословить фірера, домагається розгону "Національного Союзу", організації інших чеських партій. Фактичним ініціатором і організатор її це бувший німецький військовий аташе в Празі, фон Грегори, який і тепер фінансує "Влайку" та керує нею.

В останні часи чехи відходять від "Влайки". Цілі окружні організації переходять на бік "Національного Союзу". Так, наприклад, в "Лідових Новинах" з 17-го квітня надруковано: "Ми, провідники організації 'Влайка', в округах Частав-Гарби, Хотебор та Пршибіслав, у свідомості національної спільноти та з наказу голови чеського народу, державного президента д-ра Е. Гаха, розходимося, як і наші моравські товариші, з теперішнім проводом 'Влай-

ки', та приступаємо до 'Національного Союзу'. Пориваючи з цього дня всяку співпрацю з 'Влайкою' та п. Яном Розсевичем-Рісом, заявляємо, що ми пересвідчилися про цілковиту ідейну розгубленість та організаційну нездібність теперішнього проводу 'Влайки'". Заяву підписало 50 провідників окружних та місцевих організацій.

Це наявний доказ, що чеське суспільство не хоче мати нічого спільного з локалями чужої влади.

Найбільший табір — "окопники". Він дуже різноманітний. Тут всі відтінки чеської політичної думки, згуртовані в "Національне Союзу", чи коло нього. Починаючи від президента Гаха та його прихильників до комуністів. "Окопниками" називають їх тому, що в боротьбі за чеську самостійність вони, не маючи змоги йти в атаку, підлягаючи обставинам, "окопалися" на певних позиціях і фактично до цієї пори "ведуть переговори про умови миру". Мимо того, що переможець обсів усі чеські землі, він ще цілком

не опанував чеського народу.

Нарід цей в масі "окопався" і з тих окопів торгується за кожний локт миру. Переможець орудує фізичною зброєю, чехи моральною. Уступаючи збройній силі в зовнішніх проявах життя, чехи внутрішню своїх позицій не здають. Розуміється, залесно від групових ідеологій і темпераментів та розумових здібностей провідників. Одні групи з більшою неуступчивістю, другі — з меншою.

Не треба забувати, що в таборі "окопників" опинилися і аграрники, які симпатизували Гітлерови і майже запросили його, і безпартійні адміністративні "державники", яких аграрники прикрилися, коли прищов Гітлер (Гаха й інші), і демократи-промисловці, які помагали аграрникам валити Бенеша, а тепер цілком поклали в полон німецького промислу; і соціалісти і комуністи. Зв'язані вони лише одним: врятувати, що можна. Одні змиряють до врятування більшого, а другі меншого. Але навіть Гаху не можна рахувати свідомим зрадником наро-

ду, хоч після "Влайки" він презентує найбільшу дояльність.

"Авантюристики" — це революціонери та їх симпатки. "Авантюризмами" їх обзиває "Влайка" та праве крило "Національного Союрученства". Нарід же в масі ідеалізує їх, як борців за самостійність.

Головна їх провідна ідея — відродити чеську самостійність і народоправство, відродити "Масарикову Республіку". Серед них в останніх місяцях визначився 23-літній студент, Ян Смудек, який 20-го березня, коли агенти Гештапо хотіли його арештувати, застріляв двох агентів, втік через горище з дому і, не зважаючи на пильне шукання та оповіщену за його голову нагороду в 120 тисяч чеських корон, не відомо де зник. (Часописи повідомляють, що він дістався вже до Франції і вступив до чеської легії. — Ред.)

Одначе в масі своїй чехи нарід не революційний. Це природні "окопники". Тому інколи сервілізм їх переходить міру потреби. Так, наприклад, часопис "Чеське Слово", який за республіки був одним з шовіністичніших часописів (видавався народно-соціалістичною партією Клофача, до якої належав і Бенеш), тепер підкреслює, що "Чехія і Моравія є прастарою німецькою областю, яку тепер прилучено до Німеччини, а доля чеського народу тепер злучена з долею німецького району."

Таксамо залишається безкритичною надія на Росію. Маса чехів і словаків вірить ще й досі, що Росія їм допоможе. Одні кажуть, що умовить німців пошкрити свободу чехів, а другі, що буде ще воювати з німцями й визволить Чехію.

Офіційний "Словак" недавно писав: "Ми є приятелями Росії, хоч ведемо й будемо вести наїршучіший бій з большевизмом. Самій Росії не на руку, щоб у нас був хаос, який творять большевики. До того ж і Гітлер знає, що ми можемо бути цінним приятелем лише доти, доки залишимося тям, чим є."

Особливою нагодою до вияву сервілізму був день 51-ліття Гітлера. Міністерство шкільництва в протектораті видало наказ святкувати цей день по всіх школах. Учителі мусіли прославлювати Гітлера. В спеціальному рефераті, розісланому по школах для прочитання в цей день, між іншим писалося, що Гітлер "заручив нашому (чеському) народови його власний національний побут, зі всім, що для того потрібно, щоб плекати й розвивати національне життя. Прилучені до союзу великої німецької імперії, користуємо з усіх вигод, які нам наша хронітелька дає. Згадуючи день народження вождя й імперського канцлера, Адольфа Гітлера, усвідомлюємо, що тільки його дужим втручанням наші нарід збережений від неймовірних погромів і шкід і в нових державно-правних відносинах зріє до успішного й спокійного національного життя. За це йому належить по дяка".

А які то саме "вигоди" має Чехія від злучення з Німеччиною, свідчить другий циркуляр, розісланий одночасно з першим; в ньому міністерство шкільництва, в порозумінні з міністерствами торгівлі і внутрішніх справ, закликає всі школи, професори, учні та їх батьків відзначити день народження Гітлера особливим йому дарунком — збіркою всякого металю, потрібного для військових цілей, тобто: збіркою на власні кайдани.

Про ці "вигоди" свідчать ще й такі факти: з багатьох чеських заводів машини вивезено до Німеччини. Подекуди забрано туди й фахових робітників. Натомість у Чехію наїздить все більше німців, які скуповують підприємства від жидів, яких уряд виганяє. Велитенські заводи зброї чеської фірми Скода перейшли в руки Круппа. Відомий на весь світ пілзенський пивоварний завод перейшов до рук німецького акційного товариства, в якому більшість акцій має відомий Гітлерів прибічник, Гесс.

ЛИСТИ З ФРАНЦІЇ

I

Париж, 9-го травня 1940.

... Група "уенерівців" в Парижі працює в повнім контакті з польським урядом Сікорського. З цього приводу прийшло тут до великої розбудови видавництва цієї групи. Виходить "Тризуб" по українськи і "Прометей" по французьки. Також інші видання цієї групи, що перед війною цілком перестали виходити, тепер ожили. Все виходить у більших розмірах, ніж давно бувало.

Останні два місяці у становищі нашої еміграції у Франції були дуже тяжкі зміни. Довелось через два місяці покласти багато заходів, ходити по урядах, подавати прохання, меморандуми, вносити протести. Завдяки тих заходів останніми днями дещо покращало в становищі нашої еміграції. Людей повипускали з в'язниць і кожний знов має право вільного вибору між польською і французькою арміями.

II

Париж, 15-го травня 1940.

... Українці добилися того, що записалися до французької армії, покликаються туди, а ті, що ще не зголосились дотепер до французької армії, можуть таке своє бажання складати перед французько-польською комісією. Цей розпорядок переводиться в життя.

Тепер ті українці, що попали давшіше під арешт за сиротив іти до польської армії, ставали до таких військових комісій і коли там настали на своїм бажанні, тоді їх задоволено. Одне дивне, що наші так звані націоналісти так настрашилися в'язниці й арештів, що всі зголошувались до поль-

Пишу вам про все те, щоб знали, яку "самостійну Україну" будував би для нас Гітлер, коли би з тих чи інших причин прибрав до своїх рук наші землі. Таку саму, яку "будують" большевики.

В. Неодобтий

ВІДНОСИНИ ДО РОСІЇ І ПОЛЬЩІ

У попередніх двох числах Організаційних Вістей О. У. ми говорили про загальні засади закордонної політики українців. На цей раз сплинемося на завданнях у відношенні до найближчих сусідів — Росії й Польщі.

Необхідність певної дипломатичної акції також у відношенні до тих двох сусідів випливає з факту, що війна це найдорожчий і зовсім непевний спосіб розв'язки питань.

сської армії. Здається, що рішення французького уряду про право українців на вибір між французькою і польською арміями буде приложиме також до тих українців, що під загальним натиском й агітацією, чи внаслідок незнання, пішли були до польської армії і там тепер знаходяться.

Думаємо, що українців у французькій армії буде яких 13 до 14 тисяч. У самому Парижі записалося яких 5.000 українців. . . . Н. К.

III

. . . Український Комітет у Парижі, створений групою енергійців на чолі з О. Шульгином, випустив "Декларацію" до всіх українців про об'єднання з метою боротьби проти Москви. Цю декларацію підписали ті люди, що своєю попередньою, однобокою політикою і орієнтацією на Польщу скожиротували себе в широкіх українських масах еміграції, а тому й декларація та, крім іронічної усмішки, ніякого прихильного почуття не викликає.

Другою хвилюючою тією людиною є те, що вони ігнорують настрої загалу еміграції, яка всіма силами прагне чесного порозуміння і з'єднання різних політичних течій на еміграції, без зверхності й команди якої не будь однієї політичної групи . . . інакше кажучи: на ґрунті народоправства. Натомість вони згорні накладають свою зверхність.

Українське громадянство на еміграції у Франції з пильною увагою стежить і проявляє

Воювати одночасно з кількома сільними сусідами — справа дуже тяжка. Україна сама не в силі всіх їх перемогти самою зброєю. Порозуміння з одним сусідом для поборення другого показало, що сусід-переможець завше забував виконувати свої зобов'язання супроти України і, усунувши свого суперника з українських земель, сам сідав на його місце: поневолював і вискушував Україну. За "поміч"

прихильність до акції порозуміння політичних течій з метою з'єднання українських сил.

І віру воно має лише в таку консолідацію, яка буде збудована на ґрунті демократії. На всіх "отаманів", "тетьманів", "вождів" та інші ягоди з чужого поля наше громадянство дивиться, як на конкурентів у боротьбі за владу.

Та і попередньою своєю роботою ці самокороновані особи вже проявили свою "мудрість" та "здібності" в боротьбі за волю й незалежність українського трудового народу. У своїй політиці всі вони орієнтувалися на чужі сили й робили спілку з Пілсудським, Денікіном та Гітлером, а спілку з українським трудовим народом відкидали.

Тепер же настав час усіх орієнтальщиків і самокоронованих персон відкинути й повести таку акцію, яка у боротьбі орієнтувалася би на власні сили українського народу та враховувала його соціальні інтереси.

Такий настрій панує в українських трудових масах еміграції.

Дуже велике обурення панує проти всіх політичних чинників, які коштам українського народу хочуть залагодити європейські політичні питання. І тому, що в теперішній боротьбі нізвідки не чути голосу прихильності до українського народу в його боротьбі за природні права і волю, та маса в своїх поглядах лишається байдужою до сучасних змагань. І. Т.

Україна дорого платила, а з неволі не виходила: Переходила лише від одного пана до другого.

Не відкидаємо можливості такого збігу обставин, коли Україна буде в силі відіграти в збройній боротьбі самостійну роль й досягнути своєї цілі. Однак це не усуває потреби втворення дипломатичним шляхом ґрунту для таких взаємовідносин, які облекчили би здійснення завдання. Особливо в цей час, коли йде переоцінка цінностей і можливостей.

Поскільки головною метою українців є державно-національне визволення й усамостійнення, то головним їхнім завданням є знищення імперіалізмів, які панують на українських землях, та установаження такого міжнародного ладу, який забезпечував би державну самостійність українського народу.

Наша мета: Знищення систем насильства й поневолення та втворення систем свободи й добросусідства.

Знищення імперіалізму вимагає розбиття великих імперій та усамостійнення їх окремих частин, бо доки великі імперії існують, вони неминуче будуть вогнищами імперіалізму й поневолення; вогнищами нападів, війн. Доказ цьому: Після світової війни мир у Європі порушили не малі держави, які боялися ризикувати, а великі й дуже — Росія погромила Україну, Білорусь, Грузія, напала на Польщу; Італія — на Етіопію; Німеччина — на Австрію, Чехословаччину, Польщу; Росія на Фінляндію; Німеччина — на Данію, Норвегію, Голандію, Бельгію. Малі держави не нападали ні на кого.

Щоб знищити імперіалізм, треба знищити імперії й обернути їх у низку менших, рівних добросусідських держав, зв'язаних між собою пошануванням свободи, спільною гарантією безпеки та спільною організацією гас піддальського добробуту.

Суспільно-історичний процес показує, що людські взаємовідносини устанавляються в двох формах: окремішності або спілки. Окремішність у справах насолоди життям, у щасливення, споживання, свободи, розвитку духу, смаку, культури, а спілка в засобах досягнення свободи й господарського добробуту.

Кожен хоче самостійно жити, тішитися життям на свій смак, але для досягнення цих можливостей потребує скласти свої сили з іншими, порозумітися з ними в праці, щоб більше зажити радощів життя.

Цей закон діє й у міжнародних та міждержавних відносинах. Самостійно жити, але спільно здобувати найвищі добра — свободи й добробуту.

З того виходить головне наше завдання у відношенні до сусідів. Ніхити всякі форми поневоленьня й гноблення, щоб бути вільними, самостійними, і входити у спілку для захисту свободи й розвитку економічного добробуту.

Найближчі й найдужчі сусіди наші Росія та Польща. Румунія й Мадярщина грають другорядну роль. Доля українського народу залежить від вирішення відносин з Росією та Польщею. На тій же основі буде розв'язано й відносини з Румунією та Мадярщиною.

Захищаючи свої власні інтереси, мусимо взяти під увагу, що ми в світі не самі і не всемогутні; що устанавлення людських взаємовідносин залежить від свідомости й волі людей (розуміння ними своїх інтересів); що людська натура встанавляється під впливом обставин та виховання. Тому ми повинні перемішувати обставини і старатись впливати на них в тому напрямку, який потрібний для забезпечення свободи й добробуту українського народу. Розбивати сусідні імперіялізми й порозуміватись з тими сусідськими силами, які змагаються до свободи й добросусідства. А коли їх нема, то творити їх, бо вони нам потрібні. Тільки з та-

кими силами ми можемо встановити умови людяного співжиття й добросусідства. З жадним імперіялізмом добросусідства бути не може; він все змагатиметься проковтнути сусідів.

Російський імперіялізм нас гнобить. Його треба розбити. Російську імперію треба знищити, без огляду на її колір. Але з руским народом у нас є чимало спільних інтересів. Він хоче свободи й ми. Він не хоче, щоб якісь треті сили заволодали його простори, а ми не хочемо, щоб на нашій землі замість руских імперіялістів розсіялися польські, німецькі чи які інші. Руский нарід так само заосталий, як і ми. Живе переважно з хліборобства. Чужа індустрія пхається на його простори. Разом з машинами несе й свої впливи. Західні й східні імперіялізми мріють про підпорядкування собі російських просторів. А це означає втрату українським народом можливостей мирного розселення на схід; втрату тих колонізаційних можливостей, які він має в цей час; втрату можливостей використання природних скарбів російських просторів для піднесення власного добробуту і т. п. Завоювання Росії "заходом" не скріпило би української свободи й добробуту, а, навпаки: віддало би Україну також в повне розпорядження "заходу".

Польща нам економічно нічого дати не може. Лише виisque. Проте повне знищення її було би для нас також невигідне. Ми олинились би в безпосередньому сусідстві з Німеччиною. А для нас багату мати й такого великого сусіда, як Росія. Ми потребуємо буфера між Україною й Німеччиною. Потребуємо й комбатанта проти імперіялізмів німецького та російського. Не хочемо лише платити за це своїми територіями. Тому мусимо бути готові на добросусідське життя з етнографічною Польщею, яка не сягати-ме на наші землі. Етнографічна Польща може бути корисним чинником у вільному сою-

зі держав середньої та східної Європи.

Внаслідок цього всього, розбиваючи імперіялізми російський та польський, ми, щоб не потрапити з дощу під ринву (імперіялізм німецький чи який інший), мусимо прищеплювати руским і полякам думку про потребу й можливість добросусідства, яке задовольнило би їх життєві потреби й наші; забезпечило б усім свободу й мир; захистило би від нападу третіх ворожих сил. А щоб в такому добросусідському союзі Росія, як велика держава, не стала пануючим і гноблячим чинником, необхідно приваблювати до союзу й інші сусідні держави (Чехію, Словаччину і т. п.), які разом творили би постійну протизагу російським імперіялістичним намірам.

Передумовою переговорів з рускими й поляками має бути визнання ними суверенности українського народу, тобто: права йому самому рішати свою долю; зречення всяких претензій на українські етнографічні землі; зобов'язання не вживати зброї для встановлення взаємовідносин між ними й українцями, а розв'язувати всі суперечки без війни способом безпосереднього порозуміння.

Ми, українці, маємо стати на засаду, що справа наших відносин до Росії й Польщі є лише нашою справою, і ми самі її повинні розв'язувати на основі наших національних інтересів, а не тих чи інших впливів з боку. **Н. Григорійв**

ВІД РЕДАКЦІЇ БЮЛЕТЕНУ

Оце число Організаційних Вістей виходить з обізнанням з причини занедужання редактора.

Також повідомляємо, що у надходячих літніх місяцях, — як це було і в попередніх роках, — бюлетен не буде виходити. Не забувайте, товариші, що наші сили, які виконують працю в центрі, невеликі. До того ж останніх місяців знала на тих самих людей ще праця, пов'язана з Національними Радами і Конгресом.

Вразі потреби, повідомлення у наших блукачих справах будуть пересилатись відділам, до виходу найближчого числа бюлетену, — обмінниками.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ В АМЕРИЦІ

Бофало, Н. Я.

У неділю, 21-го квітня, в Січовім Домі в Бофало відбулась спільна нарада представників українських організацій з Бофало в околиці. Зборам проводив т. Дешик, котрий в першу чергу ствердив прийнятність делегації від охлок організацій: Іван Тарчанин, відділ 64 У. Р. Союзу; С. Дешик, відділ 11 Оборони України; Олександр Коваль, відділ 299 У. Н. Союзу; І. Сидорович, від Американсько-Українського Громадянського Клубу; І. Була, відділ 127 У. Н. Союзу; С. Ковальський, від Української православної громади; Домініка Жук, від Товариства Української Жіночої Громади; І. Мелеш, від Оборони України; Л. Стець, від Української Січк; М. Сорика, відділ 64 У. Р. Союзу; Ев. Темкович, від Громадянського Клубу; Гр. Видиш, від Заувагової Організації "Будмен".

Стверджено прийнятність 12 делегатів і 19 гостей.

Предсідатель Ст. Дешик пояснив ціль зборів. Після того М. Сорика дав пояснення у справі організування на місцях Українських Національних Рад. Миццла світова війна застала нас несприготованими. Це не сміє повторитись. Тепершній час вимагає, щоб ми були організовані. Українські організації, котрі піддержують ключі Самостійної, Соборної, Народоправної України, повинні бути організовані в кожній громаді в місцеві Українські Національні Ради. ІВели того т. Сорика відчитав оці резолюції:

Представники українських організацій в Бофало, зібрані на сьогоднішніх зборах, заявляють, що для успішної помочі Рідному Краєви в його боротьбі за державну незалежність українці в Америці повинні організувати по всіх громадах Українські Національні Ради.

Наші завдання супроти Рідного Краю:

1. Мета: Самостійна, Соборна, Народоправна Україна

2. Шлях: Піддержка українських народних мас у їх боротьбі за державну волю.

3. Ми бажемо, щоб Україна була вільна від Польщі, Росії, Німеччини і від усякої іншої чужодержавної власти. Щоб ні в Москві, ні у Варшаві, ні в Берліні не вирішували для неї предання, не настановляли над українським народом свого на-

чалства, не запрятали його в свої союзи і підданства.

4. Щоб господарем на своїй землі був український наріз і в господарському житті. Щоб українська земля не була колонією для чужоземного визиску. Щоб та земля України родила житю-швенню для свого трудового населення та щоб її багатства служили для добробуту, поступу і культури її власного народу.

5. Ми не хочемо, щоб Україна була предметом класового панування і класової влади над українським народом, над тими мільйонами українського селянства, які для нас є нашими братами.

6. Визволення України, це не справа влади, щоб над нею воляти. І не справа правительства, щоб прийти над нашими людьми на Україні. Це встановлення на Україні такого порядку, щоб український наріз мів "жити по своїй волі на своїй землі".

7. Українська справа, це справа волі, добробуту, поступу і культури для всіх українських людей.

8. Через те воля України не може бути ділом якогось диктатора-зано-кванка. Власне життя на своїй землі може творити тільки сам український наріз боротьбою і перемогою над ворогами та громадською економічною організацією між собою.

9. Українська держава, це політична, громадська і господарська організація всього народу України для оборони від ворожого наїзду, для орудування і користання природними багатствами країни та для творення спільними силами кращого життя для всіх.

Завдання в Америці:

10. Живучи в Америці, хочемо бути повноправними громадянами цієї країни, користатись з її громадських установ і культурних здобутків та з свого боку причинитись до її розвитку і поступу.

11. Як громадяне Америки, ми разом з усім громадянством Америки хочемо здобувати йому кращу долю і такє становище, яке належить громадянам, котрі своєю працею творять добробут і цивілізацію цієї країни.

12. Тому вважаємо обовязком організувати по всіх містах Америки Українські Національні Ради. А також ми повинні належати до тутешніх економічних, професіональних і

освітніх організацій і приймати в їх змаганнях свідому і активну участь. Ці резолюції були прийняті одностолосно.

Предсідатель запропонував далі, щоб взяти під розвагу створення місцевої Української Національної Ради.

Гості з Лаксаванни захвили, що вже в себе організувати Українську Національну Раду і що почали братись до діла. Г. Видиш зазначив, що на Блек Рок тамошні українські товариства постановили організувати місцеву Українську Національну Раду при Українським Народним Домі, в котрім гуртується досить поміжне число різних українських товариств.

Т. Була зазначив, що організація У. Н. Ради є конечно потрібна і принесе багато користі тами в самій місцевості. Однак 127 відділ У. Н. Союзу ще до цієї справи не підготований. Взагалі організації, котрі гуртуються при церкві Філімор і О'нейда, рішили зачекати аж по конгресі і тоді пенно підіруть цю акцію.

Після дискусії рішено створити місцеву У. Н. Раду і вибрати такий уряд: Іван Мелеш, голова; Домініка Жук, фінансова секретарка; Микола Сорика, рекордацій секретар; Лука Стець, касир. Пресовий комітет: Степан Корпал, Палло Джигун, Марійка Дешик, Теодор Кульчицький.

Дальше рішено, щоб місцеву Українську Національну Раду доповнити всіми іншими українськими організаціями, котрі годяться з ключами: Самостійність, Соборність і Народоправство України.

При кінці нарад голова проголосив збірку на покриття коштів кореспонденції. Зібрано \$6.69.

М. Сорика, секр.

Скретон, Па.

Скретонські товариства, організовані в місцевій Українській Національній Раді, були репрезентовані на Конгресі Американських Українців у Вашингтоні 15 делегатами. Ці делегати заступали 22 місцеві товариства.

Делегатами були: Микола Дутчик (відділ 206 У. Р. Союзу); Михайло Танчик і Іван Поль (відділ 37 У. Р. С.); Михайло Дорони (відділ 9 У. Р. С.); Михайло Іваниця (відділ 123 У. Н. С.); Іван Вілчак (відділ 36 У. Р. С.); Катерина Бадла (відділ

дія 194 У. Р. С.); Олександр Мандзук (відділ 84 У. Р. С.); Тома Назар (відділ 2 У. Р. С. і відділ 460 Вудмен оф дн Ворла); Алікс Баток (Політична Ліга і відділ 176 У. Р. С.); др. Григорій Маслак і Володимир Дутчак (Українсько-Американський Горожанський Клуб); Василь Захарчук (відділ 67 У. Р. С.); Теодор Саратман (відділ 8 О. У.); Теодор Миник (відділ 48, 105 і 285 У. Р. Союзу, відділ 290 У. Н. Союзу, відділ 129 Провідина, Український Громадський Хор Скрантоу).

На покриття коштів висилки делегатів на Конгрес була передана між громадянством у Скрантоу збірка, яка зала разом \$187.00. Зібрали: Михайло Дорош на листу число 1: \$3.50.

Михайло Танчин і Михайло Дорош на листу ч. 2: \$34.25.

Тимко Назар і Олександр Гловач на листу ч. 3: \$32.50.

Алікс Баток на листу ч. 4: \$3.00.

Петро Дучак і Григорій Лисейко на листу ч. 5: \$17.00.

Іван Візний на листу ч. 7: \$16.00.

Микола Дутчак і Павло Іпський на листу ч. 9: \$6.75.

Теодор Миник на листу ч. 10: \$12.25.

Степан Калакуна на листу ч. 13: \$10.00.

Дмитро Потіль і Микола Дутчак на листу ч. 14: \$6.75.

Крім того зложили: Український Горожанський Клуб \$15.00, відділ 9 У. Р. Союзу \$5.00, відділ 208 У. Р. Союзу \$5.00, відділ 194 У. Р. Союз \$10.00, Українське Жіноче Запозомоче Товариство \$5.00, відділ 84 У. Р. Союзу \$5.00.

На подорож делегатів на Конгрес Місцева Національна Рада видала \$100.00. До Конгресового Фонду Рада жертвувала \$25.00 в касі Місцевої Ради з попередими фондами лишлось \$81.75.

У неділю, 2-го червня, відбулись церковні зборки Місцевої Національної Ради, на яких делегати здали звіт з Конгресу. Теодор Миник, касієр

Нью Йорк, Н. Я.

Члени Товариства ім. Михайла Драгоманова, відділ 1 О. У. в Нью Йорку, зібрали \$33.00 на Український Національний Фонд.

Тов. І. Пасічник зібрав на листу ч. 160: \$16.00.

Тов. Гр. Болчко зібрав на листу ч. 161: \$10.00.

Тов. Василь Мандзук зібрав на листу ч. 158: \$4.00.

У СПРАВІ ЗІЗДУ О. У.

Згідно з ухвалою останнього зїзду Оборони України, що відбувся два роки тому в Ро-честері, черговий зїзд нашої організації повинен би відбу-тись 4-го липня цього року.

Однак, призначаючи день чергового зїзду О. У., останній наш зїзд не міг взяти в рахунок того, що трохи більше, як місяць, перед цєю датою буде у Вашингтоні Конгрес Американських Українців, на якому будуть теж заступлені майже всі відділи нашої організації. Відбуття в такому короткому часі другого зїзду, на який наші відділи знов мали б вислати делегатів, надто трудне.

Беручи на увагу ці обставини, Виконавчий Комітет рішив не скликати зїзду О. У. на 4-го липня, а пересунути день його скликання на дещо пізніший час.

Найближчою догідною датою на такий зїзд був би День Праці ("Лейбор Дей") на початку вересня цього року. Виконавчий Комітет рішив наперед зважити опінії відділів у цій справі, а після того він проголосить своєчасно день зїзду О. У.

Тов. Іван Киба зібрав на листу ч. 162: \$8.00.

Крім того зложили по \$1.00: П. Тернопільський, Осип Різник, Н. Кізна.

Вислано через Народну Волю на Український Національний Фонд — \$41.00.

Іван Пасічник

Шикаго, Іл.

Товариство імені Володимира Винниченка, відділ 252 У. Р. Союзу в Шикаго, зібрало на Український Національний Фонд \$12.10 (листу число 251).

Евстацій Віган

Ньюарк, Н. Дж.

На Український Національний Фонд зібрало в Ньюарку на листу ч. 147: \$19.55. По оплаченні коштів пересланих поштою через Народну Волю \$19.42.

Іван Бутин

Ньюарк, Н. Дж.

Жіноче Товариство ім. Святи Матері після реферату т-ки Е. Залевської на Український Національний Фонд — \$10.00.

Марія Вакуліська

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., зібрав на Український Національний Фонд \$41.00.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., заплатив вкладки до централі по кінець березня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., заплатив вкладки до централі по кінець травня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 5 О. У., Роместер, Н. Я., брав участь в організаційних зборах з 20-го квітня, на яких засновано Місцеву Українську Національну Раду. — Відділ заплатив вкладки до централі по кінець квітня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., заплатив вкладки до централі по кінець квітня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., брав участь в організаційних зборах з 21-го квітня, на яких засновано Місцеву Українську Національну Раду. — Відділ заплатив вкладки до централі по кінець травня і належність від членів за бюлетен.

Відділ 16 О. У., Леанінг, Мич., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен наперед по кінець 1940. — Відділ бере участь у Міській У. Н. Раді.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., брав участь в організаційних зборах у Торонто, на яких засновано Місцеву Українську Національну Раду. — Відділ заплатив належність від членів за бюлетен.

Відділ 23 О. У., Шикаго, Іл., заплатив вкладки до централі по кінець травня і належність від членів за бюлетен.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Е. Свіца, Фронтія, зложив на пресовий фонд О. У., \$2.00.

Петро Левиня, Вільям Беррі, Па., зложив на пресовий фонд Оборони України \$1.00.

Василь Чекалський, Обити, Н. М., зложив на пресовий фонд Оборони України \$1.00.

Щира подяка товаришам за піддержку спільного нам громадського діла!

Число 87 О. В. розіслано секретарем для негайної роздачі по відділах 19-го червня 1940.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

— скликає —

ЗГІДНО З ПОСТАНОВАМИ СТАТУТА ОРГАНІЗАЦІЇ

ДЕВ'ЯТИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ

**НА НЕДІЛЮ І ПОНЕДІЛОК, 1-ГО І 2-ГО ВЕРЕСНЯ 1940
("ЛЕЙБОР ДЕЙ")**

**В ЗАЛІ THE VEETHOVEN
210-14 East 5th Street, New York, N. Y.**

ПОЧАТОК ЗІЗДУ В 9-ІЙ ГОДИНІ ЗРАНКУ ЛІТНЬОГО ЧАСУ

ПОРЯДОК НАРАД:

Організаційні справи

1. Відкриття зїзду і вибір президії
2. Перевірка повноважень делегатів
3. Звіти з діяльності членів Виконавчого Комітету
4. Звіт Контрольної Комісії
5. Звіти делегатів відділів О. У.
6. Дискусія над звітами
7. Організація жіноцтва і молоді
8. Українська Національна Рада в Америці
9. Справа видавництва О. У.
10. Зміна статута
11. Вибір Виконавчого Комітету
12. Місце чергового зїзду О. У.

Політичні справи

13. Політичне становище на українських землях
14. Завдання української іміграції в американській демократії.
15. Завдання О. У. в сучасній ситуації

ПЕРЕД ЗІЗДОМ О. У.

Завдання Зізду

Не треба говорити, мабуть, багато про вагу хвили, в якій збирається Дев'ятий Зізд Оборони України. Війна в Європі і події на наших рідних землях за останній рік говорять самі за себе, що хвиля та надзвичайна.

В такій хвилі мусимо не тільки зробити підсумок нашої праці за останні два роки, мусимо не тільки розглянути те, що було зроблено або занедбане, але й застановитись над тим, що маємо далі робити, щоб виконати наше завдання в теперішній ситуації.

Події в Європі викликали великі перемини в настроях нашої еміграції за океаном. Кажемо в "настроях", бо наші люди часто керуються в політиці не вимогами політичного розуму, а власне настроями, звикли без розумної причини перскидатись від ентузіазму до знесвіри і навпаки, звикли вірити в можливість політичних "чуд" і класти все на одну карту сподівань, що десь якась добра сила допоможе українському народови здобути волю.

На протязі останнього року одно таке сподівання, що баламутило головки частини нашої еміграції, основно проявилось. Групка людей, що, подумиваючи різні патріотичні кличі, зуміла якись час счинити багато галасу і розпустити хмари політичного диму, тепер посліпно перемацьовує "віхи", щоб не опинитись поза межами українського життя.

Наша еміграція переживає хвилю отверезіння. Найякіший доказ тому дав Конгрес Американських Українців у Вашингтоні, на якому загальні делегати відмежувались рішуче від горетки вчорашніх "вождів" і "проводів". Доказом того самого є швидке поширення організації Українських Національних Рад, що рішуче відмежувались не тільки від комунізму, але таксамо від фашизму і нацизму.

ПІВРІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-ГО СІЧНЯ ДО 30-ГО ЧЕРВНЯ 1940

ПРИХОДИ

Число відділу і місцевість	Валют	Пресовий фонд	Контрибуція О. В.	Процент в банку	Разом
1 Нью Йорк, Н. Й.	\$ 14.60				\$ 14.60
2 Дітройт, Мич.	16.50	\$ 3.30	\$ 4.10		23.90
4 Ньюарк, Н. Дж.	25.00		12.00		37.00
5 Рочестер, Н. Й.	22.40		1.25		23.65
10 Бостон, Масс.	3.60		2.00		5.60
11 Бофало, Н. Й.	5.70		3.05		8.75
16 Ленсинг, Мич.	10.80		3.60		14.40
19 Клівленд, Огайо	4.05		1.35		5.40
20 Торонто, Онт., Канада			6.00		6.00
21 Честам, Онт., Канада			.58		.58
23 Шикаго, Іл.	10.90		5.45		16.35
32 Вунсакет, Р. Ав.			2.50		2.50
Жіноча Громада, Торонто, Онт.	5.00				5.00
Д. Горбайчук, Нью Йорк, Н. Й.	1.00	1.00			2.00
Е. Савша, Франція		2.00			2.00
І. Лавний, Вилкс-Бери, Па.		1.00			1.00
В. Чехавський, Оборн, Н. Й.		1.00			1.00
Процент з банку				5.67	5.67
РАЗОМ	\$119.55	\$ 8.30	\$ 41.88	\$ 5.67	\$175.40

РОЗХОДИ

Платеність за три числа бюлетеню (папір і друкарня)	\$ 90.00
Поштові значки на бюлетені і організаційну переписку	13.36
Подорож делегатів від О. У. на Зізд У. Н. Раді і на Конгрес Американських Українців	27.15
Рент за поштову скриньку	2.00
Жертва на фонд Конгресу Американських Українців	50.00
РАЗОМ	\$182.51

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівки з кінцем місяця грудня 1939-го року	\$1,196.30
Загальний прихід від 1-го січня до 30-го червня 1940	175.40
РАЗОМ	\$1,371.70
Загальний розхід від 1-го січня до 30-го червня 1940	182.51
Остало готівки на 1-го липня 1940	\$1,189.19

БАЛАНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖНИЙ	
Готівка	\$1,189.19	Фонд видавництва	\$ 342.52
		Фонд адміністративний	846.67
РАЗОМ	\$1,189.19	РАЗОМ	\$1,189.19

Степан Корвал
фінансовий секретар і касир О. У.

Велике завдання спадає тепер на Оборону України як ту політичну організацію, що за весь час свого існування ніколи не відступала від кличів Самостійности, Соборности і Народопрямства, та послідовно вчила вірити тільки і виключно у власні сили українського народу. Мусимо використати теперішню отверезіння серед нашої еміграції і надати йому організаційну основу. Мусимо зробити його тривким явищем, якого не зрушила б так легко чергова віра в "чудо".

Це наш обов'язок у теперішній хвилі. І ми його по змозі наших сил мусимо виконати.

Час і місце Зізду

На останньому Зізді О. У. в липні 1938 ухвалено відбутися черговий Дев'ятий Зізд 4-го липня 1940 в Бофало. Однак події останніх часів заставили Виконавчий Комітет в порозумінні з відділами змінити час і місце Зізду.

З огляду на те, що 24-го травня був Конгрес Американських Українців у Вашингтоні, (Докінчення на стор. 4)

У ЧЕСЬКОМУ ГЕТЬМАНАТІ

Лист з Чехії

Багато українців, доки не прибули до Чехословаччини, були широко переконані, що слово "гетьман" чисто українське. Лише в Чехословаччині довелось їм на власні вуха переконатись, що воно не українське. "Гетьман" по словацьки і "гейтман" по чеськи — це краєвий або околичний адміністративно-поліційний начальник. Залишилося це слово з часів стародавнього німецького панування, від німецького — "гауптман".

Сьогодні вся Чехословаччина знов під режимом німецьких "гауптманів". Наскільки він подібний до стародавніх "гауптманських", "гейтманських" чи "гетьманських", нехай про це нашіють чеські та словацькі історики. Але я не можу не звернути уваги на те, що він страшно подібний до "гетьманського" режиму на Україні року 1918. Ходжу по чеських і словацьких землях, а здається, що по Україні 1918-го року.

Перше всього президенти "самостійної" Словаччини та "протекторованої" Чехії мають таку саму владу, як гетьман Скоропадський. Без дозволу німців не сміють вийти поза межі будинку, в якому живуть. Президента Гаху тримають на хуторі в Ланах. Не пускають навіть у Прагу. Тут зі старо-королівського палацу, в якому жили Масарик і Бенеш, розпоряджується протектор Нойрат. Гаха здобуває почесний титул "ланського вазни".

Суспільство чеське, як у краплі води, відбиває всі коліри українського суспільства з року 1918.

Чеські фашисти — це наші "малоросіяни" — "дизогубівці". Переповнені місцево-родженими німцями, як ті руськими монархістами, виконують найбруднішу роботу німецького штабу. Намагаються навіть усунути Гаху, як руські монархісти, служачи при гетьмані, весь час хотіли замінити його своїм генералом.

"Народні Союзники" (на-

ціональна вземолорука) це щось дуже подібне до українського Національного Союзу, помимо того, що існує легально й очолюється Гахою. Внутрішній склад і дух майже той самий.

Аграрники виконують ролю наших "ес-ефів" (соціалістів-федералістів), які умудрялися одночасно бути і в неlegalному Національному Союзі і в уряді Скоропадського; згодом, перейменувалися в "радикальних демократів" і стали звеклими "петлюрівцями" та "полонюфілами", а тепер у Варшаві конкурують в германофільстві з нацистами, а в Празі — стопроцентові — франкофіли. Це так звані "реальні політики" з кола "ділових мистаків" — землевласників, підприємців і т. п. Це наші Славинські і Дорошенки. Члени Національного Союзу і міністри Скоропадського.

Соціалісти в Народному Союзі грають ту саму ролю, що й у Національній Союзі. Їм не вірять ні німці, ні свої "ес-ефи"-аграрники. Бо в той час, коли одні й другі прагнуть спокоем, соціалісти є вовком, який не перестає дивитися в лис.

Всім відомо, що в той час, як одна частина соціалістів співпрацює в "Народнім Союзі", друга поповнює кадри так звані "авантюриків" (революціонерів). І ніхто не може довести, що той чи інший соціаліст не є одночасово і там, і там. У всякім разі зв'язок між цими частинами дуже тісний.

Комуністи, як і в нас, грають подвійну ролю. Деякі є навіть членами Народного Союзництва, але всі критикують його, ганьблять Бенеша та його прихильників за "службу французько-англійському капіталізму"; вихваляють союз Сталіна з Гітлером. Доводять, що націонал-соціалістичні засади не суперечать комуністичним; що гітлерівська Німеччина є революційна і в союзі з ССРР поволі дійде до зрозуміння комуністич-

ної премудрости, а тоді комуністичний німецький Райх разом з ССРР переможуть усіх своїх противників і, як єдина всесвітня спілка, запанують над усіми.

Як наші комуністи громилі М. Грушевського і В. Винниченка за шовінізм та імперіалізм, не добачаючи імперіалізму большевицько-московського, так чеські комуністи громлять Масарика й Бенеша, не добачаючи ні московського, ні німецького імперіалізму, що в дружніх обіймах заганяють чехів і словаків на той світ.

Подібність "гетьманських режимів" кидається в очі також з преси.

Більшість сучасної чеської преси — це "Відродження", яке видавав Петро Левий за гетьманщини. Одна перед другою поспішається звалити всю вину за тяжкий сучасний стан на "немудру політику жидомасонів Масарика й Бенеша", як "Відродження" скидало на Грушевського й Винниченка. То вони, мовляв, довели до того, що всесправедливий і миролюбний Гітлер не міг уже ніяк витерпіти їхнього нахабства й аточинства і мусів взяти в руки бич, щоб навести порядок у центральній Європі.

Нема жадної різниці й у правовому побуті. Багато визначних чехів дома не ночує, як то було з членами Національного Союзу в Києві. Коли треба — шукайте його в урядах, ресторациях, але не дома. Намагаються бути на людях. Чому? Тому, що з дому зникають невідомо куди. Потім лише присилається невідомо ким одежа та дещо з того, що було в кишенях. Без пояснень. Як, наприклад, було з відомим торговим управителем заводів Шкода у Брні, Карлом Коцманом.

Найбільше арештовують на підставі підозріння в симпатіях до Бенеша. Бувший міністер закордонних справ, К. Крофта, інтернований в своєму жаетку. З українських симпатиків арештовано посла Ріхтера, що помагав україн-

ському видавничому фондови, як управитель друкарні Легіо-банку та Яна Славика, бувшого управителя архівів міністерства закордонних справ, що допомагав створенню українського історичного кабінету. Арештовують однак і противників Бенеша. Наприклад, відомого шіфаліста посла Л. Рашина. За патріотизм. Арештовують одиницями й жасами. Особливо студентів і робітників.

В культурній галузі подібність також безсумнівна: перш за все створено германізаційну комісію, яка виконує таку саму роль, як руська комісія за Скоропадського: під покривкою захисту рівноправства мови переводить германізацію; заводять німецькі школи для чеських дітей. Переведено ревізію бібліотек і викинуто всі книжки з національним незалежницьким настроєм, твори Масарика, Бенеша, тощо. Високі школи закрито, а в будинках університету розташовано військо, яке опалює помешкання книжками з бібліотек.

Та найбільш разяча подібність "гетьманських" режимів у господарському житті. Вивозять все, як з України. Забрали зразу золото, потім витягнули майже всі металеві монети. Далі повезли вугілля, залізо, папір, бензину, залізничні вози, машини, хліб, масло, яйця, гусей, курей. Зимою до Праги, якій раніш привозилося по 400 до 600 вагонів вугілля, довозилося лише 50 і то не завше. Зачиняли школи, бо не можна було працювати.

Супроти всього того чехи, як і українці року 1918, гуртують внутрішню силу. Найбільший опір скупчується, як і в нас, на селах: учительство й духовенство ведуть провід, без огляду на переслідування. Виходять нелегальні часописи, серед яких визначається "В бой". Розповсюджують робітники. Особливо залізничники.

Подібність "гетьманських" режимів так велика, що аж ледше на думці стає, коли порівняєш: Видко неминучість подібного кінця.

Я. Налобитий

ПЕРЕД ЗІЗДОМ О. У.

(Продовження з стор. 2)

на котрому майже всі відділи О. У. були заступлені делегатами, треба було час нашого Зізд трохи пересунути. В порозумінні з відділами Зізд назначено на 1-го і 2-го вересня 1940.

Бюфало було вибрано місцем Зізд головно з огляду на те, щоб дати змогу канадійським товаришам бути на ньому. Однак в теперішніх умовах прибуття на Зізд канадійських товаришів в більшому числі виключене. Зате піднесено з другої сторони заввагу, що вже довгий час не було Зізд на сході та що східні відділи від кількох років через віддалення не мали взагалі змоги брати живішу участь ні в Зіздах О. У., ні в інших політичних нарадах. З тої причини місцем для Зізд Виконавчий Комітет вибрав Нью Йорк.

Надіємось, що товариші з східних відділів, виключно з Новою Англією, використають це і візьмуть чисельну участь в нарадах Зізд. Звертаємо увагу, що статут О. У. допускає до участі в Зізді, окрім делегатів, також як гостей усіх членів О. У.

Зізд зачнеться в неділю, 1-го вересня, рівно в годині 9-й зранку літнього часу. Делегати, що прибудуть до Нью Йорку в суботу, можуть стрінутись у вечірних годинах в "лаббі" Готелю Алберт при Юніверситі Плейс і 10-й вулиці (Hotel Albert, 10th St. & University Place).

Повноважність і звіти

Кожний делегат повинен привезти з собою повноважність на письмі від відділу з підписами урядників. Члени Виконавчого Комітету О. У. не можуть бути делегатами і повинні прийти на Зізд побіч делегатів. Делегатами можуть бути тільки ті члени, що виконали свої обовязки у відділі.

Кожний делегат повинен

Число 38 О. В. розіслано секретарям для негайної роздачі по відділах 27-го серпня 1940.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 1 О. У., Нью Йорк, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець червня. — Відділ зложив \$20.00 на покриття коштів Зізд.

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець травня.

Відділ 3 О. У., Рочестер, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець червня.

Відділ 4 О. У., Філадельфія, Па., зложив на покриття коштів Зізд \$5.00.

Відділ 5 О. У., Спрингтон, Пн., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець червня.

Відділ 11 О. У., Бюфало, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен по кінець липня. — Відділ зложив на покриття коштів Зізд \$5.00.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., заплатив вкладки до централі по кінець червня.

Відділ 21 О. У., Честер, Онтаріо, заплатив вкладки до централі по кінець червня і зложив \$1.00 на покриття коштів Зізд.

Відділ 28 О. У., Шинго, Ілл., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець червня.

Відділ 32 О. У., Вунсбет, Р. А., заплатив належність від членів за бюлетен по кінець квітня.

скласти звіт про працю свого відділу від часу останнього Зізд та про громадське життя в своїй місцевості.

Кошти Зізд

Згідно з постановами статуту, кошти Зізд розложені на відділи. Кожний відділ одержав повідомлення про суму, яка на нього припадає, і повинен прислати її ще перед Зіздом або передати на Зізд через делегатів.

Відділи, що не будуть заступлені на Зізді, мають одиноким обовязком причинитись до покриття коштів Зізд. Вони повинні прислати призначену на них суму як найскорше на руки Виконавчого Комітету О. У.

ПІСЛЯ ДЕВ'ЯТОГО ЗІЗДУ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Дев'ятий Зїзд нашої організації відбувся серед надзвичайних обставин. Політично наша провідна думка ще раз виправдалась вповні тим, що від року діється в Європі. Але організаційно ми все ще далеко позаду того місяця, де ми повинні сьогодні стояти.

По своїй переконуючій силі наша думка, яка відкидала всяку орієнтацію на чужі диктатури і голосила тільки віру у власні організовані сили українського народу, повинна мати тепер загальне признание. Але ніяка ідея не здобуде для себе перемоги, коли вона не буде понесена в широку громаду і закоріненена серед неї впертою організаційною працею. Нераз у минулому ми вдоволялись тим, що наша ідея перемогла, записували це в наших виданнях і сипнялись на тому, не використовуючи перемоги організаційно. Чи має те повторитись шим разом?

На Дев'ятім Зїзді О. У. була висловлена однозгідна постановка, щоб так не сталося. Прийшла пора використати організаційно нашу ідейну перемогу.

Деяка праця в цьому напрямі вже виконана. На протязі цього року досягнуто добрий успіх з організацією Української Національної Ради, яка повинна стати осередком демократичних сил нашої імїграції, що однаково рішуче відкидають орієнтацію на большевизм, фашизм і нацизм. Посередно наш політичний вплив відбився при організованні Конгресу Американських Українців. Цей конгрес прийняв політичну платформу і резолюції, згідні з основними нашими політичними думками. Але все це тільки початок, перший

крок до зміни, яка ще мусить прийти.

На нас спочиває великий історичний обов'язок запобігти тому, щоб акція нашої імїграції на допомогу державним змаганням українського народу знов не впала жертвою нового політичного блофу.

Перший крок у цій акції — мусимо скріпити й оживити власні відділи, притягнути до праці всіх товаришів, що почувують себе зв'язаними нашою спільною ідеєю. Другий крок — мусимо поширити наші політичні думки серед широкого загалу. Це мисольна і безславна праця переконування словом і письмом, пропагування наших думок, кожний в своєму ближчому колі. Нераз ми закликали наших товаришів до неї і стрічались з сумнівом: Невже нема ліпшого, славішого способу боротьби, який дав би і нам нагоду блиснути героїзмом, як це вміють другі? Та ми й сьогодні не знаємо іншого способу політичної боротьби, як лиш той, що опертій не на солом'янім вогні многословних фраз, а на свідомості й організованості народу.

Дев'ятий Зїзд О. У. прийняв цілий ряд ухвал, що мають допомогти посунути вперед нашу працю в найближчих двох роках. Звіт про це товариші будуть читати в цьому і в дальших числах нашого бюлетеню.

Для скріплення нашої організації мусимо забезпечити наш бюлетен, що є необхідним зв'язком між відділами і централею. Задля того Зїзд розклав на відділи збірку надзвичайного пресового фонду, що повинен бути зложений як найскорше.

Прийнято важні ухвали в

справі організації українського поступового жіноцтва. Маємо дати моральну і матеріальну допомогу, щоб побіч Оборони України виросла організація Жіночої Громади, яка самостійною дорогою буде йти до тої самої цілі, до якої приїдемо і ми.

Мусимо звернути увагу на організування молоді. Факт, що між делегатами були вже тут роджені громадяни, та що між членами О. У. в останнім часі починають з'являтися тут роджені молоді українські сили, треба повитати і піддержати. Оборона України потребує молодих сил.

Зїзд потвердив ту роботу, що була зроблена в останньому році зорганізуванням Української Національної Ради, і рішив піддержати цю нову організацію як широку основу для згуртування всіх здорових елементів нашої імїграції, поза якою лишаться тільки самі прихильники різних диктатур.

Звіт з нарад ньюорського Зїзду мусить піднести на дусі кожного оборонця і одночасно засоромити. Піднести на дусі мусить факт, що спільними силами, хоч і невеликими, таки виконано значну роботу. Але засоромитись мусить одночасно кожний з нас, хто свідомий того, що тої праці могло бути багато-багато більше.

Деякі наші відділи цілком пустились на легку воду і з якогось часу легковажають всі заклики до праці. Інші працюють тільки про свято, а не про будень. Так не повинно далі бути.

Кожний з нас повинен у теперішній важний час дати нашої організації більше праці, ніж дотепер. І це мусить статися.

ДЕВ'ЯТИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В НЬЮ ЙОРКУ

Протокол нарад

ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД

Дев'ятий Зізид Оборони України відбувся в неділю і понеділок, 1-го і 2-го вересня 1940, в одній з залів The Beehive, при 210-214 1st Пята вулиця, в Нью Йорку.

Зізид відкрив коротким вступним словом від імені Виконавчого Комітету секретар О. У., тов. В. Левницький, вказуючи на вагу хвилі і завдання, що їх мусить виконати наша організація. — Провокує вибрати президію Зізиду.

На внесення т-ки А. Наконечної головною Зізиду вибрано т. Мирослава Січинського. Заступником голови вибрано тов. Олександра Матеїка, секретарями т. т. Івана Мартинця і Дмитра Братуса.

Порядок нарад

Голова Зізиду, тов. М. Січинський, відкритим порядком нарад, проголошеною Виконавчим Комітетом. На поставлені і підтримані внесення Зізид затверджує оцей порядок нарад:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

1. Відкриття Зізиду і вибір президії.
2. Перевірка повноважень делегатів.
3. Звіт з діяльності членів Виконавчого Комітету.
4. Звіт Контрольної Комісії.
5. Звіт делегатів відділів О. У.
6. Дискусія над звітами.
7. Організація жіноцтва і молоді.
8. Українська Національна Рада в Америці.
9. Справа андванцтва О. У.
10. Зміна статута.
11. Вибір Виконавчого Комітету.
12. Місце чергового Зізиду О. У.

ПОЛІТИЧНІ СПРАВИ

13. Політичне становище на українських землях.
14. Задання української імміграції в американській демократії.
15. Задання О. У. в сучасній ситуації.

Учасники Зізиду

З черги перевірено повноваження делегатів і усталено оцей склад прийнятих учасників Зізиду з рішучим голосом:

І ЧЛЕНИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

Степан Корпан, фінансовий секретар і касир;

Молодший Левницький, рекордний секретар;

Мирослав Січинський, організатор;

Дмитро Братусь, Григорій Гутенко, Степан Дешин, Іван Мартинець, члени.

2. ЧЛЕНИ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ
Касян Багрія, Лев Галаджій, Олександр Крайківський.

3. ДЕЛЕГАТИ

Відділ 1, Нью Йорк: Іван Кибя, Олександр Матеїка.

Відділ 2, Дітройт: Роман Вазик.

Відділ 4, Ньюарк: Іван Вонк, Павло Гураль.

Відділ 5, Рочестер: Михайло Кубарич, Григорій Чорний.

Відділ 6, Філадельфія: Михайло Барановський, Дмитро Гайворий.

Відділ 8, Скреттон: Петро Дучак, Теодор Сарахман.

Відділ 9, Бостон: Лев Галаджій.

Відділ 10, Бостон: Василь Мельничук.

Відділ 11, Бофало: Іван Мелеш.

Відділ 16, Лексинг: Аниса Наконечна.

Відділ 17, Кромптон: Василь Федорович.

Відділи 20, 21 і Жіноча Громада в Торонто: Григорій Гутенко.

Відділ 23, Шикаго: Марія Костін.

Разом прийняли на Зізиді з рішучим голосом було 26 членів. Крім того в Зізиді брали участь біля 30 гостей, в тому голівно члени відділів О. У. з Нью Йорку і Ньюарку, представниці Жіночої Громади і проф. Н. Григорій.

Звіт рекордного секретаря, т. В. Левницького

Два роки тому Восьмий Зізид О. У. в Рочестері доручив вести далі нашу організацію тим самим трьома товаришам з Скреттону, додавши їм до помочі у Виконавчій Комітеті по одному членови з Нью Йорку, Рочестеру, Бофало і Торонто та в Контрольній Комісії по одному членови з Ньюарку, Бостону і Дітройту. Спільними силами ми старались виконати доручене нам завдання та повести наших членів і наш відділ до живішої громадської праці.

Ми вели постійну переписку з відділами, видавали що місяця друкований бюлетен, що доходив до рук кожного члена О. У. і давав йому всі інформації про організаційні справи. Ізлили самі, наскільки це було можливо, по відділах або старались для них про лекторів і промовців на місці і ленції.

Працю у Виконавчій Комітеті вели голівно скреттовські члени, одначе у важливіх справах як порозумівались з іншими його членами. 30-го травня 1939 відбулося в Рочестері засідання всіх членів Виконавчого Комітету, так само члени Виконавчого Комітету збирались разом у Рочестері 25-го листопада 1939 з нагоди політичної наради, на якій засновано Українську Національну Раду.

Крім перешки члени Виконавчого Комітету старались бути час до часу особисто на зборах відділів О. У. або що найменше говорити особисто з членами при нагоді місця чи ленції.

Тих на протязі минулих двох років були члени Виконавчого Комітету в одах відділах:

У відділі 1 в Нью Йорку були т. т. В. Левницький (два рази), М. Січинський і С. Корпан.

У відділі 2 в Дітройті був т. т. М. Січинський і С. Корпан.

У відділі 4 в Ньюарку були т. т. М. Січинський і С. Корпан.

У відділі 5 в Рочестері були т. т. В. Левницький і М. Січинський.

У відділі 6 в Філадельфії був т. т. М. Січинський.

У відділі 8 в Скреттоні три члени Виконавчого Комітету є членами.

У відділі 11 в Бофало був т. т. В. Левницький.

У відділі 14 в Бянгтемоні були т. т. С. Корпан і М. Січинський.

У відділі 16 в Лексинг були т. т. С. Корпан і М. Січинський.

У відділі 20 в Торонто був т. т. С. Корпан.

У відділі 21 в Четах був т. т. С. Корпан.

У відділі 23 в Шикаго були т. т. С. Корпан і М. Січинський.

Розглядаючи сьогодні працю О. У., від липня 1938 по кінець червня 1940, можемо сказати, що за ці два роки була виконана в центрі і на місцях важлива робота та що наша організація осягнула за цей час добрий успіх під організаційним оглядом і політичним.

Щоб дати змогу делегатам на початку Зізиду познайомитись з станом нашої організації, я подав перше цього деякі числа про працю в різних ділянках кожного відділу окрема і всіх разом. Після того дам повідомлення до тих чисел.

(Тут секретар відчитує числа, що появили в надрукованій німче таблиці "Огляд діяльності відділів О. У. за час від липня 1938 до кінця червня 1940". Після того секретар переходить до пояснень.)

Більше відділів, більше членів

Наша організація зростає за останні два роки в членах і у відділах.

О. У. не була ніколи масовою організацією і не старалась такою стати. Вона була від початку і лишалась до сьогодні зеднанним найсвідомішим і націоналістичним громадяни по наших громадах, за якими стоїть значайно більший або менший гурт прихильників. Член О. У. по традиції вважає своїм обовязком бути не тільки рядовим у громаді, але стояти в ній на переді, вести за собою других. В тому основа успіху О. У., що може мати в місці лиш два-триох членів, але вплив їх у громаді нераз рішачий.

Ще одна перешкода масовості нашої організації є в тому, що вона накладає на своїх членів постійний організаційний і пресовий податок. Не кожний має спроможність його платити.

У цих межах наша організація все таки в минулих двох роках збільшилась і щодо числа членів і щодо числа відділів. Число членів О. У. зросло з 200 до 297. Появжю частину зросту становлять самостійні члени, що працюють по громадах, де нема наших відділів.

Відновили на протязі двох останніх років діяльність два відділи, 6-ий в Філадельфії і 18-ий в Клівленді. Застував новий відділ в Четах, Сентеріо, що вістав число 21.

Разом асього організація має тепер 18 діяльних відділів, не вчисляючи відділу 7 у Пасейку, який не відбував відділових зборів і не платив викладом, але влаштував одно віче і дві лекції.

Є висядки на заснованих нового відділу в Монреалі і на відновленні відділу у Вилкс Беррі, Па.

Діяльність відділів

Активність відділів О. У. назагал показувалась. Це видно з числа відділових зборів, лекцій, віч, марш та інших громадських виступів, що були ними влаштовані.

Відділових зборів відбулось за два звітні роки 361, тобто приблизно стільки само, що в двох попередніх роках (тоді було 363). Разом асього наші товариші по відділах сходились за два роки 361 разів.

Найбільше число відділових зборів виказав відділ 10 з Бостону. За ним йдуть відділи в Ньюарку, Торонто і Ленсинг, що сходились частіше, як раз у місяць. Кожного або майже кожного місяця сходились на протязі обидвох років відділи в Бофало, Жіноча Громада в Торонто, відділи в Штроувті, в Рочестері, в Шингао, в Клівленді. Занято мале число відбутих зборів виказують відділи в Бингемтоні, у Вунсакет, в Філадель-

фії, Скрантоні і в Четах. Не відбували відділових зборів відділи у Кромптон, в Пасейку і відділ 9 в Бостоні.

Політичних віч, лекцій, марш та різних обходів відбули наші відділи самі або в спільні з іншими організаціями за минулі два роки разом 162. Це великий зрост у порівнянні до попередніх двох років, коли було влаштовано нашими відділами тільки 25 віч і лекцій.

На найбільшій вічевої виступі вступили з одної сторони надзвичайні політичні події, що відбувались в останніх роках в Європі та часто дотикали безпосередно наших рідних земель, а далі те, що ми мали до розпорядженности більше промовців і лекторів. Два роки тому на зїзді ми говорили про можливість візиту проф. Н. Григорієва. Він справді прибув в осєні 1938 і найбільше поміг при влаштуванні віч і лекцій, обїзавши головні громади в Сполучених Державах і в Канаді. Крім нього прибув теж перед війною з краю організатор Камемарів у Рочестері, тов. В. Гваріляк, який лопн що має нагоду виступати на вічах у Рочестері і Бофало.

З політичних віч, яких відбулось разом 39, на 21 промовляв проф. Н. Григорієв сам або разом з іншими промовцями. Крім нього промовляв на вічах т. т. М. Січмський, В. Левицький, Я. Чиж, С. Корпан, В. Гваріляк і місцеві промовці.

На першому місці щодо числа віч,

ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛІВ О. У. ЗА ЧАС ВІД ЛИПНЯ 1938 ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ 1940

Члени	Відділові збори	Віча, лекції, наради, свята	Напрямств	Виклади	Стан каси (неповний виказ)	Жертви на громадські цілі
Відділ	Відділ	Відділ	Відділ	Відділ	Відділ	Відділ
5 36	10 50	20 49	20 21	5 \$122.00	1 \$121.30	2 \$ 558.40
20 29	4 45	1 26	21 12	2 65.40	4 100.00	20 484.75
6 23	20 43	5 15	16 5	1 61.10	17 51.50	16 459.77
4 22	16 32	2 10	1 5	4 49.90	Жін. Гр. ... 36.00	8 447.30
23 20	11 24	9, 10 9	2 4	20 36.00	20 35.49	1 424.36
1 18	Жін. Гр. ... 22	19 7	4 3	23 33.40	16 28.50	4 298.60
2 17	2 21	11 7	5 3	16 33.00	9 25.00	23 272.10
8 12	5 20	23 6	9 2	11 25.95	8 15.98	5 143.02
10 12	23 20	6 5	14 2	14 24.00	11 12.29	6 114.50
Жін. Гр. ... 9	1 19	8 5	8 1	8 22.05	21 10.00	Жін. Гр. ... 108.00
19 9	19 19	4 4	11 1	19 19.80	23 9.62	14 107.28
9 9	14 10	14 4	19 1	10 18.90	19 8.24	10 104.75
21 8	32 10	16 4	32 1	32 10.00	32 5.02	32 104.67
11 7	6 10	21 3		Жін. Гр. ... 10.00	14 4.50	9 81.25
15 7	8 7	7 3	Разом 61	6 4.35		17 72.00
14 6	9 5	17 3		21 3.00	Разом \$463.44	11 63.12
32 6	21 4	32 2		Сам. чл. ... 4.60		21 57.71
17 2						19 12.00
Сам. чл. ... 46	Разом 361	Разом 162		Разом \$543.45		Централа 350.00
Разом 297						Разом \$4,261.58

лекцій і нарад стоїть відділ 20 в Торонто, що має їх за два роки 49. На другому місці стоїть відділ 1 в Нью-Йорку, що співпрацює з місцевою Українською Громадською Радою. Далі йдуть відділи в Рочестері, Дітроїті і в Бостоні. Взагалі ж треба сказати, що не було ніякого відділу О. У., щоб за останні два роки не влаштував бодай одного віча або лекції.

Крім віч, лекцій, нарад і свят наші відділи відбували ще всілякі підприємства, призначені головним для добуття фондів, як представлення, балі, шкільні, виграшки, базарі, товариські прийоми, тощо. Разом відбуто їх відділами 59. Під цим оглядом на першому місці стоять два канадійські відділи 20 і 21. В тутешніх, американських відділах, ця діяльність в останніх часах трохи замедлила з очевидною шкодою для місцевих відділових кас. На це треба звернути більшу увагу.

Організаційні Вісті

Важним звязком між централею, відділами та членами О. У. був далі бюлетен "Організаційні Вісті Оборони України", видаваний що місяця Виконавчим Комітетом. Від останнього літа вийшло 20 чисел бюлетену, а разом від початку його існування вийшло дотепер 38 чисел.

На останньому зїзді ухвалено побільшити розмір бюлетену до вісім сторінок і на ту ціль розкладено на підділи збірку надзвичайного пресового фонду в сумі 600 доларів. Зібрано \$471.00 і ця сума разом з оплатою від членів по 5 центів за кожне число вистачило на кошт друку і розсилки. Пресовий фонд закінчив найбільш невеличкою надвишкою в порівнянні до стану зперед двох років, але не лиш тому, що вся редакційна й адміністративна праця виконувалась цілком безплатно. Іншаже пресовий фонд мусів би закінчити недобором.

Причина в тому, що підділи з малими висятками не стають правильно оплати за роздані числа бюлетену. Коли взяти під увагу, що у відділах є 250 членів та що вони одержали за два роки по 20 чисел бюлетену, то при оплаті по п'ять центів за число ці члени повинні були зложити за цей час що найменше суму \$250.00. Тимчасом вони заплатилисього разом тільки \$136.52, тобто не багато більше, як половину. На будуче це мусить змінитися.

Бюлетен виходив у більшому об'ємі в сторінок, як це ухвалили попе-

ВИДАВНИЦТВО БЮЛЕТЕНУ "ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВІСТІ О. У."

Сильний чисел О. У. виставив влітку	Сильний зложив влітку	Майлати	Дав	Місячна оплата членам відділу за бюлетен	Сильний дописав з відділу було в О. У.
Відділ	Відділ	Майлати	Дав	Відділ	Відділ
6 50	20 \$ 75.00		\$ 75.00	20 \$ 23.00	20 7
1 40	5 65.00		65.00	23 18.30	2 6
2 40	4 60.00		60.00	4 17.65	1 5
4 40	2 60.00		45.60	19 9.50	5 5
20 30	11 40.00		40.00	11 9.15	8 4
14 25	1 39.00		39.00	2 8.50	16 4
19 25	8 36.00		38.35	16 8.10	10 3
23 25	23 36.00		36.00	10 7.85	21 3
16 20	16 25.00		25.00	8 7.55	23 3
6 15	Жін. Гр. ... 25.00		25.00	1 6.80	Жін. Гр. ... 2
8 15	10 27.00		17.05	5 6.65	4 1
9 15	32 25.00		5.00	32 6.50	6 1
10 15	7 30.00		14 3.00	9 1
11 15	9 30.00		21 2.12	11 1
7 10	14 30.00		6 1.85	14 1
17 10	17 15.00		7
32 10				9	Разом 47
21 5	Разом \$618.00		\$471.00	17	
Разом 405				Разом \$136.52	

редній зїзд, і старався теж дати більше різномородного матеріалу. У статтях обговорювались все біжучі політичні й організаційні питання. Бюлетен мав багато кореспонденцій з Європи. Крім того зросло число листів від відділів, хоч все таки нема їх стільки, як повинно бути.

Бюлетен повинен реструктуризувати всі прояви життя в кожному відділі. Це може статись тільки при співпраці товаришів на місцях. Кожче потрібне, щоб товариші не лінувались написати час до часу про працю відділу. Тільки при такій співпраці можемо мати в бюлетені повний огляд життя організації.

Поза членами нашої організації бюлетен розходить до вітків і місць дальних читачів у близьких до нас колах українських громадян у Франції, у Чехії і Словаччині, таксамо в Південній Америці. Вітків перервала звязки з Європою, але, не звважаючи на всі цензури, час до часу мною прикладники шліф гітлерівської чи іншої диктатури напихуть до нас. Завдяки тому читачі бюлетену мали змогу читати кореспонденції з цікавими інформаціями, яких нема в інших пресі.

Допомога країні

Крім освітлювальної й організаційної праці нажму частину діяльності

наших відділів становила матеріальна допомога освіті й організації українського народу на його рідній землі.

За початком наших відділів і їхніх членів, і тільки в тих громадах, де є відділи О. У., було зібрано на прохті двох звітних років на різні громадські цілі — \$4,261.58 проти \$2,975.46, що були зібрані за попередні два роки. Ці гроші були призначені на такі цілі:

Селянська преса і видавництва	\$1,065.27
Фонд Молода Україна	959.23
Карпатська Україна	1,004.45
Жертвам мадерської імвасії	345.36
Український Національний Фонд	749.27
Інші цілі	138.00

Разом \$4,261.58

Близькими до О. У. українськими жіночими організаціями було зібрано на ті самі цілі за той час \$759.30. Разом з збірками відділів О. У. це дає суму \$5,020.88.

Збірки відділів О. У. і їхніх членів становили тільки частину того, що було зложено по тих самих і по інших громадах на ті цілі, які О. У. піддала і піддержувала. Тому варто зазначити, що на подяки вище цілі, до яких почин дала в останніх роках наша організація, було зібрано на-

скільки не було зареєстровано в Національній Волі, сума \$11,801.01.

Молода Україна

До часу вибуху війни наша організація підтримувала збірками і перекладами видавництва Громадського Голосу, Жіночого Голосу, Камеярів і Самообсти. Це дало змогу вдержати ці селенські видавництва, не зв'язуючи на матеріальне доконтит і переслідування польської влади. З приходом совітської окупації всі ці видавництва закрито.

Два роки тому на з'їзді ми обговорювали справу збірки на фонд Молода Україна, що був призначений на видання журналу у Львові, призначеного політичному виконавцю української мовою в дусі поступу і демократії. На тому з'їзді була розкладена на відділи квота, яку вони мали зібрати, щоб забезпечити це видавництво. Квоту виконали в цілості відділи в Детройті, Ленсинг, Шікаго і Торонто, решта відділів не докінчили збірки. Зібрано разом за весь час цієї збірки \$1,790.16 і в березні 1939 року журнал почав виходити у Львові.

Польська влада виборонила назву "Молода Україна" і тому журнал появився під назвою "Живе Слово". Журнал перестав виходити на 6-ому числі з вибухом війни. Перших шість чисел розійшлись у великій кількості примірників в Америці і Канаді і журнал здибував собі щораз більше передплатників.

Українська Національна Рада

Останній рік дав нагоду нашій організації до ширшої політичної акції. Коли почалися воєнні події на наших рідних землях і на тужешино українську імміграцію став обов'язком підняти голос в обороні прав українського народу на вічне життя, наша організація приклала своїх рук до того, щоб очистити громадське життя нашій імміграції від намулу, яким його занечистили виступи так званіх "націоналістів" та промостити дорогу до нової акції на здорових основах.

Про що частину нашій діяльності були говорити окремо в одному з дальших рефератів, що є на порядку нашого З'їзду. Тут тільки згадаю коротко про деякі події.

За починком нашій організації відбулась 25-го листопада 1939 політична нарада в Рочестері, на якій був заний почин до зеднання українського громадянства в Америці на платформі Самостійності, Соборності і

Демократії (Народоправства). Центром цього руху стала Українська Національна Рада в Америці, яка замінила значно ширші кола, як це може зробити Оборона України, і стала загальною організацією демократичних сил нашій імміграції, які однаково рішуче відходять, орієнтацію на більшовизм, як і нацизм і фашизм.

Конгрес Американських Українців

Акція Національної Ради мала свій вплив на організовані Конгресу Американських Українців у Вашингтоні, який прийняв ту саму політичну платформу, на якій організована Українська Національна Рада, і поставив організацію "націоналістів" на становище дрібної скомпромітованої меншости.

Даремне думати, що тим досягнена перемога демократичної думки серед нашої імміграції та що покладення німеш всім чужим інтригам серед нашого громадянства. Зроблений тільки перший вплив у складі, досягнено початковий успіх. Але цей успіх пропав, якщо не буде поведена дальша організаційна й освітлююча праця, щоб на прикладі недавніх подій прищепити раз на все серед нашого громадянства перемонання, що воля України звязана не з ласкою того чи іншого диктатора, а з загальною перемогою демократичних свобод у світі. Ця праця стоїть ще далі перед нами.

Наші думки — з товаришами в краю

Ніжна в Європі перервала наші зв'язки з організаціями і видавництвами в краю, з якими ми співпрацювали і яким ми по змові наших сил помагали в їх освітній і організаційній праці. До останніх днів перед вибухом війни ми одержували листи, з яких видно було, як щораз більш душно ставала атмосфера на наших землях, як щораз більш нестерпним ставав польський окупаційний режим. Нарешті всякі зв'язки перервались.

Ще перед самим вибухом війни з краю приїзав сюди організатор Камеярів і діяльний член радикальної партії в Рочестері, тов. Володимир Гаврилик, з живим словом про те, що діється в краю. На жаль, через дальші події ми не мали нагоди використати дотепер належно його приїзд для поширення правдивих інформацій про життя нашого народу на Західній Україні за часів Польщі та про роллю, яку зіграли в цьому ріжні політичні групи, щоб тим закри-

пати зв'язок між нацією імміграцією за океаном і українським селенством у краю, що становить і буде становити довгі часи основу всіх українських державних змигнів і планів. Це мусимо ще зробити в недалекій будучности і влаштувати поїздку тов. Гаврилика з лекціями і віщамк по громадах.

У вересні минулого року змовк навіть той голос, що часами доходив до нас з краю. Тільки глухі вісти доходять про те, що багато співтоваришів нашої праци не живуть, інші вивезені на Сибір, ще інші скриваються. Тов. Агдрія Гриняк, відомий з свого побуту в Америці, вивезений з родиною на Сибір. Також вивезений тов. Микола Репен, редактор Камеярів, т. Костюк, згинув підчас бомбардування Львова. Не живе радикальний письменник, т. Карло Коберський.

Та як б не були тяжкі обставини на рідній землі, можемо бути певні, що тим менше далі в народній масі думка про поступ і волю, засімна також при нашій невеликій участі і допомозі. Ще не наявлено зброї, якою можна б вбити духа. А на нас лежить у цей час обов'язок йти далі нашою дорогою і відняти українських людей від цієї бік океану на допомогу українському народові в його боротьбі не за зміну окупантів і не за власних "вождів" і диктаторів, а за право вільного господаря на своїй землі.

Звіт фінансового секретаря і касієра
т. С. Коршун

Замі приступлю до прочитання загального фінансового стану нашій організації за останні два роки — від 1-го липня 1938-го року до 30-го червня 1940-го року, — зочу перед тим сказати кілька слів про політичну діяльність Оборони України за останніх два роки часу.

Оборона України не є велика ні масова політична організація, такою ніколи не була від її засновання, але вона у відповідний час і при добрій волі того невеликого числа своїх членів по різних містах Америки робить час до часу добру політичну роботу. Особливо робить вона свою роботу тоді, як інші українські політичні гурти тут в Америці заземуть українську справу в глухий кут.

За останніх два роки ми знов були тою групою, що звертала увагу і боролась неустанно проти ще одного політичного блофу серед нашій імміграції тут в Америці, тим ріжним пропагованого нашими так званими "на-

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-го ЛИПНЯ 1938
ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1940

Число віддачу і місцевість	Чисельні віддачі	Пресовий фонд	Кольпортаж О. В.	Процент і ін. доходи	Кошти збаву	Разом
1 Нью Йорк, Н. М.	\$ 61.10	\$ 39.00	\$ 6.80			\$ 106.90
2 Дітройт, Міч.	65.40	45.60	8.50		\$ 20.00	139.50
4 Ньюарк, Н. Дж.	49.90	65.00	17.65			132.55
5 Рочестер, Н. Я.	122.00	65.00	6.65			193.65
6 Філадельфія, Па.	4.35		1.85			6.20
8 Скреттон, Па.	22.05	38.35	7.55		15.00	82.95
10 Бостон, Масс.	18.90	17.05	7.85		10.00	53.80
11 Біофало, Н. Я.	25.95	40.00	9.15		5.00	80.10
14 Вашингтон, Н. Я.	24.00		3.00			27.00
16 Ленсінг, Міч.	33.00	25.00	8.10			66.10
19 Клівленд, Огайо	19.80		9.50			29.30
20 Торонто, Онт., Канада	36.00	75.00	23.00			134.00
21 Чикаго, Онт., Канада	3.00		2.12			5.12
23 Шикаго, Іл.	33.40	36.00	18.30			87.70
32 Вунсакет, Р. Ай.	10.00	5.00	6.50			21.50
Жіноча Громада, Торонто, Онт., Канада	10.00	25.00				35.00
Місячні вкладки, пресовий фонд і кольпортаж від самостійних членів	4.60	19.40	1.10			25.10
Процент з банку				\$ 32.78		32.78
Заорот заморожених грошей з банку в Дітройт, Мішигет				42.41		42.41
Відділ 23 О. У., збірка на впливння книжком проф. Н. Григоріва				37.75		37.75
Разом зібрано за 2 роки	\$543.45	\$495.40	\$137.62	\$112.94	\$ 50.00	\$1,339.41

ЗАГАЛЬНІ РОЗХОДИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ВІД 1-го ЛИПНЯ 1938
ДО 30-го ЧЕРВНЯ 1940

Підприємств за 19 чисел Організаційних Вістей (папір і друкарня)	\$ 530.00
Кореспондент Організаційних Вістей з Європи	25.00
Кошти подорожній делегатам на Восьмий З'їзд Оборони України	66.50
Рент за поштову скриньку (два роки)	16.00
Поштові значки за бюлетені і організаційну переписку	44.92
Телеграми в справі Восьмого З'їзду О. У.	1.14
Ковертів на пересилку бюлетеню	2.86
Даток на Громадський Голове до Львова, згідно з ухвалою з'їзду О. У.	100.00
Даток на Живе Слово до Львова, згідно з ухвалою з'їзду О. У.	200.00
Кошти подорожі по організаційним справам О. У.	12.00
Кошти з'їзду в Нью-Йорк Комітету О. У. в Рочестер, Н. Я.	30.00
Кошти подорожі на нараду в Рочестер, Н. Я.	60.56
Подорож делегатів від О. У. на з'їзд У. М. Радн і на Конгрес Американських Українців	27.15
Жертва на фонд Конгресу Американських Українців	50.00
Разом всіх розходів за два роки	\$1,166.13

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінцем червня 1938-го року	\$1,015.91
Загальний прихід від 1-го липня 1938 до 30-го червня 1940	1,339.41
Разом	\$2,355.32
Загальний розхід від 1-го липня 1938 до 30-го червня 1940	1,166.13
Остаток готівки на кінець 1940	\$1,189.19

БАЛАНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ПОВ'ЯЗНИЙ	
Готівка	\$1,189.19	Фонд виданництва	\$ 342.52
		Фонд адміністраційний	846.67
Разом	\$1,189.19	Разом	\$1,189.19

ціоналістами". Наша організація О. У. мусила вести злив боротьбу і доказувати легковірності людям, що це такий самий політичний бляф, як всі попередні, на кубу кляшани. Всі ми знаємо, як так звані "націоналісти" перекопували українських людей (і багато їм вірили) по цілій шкрякві Америки, словом і письмом, що тільки вони знають, як можна визволити Україну, і що вони однією її визволять при допомозі німців.

Ніде і ніколи нікі німці не говорили, що будуть помагати "націоналістам" визволити Україну, а вони самі вмовляли на себе і зачали вмовляти в інших легковірних людей, що німці помажуть визволити Україну, тільки треба годитися нам на гітлерівську політику. Націоналістична агітація робила спос. Чимало наших добрих, але політично не вироблених людей повірили "націоналістам" і так, як завжди передтим, далим їм багато грошей на їх безглузду політику.

Коли наша організація вступила публично на вічах, лекціях і устно та письмом стала доказувати, що "націоналісти" говорять людям, будь то би німці їм помажуть визволити українські землі від чужого ярма, то вони нас за це клявували зрадниками і грозили нам різними карями, включно до вшаняння і дертя тлів.

Після того, як Гітлер віддав Карпатську Україну мільярам і дозволив ще їм зробити кривавий погром над тамошнім українським населенням, а Західну Україну віддав Сталінові, ще раз показалося, що наша думка щодо визволення України була правильна. Що всі ті надії і залевнення "націоналістів" про поміч Гітлера, це були пустяки ува в головах їхніх "вождів" і задурених ними людей.

Ні шамихне порушив цю справу на нашому з'їзді, бо мені приходилося здибати людей на місцях, котрим треба було чимало доказувати і переконувати їх, що ніхто не зможе українському народови, як він сам собі не зможе.

Таку сплу боротьбу наша організація О. У. вела з другим політичним гуртом тут в Америці — з більшовицями. Більшовицька аргументація у справі визволення України ріжнється від націоналістичної тям, що більшовицями вже Україну визволили, злучили всі її землі в одну державу, і для нас не лишається нічого більше, як йти разом з ними без звсте-

реження. На це наша організація весь час їм відповідала, що російські більшовики, що правля, збралася майже всі українські землі для себе, завдяк свій совітський режим на наших землях для наших українських людей, але вони говорять велику неправду, як кажуть нам вірити, що вони визволяли український народ і збудували для нього українську державу. Все, що російські більшовики зробили на українських землях, то зробили для себе. Україна затривала москвськими більшовиками, є нічим іншим, тільки колонією, а український народ є колоніальним народом.

Наша організація стоїть даліше при своїй програмі, пробує її між українськими працівниками людьми тут в Америці і не перестане її пропагувати так довго, доки вона не буде здійснена на всіх українських землях. Програма Оборони України в скороченій формі: Самостійна, Соборна, Народоправа - Демократична Україна у власті і власності українського працюючого народу.

Щодо організаційної праці за попередніх два роки в нашій організації, хочу сказати ось що: Хоч ми не великі, не масова організація, але у відповідний час при допомозі тих наших членів на місцях, котрі завжди підтримують на повсяк свого порядку в громадських справах, робимо ту чорну роботу для нашого народу, котру робили наші великі вчителі-працівники, Драгоманов і Франко. Ми свято переконані, що ніхто не визволяє Україну, як не визволять її сам український народ своїми мозаїстичними руками. Таку ідею пропагуємо серед тuteшньої нашої інтeлiгeнції, таку ідею ми помагали пропагувати по нашій землі на рідній землі. Щоб можна було краще, товариші, цю працю робити між нашими людьми тут в Америці, нам треба посилити нашу організацію новими членами. Треба зложити певний фонд на її організаційні видання, а в першу чергу на "Організаційні Вісти".

Коли як коли, але від теперішній час нам треба такої політичної організації, як Оборона України, бо без неї ми не зможемо як слід зайняти становище до політичних подій в світі, а особливо до подій на всіх українських землях, тепер окупованих нашими сусідами — москалями і німцями. Хай живе Оборона України!

Тепер прочитаю Вам, товариші, загальний фінансовий звіт за останніх

згальні приходи і розходи Оборони України від 1-го липня 1938 до 30-го червня 1940 на сторінці 6.)

Звіт організатора О. У., тов.
М. Сичківського

Підчас поїздок по різних громадах я старався вкрасити наше становище в цей воєнний час і разом з відділом Оборони України виробити одностайну публичну опінію між українськими організаціями про загальну маніфестацію нашого громадянства в Америці за перемогу демократії на українських землях і взагалі в Європі. Така маніфестація — конгрес українських організацій в Сполучених Державах, це була річ великої ваги, не меншої як попередні два конгреси в 1915 і 1918 роках, в яких брали провідану участь теперішні члени Оборони України.

Конгрес являв і дав нашому народові в рідний край ту моральну допомогу, якої він все хотів від нас, окрім допомоги фінансової на кращий розвиток своїх демократичних інституцій: політичних організацій, народних і робітничих коміт., читальні, видавництва і т. п.

Наша організація, Оборона України, зробила пажу прислугу народній справі тим, що дала ініціативу для оснування Української Національної Ради на зїзді в Рочестері в осени 1939-го року. Ця Рада, як відомо, перша зайняла в американській пресі наші думки про перемену європейської системи на самостійні національні держави з демократичним ладом у кожній з них і з міждержавною поруною співної воли. Тільки в такій новій ладі може український народ стати паном своєї землі і господарем своєї долі.

Але організація Оборони України має такі ж самі важкі робітничі завдання як національні, загально-народні. Через Національну Раду, якої Оборона України є одним з членів-основників, наша організація знертається до всіх зильвощуваннях українців, чи вони робітники чи ні, і кличе їх на обирону української самостійності і на захист української демократії в будучій українській державі. Одначе ми знаємо, що демократичні вольности і права можуть бути вжиті не тільки на користь робітника, але і на його шкоду. Слобод преси, наприклад, це зброя для обирони робітника і для наладу на його організацію.

УКРАЇНЦІ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Лист з С. Пауло, Бразилія

Бразилія в цей час не є голонним тереном українського громадського життя в Південній Америці. Більше наших людей живе в Аргентині та в інших там багатіших та в гроші аргентинські дорозжчі, ніж бразилійські. До того ж і політичний лад демократичніший, а тому сприятливіший для всякої громадської праці. Це саме можна сказати й про сусідній Уругвай.

Тут скрізь відчувалася й відчувається пекуча потреба вивернення української демократичної організації. Особливо в цей час, коли збанкрутувало фашистівське галасування і українське життя зійшло з мертвої точки. Тут потрібна та обєднующа поступові сили робота, яку переводить у Сполучених Державах Національний Конгрес. Треба щось робити, а нема кому. Дуже було би корисно, коли би приїхав хтось свіжий і авторитетний, хто міг би звести до купи і поступовими елементами ті сили, які зневірилися в фашизмі й переходять на демократичний шлях.

Головною українською поступовою силою в Бразилії є невеличка група соціалістів-революціонерів, яка має своїх членів та прихильників у різних містах. Вона помагає виданню часопису "Зоря"; підго-

лася самою тільки політичною демократією, ми не були би робітничою організацією. Отже відомо річ, що у всіх нашій організації і освітній роботі від початку існування Оборони України дотепер стоїть тільки наступати від імені організації, той мусін — і мусітиме — ставити патікс на тку ласиду: Оборона України зкликає українське робітництво до боротьби за Україну, яка буде у владі й у власності свого народу, бо політична демократія і національна самостійність це тільки мінімум, а мінімум ніколи не вистачає.

Іван Мартинець і Дмитро Бритусь
секретарі зїзду

товляє будову Народного Дому, для чого закупила вже потрібний кланіть землі; та інколи вживає радіо для поширення інформації про українську справу. Одного разу про Україну говорив на радіо найбільший сучасний бразильський письменник, др. Монтейро Лобаро.

Українська "Зоря" розходиться не лише в Бразилії, а й у Аргентині, Уругваю й Парагваю.

У зв'язку з європейською війною поступова українська течія зазначила своє становище тим, що збрала певну суму грошей на поміч жертвам війни, яку передала через місцевого англійського консула....

Українська еміграція в Бразилії до останнього часу перебувала під певним впливом російських тоталітарних часописів, які видаються в Буенос Айрес (Аргентина) і тут московською та українською мовами, а також німецьких часописів португальською мовою в Ріо де Жанейро та С. Пауло. Останні продаються по 200 рейсів; приблизно, як на Україні перед війною 2 копійки, а тому розходяться в сотнях тисяч примірників.

Всі ця преса - російська, українська й португальська - храпля за країною, але весь час невинно тоталізує наших людей; кожна -- на свій лад. Сталінська преса ("Русский в Аргентине", "Слово" і "Світло") тоталізує на московське копито, а "Ілатса", "Шейо Діо", "Хлібороб" та інші - на німецьку колоду.

Україні в Сполучених Державах, як показав Конгрес, трохи відтоталізувалися. Тут же, особливо в Бразилії, ця чума ще досить спустошить людські серця.

В Аргентині, Бразилії, Уругваю та Парагваю є наших людей понад пів мільйона. Тому не можна легковажити цієї маси. Треба розплющувати їм очі, щоб вони не падали жертвою чужої спекуляції; не попадали під удари урядових репресій через власний політичний нерозум і чужі гріхи.

Бразилієць

НЬЮЙорський ЗІЗД

На іншому місці починаємо друкувати звіт з нарад Дев'ятого Зізду О. У., що відбувся в Нью Йорку.

Як на теперішній час, зізд був добре заступлений. Були представники з усіх головних округів, в яких знаходяться відділи нашої організації. Тільки Канада, що на попереднім зізді в Рочестері мала численну делегацію, була заступлена цим разом одним спільним делегатом, тов. Гутенком, з огляду на воєнний час. Між делегатами були дві товаришки, що заступали відділи в Ленсинг і Шикаго. Перший раз, мабуть, між делегатами були тут роджені члени нашої організації (Рочестер).

Перший день Зізду був вповнений звітами членів Виконавчого Комітету і відділових делегатів. Була широка дискусія над звітами, в якій основно розглянено стан організації, її осяги від Рочестерського Зізду і стан всіх відділів.

Між організаційними рішеннями, що слідували після звітів, ухвалено перевести збірку надзвичайного пресового фонду, щоб забезпечити дальше видання бюлетеню. Кожний відділ має зложити таку саму суму, як була на нього призначена два роки тому.

Велику увагу присвячено справі організації поступового жіноцтва. В нарадах над цією справою брали живу участь члени і представниці центральної Жіночої Громади і місцевих жіночих товариств у Нью Йорку і Ньюарку, що прибули на Зізд. Зізд ухвалив одностайно піддержати акцію Жіночої Громади як централі поступових жіночих організацій. Рішення у цій справі будуть подані в звіті з нарад.

Пополудневий наради другого дня Зізду були присвячені політичним рефератам і дискусії над ними. Головну увагу присвячено при тому справі Української Національної Ради.

Число 39 О. В. розіслано секретарям для негайної роздачі між членами відділів 29-го жовтня 1940.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ 2 О. У., Дітройт, Мич., влітку був організаційні збори, на котрих делегати здали звіт з Зізду О. У. — Відділ влаштував 22-го вересня спільно з відділом 16 Союзу Українок пікнік на дохід відділових кас.

Відділ 4 О. У., Ньюарк, Н. Дж., зложив \$20.00 на кошти Зізду.

Відділ 8 О. У., Скрентон, Па., влаштував 12-го жовтня лекцію проф. Н. Григоріяна на тему "Рік окупації Західної України Росією". — Відділ зложив \$15.00 на покриття коштів Зізду. — На зборах відділу вислухано звіт делегатів на Зізд та намічено план праці.

Відділ 10 О. У., Бостон, Масс., заплатив вкладки до централі по кінець серпня.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність за бюлетен по кінець серпня.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Мич., зложив \$10.00 на покриття коштів Зізду.

Відділ 19 О. У., Колумбед, Огайо, заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець 1940.

Відділ 23 О. У., Шинго, Іллі., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетен по кінець пересня.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

Тов. С. Батрим, Монреал, Квебек, зложив \$1.00 на фонд Організаційних Вістей О. У.

Конгресу Американських Українців та дальшої акції американських українців.

Зізд потвердив на дальші два роки дотеперішній Виконавчий Комітет у такому складі: Дмитро Братусь (Рочестер), Григорій Гутенко (Торонто), Степан Децик (Бофало), Степан Корпан (Скрентон), Володимир Левицький (Скрентон), Івни Мартинець (Нью Йорк), Мирослав Сичинський (Скрентон).

Контрольна Комісія: Касіян Багрій (Нью Йорк), Лев Галанджій (Бостон), Олекса Крайківський (Дітройт).

Делегати розіхалися у піднесеним настрою і з твердою постановою працювати для спільної справи.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІСТІ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВИДАЄ ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

РІК V.

ГРУДЕНЬ 1940

ЧИСЛО 8 (40)

Видання призначене для членів і прихильників О. У.

Адреса для переписки:
Defense of Ukraine
P. O. Box 106
Scranton, Pa.

ПРОГРАМА НАШОЇ ПРАЦІ

В українській громадській житті в Америці слідний в теперішній час більший застій, ніж звичайно. Одна з причин безперечно є в тому, що перше покоління наших імігрантів щораз більше старіється. Але є ще й інші, "алободжєвні" причини застою. Дехто вмисне поширює знеохочення й зневіру серед наших людей, інші заражуються мимоволі цими настроями від других. Але громадянство не може піддаватися настроям, мусить річєво розглядатись, чи є лихо і в чім його корінь.

Хто найголосніше нарікає на те, що "нічого не діється", то в першу чергу ті, що їм вчора було море по коліна, а сьогодні опинились несподівано на мілкому. Нарікають ті, кому пригадуються недавні візити "делегатів з краю", накази "зв'язкових", многолюдні "маніфестації" з гітлерівськими салютами, крикливі відозви і безперервний золотий потік, що плив з тутешніх українських кишень у різні закордонні центри, де буцим то робилось "визволення" України. Трохи більше як рік тому бувший голова Об'єднання признав в урядовім слідстві, що його організація переслала не раз в закордонні центри ОУН до 20 тисяч річно, що складались добродушними людьми звичайно в переконанні, що гроші йдуть до краю на "революцію".

Це все тепер урвалось і всі спроби продовжати збіркові акції під іншими назвами "визвольно-інформаційних фондів", фондів "оборони українського імені", акції "допомоги дітям, включаючи до відбудови Польщі" ганебно не вдалися. Націоналістичні вожді втратили основно кредит у

громадянстві і це їх лютьєть.

У тім по суті головне джерело нарікань на те, що "нічого не діється". Але кожний, що не начав пальців у недавніх "націоналістичних" ділах, скаже, що добре, коли таке перестало діятись.

Та це тільки один бік справи, а другий гірший: На місце вчорашньої дурійки не діється багато доброго, корисного серед тутешніх наших людей. А це вже шкода. По вчорашніх гучних націоналістичних виступах сьогоднішня тишина разить адєкстеро більше, ніж у звичайний час.

Правда, одиниці, що звикли до вчорашніх крикливих акцій, хотіли би знов чогось таксамо гучного і славного, як було вчорашнє націоналістичне "вєсілля". Скучно їм без того. Але загаль наших людей дивиться на справу тверезо і сьогодні приступний до кожної доброї думки більш як у інший час. По похміллі прийшла пора на отверезіння.

Загал чекає не тільки критики того, що було вчора, але нової думки про те, як будувати наше життя тут і як помогти нашим братам на рідних землях. Потрібно нової організаційної й освідомляючої праці.

Ця праця — це наш історичний обов'язок у теперішній хвилі. Треба ставати в кожній громаді до праці й будувати на вчорашніх руїнах нову організацію на демократичних основах, обєднувати в одну громадську силу все, що здорєво життєздатне і не затрачєло віри у власні сили українського народу.

На останнім зїзді О. У. була навкрєслєна програма праці, що має бути виконана тепер нашими товаришами. Ця праця

буде менше галаслива, менше буде в ній вчорашньої гіркої слави, тому вона може декому не подобатись. Але в наших товаришів повинно бути досить політичного розуму, щоб зрозуміти, чого вимагає теперішня хвиля.

Потрібно зєднання в кожній громаді всіх здорових громадських елементів в одну організовану громадську силу. Центром цього зєднання повинні стати Українські Національні Ради. У них мають найти місце всі ті українські організації, що однаково різко відкидають тоталітарні ідеї большевизму, нацизму і фашизму. Поза ними лишиться те, що явно чи скрито надіється далі на ласку чужих диктатур. Коли в кожній громаді буде переведене таке зєднання демократичних сил у Національних Радах, можна числити на те, що 1. наше громадянство не впаде при першій нагоді жертвою нового політичного дурисвітєтва з ласки якого нового "вождя" та що 2. це буде основа, на якій можна буде оперти в будучности корисну роботу.

Оборона України є тільки одною з численних груп в Національних Радах, які є масовою організацією української демократії за оксаном. Але наше зобов'язання для Національних Рад більше, ніж інших організацій. Наші товариші мусять віддати Національним Радам свій громадський досвід і свої руки та голови до праці. А що найважніше з усього: Оборона України має дати Національним Радам свою політичну думку, оперту на вірі у власні сили українського народу. Чим більша буде участь наших відділів О. У. в Національним Радах, тим сильніша буде у них ця наша думка.

ДЕВ'ЯТИЙ ЗІЗД ОБОРОНИ УКРАЇНИ В НЬЮ ЙОРКУ

Протокол нарад

(Продовження)

Звіт інших членів Виконавчого Комітету

Член В. К., т. Степан Дашин (Бофало): Брав участь у засіданні Виконавчого Комітету, що відбулось у Рочестері 28-го травня 1939. Брав участь у політичній нараді, що була в Рочестері 25-го листопада 1939, і проводив нею. Зрештою переписувався у всіх важливіх справах організації з секретаріатом у Скрантоні. Працював у місцевому відділі О. У. в Бофало, про що змост звіт пізніше.

Член В. К., т. Дмитро Братусь (Рочестер): Працював у рочестерській громаді, зокрема в місцевім відділі О. У. і в місцевій Національній Раді. Брав участь у засіданні Виконавчого Комітету в Рочестері і в політичній нараді з 25-го листопада 1939. Виступав в промовани, коли треба було в Рочестері і в околиці. Переписувався з секретаріатом.

Член В. К., т. Іван Мартинюк (Нью Йорк): Ізза важкої хвороби не міг бути на засіданні Виконавчого Комітету в Рочестері, ані на політичній нараді з 25-го листопада 1939. Заступав організацію О. У. на нараді Конгресової Ради в Філадельфії і на Конгресі Американських Українців у Вашингтоні. Працював по своїй змості в місцевім відділі О. У. і в Українській Громадській Раді, що виконує задання місцевої Української Національної Ради в Нью Йорку.

Член В. К., т. Григорій Гутенко (Торонто): Передив привіт від канадійських товаришів і товаришок. Зазначає, що на цьому зїзді з'явився не тільки як член Виконавчого Комітету, але теж як одиниці представник відділів 20 і 21 і Жіночої Громади імені Ольги Кобилянської в Торонто, бо через війну переїзд з Канади утруднений. На протязі двох років стояв постійно в переписці з Виконавчим Комітетом і старався заступати організацію в Канаді. Брав участь у засіданні ексекютиви в Рочестері і в політичній нараді в Рочестері з 25-го листопада 1939. Про діяльність відділів, які заступає, буде говорити окремо.

Звіт Контрольної Комісії

Член Контрольної Комісії, тов. Лев Галацкив, відчитує звіт з контролі.

яку перевіряв він разом з тов. Олександром Крайківським. Третій член Контрольної Комісії, тов. Касія Вагріш, через працю не міг брати участь у контролі. Контроля перевіряла ділові книги фінансового секретаря і касієра, записи приходів і розходів організації і посвідки від часу останнього зїзду у Рочестері і майшла касове діловодство в певнім порядку. Готівка в банку і на руках згоджується з книжками.

Звіт делегатів

Делегат відділу 1, тов. Олександр Матейко (Нью Йорк): Активних членів у відділі 18. Відділ збирався на відділові збори від лютого 1938 до червня 1940 -- 19 разів. Крім того брав участь у нарадах з іншими організаціями в різних громадських справах 16 разів. На організаційних зборах відділу були члени Виконавчого Комітету: т. В. Левницький (2 рази) і т. Ст. Корпан (1 раз). Відділ влаштував сам або на спілку з іншими організаціями, що належать до місцевої Української Громадської Ради, 3 лекції, 4 масові віча, брав участь у двох концертах Тараса Шевченка, в дебаті на який виступав проф. Н. Григорієв, та у 5 спільних підприємств. На вічах і лекціях промовляли: проф. Н. Григорієв, М. Січинський, В. Левницький, Я. Чиж. Відділ перевели збори на селянську пресу, на журнал Житє Слово і на поміч Карпатській Україні. Стан відділової каси \$121.30. Визнали відділ старается працювати по своїм силам сам і спільно з Українською Громадською Радою в Нью Йорку. Відділ брав участь у Конгресі Американських Українців.

Делегат ньюйорського відділу, тов. Іван Киба, підтвержує звіт, представлений тов. О. Матейком.

Делегат відділу 2, тов. Роман Вашик (Дітройт): Відділ працював у дітройтській громаді самостійно і в спілці з іншими організаціями через місцеву Українську Громадську Раду. За два роки відділ відбув 21 зборів, влаштував 10 нарад, віч і лекцій, 4 підприємства. На вічах і лекціях виступали: проф. Н. Григорієв, М. Січинський, Ст. Корпан, Я. Чиж. Членів у відділі 17. Збори на громадські цілі при участі відділу дали суму понад \$500.00.

Делегат відділу 2, тов. Олександр

Крайківський (Дітройт): Доповнивши звіт тов. Вашика і власне відношення між відділом О. У. в Дітройті і місцевою Українською Громадською Радою, до котрої належить 18 організацій. Признає, що місцеві люди товариші не все добре орієнтувались у політичних подіях. Треба, щоб частіше приїжджали до Дітройту представники від Виконавчого Комітету. Тоді можна б налагодити кращий контакт. Брала участь у Конгресі Американських Українців у Вашингтоні.

Делегат відділу 4, т. Іван Воша (Ньюарк): Члени збиралися майже щотижня. За останні два роки влаштувано два віча і дві лекції. Промовляли Н. Григорієв і М. Січинський. Підприємств влаштувано 3, в тому одню театральне представлення. Збирало жертви на ріжні громадські цілі. Стан відділової каси \$100.00. Делегат висказує потребу, щоб частіше приїжджали до Ньюарку члени Виконавчого Комітету і лектори. Це скоріше працю відділу. Підчас побуту проф. Н. Григорієва, наприклад, до відділу вступило кілька нових членів. Членів у відділі 22.

Делегат відділу 4, т. Павло Гураш (Ньюарк): Доповнивши звіт свого попередника.

Делегат відділу 5, тов. Михайло Кубарич (Рочестер): Відділ збирався на протязі двох років 20 разів. Влаштував 2 віча, 6 лекцій, Свято Соборності, два сикта Івана Франка і відбув численні організаційні наради з іншими товариствами, головни в справі засновання місцевої Української Національної Ради. Промовляли на вічах і лекціях: Н. Григорієв, В. Гауріляк, В. Левницький, Д. Братусь. Підприємств відділ влаштував 3, в тому одню театральне представлення і два віжники на дохід каси. Заходами відділу засновано місцеву Українську Національну Раду. Збирало жертви на ріжні громадські цілі. Членів у відділі 35.

Делегат відділу 5, Григорій Черняк (Рочестер): Потверджує звіт свого попередника.

Делегат відділу 6, т. Дмитро Гайовий (Філадельфія): Відділ 6 О. У. в Філадельфії відновив свою діяльність після кількатиного застою в лютім 1939. Відділ працює по своїй змості. Крім того члени відділу працюють у різних організаціях. Відділ дав почин

до основи місцевої Національної Ради. Від часу відмовлення діяльності відділ влаштував або брав участь у влаштуванні 3 віча, на котрих промовляли М. Сичинський, Н. Григорій і Д. Гайвий. Влаштувано теж дві лекції проф. Н. Григорія. Відділ не збирався регулярно, тільки у важких справах. Членів у відділі числять 23, але не всі активні.

Делегат відділу 6, т. Михайло Барановський (Філадельфія): Довозив звіт свого попередника. Підкреслює потребу для членів О. У. брати участь у діяльності різних організацій і там ширити думки О. У.

Делегат відділу 8, т. Петро Дучин (Скрентон): Відділ влаштував два віча (промовляли: Н. Григорій, М. Сичинський, Я. Чиж) і три лекції (промовляли Н. Григорій, два рази, і М. Андрейко з Карпатської України). Відділ збирався не часто і взагалі працює у відділі треба поширити. Відділ належить до місцевої Національної Ради. Брав участь у Конгресі.

Делегат відділу 8, т. Теодор Саракман (Скрентон): За останні два роки відділ відбув усього сім зборів, що рішуче за мало. Після зїзду відділ повинен поживити свою працю.

Делегат відділу 9, т. Лев Галущий (Бостон): Відділ за останні два роки самостійно не працював. Зате брав активну участь у спільних виступах з іншими організаціями. Спільними силами влаштувано в Бостоні два віча і 7 лекцій. Промовляв проф. Н. Григорій. Відділ належить до місцевого Центрального Комітету. Відділ брав участь у Конгресі.

Делегат відділу 10, т. Василь Мельничук (Бостон): Члени відділу збираються часто, так що за два роки було товариських зборів і складні відділу 50. Відділ виконує теж організаційні обов'язки. Громадську працю він веде спільно з іншими організаціями в Бостоні. Коли в Бостоні влаштувалось віче або лекція, відділ 10 все брав активну участь в його влаштуванні. Так само члени відділу беруть участь у підприємствах у громаді, спільно з іншими. Відділ збирав багато на громадські цілі, піддержував нашу організацію. Т. Мельничук висловлює жаль, що нема тіснішої співпраці з 9-им відділом О. У. в Бостоні. Членів у відділі 12. Відділ брав участь у Конгресі.

Делегат відділу 11, т. Іван Мелеш (Бофало): Хоч наш відділ невеликий, однак старанно працює у тро-

маді. Відділ відбував за два роки 24 збори, влаштував три віча (промовляли: Н. Григорій, В. Левинський і В. Гавриляк) і одну лекцію (Н. Григорій). Відбув кілька організаційних нарад з іншими організаціями в справі заснування місцевої Української Національної Ради, яку теж засновано. Відділ брав участь у збірках на громадські цілі. Відділ має 7 членів. Став каси відділу \$12.39. Відділ брав участь у Конгресі Американських Українців у Вашингтоні.

Делегат відділу 11, тов. Степан Дешч (Бофало) довозив звіт свого попередника.

Делегат відділу 16, товаришка Анна Намонечна (Ленсинг): Наша громада невелика, а в ній наша група О. У. числять всього сім членів. Але проте наш відділ працює успішно. За останні два роки ми влаштували чотири лекції і влаштували 6 значно більше, якби до нас залучували частіше лектора. Відділ влаштував крім того 5 підприємств. Ми зібрали на громадські цілі нашими невеликими силами понад 500 доларів. Відділ збирався на збори майже що місяця, разом 32 рази. Став каси відділу \$28.50. Відділ приєднався до заснування місцевої Національної Ради. Брав участь у Конгресі.

Делегат відділу 17, тов. Василь Федорович (Кромптон), відчитав довгий звіт, що висвітив причини замішу цього відділу вислідок внутрішніх непорозумінь. Відділ був неспівильний як організація, але окремі члени працювали далі в душі О. У. Члени відділу брали участь у вічах, на котрих промовляв проф. Н. Григорій. Прієднували передплатників для Громадського Голосу, Жіночого Голосу і інших кременів селянських видавництва. В осей 1918 ми першою нашою пожертвою дали почин до збирання фонду на поміч Карпатській Україні. Крім того вислали понад 1,500 фунтів одягу й білизни на Карпатську Україну. Також ми вислали делегата на Конгрес Американських Українців у Вашингтоні. У відділі 11 каси є ще \$51.60 зібраних пожертв, що будуть вислані на ту ціль, яку вкаже нам за найбільш певучу нашу організація О. У. Делегат висловлює надію, що на будуче відділ зможе організовано приступити до діяльної праці.

Делегат канадських відділів О. У. 20 (Торонто), 21 (Четам) і Жіночої Громади в Торонто, тов. Григорій Гутенко: На минулому зїзді О. У.

було нас четверо делегатів в Канаді. Однак в теперішніх обставинах тільки один з був делегований зі спільним дорученням адата звіт про працю обох відділів О. У. і Жіночої Громади. Наші організації працювали, як і попередніми роками, хоч умови для громадської праці стають щораз трудніші. Деякі члени з старими віком стають байдужіші до громадського діла, обмежуються на власні родинні й особисті справи і трудно їх притягнути до праці в організації. Деякі члени відійшли від праці у відділі, а нового прибутку натомість нема. Взагалі треба сказати, що в Канаді багато українських людей, але мало ширих, розумних працівників. В минулих роках великі відвалики шостої канадської імміграції йшли за підпентами большевицьких і нацистичних агентів, що обіщували спасення Україні з ласки чи то Сталіна, чи Гітлера. Наша організація стояла непохитно на сторожі ідеалів української демократії і віри у власні сили українського народу на його рідній землі. Коли в теперішній час українська імміграція в Канаді не потерпіла через гріх одилиць, то в тому є і частка заслуги нашої організації, яка по своїм силі остерігала наших людей перед фальшивими пророками і сваятувала їх. Відділ 20 в Торонто має тепер 29 членів. За минулі два роки він відбув 43 товариських зборів, крім того 49 віч, лекцій, нарад і свят. Зокрема відділ відбув 14 віч, 4 лекції, 3 академії, один концерт, 27 нарад з іншими організаціями. Приїздили до нас за той час Н. Григорій і тов. Степан Корпан. Підприємств влаштувано за два роки 21. Відділ переподня збірник на різні громадські цілі, піддержувані нашою організацією, і вислав їх за два роки понад 500 доларів. В касі відділу \$35.49.

Відділ 21 у Четам невеликий, але працює, сильним може. Влаштувано одно віче й одну лекцію, Свято Злукни, також 12 різних підприємств. Лучшим цього відділу є тов. Олександр Хортів. Відділ владав т. С. Корпан.

Жіноча Громада в Торонто працювала завжди спільно з відділом 20 О. У., влаштувала спільні підприємства і переводила спільні збірники. Членів Громади тепер 9. Громада відбула на протязі двох років 22 зборів. В касі \$36.00.

Делегат відділ 23, т-ня Марія Костів (Шинаго): Відділ має 20 членів. На протязі двох років відділ відбув

6 лекцій, на котрих промовляв: проф. Н. Григорійв, чотири рази, М. Січовський і Ст. Коршак. Відділ стався виконувати організаційні обов'язки, переводив збірки на різні громадські цілі. Праці могло б бути більше, якби було більше сил. Відділ брав участь у засвоєнні місцевої Національної Ради і вислав делегатів на Конгрес.

Дискусія над звітами В. К. і делегатів
Левіцький починає дискусію про стан відділів, даючи по черзі коротку оцінку праці всіх відділів за останні два роки.

Відділ 1 в Нью Йорку мав колись понад 100 членів і власний локаль. Тепер він значно менший і не має власного приміщення. В останніх роках відділ дивився з занепаду, зеднався і привільне ширю охоту до праці. Відділ є теж головним чинником у ньюйоркській Українській Громадській Раді. Громадська Рада здобула собі поважний вплив у Нью Йорку. її віча, лекції і свята притягають багато слухачів. Підкреслити треба, що інші відділи О. У. в Нью Йорку інші Громадська Рада не шукають компромісів і консолідації з групами, що заплямували себе тоталітарними ідеями.

Відділ 2 в Детройті досить великий числом і рухливий, але має одну слабку сторону — нахил шукати спілки з групами, з якими ним цілком не по дорозі. Українська громада в Детройті визначається взагалі двома цілями: Поступові елементи розвитку й розсварені між собою, не можуть ніяк лігтися під один дах. Кожна з поступових груп пильнує своєї незалежності і не хоче чути про зєднання. Але кожна з них одичає дуже скоро до спілки з протинним реакційним табором. Треба зєднання прогресивних груп у Детройті і більшої незалежності в акції.

Відділ 4 в Ньюйрку виконує організаційні обов'язки, має власний локаль, сходиться часто. Але втратив свій авторитет у ньюйоркській громаді. Кілька разів дав себе використати для загальних виступів, що виявили йому тільки на шкоду. Не порганізував дотепер Національної Ради. Це повинно бути виправлене.

Відділ 5 в Рочестері наблизив в останніх роках на перше місце щодо числа членів. Виконує справно організаційні обов'язки. Створив місцеву Українську Національну Раду. Треба ширю бажати, щоб ця праця не пошла на марне, щоб скріпилась.

Відділ 6 в Філадельфії належить до

слабших відділів, що недавно відновили працю. Треба більше присвятити сил розвитку відділу і не втрачувати їх на інші, далекі для нас справи. Місцева Українська Національна Рада у Філадельфії теж ще дуже слаба.

Відділ 7 в Пасейку від чотирьох років не проявляє діяльності. Треба його конечно відживити.

Відділ 8 в Сирентоні належить до слабших і щодо числа членів і щодо їх активності. Відділ повинен показати свою працю.

Відділи 9 і 10 в Бостоні не мають між собою доброго зв'язку. Працюють разом, коли ходять про влаштування віча чи іншого виступу, але в будні дні себе не знають. Десятий відділ не виконував своїх організаційних обов'язків, десятий виконував їх добре. Обидва відділи повинні прийти до порозуміння і показати працю. Відділ 9 належить до місцевого Центрального Комітету, 10 не належить.

Відділ 11 в Бофало невеликий числом, але має усе провідне становище в громаді. В останніх часах завважується деякий занепад, може тільки хвилений. Заходами відділу зорганізована місцева Українська Національна Рада, яка ще не мала змоги проявити більшої діяльності.

Відділ 14 в Бінгемтоні існував від кількох років. Треба надійтись, що він відривне і стане знов на тім передовім місці, де був колись. Національної Ради в Бінгемтоні нема.

Відділ 15 в Ленсінг невеликий, але може бути під кожним оглядом зразком для інших відділів. Солідарний, працьовитий, активний. Все перший виконує обов'язки. Перший у всіх збірках, і в кожній добрій вчії. Це доказ, що навіть кілька осіб може зробити велику роботу, якщо є охота і порозуміння.

Відділ 17 в Кромптон занепадає з причини, що були піднесені делегатами, тов. Федоровичем. Є нічляки, що від цього з'їду він ожине і стане наново до праці.

Відділ 19 в Клівленді належить до слабших відділів. Багато підтримав його нахил наших людей у Клівленді до загальної зєднань у громаді, що все були використовували на нашу школу і на користь реакційних груп. Треба бажати, щоб клівлендські оборонні вийшли з теперішнього омертвіння і стали до праці. Місцева Національна Рада поки що теж не проявила більшої праці.

Відділ 20 в Торонто належить до найліпших наших відділів. В останніх роках праця його трохи послабла. Цей відділ виробив собі сам місцевих провідників, що по своїм силам ведуть громадську працю і поставили зягу організацію в Торонто на належне місце. Можна бути певним, що торонтозький відділ вдержиться далі своєю працею на своїм передовім місці.

Відділ 21 в Честері невеличкий щодо числа членів, держиться працею одного товариша. Треба бажати йому дальшої витривалості.

Відділ 23 в Шикаго належить до ліпших відділів щодо виконання організаційних обов'язків. Працює по своїй зможі, хоч через віддалення не може мати такої помочі від централі, як би йому потрібно. При участі відділу засновано в Шикаго місцеву Національну Раду.

Відділ 32 в Вунсакет відупав в останніх роках, як і інші відділи в Новій Англії. Але є там кілька широк товаришів, що дають надію на оживлення відділу. У Вунсакет був заснований Жіночий Відділ О. У., який теж хитлево занепадає. Існує місцева Національна Рада у Вунсакет.

Жіноча Громада в Торонто змаліла щодо числа членів. Співпрацює з відділом 20 О. У. і проявляє досить живу працю зокрема в справах придбання фондів на різні громадські й організаційні цілі.

Головий боронить філадельфійський відділ О. У. проти занепаду, що члени його дбають про інші організації більше, ніж про власний відділ та про Національну Раду.

Левіцький: Кілька осібниць у філадельфійським відділі працюють, але загаль членів не активний. Це повинно змінитись. Філадельфія повинна мати сильний відділ О. У. і велику місцеву Національну Раду, що буде мати голос і вплив у громаді.

Важно підносити потребу більшого зв'язку між Виконавчим Комітетом і відділами. Це скріпить загальну діяльність на місцях.

На тому перервано дискусію і закрито нараду З'їзду до наступного дня, щоб дати змогу делегатам побачити виступ української молоді на Світовій Виставі.

Відчитання листів

Перед закриттям наради відчитано оці привітні листи:

Шановні Делегата!

Щирий привіт Вам, товариші. Радь-

те над долею наших братів на Рідній Землі нашої України! Радьте, як їм уlepsити терпіння і неволю під гнетом середньовічних диктаторських диктаторів, та як змести диктаторів з лиця цього світа. Радьте! А ми і надаліше разом з Вами в боротьбі за волю і правду для рідної України.
Іван Мунтин Петро Савосарчук
Бостон, Масс.

Шановні Товариші!

З нагоди З'їзду О. У. Жіноча Громада заслає як найширші бажання. Бажаво Вам доброго успіху у Вашій праці на будуче.

З товариським привітом.

За Жіночу Громаду імені Ольги Коблянської в Торонто, Онт.:
С. Башук, голова; М. Залоча, сенр.

До З'їзду Організації О. У.

Дуже жакую, що не мав нагоди побачитись з Вами, мої друзі і товариші.

Причина моєї неприсутности в тому, що треба було мати відповідну суму гроша. Крім того я працюю при такій роботі, що не можу покнянути, коли хочу.

Ми, 19-ий відділ О. У. у Клівленді, бажаво Вам як найкращого успіху в нарадах З'їзду. Ми віддарюємо ці проекти: Перше, організованія молоді в молодечих відділах О. У. Друге, управа, що буде вибрана, повинна кожного місяця дати проект праці для відділів, зокрема як роздобути фонд.

Бажаво Вам всього найкращого.
Степан Карась
Клівленд, Огайо.

Шановні Товариші і Толаришкі!

На жаль, аж тяжко сказати, що від нас, із Четами, нема кого вислати як делегатів на З'їзд. Можливо, що в будучности наш відділ сиріплиться, як прибираємо ще кількох активних членів, щоб розуміти організаційну справу.

Теперішній надзвичайний час пимає, щоб кожний ширий українець мав здорову думку на поготови, щоб бути приготованими на кожну можливість. Ми завжди підносимо голос в обороні того пощеваленого українського народу, що довгі роки над ним пори панував і павує. Хоч польський влітаний пропаг, та український наряд дялі не шкідлив, загарбаний іншим окупантом.

Ми боремося за те, щоб Україна була очищена від усіх окупантів, щоб

українська земля була у вільнім володінні українського народу, який вкладає в неї свій труд, талсаво і її природні багатства. Вільна Україна, це значить — "жити по своїй волі на своїй землі", як сказав Михайло Драгоманов. Наші клятв: За Самостійність, Соборність і Народоправство України!

Просимо, щоб делегат з відділу 20, тов. Г. Гутенно, заступав на З'їзді і наш відділ 21 в Четами. Ми годимось на всі умови, що западуть на З'їзді, і приймаємо всі обовязки, що будуть на нас накладені.

Радьте, делегати, над добром та поліпшенням організації, та над нашою допомогою боротьбі українського народу за його волю на рідній землі.
За відділ 21 в Четами:
Олександр Хортів, секретар

Після прочитання прийятів наради З'їзду перерпано в годині 2:45 пополудні. Назначено продовження З'їзду на годину 9-ту зранку наступного дня, 2-го вересня 1940.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

Другий день наради З'їзду почався в годині 9:30 зранку 2-го вересня 1940. Збори влікнули заступників голови, т. О. Матеїско, планіше проповиди нарадами голова т. Сичинський.

Продовження дискусії над звітами членів В. К. і делегатів

Дещим две пояснення про відділ 11 в Бофалто. Відділ працює, як і давніше.

Левинський: Вчора говорив про різні відділи і завважував, що деякі не діяльні або мало діяльні. Наприклад, у Філадельфії з 23 членів приходять на збори тільки 5. У Бостоні відділ 9 швидко не збирається довгий час. Критика не відноситься до тих членів, що працюють, але до тих, що не працюють. Тим, що працюють, належить признання, а недіяльним - досади.

Сарахман: Повинна бути провідна думка, не звертати уваги на особи, але на ідеї. От у Ньюарку, Пасейку та Нью Йорку перешкоджавть праці неінтерозумінні ісса осіб. Це треба зменшити.

Голова відповідає, що це кинше дуже прикре, але в порівнянні до других організацій у нас обставини кращі.

Федорович: Нема між нами ні большевиків ні нацистів, з розеднанні ми походять через особистости.

Вови: В Ньюарку наш відділ зно-

бав працює і працює на свіжее віче з обеднажцями, а віче було використале проти нас.

Мельничук пинсаве працю відділу 10 у Бостоні, якого не бракує при жаднім добрім громадським ділі.

Галицький: Головини організатор повинен відділати відділ болей раз у рік.

Гайовий: Вловолений спростованням т. Левинського.

Гутенно: Треба більше дисципліни і кярности. Не оправдуватись, але працювати. Можемо добре дискутувати, маємо на місцях промовців. Треба робити самому, не чекати на другого.

Голова пояснює, що помилки були тактичні.

Бегрій: Товариші з Канади добре говорять, що треба кярности. Прочинною злила серед нашої імїграції в останни збаламученні большевизмом і нацизмом. Оправдує ньюарський відділ за його промах.

Федорович: Коли не можна зробити самому, треба шукати помічі.

Крайнський: Нас замало. Треба придумати спосіб, як приеднати більше членів. У Дітроїті нас всього кількох працює. Треба, щоб що найменше два рази на рік були поїздки з В. К. по відділах.

Наконечний: Опрокядує думку, що нема кому робити. Треба заставляти до праці всіх членів.

Гайовий: Те, що добре в одній громаді, непридатне для іншої. Треба орієнтуватись на основи своїх місцевих обставин.

Левинський: Дискусія пожалдана, бо це посуває організацію вперед. Треба працювати колективно, бо одним не принисить користи. Зусилля одної людини не вистачає, треба робити громадом. На порозуміння з іншими іти тільки як рівний з рівним, і то в окремих справах. Треба виторизувати собі авторитет. Треба мати відвагу бути непопулярним, заки всі зрозуміють, що правда по вашім боці. Бажавем "Організаційні Вісти" лодже вклявіми і директивни, як вести працю. Дисципліни в нас досить добра, але є інші браки та хибн. Стоїть за те, що треба робити поиздку по відділах. Не оглядатись на скорі результати. Треба вкярствости.

Кубарен: Закликає, що треба втягати до підділів молоді. Тоді буде забезпечені будучність організації. Це правда, що працюють одиниці, а

загал чекає. Має надію, що робота піде вперед, коли доповняться ряди молоддю. Тоді будуть кращі виследи праці.

Братусь: Треба авторизувати організаторів на місцях. Затримати хоч би яка була наша сила, хоч найменша. Вкстерігатись помилкою. Бажає би почути критику про Рочестер, радше ніж похвалу. Робили в себе, що було в їх силі. Створили у себе Українську Національну Раду. Пропонує вагітніти дискусії, бо маємо ще багато інших важких справ до вирішення.

Галайдовий: Ставить внесення на закриття дискусії і проїти до відома звітів.

Гайлош: Даве признання Виконавчому Комітетови за його успішну працю в організації і так само тим товаришам, що працюють по місцях. Піддержує внесок т. Галайдовія.

Ухвалено закрити дискусію і прийняти до відома всі звіти.

Організація жіноцтва

Січинський починає дискусію про потребу з'єднання поступових жіночих організацій та про поміч, яку цій справі може дати наша організація. Згадує про недавні жіночі наради в Дітроїті, де він був призначений. Там обговорювано справу з'єднання незалежних жіночих товариств під проводом одної централі і піднесено певну потребу жіночої газети, що проповжувала б працю краевого Жіночого Голосу, який вже не виходить. На початок справу жіночої газети можна б полагодити створенням жіночої сторінки при Народній Волі, що було б в інтересі У. Р. Союзу, який має між своїми членами багато жінок і ряд жіночих відділів. Рішення в цій справі належить, очевидно, до уряду У. Р. Союзу. — Друга справа — це організація молоді.

Братусь: Жінки в Рочестері інтересуються живо справою жіночої організації. Потреба вимагає теж видання жіночої газети, чи журналу, що заступив би місце Жіночого Голосу, який приходив зі Львова. Організація поступових жіночих сил скріпить нашу акцію. Світлькими силами можна буде більше освітлити.

Левинський: Справа організації жіноцтва стоїть на земному порядку ділів О. У. від 1936-го року. На цьому з'їзді вже третій раз говоримо про те, як помістити тому, щоб побач

лето і своєю пресою. 28-го травня 1939 відбулось у цій справі спеціальне засідання Виконавчого Комітету О. У. в Рочестері в присутності представниці жіночих організацій, т-ки Е. Залевської. Після основної дискусії там вироблено спільно такі основні співпраці між О. У. і центральною жіночими поступовими організаціями: Оборона України і організації жіноцтва мають бути цілком незалежними установами, але будуть співпрацювати між собою і будуть собі взаємно помагати. Після того в Нью Йорку створилась централь жіночих організацій під назвою: "Жіноча Громада, спілка українського жіноцтва в Америці". Добре було б тепер почути від прийнятих на нашому з'їзді представниць жіночих організацій, якій став їхньої організації та як вони уявляють собі нашу співпрацю з ними.

Залевська: Не треба організувати нової централі, тільки піддержати ту, що вже створена, тобто Жіночу Громаду в Нью Йорку. Жіноча Громада як централь повинна об'єднати незалежні, поступові жіночі організації і повинна вести свою працю окремо, співпрацюючи з О. У. Статут Жіночої Громади ще не вироблений. Так само відчувається сильна потреба жіночої преси. Центральна Жіноча Громада зробила вже перші кроки в організаційній праці і об'єднала дотепер 10 товариств. Але головна праця ще перед нею.

Галайдовий згадує, що в Бостоні є два жіночі товариства, що належать до місцевої Української Національної Ради. Пропонує, щоб з'їзд жінок відбувти одночасно з з'їздом Української Національної Ради.

Сарахман піддержує думку т-ки Залевської, а саме, що крім узагал треба ще комусь їх виконати.

Крайніський обіцяє товаришці Залевській, що порушить у Дітроїті справу жіночої організації. Говорить про те перед від'їздом на з'їзд з членкинями товариства Просвіта, яке піддержить цю справу. Також можна числити на піддержку ще інших жіночих товариств у Дітроїті. Пропонує, щоб дати з каси О. У. певну суму на підтримку жіночої організації.

Наконечна: Є потреба вислати організаторки на об'їздку по тих жіночих товариствах, які можна приєднати до централі Жіночої Громади. Треба

Т-ки Різонні запитує, чи наблеться інша жіноча пара т-кого Залевською, яка вибереться на поїздку?

Січинський відповідає, що нема.

Різонні каже, що треба фонди на організаційну поїздку.

Галайдовий є за тим, щоб створити організаційний фонд для жіноцтва. Пропонує, щоб на початок асигнувати під О. У. фонд на ту ціль.

Гутенко подає інформації про жіночий рух у Канаді. Не журиться фондами, бо місцеві громади тим займуться і зберуть їх. Треба зробити початок, а праця піде даліше.

Батрій: Коли вже маємо 10 жіночих товариств у централі, то було б помилкою пропустити нагоду і не продовжувати праці. Пропонує, щоб О. У. дала зі свого організаційного фонду яких \$100 на потреби організації жіноцтва, а крім того, щоб жіночі товариства самі від себе склали.

Гураль: Головне, щоб зв'язати жіночі товариства з одно і щоб був тісний контакт між їх центральною і О. У.

Гайлош: Приготовити відповідну резолюцію і платформу, ухвалити громогу піддержку з О. У. і вести спільно працю.

Залевська: Ухвала на це вже є. Жінки не думють ухилитись від співпраці.

Матейко пропонує, щоб Організаційні Вісти були спільним виданням, щоб жінки мали там одну сторінку.

Батімова: Ліпше, щоб жіноча сторінка була в Народній Волі.

Різоннова: Приналежність жінок до О. У. мусить бути лещена їм самими до власного рішення.

Ванек: Не можемо рішати тут про жіночу сторінку в Народній Волі.

В. Левинський збирає виследи дискусії. Бажає, щоб з'їзд Української Національної Ради був скликаний на той сам час і в тому самому місці, що в з'їзд Жіночих Громад. Потвердити ухвалу засідання Виконавчого Комітету О. У. в Рочестері з 1939-го року про співпрацю О. У. і жіночої централі. Призначити на організаційні цілі жіноцтва, скільки треба і скільки є змога, не обмежуючи збори суми. Якщо буде бажання, то додати сторінку для жінок у бюлетені. Старатись про жіночу сторінку у Народній Волі. Справа організації жіноцтва

Січеський дає додаткові пояснення до внесення.

Завальска заявляє за сторінкою в Народній Волі. Відповідь щодо внесення узгоджана жіночої організацією дають після своєї наради.

Куберич: За тісним авіаком О. У. і Жіночої Громади.

В. Левинський повторює повніше внесення. **Гайовий** підтримує. — Принято.

Організація молоді

Січеський: Ліга Української Молоді, захоплена від кількох років групою так званих "націоналетів" з Нью-Йорку й околиць, не виконує своїх завдань. Зіздн Ліги перестали давно репрезентувати молодь українського походження в Америці і тривають шораз більше на значній. Опозицію поборюють там неперевіреними методами. Мусимо застановитись над тим, як організувати поступову молодь.

Братусь заявляє за тим, щоб творити окрему Лігу поступової української молоді.

Дешик пропонує доручити цю справу Виконавчому Комітету О. У., бо не відома ще, як випадє зіздн Ліги, який власне тепер відбувається в Нью-Йорку. Коан Ліга знається в руках тої самої кліки, треба підтримати змагання поступової молоді до окремої організації.

Гайовий ставить відповідне внесення. **Дешик** підтримує. — Ухвалено.

Українська Національна Рада в Америці

Левинський заявляє, що ця справа буде порушена в політичних рефератах Зіздн. Там буде місце на дискусію про Національну Раду. Тому пропонує перенести цю точку до політичних справ. — Ухвалено.

Справа бюлетеню О. У.

Левинський: Мусимо обмірнувати на будуче справу змісту явного бюлетеню. Його розмір і фонди, з яких він має видаватися. Пропонує над Виконавчого Комітету залишити бюлетен у такім самим розмірі, як був дотепер, і обмежити його далі тільки на членів і симпатиків О. У. Кошти зібрати розкладкою надзвичайного пресового фонду на усі відділи, як це було зроблено два роки тому, на рочестерський зіздн. Згідно з тим пропонує такий розклад надзвичайного пресового фонду на відділи:

Нідья	Має дати
1 Нью-Йорк	\$ 40.00
2 Детройт	60.00

4 Ньюарк	60.00
5 Рочестер	65.00
6 Філадельфія	25.00
7 Пасейк	30.00
8 Скрантон	36.00
9 Бостон	30.00
10 Бостон	27.00
11 Бофало	33.00
14 Бингемтон	30.00
15 Лемснг	25.00
17 Кромптон	15.00
19 Клівленд	25.00
20 Торонто	50.00
21 Чикаго	5.00
23 Шикаго	36.00
32 Вумасет	25.00
Жіноча Громада, Торонто	25.00

Разом\$642.00

Гутенко обіщує підтримку бюлетеню канадійськими відділами.

Намонечня: Товариші повинні знати на місцях, кого можна зачислити до симпатиків О. У. і кому, крім членів, можна дати бюлетен, який позаве всякі організаційні інформаші. Зобов'язується від 16 відділу, що він дасть на пресовий фонд найменше \$25.00.

Крайківський, Батрій підносять потребу дальшого видавання бюлетеню. Фонди повинні бути забезпечені відділами.

Сарахман протиньється тому, що на Філадельфію призначено за малу суму пресового фонду. Відповідно до числа членів, відділ 6 у Філадельфії повинен дати більше.

Гайовий опронує закнд, що філадельфійський відділ великий, а сума пресового фонду, що на нього назначена, за мала.

Левинський поясняє, що сума пресового фонду для Філадельфії спрваді нижча, ніж для інших відділів. Але треба мати на увазі, що це недавно відновлений і тому слабший відділ.

Баринковський ставить внесення, щоб прийняти запропоновану розкладку надзвичайного пресового фонду. **Валки** підтримує. — Ухвалено одностоголосно.

Вонк, Гураль, Матейко пропонують, щоб не обмежувати бюлетеню на членів і симпатиків, тільки проданати його кожному з вільної руки.

Гутенко: Якщо наше видавництво мало б бути доступне для всіх, то це не може бути бюлетен, тільки журнал. Коли для всіх, то треба видавати журнал.

Левинський: Журнал для всіх і організаційний бюлетен для членів —

це дві різні річи. Журнал мусить бути більшим обємом, інакшій змістом. На це нам бракує змоги, щоб забезпечити йому існування. Коли ж лишити теперішній бюлетен, то він до загального поширення не надається, бо він призначений для внутрішніх потреб організації. Це організаційний бюлетен.

Братусь за поширення бюлетену на журнал.

Сарахман: Нема думки про те, щоб ми могли видавати щомісячний журнал. Видавництво журналу коштувало б яких \$6,000 на рік.

Гайовий: Лишити видавання бюлетену по старому. Замість журналу поширювати Народну Волю.

Баринковський ставить внесення, щоб видавати далі організаційний бюлетен, як дотепер, для членів і симпатиків. **Федорович** підтримує. — Ухвалено.

Левинський і Січеський пропонують: Доручити новому Виконавчому Комітету, щоб виробив кошторис неперіодичного видавництва більших збірників статей, що була б призначена для загального поширення подібного бюлетену.

Намонечня ставить відповідне внесення. **Федорович** підтримує. — Ухвалено.

Зміна статуту

Левинський: Цю точку поставлено на денний порядок тому, що ця справа все ще не позагоджена, хоч ухвалена попереднім зіздном. Як відома, зміни статуту передаються загальним голосуванням по відділах, а не на Зіздні. Проект зміни має виробити і розіслати Виконавчий Комітет. При цій точці делегати мають змогу висловити свої побажання і доручення для Виконавчого Комітету у справі зміни.

У короткій дискусії вистовлено загальне бжання, щоб проект зміни статуту лишити Виконавчому Комітету. Тоді буде змога по відділах передискутувати пропозиції і, як треба, то доповнити їх.

Вибір Виконавчого Комітету

Левинський пропонує, щоб Зіздн означив поперед осідок будучого Виконавчого Комітету. Відповідно до осідку можна буде дібрати склад Комітету.

Братусь ставить внесення, щоб осідок Виконавчого Комітету лишився у Скрантоні. **Гайовий** підтримує. — Ухвалено.

ЛИСТИ І ДОПИСИ

ДО ТОВАРИШІВ І СИМПАТНИКІВ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

На Дев'ятім З'їзді О. У., що відбувся в Нью Йорку, показалося з звіту рекордового секретаря, що наша організація збільшилася на 97 членів. Дійсно 97 товаришів зрозуміли, що в такий важкий час, як сьогодні, громадський обов'язок наказує їм виступити в ряди О. У. і співпрацювати разом з товаришами-оборонцями для поширення тої ідеї, для котрої наша організація вже 20 літ працює.

Але є ще одне питання: Де ті товариші, що належали до О. У. до 1928-го року? Чому не дають за себе чути? Може відомо деяким товаришам, що, наприклад, перший відділ з початку свого існування мав поперек 250 членів. Правда, деякі мусли через зміну свого погляду покинули організацію, деякі вийшли поза місто, але частини товаришів є в Нью Йорку й абсолютно не мали поважної причини покинути відділ, бо кожний свідомий громадянин знає, що тільки в організації сила.

Кожний товариш повинен розуміти, що критика направляє організацію і за критику не треба гніватись. Так

Сарихини ставить внесення, щоб лишити надалі трьох членів Виконавчого Комітету зі Скрантону, тобто т. т. Ст. Корпана, В. Левницького і М. Сичинського. Коба і Гураль піддержують. Ухвалено.

Гайовий вносить, щоб лишити надалі чотирьох членів Виконавчого Комітету згодом Скрантону, а саме: т. т. Д. Братуся, Г. Гутенка, Степана Децька і Івана Мартиници. Також пропонує залишити Контрольну Комісію в дотеперішнім складі: К. Багрий, Л. Галаджій і О. Крайківська.

Вадик піддержує це внесення. Ухвалено.

Місце чергового З'їзду О. У.

Крайківський пропонує, щоб черговий З'їзд О. У. відбувся в Цитройті.

Дучак пропонує, щоб Виконавчий Комітет сам визначив місце чергового З'їзду О. У. відповідно до того, які будуть обставини в тому часі, тобто за два роки. Гайовий піддержує. — Ухвалено.

На тому зроблено в годині 2-їй по-пудній односторонню перерву нарад

само кожний товариш повинен розуміти, що він може бути помилково скритикований. Помилку роблять навсвідоміші провідники в світ. Не добре іза дрібних особистих образ покидати організацію, яка бореться за ту ідею, за котру віддали своє життя Шевченко, Франко, Драгоманов і інші найліпші сини українського народу.

Деякі товариші, видно, не зрозуміли того і через маленький гнів чи якесь непорозуміння або критику кидають організацію і тим припинюють розвиток організаційної справи.

Пишу про це тому, що може таке саме сталося і по інших відділах, як у наших. Ця справа була порушена на зборах першого відділу і переликутована докладно. Ми прийшли до висновку, що наша організація терпить від того, що ми не є добре політично вироблені, не вміємо відринити особистих справ від громадських.

Хотіли б ми так само знати, як інші товариші на цю справу задіяються.

Іван Пасічник
секретар відділу і О. У. в Нью Йорку

ВІД ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

Це число нашого бюлетену виходить з деяким опізненням, яке доводиться виправдати згодом тою самою причиною: Мало нас до північ і одні заняття перешкоджає другому.

Випускаємо це число за місяць грудень і маємо надію, що з новим роком зможемо видавати дальші числа на початку кожного місяця і без зайвих перерв.

Друк протоколу нашого З'їзду не лишив місця подати ленні вістки про те, як виконуються його ухвали. А лецо вже зроблено. Організація Жіночої Громади двигается успішно вперед, лнов працює відданих громадській справі одиниць. Почала виходити сторінка "Жіночий Голос" при Народній Волі.

Деякі відділи, як Нью Йорк, Рочестер, Ленсинг, Скрантон почали працю у себе і в місцевих Національних чи Громадських Радах. Відбулися кілька віч, лекцій, нарад. Чекаємо вісток від інших.

На пресовий фонд О. У. прислав покрі що призначено на нього суму один відділ: 16 з Ленсинг. І в цій справі він показує дорогу іншим. Цей

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА

Відділ і О. У., Нью Йорк, Н. Я., влаштував 10-го листопада лекцію т. М. Сичинського на тему "Самостійність України". — Відділ влаштував 15-го грудня лекцію тов. Я. Чижика на тему "Україна між російським і німецьким імперіалізмом". — Відділ заплатив вкладки до централі і належність за бюлетем від членів по кінець 1940. — Відділ влабув 23-го листопада збори, на котрих делегати здали звіт з нарад З'їзду. Ухвалено негайно вислати \$40.00 надзвичайного пресового фонду згідно з ухвалою З'їзду.

Відділ 5 О. У., Рочестер, Н. Я., влаштував на 15-го грудня масове політичне віче. Промовляти буде проф. Н. Григорієв. — Відділ зложив \$20.00 на покриття коштів з'їзду.

Відділ 9 О. У., Бостон, Масс., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетем.

Відділ 11 О. У., Бофало, Н. Я., заплатив вкладки до централі і належність від членів за бюлетем по кінець листопада.

Відділ 16 О. У., Ленсинг, Мич., зложив на пресовий фонд О. У., згідно з ухвалою З'їзду, \$25.00. — Відділ влабув організаційні збори, на котрих делегати, і-ка Наконечна, здали звіт з З'їзду О. У. — Відділ влаштував 3-го листопада товаришський вечір, на котрім були присутні: квіволибралній мейор міста Том Г. О'Брайн, стейтський сенатор Корнер, секретарка жіночої організації У. В. С. А. Місс Френкел і інші визначні місцеві американські громадяне. Успіх був добрий.

Відділ 17 О. У., Кроуфорд, Р. Ай., зложив на покриття коштів з'їзду суму \$5.00.

Відділ 20 О. У., Торонто, Онт., зложив на кошти з'їзду \$10.00. Також заплатив вкладки до централі.

Відділ 21 О. У., Чикаго, Онт., заплатив належність за бюлетем.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД О. У.

На пресовий фонд О. У. зложили: Н. Левницький, Джералдтон, Онт. 2.00 Н. Тривч. Монреал, Квебек ... \$1.00 В. Висоцький, Монреал, Квебек 1.00 Жертводавцям щира подяка. Що читає наш бюлетем, полимає причинитись до покриття коштів видання.

